

ACADEMIA DE ŞTIINŢE A MOLDOVEI

RAPORT

privind activitatea CSȘDT și rezultatele științifice principale obținute în sfera științei și inovării în anul 2015

Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut)
Chișinău, 2016

Raportul a fost examinat la ședința Biroului CSȘDT al AȘM
din 1 martie 2016 și este recomandat Asambleei AȘM pentru aprobare

Responsabil: Aurelia HANGANU, doctor habilitat, secretar științific general al AȘM

Coordonator: Maria DONICA, doctor în științe, șef adjunct al Direcției politici în sfera științei și inovării a CSȘDT al AȘM

Corectori: Elena PISTRUI, Elena VARZARI
Coperta: Vitaliu POGOLȘA
Paginare digitală: Valeriu OPREA

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Raport privind activitatea CSȘDT [Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică] și rezultatele științifice principale obținute în sfera științei și inovării în anul … / Acad. de Științe a Moldovei ; resp.: Aurelia Hanganu ; coord.: Maria Donica. – Chișinău : Biblioteca Științifică Centrală "A. Lupan" (Institut), 2016 (F.E.-P. "Tipografia Centrală") – . – ISBN 978-9975-3044-6-7.

… 2015. – 2016. – 368 p. – 200 ex. – ISBN 978-9975-3044-9-8.

001.891(478)(047)
R 25

70 de ani de știință cu și pentru societate

Anul acesta consemnăm aniversarea a 70-a de la crearea primelor instituții academice de cercetare și a 55-a de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei. Acest popas aniversar ne permite o incursiune în evoluția și consolidarea științei în Republica Moldova și evidențierea ascensiunii de la un trecut fragmentat, cu perspective incerte la performanță și impact în cadrul Spațiului European de Cercetare.

În retrospectivă, știința națională a trecut prin mai multe etape de dezvoltare și a cunoscut mai mulți administratori. Astfel, în perioada postbelică s-a format și s-a consolidat suportul instituțional al tuturor domeniilor științifice din spațiul actual al Republicii Moldova. La 12 iunie 1946 a fost înființată Baza Moldovenească de Cercetări Științifice a AȘ a URSS. Această dată este considerată drept ziua instituționalizării primelor structuri academice din republică. În 1949 are loc reorganizarea Bazei în Filiala Moldovenească a AȘ a URSS, iar, în 1950, aceasta reunea două institute, Grădina Botanică, 11 secții și laboratoare autonome.

La 2 august 1961 a avut loc sesiunea de fondare a Academiei de Științe a RSS Moldovenești. În același an au fost desemnați, din rândul oamenilor de știință și cultură, primii 11 academicieni și 13 membri corespondenți ai Academiei de Științe.

După proclamarea independenței Republicii Moldova, la 27 august 1991, s-a constituit o nouă etapă în dezvoltarea științei autohtone. Evoluția și reforma științei avea loc în contextul unei crize social-economice și situații politice tensionate. Predomina politica de restructurare administrativ-organizatorică și descentralizare. În anii 1991–2003, numărul instituțiilor științifice și tehnico-științifice s-a redus de la 94 la 79, inclusiv instituțiile științifice de la 69 la 59. În 1999, după forma de proprietate, din cele 85 de organizații înregistrate în sfera științei, 72 erau instituții publice, 5 private și 8 mixte.

În pofida eforturilor de a reda o ascensiune cercetării naționale, starea de lucruri se deteriora continuu, devenind tot mai precară. Finanțarea, către anul 2004, coborâse de la 0,73 % din PIB (1990) la 0,22 % din PIB pentru toată comunitatea. Întregul sistem se confrunta cu efectele exodului masiv al cadrelor din știință.

Datorită efortului considerabil al comunității academice și prin concursul autorităților, în anul 2004 s-a aprobat un nou model de administrare a științei. Codul cu privire la știință și inovare a consolidat domeniul cercetării în jurul infrastructurii oferite de Academia de Științe. În urma acestei reforme, situația degradantă din domeniul cercetării a fost depășită. Cercetarea națională, centrată pe obiectivul creșterii durabile, a căpătat un nou suflu.

Această importantă restructurare a științei din Republica Moldova a urmat două axe strategice – revigorarea sistemului național de cercetare-dezvoltare și reorganizarea Academiei de Științe a Moldovei. Comunitatea științifică și-a propus obținerea unor rezultate de anvergură și de durată.

Paradigma care a stat la baza construcției domeniului de cercetare științifică a fost cea de edificare a unei societăți bazate pe cunoaștere. În cadrul acesteia, Academiei de Științe a Moldovei și întregii comunități științifice îi revine rolul important de generare a ideilor, cunoștințelor, dar și soluțiilor la problemele și provocările cu care se confruntă țara.

Am reușit să creăm un sistem de cercetare condus de cercetători în baza performanței științifice. Au fost asigurate condiții pentru valorificarea experienței academicienilor, savanților afirmați, precum și a elanului creator al tinerilor. A crescut considerabil vizibilitatea cercetătorilor la nivel internațional, care sunt acceptați în cele mai mari programe europene pentru cercetare. Academia de Științe a devenit promotor al valorilor naționale și forul științific al elitei intelectuale a țării.

Pentru a-i consolida activitatea, a fost întreprins un șir de acțiuni care au avut drept scop afirmarea Academiei în calitate de for științific național și internațional: consolidarea rolului și

funcțiilor Academiei de Științe și a membrilor forului; preluarea competențelor de formare a secțiilor de științe, de la Parlamentul Republicii Moldova, de către Asambleea Academiei de Științe; divizarea Secției de științe ale naturii și exacte în Secția de științe ale naturii și vieții și Secția de științe exacte și inginerești; optimizarea rețelei de institute de cercetare; Crearea Clusterului educațional-științific UnivER SCIENCE; instituirea școlilor doctorale în baza școlilor științifice cu renume din AȘM, or AȘM reprezintă actualmente un centru de excelență în pregătirea cadrelor.

Grație reformei, salariul cercetătorilor a crescut de șapte ori, fiind suplimentat cu banii câștigați în competițiile europene; indemnizațiile pentru deținătorii de grade științifice au crescut de opt ori, bursele pentru doctoranzi au sporit de șase ori, majorându-se concomitent indemnizațiile membrilor Academiei. Finanțarea universităților a crescut de zece ori. S-au creat centre și laboratoare noi în universități și institute. Infrastructura și baza tehnico-materială a fost renovată, AȘM construind, prin parteneriat public privat, locuințe pentru tinerii cercetători.

Prin programele implementate și acțiunile întreprinse, forul științific și-a demonstrat atașamentul față de dezideratul integrării științei cu educația, cultura și cu mediul antreprenorial. Drept exemplu, putem remarca faptul că în ultimii 10 ani finanțarea universităților a crescut de 10 ori, în cadrul acestora fiind create centre și laboratoare noi, care actualmente sunt în competiție atât în cadrul apelurilor naționale, cât și celor comunitare.

În scopul valorificării plenare a potențialului științific național, forul științific și-a îndreptat elanul către Spațiul European de Cercetare, devenind parte componentă a acestuia prin integrarea în Programele Comunitare PC7 și ORIZONT 2020.

În 2015, la un an de la asocierea Republicii Moldova la Programul ORIZONT 2020, au fost depuse 130 de propuneri de proiecte, dintre care 15 au fost aprobate. Având în vedere această performanță științifică, Republica Moldova ocupă poziția de lider în cadrul Parteneriatul Estic, devansând prin activitatea sa Armenia, Georgia, Belarus și Azerbaidjan.

Impulsionată de interacțiunea cu Spațiul European de Cercetare, Academia de Științe a consolidat parcursul reformator inițiat în 2004, antrenând în acest proces întreaga comunitate științifică națională și internațională. În ultimul deceniu, au fost pregătite și promovate următoarele acțiuni: 1. A fost efectuat exercițiul de foresight al științei naționale – For Moldova. 2. S-au efectuat trei evaluări internaționale de către experți delegați de Comisia Europeană și două naționale de către Curtea de Conturi și ONG-ul Expert Group. 3. A fost elaborată și aprobată Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020. 4. Comunitatea științifică a contribuit la elaborarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova până în 2020. 5. A fost elaborat proiectul de modificare a Codului cu privire la știință și inovare. 6. Comunitatea științifică a contribuit și a susținut elaborarea și aprobarea Codului educației. 7. Au fost transmise competențele de administrare a doctoratului la Ministerul Educației, conform Codului educației. 8. De la 1 ianuarie 2015, în gestiunea ministerelor sunt transmise pentru finanțare separată institutele și universitățile, conform noilor standarde bugetare. 9. A fost organizată și efectuată prima optimizare a institutelor Academiei și a laboratoarelor. 10. A fost propusă Concepția reformei sistemului național de cercetare. 11. A fost inițiată elaborarea strategiei de integrare în Spațiul European de Cercetare. 12. Comisia Europeană a dispus o nouă evaluare a științei naționale, iar în noua misiune de evaluare a delegat 8 experți internaționali.

Finalitatea acestor acțiuni este promovarea unei noi reforme a științei, prin ajustarea sistemului actual de administrare a cercetării la rigorile Spațiului European de Cercetare.

Astfel, Academia de Științe, în conformitate cu principalele instrumente de planificare strategică, și anume Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020 și Concepția reformării sferei științei și inovării, a lansat consultări și urmează să promoveze un nou set de măsuri menite să consolideze cercetarea științifică în Republica Moldova.

Esența reformei rezidă în: Crearea Agenției Naționale pentru Cercetare și Inovare (ANCI); Constituirea Consiliului Național pentru Cercetare-Dezvoltare (CNCD); Revizuirea mecanismului de

finanțare a științei; Reconstituirea și dezvoltarea structurilor de administrare și autoadministrare ale Academiei de Științe a Moldovei; Substituirea procedurii de acreditare prin evaluarea performanței și certificarea performanței; Dezvoltarea mecanismelor pentru stimularea meritocrației, încadrarea tinerilor talentați în cercetare, antrenarea diasporei, revenirea savanților autohtoni în țară etc.

Într-o perspectivă istorică, particularitatea esențială a instituționalizării științei în spațiul actual al Republicii Moldova se axează pe constituirea și consolidarea concomitentă a sectoarelor ei principale: academic, universitar și de ramură, conturând în ansamblu un sistem complex de cercetări științifice republican unic.

Urmând parcursul său, știința, la ora actuală, a devenit un sistem care oferă fiecărui savant posibilitatea de a-și desfășura activitatea și de a se realiza pe plan profesional, contribuind astfel plenar la soluționarea problemelor și provocărilor cu care se confruntă societatea noastră. Iar în acest context, comunitatea științifică națională este una dinamică și deține capacitățile necesare pentru schimbare, fapt demonstrat de-a lungul timpului prin performanța obținută și contribuția pe care o oferă dezvoltării unei societăți bazate pe cunoaștere în țară.

Academician **Gheorghe DUCA**,
Președintele Academiei de Științe a Moldovei

I. POTENȚIALUL UMAN DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII ȘI PREGĂTIREA CADRELOR ȘTIINȚIFICE

1.1. Potențialul uman din sfera științei și inovării

La sfârşitul anului 2015, lista membrilor AŞM include 51 de membri titulari şi 38 de membri corespondenţi, cu o vârstă medie de 73,9 ani şi respectiv 75,0 ani, iar media generală a vârstei membrilor AŞM constituie 74,5 ani.

La data de 1 ianuarie 2016, în cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării sunt angajaţi 3 222 de cercetători ştiinţifici, dintre care 441 doctori habilitaţi şi 1 429 doctori în ştiinţe. Repartizarea acestora în cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării este expusă în tabelul 1.1.1.

Tabelul 1.1.1

Potenţialul uman din sfera ştiinţei şi inovării total, inclusiv pe categorii de organizaţii

Tipul organizaţiei	Cercetători ştiinţifici			
	Numărul total	Doctori habilitaţi	Doctori în ştiinţe	Până la 35 de ani
Total	**3222**	**441**	**1429**	**883**
Inclusiv:				
Membrii instituţionali	1506	200	668	425
Membrii de profil	1716	241	761	458
Inclusiv:				
Instituţii de învăţământ superior	833	126	417	259
Instituţiile de ramură	883	115	344	199

Sursa: Rapoartele organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării pentru anul 2015

Detalii cu privire la repartizarea acestora în cadrul fiecărei organizaţii din sfera ştiinţei şi inovării sunt incluse în Anexa nr. 2 la prezentul Raport.

Repartizarea doctorilor habilitaţi şi a doctorilor în ştiinţe din cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării denotă că 45 % şi, respectiv, 47 % activează în instituţiile AŞM, 29 % şi, respectiv, 29 % în instituţiile de învăţământ superior, iar 26 % doctori habilitaţi şi 24 % doctori în ştiinţe sunt încadraţi în instituţiile de ramură.

E de menţionat că pentru persoanele cu locuri de muncă de bază nu a fost luat în calcul cumulul acestora. Totodată, marea majoritate a personalului de conducere din sfera ştiinţei şi inovării exercită funcţii de cercetători sau consultanţi ştiinţifici, fiind angajaţi prin cumul intern sau extern.

Repartizarea cercetătorilor ştiinţifici după organizaţii denotă faptul că 47 % din aceştia activează în cadrul instituţiilor AŞM, 26 % – în cadrul instituţiilor de învăţământ superior şi 27 % – în instituţiile de ramură.

Cota parte a tinerilor cercetători (până la 35 de ani) este de 27 % din numărul total al cercetătorilor ştiinţifici.

Analiza datelor cu privire la repartizarea cercetătorilor ştiinţifici după categoriile de vârstă (*fig.1.1.1*) denotă că 55 % din totalul cercetătorilor ştiinţifici au vârsta de până la 50 de ani, iar 27 % din cercetătorii ştiinţifici sunt de vârstă pensionară. Marea majoritate a doctorilor habilitaţi ce activează în sfera ştiinţei şi inovării au vârsta cuprinsă între 61 şi 80 de ani, iar doctorii în ştiinţe – între 31 şi 70 de ani.

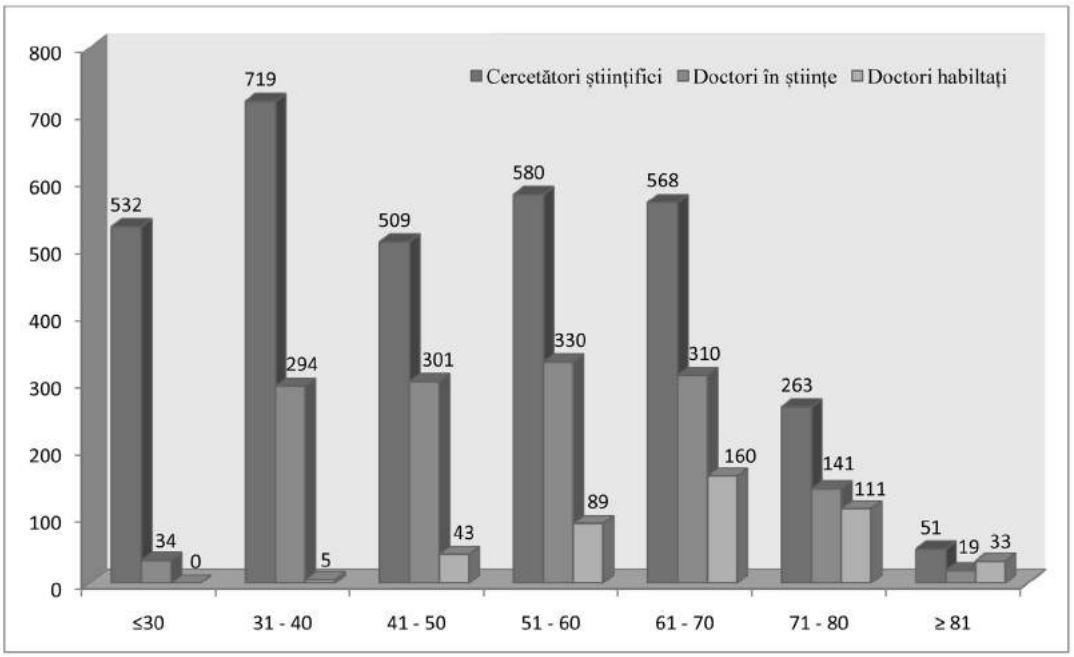

Figura 1.1.1. Numărul cercetătorilor ştiinţifici, inclusiv a doctorilor habilitaţi şi a doctorilor în ştiinţe după categorii de vârstă

Vârsta medie a doctorilor habilitaţi este de 64,8 ani, a doctorilor în ştiinţe – 54,0 ani, iar a tuturor cercetătorilor ştiinţifici este de 50,0 ani. Valorile respective cresc de la an la an datorită îmbătrânirii potenţialului uman existent şi încadrarea unui număr nesemnificativ a tinerilor specialişti.

Cea mai numeroasă este Secţia de Ştiinţe Naturale şi Exacte cu 36 % din totalul cercetătorilor ştiinţifici, următoarea este Secţia de Ştiinţe Medicale cu 17 %, celelalte secţii de ştiinţe fiind aranjate în ordine descrescătoare în tabelul 1.1.2., cea mai mică după numărul de cercetători ştiinţifici angajaţi este Secţia de Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice cu 10 % din total, aceasta având şi cel mai mic număr de organizaţii.

Cei mai tineri cercetători ştiinţifici fac parte din cadrul Secţiei de Ştiinţe Medicale cu o medie a vârstei de 45,3 ani.

Din numărul total de cercetători cu grad ştiinţific, 36 % activează în cadrul Secţiei de Ştiinţe Naturale şi Exacte, 17 % – în cadrul Secţiei de Ştiinţe Medicale, 13 % – în cadrul Secţiei de Ştiinţe Umanistice şi Arte, 13 % – în cadrul Secţiei de Ştiinţe Sociale şi Economice, 12 % – în cadrul Secţiei de Ştiinţe Agricole şi 9 % – în cadrul Secţiei de Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice.

Tabelul 1.1.2

Repartizarea cercetătorilor ştiinţifici în cadrul secţiilor de ştiinţe ale AŞM

Secţia de ştiinţe (SŞ)	Doctori habilitaţi		Doctori în ştiinţe		Cercetători ştiinţifici		
	Numărul	Vârsta medie	Numărul	Vârsta medie	Numărul	Vârsta medie	Până la 35 ani
SŞ Naturale şi Exacte	144	67,8	533	54,2	1172	56,1	342
SŞ Medicale	98	61,2	215	49,7	563	45,3	128
SŞ Agricole	45	67,4	177	58,4	406	51,5	103
SŞ Sociale şi Economice	51	61,6	192	48,9	392	45,9	114
SŞ Umanistice şi Arte	57	67,1	181	51,4	371	49,9	84
SŞ Inginereşti şi Tehnologice	46	64,2	131	61,6	318	51,3	112
Total	**441**	**64,8**	**1429**	**54,0**	**3222**	**50,0**	**883**

Sursa: Rapoartele organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării pentru anul 2015

1.2. Pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare

În procesul de valorificare a unor noi oportunităţi de aprofundare a cunoaşterii prin cercetare – dezvoltare, pregătirii cadrelor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice prin doctorat şi postdoctorat îi revine un rol primordial.

Prima etapă a pregătirii cadrelor ştiinţifice o constituie studiile superioare de doctorat şi Academia de Ştiinţe a Moldovei este forumul ştiinţific de bază pentru asigurarea tuturor domeniilor de cercetare cu cadre de specialişti calificaţi.

Totodată, menţionăm că din an în an creşte numărul tinerilor cercetători care solicită programe de cercetare prin doctorat la frecvenţă redusă. Aceasta se explică şi prin faptul că bursa medie a unui doctorand de la învăţământ cu frecvenţă la zi constituie 1086 lei.

În scopul eficientizării procesului de pregătire a cadrelor ştiinţifice prin doctorat şi motivării încadrării tinerilor în activitatea de cercetare-dezvoltare, Consiliul Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al AŞM organizează anual concursul pentru obţinerea Burselor de excelenţă ale Guvernului şi a Bursei nominale (pe domenii) pentru doctoranzi.

Conform datelor, la momentul demarării concursului (octombrie 2015), în republică erau circa 1160 doctoranzi, inclusiv 708 în bază de buget, din care 193 la anul II şi III învăţământ de zi, potenţiali aspiranţi la bursele menţionate.

La concurs au fost depuse 47 dosare, inclusiv 35 pentru Bursa de excelenţă şi 12 pentru Bursa nominală (pe domenii).

Astfel, doctoranzilor care participă la seminare/conferinţe naţionale şi internaţionale, publică lucrări ştiinţifice, articole şi teze, sunt deţinători de brevete de invenţie, începând cu anul 2004, Guvernul le acordă 20 de Burse de excelenţă a câte 2500 lei şi 7 Burse nominale pe domenii de cercetare, a câte 2000 lei. Pentru achitarea burselor nominalizate, în anul de referinţă, au fost alocate 768,0 mii lei, inclusiv 312,0 mii lei pentru institutele AŞM.

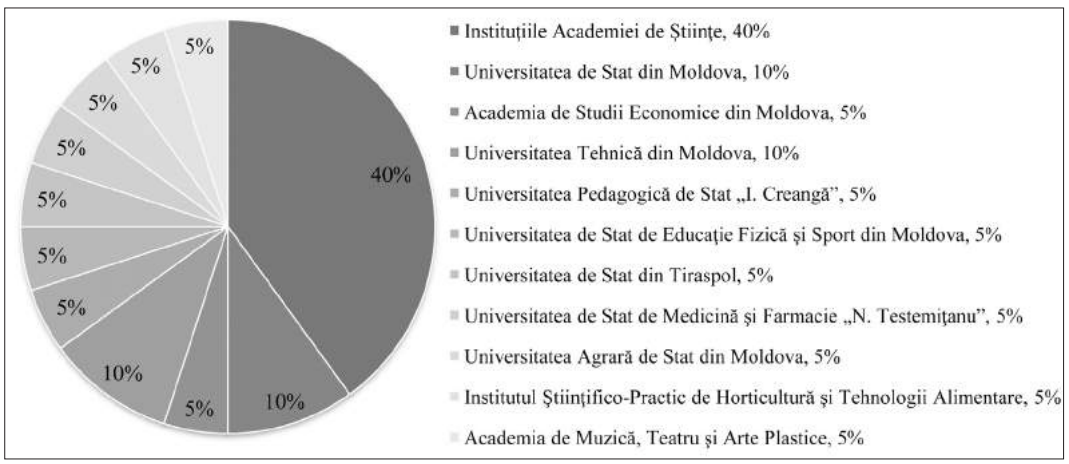

Fig. 1.2.1. Repartizarea Bursei de excelenţă a Guvernului pe instituţii în anul 2015

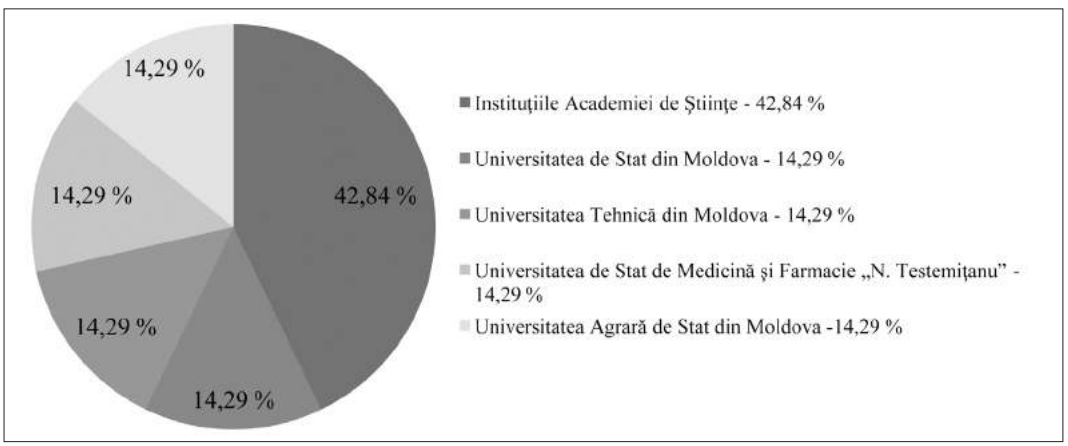

Fig. 1.2.2. Repartizarea Bursei nominale (pe domenii), pentru doctoranzi, pe anul 2015

Din tabel reiese că organizarea concursului a fost transparentă şi echitabilă, fiind prezenţi doctoranzi din toate domeniile de cercetare şi din toate instituţiile cu activitate de doctorat care au prezentat dosare.

Următoarea etapă de pregătire a cadrelor ştiinţifice îi revine postdoctoratului. Pe parcursul ultimului an, instituţiile cu activitate de pregătire a cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare manifestă un interes sporit pentru alocarea de burse pentru programele de postdoctorat, care vor contribui la completarea cu specialişti şi cadre ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice necesare pentru dezvoltarea şi evoluarea lor.

Examinând rezultatele admiterii, conchidem că planul de admitere la postdoctorat a fost realizat în proporţie de 91 %. Din 23 locuri planificate, în anul 2015 au fost acoperite 21 locuri, faţă de 90 % în anul 2014.

Totodată, de la unele instituţii/universităţi au venit cereri pentru a permite înscrierea la postdoctorat pe locuri suplimentare sau transferul unor locuri vacante de la o instituţie la alta. În acest context, a fost acceptat doar transferul locurilor vacante la specialităţile unde candidaţii şi-au prezentat proiectele de cercetare la nivel înalt şi instituţiile solicitante au argumentat ştiinţific necesitatea pregătirii de doctori habilitaţi la specialităţile respective (651.02- Teoria şi istoria arhitecturii; 242.01- Teoria maşinilor, mecatronică;).

Tabelul 1.2.1

Repartizarea postdoctoranzilor pe ministere, în comparaţie cu a. 2014

Nr. d/o	Instituţia cu activitate de postdoctorat	2014	2015
		Total postdoctoranzi	
1.	Academia de Ştiinţe a Moldovei	10	10
2.	Ministerul Educaţiei	16	24
3.	Ministerul Sănătăţii	9	10
4.	Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare	4	2
5.	Ministerul Culturii	-	-
6.	Alte ministere	-	-
	Total	**39**	**46**

Numărul postdoctoranzilor în anul de referinţă este în creştere şi constituie 46 de persoane, faţă de 39 în anul 2014. Conform repartizării pe ministere, Academiei de Ştiinţe îi revin 22 %, Ministerului Educaţiei – 52 %, Ministerului Sănătăţii – 22 % şi Ministerului Agriculturii – 4 %.

În anul 2015 au fost organizate studii de cercetare prin programe de postdoctorat la circa 49 de specialităţi din care circa 39 specialităţi sunt finanţate din buget.

Activitatea de cercetare a postdoctoranzilor este monitorizată, la solicitare, de 45 consultanţi ştiinţifici, din care: 5 academicieni şi 40 doctori habilitaţi.

În anul 2015 au fost elaborate 12 teze de doctor habilitat din următoarele domenii de cercetare:

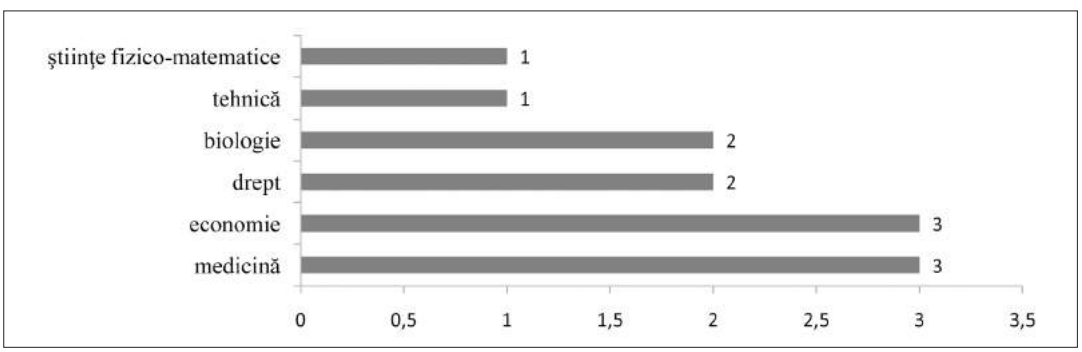

Fig. 1.2.3. Repartizarea tezelor de doctor habilitat elaborate în anul 2015 pe domenii de ştiinţă
Sursa: http://www.cnaa.md/theses/2015/

1.3. Clusterul educaţional-ştiinţific „UnivER SCIENCE”

Liceul Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Instituţia îşi organizează activitatea educaţională în baza planurilor de învăţământ pentru anul de studii 2015-2016, care au fost elaborate şi aprobate de către Ministerul Educaţiei.

În anul de referinţă, Liceul Academiei de Ştiinţe a Moldovei a desfăşurat un şir de activităţi menite să realizeze misiunea liceului: *identificarea elevilor care manifestă performanţe intelectuale deosebite, pentru a le oferi oportunităţi de instruire calitativă, multidimensională, de excelenţă, precum şi de formare a unei cariere profesionale în domeniul ştiinţei şi cercetării, inclusiv prin filiera Universităţii AŞM.*

Liceul a continuat să perfecţioneze baza didactică, care include seturi didactice de o performanţă deosebită pentru laboratoarele de fizică, chimie, biologie, limbi străine, circa 45 de computere utilizate în scopuri educaţionale, conexiune la Internet prin fibră optică.

De asemenea, în perioada de referinţă, instituţia a insistat asupra unor acţiuni de sporire a calităţii cadrelor didactice. La momentul actual, în instituţie activează 23 de cadre didactice, inclusiv din ei: 5 doctori în ştiinţe, 2 – doctoranzi, 10 – cu grad didactic superior, 3 – cu grad didactic I, 8 – cu grad didactic II. Astfel, după aceste indicii, instituţia se situează pe primul loc între instituţiile liceale din Republica Moldova.

Nivelul educaţional de excelenţă oferit elevilor liceului a generat performanţe notabile, materializate în numeroasele premii obţinute la concursuri academice republicane. Elevii liceului au fost incluşi în echipa olimpică internaţională la matematică şi la informatică.

Tabelul 1.3.1

Disciplina	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Fizica	1	5	8	7	4	3	4	32
Matematica	2	2	5	6	5	3	2	25
Biologia	3	5	3	7	4	3	4	29
Chimia	–	–	2	2	2	3	2	11
Limba română	2	3	3	2	3	2	3	18
Limba engleză	–	1	2	2	3	3	6	17
Limba franceză	–	1	1	1	2	1	1	7
Geografia	–	–	3	–	1	3	4	11
Istoria	1	1	3	2	2	4	4	17
Economia	–	1	2	–	–	–	2	5
Ecologia	2	2	2	–	2	–	v-	8
Informatica	–	1	2	5	7	5	8	28
TOTAL	11	22	36	34	35	30	40	208

Menţionăm rezultatele excelente la examenele de bacalaureat. În pofida faptului că la nivel naţional, circa 40 % candidaţi au picat BAC-ul, elevii liceului au avut o promovabilitate de 100 %, plasându-se pe locul I din circa 540 instituţii, după criteriul „media generală BAC”.

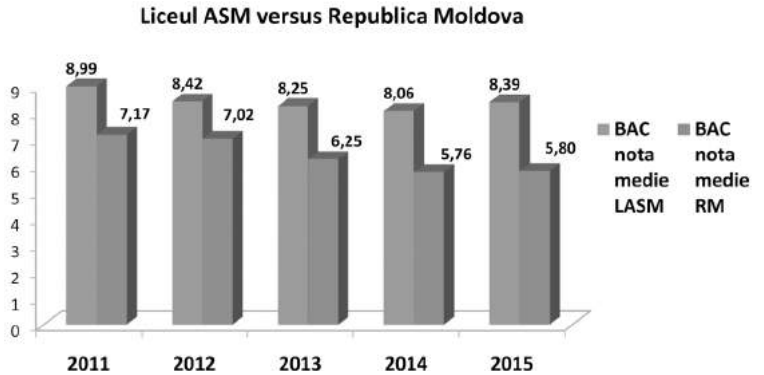

Fig.1.3.1. Media generală BAC

Liceul AŞM este singura instituţie din Republica Moldova care implementează, din luna septembrie 2014, un Plan-cadru distinct, conform cerinţelor moderne, bazat pe studierea unui număr redus de discipline obligatorii (7) şi pe sporirea numărului disciplinelor opţionale şi vocaţionale.

Admiterea pentru anul de studii 2015–2016 s-a desfăşurat în perioada 12–15 august 2015. La concurs au participat 235 elevi, dintre care 24 % din Chişinău, 76 % din alte oraşe şi sate ale Republicii Moldova. În baza concursului au fost înmatriculaţi 81 elevi.

Către data de 1 ianuarie 2016 în instituţie îşi fac studiile 218 elevi.

De menţionat că în pofida tendinţei de micşorare a numărului de elevi atestată în liceele din Republica Moldova, numărul elevilor care depun actele pentru a fi admişi la Liceul AŞM se măreşte în fiecare an. Acest fapt se datorează nivelului educaţional înalt, care se atestă în Liceul Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

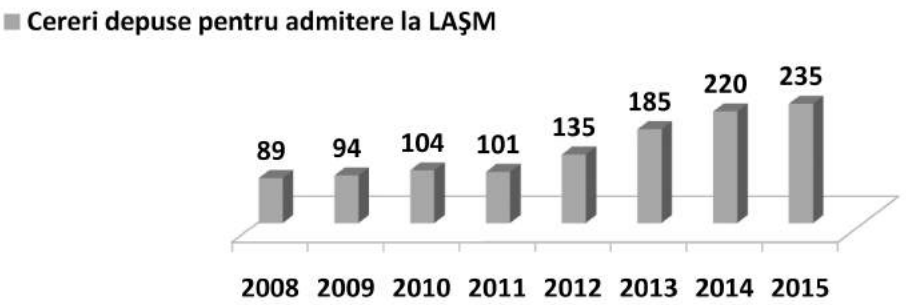

Fig. 1.3.2. Numărul cererilor depuse pentru admitere la Liceul AŞM

Activităţi educaţionale extracurriculare

Pe parcursul anului au fost planificate şi desfăşurate activităţi extraşcolare şi extracurriculare, menite să dezvolte abilităţile intelectuale, artistice şi sportive ale elevilor. Liceul Academiei de Ştiinţe a Moldovei (LAŞM) dezvoltă continuu relaţiile de parteneriat cu diverse instituţii din ţară şi de peste hotare, în special cu instituţiile AŞM în cadrul Clusterului educaţional-ştiinţific UnivER SCIENCE, cu ONG-uri din domeniul educaţional şi vocaţional, instituţii preuniversitare şi universitare. Cu acest scop au fost organizate vizite de studiu şi schimb de experienţă la institutele AŞM de profil, au fost organizate activităţi în colaborare cu Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Ministerul Educaţiei, Direcţia Generală Educaţiei Tineret şi Sport, mun. Chişinău, Amnesty Internaţional Moldova, Liga Naţională de Dezbateri Preuniversitare, ANTIM, SPARE etc.

Deja de mai mulţi ani liceul este instituţie-pilot în cadrul formării cadrelor didactice şi manageriale ale Institutului de Ştiinţe ale Educaţiei (IŞE). În baza Acordului de parteneriat încheiat între directorii IŞE şi LAŞM, managerii şcolari din republică au studiat experienţa managerială şi didactică a Liceului AŞM în cadrul cursurilor de formare profesională.

Grupuri de manageri şi cadre didactice vizitează instituţia în scopul studierii experienţei avansate şi a consolidării parteneriatelor educaţionale. O prioritate a colectivului profesoral şi a autoconducerii şcolare a fost consolidarea imaginii Liceului AŞM în comunitate prin activităţile organizate în teritoriu.

O activitate deosebit de eficientă este organizată în parteneriat cu bibliotecile municipale (Biblioteca municipală „A. Hasdeu” şi filialele ei, Biblioteca AŞM). O altă activitate rodnică este realizată cu instituţiile culturale, precum Filarmonica de Stat „S. Lunchevici”, teatrele şi sălile de concert. Au fost organizate mese rotunde, cenacluri literare în cadrul clubului „*Miercurea pe la chindii*”, ghidat de scriitorul şi artistul plastic Iulian Filip, cu participarea mai multor personalităţi culturale şi din domeniul ştiinţei artelor. Au fost organizate întâlniri cu personalităţi notorii: vicepreşedintele Academiei de Ştiinţe a Moldovei, acad. Ion Tighineanu, Iurie Foca, maestru fotograf, Mircea Hâncu, fost preşedinte în satul Sofia şi membru al guvernului, fondatorul concernului de cosmetică „Viorica”,

Nicolae Schiţco, editor, şi Valeriu Schiţco, directorul Tipografiei Academiei de Ştiinţe, monograful satului Sofia, Alexei Crivenschi, prof. la Institutul de Ştiinţe Penale şi Criminologie Aplicată, poetul Mihai Cimpoi, filologul Vasile Bahnaru, specialistul în educaţie Tatiana Potâng, istoricul literar, politician şi scriitor Iurie Colesnic, pedagogul şi scriitorul Aurelian Silvestru.

În colaborare cu profesorii, elevii sunt antrenaţi în activităţi şi instruiţi în domeniul managementului timpului, elaborarea proiectelor, luarea deciziilor. Participarea creativă şi civică a elevilor prin intermediul proiectelor educaţionale realizate de copii în comunitate, acţiuni de binefacere şi ajutorare a persoanelor cu anumite deficienţe, în contextul educaţiei incluzive. Orientarea şi pregătirea profesională a elevilor se organizează prin cursuri, activităţi de voluntariat şi muncă în folosul comunităţii, întâlniri cu persoană resursă, vizite la instituţii şi întreprinderi.

Participarea cadrelor didactice la activităţile de formare profesională. Au fost desfăşurate mai multe activităţi de formare a cadrelor didactice în Liceul AŞM. Au fost realizate 8 şedinţe ale Consiliului Profesoral, 4 şedinţe a Consiliului Ştiinţifico-metodic.

În baza unui plan de acţiuni, elaborat de administraţia Liceului AŞM şi a UnAŞM, pe parcursul lunilor februarie-martie vor fi organizate un şir de activităţi comune, menite să informeze elevii despre UnAŞM şi să dezvolte capacităţile lor de orientare profesională şi dezvoltare pentru carieră.

Procesul de atestare a cadrelor didactice şi manageriale a fost organizat în baza Regulamentului de atestare, aprobat de Ministerul Educaţiei, care a fost discutat şi analizat în mediul pedagogic. În baza planului de activitate, discutat şi aprobat la Consiliul profesoral, cadrele didactice au realizat obiectivele proiectate. A fost sistematizat portofoliul de atestare şi materialele necesare, care au fost prezentate Comisiei municipale de atestare.

Pentru prima dată au fost organizate acţiuni de voluntariat în liceu şi comunitate, în special pentru elevii claselor XI–XII. În cadrul proiectului-pilot la Liceul AŞM de implementare a unui nou plan-cadru de alternativă pentru R. Moldova, axat pe reducerea disciplinelor obligatorii şi punerea accentului pe disciplinele opţionale, locul voluntariatului este semnificativ. Despre interesul elevilor pentru voluntariat, cifrele spun de la sine: peste 80 % din elevi au solicitat disciplina opţională *Voluntariat*, organizarea căreia se deosebeşte substanţial faţă de alte discipline opţionale.

Elevii au de realizat pe parcursul anului 72 de ore de voluntariat şi muncă în folosul comunităţii. O parte din ore sunt organizate chiar în instituţie, de exemplu, administrarea site-ului liceului, a radioul şcolar, organizarea şi desfăşurarea cercurilor pe interese (arte, dans modern, turism, chitară), precum şi acţiuni de mentorat. O parte din ore sunt destinate pentru acţiunile de voluntariat, organizate în parteneriat cu UnAŞM şi institutele academice.

Manifestă interes evenimentele inedite, precum „Noaptea cercetătorului", implicarea în experimentele la biologie şi chimie, organizarea competiţiilor de dezbateri şi comunicare eficientă. De asemenea sunt solicitate acţiunile organizate în comunitate, în parteneriat cu ONG şi instituţiile de profil, cu care sunt încheiate acorduri de parteneriat, de exemplu „*Amnesty Internaţional Moldova", Mişcarea civică „Tinerii Moldovei", UpGreate în educaţie*" ş.a.

Pentru eficientizarea şi organizarea calitativă a muncii de voluntariat în Liceul AŞM a fost elaborat şi aprobat *Regulamentul despre organizarea acţiunilor de voluntariat de către elevi*, discutat şi aprobat la Consiliul Profesoral. În calitate de voluntar, elevul poate să se implice într-o varietate de acţiuni şi proiecte în domeniile: *ştiinţific,social,civic,sănătate,ecologic,cultural,administrativ,sport şi cultură fizică,cooperare internaţională.*

În baza planului de acţiuni, elaborat de administraţia Liceului AŞM, sistematic sunt organizate activităţi ştiinţifice şi de creaţie, menite să dezvolte competenţe de cercetare, orientare profesională şi dezvoltare pentru carieră. Practic fiecare elev din clasele X–XI lucrează asupra unui subiect de cercetare la un obiect solicitat, unde sunt puse în valoare multiplele inteligenţe ale copilului.

Cu acest scop a fost elaborat *Regulamentul despre organizarea muncii ştiinţifice şi de creaţie*. Obiectivul major este identificarea, stimularea şi promovarea talentelor în domeniul ştiinţei, aprofundarea cunoştinţelor la disciplinele şcolare conform inteligenţelor elevului, dezvoltarea

imaginaţiei şi creativităţii. Creative se consideră tezele ştiinţifice ce reflectă studierea unor fenomene, evenimente, procese cu titlul de noutate; obţinute în rezultatul experimentelor, cercetărilor, studiilor ştiinţifice în orice domeniu al ştiinţei şi tehnicii; ce descriu problemele şi metodele de protecţie a naturii, poluării mediului ambiant, schimbării climatice; prezentarea unor aparate şi mecanisme, modele construite personal sau în grup; lucrările efectuate prin aplicarea calculatoarelor; creaţiile artistice, scenarii ale unor manifestări desfăşurate în comunitate; lucrări de analiză a practicii pe teren sau expediţii geografice, biologice, folclorice.

Pentru a realiza obiective practice, sunt organizate un şir de activităţi, precum experimentarea unor intenţii teoretice; studiul la bibliotecă, întâlniri cu persoane resursă în cadrul institutelor AŞM, la facultăţi pe domenii şi frecventarea lecţiilor la UnAŞM de către elevi împreună cu studenţii, organizarea unor conferinţe comune, practica pedagogică a studenţilor în liceu, organizarea de dezbateri şi activităţi cognitive. Aceste şi alte activităţi contribuie la consolidarea relaţiilor de parteneriat în cadrul Clusterului educaţional ştiinţific UnivER Science, între liceul AŞM, UnAŞM şi institutele academice.

Elevii şi profesorii Liceului AŞM au participat în cadrul mai multor întruniri ştiinţifice şi de creaţie, organizate la nivel de municipiu şi republică. Printre ele sunt:

- *Conferinţa ştiinţifică republicană a elevilor "Spre viitor",* organizată de Liceul AŞM, obiectivele căreia sunt orientare spre investigaţie şi descoperire. La eveniment participă peste 100 de elevi din clasele X–XII, 80 % dintre care au obţinut diplome de merit;

- *Conferinţa ştiinţifico-practică municipală a elevilor „Muncă, Talent, Cutezanţă",* la care delegaţia Liceului AŞM este destul de numeroasă. Ca rezultat peste 40 de elevi au obţinut locul I – 12 elevi, locul II – 7 elevi, locul III – 7 elevi, menţiune – 4 elevi;

- *Conferinţa naţională AGIRoMd „Tradiţii asociative ale învăţătorilor"*, la care au participat peste 150 de cadre didactice din toate raioanele republicii. A fost prezentată şi experienţa Liceului AŞM, în special modelul implementat al Programului axat pe inteligenţele elevului, elemente de noutate cu referirea la o şcoală eficientă, video despre opiniile elevilor cu referire la „şcoala altfel";

- *Conferinţa autoconducerii şcolare „Tinere talente",* organizată tradiţional la finele anului de studiu de către Senatul elevilor, unde sunt ascultate rapoartele de activitate ale departamentelor;

- *Conferinţa Voluntarilor din Liceul AŞM,* de asemenea organizată la sfârşitul anului de studiu, în cadrul căruia sunt totalizate rezultatele atinse de elevii implicaţi în voluntariat;

- *Clubul de Robotica şi Inventica al LASM*, creat la iniţiativa elevului Dan Butmalai, scopul căreia este crearea unor modele noi de roboţi şi a unor tehnologii informaţionale moderne.

Organizarea activităţilor autoconducerii şcolare. Scopul activităţii organelor autoconducerii şcolare este de a face auzită vocea elevilor privind respectarea drepturilor lor, dar şi asumarea responsabilităţilor în cuvinte şi acţiuni. În baza rezultatelor alegerilor pe clase sunt constituite departamente la nivel de liceu, cum ar fi: *Mass-media şi Bibliotecă, Justiţie şi Disciplină, Cultură şi Sport, Instruire şi Educaţie, Ştiinţă şi Voluntariat, Muncă şi Ecologie, Economie.*

În cadrul activităţilor la clasă şi a acţiunilor de voluntariat în instituţii elevii propun modalităţi de organizare, planuri de activitate, timpul şi responsabilii pentru întreg anul de studii. Pentru a pregăti o nouă campanie electorală de alegere a Senatului şcolar, la începutul lunii octombrie se organizează *Decada autoconducerii şcolare*. Elevii sunt învăţaţi să organizeze şi să desfăşoare activităţi prin care îşi demonstrează abilităţile şi interesul pentru schimbare la nivel de clasă sau instituţie. Printre frumoasele activităţi şcolare, un eveniment aşteptat de elevi este desfăşurarea Zilei Dublorului, simularea funcţiilor administrative şi organizarea activităţilor didactice sau extra-curriculare. Elevii exersează rolul psihologului, bibliotecarului, diriginţilor de clasă, cadrelor didactice, membrilor administraţiei.

Alte activităţi: prezentare de carte la Salonul Internaţional pentru Copii şi Tineret, organizat la MOLDEXPO; concurs de oratorie în cadrul Decadei limbii şi literaturii române; festivalul voluntarilor; cupa regională a şefului Serviciului Fiscal de Stat pentru implicare în dezbateri

academice; competiţie Regională de dezbateri la Liceul AŞM în parteneriat cu ONG Liga Naţională de Dezbateri Preuniversitare şi „Tinerii Moldovei”; dăruim zâmbete copiilor de la Spitalul Oncologic; ziua Tricolorului – simbolul luptei pentru Libertate şi Demnitate Naţională.

Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Cadrul instituțional

Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei (UnAŞM) a fost creată prin Decretul Preşedintelui RM nr. 1093-IV din 23.04.2007 ca centru educaţional ştiinţific de interes naţional, în care se îmbină şi se dezvoltă armonios activităţile de învăţământ, cercetare ştiinţifică, inovare şi cultură.

Din punct de vedere structural, UnAŞM este organizată în trei facultăţi: Ştiinţe ale naturii, Ştiinţe Exacte şi Ştiinţe Socioumanistice. În cadrul facultăţilor universităţii funcţionează şase catedre şi Centrul universitar de Biologie Moleculară (CBM).

Procesul de învăţământ se desfăşoară în conformitate cu principiile *Bologna* şi include trei cicluri de formare profesională: Licenţă-Masterat-Doctorat (LMD). Programele de studii în UnAŞM, pentru toate ciclurile, sunt concepute în scopul asigurării calităţii proceselor didactice, educării competitivităţii şi creării şanselor reale de inserţie pe piaţa muncii pentru absolvenţi.

Resursele umane reprezintă cel mai important factor al unei activităţi didactico-ştiinţifice de performanţă. În scopul valorificări potenţialului uman, UnAŞM şi-a propus redefinirea statutului cercetătorului în Universitate prin stimularea şi motivarea personalului de cercetare şi a răspuns pozitiv la iniţiativa Comisiei Europene EURAXESS – cercetătorii în mişcare ce reprezintă o cale către cariere mai atractive în cercetare.

În scopul racordării prevederilor Strategiei pentru Resurse Umane şi Cercetare a Comisiei Europene la cadrul normativ existent, UnAŞM a revizuit prevederile regulamentare în vigoare şi practicile existente şi a elaborat un plan de acţiuni privind corespunderea strategiilor referitor la resursele umane din cercetare la documentele şi normele Comisiei Europene la care UnAŞM a aderat.

Graţie efortului şi succeselor înregistrate în această direcţie, Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei a devenit prima instituţie de învăţământ din Republica Moldova căreia Directoratul General pentru Cercetare al Comisiei Europene i-a conferit logoul ”Excelenţa Resurselor Umane în Cercetare/HR Excellence în Resesearch”, care este însemnul aprobării şi recunoaşterii Comisiei Europene a efortului depus şi progresul înregistrat în procesul de implementare a Cartei&Codului.

Contingentul de studenţi Ciclul I, II

Admiterea la studiile superioare de licenţă pentru anul de studii 2014–2015 s-a realizat în conformitate cu planurile de înmatriculare pentru anul respectiv. În urma admiterii, în cadrul UnAŞM au fost înmatriculaţi 83 studenţi la ciclul I, licenţă şi 102 studenţi la ciclul II, masterat.

În anul II de studii, ciclul I, conform ordinului rectorului UnAŞM, numărul 01/s – 51, din 4 iulie *Cu privire la promovarea studenţilor pentru anul de studii 2014-2015,* au fost promovaţi 87 de studenţi, iar la anul III, conform aceluiaşi ordin – 89 de studenţi.

La ciclul II, prin ordinul rectorului UnAŞM, *pentru anul de studii 2014-2015,* în anul II au fost promovaţi 52 masteranzi.

La 1 septembrie 2014 numărul total al studenţilor (ciclul I) UnAŞM constituia 259 persoane (cu 10 % mai puţin decât în anul de studii 2013–2014), iar al masteranzilor (ciclul II) – 154 persoane (cu 20,3 % mai mulţi decât în anul de studii 2013–2014).

Dinamica contingentului de studenţi

În perioada de referinţă, contingentul de studenţi şi masteranzi a suferit mai multe transformări. Pe parcursul anului de studii 2014–2015, de la studii superioare de licenţă au fost exmatriculaţi 31 de studenţi, cu 35 % mai puţin decât anul trecut (tabelul 8). Dintre aceştia, 25% au fost exmatriculaţi din *cauza obţinerii burselor de studii peste hotare*; 12 % – din *motivul nelichidării restanţelor academice,* 45 % – studenţi, majoritatea din anul I de studii au fost exmatriculaţi din *motivul pierderii legăturii cu universitatea*.

Se poate observa că ponderea studenţilor exmatriculaţi din motivul obţinerii burselor de studii peste hotare, deşi în uşoară descreştere faţă de anul trecut, rămâne a fi destul de mare. Datorită oportunităţilor mai mari de angajare în câmpul muncii, mulţi studenţi, mai ales din anul I de studii, aleg să-şi continue studiile în afara hotarelor ţării. Plecarea studenţilor la studii peste hotare, după 1 septembrie – din cauza perioadelor diferite, de organizare a perioadelor de admitere – constituie o problemă destul de serioasă pentru menţinerea contingentului, întrucât, odată exmatriculaţi, aceştia lasă în urma lor locuri neacoperite.

În ceea ce priveşte exmatricularea studenţilor din motivul pierderii legăturii cu universitatea, se poate constata că numărul mare de astfel de cazuri rezultă, de cele mai multe ori, din situaţia materială precară a familiilor din care aceştia provin. În încercarea de a-şi asigura un trai decent, studenţii se angajează în câmpul muncii şi, astfel, nu mai reuşesc să ajungă la ore, acumulează absenţe şi implicit restanţe, iar apoi dispare şi motivarea pentru continuarea studiilor. În unele cazuri, pierderea legăturii cu universitatea se datorează încercării studenţilor de a-şi face studiile în paralel la două universităţi şi, din cauza că nu reuşesc, funcţie de anul de studii şi ordinea priorităţilor specialităţilor pentru care au optat, se văd nevoiţi să renunţe la una dintre universităţi.

Tabelul 1.3.2

Dinamica contingentului de studenţi (ciclul I, licenţă)

Codul, domeniul general de studii	Codul, specialitatea	Numărul de studenţi									
		Anul I			Anul II			Anul III			Total
		01.09.2014	31.12.2014	01.06.2015	01.09.2014	31.12.2014	01.06.2015	01.09.2014	31.12.2014	01.06.2015	01.06.2015
22. Ştiinţe umanistice	221.1 Filosofie	5	5	5	15	15	14	13	13	11	30
	222.1 Limba şi lit. rom./ l. engleză	20	20	15	19	18	17	18	18	17	49
42.Ştiinţe ale naturii	421.1 Biologie	10	7	3	7	7	7	12	12	12	22
	421.2 Biologie moleculară	15	14	12	10	9	9	10	10	10	31
	424.1 Ecologie	10	10	10	7	7	7	10	9	9	26
	425.1 Geografie	10	9	7	9	9	9	7	7	7	23
44. Ştiinţe exacte	443.1 Matematică	-	-	-	5	5	5	5	5	4	9
	442.1 Chimie	5	5	5	9	9	9	7	6	5	19
	444.1 Informatică	8	8	6	6	6	6	7	7	7	19
TOTAL		**83**	**78**	**63**	**87**	**85**	**83**	**89**	**87**	**82**	**228**

La ciclul II, studii superioare de master, în perioada de referinţă, situaţia contingentului este mai bună decât în anul de studii 2013-2014, atât în ceea ce priveşte admiterea, cât şi în ceea ce ţine de exmatriculări.

În urma procesului de admitere, la studii superioare de masterat au fost înmatriculaţi 102 masteranzi – cu 45 % mai mulţi decât în anul precedent. La 1 septembrie 2014, la ciclul II, în cadrul UnAŞM îşi făceau studiile 154 de masteranzi.

În anul de studii 2014-2015, au fost exmatriculate 7 persoane, cu 72 % mai puţin decât în anul precedent. Dintre aceştia, trei au fost exmatriculaţi din *motive personale*, alţii trei din *cauza pierderii legăturii cu universitatea* şi un masterand din *cauza neachitării taxei de studii* (tabelul 10, 11).

Odată cu modificările prevăzute de Codul educaţiei (Art. 132.1. *în învăţământul liceal, pentru ocuparea funcţiilor didactice, este necesară deţinerea unei calificări în domeniu de cel puţin nivelul 7 ISCED – studii superioare de master, precum şi promovarea modului psihopedagogic*), multe cadre

didactice care activează în învăţământul liceal doar în baza diplomelor de studii superioare de licenţă au solicitat să se înscrie la studii de master. Astfel, a crescut media de vârstă a masteranzilor, gradul de responsabilitate şi interesul acestora pentru obţinerea unei diplome de master. Acest lucru a determinat un număr mult mai mic de exmatriculări.

Tabelul 1.3.3

Dinamica contingentului de masteranzi (ciclul II)

Codul, domeniul general de studii	Program de masterat	Numărul de masteranzi pe anii de studii						Nr. total
		Anul I			Anul II			
		01.09.2014	31.12.2014	01.06.2015	01.09.2014	31.12.2014	01.06.2015	
42. Ştiinţe ale naturii	Biologie	10	9	9	–	–	–	9
	Biologie moleculară	8	8	8	11	11	11	19
	Ştiinţe ale mediului	9	9	9	6	6	6	15
	Bioeconomie şi economie ecologică	5	5	5	–	–	–	5
22.Ştiinţe socioumanistice	Globalizarea: istorie, politici, culturi europene	7	5	5	11	11	11	16
	Securitate naţională	12	12	12	4	4	4	16
	Comunicare şi mediere interculturală	8	6	6	–	–	–	6
	Lingvistica contrastivă în context multilingv	8	8	8	–	–	–	8
44. Ştiinţe exacte	Chimie	12	12	12	6	6	5	17
	Informatica aplicata	10	10	10	7	7	7	17
	Matematica şi Informatica	13	13	13	–	–	–	13
	Fizica	–	–	–	7	7	6	6
Total UnAŞM		102	97	97	52	52	50	147

Susţinerea tezelor de licenţă/masterat

În anul de referinţă în cadrul universităţii au fost susţinute 85 teze de licenţă, 56 teze de master. Cele mai multe teze de licenţă şi master au fost susţinute în domeniul Ştiinţelor naturii, Ştiinţe socioumaniste şi Ştiinţe exacte. De remarcat faptul că tezele studenţilor menţionaţi au fost apreciate cu note de 9 şi 10.

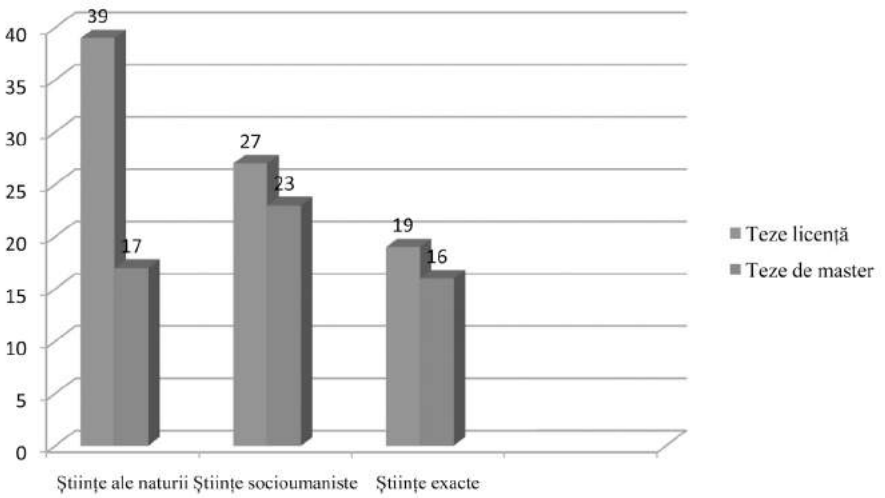

Fig.1.3.3. Teze de licenţă şi masterat susţinute

Studiile superioare de doctorat, ciclul III, sunt centrate pe învăţarea prin cercetare având drept scop formarea resursei umane prin şi pentru cercetare ştiinţifică.

Programele de studii superioare de doctorat se desfăşoară în baza *Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III*, aprobat prin HG nr. 1007 din 10 decembrie 2014. În şcoli doctorale. În cadrul Consorţiului Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei în comun cu organizaţiile din sfera Ştiinţei şi inovării, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi şi Universitatea „Bogdan Petriceicu Hasdeu" din Cahul au instituit opt şcoli doctorale:

- Matematică şi Ştiinţa Informaţiei
- Ştiinţe Fizice
- Ştiinţe Geonomice
- Ştiinţe Chimice şi Tehnologice
- Ştiinţe Biologice
- Ştiinţe Umaniste
- Ştiinţe Juridice, Politice şi Sociologice
- Ştiinţe Economice şi Demografice

Prin Hotărârea Guvernului Republica Moldova nr. 816 din 11.11.2015 *Cu privire la acordarea dreptului de organizare a studiilor superioare de doctorat instituţiilor de învăţământ superior, consorţiilor, parteneriatelor naţionale şi internaţionale* s-a autorizat activitatea şcolilor menţionate la 72 programe de doctorat.

Programele de doctorat includ două componente:

Programul de pregătire bazat pe studii avansată

Programul individual de cercetare ştiinţifică.

Programul de pregătire avansată este un instrument pentru îmbogăţirea cunoştinţelor studentului-doctorand şi care îi serveşte acestuia pentru derularea în bune condiţii a programului de cercetare ştiinţifică

Programul individual de cercetare ştiinţifică se realizează în cadrul a 17 organizaţii din sfera ştiinţei şi inovării ale AŞM, la Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi cele trei universităţi, membri ai consorţiilor.

Activând în cadrul institutelor ştiinţifice ale AŞM, doctoranzii au posibilitatea să participe atât în proiecte de cercetare naţionale, cât şi în cele internaţionale. În anul de referinţă 2/3 din numărul total de doctoranzi au participat în diferite proiecte alături de îndrumătorii săi.

Tabelul 1.3.4

Contingentul de doctoranzi

Şcoala doctorală	Anul I			Anul II			Anul III			Anul IV			Total Şc. doc.	Cet. str.
	bug.	taxă	total	bug.	taxă	total	bug.	taxă	total	bug.	taxă	total		
Matematică şi Ştiinţa Informaticii	5		5		4	4	1		1				10	4
Ştiinţe Fizice	7		7	10		10	3		3	3		3	23	
Ştiinţe Chimice şi Tehnologice	6		6	5		5	6		6	1		1	18	
Ştiinţe Biologice	19	2	21	21	2	23	13		13	4		4	61	
Ştiinţe Geonomice	6		6	6		6	3		3	2		2	17	
Ştiinţe Juridice, Politice şi Sociologice	3	13	16	11	12	23	12	19	31	4	15	19	89	16

Ştiinţe Umaniste	12	7	19	10		10	16		16	12		12	57	1
Ştiinţe Economice şi Demografice	4	8	12	8	2	10	5	1	6	3		3	31	1
Total:	62	30	92	71	20	91	59	20	79	29	15	44	306	22

Resurse umane antrenate în procesul de coordonare a activităţii doctoranzilor

În cadrul şcolilor doctorale, doctoranzii sunt ghidaţi de 257 de conducători de doctorat.

Tabelul 1.3.5

Şcoala doctorală	Total	Dintre ei:			
		Acad.	M. cor.	Dr. hab.	Dr.
Matematică şi Ştiinţa Informaţiei	13	2	1	6	4
Ştiinţe Economice şi Demografice	16	1		7	8
Ştiinţe Fizice	43	8	2	18	15
Ştiinţe Geonomice	11			6	5
Ştiinţe Chimice	16	3	1	6	6
Ştiinţe Biologice	67	6	2	34	25
Ştiinţe Umaniste	43	3	2	16	22
Ştiinţe Juridice, Politice şi Sociologice	48	2	2	20	24
TOTAL	**257**	**25**	**10**	**113**	**109**

Mobilitatea academică

Mobilitatea doctoranzilor este un element însemnat în activitatea de cercetare ştiinţifică. În acest scop au fost efectuate 18 stagii de cercetare în cadrul universităţilor şi în instituţiile de cercetare din străinătate: România, Germania, Franţa, Rusia, Cehia etc.

Printre instituţiile care au găzduit doctoranzii universităţii au fost Universitatea „Vasile Alecsandri", Bacău; Institutul de Etnografie şi Folclor, Academia Română, Universitatea din Bucureşti, Aix-Marseille Université, Marseille "Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne", Paris; Université de Strasbourg, Universitat Hohenheim, Stuttgart; Trnava University of St. Chirill and Methodii.

Susţinerea tezelor de doctor şi doctor habilitat în anul 2015

Rezultatele activităţii de cercetare a doctoranzilor pe parcursul anului de referinţă sunt reflectate în tezele susţinute. În perioada ianuarie – octombrie 2015 au fost realizate 17 teze de doctorat şi 4 teze de doctor habilitat din cadrul a şapte şcoli doctorale. Tezele de doctorat susţinute sunt în domeniul Ştiinţelor biologice, Ştiinţe juridice, politice şi sociologice, Ştiinţe geonomice, Ştiinţe chimice, Ştiinţe umaniste, Ştiinţe fizice. Tezele de doctor habilitat în domeniul Ştiinţelor biologice şi Ştiinţe economice şi demografice.

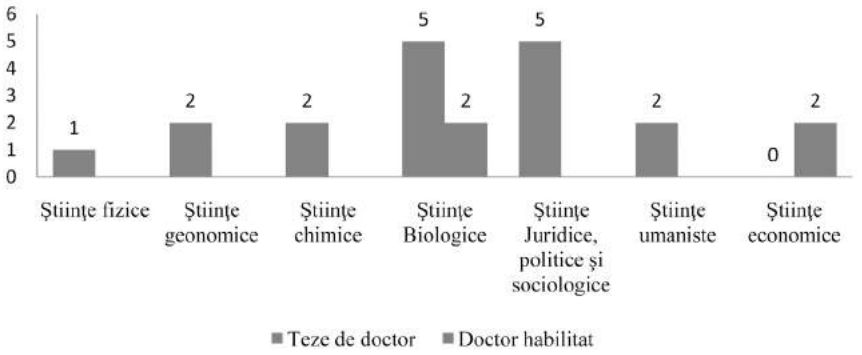

Fig. 1.3.4. Numărul tezelor de doctorat şi de doctor habilitat realizate

Cadre didactico-ştiinţifice antrenate în procesul instructiv-educativ

În procesul educaţional şi de cercetare realizat în cadrul Universităţii sunt implicate 141 cadre didactico-ştiinţifice dintre care 13 titulari şi 128 prin cumul.

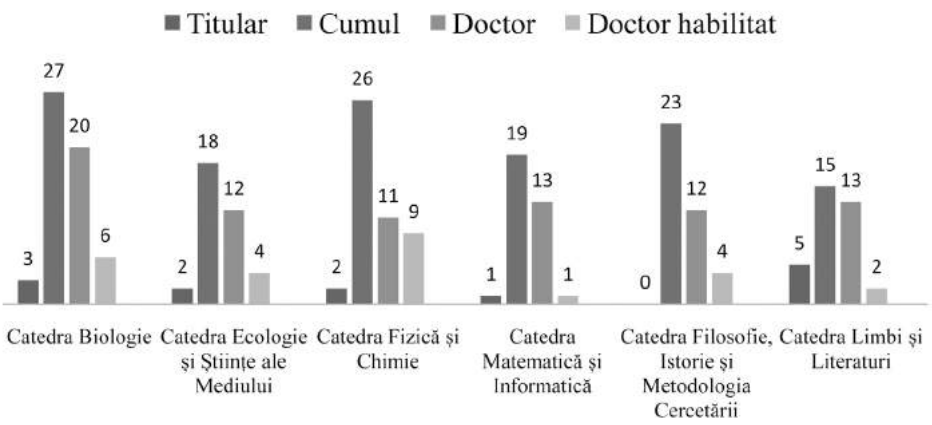

Fig.1.3.5. Numărul cadrelor didactico-ştiinţifice

Personalul didactico-ştiinţific din cadrul UnAŞM este antrenat plenar în procesul de pregătire a specialiştilor pentru economia naţională şi a cadrelor de calificare înaltă din domeniul cercetării.

O componentă indispensabilă a acestui proces este activitatea ştiinţifică a cadrelor didactice materializată prin publicaţii ştiinţifice şi participări la conferinţe naţionale şi internaţionale

Publicaţiile personalului didactico-ştiinţific din cadrul UnAŞM

În anul 2015, sub egida UnAŞM, au fost elaborate şi editate 15 manuale, suporturi de curs, şi compendii, cu 3 mai mult decât în anul precedent.

În total, activitatea de cercetare a UnAŞM s-a materializat în 194 de publicaţii, dintre care: 4 monografii, un manual (editura Springer), 114 articole, 12 suporturi de curs, 34 teze la conferinţe ştiinţifice, 29 rapoarte la conferinţe ştiinţifice.

Organizarea manifestărilor ştiinţifice

Centrată pe generarea capacităţilor de cercetare şi inovare, dar şi pe atragerea tinerilor în cariera de cercetare, Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei corelează formarea iniţială şi continuă a cercetătorilor prin dezvoltarea şi implementarea unor programe de studii performante la toate ciclurile pregătirii universitare şi postuniversitare. Acestea se realizează prin diferite metode, incluzând, pe lângă formarea tradiţională, conferinţe naţionale şi internaţionale, simpozioane, seminare ştiinţifice şi contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalităţii studenţilor, educarea lor în spiritul valorilor umane naţionale şi universale, obţinerea competenţelor profesionale, transversale, stimularea creativităţii.

Astfel, în scopul pregătirii şi iniţierii studenţilor cu cercetările ştiinţifice fundamentale şi aplicative, cultivarea spiritului de descoperire şi al inovaţiei, dezvoltarea aptitudinilor de analiză critică şi expunere a opiniei, dar şi atragerea atenţiei asupra celor mai importante probleme ale societăţii actuale, pe parcursul anului 2014-2015 în cadrul universităţii au fost organizate 12 manifestări ştiinţifice. Printre care 8 conferinţe ştiinţifice, 1 seminar ştiinţific, 2 lansări de carte şi un congres, cu participarea a peste 950 de delegaţi din ţară şi de peste hotare (România, Rusia, Slovenia, Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Marea Britanie, Serbia, Turcia etc.).

Participarea cadrelor didactico-ştiinţifice la manifestări ştiinţifice

Pe parcursul perioadei de referinţă cadrele didactice din cadrul universităţii au participat la 110 manifestări ştiinţifice organizate în ţară şi peste hotare. Participanţii s-au implicat activ la discuţiile axate pe temele şi direcţiile de cercetare prezentate, atât în cadrul comunicărilor, cât şi în sesiunea de postere, acumulând astfel un schimb de experienţă şi stabilind noi relaţii de colaborare în domeniile lor de interes.

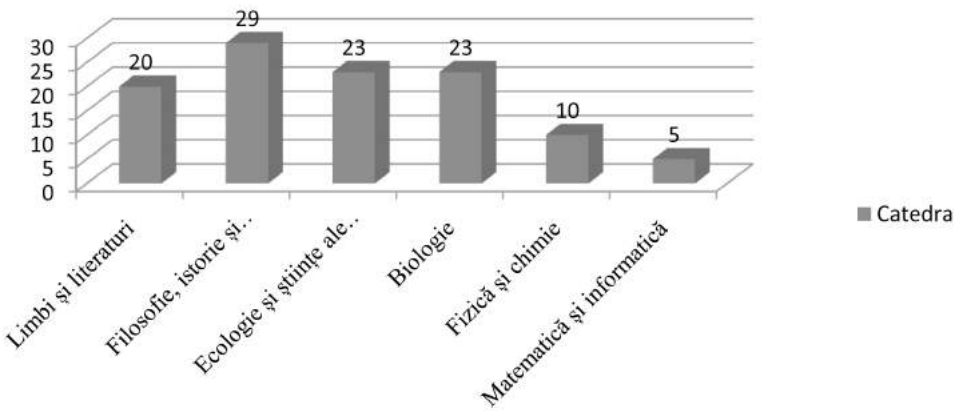

Fig. 1.3.6. Participarea cadrelor didactice la manifestări ştiinţifice

Antrenarea în procesul instructiv didactic a cadrelor de la universităţi din străinătate

În cadrul UnAŞM, pe parcursul a cinci ani, este în derulare proiectul ”Profesori invitaţi” care antrenează cadre didactice din universităţi de prestigiu din străinătate în procesul didactic şi de formare continuă. În funcţie de profil sau domeniu, la cursurile respective asistă studenţii masteranzi şi doctoranzi din UnAŞMşi şcolile doctorale. În total, în ultimii trei ani, în cadrul UnAŞM au susţinut prelegeri, seminare şi traininguri peste 50 de profesori invitaţi din Elveţia, Franţa, Germania, Italia, România, SUA, Rusia, Turcia, Ucraina.

II. MANAGEMENTUL ŞI EFICIENŢA UTILIZĂRII MIJLOACELOR FINANCIARE ÎN SFERA ŞTIINŢEI ŞI INOVĂRII

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015, pentru finanţarea cheltuielilor din sfera ştiinţei şi inovării au fost prevăzute alocaţii în volum de 418,7 mil. lei, inclusiv 353,9 mil. lei – cheltuieli de bază (ceea ce constituie 0,29 la sută din produsul intern brut), 24,8 mil. lei – proiecte finanţate din surse externe şi 40,0 mil. lei – mijloace speciale. Totodată, la compartimentul „Învăţământ" pentru Liceul AŞM şi Universitatea AŞM au fost prevăzute alocaţii în volum de 21,3 mil. lei, ceea ce constituie cu 3,2 mil. lei mai mult faţă de anul 2014.

Pe parcursul anului de gestiune, conform prevederilor Legii pentru modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2015 nr. 200 din 20 noiembrie 2015, volumul alocaţiilor pentru AŞM a fost micşorat cu 10,1 mil. lei, ceea ce constituie 2,7 la sută faţă de volumul aprobat pentru 2015, inclusiv 8,3 mil. lei pe sectorul „Ştiinţă şi inovare" şi 1,8 mil. lei pe sectorul „Învăţământ", însă s-a majorat volumul veniturilor proprii ale organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării cu 26,8 mil. lei, inclusiv 20,4 mil. lei pentru proiecte finanţate din surse externe şi cu 6,4 mil. lei la mijloace speciale.

Tabelul 2.1.1

Dinamica cuantumului finanţării sferei ştiinţei şi inovării în anii 2014-2015 (mil. lei)

	Executat 2014	2015			Executat 2015/ Precizat 2015		Executat 2015/ Executat 2014	
		Aprobat	Precizat	Executat	Suma	%	Suma	%
Ştiinţă şi inovare, total	**385,0**	**418,7**	**437,2**	**415,2**	**–22,0**	**95,0**	**30,2**	**107,8**
inclusiv:								
Componenta de bază	319,5	353,9	345,6	340,7	–4,9	**98,6**	21,2	**106,6**
Mijloace speciale	34,7	40,0	46,4	42,4	–4.0	**91,2**	7,7	**122,2**
Proiecte finanţate din surse internaţionale	30,8	24,8	45,2	32,1	–13,1	**71,0**	1,3	**104,2**
Ponderea în % faţă de PIB	0,35	0,37	0,36	0,35	–	–	–	–

Conform datelor expuse în dările de seamă, cheltuielile pentru sfera ştiinţei şi inovării în anul 2015 au crescut comparativ cu anul 2014 cu 30,2 mil. lei (7,8 %), inclusiv componenta de bază cu 21,2 mil. lei, mijloacele speciale cu 7,7 mil. lei şi proiectele finanţate din surse internaţionale cu 1,3 mil. lei. Totodată, în anul 2015 cheltuielile în sfera ştiinţei şi inovării s-au executat în volum de 415,2 mil. lei ceea ce constituie 95% din planul precizat pentru anul 2015, inclusiv la componenta de bază executarea cheltuielilor a constituit 98,6 %. De menţionat că din suma nevalorificată de 4,9 mil. lei, 3,1mil. lei nu au fost finanţaţi de către Ministerul Finanţelor.

Volumul cheltuielilor de bază executate sub aspect economic în anul 2015 comparativ cu anul 2014 s-a majorat, inclusiv: cheltuielile de personal cu 21,5 mil. lei (11,6 %), plata mărfurilor şi serviciilor cu 0,3 mil. lei (0,3 %), transferuri către populaţie cu 0,6 mil. lei (15,8%), transferuri peste hotare (cotizaţiile de membru) cu 3,0 mil. lei (18,3%). Totodată, în anul 2015 s-au micşorat cheltuielile pentru deplasări cu 0,8 mil. lei (19,5%), cheltuielile pentru procurarea utilajului cu 2,6 mil. lei (74,3%).

Tabelul 2.1.2

Structura cheltuielilor de bază sub aspect economic efectuate în sfera ştiinţei şi inovării în anii 2014-2015 (mil. lei)

Indicii	Executat 2014	2015		Executat 2015/ Executat 2014 (%)	Executat 2015/ Precizat 2015 (%)
		Precizat	Executat		
Volumul, total	**319,5**	**345,6**	**340,7**	**106,6**	**98,6**
Inclusiv:					
Cheltuieli de personal	186,2	207,9	207,7	**111,6**	**99,9**
Plata mărfurilor şi serviciilor	104,4	108,6	104,7	**100,3**	**96,4**
Deplasări	4,1	3,5	3,3	**80,5**	**94,3**
Documente executorii		0,1	0,1		**100,0**
Transferuri către populaţie	3,8	4,5	4,4	**115,8**	**97,8**
Transferuri peste hotare (cotizaţii de membru)	16,4	19,4	19,4	**118,3**	**100,0**
Investiţii capitale		0,1	0,1		**100,0**
Procurarea utilajului	3,5	1,4	0,9	**25,7**	**64,3**
Reparaţii capitale	1,1	0,1	0,1	**9,1**	**100,0**
***Notă**: salariul mediu lunar al unui cercetător ştiinţific, lei*	**4450.0**	**4732.0**		–	–

Mijloacele financiare alocate pentru anul 2015 s-au executat la nivel de 98,6 la sută, inclusiv, cheltuieli de personal – 99,9 %, plata mărfurilor şi serviciilor – 96,4 %, deplasări – 94,3 la sută, transferuri peste hotare –100,0 la sută şi procurarea utilajului – 64,3 %.

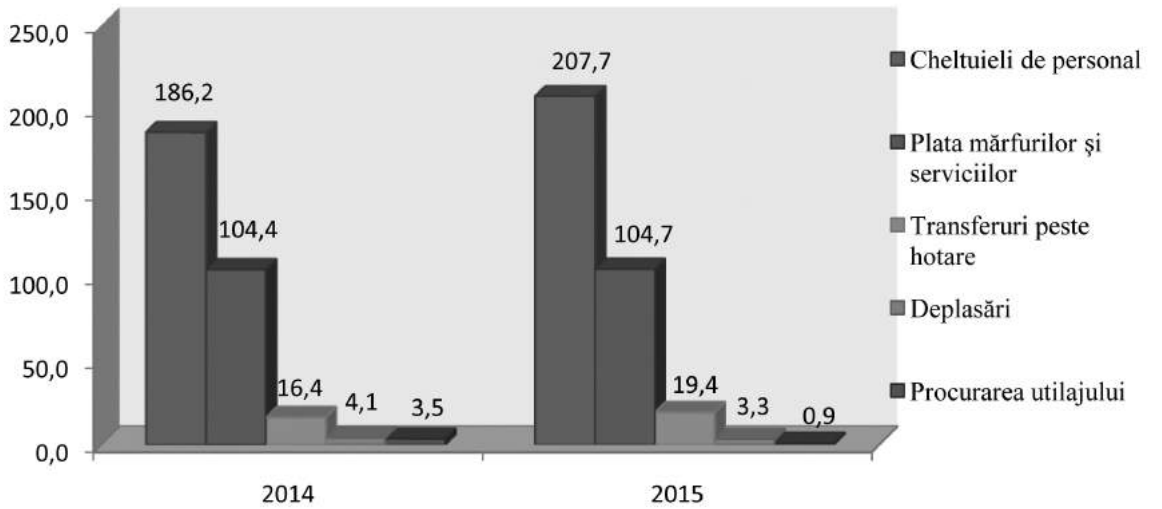

Figura 2.1.1. Dinamica unor cheltuieli de bază sub aspect economic pentru sfera ştiinţei şi inovării (mil. lei)

În temeiul direcţiilor prioritare de dezvoltare a ştiinţei, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 150 din 14 iunie 2013 „Cu privire la aprobarea direcţiilor strategice ale activităţii din sfera ştiinţei şi inovării pentru anii 2013–2020" finanţate din bugetul de stat, cât şi realizării prevederilor Acordului de parteneriat între Guvern şi Academia de Ştiinţe a Moldovei pentru anul 2014 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 809 din 29 octombrie 2015, precum şi în scopul realizării prevederilor Codului cu privire la ştiinţă şi inovare nr. 259-XV din 15 iulie 2004, volumul alocaţiilor a fost repartizat pe organizaţii prin hotărârea Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică nr. 86 din 30 aprilie 2015 şi precizat prin hotărârea CSŞDT nr. 273 din 17 decembrie 2015.

Finanţarea activităţilor de ştiinţă şi inovare s-a efectuat în sistem competiţional: pe proiecte instituţionale, programe de stat, proiecte pentru tineri cercetători, teme şi proiecte bilaterale şi proiecte de inovare şi transfer tehnologic ce au fost selectate pe bază de concurs.

Tabelul 2.1.3

Volumul cheltuielilor de bază pentru finanţarea sferei ştiinţei şi inovării în anul 2015, în comparaţie cu anul 2014 (mil. lei)

Tipurile de cercetare	2014	2015		Precizat 2015/ Precizat 2014 (%)	Executat 2015/ Precizat 2015 (%)
	Precizat	Precizat	Executat		
Cercetări ştiinţifice fundamentale (7.01)	**89,3**	**99,0**	**98,4**	**110,9**	**99,4**
Proiecte instituţionale	85,3	95,6	95,2	**112,1**	**99,6**
Programe de stat	0,4	0,5	0,4	**125,0**	**80,0**
Proiecte pentru tineri cercetători	1,5	1,8	1,7	**120,0**	**94,4**
Teme şi proiecte bilaterale	2,1	1,1	1,1	**52,4**	**100,0**
Cercetări ştiinţifice aplicative (7.02)	**178,2**	**186,8**	**185,2**	**104,8**	**99,1**
Proiecte instituţionale	158,9	171,6	170,6	**108,0**	**99,4**
Programe de stat	3,3	3,1	3,0	**93,9**	**93,5**
Proiecte pentru tineri cercetători	1,5	1,2	1,2	**80,0**	**100,0**
Teme şi proiecte bilaterale	4,5	2,9	2,8	**64,4**	**96,5**
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	10,0	8,0	7,6	**80,0**	**96,2**
Alte cheltuieli	–	–	–	**–**	**–**
Total cercetări ştiinţifice	**267,5**	**285,8**	**283,6**	**106,8**	**99,2**
Pregătirea cadrelor (7.03)	2,7	3,3	2,8	**122,2**	**84,8**
Instituţii şi acţiuni pentru ştiinţă şi inovare neatribuite la alte grupuri (7.04)	44,4	48,6	47,0	**109,5**	**96,7**
Organele administrative (7.10)	8,2	7,9	7,3	**95,1**	**93,6**
Total cheltuieli	**322,8**	**345,6**	**340,7**	**107,1**	**98,6**

Analiza cheltuielilor de bază precizate pentru sfera ştiinţei şi inovării în anul 2015, denotă că cele mai mari alocaţii 285,8 mil. lei (82,7 %) au fost repartizate pentru realizarea cercetărilor ştiinţifice, dintre care pentru cercetări ştiinţifice aplicative au fost alocate 186,8 mil. lei (54,0 %), iar pentru cercetări ştiinţifice fundamentale – 99,0 mil. lei. (28,6 %). Pentru pregătirea cadrelor au fost alocate 3,3 mil. lei (0,9 %), iar pentru organele administrative 7,9 mil. lei – (2,3 %).

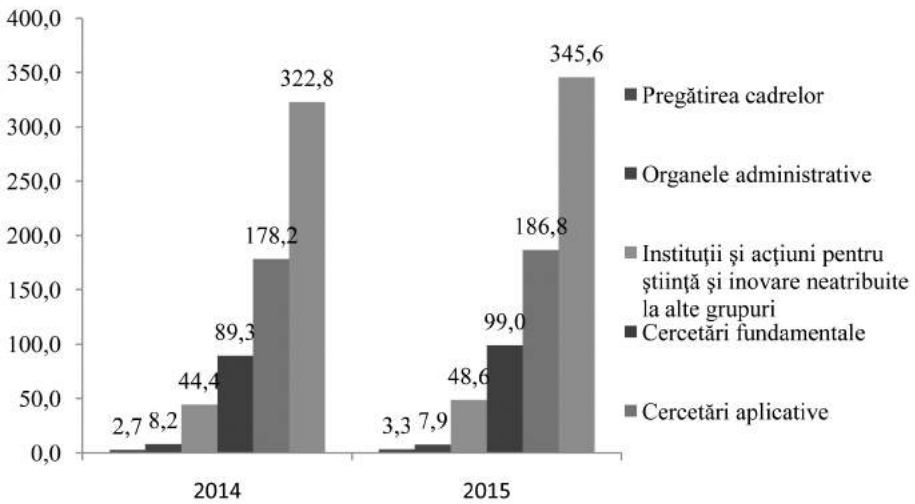

Figura 2.1.2. Dinamica cheltuielilor de bază în anii 2014-2015 (mil. lei)

Proiectele instituţionale divizate după domeniile de cercetări au fost selectate în bază de concurs în sumă de 267,2 mil. lei şi repartizate după cum urmează: 165,4 mil. lei (circa 61,9 %) – pentru instituţiile AŞM, 42,1, mil. lei (15,8 %) – cercetări în instituţiile din agricultură, 22,9 mil. lei (8,6 %) – cercetări în instituţiile din învăţământ, 32,7 mil. lei (12,2 %) – cercetări în instituţiile din medicină şi 4,1 mil. lei (1,5 %) – cercetări în instituţiile culturale.

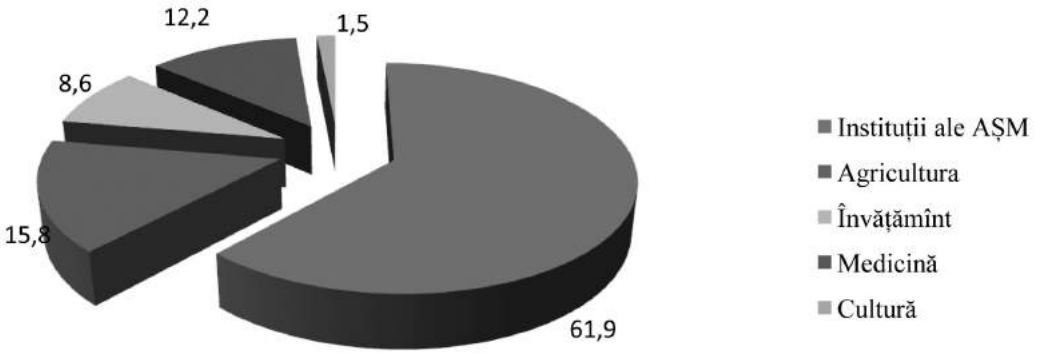

Figura 2.1.3. Distribuirea după domeniul cercetării a proiectelor instituţionale în anul 2015

Tabelul 2.1.4

Repartizarea şi executarea alocaţiilor prevăzute în bugetul de stat pe anul 2015 pentru programe de stat (mii lei)

Programul de stat, direcţia strategică	Executat
Direcţia strategică: „Materiale, tehnologii şi produse inovative”	**904,3**
Programul de stat „Designul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii”	815,9
Programul de stat „Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistenţă medicală, evaluarea durabilă şi modelarea matematică a Accidentelor Vasculare Cerebrale”	88,4
Direcţia strategică: „Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii”	**933,7**
Programul de stat „Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar-comunist din RSS Moldovenească în perioada anilor 1940-1941, 1944-1953”	435,1
Programul de stat „Securitatea economică în contextul integrării regionale şi europene a Republicii Moldova”	498,6
Direcţia strategică: „Sănătate şi biomedicină”	**1570,5**
Programul de stat „Design-ul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii”	414,9
Programul de stat „Regenerare prin terapie celulară a ţesuturilor şi a organelor afectate”	750,0
Programul de stat „Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistenţă medicală, evaluarea durabilă şi modelarea matematică a Accidentelor Vasculare Cerebrale”	405,6
TOTAL	**3408,5**

În anul 2015 au fost finanţate 24 de proiecte din cadrul a 5 programe de stat cu un volum total de 3,4 mil. lei, cea mai mare pondere din volumul total al finanţării programelor de stat revine cercetărilor ştiinţifice în direcţie strategică „Sănătate şi biomedicină”– 1,6 mil. lei (47,1 %), direcţiile

strategice „Materiale, tehnologii şi produse inovative” şi „Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii” le revine 1,8 mil. lei cu câte 0,9 mil. fiecare (26,5 %), însă cu regret resursele financiare sunt insuficiente pentru atingerea scopurilor propuse în programe de stat.

Tabelul 2.1.5

Executarea cheltuielilor pe compartimentul „Ştiinţă şi inovare” conform programelor/subprogramelor în anul 2015 (mil. lei)

Denumirea	Program	Subprogram	Plan precizat	Executat	Executat, (%)
Cercetări ştiinţifice fundamentale în direcţie strategică “Materiale, tehnologii şi produse inovative	16	2	36,3	36,3	**100,0**
Cercetări ştiinţifice fundamentale în direcţie strategică “Eficienţă, energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie”	16	3	1,4	1,4	**100,0**
Cercetări ştiinţifice fundamentale în direcţie strategică “Sănătate şi biomedicină”	16	4	7,9	7,9	**100,0**
Cercetări ştiinţifice fundamentale în direcţie strategică “Biotehnologie”	16	5	17,5	17,5	**100,0**
Cercetări ştiinţifice fundamentale în direcţie strategică “Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii”	16	6	35,9	35,3	**98,3**
Cercetări ştiinţifice aplicate în direcţie strategică “Materiale, tehnologii şi produse inovative”	18	2	64,5	63,6	**98,8**
Cercetări ştiinţifice aplicate în direcţie strategică “Eficienţă, energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie”	18	3	4,4	4,3	**97,7**
Cercetări ştiinţifice aplicate în direcţie strategică “Sănătate şi biomedicină”	18	4	34,0	34,0	**100,0**
Cercetări ştiinţifice aplicate în direcţie strategică “Biotehnologie»	18	5	58,2	57,8	**99,3**
Cercetări ştiinţifice aplicate în direcţie strategică “Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii”	18	6	25,7	25,4	**98,8**
„Politici şi management în domeniul cercetărilor ştiinţifice”	19	1	7,9	7,3	**92,4**
„Servicii de suport pentru sfera ştiinţei şi inovării”	19	7	48,6	47,0	**96,7**
„Pregătirea cadrelor prin postdoctorat”	19	8	3,3	2,8	**84,8**
TOTAL	**x**	**x**	**345,6**	**340,6**	**98,6**

O atenţie deosebită în anul 2015, ca şi în anii precedenţi, a fost acordată valorificării mijloacelor financiare alocate sferei ştiinţei şi inovării prin monitorizare continuă. Informaţia despre executarea cheltuielilor pe compartimentul „Ştiinţă şi inovare” conform programelor şi subprogramelor este prezentată în figura 2.1.4 şi tabelul 2.1.5.

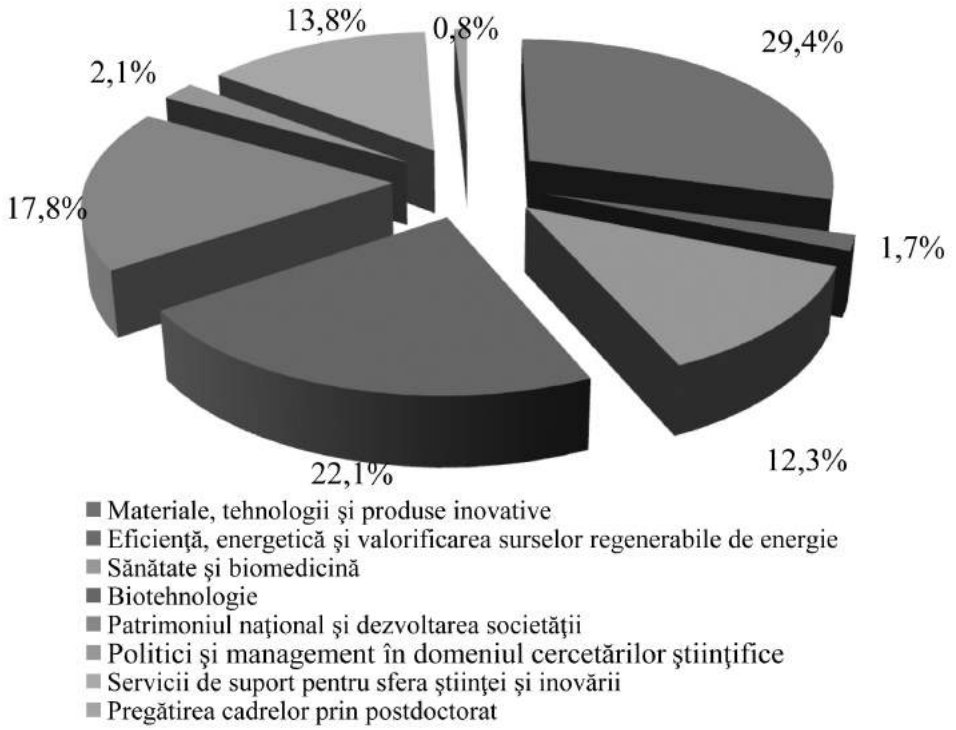

Figura 2.1.4. Executarea cheltuielilor pe compartimentul „Ştiinţă şi inovare" conform programelor/ subprogramelor în anul 2015

Tabelul 2.1.6

Distribuirea cheltuielilor de bază pentru finanţarea cercetărilor ştiinţifice în anul 2015, conform direcţiilor strategice (mil. lei)

Denumirea direcţiei strategice	Volumul alocaţiilor pe proiecte, total	Inclusiv					
		instituţionale		programe de stat	de inovare şi transfer tehnologic	pentru tineri cercetători	Teme şi proiecte bilaterale
		fundamentale	aplicative				
Materiale, tehnologii şi produse inovative	**99,9**	34,6	55,6	0,9	5,1	1,3	2,4
Eficienţă, energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie	**5,7**	1,3	2,9	–	1,2	–	0,3
Sănătate şi biomedicină	**41,9**	7,6	31,1	1,6	0,7	0,6	0,3
Biotehnologie	**75,3**	17,4	56,4	–	0,6	0,2	0,7
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	**60,7**	34,2	24,6	0,9	–	0,8	0,2
TOTAL	**283,5**	**95,1**	**170,6**	**3,4**	**7,6**	**2,9**	**3,9**

Analiza datelor indică faptul că ponderea cea mai înaltă revine următoarelor direcţii strategice: „Materiale tehnologii şi produse inovative" – 100,0 mil. lei (35,2 %) şi „Biotehnologie" – 75,3 mil. lei (26,6 %), „Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii" – 60,7 mil. lei (21,4 %). Totodată, pentru direcţiile strategice„Sănătate şi biomedicină" în anul 2015 au fost alocate 41,9 mil. lei, echivalentul a 14,8 % din totalul volumului alocaţiilor pentru finanţarea cercetărilor ştiinţifice, iar pentru „Eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie" – 5,7 mil. lei (2,0 %).

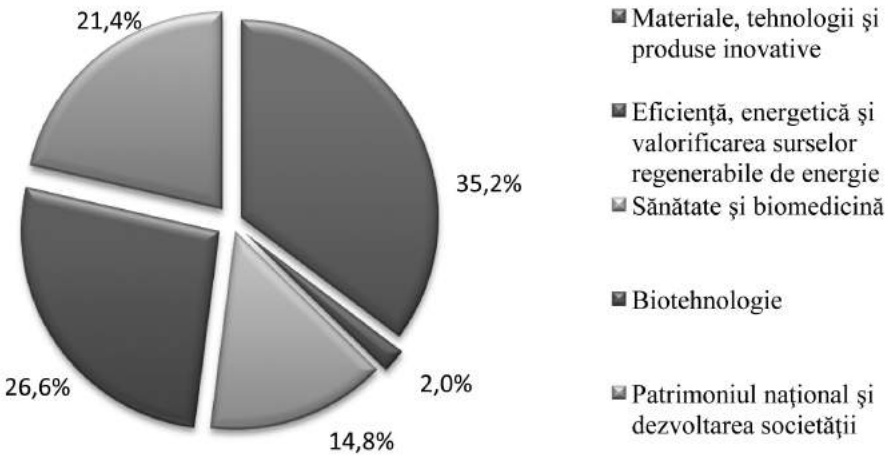

Figura 2.1.5. Distribuirea cheltuielilor de bază pentru finanţarea cercetărilor ştiinţifice în anul 2015, conform direcţiilor strategice (mil. lei)

Tabelul 2.1.7

Distribuirea alocaţiilor pentru finanţarea proiectelor de inovare şi transfer tehnologic pe direcţii strategice în anul 2015 (mil. lei)

Programul, direcţia strategică	Plan precizat 2015	Executat 2015
Programul 18.02 (direcţia strategică): Materiale, tehnologii şi produse inovative	3,5	3,5
Programul 18.03 (direcţia strategică): Eficienţă, energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie	1,2	1,2
Programul 18.04 (direcţia strategică): Sănătate şi biomedicină	0,7	0,7
Programul 18.05 (direcţia strategică): Biotehnologie	0,6	0,6
TOTAL	**6,0**	**6,0**

În anul 2015 au fost finanţate 13 proiecte de inovare şi transfer tehnologic cu un volum de finanţare de 6,0 mil. lei din bugetul de stat şi 6,9 mil. lei din surse private, dintre care 9 proiecte în derulare pentru perioada 2014–2015 în sumă de 3,3 mil. lei din bugetul se stat.

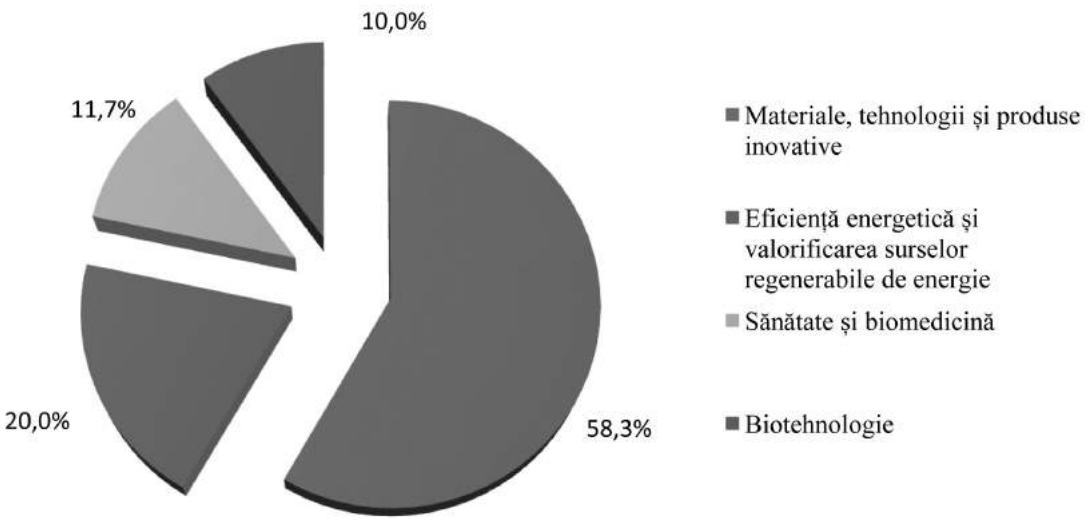

Figura 2.1.6. Distribuirea alocaţiilor pentru finanţarea proiectelor de inovare şi transfer tehnologic pe direcţii strategice în anul 2015

Analiza datelor denotă că cele mai mari alocaţii revin următoarelor direcţii strategice: „Materiale, tehnologii şi produse inovative” – 3,5 mil. lei (58,3 %) şi „Eficienţă, energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie” – 1,2 mil. lei (20,0 %).

În 2015, pentru dezvoltarea infrastructurii inovaţionale, din bugetul de stat au fost alocate 1986,9 mii. lei, dintre care realizate1665,7 mii lei, după cum urmează: pentru Incubatorul de Inovare „Antreprenorul Inovativ” – 159,7 mii lei, Incubatorul de Inovare „Innocenter” – 241,0 mii lei, Incubatorul de Inovare „Inventica USM” – 242,0 mii lei şi pentru Parcul ştiinţifico-tehnologic ”Academica” împreună cu Incubatorul de Inovare „Inovatorul” – 527,7 mii lei, Incubatorul de Inovare „Media Garage” – 151,6 mii lei, Incubatorul de Inovare „IT4BA” – 343,7 mii lei.

În anul 2015 volumul total al cheltuielilor din mijloace speciale a constituit 42,4 mil. lei. Analiza acestora este prezentată în tabelul 2.1.8.

Tabelul 2.1.8

Executarea cheltuielilor pe mijloace speciale în anul 2015 (mil. lei)

Tipurile de cercetare	Executat 2014	2015			Executat 2015/ Executat 2014
		Plan Precizat	Executat	Executat/ precizat	
Cercetări ştiinţifice fundamentale (7.01)	5,5	9,9	7,8	–2,1	2,3
Cercetări ştiinţifice aplicate (7.02)	25,4	33,0	31,1	–1,9	5,7
Instituţii şi acţiuni pentru ştiinţă şi inovare neatribuite la alte grupuri (7.04)	1,7	0,8	0,9	0,1	–0,8
Organe administrative (7.10)	2,1	2,7	2,6	–0,1	0,5
Total mijloace speciale	**34,7**	**46,4**	**42,4**	**–4,0**	**7,7**

Pe parcursul anului 2015 veniturile din mijloace speciale s-au acumulat din prestarea serviciilor cu plată în sumă de 24,6 mil. lei, din arendă/chirie a bunurilor proprietate publică 13,2 mil. lei şi granturi, sponsorizări/filantropie şi donaţii – 4,1 mil. lei în volum total de 41,9 mil. lei. Această sumă este cu 4,5 mil. lei mai mică faţă de planul precizat. Cheltuielile executate în sumă de 42,4 mil. lei sunt cu 4,0 mil. lei mai mici faţă de planul precizat, totodată, sunt cu 7,7 mil. lei mai mari faţă de anul 2014. Soldul mijloacelor băneşti la sfârşitul anului de gestiune a constituit 658,9 mii lei, acestea fiind transferate la bugetul de stat în temeiul art.70(2) Legii finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014.

Tabelul 2.1.9

Structura cheltuielilor de mijloace speciale sub aspect economic pentru anul 2015 (mil. lei)

Indicii	Precizat	Executat	Ponderea (%)
Cheltuieli de personal	15,7	15,4	36,3
Plata mărfurilor şi serviciilor	19,3	18,0	42,5
Deplasări în interes de serviciu	1,1	1,0	2,4
Procurarea mijloacelor fixe	1,7	1,2	2,8
Investiţii capitale	0,2	0,1	0,2
Reparaţii capitale	8,3	6,2	14,6
Altele	0,1	0,5	1,2
TOTAL	**46,4**	**42,4**	**100,0**

Din contul cheltuielilor de mijloace speciale, conform clasificaţiei economice, cea mai mare pondere revine cheltuielilor pentru plata mărfurilor şi serviciilor – 18,0 mil.lei (42,5 %), cheltuielile de personal constituie 15,4 mil. lei (36,3 %), cheltuielile pentru reparaţiile capitale constituie 6,2 mil. lei (14,6 %), procurarea mijloacelor fixe – 1,2 mil. lei (2,8 %), deplasările – 1,0 mil. lei (2,4 %).

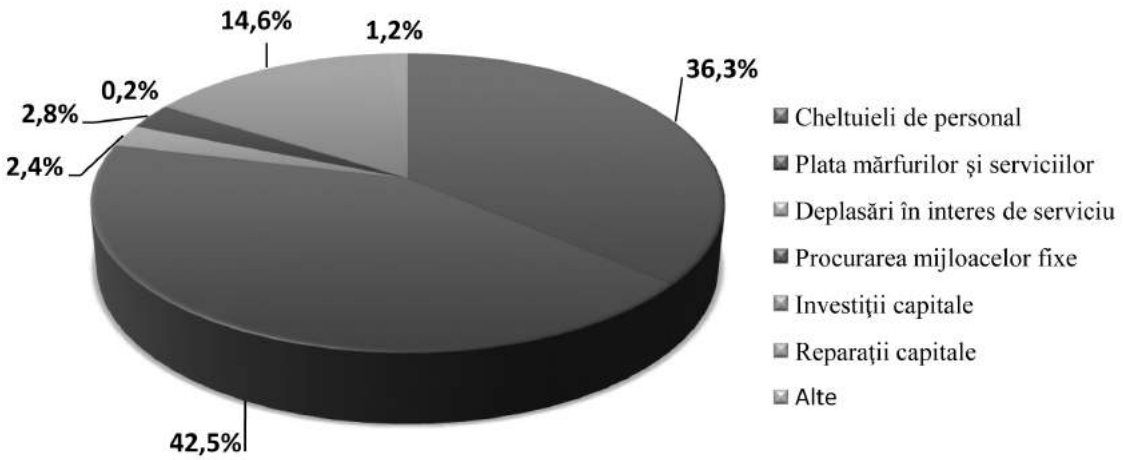

Figura 2.1.7. Structura cheltuielilor de mijloace speciale sub aspect economic, executat 2014

AŞM a iniţiat procesul de consolidare a capacităţilor naţionale în domeniul cercetării şi dezvoltării odată cu semnarea la 1 iulie 2014, în comun cu cinci ţări balcanice, a Acordului de asociere la *Programul-cadru al UE pentru cercetare şi inovare Orizont 2020*. Acest program permite, de asemenea, prin oportunităţile de dezvoltare, sporirea abilităţilor de elaborare a propunerilor de proiecte, asigurând o rată de succes mai mare în depunerile de proiecte ale grupurilor de cercetare din Republica Moldova.

Ca urmare, în anul 2015 numărul proiectelor finanţate din surse externe în instituţiile din cadrul AŞM a crescut cu 16,7 % faţă de anul 2014, constituind 49 de proiecte.

Tabelul 2.1.10

Dinamica veniturilor şi cheltuielilor executate a proiectelor finanţate din sursele externe pentru anii 2014–2015 (mil. lei)

Denumirea proiectului	Venituri Executate			Cheltuieli Executate			Sold de mijl. băneşti la sf. perioadei	
	2014	2015	Creşterea relativă (%)	2014	2015	Creşterea relativă (%)	2014	2015
791 Proiectul *Programul Cadru 7*	18,0	4,0	-77,8	12,7	5,5	-56,7	11,6	1,7
792 Proiectul *Suport pentru cooperarea ştiinţifică şi tehnică*	15,6	11,2	-28,2	13,7	14,8	8,0	5,0	1,7
860 Proiectul *Programul-cadru al UE pentru cercetare şi inovare „Orizont 2020”*	–	19,4	–	–	10,4	–	–	18,4
912 Proiectul *Programul Operaţional Comun „Bazinul Mării Negre 2007-2013”*	4,4	0,7	-84,1	3,9	1,4	-64,1	1,1	0,6
TOTAL	**30,8**	**35,3**	**-7,1**	**30,0**	**32,0**	**5,9**	**17,7**	**22,4**

Veniturile executate în anul 2015 au scăzut cu 7,1 % faţă de anul 2014, constituind 35,3 mil. lei faţă de 38,0 mil. lei în 2014. În acelaşi timp, cheltuielile au crescut cu 5,9 % faţă de anul 2014 şi au constituit 32,0 mil. lei în 2015 faţă de 30,0 mil. lei în 2014.

Diminuarea veniturilor şi creşterea cheltuielilor executate comparativ cu anul 2014, este cauzată, în mare parte de finalizarea perioadei contractelor proiectelor din anii precedenţi în anul 2015.

Prin urmare, *Proiectul „Programul Cadru 7" (791)* a înregistrat o scădere semnificativă, atât la venituri cu 77,8 %, cât şi la cheltuieli cu 56,7 % faţă de anul 2014. Dacă în anul 2014 veniturile şi cheltuielile executate din acest proiect au constituit 18,0 mil. lei, respectiv 12,7 mil. lei, în 2015 acestea au fost în sumă de doar 4,0 mil. lei la venituri, respectiv cheltuielile 5,5 mil. lei.

La *Proiectul „Programul Operational Comun „BazinulMariiNegre 2007–2013"(912)*, veniturile şi cheltuielile executate în anul 2015 au înregistrat cea mai mare scădere 84,1 % (0,7 mil. lei), respectiv 64,1 % (1,4 mil. lei), comparativ cu celelalte proiecte.

În cadrul *Proiectului "Suport pentru cooperarea ştiinţifică şi tehnică"*, volumul veniturilor şi cheltuielilor executate nu a suferit schimbări majore, comparativ cu celelalte proiecte. Totuşi, în anul 2014 veniturile au fost de 11,2 mil. lei, cu 28,2 % mai puţin faţă de anul 2014 (15,6 mil. lei). Acest fapt a permis, cu toate acestea, executarea cheltuielilor pe proiect cu 8,0 % mai mult decât anul precedent, deficitul fiind acoperit de soldul de mijloace băneşti la sfârşitul anului 2014, care a constituit 5,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2015, în contextul semnării Acordului de asociere la *Programul-cadru al UE pentru cercetare şi inovare Orizont 2020,* noul proiect lansat în anul 2015 a înregistrat venituri în sumă de 19,4 mil. lei, iar cheltuieli 10,4 mil. lei, ceea ce demonstrează, încă o dată lansarea procesului de consolidare a capacităţilor naţionale în domeniul cercetării şi dezvoltării.

Tabelul 2.1.11

Volumul Proiectelor finanţate din surse externe pentru anul 2015 (mil. lei)

Tipurile de cercetare	Venituri				Cheltuieli			
	Plan aprobat	Plan precizat	Executat	Executat/ precizat (%)	Plan aprobat	Plan precizat	Executat	Executat/ precizat (%)
Cercetări ştiinţifice fundamentale (7.01)	3,9	5,7	6,1	107,0	5,6	7,6	7,0	92,1
Cercetări ştiinţifice aplicate (7.02)	15,7	16,5	20,0	121,2	15,6	18,6	10,1	54,3
Instituţii şi acţiuni pentru ştiinţă şi inovare neatribuite la alte grupuri (7.04)	3,0	4,0	4,2	105,0	3,4	5,4	4,7	87,0
Organe administrative (7.10)	0,1	5,2	5,0	96,1	0,1	13,6	10,3	75,7
TOTAL	**22,7**	**31,4**	**35,3**	**112,4**	**24,7**	**45,2**	**32,1**	**71,0**

Pe parcursul anului 2015, veniturile pe funcţii provenite din proiectele finanţate din surse externe au fost executate în proporţie de 112,4 %, ceea ce reprezintă 35,3 mil. lei din planul precizat pe perioada de gestiune (31,4 mil. lei.), iar cheltuielile au fost executate în proporţie de 71,0 % (32,1 mil. lei) din planul precizat la cheltuieli (45,2 mil. lei) pentru anul 2015.

Pentru proiectele finanţate din surse externe un rol important în executarea veniturilor şi cheltuielilor îl au perioadele şi etapele de execuţie a proiectului conform contractului stabilit de donator.

Astfel, în cadrul proiectelor finanţate din surse externe, volumul veniturilor încasate într-o perioadă de gestiune serveşte ca sursă de acoperire a deficitului în altă perioadă de gestiune, acumulate în soldul mijloacelor băneşti la finele anului de gestiune.

Tabelul 2.1.12

Ponderea proiectelor finanţate din surse externe din volumul total de venituri şi cheltuieli executate în anul 2015 (mil. lei)

Codul şi denumirea proiectului	Venituri		Cheltuieli	
	Executat	Ponderea din total Veniturieexecutate (%)	Executat	Ponderea din total Cheltuieliexecutate (%)
791 Proiectul „Programul Cadru 7”	4,0	11,3	5,5	17,1
792 Proiectul „Suport pentru cooperarea ştiinţifică şi tehnică”	11,2	31,7	14,8	46,1
860 Proiectul”Programul-cadru al UE pentru cercetare şi inovare „Orizont 2020”	19,4	55,0	10,4	32,4
912 Proiectul „Programul Operaţional Comun Bazinul Marii Negre 2007-2013”	0,7	2,0	1,4	4,4
Total	**35,3**	**100,0**	**32,1**	**100,0**

Cea mai mare pondere a veniturilor executate din volumul total pe anul 2015 îi revine Proiectului *Programul-cadru al UE pentru cercetare şi inovare „Orizont 2020”* – 55,0 %, urmat de *Proiectul Suport pentru cooperarea ştiinţifică şi tehnică* – 31,7 %, *Proiectul Programul Cadru 7* – 11,3 % şi *Proiectul Programul Operaţional Comun „Bazinul Marii Negre 2007–2013”*– 2,0 %. Cu toate acestea, cheltuielile executate au înregistrat o pondere diferită. Prin urmare, *Proiectului Suport pentru cooperarea ştiinţifică şi tehnică* îi revine cea mai mare pondere – 46,1 %, urmat de *Programul-cadru al UE pentru cercetare şi inovare „Orizont 2020”* – 32,4 %, *Proiectul Programul Cadru 7* – 17,1 % şi *Proiectul Programul Operaţional Comun Bazinul „Marii Negre 2007–2013”* – 4,4 %.

III. REZULTATELE ACTIVITĂŢII DE CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ PE DIRECŢII STRATEGICE ŞI SECŢII DE ŞTIINŢE

A. Direcţii strategice

3.1. Materiale, tehnologii şi produse inovative

Institutul de Fizică Aplicată

A fost demonstrată detectarea optic-neliniară a politipilor în straturi cristaline ultrasubţiri de MoS_2, prin metoda generării armonicii a doua optice, a fost depistată prezenţa simultană a politipilor 3R-MoS_2 (necentrosimmetric) şi 2H-MoS_2 (centrosimetric) în lamele cristaline ultrasubţiri 2D de disulfid de molibden cu grosimi de la câteva monostraturi atomice până la sute de nanometri. Au fost estimate valorile absolute ale susceptibilităţii neliniare ale lamelelor investigate.

A fost obţinută Reţeaua SKYRMION în compusul lacunar spinel GaV_4S_8 prin descoperirea unui nou aranjament de spini de tip Neel-skyrmion cu rotaţia spinilor în plan radial. Materialele cu aranjarea spinilor de tip skyrmion reprezintă un avantaj pentru designul dispozitivelor informaţionale performante de generaţie nouă datorită dimensiunilor nanometrice şi posibilităţii de manipulare a structurii acestora cu câmpuri de intensitate mică.

A fost propus modelul ce descrie cuplarea magnetică puternică în magnetul monomolecular dinuclear al Co^{II} cu radicalul tetrazinal şi explicată relaxarea paramagnetică lentă observată în acest complex. Comportamentul observat este rezultatul cuplajului de schimb metal-radical antiferomagnetic puternic combinat cu contribuţiile axial pozitivă şi rombică anizotropică ale ionilor de Co^{II}.

A fost propus un model ce ne permite crearea inversiei populaţiei qubitului datorită dipolilor permanenţi. S-a calculat susceptibilitatea unui astfel de sistem şi demonstrată posibilitatea determinării valorii dipolului.

A fost generat un ansamblu supramolecular poros din bis-dioximati binucleari ai Co(III) discreţi cu topologie “wheel-and-axle”. Structura cristalină a evidenţiat canale deschise chiar în prezenţa moleculelor de solvent.

Au fost obţinute soluţiile exacte în problema cuantificării Landau luând în consideraţie interacţiunea spin-orbită de tip Raşba, despicarea Zeeman şi neparabolicitatea legii de dispersie a golurilor grele. Pe baza acestor soluţii se elaborează teoria Condensării Bose-Einstein a polaritonilor excitonici bidimensionali în microcavităţi sub influenţa câmpurilor electromagnetice.

Au fost elaborate generatoare de impulsuri - concepţie nouă - cu ajutorul cărora în procesul durificarii prin electroeroziune cu molibden (Mo), crom (Cr) şi stelit (B3K) a suprafeţelor lucrătoare a pieselor de maşini din oţel de construcţii St.45 au fost obţinute acoperiri cuazidiamantate cu rezistenţa la uzare de zeci de ori mai mare decât a pieselor nedurificate.

A fost elaborată şi fabricată instalaţia mobilă MF-01, destinată pentru microfiltrarea mediilor tehnologice apoase, realizată cu ajutorul elementelor de filtrare pe baza polietilinei modificată cu radiaţie şi sistemul inteligent de autocurăţare. Invenţia poate fi utilizată în viaţa cotidiană, în medicină, industrie pentru înlăturarea impurităţilor mecanice, suspensiilor, mirosului şi a culorii din mediile apoase.

A fost elaborat microscopul holografic digital şi software-ul bazat pe platforma LabVIEW pentru construcţia digitală 3D a structurii interioare şi a suprafeţei obiectelor biologice.

Au fost clasificate după modulul grupului afin şi a redimensionării timpului sistemele cubice de ecuaţii diferenţiale ce posedă drepte invariante (incluzând şi dreapta de la infinit). La fel, au fost obţinute condiţiile necesare şi suficiente afin invariante de realizare a configuraţiilor (51 la număr) formate din drepte invariante la acţiunea câmpului vectorial asociat sistemelor cubice (*dr. hab. N. Vulpe, drd. C. Bujac*).

Au fost determinate condiţiile necesare şi suficiente centroafin-invariante de reducere a unui sistem ternar diferenţial cu nelinearităţi pătratice la forma generalizată Darboux. Acest sistem guvernează matematic unele modele matematice din medicină (*dr. hab. M. Popa, drd. N. Neagu)*.

Au fost detectate toate configuraţiile posibile de hiperbole şi drepte invariante şi determinate criteriile afin invariante de realizare a fiecareia dintre ele pentru familia de sisteme pătratice de ecuaţii diferenţiale (*dr. hab. N. Vulpe).*

S-a stabilit că în sistemele cubice de tip Lotka-Volterra cu singularităţi rezonante, multiplicitatea maximală a unei drepte invariante nu este mai mare ca trei (*dr. hab. A. Şubă, drd. S. Turuta)*.

Au fost complet descrise grupurile abeliene discrete şi grupurile abeliene compacte cu proprietatea că inelele de endomorfisme continui ale lor sunt compacte în topologia compact-deschisă (*dr. V. Popa*).

A fost demonstrat că grupul autotopiilor TS-buclei are proprietate de trialitate. A fost construită o schemă de cifrare a informatiei, bazată pe cuasigrupuri, care este un analog al schemei El Gamal (*dr. hab. V. Şcerbacov*).

S-a demonstrat existenţa situaţiei de echilibru Nash în jocurile stocastice dinamice şi s-au elaborat algoritmi numerici de aflare a situaţiei de echilibru Nash pentru astfel de jocuri (*dr. hab. D. Lozovanu*).

Au fost obţinute într-o formă explicită densitatea de tranziţie şi funcţia de repartiţie a sumei de două procese telegraf independente. A fost demonstrat că densitatea acestei sume soluţionează ecuaţia hiperbolică de ordinul trei, dar nu este o soluţie fundamentală a ei (*dr. hab. A. Kolesnik*).

A fost elaborată o metodă nouă de construire a funcţiilor Green bazată pe reprezentări noi integrale ale ecuaţiilor termo-elastice Beltrami-Michel. Această metodă ne-a permis să construim în funcţii elementare formule structurale şi expresii analitice ale funcţiilor Green pentru aşa domenii ca octantul termo-elastic, semi-banda şi banda termo-elastică care au fost publicate în 4 reviste cotate de ISI cu impact factor mai mare ca 1 (*dr. hab. V. Şeremet*).

A fost elaborat şi s-a argumentat teoretic algoritmii numerici cu estimaţii polinomiale de aflare a strategiilor optime staţionare şi nestaţionare pentru problemele multicriteriale de control optimal discret şi pentru jocurile stocastice de tip Shapley (*dr. hab. D. Lozovanu*).

S-au elaborat şi teoretic s-au argumentat algoritmi numerici cu estimaţii polinomiale pentru problemele stocastice decizionale generalizate de tip Markov pe intervale finite şi infinite de timp (*dr. hab. D. Lozovanu, dr. A. Lazari*). A fost elaborat un model formal hibrid de calcul bazat pe modelul membranar înzestrat cu funcţionalităţi cuantice. Acest model beneficiază de ambele paradigme de calcul (bio-molecularăş cuantică) şi ar putea depăşi o parte din restricţiile inerente acestor paradigme. Această abordare a fost verificată prin soluţionarea unor problem intractabile (*dr. hab. A. Alhazov, dr. hab. S. Cojocaru, dr. L. Burţeva, dr. A. Colesnicov, cercetător ştiinţific L. Malahov)*.

A fost elaborată tehnica de creare a resurselor lingvistice ce ţin de patrimoniul istorico-literar, în particular pentru automatizarea transliterării cuvintelor scrise cu caractere chirilice în format echivalent cu caractere latine (*dr. hab. S. Cojocaru, dr. C. Ciubotaru, dr. A. Colesnicov, cercetător ştiinţific L. Malahov, cercetător ştiinţific V. Demidova*).

S-a dezvoltat platforma SonaRes ca mijloc de elaborare a sistemelor informatice inteligente prin algoritmi, ce utilizează analiza logică a bazei de cunoştinţe, reprezentată în formă de arbori decizionali şi în forma ei cognitivă, pentru reformularea anumitor reguli decizionale *(dr. hab. C. Gaindric, cercetătăr ştiinţific Iu. Secrieru, dr. hab. S. Cojocaru, cerc. O. Popcova)*.

A fost evidenţiat un sistem de parametri (semne sonografice şi markeri hepatologici), ce pot fi utilizaţi pentru descrierea formală a bolii ficatului gras non-alcoolic (BFGNA). În baza sistemului evidenţiat s-a elaborat un scor (tip Hamaguchi) de evaluare a stadiilor precoce de BFGNA (*dr.hab. Gaindric C., dr.hab. Cojocaru S., cerc. Secrieru Iu.*).

Institutul de Ecologie şi Geografie

Au fost identificaţi factorii de risc din perioada rece şi caldă a anului şi elaborate un set de hărţi ce denotă variabilitatea lor spaţio-temporală. Pentru prima dată, în baza formulei Hahn, a fost calculată expunerea sistemelor teritoriale către manifestarea factorilor climatici de risc şi elaborată harta digitală, care, în suprapunere cu harta raioanelor administrative, asigură autorităţile publice locale cu informaţie climatică necesară.

Au fost elaborate modelele cartografice ce caracterizează indicii pedologici şi geomorfologici de risc privind expunerea sistemelor teritoriale către manifestarea nefavorabilă ale acestora. A fost evaluată variabilitatea teritorială a parametrilor morfologici ale polipedonului, în condiţiile Republicii Moldova.

A fost creată baza de date necesară pentru analiza ramurală şi spaţială a impactului activităţilor economice asupra mediului şi a pârghiilor economice, normative şi administrative de reglementare a acestuia.

Au fost adaptate la nivel regional metodele contemporane computerizate în aprecierea caracteristicilor sistemelor peisagistice. S-a demonstrat, pe exemplul peisajelor din cadrul bazinul hidrografic Bucovăţ, metodelor selectate sunt aplicabile atât la evaluarea pe categorii de peisaje, cât şi în ansamblu. Aceste metode vor contribui la asigurarea regionării pe verticală a peisajelor Republicii Moldova în regim automat, utilizând Sistemele Informaţionale Geografice.

În Ariile Naturale Protejate de Stat (ANPS) studiate, din cadrul raioanelor Teleneşti şi Orhei, elementele specifice corespund categoriei de protecţie şi starea lor este satisfăcătoare. Rezervaţiile naturale silvice (RNS) Cobâleni şi Vâşcăuţi întrunesc caracteristice categoriei de Rezervaţie peisajeră. Aceste arii servesc ca habitate favorabile pentru numeroase specii rare de floră şi faună, iar pentru 5 specii de plante – arii naturale noi de răspândire. Nivelul fondului radiologic gama extern în cadrul acestora se încadrează în limitele multianuale. Impactul antropic dominant se datorează surselor transfrontaliere de poluare, cu originea emisiilor preponderent din Polonia, Turcia, România şi Ucraina. Impactul poluării atmosferice asupra ecosistemelor prin precipitaţiile umede şi uscate denotă un efect de acidifiere cu risc scăzut. Conform lichenoindicaţiei, gradul de poluare a aerului cu SO_2 variază de la *curat* – în RNS Vâşcăuţi; *slab poluat* – RNS Cobâleni, până la *moderat poluat* – în RNS Ghiliceni, RNS Teleneşti, Rezervaţiile Peisagistice Pohrebeni şi Trebujeni. S-a stabilit că apa lacului Beleu este după anionibicarbonato-sulfată şi sodică-magnezică după cationi. Capacitatea de autoepurare a lacului este mică.

În cadrul trupurilor de păduri de stejar pufos, s-a stabilit că arboretele provin în totalitate din lăstari. Din aceste considerente la aplicarea tehnologiilor moderne de reconstrucţie ecologică şi la crearea culturilor silvice este necesar de utilizat materiale reproductive de provenienţă locală.

A fost stabilit că toxicitatea apelor din r. Răut este de categoria 3 şi 4 de calitate, fapt ce necesită urgentarea schimbării managementului în cursul inferior al bazinului. Principalele surse de poluare cu nutrienţi sunt terenurile agricole, ce contribuie cu circa 90 % din volumul total al compuşilor biogeni. Raportul dintre formele minerale de azot şi fosfor este de 9:1. Biomasa vegetală în zonele umede studiate este redusă în comparaţie cu alte zone umede (r. Prut şi Nistru), ceea ce a fost cauzat de suprapăşunat şi secetă.

A fost modernizat sistemul de monitorizare a calităţii apei prin crearea de noi echipamente şi tehnici de control. S-a realizat instruirea personalului din cadrul institutului, care este abilitat în analiza, monitorizarea şi managementul calităţii apelor conform legislaţiei UE.

Planul de Gestionare a Bazinului Hidrografic Prut (PGBH) este elaborat conform metodologiei Directivei Cadru a Apelor din Uniunea Europeană (DCA) şi Legea Apelor (nr. 272 din 23.12.2011). Scopul Planului de Gestionare este de a îmbunătăţi procesul de utilizare corectă a resurselor de apă. Planul este destinat tuturor autorităţilor responsabile de gestionare a apelor – Ministerului Mediului şi subdiviziunilor sale, autorităţilor publice locale, dar şi utilizatorilor de apă din limitele Bazinului r. Prut.

Institutul de Zoologie

Au fost înregistrate pentru prima dată în fauna Republicii Moldova o familie: Oncopoduridae (Collembola), un gen *Pygmarrhopalites* (Collembola) şi 19 specii noi pentru fauna Republicii Moldova: Collembola – 13 specii, Coleoptera – 4 specii şi Hymenoptera – 2 specii. De asemenea, a fost semnalată prezenţa unei noi specii de peşti (Guvidul de dunăre – *Benthophilides brauneri* Beling, Iljin 1927) în ihtiofauna Republicii Moldova şi a unei specii noi de tricoptere pentru zoobentosul Republicii Moldova – *Orthotrichia costalis* (Curtis, 1834), înregistrată în fl.Nistru, st. Cocieri la 09.07.2015.

A fost analizată în premieră distribuţia spaţială şi structura genetică a 13 populaţii ale dăunătorului *Tatianaerhynchites aequatus* (L.), fiind evidenţiată o strânsă conexiune dintre formarea haplotipurilor şi raionarea naturală a Republicii Moldova.

Au fost descrise două specii de colembole noi pentru ştiinţă (Collembola) – *Hymenaphorura ioni* Buşmachiu, Popa, Weiner, 2014 şi *Arrhopalites prutensis* (Vargovitsh & Busmachiu, 2015).

Pentru prima dată, în Republica Moldova, s-a stabilit parazitofauna Ranidelor verzi (*Rana ridibunda, R. lessonae, R.esculenta*) din ariile naturale protejate, la care s-au pus în evidenţă 14 specii de helminţi, care aparţin la 3 clase: *Trematoda, Nematoda şi Palaeacanthocephala.*

În baza analizei meticuloase a seturilor de hărţi cartografice şi a seturilor de hărţi referitor la resursele climatice, generalizării datelor multiple privind vulnerabilitatea complexelor faunistice din Republica Moldova, inclusiv în baza criteriilor de raritate a speciilor incluse în ed. a III-a a Cărţii Roşii (Chişinău, Editura „Ştiinţa", 2015) au fost selectate poligoanele pilot de importanţă *internaţională* (rezervaţiile ştiinţifice „Pădurea Domnească", „Prutul de Jos"; rezervaţia peisajeră Trebujeni), *naţională* (rezervaţiile ştiinţifice „Codrii", „Plaiul Fagului") şi *locală* (monument al naturii Brânzeni, Rezervaţia peisajeră „Pădurea din Hânceşti", Rezervaţia naturală de plante medicinale „Logăneşti", aria cu management multifuncţional Sistemul de perdele forestiere de protecţie din preajma mun. Bălţi).

A fost stabilită diversitatea comunităţilor de vertebrate terestre în zona de ecoton şi în habitatele adiacente din ecosistemele naturale. S-a constatat că în habitatele forestiere şi zonele de ecoton „pădure-luncă" populează 5 specii comune, iar pentru ecoton şi păşune sunt 11 specii comune. În habitatele forestiere au fost înregistrate 22 de specii de păsări, în zona de ecoton – 31 de specii şi în habitatele de luncă – 17 specii de păsări. Preferinţa biotopică este strâns legată de ecologia speciilor, structura fitocenozei şi de tipul de pădure.

A fost înregistrat în ecotonul pădure-bazine acvatice cea mai mare diversitate de lilieci (H_s =2,36), iar cea mai bogată herpetofaună este caracteristică pentru ecotonurile sectoarelor silvice (7 specii), acva-palustre (7) şi stâncării (8 specii).

S-a demonstrate că iepurele de câmp are o semnificaţie constantă în agrocenoze vara, iar primăvara şi toamna este constant în zonele de ecoton, potârnichea are o semnificaţie constantă (9,2 %) faţă de ecoton doar primăvara, în restul anului este accesorie (< 4 %), iar fazanul are o semnificaţie caracteristică iarna (24,3 %) şi constantă toamna (14,3 %) în zonele de ecoton.

A fost constatat că speciile de şopârle *Lacerta viridis* şi *L.agilis* populează împreună numai în zona de ecoton dintre sectoarele împădurite şi luncă, însă nişele lor sunt separate trofic (*L.viridis* consumă preponderent coleoptere (32 %) şi lepidoptere (29), iar *L.agilis* – coleoptere (45%) şi arahnide (17) şi spaţial: şopârla verde îşi petrece cea mai mare parte a activităţii diurne în coroana arbuştilor, iar şopârla cenuşie se menţine în covorul vegetaţiei ierboase.

S-a evidenţiat redistribuirea locului de amplasare a cuibului la specia barza albă, de la acoperişurile caselor, arbori spre pilonii de electricitate (1974 – 5,2 %, 1984 – 24,1 %, 1994 – 44,3 %, 2015 – 82,0 %).

Pentru populaţia de barza albă în Moldova climatul arid din ultimii ani a afectat în mod negativ prin reducerea suprafeţei zonelor umede şi declinul numărului de amfibieni, care sunt sursa principală de hrană.

A fost demonstrat că datorită aridizării climei în ultimii ani în consecinţă s-a evidenţiat reducerea numărului de pui zburători la specia *Ciconia ciconia*, 7,8 % din cuiburi au fost cu 4 pui zburători, 57 % din cuiburi au fost 3 pui, 28 % – 2 juvenili şi 5,2 % – 1.

S-a elucidat diversitatea şi structura complexelor faunistice din Sarmaţianul Mediu şi Superior. Pentru Sarmaţianul mediu au fost evidenţiate trei complexe faunistice: Complexul faunistic Petricanian, Complexul faunistic Calfian, Complexul faunistic Varniţian. Pentru Sarmaţianul superior sunt evidenţiate două complexe faunistice: Complexul faunistic Căinarian, Complexul faunistic Pocşeştian.

S-a constatat că fauna coleopterelor identificată în cadrul ecosistemelor forestiere din Rezervaţia ştiinţifică ”Pădurea Domnească” este reprezentată prin 92 de specii ce aparţin la 52 de genuri şi 6 familii; în ecosistemele forestiere din Rezervaţia ştiinţifică ”Codrii” au fost identificate 103 specii din 52 de genuri şi 7 familii.

Au fost evidenţiate în ecosistemele forestiere investigate 12 specii de insecte rare şi ameninţate cu dispariţia, care aparţin ordinelor: Coleoptera, Hymenoptera şi Lepidoptera. Dintre acestea, speciile *Lucanus cervus* L. şi *Cucujus cinnaberinus* (Scop.) sunt protejate pe continentul european, ele fiind incluse în anexele II şi III ale Convenţiei Berna.

Au fost depistate 34 de specii de coleoptere saproxilice în complexul de nevertebrate saproxilice, evidenţiat în tipurile de păduri investigate.

În fondul ariilor protejate de stat ale Republicii Moldova, în baza speciilor de coleoptere saproxilice indicatori, au fost evidenţiate 10 tipuri de păduri de importanţă europeană şi elaborate recomandări, privind protecţia şi conservarea lor.

A fost editată Cartea Roşie a Republicii Moldova, ediţia a III-a. Materialele cu referire la speciile de animale incluse în Cartea Roşie a Republicii Moldova, Ediţia a III-a (219 specii), elaborate de Institutul de Zoologie al AŞM, sunt implementate de către Ministerul Mediului în calitate de suport ştiinţific întru realizarea prevederilor Legii cu privire la Cartea Roşie a Republicii Moldova, Strategiei privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020 şi Planului de acţiuni pentru implementarea acesteia (Act de implementare nr. 04-07/1-81 din 29.07.2015).

Au fost apreciaţi parametrii cantitativi şi calitativi ai principalelor grupe planctonice şi bentonice din ecosistemele fl. Nistru, r. Prut. În componenţa fitoplanctonului deseori a fost atestată ponderea speciilor din grupa Cyanophyta. Printre grupele funcţionale ale bacteriilor predomină amonificatorii.

S-a stabilit că condiţiile ecologice în ambele râuri au fost nefavorabile pentru hidrobionţi, în special pentru nevertebratele planctonice.

S-a stabilit că ecosistemele acvatice din Republica Moldova sunt populate de 6 specii de moluşte alogene: *Corbicula fluminea* (Müller, 1774), *Corbicula fluminalis* (Müller, 1774), *Dreissena bugensis* (Andrusov, 1897), *Sinanodonta woodiana* (Lea, 1834), *Ferrissia fragilis* (Tryon, 1863), *Potamopyrgus antipodarum* (Gray, 1843). Specia *Dreissena polymorpha* (Pallas, 1771), care este o

specie alogenă pentru ecosistemele acvatice din Belarus, fiind introdusă în lista celor 100 cele mai periculoase specii invazive din Europa, este o specie nativă pentru Republica Moldova.

Institutul de Zoologie a contribuit la elaborarea Planului de Urgenţă pentru restaurarea ecosistemului natural al r. Prut prin: 1) participarea la evaluarea stării ecosistemului r. Prut; 2) elaborarea recomandărilor privind conservarea biodiversităţii r. Prut, diminuarea nivelului de poluare şi îmbunătăţirea capacităţii de autoepurare a râului, utilizarea raţională a resurselor piscicole ale r. Prut şi îmbogăţirea lor cu specii economic valoroase.

Grădina Botanică (Institut)

Au fost evidenţiate 7 specii noi de plante pentru flora Basarabiei: *Allium fuscum* Waldst. et Kit., *Alyssum caliacrae* Nyar., *Alyssum tortuosum* Waldst. et Kit. ex Willd., *Artemisia lerchiana* Web. ex Stehm., *Cerastium sylvaticum* Waldst. et Kit., *Hieracium murorum* L. şi *Veronica dillenii* Crantz.

A fost stabilită componenţa taxonomică şi particularităţile corologice, bioecologice la 71 de specii de macromicete din filumurile *Mycetozoa* (16 specii din 10 genuri şi 8 familii) şi *Ascomycota* (55 specii din 29 genuri şi 15 familii).

Au fost elaborate propuneri de extindere a fondurilor ariilor naturale protejate de stat din ecosistemele forestiere (Trupul de pădure Căpriana-Buda cu suprafaţa 2057 ha, trupul de pădure Cobac), de stepă.

A fost completat genofondul de plante al Grădinii Botanice cu 390 de taxoni noi din 24 de grădini botanice internaţionale.

A fost editată Cartea Roşie a Republicii Moldova, ediţia a III-a şi Arborii seculari/Seria de carte Arii Naturale Protejate.

Au fost testate medii de cultură pentru inoculare, menţinere şi dezvoltare, microclonare şi rizogeneză, a 2 forme de *Lycium barbarum* L., şi *Actinidia colomicta*.

A fost studiată compoziţia biochimică a fructelor la 3 cultivaruri de mure şi evidenţiaţi cei de perspectivă: Arapaho, Evergreen, Cester şi un hybrid mur x zmeur Tayberry.

Au fost selectate 6 soiuri noi de nuci cu fructificare laterală („De Vălcineţ”, „Surpriz”, „Chişinău-1”, „Nistrene”, „Dolna”, „Micleuşene”) şi cu calităţi înalte la rodnicie, conţinutul de miez în procente (55–59 %) etc.

A fost studiat ritmul de dezvoltare, ciclul vital în condiţii *ex-situ* a speciilor din genul *Santolina* L: S. *virens* Mill. şi *S. chamaecyparissus* L. şi 3 soiuri de *Argyranthemum frutenscens* (familia *Asteraceae*). Cercetată înmulţirea vegetativă şi generativă, stabiliţi termenii optimali de butăşire, durata rizogenezei.

A fost determinat conţinutul de emodin la 6 specii de *Aloe,* şi au fost selectate speciile de perspectivă.

A fost efectuat studiul fitochimic al speciei *Perilla frutescens* var. *Acuta* cu acţiune antioxidantă, evidenţiat acidul rozmarinic ca component principal. În baza diferitor varietăţi au fost obţinuţi 8 genotipuri noi la specia *Ocimum basilicum* L.

Institutul de Chimie

Au fost elaborate procedee de sinteză şi investigaţi 14 complecsi ai Fe, Cu, Pd, Ru, Mn si Ca în baza liganzilor ce conţin atomi donori de S, C, O, N - potenţiali catalizatori ai proceselor redox, precum şi fotosensibilizatori şi 5 compuşi coordinativi poroşi ai Zn, Co şi Ni cu liganzi în baza bifenililor ce conţin grupe carboxilice şi/sau atomi de azot donori ca potenţiali sorbenţi pentru molecule mici. Au fost obţinute şi investigate nanoparticulele de oxid de fier în formă de nanofire.

Au fost obţinute nanoparticulele de CdSe cu două benzi de fotoluminiscenţă în domeniile verde şi roşu ale spectrului. Au fost determinate condiţiile de formare a legăturilor chimice între nanoparticula CdSe şi γ-ciclodextrină cu perspectivă pentru aplicaţii în medicină. S-a demonstrat că violarea spontană a simetriei cilindrice în sistemele liniare studiate se datorează, în principal, pseudo efectului Jahn-Teller şi nu efectului Renner-Teller. Au fost obţinuţi compuşi noi ai Cu şi au fost identificate proprietăţile oxidoreducătoare, fotosensibilizatoare, catalitice a compuşilor noi obţinuţi – potenţiali catalizatori în procesul de oxidare a apei.

Au fost elaborate protocoalele experimentale pentru studiul conformaţional specific al lactoferinei cu ajutorul tehnicilor spectroscopice UV-vis şi raze X.

Modificarea adsorbanţilor carbonici cu diverşi agenţi chimici duce la impregnarea heteroatomilor în structură prin obţinerea unor noi grupări funcţionale. Rezultatele relevă că la impregnarea cărbunilor activi cu melamină conţinutul azotului legat creşte până la 6,5 %, ceea ce duce la modificarea proprietăţilor de suprafaţă.

S-a constatat că pentru determinarea caracteristicilor acido-bazice ale adsorbanţilor carbonici prin titrări pH-metrice este important de selectat concentraţia titrantului şi raportul solid/lichid astfel încât grupele funcţionale să fie uşor de identificat pe curba diferenţială. S-a stabilit că punctul de intersecţie a curbelor excesului net de protoni pentru adsorbanţii minerali intercalaţi este la pH-ul 3,5-3,6, fiind un indiciu al domeniului mărimii pH_{PZS} pentru grupările aluminole pe suprafaţa laterală a montmorilonitului.

A fost adaptată metodologia de determinare a ionilor de clor pentru ape colorate. Esenţa metodologiei constă în determinarea indirectă a ionilor de clor prin intermediul ionului de crom cu aplicarea spectrometriei de absorbţie atomică.

Au fost elaborate metode eficiente de sinteză a diterpenoidelor tetraciclice cu schelet carbonic ent-kauranic funcţionsalizate în ciclurile C şi D la atomii de carbon C12, C15, C16, şi C17. Au fost sintetizaţi doi compuşi diterpenici naturali cu activitate anti-HIV şi antitumorală şi diterpenoide bioactive – norlabdanice conţinând grupa amină în ciclul B al moleculei, precum şi unii derivaţi funcţionalizaţi ai lagochilinei naturale – diterpenoide labdanice cu activitate anti-bacteriană şi antifungică.

A fost realizată pentru prima dată sinteza diterpenoidei – 14,15-bisnorlabd-8(9)-en-13-tiosemicarbazona – ligand chiralic de perspectivă în obţinerea unor compuşi coordinativi optic activi. Au fost obţinuţi derivaţi oxigenaţi ai acidului ursolic, care vor fi testaţi la activitate citotoxică. A fost elaborată o metodă eficientă de cuplare a aldehidei nordrimanice cu fragmentul molecular ciclopropanic.

În scopul investigării factorilor care influenţează stabilitatea speciilor chimice solubile şi insolubile, au fost deduse şi utilizate un şir de relaţii fundamentale ale termodinamicii formale pentru procesele eterogene în sisteme chimice complexe. Au fost optimizate metodele de determinare a conţinutului la nivel de urme al ionilor Cd^{2+}, Pb^{2+}, Fe^{3+}, utilizând voltametria liniară şi voltametria ciclică, în prezenţa unor reagenţi organici noi în calitate de agenţi de acumulare.

S-a elaborat o metodă fotometrică originală de extracţie a flavonoidelor, care include extracţia lor succesivă din petale de flori şi frunze de *Sunătoare* cu cloroform şi etanol, reacţia cu soluţie apoasă de $AlCl_3$, măsurătorile fotometrice la 404 nm şi calculul rezultatelor după o formulă dedusă.

Au fost dezvoltate pentru prima dată protocoale stereoselective pentru obţinerea exclusivă a α-oxidului (+)-3-carenei prin reutilizarea sistemului catalitic pe bază de nano-pulbere de alumină drept catalizator heterogen şi peroxid de hidrogen ca agent oxidant. Au fost obţinuţi derivaţi aziridinici ai (+)-3-carenă, utilizînd două căi de sinteză diferite. S-a stabilit rolul de bază al apei în inducerea asimetrică cu participarea aziridinei, în construcţia compusului natural – alcaloidului Convolutamidină A, cu proprietăţi antileucemie.

Au fost elaborate metode de sinteză a circa 20 de compuşi coordinativi noi ai cobaltului (II), fierului (III), manganului şi oxovanadilului (IV), precum şi dimerilor vanadilului (II) şi cuprului (II)

cu liganzi obţinuţi prin condensarea 2,3-butandionei şi 1-fenil-1,3-butandionei cu hidrazidele acizilor nicotinic şi izonicotinic, precum şi a aldehidelor salicilică, 5-metil- salicilică şi piridoxalului cu carbohidrazida. S-au scos în evidenţă reagenţi de coordinaţie, compuşi coordinativi şi compoziţii cu activitate biologică: stimulatori ai proceselor de creştere la etapa iniţială a ontogenezei, asimilării carbonului, optimizării statusului apei şi activităţii enzimelor de protecţie antioxidantă la plantele de cultură soia şi porumb şi la cianobacteria *Nostoc linckia*; inhibitori ai creşterii şi dezvoltătrii micromicetei *Aspergillus niger* CNMN FD 10.

Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”

Au fost determinate condiţiile tehnologice de obţinere a structurilor supraconductor/feromagnetic Nb/CuNi pe diferite substraturi şi s-a demonstrat producerea structurilor omogene cu multe straturi şi creşterea temperaturii critice a stratului supraconductor de Nb cu 10 %, omogenitatea structurilor fiind importantă în reproducerea parametrilor caracteristici necesari la elaborarea dispozitivelor în spintronică.

A fost dezvoltată o metodă nouă de creare în microfire a interfeţei izolator topologic–supraconductor In_2Bi, în care a fost înregistrat în premieră efectul oscilaţii echidistante în câmp magnetic transversal, explicat prin apariţia fermionilor Majorana, efect cu perspectivă de aplicare în calculatoare cuantice.

Au fost elaborate materiale cu perspectivă de aplicare în generatoare termoelectrice în baza straturilor monocristaline de Bi_2Te_3 cu o valoare sporită a conductibilităţii şi forţei termoelectromotoare la temperatura camerei şi a microfirelor cu orientări cristalografice diferite în înveliş de sticlă.

A fost elaborată tehnologia de sinteză prin depunerea compuşilor metalorganici din aerosol a suprareţelelor pe bază de cobaltate stabile la temperaturi ridicate, care reprezintă monocristale de tip „sticlă fononică – cristal electronic” pentru aplicaţii termoelectrice.

Prin metoda hidrotermală au fost obţinute nanoparticule de Ga_2O_3, ZnO şi TiO_2, precum şi structuri miez/înveliş ZnO/TiO_2 pentru dispozitive optoelectronice şi plasmonice şi s-a demonstrat posibilitatea dirijării cu forma nanoparticulelor de la formaţiuni sferice până la nanofire prin ajustarea duratei procesului hidrotermal.

În urma studiului efectului soluţiilor coloidale de nanoparticule Fe_3O_4 / PVP asupra germinării seminţelor culturilor de pepene galben de soiul Cucumis melo L. (Colhozniza) a fost determinată concentraţia optimală a soluţiilor coloidale, care asigură creşterea lungimii rădăcinilor cu cca 80 % în comparaţie cu varianta de control fără adăugarea nanoparticulelor. Aceste soluţii coloidale au de asemenea calităţi de destructori de pesticide.

Institutul de Geologie şi Seismologie

A fost determinată amplasarea apelor subterane în partea de sud-vest a bazinului artezian al Mării Negre. S-a constatat localizarea lor în trei zone hidrogeodinamice, apele subterane potabile fiind amplasate în prima zonă cu recirculaţie activă a apei, în care menţinerea hidrogeodinamică a potenţialului acviferelor are loc datorită fluxului constant de ape naturale, care este parametrizat ca resursă a apelor subterane. Pentru calculele complexe ale resurselor apelor subterane, pentru prima dată a fost realizat un set master de date hidrogeologice, hidrologice, meteorologice şi geografice, care este ajustat la condiţiile metodologiilor hidrogeologice internaţionale, folosite pentru calculele aplicative ale resurselor apelor subterane.

A fost stabilită prezenţa şi elucidată cauza dispersiei pentru valorile energetice în relaţiile de recurenţă dintre diferite scări de energie a seismelor. S-a constatat că dispersia largă a magnitudinii seismului sporeşte incertitudinea valorilor parametrului energetic M_w, raportate de diferite surse. S-a propus luarea în considerare a mecanismului focal în estimarea magnitudinii seismului şi estimarea

directă a parametrului energetic M_w prin proceduri, ce ţin cont de fenomenul emisiei direcţionate a sursei. S-a propus aplicarea acestor proceduri în lucrări de evaluare a hazardului seismic în regiune.

Au fost catalogaţi şi interpretaţi statistic parametrii de sursa pentru seismele vrâncene. A fost creat un catalog regional complet, omogen, necesar în lucrări de evaluare a hazardului seismic.

În urma studiului formaţiunilor fundamentului cristalin din regiunea centrală a bazinului râului Nistru a fost stabilită componenţa mineralogică a acestora. A fost evidenţiat potenţialul rocilor sursă şi gradul de maturitate termică al formaţiunilor neoproterozoice, cu estimarea acestora în calitate de rocă-mamă pentru formarea zăcămintelor de hidrocarburi.

Au fost sistematizate datele privind formaţiunile paleozoicului timpuriu (devonian-silurian), fiind cartată aria de răspândire a acestora şi elaborate secţiuni transversale.

Au fost sistematizate datele privind stratigrafia sistemului neogen şi cuaternar în baza lucrărilor de cartare geologică şi sistematizării datelor de faună fosilă de moluşte, foraminifere şi microvertebrate.

A fost elaborat şi transmis Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor al Republicii Moldovei Normativul în Construcţii CP „Metodologia determinării perioadelor proprii de vibraţie a clădirilor amplasate în zone seismice". Reţeaua naţională de staţii seismice a înregistrat în anul de referinţă 283 de seisme globale, 73 regionale din care 13 de magnitudini mai mari de 4.0.

Universitatea Tehnică a Moldovei

Au fost elaborate structuri cinematice de transmisii planetare precesionale de putere şi cinematice, fiind elaborat modelul 3D al transmisiei, inclusiv prin simularea dinamică şi analiza cu elemente finite a transmisiilor. În urma analizei cu elemente finite a angrenajului planetar precesional a fost localizată pata de contact şi determinată distribuţia tensiunilor în contactul dinţilor. A fost elaborată metodologia de calcul numeric la rezistenţă şi rigiditate a angrenajului precesional cu considerarea factorilor de influenţă cinetostatici şi dinamici, care asigură reducerea substanţială a timpului de calcul. A fost elaborat standul de încercări experimentale a transmisiilor precesionale de putere dotat cu sistemul de măsurări şi prelucrare a datelor LabView.

Au fost calculate elementele matriciale de interacţiune a electronilor de conducţie cu vibraţiile reţelei cristaline şi conductivitatea electrică în cristale organice nanostructurate în baza unui model fizic nou tridimensional în reprezentarea mixtă, care permite de a efectua modelări mai precise ale proprietăţilor termoelectrice ale cristalelor organice nanostructurate. Aceste rezultate pot fi aplicate la elaborarea unei tehnologii mai eficiente de sintetizare a materialelor termoelectrice noi cu parametri termoelectrici performanţi.

În procesul de elaborare a laserului cu puncte cuantice şi feedback optic a fost propus un model fizic nou pentru descrierea dinamicii laserului sub influenţa feedback-ului optic ce provine de la o cavitate dublă. S-a arătat că lungimea rezonatorului influenţează drastic comportamentul laserului. Au fost determinaţi parametrii de operare a laserului în cazul unui comportament haotic. S-au obţinut regiunile de evoluţie haotică, de sincronizare şi de transmitere a mesajului prin metoda modulării haotice pentru lasere semiconductoare cu mediu activ puncte cuantice şi feedback optic ce provine de la o cavitate dublă.

A fost introdusă o nouă clasă de reţele Petri temporizate stocastic, care permite de a obţine un model compact şi flexibil pentru descrierea funcţionării controlului distribuit al sistemelor de fabricaţie inteligente, unde în mod dinamic sunt prezente organizarea ierarhică, mobilitatea şi reconfigurabilitatea, în cazul în care structura şi atributele sistemului se pot schimba în timpul funcţionării.

A fost dezvoltată tehnologia de sinteză a nanocristalitelor şi nanoarhitecturilor de oxid de zinc şi oxid de cupru dopat cu impurităţi de Ag şi Al pentru aplicaţii senzorice şi biomedicale.

Au fost elaborate tehnici şi metode noi de modelare, simulare vizuală, algoritmi de analiză şi implementare a reţelelor distribuite de senzori şi a nodurilor cu arhitectură reconfigurabilă de procesare a datelor.

Au fost elaborate tehnologii de obţinere a nanotuburilor din TiO_2 cu diametrul intern şi extern dirijat prin selectarea soluţiilor chimice de corodare, schimbarea temperaturii electrolitului şi aplicarea diferitor tensiuni de corodare în procesul de oxidare electrochimică a foliilor din Ti şi s-a demonstrat în premieră funcţionarea unui nanomotor în baza nanotuburilor din TiO_2 pentru aplicaţii biologice. A fost dezvoltat un protocol nou de producere a nanomotoarelor în baza nanotuburilor de TiO_2 ghidate prin aplicarea luminii. S-a demonstrat capabilităţile de ataşare, detaşare şi transportare a încărcăturilor biologice prin iluminare cu radiaţie ultravioletă.

Au fost dezvoltate concepte noi de nanostructurare tridimensională a nitrurii de galiu şi elaborare a senzorilor chimici şi biologici în baza undelor acustice de suprafaţă pe nanostructurile produse. În baza materialelor nanocompozite compuse dintr-o matrice tridimensională din material piezoelectric (GaN) umplută cu structuri unidimensionale (nanofire) din metale magnetice cu proprietăţi magnetostrictive au fost demonstraţi senzori magnetoelectrici de dimensiuni mici şi cost-efectivi, capabili să înregistreze semnale biomagnetice.

Prin studiul spectrelor de transmisie şi reflexie optică au fost determinate poziţiile energetice ale stărilor excitonice, funcţiile optice şi proprietăţile birefractive în cristale $TlInS_2$, $TlGaSe_2$, $CdGa_2S_4$, $ZnAl_2Se_4$, $Cu_2ZnSiSe_4$, precum şi în structuri multistrat cu gropi cuantice şi s-a demonstrat perspectiva de aplicare a acestor materiale în dispozitive micro-optoelectronice active şi pasive.

Au fost asamblate staţii terestre de comunicaţii satelitare teleghidate prin reţea digitală de comandă a Centrului Tehnologii Spaţiale UTM. S-a asamblat clusterul de antene şi echipamentul de comunicaţie cu sateliţi în zbor pe orbită. S-a realizat proiectul de modernizare a standului de simulare şi a algoritmilor de control a altitudinii microsatelitului din Centrul Tehnologii Spaţiale. S-a verificat controlul teleghidat al microsateliţilor în bază de comunicare cu staţia terestră a Centrului Tehnologii Spaţiale din campusul Râşcani (Chişinău) şi din Liceul teoretic din s. Brânza, Cahul. Simultan s-a verificat controlul teleghidat cu staţia terestră telemetrică ROSA (Măgurele, Bucureşti).

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi

A fost elaborat un nou model al eroziuni grafitului sub acţiunea descărcărilor electrice în impuls, care are ca bază două procese concurenţiale, cum ar fi eroziunea electrică şi cea electrochimică la temperaturi înalte, însoţită de pulverizarea catodică sub acţiunea atomilor şi ionilor elementelor mediului de prelucrare. S-a demonstrat că formarea peliculelor de depunere este însoţită de cristalizarea carbonului sub formă de grafit şi de formarea structurilor tridimensionale cu proprietăţi de înglobare în ele a azotului, care conduce la descreşterea antiaderenţei suprafeţei prelucrate de 4 ori, conferirea proprietăţilor de unguent în stare solidă, sporirea durabilităţii pieselor cu cel puţin 100 %, micşorarea vitezei de coroziune a cuplelor cinematice în anumite medii agresive de 1,4 ori.

Pentru tratarea termochimică a ambalajului din sticlă cu reagenţi ce conţin fluorură fără fenomenul dezalcalinizării în condiţii de producere a fost elaborată instalaţia şi dispozitivele pentru introducerea reagentului gazos în interiorul produsului. Au fost determinaţi factorii care influenţează modificarea compoziţiei şi structurii straturilor superficiale ale sticlelor industriale tratate termochimic. S-au stabilit regimurile favorabile pentru îmbunătăţirea proprietăţilor fizice şi chimice ale sticlelor industriale aşa ca stabilitatea la apă, rezistenţa la presiune interioară hidrostatică, stabilitatea termică şi microduritatea. S-a demonstrat că stabilitatea chimică a sticlei creşte de zeci de ori după tratarea termochimică a produselor industriale din sticlă, iar rezistenţa mecanică şi stabilitatea termică creşte cu 10–20 %. Totodată, microduritatea sticlei tratate practic nu se schimbă.

Universitatea de Stat din Moldova
Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Chimie aplicată şi ecologică”

Au fost găsite condiţiile de formare în soluţie a compuşilor coordinativi ai cuprului, fierului, cobaltului nichelului şi zincului cu diferiţi liganzi din clasa tiosemicarbazinelor, stabilită compoziţia acestora, determinate constantele de stabilitate şi variaţia energiei Gibbs în urma proceselor de formare. În baza compuşilor obţinuţi au fost sintetizaţi noi inhibitori moleculari antitumorali şi stabilită compoziţia şi structura folosind spectroscopia IR, RMN (^{1}H, ^{13}C, ^{14}N), spectrometria de masă, şi analiza cu raze X. Compuşii sintetizaţi au fost cercetaţi la activitatea antiproliferativă la cancer cervical şi cancer al leucemiei mieloide umane, care au manifestat o activitatea înaltă la concentraţii 10^{-6}–10^{-5} mol/L.

A fost demonstrată posibilitatea aplicării fragmentului tiosemicarbazidic în calitate de material elctroactiv pentru analiza ionilor de Cu^{2+} şi Mn^{2+}.

Au fost obţinute două serii de liganzi de natură organică: a. în baza 4-fenilsemicarbazidei şi derivaţilor 2-formilpiridinei şi b. derivaţii tiocarbohidrazidei alchilate. Au fost determinate constantele de disociere a liganzilor obţinuţi, evaluată reactivitatea şi capacitatea de coordinare ale acestora cu metalele.

Au fost elaborate scheme tehnologice de înlăturare a agenţilor de dispersie în sisteme model ce conţin coloranţi, surfactanţi şi etilenglicol şi epurate ape reziduale textile. În acest scop s-au aplicat metode de coagulare, electroflotocoagulare, oxidare catalitică cu reagentul Fenton şi adsorbţia pe cărbune activ.

A fost propus un preparat fitocatalitic pentru stimularea proceselor de metanogeneză bazat pe castan dispersat, care sporeşte viteza formării biogazului de 1,2–1,3 ori. A fost elaborată metoda fotocatalitică pentru hidroliza substanţelor polifenolice din apele reziduale. Metoda combinată de epurare a acestor ape include tratarea fizico-chimică (procesul de galvano-coagulare) şi cea biochimică în condiţii anaerobe.

Au fost determinate legităţile cinetice ale transformărilor fotochimice ale unor substanţe tiolice. S-a demonstrat că preparatele antimicrobiene furacilina, furadonina şi furazolidona participă în procesele de autopurificare chimică a apelor prin oxidare sau transformare fotochimică.

Au fost efectuate expediţiile hidrochimice sezoniere şi au fost prelevate probe multiple din gurile de vărsare ale râurilor Răut, Ichel, precum şi probele de apă din Nistru, din lacul Dănceni (bazinul hidrografic al r. Işnovăţ). Rezultatele investigaţiilor denotă un nivel sporit de poluare ale acestora.

Universitatea de Stat din Moldova
Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Probleme Actuale ale Matematicii şi Informaticii”

A fost demonstrat că orice sistem iterativ de aplicaţii afine, înzestrat cu o funcţie Liapunov de tipul unei forme pătratice nedegenerate, posedă o mulţime viabilă compactă, şi această mulţime este caracterizată ca fiind închiderea mulţimii punctelor periodice, iar dinamica SIF-ului pe această mulţime poartă toate însemnele unei dinamici haotice: este sensibilă la datele iniţiale şi, plus la densitatea punctelor periodice, este topologic tranzitivă.

Au fost stabilite condiţiile pentru SFI liniare şi afine, formate din operatori cu matrice în formă de blocuri Jordan, pentru cazurile de tip nod standard, nod degenerat, nod dicritic, de a avea atractori. Folosind SCA *Mathematica* s-a construit un algoritm pentru construcţia atractorilor pentru SFI afine din componente cu părţi lineare blocuri Jordan tip nod standard, nod degenerat, nod dicritic.

Au fost studiate proprietăţile complexelor de relaţii multiare cu grupurile de omologii neizomorfe cu zero, folosite ulterior pentru elaborarea metodelor eficiente de soluţionare a problemelor

de amplasare. Definind complexul dual de relaţii multiare şi construind pentru acesta grupurile de omologii, a fost stabilită corelaţia dintre grupurile de omologii ale complexului direct şi cel dual de relaţii multiare.

Au fost elaborate metode eficiente şi algoritmi polinomiali de soluţionare a problemelor importante din punct de vedere aplicativ: determinarea strategiilor optime în cazul jocurilor strategice pe complexe de cuburi abstracte n-dimensionale, transmiterea şi recepţionarea informaţiei prin intermediul dispozitivelor sofisticate ce pot fi modelate cu ajutorul unor varietăţi multidimensionale de genul *p*, problema de restabilire a informaţiei la transmiterea acesteia în reţele informaţionale.

Universitatea de Stat din Moldova
Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Materiale şi Dispozitive Semiconductoare”

A fost dezvoltată teoria transportului de căldură în grafenul laminat şi stabilită dependenţa puternică a conductibilităţii termice de dimensiunile nanocristalitelor. Majorând dimensiunea nanocristalitului, se poate de extins conductibilitatea termică a grafenului laminat până la valoarea de 100 W/mK la temperatura camerei. Acest lucru deschide perspective largi de utilizare a acestui material în calitate de canal de evacuare a căldurii de la punctele fierbinţi ale cipurilor moderne.

Modelul proprietăţilor termodinamice ale grafenului „twisted” a permis în premieră cercetarea detaliată a capacităţii termice şi conductibilităţii termice ale grafenului „twisted”. S-a demonstrat că modificarea unghiul de rotaţie dintre straturi, măreşte cu 10–15 % capacitatea termică. S-a stabilit că conductibilitatea termică a grafenului „twisted” este de 2 ori mai joasă decât conductibilitatea termică a grafenului omogen într-un intervalul larg de temperaturi 50–400 K datorită împrăştierii fonon-fononice mai puternice.

A fost stabilit că doparea concomitentă a cristalelor de ZnSe cu ioni de Gd şi Cr asigură majorarea intensităţii benzilor de FL infraroşii, localizate la 1μm şi 2μm cu două ordine la temperatura 300K. În cristalele de ZnSe:Gd:Cr pentru prima dată s-a depistat radiaţia IR cu lungimea de undă la 1,8 μm.

Este stabilit că tranziţiile intracentrale în limitele ionilor de V participă în formarea unui şir de benzi de luminescenţă în regiunea IR a spectrului de FL a cristalelor de ZnSe:V: banda localizată la 2,05 μm este condiţionată de tranziţiile $^3T_2$-$^3A_2$ în ionii V^{3+}, banda la 2,3 μm – de tranziţiile $^4T_2$-$^4T_1$ în ionii V^{2+}, iar banda la 2,7 μm – de tranziţiile ^5E-$^5T_2$ în ionii V^+.

A fost elaborată tehnologia de creştere a monocristalelor de ZnO cu perfecţiunea înaltă structurală utilizând HCl+C ca agent de transport chimic, şi tehnologia de dopare a ZnO cu impurităţi de natriu. Concentraţia electronilor în cristalele de ZnO poate fi dirijată în intervalul $(0,1 \div 3,1) \cdot 10^{18}$ cm^{-3}.

În baza structurilor n^+CdS-p^0InP-p^+InP, cu strat intermediar p^0InP depus repetat, au fost fabricate celule solare cu randamentul 15,6 %, la iluminare de 100 mW/cm^2 şi T = 300 K.

A fos elaborată în premieră metoda interferometriei holografice de cercetare combinată a obiectelor de la distanţă cu ajutorul spectrelor de emisie în regiunele vizibile şi ultraviolete a spectrului. Pe baza metodologiilor dezvoltate a fost elaborat un dispozitiv optic portabil – camera de Teledetecţie în Franje de Interferenţă pentru teledetecţie şi caracterizare a produselor petroliere pe suprafaţa apei deschise.

Universitatea de Stat din Tiraspol

Au fost determinate condiţii necesare şi suficiente ca spaţiul de funcţii să fie secvenţial; determinate condiţii necesare şi suficiente ca spaţiul de funcţii să fie cu desime numărabilă; determinate condiţii ca o proprietate să se păstreze la echivalenţa funcţională.

A fost stabilite condiţii suficiente ca suma unui număr finit de subspaţii dense şi paracompacte să fie spaţiu paracompact.

Au fost determinate condiţiile centroafin-invariante pentru sistemul diferenţial ternar cu neliniarităţi pătratice de a fi adus la forma generalizată Darboux. Au fost construite integralele prime polynomial-exponenţiale de gradul doi când partea liniară a sistemului are forma Liapunov.

Au fost determinate condiţiile de existenţă în sistemele diferenţiale cubice cu punct singular focar slab, a unei drepte invariante şi a unei cubice invariante ireductibile, determinate condiţiile de integrabilitate Darboux.

Au fost determinate condiţiile de existenţă a două drepte invariante şi a unei conice invariante ireductibile pentru sistemul cubic diferenţial cu punct singular de tip centru sau focar.

Au fost determinate frecvenţele de vibraţie a plasmonilor în minimele benzii de conducţie în punctele Γ şi L a zonei Brilloun. S-a stabilit că la mărirea concentraţiei fierului până la 3% atomare frecvenţele de vibraţie a plasmei sunt în creştere, aproximativ de două ori.

A fost stabilit că energia fononilor transversali optici în antimonidul de galiu, determinată din spectrul de reflexie FTIR, este egală cu 230,4cm-1. Defectele granulare la suprafaţa plăcilor monocristaline de antimonid de galiu generează vibraţii suplimentare ale reţelei cristaline la numerele de undă 225cm-1 şi 247cm-1.

A fost stabilit experimental că în urma tratamentului mecanic al suprafeţei, reţeaua cristalină se deformează anizotrop. Dopantul, în cazul cercetat, introdus în antimonidul de galiu serveşte ca stabilizator al suprafeţei probelor de antimonid de galiu supuse tratamentului mecanic.

S-au evidenţiat un set de particularităţi de structură ale spectrelor de reflexie pentru diapazonul spectral (1,0÷5,2)eV determinate de punctele critice Van Hove, care cardinal se deosebesc pentru antimonidul de galiu dopat cu fier şi dopat cu mangan.

A fost determinat că structura spectrelor de fotoconducţie şi de iradiere pentru peliculele de antimonid de galiu dopat cu fier coincid pentru fier ca acceptor cu energia de activare respectivă.

Au fost sintetizaţi şi studiată structura cristalină a 12 polimeri coordinativi noi.

Au fost efectuate calcule teoretice ale liganzilor şi compuşilor sintetizaţi. Parametrii geometrici obţinuţi coincid în mare parte cu datele experimentale. În cazul energiei de legătură se observă o energie mai joasă pentru compuşii noi sintetizaţi.

Au fost identificate bazele metodologice ale studiului biodiversităţii, calităţii unor factori de mediu, a statusului fiziologic al populaţiei din zona cercetată, au fost stabiliţi indicii primordiali în stabilirea itinerarelor, parcelelor experimentale, a gradului de afectare a statusului fiziologic al populaţiei tinere din 3 zone cu grad diferit de antropizare din mun. Chişinău.

Au fost stabilite şi descrise, din aspect geografic şi ecologic, itinerarele, parcelele experimentale a trei zone în care urmează a fi studiată biodiversitate, nivelul de populare şi corelaţia dintre ele.

Au fost identificaţi indicii pentru aprecierea gradului de afectare a populaţiei tinere din zonele studiate, evaluată starea ecologică în baza concentraţiei unor substanţe nocive în sursele acvatice, sol şi a unor bioindicatori.

Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălţi

Au fost depistate punctele forte şi punctele slabe ale folosirii serviciilor Web lingvistice pentru limba română pentru fiecare serviciu web depistat (elaborate de către cercetătorii de la Institutul de Cercetări pentru Inteligenţă Artificială „Mihai Drăgănescu” şi Universitatea „Al. I. Cuza” Iaşi).

Au fost elaborate metodologii noi de cercetare a problemelor legate de morfologia derivaţională computaţională, ce ţine de algoritmizarea anumitor mecanisme lingvistice.

3.2. Eficienţă energetică şi valorificare a surselor regenerabile de energie

Institutul de Energetică

A fost elaborat proiectul privind prognoza balanţei energetice a Republicii Moldova pe termen scurt 2015-2016, care a fost transmis Ministerului Economiei.

A fost elaborată schema modificată a sistemului electroenergetic al R Moldova, care include linii electrice flexibile dirijate adaptate pentru cazul funcţionării în comun cu sistemul electroenergetic al României. În această schemă, modelul de calcul al regimului ţine cont de realizarea legăturii de interconexiune a sistemului electroenergetic moldo-român prin intermediul echipamentelor specializate incluse în liniile de transport.

A fost efectuată modelarea matematică pentru linii electrice compacte cu un singur circuit, precum şi pentru liniile cu proprietăţi de tip smart grid cu două circuite de tip LEDA. Simulările matematice au demonstrat că liniile electrice examinate permit, în funcţie de scara tensiunilor nominale, diminuarea investiţiilor pentru un km construit cu 50-300 mii dolari în comparaţie cu liniile construite tradiţional.

Au fost selectate informaţii primare curente pentru anii 2014–2015 cu procesarea lor pentru cca 200 de mărimi, care se utilizează pentru caracterizarea sistemului electroenergetic, sectorului de combustibil, sectorului termoenergetic, economiei şi ecologiei. În baza informaţiei noi actualizate s-au efectuat calculele valorilor a 46 indicatori utilizaţi în modelul nivelului securităţii energetice.

A fost elaborată diagrama fluxurilor de combustibil pentru fiecare an al orizontului de prognoză. S-a elaborat o varianţă preventivă a prognozei consumului de resurse energetice (cărbune, gaze naturale, petrol, energie electrică) până la orizontul anului 2020 în cadrul colaborării cu ţările CSI. Diagrama a fost transmisă Ministrului Economiei.

A fost efectuată o analiză comparativă a diferitor sisteme de statistică energetică: IEA, Eurostat, ONU şi varianta structurii statisticii energetice a Biroului Naţional de Statistică a RM, în urma căreia s-a stabilit că sistemul de statistică în energetică promovat de către BNS a RM necesită detaliere şi completări cu noi mărimi monitorizate. Aceasta reiese şi din obiectivul privind necesitatea calculării nivelului securităţii energetice şi prognozei balanţei energetice după tipul de combustibil.

A fost perfectat modelul de prognozare a indicatorilor programului de calcul a nivelului securităţii energetice a ţării, astfel încât să fie luate în considerare particularităţile de comportare a seriilor temporale, condiţionate de schimbări calitative a structurii complexului energetic (spre exemplu, punerea în funcţiune a unei centrale electrice).

Universitatea Tehnică a Moldovei

În scopul eficientizării consumului de energie în economia naţională şi a funcţionării sistemului energetic, s-a demonstrat că eficienţa energetică a instalaţiilor şi proceselor tehnologice acţionate cu motoare şi sisteme electromecanice reglabile poate aduce la reducerea consumului de energie până la 40-50%. Pentru reducerea consumului de energie electrică a proceselor tehnologice intensive şi preponderent cu sarcină constantă, se recomandă utilizarea motoarelor electrice clasa eficienţă energetică IE2 sau IE3. În cazul instalaţiilor cu sarcină variabilă, sau care lucrează în procese tranzitorii, este obligatorie utilizarea sistemelor electromecanice reglabile cu convertoare electronice şi motoare cu eficienţa majorată.

3.3. Sănătate şi biomedicină

Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie

În cadrul proiectului fundamental „Sănătatea psihică, exteriorizarea ei, teste şi tehnologie de estimare, dezvoltarea sistemului de clasificare a acesteia" a fost dezvoltată în continuare baza ştiinţifică a psihosanocreatologiei, ca o direcţie nouă, componentă a sanocreatologiei, în special au fost estimate blocurile neuropsihice, ce determină sănătatea psihică şi modalitatea de manifestare a blocului cognitiv.

În scopul elaborării testelor şi tehnologiei de determinare a nivelelor individuale de sănătate psihică a fost elaborat conceptul blocurilor neuropsihice, ce asigură activitatea psihică şi care prevede estimarea structurilor lor constituente, ce cauzează modalitatea exteriorizării funcţiei blocurilor, în special, formarea şi menţinerea sănătăţii psihice şi evidenţierea reacţiilor neuropsihice, specifice acestor blocuri, ce reflectă starea psihică a mediului intern şi extern al organismului.

În corespundere cu specificul tabloului fenomenologiei, ce exteriorizează unele procese psihice similare au fost structurate şase blocuri neuropsihice: comunicativ (vorbirea); emoţional-sentimental; cognitiv; socio-comportamental; individual-semantic; neurofiziologic.

Conform planului de cercetare pentru anul 2015, investigaţiile principale au fost axate pe blocul cognitiv, în special, asupra determinării modalităţii de manifestare sanogenă a gândirii, memoriei şi conştiinţei la adulţi şi copiii de diferită vârstă.

Funcţia neuropsihică integrală sanogenă a blocului cognitiv se manifestă prin reflectarea adecvată a mediului intern al organismului şi celui ambiant, acumularea a cât mai multor cunoştinţe (informaţii) pentru asigurarea vitalităţii organismului, prin organizarea activităţii de fiecare zi şi orientării adecvate în mediul ambiant, prognozarea fenomenelor, proceselor, valorilor, evenimentelor.

În debut au fost elaborate conceptele privind gândirea sanogenă, memoria sanogenă şi conştiinţa sanogenă. Au fost determinate modalităţile de exprimare a proceselor şi structurii gândirii, memoriei şi conştiinţei sanogene la adulţi şi copii.

La adulţi modalitatea de manifestare a proceselor şi structurii gândirii sanogene a fost structurată în 13 criterii de diferenţiere, pentru identificarea cărora au fost elaboraţi 65 de itemi; a memoriei sanogene – în 17 criterii şi 53 de itemi; a conştiinţei sanogene – în 14 criterii şi 72 de itemi.

Pentru trei categorii de vârstă şcolară (clasele 1–4; clasele 5–9; clasele 10–12), în corespundere cu modalităţile proceselor şi structurii gândirii sanogene au fost elaboraţi câte 65 de itemi; a memoriei sanogene – câte 85 de itemi; a conştiinţei sanogene – câte 70 de itemi specifici, respectiv pentru fiecare categorie de vârstă şcolară.

Pentru copii de vârsta preşcolară (2,5–6 ani) în scopul estimării gândirii sanogene au fost elaboraţi 25 de itemi pentru vârsta de 2,5–4 ani şi 46 de itemi pentru vârsta de 4–6 ani; a memoriei sanogene – câte 5 itemi şi a conştiinţei sanogene – câte 20 de itemi respectiv.

În total au fost creaţi 970 de itemi. În urma analizei răspunsurilor la itemi se structurează trei posibile manifestări ale acestora: *adecvat, parţial adecvat* şi *neadecvat*, ce reflectă gradul de sanogenitate a gândirii, memoriei şi conştiinţei şi atribuirea ulterioară a acestora la nivelurile individuale corespunzătoare de sănătate psihică.

În baza conceptelor privind sanogenitatea principalelor componente psihice constitutive ale blocului cognitiv, ce formează şi realizează fenomenele psihice: gândirea, memoria şi conştiinţa sanogenă şi a itemilor ce reflectă exteriorizarea acestora, au fost elaborate trei procedee euristice de estimare a gândirii, memoriei şi conştiinţei sanogene.

A fost argumentat conceptul şi principiile elaborării sistemului alimentar în raport cu tipul constituţiei, conform căruia constituirea alimentaţiei trebuie să fie realizată, luând în considerare particularităţile dominante morfologice şi psihofiziologice ale organismului.

Realizarea acestui sistem de alimentaţie va permite satisfacerea mai amplă a necesităţilor biologice ale organismului în energie şi substanţe plastice, profilaxia dissanogenităţii organelor sistemului digestiv, metabolismului şi obezităţii.

Au fost iniţiate cercetări privind determinarea bioindicatorilor valorii biologice a raţiilor alimentare.

Au fost studiate celulele sexuale primare în progeneză, spermatocitogeneză şi spermiogeneză până la formarea gameţilor masculini haploizi apţi de fecundare, ce a permis de a determina perioadele vulnerabile ale spermatogenezei şi a evidenţia condiţiile de remediere ale acesteia.

A fost stabilit că inhibarea proceselor de peroxidare la etapa iniţială şi activarea acestui proces la etapa finală a crioconservării favorizează indicii sanogeni ai materialului seminal şi stabilizează spectrul lui lipidic.

Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”

A fost determinat că etiologia toxico-dismetabolică a constituit cauza principală (42.27 %) a *Status Epilepticus,* ce este o urgenţă majoră, potenţial letală care necesită recunoaşterea promptă în conformitate cu algoritmele de diagnosticare şi utilizarea de protocoale de tratament adaptate în unitatea de terapie intensivă neurologică, pentru a preveni complicaţiile neurologice grave. S-a determinat că monitorizarea video EEG de durată este o metodă selectivă de evaluare a funcţiei creierului pentru determinarea schimbărilor neuronale şi expresia lor în polimorfismul clinic al crizelor epileptice. Monitorizarea video EEG de durată permite înregistrarea fenomenului paroxistic cu o mai mare probabilitate în comparaţie cu evaluarea prin video EEG standard şi are o mare valoare de diagnostic. Au fost efectuate peste 4000 investigaţii EEG la mai mult de 1400 pacienţi cu epilepsie.

A fost analizat şi determinat că în apariţia AVC-ului repetat sunt implicaţi numeroşi factori de risc, ponderea şi gradul de expresivitate a factorilor de risc pentru diferite comunităţi geo-economice este diferit. A fost implementată şi elaborată „*Fişa de evaluare a factorilor de risc pentru AVC*”, necesară pentru cunoaşterea certă a expresiei şi ponderii fiecărui factor de risc pentru AVC în populaţia Republicii Moldova, corelaţia şi rolul lor în apariţia AVC.

S-a propus o metodă microchirurgicală în tratamentul glaucomului cu implantarea şuntului cu supapă ce va permite îmbunătăţirea rezultatelor tratamentului şi reabilitarea acestor bolnavi, ceea ce va scădea numărul cazurilor de orbire şi invaliditate, favorizând astfel bunăstarea şi îmbătrânirea în condiţii bune de sănătate.

Au fost specificate şi analizate interacţiunile dintre hemodinamica sistemică, regională şi dereglările limfocirculaţiei la pacienţii cu ciroză hepatică decompensată, complicată cu ascită refractară, peritonită spontană bacteriană, sindrom hepato-renal, hemoragii digestive superioare, CID-sindrom şi colestază intrahepatică. Au fost analizate principalele dificultăţi şi erori în conduita pacienţilor cu ciroză hepatică decompensată agravată cu patologii concomitente, comise în procesul de tratament, propuse soluţii de management optimal pentru stările date, elaborate metode noi de tratament chirurgical miniinvaziv, care au fost brevetate şi implementate în clinică.

A fost analizat un complex de metode clinico-paraclinice care reflectă concomitent starea funcţională a ficatului şi a statutului hormonal hipofizar-gonadic. Interrelaţiile şi influenţa lor reciprocă sugerează implicarea mecanismelor hormonale în patogenia bolilor cronice difuze ale ficatului.

Au fost evaluaţi factorii cauzali etiopatogenici de risc şi determinate metodele de diagnostic a patologiilor chirurgicale ale tractului digestiv, maladiilor chirurgicale endocrine, elaborate recomandări privind oportunitatea utilizării metodelor diagnostice în raport cu sensibilitatea denotată şi recomandări cu referinţă la limitele de variaţie a valorilor diagnostice ale testelor biochimice, de secreţie, funcţionale, imagistice şi miniinvazive endoscopice.

Au fost scoase în evidenţă particularităţile epidemiologice şi clinico-evolutive ale malformaţiilor congenitale bronhopulmonare la copii cu estimarea particularităţilor morfologice şi morfopatologice în funcţie de sensibilitatea metodelor imagistice.

S-a demonstrat eficacitatea a două linii de preparate medicamentoase în tratamentul rinitei cronice hipertrofice – vasoconstrictoare şi glucocorticosteroizi locali. Ambele reduc gradul modificărilor morfologice locale, însă efectul acestora este relativ de scurta durată, la care ulterior se poate dezvolta toleranţă.

A fost apreciat faptul că disfuncţiile psiho-sexuale la adolescente (DPSA) influenţează apariţia unor schimbări ce contribuie la manifestarea patologiei ginecologice la adolescente (PGA). A fost determinat un şir de nosologii ale PGA, veriga etio-patogenetică a cărora este explicată prin schimbări ale funcţiei menstruale şi fertile, cu influenţă asupra calităţii vieţii. Astfel, a fost apreciat că PGA este influenţată nemijlocit de gradul DPSA. În definitivarea diagnosticului PGA şi interrelaţiei acesteia cu DPSA, a fost stabilit tipul de dezvoltare, efectuat tratamentul PGA, în funcţie de factorul etio-patogenetic. În baza anchetei de studiu completată prin interviu, examinare şi testare a pacientei, a fost determinată corespunderea dezvoltării pubertare cu cea psiho-sexuală, precum şi tipurile de dezvoltare psiho-sexuală a adolescentelor cercetate. Cercetarea efectuată a permis aprecierea categoriilor simptomatologice din cadrul PGA cu care se adresează preponderent ginecopatele adolescente, în funcţie de gradul de dezvoltare psiho-sexuală. Printre nosologiile frecvent întâlnite au fost atestate: infecţii, procese inflamatorii, tulburări menstruale şi funcţionale, alterarea stării generale, ca şi consecinţă a asocierii a 2-3 maladii somatice.

Au fost evaluate comparativ datele privind consumul de substanţe psihoactive în lume, Europa şi Republica Moldova.

Pentru prima dată în Republica Moldova a fost studiată incidenţa reală, particularităţile epidemiologice şi etiologice ale infecţiilor nosocomiale produse de *Acinetobacter*. Rezultatele vor servi drept bază în optimizarea supravegherii epidemiologice şi a controlului infecţiilor nosocomiale. Au fost depistate 5 substanţe noi, cu activitate antibacteriană pronunţată. Au fost elaborate 3 forme farmaceutice noi de preparate antibacteriene.

Au fost stabiliţi parametrii optimi ai factorilor ce determină creşterea speciilor de *Agrimonia eupatoria, Cichorium intybus, Cynara scolymus, Centaurea cyanus, Hypericum perforatum, Epilobium parviflorum, Rubus fruticosus ş.a.* Au fost elaborate recomandări pentru cultivare şi termenul de recoltare. Au fost efectuate analize fitochimice a diferitor specii de plante medicinale. S-a demonstrat o eficacitate înaltă a extractelor din *C. cyanus*. Au fost elaborate metode noi de analiză şi standardizare, propuse forme farmaceutice optime în sensul biodisponibilităţii, demonstrate proprietăţile farmacologice, apreciate efectele clinice şi gradul de inofensivitate ale acestor preparate.

A continuat elucidarea mecanismelor moleculare ale acţiunii compuşilor bioactivi autohtoni şi argumentarea folosirii lor în chemoprevenţia şi tratamentul tumorilor în experienţe *in vitro* pe linii celulare.

Au fost obţinute matrici decelularizate ale ficatului, au fost izolate, stocate şi procesate condrocite. Acestea au fost utilizate la refacerea modelelor de defecte cartilaginoase. A fost elaborat un set de protocoale privind perfecţionarea tehnologiei de alocare a celulelor mezenchimale alogene, identificarea din cultura celulelor alogene a fibroblastelor şi aprecierea indicării către aplicarea celulelor auto- şi alogene pentru transplantarea lor pe suprafaţa plăgilor.

S-a stabilit variabilitatea anatomică a arterelor coronariene în aspect coronarografic *vs.* cel morfologic, ce a permis formularea unei imagini anatomice privind incidenţa variantelor de ramificare a coronarelor principale, tipurilor de vascularizare a cordului. A fost apreciat raportul dintre localizările aterosclerotice frecvente şi tipul, gradul de ramificare a arterelor coronariene şi determinată corelaţia morfologică *vs* cea angiografică a variantelor de ateroscleroză coronariană.

Au fost elaborate procedurile operaţionale standard: colectarea sângelui; procesarea materialului; extragerea ADN-ului din material biologic; stocarea materialului în biobănci. La 450 de pacienţi au fost evaluaţi cca 100 de parametri, efectuată analiza biochimică la 400 de probe biologice pentru HDL, LDL, colesterol total, trigliceride, creatinină, glucoză. A fost extras ADN-ul din 300 de probe de concentrat celular. Au fost evidenţiate particularităţile patologiei cronice la vârstnici, complicaţiile acestora în evaluare şi tratament care pot apărea în cazul coexistenţei dereglărilor cognitive şi afective.

A fost stabilit rolul bioeticii de proporţii globale în implementarea strategiei noosferice de dezvoltare a omenirii, care este completamente determinată de bioetica socială, examinată în plan inofensiv în cadrul expertizei umanitare (problema riscului şi responsabilităţii). S-a examinat rolul bioeticii în sistemul cunoştinţelor ştiinţifice contemporane, principiilor morale ale bioeticii în raport cu cele metodologice în sănătatea publică. S-a examinat problema constituirii şi devenirii bioeticii politice prin prisma bioeticii sociale, s-au stabilit funcţiile, principiile şi obiectivele acesteia, mai ales în sistemul ocrotirii sănătăţii.

Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”

S-au efectuat cercetări pentru determinarea celor mai importanţi factorii de risc care influenţează situaţia epidemiologică a tuberculozei în teritoriile cu incidenţă înaltă şi joasă a tuberculozei din republică. Astfel, au fost identificate următoarele teritorii Străşeni, Ialoveni, Nisporeni şi Comrat, rezultatele vor contribui la optimizarea măsurilor antituberculoase.

În premieră, s-au studiat cazurile secundare de tuberculoză dezvoltate în focar, inclusiv particularităţile evoluţiei, formei clinice, duratei dezvoltării tuberculozei, cât şi a spectrului de rezistenţă a M. tuberculosis. S-a determinat: cazurile co-prevalente/secundare în teritoriile din centrul republicii se caracterizează prin predominarea cazurilor noi de tuberculoză, la vârstă tânără, în special de genul masculin, cu cea mai mare sursă de infecţii fiind rudele de gradul I (părinţii şi copiii), iar printre acestea predomină o rată înaltă a formelor infiltrativ-distructive. Predominarea printre cazurile index a formelor distructive, explică depistarea tardivă a cazurilor de tuberculoză şi infecţiozitatea înaltă. Corespundere a sensibilităţii dintre cazurile index şi cazurile secundare de tuberculoză s-a remarcat numai în 66,1 % (45) cazuri. Discordanţa sensibilităţii faţă de cazul index sugerează eventuala transmitere extradomiciliată. Pentru prima dată la populaţia din Republica Moldova s-a studiat rolul genelor chemochinei RANTES în dezvoltarea tuberculozei. În consecinţă, s-a demonstrat lipsa asociaţiei polimorfismului rs2107538 cu tuberculoza la populaţia Republicii Moldova.

S-a determinat că în cadrul rezistenţei medicamentoase a tuberculozei se notifică agravarea structurii rezistenţei extinse în perioada 2012-2014. Astfel, la o treime (35,6%) de rezistenţă extinsă la HRES AGFQ în 41,8 % are loc asocierea rezistenţei şi la ETO, iar în 18,5% – şi la PAS. Această poziţie denotă că actualmente tratamentul tuberculozei cu rezistenţă extinsă la preparatele antituberculoase devine problematic la 2/3 din pacienţi.

În scopul optimizării diagnosticului rapid al cazurilor de TB M&XDR au fost testate tulpini *M.tuberculosis* prin metoda MODS, utilizând concentraţia 2,0 mg/l, comparate cu testarea acestor tulpini prin MGIT (CMI=2,0). Astfel preparatele antituberculoase Ofloxacina şi Capriomicina au demonstrat sensibilitate diferită faţă de *M.tuberculosis*, în funcţie de concentraţia medicamentului utilizat. O dependenţă semnificativă (38,8 % si 47,3 %) a fost stabilită la Ofloxacină şi Capriomicină numai în concentraţiile maxime. Nu a fost stabilită o dependenţă a sensibilităţii tulpinilor *M.tuberculosis* de concentraţiile preparatelor Etionamida şi Amikacina.

Au fost determinate concetraţiile inhibitorii minime (CMI) a preparatului de studiu Rifonat (Rifamicină) în comparaţie cu Rifampicina pe medii de cultură lichide. S-a demonstrat că CMI pentru preparatul de studiu este mai joasă faţă de Rifampicină – 0,5 μg/ml şi 1,0 μg/ml, respectiv.

S-a demonstrat că indicii reactivităţii imune (TTBL, cantitatea limfocitelor T, B şi subpopulaţiilor limfocitelot T) în grupul bolnavilor cu tuberculoză sensibilă, s-a prezentat cu un nivel mai înalt de activitate şi valori cu un grad de autenticitate mai mare, faţă de bolnavii cu tuberculoză cu rezistenţă ($p<0,001$ şi $p<0,05$, corespunzător). Indicii rezistenţei preimune (NBT-test, numărul fagocitar, indicele fagocitar) după tratament, la bolnavii cu tuberculoză sensibilă au fost mai mari statistic veridic ($p<0,05$), faţă de cei specifici bolnavilor cu tuberculoză cu rezistenţă. Astfel, reabilitarea statutului imun este în funcţie de rezistenţa *M.tuberculosis* la preparatele antituberculoase.

A fost elaborat Soft-ul computerizat *Portalul TB Moldova*, care stochează imaginile medicale, rezultatele de laborator, datele clinice ale pacienţilor cu TB sensibilă şi TB MDR, informaţiile despre rezultatele tratamentului cazului de TB. Secvenţierea ADN-ului MTB va furniza date suplimentare despre genomul bacterian, care va contribui la studierea mai amplă a fenomenului de rezistenţă achizitionată.

S-a studiat corelaţia între I/D polimorfismul genei enzimei de conversie a angiotenzinei, frecvenţa răspândirii şi expresivitatea hipertensiunii pulmonare. S-a determinat că ponderea cea mai mare a bolnavilor cu BPOC şi HA (hipertensiunea arterială) a fost înregistrată în lotul pacienţilor cu subtipul ID al genei ACE; la 86,7 % dintre pacienţii cu BPOC se determină disfuncţie endotelială şi o dependenţă între structura fenotipică BPOC şi I/D polimorfismul genei ACE.

Institutul Mamei şi Copilului

Pentru corelarea datelor sociodemografice, rezultatelor evoluţiei sarcinii, naşterii şi perioadei neonatale cu supravieţuirea, rezultatele sănătăţii somatice şi neurologice, precum şi dezvoltării neurologice a copiilor la vârsta de 2 ani a fost creat un *Fişier electronic longitudinal* ce conţine datele analizate pentru 5 985 naşteri, 5 879 nou-născuţi de la etapa maternităţii şi 906 nou-născuţi de la etapa II de îngrijiri. La vârsta de 2 ani au supravieţuit 84,71 % din 850 copii prematuri născuţi în 2013: 34,79 % copii extrem de prematuri, 77,4 % foarte prematuri şi 94,58 % copii prematuri. Morbiditate neurologică au dezvoltat 14,5 % copii prin: hemoragii intra- şe periventriculare (HIV) de gr. I-II; infecţii specifice (CMV, Toxo, HSV); meningite bacteriene şi leucomalacie periventriculară (LPV).

La examinarea, conform termenului de gestaţie, a 409 copii prematuri, care au finalizat Programul de supraveghere a copiilor din grupurile de risc, s-a determinat că retardul motor şi cognitiv sever s-a întâlnit mai frecvent la copiii extrem de prematuri (sub 28 săpt.) comparativ cu semenii din celelalte loturi. Diferenţele nu au fost statistic semnificative în funcţie de gen, dar s-a stabilit că băieţii extrem de prematuri suferă de retard sever neurodevelopmental mai frecvent decât băieţii cu v.g. 32-37 săpt. Copiii extrem de prematuri care au suferit HIV gr. III şi LPV au avut patologii severe neurologice şi retard sever mai frecvent, comparativ cu copiii din alte loturi la 2 ani de viaţă. În caz de LPV a suferit mai mult domeniul motor la 2/3 din copii şi fiecare al doilea copil a avut patologie neurologică severă la 2 ani. În caz de HIV gr. III, patologia neurologică severă şi retardul sever s-a menţinut inclusiv la vârsta de 2 ani în 42% cazuri.

Mortinatalitatea în Republica Moldova rămâne constantă şi nu manifestă tendinţă spre diminuare în ultimii ani (constituind circa 50 % din numărul total al deceselor perinatale), fiind determinată de un complex de factori influenţabili (medicali, sociali şi manageriali). Mortinatalitatea la termen este cauzată de acordarea ineficientă a asistenţei medicale prespitaliceşti (lipsa evidenţei la medic), iar mortinatalitatea pr etermen este în mare parte influenţată de factorii sociali (mediul rural de trai, vârsta femeii $\leq$18 ani, lipsa înregistrării oficiale a căsătoriei şi nivelul de educaţie jos), patologia somatică şi prezenţa proceselor inflamatorii (infecţie intrauterină, inflamaţii cronice ale organelor genitale, infecţii extragenitale). Studierea retrospectivă a factorilor cauzali ai mortinatalităţii a dat posibilitate de a determina loturile specifice pentru evaluarea detaliată a cazurilor de deces în studiul prospectiv ulterior.

Metodologia de examinare a pacienţilor cu malformaţii intestinale elaborată, care prevede studiul fondalului premorbid şi manifestărilor (simptomatica) clinice generale şi locale, datelor explorărirlor neurofiziologice şi instrumentale de rutină (examenul endoscopic, radiologic, echografic şi de laborator) a permis diagnosticarea malformaţiilor intestinale în 94,6% cazuri. Elaborarea conduitei terapiei preoperatorii, care a avut drept scop temporizarea intervenţiei chirurgicale până la momentul oportun cu micşorarea riscului vital, evitarea intervenţiilor chirurgicale de etapă, asigurarea unui efect chirurgical estetic şi funcţional net superior operaţiilor de urgenţă, ne-a permis asigurarea corecţiei chirurgicale radicale primare la 100% din pacienţi.

Selectarea semnelor clinice potenţiale pentru suspectarea erorilor înăscute de metabolism şi elaborarea *Fişei de înregistrare a cazului* cu *Formularele A, B şi C* de cercetare a permis formarea grupului de studiu cu aprecierea grupului-ţintă de gene, mutaţiile cărora sunt asociate cu diagnosticele stabilite şi vor urma a fi investigate în cercetare. A fost realizată documentarea referitor la metodele noi propuse spre implementare în practica medicală autohtonă ca urmare a reutilării parţiale a laboratoarelor cu echipament modern (analizator de aminoacizi - HPLC, analizator genetic - secventiator, real-Time-qPCR) pentru un diagnostic molecular-genetic performant şi profilaxia eficientă a maladiilor genetice.

Datele de la secvenţierea genei PAH au permis de a spori rata de detecţie a mutaţiilor din această genă pâna la 97% cazuri. Screeningul molecular al mutaţiilor noi a permis definitivarea genotipurilor pacienţilor cu PKU, corelarea genotip-fenotip, individualizarea tratamentului şi implementarea unui screening molecular de confirmare a PKU, iar completarea bazei de date a Registrului Naţional al PKU va facilita aderarea la baza unică de date europeană.

Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie

Au fost evidenţiate caracteristicile clinice ale sclerozei multiple (SM) în Republica Moldova: evoluţia (recurent remisivă, primar progresivă, secundar progresivă), tipul (de ex. formele optico-spinale), gradul dizabilităţii la momentul stabilirii diagnosticului, fiind formată baza de date centralizată despre toate cazurile de SM în RM.

A fost elaborat un design de diagnosticare a polineuropatiei deimielinizante inflamatorii cronice (PDIC), formă senzitivă certă şi probabilă, prin stabilirea unei corelaţii complexe între datele examenului de stimulodetecţie, examenul prin potenţiale evocate senzitive şi evidenţierea fracţiei proteice mărite în lichidul cefalorahidian.

Au fost determinate date epidemiologice (incidenţa, prevalenţa) şi criterii clinice caracteristice sclerozei laterale amiotrofice (SLA) în Republica Moldova (vârsta, sexul, regiunea afectată, forma de debut, intervalul dintre debutul patologiei şi stabilirea diagnosticului, manifestările clinice predominante).

Au fost evidenţiate particularităţile sindromului algic cronic în cadrul maladiilor sistemului cardiovascular (hipertensiunea arterială) prin intermediul efectuării monitorizării ambulatorii a tensiunii arteriale pe 24 ore cu analiza variabilităţii ritmului cardiac.

A fost determinat specificul sindromului algic în diverse fenotipuri ale bolii Parkinson (BP). S-a constatat că stimularea electrică transcraniană cu curent continuu constituie o metodă eficientă şi necostisitoare de tratament al pacienţilor cu BP.

Au fost realizate planing-ul şi mapping-ul pre- şi intraoperator, de rând cu navigarea intraoperatorie şi ghidarea ultrasonografică, ce au permis majorarea gradului de rezecţie tumorală şi păstrarea funcţiilor corticale, diminuând astfel gradul complicaţiilor postoperatorii şi evitând aprofundarea deficitului neurologic.

Institutul Oncologic

A fost elaborat *Programul Naţional de control al cancerului în Republica Moldova pentru anii 2016–2025* şi *Planul de acţiuni pentru anii 2016–2020 privind implementarea Programului Naţional de control al cancerului în Republica Moldova pentru anii 2016–2025* – act de bază în activitatea specialiştilor oncologi.

Au fost elaborate programe de screening al maladiilor oncologice şi demonstrată necesitatea implementării acestora. Programele de screening elaborate sunt parte componentă a *Programului Naţional de Control al Cancerului în Republica Moldova pentru anii 2016–2025*.

S-a stabilit importanţa metodei endoscopice de examinare şi prelevare a biopsiei în diagnosticarea cancerului laringian. A fost perfectat algoritmul tacticii de tratament în funcţie de stadiul tumorii, forma de creştere, structura mofologică, prezenţa metastazelor, vârsta pacientului, timpul de evoluţie a simptomatologiei clinice şi tratamentul administrat anterior. S-au stabilit indicaţiile şi contraindicaţiile către endolaserodestrucţia tumorii în cancerul de laringe cu elaborarea de noi scheme eficiente. S-au apreciat indicaţiile pentru aplicare la prima etapă a tratamentului chirurgical miniinvaziv cu completarea ulterioară cu radioterapie sau chimioterapie şi elaborat tipuri noi de intervenţii chirurgicale în concordanţă cu localizarea, gradul de răspândire a tumorii primare, prezenţa metastazelor. S-a perfecţionat metoda de criodistrucţie a tumorilor, pentru utilizarea în tratamentul multimodal al cancerului laringian cu specificarea indicaţiilor şi contraindicaţiilor folosirii factorului criogen.

Au fost elaborate recomandări pentru recuperarea chirurgicală anatomo-funcţională şi estetică a bolnavilor după eradicarea radicală a tumorii în scopul restabilirii precoce a funcţiilor de respiraţie, deglutiţie şi vorbire. Aprecierea statutului imun la momentul depistării, în timpul tratamentului şi după tratamentul oncologic în cancerul laringian, va permite evaluarea parametrilor organismului şi capacităţii sale în tratamentul de eradicare a maladiei oncologice.

A fost efectuat studiul histologic şi imunohistochimic a zonelor de joncţiune a epiteliului de col uterin şi diferite forme de carcinom care se dezvoltă în zonele joncţionale, care va clarifica histogeneză lor şi stabili potenţialul de migraţie. Identificarea particularităţilor histogenetice şi a semnelor EMT în diferite forme de carcinom a zonelor de joncţiune permit prognosticul evoluţiei tumorale şi personalizarea metodelor de tratament.

S-a cercetat statul hormonal general şi al tumorii cu scopul depistării corelaţiilor posibile între hiperestrogenemia şi hipeprogestenemia din serul sangvin şi conţinutul acestora în tumoră. Conform studului 52,5 % se încadrează în tipul luminal A (RE+/RP+/Her2–) şi pot fi tratate cu hormonoterapie, Her2/ neu pozitiv a fost apreciat la 10,0 % paciente, ele pot fi tratate cu Herceptină şi la 7,5 % paciente a fost depistat triplu negativ (RE–/RP–/Her2–), care necesită iniţial PCT sitemică. S-a apreciat indicele de proliferare Ki67, care determină agresivitatea procesului malign şi necesitatea PCH.

Determinarea caracterului biologic al tumorii în perioada preoperatorie prin trepan-biopsie, permite de a selecta pacientele care necesită la I-a etapă intervenţie chirurgicală cu argumentarea indicaţiilor către mastectomie sau operaţie organomenajantă. Compararea rezultatelor aprecierii Her 2/ neu prin metoda imunohistochimică şi imunocitochimică (efectuată retrospectiv) şi corelarea acestora cu parametrii clinico- morfologici şi metodele de tratament administrate va da posibilitate de a folosi în perspectivă medoda imunocitochimică, care permite începerea tratamentului „ţintă" cu Herceptină a pacientelor cu cancer mamar cu 2–3 luni mai devreme.

S-a cercetat tratamentul neoadjuvant chimioradioterapeutic de lungă durată cu radioterapie în fracţii mici. S-a stabilit că: a) tratamentul neoadjuvant chimioradioterapeutic de lungă durată cu radioterapie în fracţii mici nu agravează decurgerea perioadelor intra- şi postoperatorii (complicaţiile intra- şi postoperatorii, mortalitatea perioperatorie), comparativ cu alte metode de tratament radical în cancerul rectal („pur" chirurgical, radiochirurgical neoadjuvant cu radioterapie în fracţii mari/5Gy-DS25Gy/ şi fracţii mici/2Gy-DS40Gy/); b) tratamentul ameliorează statutul local tumoral („down size") şi stadiul maladiei („down stage"), schimbări confirmate obiectiv prin metode imagistice (CT,

RMN); c) patomorfoza curativă devine mai pronunţată (gradul II, III), ce reduce riscul de desiminare intraoperatorie a celulelor tumorale.

Cercetarea materialului de arhivă şi a cazurilor noi înregistrate de tumori maligne local avansate ale aparatului locomotor şi pielii conform clasificăriii contemporane a formelor histologice ale acestor tumori demonstrează predominarea tumorilor maligne ale pielii, ulterior din ţesut moale, apoi osoase, cauzele fiind adresarea tardivă a bolnavilor după ajutor medical. S-a stabilit efectul pozitiv economic şi medical al aplicării metodei combinate de tratament chirurgical al chistului osos al oaselor tubulare lungi: consolidarea primară a osului, excluderea infecţiilor transmisibile, formarea densităţii osoase necesare, suplinirea completă a defectului osos.

Institutul de Cardiologie

Asigurarea logistică creată prin elaborarea agendei pacientului, subiectelor de discuţii pentru şcolarizarea pacientului şi a rudelor lui, a metodelor de control a rezultatelor şi a eficacităţii clinice permite realizarea programului de telereabilitare la domiciliu pentru pacienţii cu diferite categorii de risc evolutiv. Datele prealabile, demonstrează aderenţă înaltă la programul de reabilitare complexă la etapele iniţiale, precum şi satisfacţia pacienţilor de programele de antrenamente fizice, educaţional, de consilierea psihologică acordată, de condiţiile de spitalizare şi de personalul medical. Eficacitatea programului de scurtă durată a fost demonstrată prin ameliorarea statutului clinic, fizic şi psihoemoţional al pacienţilor, stabilizarea hemodinamică şi majorarea capacităţii de efort.

În perioada de referinţă în studiu au fost incluşi 36 pacienţi cu infarct miocardic suportat şi tahiaritmii ventriculare documentate post-infarct cu vârsta cuprinsă între 36 şi 74 ani (28 bărbaţi şi 8 femei). Examenul ultrasonor cardiac a confirmat prezenta zonelor de alterare a cineticii parietale la toţi pacienţii. Evenimente tahiaritmice ventriculare au apărut mai frecvent la pacienţii care au suportat un infarct miocardic cu unda Q localizat în regiunea peretelui anterior al miocardului ventriculului stâng, asociat cu alterări de cinetică parietală, reducerea contractilităţii globale a cordului, leziuni vasculare coronariene moderate şi severe, leziuni fibrotice intramurale sau subendocardiale. Indicele majorat al volumului atriului stâng a corelat cu un grad mai înalt al apariţiei tahiaritmiilor ventriculare post-infarct.

Paternul de umplere mitrală-relaxare ventriculară întârziată poate avea o evoluţie spre forme mai severe de disfuncţie diastolică, în care fluxul mitral este de aspect ,,pseudonormal,, şi ulterior de aspect ,,restrictiv”,. Prin ecografie Doppler tisular s-au înregistrat vitezele intramiocardice în sistolă şi diastolă (precoce E´ şi tardive A´). Aceste viteze sunt relativ independente de presarcină. La toţi pacienţii incluşi în studiu până la etapa actuală a proiectului s-a constatat viteza undei E´ scăzută şi raportul E´/A´ subunitar. La pacienţii cu disfuncţie diastolică au fost consemnate nivele sporite a peptidei natriuretice cerebrale proBNP.

S-au adus dovezi privind substratul celular al dinamicii răspunsului inflamator al miocardului în evoluţia infarctului miocardic acut (IMA), exprimat prin acumularea precoce a macrofagelor activate clasic (72 ore), urmată de stocarea macrofagelor activate pe cale alternativă (7 zile). A fost evidenţiat rolul receptorilor B1 şi mass ai bradikininei şi, respectiv, ai angiotensinei 1-7, în realizarea fenomenului coronarian Gregg în IMA, iar diseminarea remodelării coronariene se impune prin micşorarea semnificativă a indicilor elasticităţii arterelor periferice de conduită şi rezistive, care la pacienţii cu IMA cu elevarea ST se atestă pe perioada de 3 luni a evoluţiei postinfarct.

Centrul Naţional de Sănătate Publică

Evaluarea particularităţilor antigenice ale virusurilor gripale izolate a pus în evidenţă similaritatea antigenică a acestora cu tulpinile vaccinale: A/California/7/2009 pentru tulpinile A(H1N1)pdm (grup

genetic 6B); A/Texas/50/2012 pentru tulpinile A(H3N2) – grup genetic 3C.2a şi B/Brisbane/60/2008 linia B/Victoria (grup genetic 1A) şi B/Massachusetts/2/2012 linia B/Yamagata (grup genetic 3) pentru tulpinile de virus gripal de tip B. Tulpinile izolate au fost sensibile la oseltamivir şi zanamivir.

Valorificarea sistemului de supraveghere clinico-epidemiologică şi virusologică la gripă, IRVA şi SARI, racordat la exigenţele OMS, ECDC, CDC şi integrat în sistemul european de supraveghere EuroFlu/TESSy, a permis de a evidenţia noi substituţii de aminoacizi care ar putea influenţa patogenitatea, tropismul şi capacitatea de transmisie a virusurilor gripale de la o specie la alta; posibilitatea de a evidenţia factorii determinanţi ai reasortării virusurilor, în special cu potenţial pandemic.

În cadrul studiului privind infecţiile virale hemotransmisibile prioritare s-a elaborat un algoritm original de testare a sângelui de la donatorii reţelei naţionale de transfuzie, care implică suplimentarea metodei existente cu markerul anti HBcor IgM. Ca urmare a aplicării acestui algoritm practic se exclude riscul transfuziei sângelui (componentelor lui) de la persoanele cu hepatită virală B ocultă.

S-a propus metoda de tratament a infecţiei cu herpes simplex virus, care implică din start diferenţierea tulpinilor de virus herpetic în virusuri rezistente (TK^{-}) şi sensibile (TK+) la acyclovir, astfel asigurându-se un răspuns virusologic susţinut cu risc minim de transmitere a virusului herpetic prin transfuziile de sânge.

A fost estimat sistemul actual de aplicare a produselor de uz fitosanitar în ţară în anul 2015. Nivelul de aplicare al pesticidelor în teritoriul ţării variază între 0,26 şi 1,6 kg/ha, constituind în medie 0,97 kg/ha.

Au fost obţinute date preliminare privind gradul de siguranţă a produselor agroalimentare şi factorii de risc pentru sănătatea umană. S-a stabilit că incorporarea zilnică a cantităţilor reziduale a produselor de uz fitosanitar se află în zona admisibilă de risc.

În baza cuantificării multiple a concentraţiilor de radionuclizi naturali în componentele mediului ambiental a fost evidenţiat riscul expunerii populaţiei Republicii Moldova la radiaţii ionizante şi au fost elucidate zonele cu risc sporit pentru sănătate în acest sens.

Studierea concentraţiilor de Radon în aerul din interior al diferitor tipuri de locuinţe în principalele zone ale Republicii Moldova a demonstrat prezenţa valorilor majorate în peste 40% din punctele investigate. Rezultatele demonstrează că problema Radonului necesită să fie în vizorul instituţiilor de stat prin elaborarea unei strategii naţionale pentru diminuarea expunerii populaţiei.

Studiul retrospectiv al incidenţii prin bolile cerebrovasculare, în special a celor asociate cu hipertensiunea arterială, denotă o creştere medie anuală cu 0,45 cazuri la 10000 populaţie. S-au obţinut rezultate, ce reflectă particularităţile teritorial dependente ale morbidităţii şi mortalităţii prin AVC. Astfel, incidenţa cea mai mare prin AVC ischemic s-a înregistrat în regiunea de nord a republicii, iar incidenţa prin AVC hemoragic s-a diagnosticat mai frecvent în zona de sud.

Institutul de Medicină Urgentă

A fost efectuat studiul particularităţilor acordării asistenţei medicale de urgenţă la etapa de prespital în urgenţele cardiovasculare şi cerebrovasculare prin utilizarea tehnologiilor telemedicale

Este efectuată analiză retrospectivă a influenţei traumatismului organelor abdominale şi fracturilor aparatului locomotor asupra rezultatelor tratamentului leziunilor cutiei toracice.

A fost efectuată studierea polimorfismului clinic al AVC în funcţie de factorii de risc influenţabili şi noninfluenţabili şi asocierea acestora pentru elaborarea grupelor de incluziune a pacientilor cu AVC.

Secţia Ştiinţifică a Spitalului Clinic Republican

Au fost identificaţi factorii de risc primordiali determinanţi ai anevrismelor de aorta, identificate cauzele de apariţie a disecţiilor de aorta, elaborate recomandările de includere a factorilor de risc

identificaţi în criteriile de diagnostic al patologiilor aortei. Au fost elaborate algoritmele de diagnostic EchoCG şi angioCT ale valvulopatiilor aortice. Au fost elaborate recomandările referitor la tactica de management al patologiei aortei în perioada preoperatorie, elaborat protocolul preanestetic şi cel de monitoring invaziv al hemodinamicii, identificate şi sistematizate complicaţiile specifice perioperatorii în patologia aortei.

Studierea mecanismului de dezvoltare a insuficienţei mitrale funcţionale (IMF) şi studierea rezultatelor tratamentului chirurgical la pacienţii cu stenoză aortică severă şi IMF în evoluţie spontană au constatat că fără intervenţie mitrala, numai scăderea gradientului pe valva aortică ar trebui să determine îmbunătăţirea imediată în presiunea ventriculara stângă, cu o reducere a insuficienţei mitrale. Beneficii suplimentare pot fi obţinute în timp, cu o regresie a hipertrofiei ventriculare stângi şi supraîncărcării de volum.

S-a demonstrat, că tratamentul chirurgical al pacienţilor cu malformaţii cardiace congenitale şi hipertensiune pulmonară este metoda de tratament de elecţie soldată cu o rată scăzută de morbiditate si mortalitate. Dinamica parametrilor hemodinamici depinde de vârsta pacienţilor şi de gradul de hipertensiune pulmonară iniţială.

S-a acumulat lotul reprezentativ al pacienţilor care corespund criteriilor de diagnostic pentru artritele inflamatorii şi criteriilor de includere şi excludere. In baza creării Registrului maladiilor reumatice din R. Moldova au fost apreciaţi indicii epidemiologici ai maladiilor articulare de tip inflamator din ţară, cu posibilitatea de prognozare a evoluţiei maladiilor articulare inflamatorii în populaţia Republicii Moldova.

Cercetarea factorilor de risc cardiovasculari la bolnavii cu artrită reumatoidă (Are) a permis constatarea că incidenţa bolii cardiace creşte cu vârsta ca şi în populaţia generală, dar apare mai devreme şi mai frecvent la pacienţii cu formele urogenitală şi mixtă ale ARe, ce demonstrează o amplificare mai severă a procesului inflamator, cu perturbări mai exprimate în statutul lipidic şi imun, chiar dacă şi nu au fost depistate diferenţe statistice majore, cum s-a demonstrat în cazul artritei psoriatice (APs) şi SA. Pacienţii cu APs prezintă un risc cardiovascular mai sever, comparabil cu SA şi ARe, probabil din cauza acţiunii sinergice în creşterea acestui risc şi a artritei, dar şi a erupţiilor tegumentare psoriazice.

A fost elaborată schema microstimulatorului joncţiunii esofago-gastrice (JEG) încarcabil prin transfer de energie fără fir şi construite 2 prototipuri, capabile să genereze impulsuri electrice cu parametrii stabiliţi pentru acest dispozitiv. A fost elaborat şi aprobat protocolul studiului clinic de electrostimulare a SEI la pacienţii cu BRGE, utilizând un dispozitiv extracorporal.

3.4. Biotehnologie

Institutul de Microbiologie şi Biotehnologie

Au fost acumulate cunoştinţe noi cu impact semnificativ asupra concepţiei existente de stres oxidativ indus de condiţiile de cultivare industrială în Ficobiotehnologie.

Au fost acumulate, sistematizate şi analizate date despre influenţa factorilor fizici (regimul de iluminare şi de temperatură) asupra tulpinii de importanţă tehnologică *Spirulina platensis CNMN –SB-11* în condiţii de laborator (laboratorului Ficobiotehnologie) şi în condiţii industriale (întreprinderea Ficotehfarm SRL).

Au fost evidenţiate componentele receptive la modificările condiţiilor de cultivare, printre care menţionăm fracţiile polipeptidice şi cele glucidice, pigmenţii fotosintetici, componentele cu efect antioxidant. Rezultatele obţinute confirmă posibilitatea unui transfer tehnologic eficient.

A fost de asemenea confirmată şi siguranţa biomasei obţinute în condiţii industriale pentru consumul uman.

A fost stabilit efectul nanoparticolelor oxizilor de Zn, Ti, Fe, Mg, nanocompozitelor Cd/Se, ZnO/MgO şi a unor microparticule a oxizilor indicaţi asupra procesului de biosinteză a enzimelor hidrolitice exocelulare la unele micromicete din genurile *Trichoderma, Fusarium, Rhizopus, Aspergillus* şi asupra producţiei de biomasă, conţinutului de proteine, carbohidraţi, carotenoizi, activităţii catalazei la levurile din genurile *Saccharomyces* şi *Rhodotorula.*

Au fost selectate tipurile de nanomateriale, concentraţiile şi dimensiunile preferenţiale ale acestora pentru modelarea proceselor de biosinteză a principiilor bioactive de interes biotehnologic

A fost demonstrat capacitatea nanoparticulelor de Fe_3O_4 de a reduce impactul toxic al trifluralinei, atât în soluţii apoase, cât şi în solul contaminat. A fost evidenţiată o gamă largă de reacţii de răspuns a microbiotei solului sub influenţa nanoparticulelor de oxid de fier. Astfel acestea pot cauza micşorarea biomasei microbiene în condiţiile solului necontaminat, spori semnificativ rezistenţa biomasei microbiene faţă de acţiunea toxică a trifluralinei în sol, pot stimula creşterea biomasei microbiene în sol în prezenţa concentraţiilor extrem de mari de trifluralină.

Au fost selectate 13 tulpini de microorganisme, care prin interacţiunea cu nanoparticulele Fe_3O_4 au devenit capabile să dezvolte rezistenţa la concentraţii extrem de mari de trifluralina. A fost demonstrat că nanoparticulele pot spori efectul fitoremediator al lucernei, precum şi rezistenţa grâului de toamnă la acţiunea toxică a trifluralinei.

Au fost investigate condiţiile de bioacumulare a cantităţilor restante de metale din apele reziduale prin utilizarea biomasei de spirulină. A fost stabilit că Biomasa nativă a cianobacteriei *Spirulina platensis CNMN CB-11*, obţinută în condiţii de cultură de acumulare se manifestă în calitate de agent eficient de recuperare a unor microcomponente metalice din apele reziduale astfel ca nichelul, cuprul şi zincul din apele reziduale, asigurând acumularea în biomasă a 87% din nichel, 97% din cupru (II) şi 97% din zinc, la timpii de contact a biomasei de spirulina cu apele reziduale de 5min.

Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor

A fost efectuat designul şi descrişi parametrii a 12 seturi de primeri pentru identificarea Virusului încreţirii galbene a frunzelor de tomate, *Phytoplasma solani, Fusarium* spp. (*F.graminearum, F.avenaceum, F.moniliformae, F.oxysporum, F.solani)*, *Alternaria alternata* şi *A.solani*. Prin *nested-PCR* au fost identificaţi fitopatogenii *F.verticiloides* pe ştiuleţii de porumb şi în spicele de grâu, *F.oxisporum* în cariopsele de grâu, *A.alternata* în spicele de grâu şi frunzele de tomate.

Prin aplicarea metodelor virusologice de diagnostic, citologice de studiu în baza a 7 genotipuri de tomate (linii, soiuri, varietăţi spontane) s-a stabilit, că histogenele de diferită origine citopatică (frunze, sepale) derivate de la plante infectate cu virusurile aspermiei tomatelor sau mozaicului tutunului reprezintă sisteme eficiente de propagare *in vitro* a infecţiei virale indiferent de tipul reacţiei gazdei faţă de patogen (susceptibilitate, toleranţă, rezistenţă), stabilindu-se în toate susceptibilitate.

Au fost determinate relaţiile antagoniste şi de patogeneză dintre microorganismele utile şi cele dăunătoare, care au permis izolarea şi identificarea unei game impunătoare de agenţi biologici activi (*Pseudomonas putida, Bacillus subtilis, Bacillus thuringiensis,* bacteriofagi, ciuperci antagoniste, baculovirusuri), evidenţiind factorii care determină virulenţa şi agresivitatea lor în raport cu organismele utile.

S-a evidenţiat că formarea sindromului C_4, care este de 2-3 ori mai eficient faţă de C_3 - tipul de fotosinteză,din punct de vedere structural, funcţional şi molecular, se manifestă prin două stadii: unul la întuneric, în care se formează protostructurile elementelor sindromului C_4, al doilea sub influenţa luminii.

S-a constatat că formarea sindromului C_4 la frunza de porumb (C_4 plante) este asistată de unele elemente esenţiale ale tipului de fotosinteză C_3: fotorespiraţia aparentă şi nivelul înalt al expresiei genei enzimei Ribulozodifosfatcarboxilazei/oxidazei.

În consecinţă s-a propus o abordare nouă în interpretării asimilării de CO_2 la întuneric de către frunza plantelor C_3 şi C_4, în baza căreia s-a înaintat o metoda de detectare a prezenţei sau absenţei fotorespiraţiei aparente la organele fotosintetic active a plantelor C_3 şi C_4.

S-a confirmat concepţia despre existenţa la plante a stres-memoriei – ca o însuşire de a memoriza mecanismele de răspuns la incidentele induse de un stres precedent şi de a reacţiona mai rapid şi adecvat la stresul repetat. S-a demonstrat posibila implicare a componentelor status-ului apei şi speciilor reactive de oxigen în formarea stres-memoriei plantelor la apariţia repetată a condiţiilor de secetă. S-a depistat efectul inductor al elementelor nutritive şi unor rizo-bacterii în sporirea rezistenţei plantelor de viţă-de-vie, sfeclă de zahăr şi soia la secetă, temperaturi scăzute, dezechilibru nutritiv prin intensificarea acumulării substanţelor cu funcţie stres-protectoare – prolinei şi glucidelor, modificarea activităţii nitratreductazei şi peroxidazei în frunze, fosfatazei acide în rădăcini şi în solul rizosferic.

S-a stabilit că acidul salicilic şi salicilaţii de K^+ participă în inducţia mecanismelor de toleranţă a plantelor isohidrice (*Zea mays* L.) şi anisohidrice (*Sorghum bicolor* (L.) Möench şi *Glycine max* (L.) Merr.) la secetă prin modularea absorbţiei apei, conductibilităţii hidraulice, rezistenţei stomatelor şi intensităţii transpiraţiei.

Au fost apreciate dozele efective ale radiaţiei gama în inducerea variabilităţii plantelor (tomate, triticale). În cazul iradierii seminţelor de triticale, dozele mici au intensificat procesele de diferenţiere a celulelor calusale. Tratarea seminţelor şi plantelor a 2 soiuri de tomate cu preparatul Reglalg şi altor culturi cu glicozide din familia *Scrophulariceae*, a condus la majorarea energiei de creştere şi facultăţii de germinare a seminţelor, intensificarea proceselor de înflorire, formare şi accelerare a maturizării fructelor.

Au fost obţinuţi inductori ai haploidiei la porumb cu o rată de 13–17 % dintre care au fost selectate 16 linii care depăşesc cu 47 % după productivitate cea mai performantă formă parentală.

Au fost selectate speciile de plante nectarifere cu grad sporit de atractivitate a insectelor benefice, caracterizate prin talie medie, inflorescenţe mici, durata de înflorire îndelungată şi compatibilitate tehnologică culturii. Au fost extrase şi izolate mostre de specii fitoseide din diferite plantaţii industriale de sâmburoase şi determinate capacităţile de reproducere a acestora în condiţii de laborator.

Au fost elaboraţi dispensatori din polimeri organici cu caracteristici funcţionale performante ce includ substrat de aplicare al feromonului de agregare a larvelor viermelui merelor.

Parametrii ecologici relevanţi – coeficientul de diversitate (formula Margalef), de dominaţie (Berger-Parker) şi polimorfismul fenic al agenţilor cauzali ai putregaiului de rădăcină la grâul comun pot fi utilizaţi ca biomarkeri siguri ai condiţiilor ambientale ale anului. Prin analiză de regresie multiplă s-a stabilit că predictorii de bază ai *greutăţii boabelor per spic* sunt *numărul de boabe* şi *greutatea unui bob* sunt influenţaţi de condiţiile de mediu şi de forma maternă a combinaţiei hibride; în condiţii secetoase pot asigura productivitate înaltă genotipurile cu capacitate înaltă de legare a boabelor, iar în condiţii optime – şi cele cu capacitate de umplere a boabelor.

Tratarea boabelor de grâu cu nanopulberi în suspenzii (Ag, Cu, Bi, ZnO – 10^6 …10^{-8} moli/l); câmpuri electromagnetice slabe (radiaţia milimetrică - 5,6 mm şi câmpul magnetic de 10Ht) conduce la sporirea rezistenţei plantelor la patogenul fungic *Helminthosporium avenae* şi temperaturi joase (+4 … +10 ºC); norma reacţiei de răspuns a hibrizilor reciproci depinde în majoritatea cazurilor (68 %) de forma maternă, ceea ce relevă înalta oportunitate a acestui factor în calitate de sursă a variabilităţii utile şi a capacităţii de amplificare a rezistenţei induse. Au fost evidenţiate genotipuri de tomate cu rezistenţă complexă la patogenii *Fusarium* spp. şi *Alternaria* spp.

Au fost evaluate linii consangvinizate de şerlai (110), derivate de la soiurile Ambra Plus (timpuriu) şi Natali Clari (tardiv) distinctive prin variabilitate fenologică (genotipuri timpurii, tardive, medii) şi genetică (caractere cantitative valoroase, inclusiv, conţinut de ulei esenţial foarte ridicat 1,67–1,96 %). Au fost selectaţi hibrizi F_3-F_4 de diferite tipuri cu conţinut ridicat de ulei esenţial (1,16–2,35 %), efectul heterosis: +7,5 – +186,2 %.

Au fost evaluaţi 235 hibrizi F_1 policross de levănţică, selectaţi hibrizi cu număr mare de tulpini florale şi efect heterozis 38,4–162 % la conţinutul de ulei esenţial, utilizaţi pentru crearea soiurilor-clone noi 16 hibrizi cu 5–6 % ulei esenţial, efect heterozis la acest caracter 34,9–220,8 %. A fost evidenţiat un soi-clonă nou cu producţia de ulei esenţial de 39,4 kg/ha la intrarea pe rod.

Menţinută, completată colecţia de plante medicinale şi aromatice (PAM) – 110 taxoni. Au fost reproduse 10 soiuri de PAM, menţinute, completate, evaluate 29 cultivare de mentă.

Au fost elaborate recomandări privind cultivarea şerlaiului în culturi asociate şi erbicidare, creşterea eficienţei culturii fiind 29–96 %. S-au evidenţiaţi variante tehnologice cu 2–3 coase timpurii la pasiflora, anul II-III de vegetaţie, care asigură producţie farmaceutică proaspătă de 4–5 t/ha.

S-a demonstrat posibilitatea utilizării parametrului integral *potenţialul de păstrare a seminţelor* pentru determinarea capacităţilor de conservare în colecţii *ex situ* a seminţelor culturilor cerealiere păioase.

A fost efectuată poziţionarea şi descrierea *in situ* a populaţiilor unor rude sălbatice ale culturilor pomicole (*Prunus avium*, *Cornus mas*, *Pyrus pyraster*, *Malus sylvestris* şi *Corylus avellana*); depistate surse valoroase de germoplasmă. În 6 raioane ale ţării s-au colectat peste 120 de mostre locale de plante de cultură (sub formă de seminţe, bulbi, tuberculi, puieţi) ce aparţin la 28 specii botanice în ecosistemele forestiere din zona de nord a Republicii Moldova.

Au fost identificate surse vegetale noi din familiile *Scrophulariaceae* şi *Polygonaceae* cu conţinut sporit de substanţe biologic active de natură glicozidică. Prin selectarea solvenţilor şi modularea condiţiilor de extragere au fost stabiliţi parametrii optimali ai procedeelor de obţinere a extractelor integrale din partea aeriană a plantelor de *Veronica spp.* (*V. spurea, V. spicata*, *V. officinalis V. teucrium L.*).

A fost determinat spectrul activităţii biologice a extractelor obţinute şi stabilită influenţa lor asupra proceselor de germinaţie a seminţelor în condiţii de laborator. În condiţii de cultivare în câmp a plantelor legumicole (tomate, castraveţi, ceapă, morcov) şi medicinale (pintenoagă, schinduf, in obişnuit şi susan) a fost testată acţiunea stimulatoare a glicozidelor asupra germinaţiei seminţelor şi creşterii plantulelor.

A fost demonstrat că la aceeaşi durată de acţiune, vârfurile radiculare laterale rezistă la temperatura ŞT cu 7°C mai înaltă în comparaţie cu cea caracteristică pentru meristemul rădăcinii principale, aplicând diferite doze ale şocului termic (ŞT) asupra plantulelor de castravete. Iniţierea şi restabilirea creşterii rădăcinilor este asociată cu schimbări specifice în activitatea enzimelor (oxidazelor, peroxidazelor şi catalazelor) şi substanţelor antioxidante (substanţelor fenolice), implicate în reglajul detoxificării *speciilor reactive de oxigen.* La frunzele de cimişir cu vârsta de unul, doi şi trei ani viteza restabilirii deteriorărilor provocate de stresul termic cu temperaturi moderate creşte, în timp ce supravieţuirea lor la expoziţii ale ŞT cu temperaturi înalte dimpotrivă scade.

În condiţii de câmp a fost demonstrată posibilitatea diminuării lungimii epicotilului şi sporirii dezvoltării sistemului radicular la plantele de triticale şi grâu crescute din seminţe tratate cu preparatul *Reglalg*. În final aceasta duce la sporirea coeficientului de înfrăţire, numărului de boabe în spic, masei a 1000 boabe şi a productivităţii cu 10–20 %.

S-a stabilit că plantulele masculine şi feminine de *Actinidia arguta*, multiplicate *in vitro*, la etapele iniţiale de dezvoltare se deosebesc calitativ după spectrul peroxidazelor, ceea ce permite de a utiliza profilurile peroxidazelor în aprecierea sexului la această specie.

A fost demonstrată posibilitatea diminuării densităţii populaţiilor de dăunători şi boli la pomii de măr cu aplicarea tehnologiilor inofensive de protecţie integrată prin autosterilizarea masculilor de *Cydia pomonella, Grapholita molesta, Compsolechia scitella* în capcanele feromonale prelucrate cu preparatul *Admiral 10EC* şi tratarea plantelor cu bioelisitorii *Reglalg, Recol* şi *Paurin* în controlul impactului insectelor dăunătoare şi agenţilor patogeni (*V.inaequalis* şi *M.fructigena),* care au fost la nivelul etalonului chimic. Au fost perfecţionate schemele de sinteză a componenţilor feromonului sexual al moliei florii-soarelui, confecţionate forme preparative şi realizată testarea lor în condiţii de câmp.

S-a constatat că rata daunei provocate de *Ostrinia nubilalis* porumbului în Zonele de Nord şi Centru este 11–21 %, iar a *Agrotis segetum* – 10,3 %.

În urma comparării atractivităţii capcanelor cu feromoni şi celor cu lumină a fost dovedită eficienţa celor cu lumină în captarea *Heliothis armigera*. Au fost identificate particularităţile etologice a *H. armigera* în funcţie de culturile preferabile – soia – 37,5, porumb – 27,0 şi tomate – 52,0 masculi/1capcană feromonală.

S-a elaborat procedeul de înmulţire a *Trichogrammei* prin utilizarea iradierii cu raze ultraviolete a ouălor gazdei *S. cerealella*.

A fost testată şi evaluată eficacitatea capcanei universale pentru monitorizarea şi capturarea dăunătorilor din sere, inclusiv un dăunător de carantină devastator - molia minieră a tomatelor (*Tuta absoluta* Meyerec).

A fost elaborat modelul de evaluare a riscurilor pentru apariţia şi dezvoltarea făinării (*Uncinula necator*) la viţa-de-vie. A fost validat modelul de evaluare al riscurilor pentru apariţia şi dezvoltarea mildiului (*Plasmopara viticola*) la viţa-de-vie.

Au fost testate modelele de prognoză a dezvoltării bolilor şi dăunătorilor la măr, viţa-de-vie şi culturile legumicole, utilizate operaţional în alte regiuni ale Europei, pentru adaptarea acestora în condiţiile Republicii Moldova şi optimizarea Sistemului Informaţional.

Au fost înaintate pentru brevetare soiurile de ardei Auraşşi Succes*,* pătlăgele vinete Acvamarin, soia Lăduţa, tomate Anona, CisGen, Vivat, Prichindel, CeryDan, Jacotă, Deştepătarea, Exclusiv, Academica, care au fost transmise la CSTSP. Au fost selectate 31 forme de sorg pentru mături, 3 linii androsterile; finalizată crearea unei linii androsterile de sorg zaharat.

Au fost obţinute adeverinţe pentru soiurile noi de tomate *MilOrange*, *MakRista* şi *Mary Gratefully*, omologat soiul de triticale Inghen 40.

Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare

Direcţia Viticultură şi Vinificaţie

Au fost identificate, selectate 21 componente parentale şi incluse în programul de ameliorare genetică, realizate cca 30 scheme de încrucişări; completată, monitorizată populaţia şi câmpul de descendenţi; evaluate 30 soiuri şi elite, inclusiv cu grad diferit de apirenie, cu struguri pentru masă şi pentru vin, procesare tehnologică.

În Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante a fost prezentată cererea de înregistrare a soiului Apiren roz Basarabean în Registrul soiurilor de plante al Republicii Moldova.

Soiul de struguri pentru masă Tudor a fost omologat în Republica Moldova (publicat în Registrul soiurilor de plante al R. Moldova, a. 2015).

Din protoclonele soiurilor de selecţie nouă studiate pot fi menţionate Riton T1-9-27, Muscat de Ialoveni T1-11-3,Viorica T1-7-31 şi Viorica T2-7-31, Legenda A1-31-7, Negru de Ialoveni A1-3-7, acestea fiind menţionate cu cele mai înalte note organoleptice.

S-au elaborat sisteme de tăiere mai raţionale în funcţie de suprafaţa de nutriţie la clonele principale europene a soiurilor – Sauvignon, Pinot blanc, Riesling de Rhin, Chardonnay, Traminer, Merlot, Cabernet ş.a.; soiuri de selecţie autohtonă pentru vin – Legenda, Floricica ş.a.; soiuri de selecţie autohtonă pentru masă – Muscat timpuriu, Leana, Alb de Suruceni.

Au fost obţinute date iniţiale pentru stabilirea afinităţii de altoire a 5 soiuri de viţă-de-vie autohtone şi de selecţie nouă, altoite pe 3 soiuri de portaltoi. Cercetările au fost efectuate pe soiurile autohtone Fetească regală, Rara neagră şi Fetească neagră şi 2 soiuri de selecţie nouă Legenda şi Floricica altoite pe 3 soiuri de portaltoi: 101-14, Kober 5BB şi SO4. Cel mai înalt randament de material săditor s-a înregistrat la soiul Fetească neagră în variantele în care butaşii au fost altoiţi pe portaltoiul SO4 (80 %) şi 101-14 (65,1 %), urmat de portaltoiul Kober 5BB (57,1 %).

A fost produs material săditor pentru înfiinţarea a 2 loturi experimentale (în zonele de Centru şi de Sud) pentru stabilirea potenţialului productiv şi oenologic a soiurilor luate în cercetare, altoite pe diferite soiuri de portaltoi.

Au fost obţinute date iniţiale şi au fost determinate dozele optime de administrare ale unor substanţe chimice şi produse biologice noi pentru combaterea vectorilor transmiţător de flavescenţa aurie la viţa-de-vie.

Au fost selectate 46 de biotipuri a soiurilor autohtone şi soiurilor de selecţie nouă de viţă de vie libere de infecţii virotice si bacteriene.

A fost creată o bază ştiinţifică de date privind caracteristicile organoleptice şi compoziţia fizico-chimică a 43 de vinuri albe şi roşii seci din recolta anului 2014 produse în regiunea vitivinicolă de Sud – aspirante la indicaţia geografică protejată „VALUL LUI TRAIAN".

Au fost iniţiate cercetări comparative a stejarului moldovenesc faţă de stejarul francez, românesc, ucrainesc şi rusesc, privind capacităţile lui de învechire a distilatului de vin.

A fost elaborată tehnologia de producere a vinurilor spumante Muscat în baza perfecţionării regimurilor tehnologice de prelucrare a strugurilor şi fermentare secundară a amestecului fermentativ.

S-au efectuat lucrări de control a purităţii tuturor culturilor din Colecţia Naţională de Microorganisme pentru Industria Vinicolă.

A fost elaborată „Metoda de determinare a aminelor biogene în vinuri".

S-au elaborat proiectele a 4 standarde:

SM 192:2015 „Băuturi alcoolice aromatizate. Condiţii tehnice generale",

SM :2015 „Distilat de fructe şi distilat de marc de fructe. Condiţii tehnice generale",

SM :2015 Vinuri materie primă pentru vinuri spumante şi vinuri spumante de calitate. Condiţii tehnice generale şi SM 84:2015 „Struguri destinaţi prelucrării industriale. Condiţii tehnice" .

S-au elaborat 6 instrucţiuni tehnologice printre care 3 IT la mărcile proprietate a statului.

Au fost examinate şi prezentate avize la 6 proiecte de standarde interstatale.

Direcţia Pomicultură

S-a efectuat descrierea soiurilor introduse din ţările UE, s-au colectat date, s-au evidenţiat cele mai de perspectivă soiuri pentru producătorii de fructe din Republica Moldova.

Ca rezultat, în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova au fost înregistrate peste 25 de soiuri: măr-14, păr-4, prun-7 şi altele.

Au fost asanate 3 soiuri de măr – Braeburn, Coreal, Remo şi soiul de prun Superprezident.

S-a elaborat tehnologia multiplicării *in vitro* a unui biotip de portaltoi – Meroper pentru speciile pomicole prun şi piersic şi a 4 soiuri de căpşun – Ducat, Crasnâi Bereg, Camerosa, şi Elvira.

S-a pregătit antiserul către virusul pătării necrotice inelare (NCP), care afectează speciile pomicole.

S-au obţinut butaşi înrădăcinaţi de portaltoi de perspectivă – Cubani 86, Evrica, VVA-1 şi Pumiselect pentru speciile sâmburoase.

S-a elaborat maşina pentru tăierea „la cep" a oculanţilor şi fărâmiţarea lăstarilor de portaltoi după altoirea prin oculare în pepiniera pomicolă.

S-a completat genofondul de specii bacifere cu 15 soiuri noi de căpşun, coacăz – 21, de zmeur – 5, de agriş – 10, de mur – 3, de cătină albă – 5, de călin – 3 şi de afin – 5.

S-au elaborat normativele investiţiilor de capital pentru înfiinţarea plantaţiilor pomicole şi de plante bacifere.

Direcţia Tehnologii Alimentare

Au fost stabiliţi parametrii optimali ai procesului de CO_2-extracţie din seminţe de struguri şi de tomate, aceştia fiind presiunea, temperatura şi durata procesului.

A fost determinat conţinutul de substanţe biologic active (licopen) în CO_2-extracte şi au fost analizate proprietăţile tehnologice ale CO_2-şroturilor respective.

S-a produs în condiţii de laborator un vast sortiment de sosuri pe bază de piureuri de gutui, corcoduşe, mere, agriş, dovleac, morcov, coacăză neagră, cătină albă, care vor fi propuse industriei de prelucrare.

S-au utilizat acidulanţii naturali din struguri, grupa hibrizilor „Vitis Labrusca”.

S-a aplicat metoda de extrudare termoplastică la obţinerea produselor de pregătire rapidă din soriz, producţie autohtonă.

În condiţii industriale s-au produs: 40 mostre experimentale de lapte de capră pentru consum direct pasteurizat în ambalaj; 2 loturi experimentale de lapte integral de oaie pasteurizat destinat obţinerii brânzeturilor, utilizate la fabricarea brânzei nematurate - caş şi brânzei maturate sărate, produse la întreprinderile Prietenia Agro (Soroca) şi Vias-Nord (Donduşeni).

S-a efectuat monitoringul produselor lactate (lapte şi frişcă în sortiment) plasate pe piaţa Republicii Moldova. În urma investigaţiilor tehnico-ştiinţifice s-a elaborat Suplimentul Nr. 2 la documentul normativ „Metodologia decelării produselor falsificate şi neconforme”, destinate laboratoarelor acreditate în scop de inspecţie şi certificare.

S-au elaborat şi înregistrat 3 Standarde Moldovene (tip SM), 2 Standarde SM sunt prezentate spre discuţie publică: SM 314:2015 „Conserve din boabe de leguminoase”, SM 315:2015 „Uleiuri vegetale cupajate”, SM 317:2015 „Lapte crud de capră şi de oaie”, SM „Produse din dovleac”, SM „Fructe deshidratate îndulcite”.

Direcţia Legumicultură

Au fost selectate linii, forme parentale şi create soiuri noi de perspectivă cu valoare sporită de productivitate şi calitate, produse seminţe de categorii superioare pentru multiplicarea şi promovarea soiurilor noi de tomate, ardei dulce şi iute, dovlecel s.a.

În urma cercetărilor de creare a soiurilor noi au fost transmise în Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante 2 soiuri noi de ardei, gras, unul din ele – soiul Inovator a fost introdus în catalogul de soiuri pentru anul 2016.

Sau evidenţiat linii şi soiuri noi, cu rezistenţă şi adaptabilitate sporită la factorii biotici şi abiotici, care vor fi utilizate pe viitor la obţinerea producţiei ecologice.

A fost studiat procesul de degenerare a cartofului de seminţe în procesul de multiplicare în funcţie de soi şi zonă de cultivare.

Au fost evidenţiate noi soiuri adaptate la condiţiile termohidrice, perfecţionate unele elemente tehnologice de multiplicare a cartofului din seminţe, s-au precizat termeni de reînnoire a materialului de plantat a soiurilor noi.

Au fost elaborate, studiate şi implementate unele aspecte ale elementelor tehnologice de cultivare, recoltare, postrecoltare şi păstrare a legumelor, seminţelor de legume şi materialului de plantat.

Au fost testate şi stabilite normele de aplicare a 19 produse noi de uz fitosanitar şi fertilizanţi, determinată eficacitatea biologică a acestora în combaterea bolilor, dăunătorilor, fertilizarea solului şi influenţa lor asupra sporirii recoltei şi calităţii producţiei la cartof, tomate cultivate prin răsad şi seminţe, ceapă, castraveţi, pepene verde.

Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară

Ramura creşterii taurinelor

Au fost relevate particularităţile imunogenetice în locusurile AEB şi AEC ale raselor de taurine crescute pentru producţia de lapte (TBNM, R. Estonă, Holstein, Simmental), stabilit nivelul homozigoţiei (Ca) şi numărul de alele efective (Na) în populaţiile studiate, efectuată o apreciere complexă (genotip-productivitate) în scopul creării nucleelor de vaci recomandate pentru reproducţie în cadrul fermelor de prăsilă pentru fiecare rasă: STE „Maximovca” – total 45 capete; SRL „Strapit” – total 32 capete. S-au stabilit cerinţele minime (standard – după masa corporală şi exterior la diferite vârste) pentru rasele de bovine de carne omologate în Republica Moldova (Herephord, Charolaise, Limmousine, Piemont, Aberdeen Angus, Simmental tip de carne), elaborateInstrucţiuni pentru bonitarea raselor de bovine specializate în producţia de carne şi recomandări ştiinţifico-practice „Creşterea taurinelor”.

Ramura creşterii ovinelor şi caprinelor

Au fost create 4 nuclee de selecţie: 2 rasa Ţigaie şi 2 rasa Karakul, din care un nucleu de selecţie a oilor-mame (59 capete) rasă Karakul marcate genetic, după proteine lactice ce va permite obţinerea şi creşterea berbecuţilor de linie pentru sporirea producţiei lapte şi calităţii produselor lactate. Stabilită dezvoltarea morfometrică a glandei mamare la oile metise (♀Ţigaie x ♂Benthaimer) - lactaţia I, II şi superioritatea lor la producţia de lapte şi dezvoltarea ugerului faţă de semeni de rasa Ţigaie. S-au obţinut şi testat iediţele metise F1 – (♀Locală X ♂Saanen), fiind selectat un nucleu de 34 capete. Elaborate Instrucţiuni privind aprecierea calităţilor morfoproductive ale raselor de ovine specializate pentru lapte şi a metişilor acestora în Republica Moldova şi Recomandări „Creşterea şi evaluarea caprinelor crescute pentru producţie de lapte", publicată monografia „Создание новых типов цигайских и каракульских овец" (Germania).

Ramura creşterii suinelor

Au fost elaborate 2 scheme de creare a liniilor noi pentru rasele materne Yorkshire şi Landrace, utilizând încrucişarea de infuzie şi reversie;18 reţete de nutreţuri combinate cu valoare deplină, realizate din materia primă autohtonă, utilizând sow-tul „HIMBRIMIN"; Planul de ameliorare şi reproducere a suinelor de rasele Yorkshire, Landrace, Duroc, Pietrain şi Hampshire la ÎS „Moldsuinhibrid" pentru anii 2015-2019.

În avicultură

Au fost determinate calităţile morfo-productive ale raselor de găini mixte importate din Ungaria şi implementate pentru creştere-cercetare şi selecţie în „RaiPlai Avicola" SRL (s. Tabani, r-nul Briceni) – Silver, Habicolor, Tetra H, fiind stabilit că sporul de creştere a tineretului de reproducţie corespunde cerinţelor standardului raselor mixte şi, respectiv, vârstei. Consumul de combifuraj pentru creşterea tineretului de reproducţie variază în funcţie de sex: pentru 1 puicuţă – 6,5-6,8 kg, pentru 1 mascul 8,2-8,5 kg. Pubertatea la femele (depunerea primului ou) nu a fost influenţată de rasă, fiind în limitele 154-158 zile. Viabilitatea tineretului crescut până la vârsta de 10 săptămâni de viaţă este în limitele 94-96%, de la 10 până la 20 săptămâni – 99%.

În cunicultură: s-au testat şi reprodus în rasă pură iepurii de casă pentru carne – Neozeelandez alb şi Californian (în STE „Maximovca"). Ca rezultat s-au selectat 2 loturi de iepuri pentru nuclee de prăsilă în ambele rase: la rasa Neozeelandez Alb – 25 capete de femele şi 3 masculi şi la rasa Californiană – 21 capete de femele şi 4 masculi. Lotul de masculi al rasei Neozeelandez-Alb se caracterizează prin masă corporală medie de 4,2 kg/cap şi femelele – 3,95 kg/cap. Respectiv lotul din rasa Californiană – 4,55 kg/cap şi 3,83 kg/cap, corespunzător. Lucrările realizate permit menţinerea şi selecţia raselor respective în puritate şi comercializarea materialului genetic calitativ crescătorilor de iepuri din ţară.

Biotehnologia reproducţiei animalelor

A fost elaborat şi aprobat în condiţii de producţie un preparat nou de origine vegetală pentru tratarea endometritei puerperale la vaci, care permite reducerea intervalului „fătare-însămânţare" cu 9,0 zile şi a indicelui de însămânţare cu 0,2; perfecţionat mediul de diluţie al materialului seminal de berbec, ce a permis majorarea duratei de conservare a spermei de berbec cu circa 24 ore prin optimizarea gradului de diluţie, proporţia optimală stabilită fiind de 1:4. S-a stabilit că la însămânţarea artificială a oilor cu spermă congelată este necesară perfecţionarea tehnologiilor de crioconservare şi de inoculare a spermei de berbec.

Nutriţia animalelor şi tehnologia furajelor

S-a stabilit că planta furajeră netradiţională *Silfia* în comparaţie cu porumbul (planta martor) se caracterizează printr-o roadă înaltă de masă verde – 90–120 t/ha, ceea ce este cu până de trei ori mai mult faţă de porumb, inclusiv: cantitatea de substanţe uscate obţinute – cu 71 % mai mare, de proteină brută – cu 44,6 %, nivelul energetic al masei verzi de *Silfia* – cu 71,4 % mai înalt. Din cauză umidităţii

mari a plantei *Silfia* silozul obţinut are un conţinut energetic mai scăzut cu 43,3 % faţă de silozul de porumb, inclusiv conţinutul de proteină şi substanţe uscate este mai mic, respectiv, cu 8,5 şi 35,3 %. Implementarea alimentaţiei suplimentare a mieilor de la vârsta de 10-15 zile şi până la înţărcare, cu nutreţ combinat preparat după reţeta nouă, a asigurat obţinerea în această perioada a unui spor zilnic mediu în greutate de 222,6 g şi a unui profit de 451,1 lei la 1 miel de prăsilă şi 171,4 lei la un miel comercializat pentru carne. A fost elaborat şi publicat cu suportul proiectului „Agroinform" material de sinteză (studiu) „Creşterea vacilor de lapte", destinat şcolarizării fermierilor.

Medicina veterinară şi bioconversia deşeurilor organice

A fost însuşită metoda de cercetare geno-moleculară PCR pentru investigare leucozei bovine, efectuată genotipizarea virusului, la animale din diferite zone ale republicii, fiind stabilite 2 genotipuri – 4 şi 7, în special (tulpini) – 4D, 7D şi 7E. S-a determinat influenţa microorganismelor eficiente (benefice) asupra fermentării deşeurilor organice în procesul de transformare a lor în compost, prin sporirea cantităţii (până la 10^{12} c. m./g) a bacteriilor din genul *Bacillus*, diminuarea *E. Coli* şi a fungilor din genul *Candida* (până la 10^5 c.m./g). Elaborată şi publicată (editura LAPLAMBERT, Academic Publishing, Germania) monografia „Искоренение лейкоза крупного рогатого скота – современная реальность".

Institutul de Fitotehnie „Porumbeni"

A fost evaluat şi multiplicat în cantităţi necesare genofondulla porumb. În urma studierii a 8575 familii de porumb de diferit grad de consangvinizare au fost evidenţiate 3042 familii pentru lucrările ulterioare de ameliorare. S-au multiplicat 304 linii cu performanţe ameliorative valoroase, reproduse 109 mostre din colecţia de soiuri, 211 mostre a 25 mutanţi şi 95 mostre din colecţia de analogi androsterili.

În sisteme de testări s-au studiat 3881 combinaţii hibride şi selectat pentru cultura comparativă de concurs 137 hibrizi cu performanţe agronomice semnificative faţă de martori. Pentru anul 2016 au fost sintetizate 3400 combinaţii hibride noi.

A fost efectuat testul la (VCU) şi (DUS) la 150 hibrizi şi 87 forme parentale din cultura comparativă de concurs şi evidenţiaţi 25 hibrizi pentru testări repetate. În culturi ecologice din Moldova, România, Belarus, Ucraina s-au studiat 85 hibrizi din diferite grupe de maturitate şi selectaţi 13 hibrizi cu performanţe valoroase.

Au fost reproduse 33 forme parentale de categorii biologice superioare (bază, prebază) şi obţinute 24,7 tone de material semincer. S-au multiplicat 13 hibrizi de porumb perspectivi şi s-au obţinut 3,1 tone de seminţe. Au fost verificate în post control 53 mostre după criteriul purităţii biologice şi uniformităţii, inclusiv linii şi hibrizi androsterili, restauratori şi menţinători de fertilitate.

La testări oficiale au fost transferaţi 8 hibrizi noi, inclusiv 1 – în Belarus, 5 – în Republica Moldova şi 2 – în România.

În Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova pe anul 2015 au fost incluşi 3 hibrizi de porumb: *Porumbeni 310, Porumbeni 427 şi Alimentar 325* destinat pentru crupeşi hibridul timpuriu *Bemo 203.* Pentru anul 2016 în Registrul Soiurilor de Plante vor fi incluşi 4 hibrizi: *Porumbeni 264, Porumbeni 288*, *Porumbeni 265* şi *Porumbeni 324*. Au fost obţinute 2 Brevete pentru soi de plantă şi depuse 7 cereri noi.

A fost continuată implementarea în producere a hibrizilor: *Porumbeni 402*, *Porumbeni 294*, *Rosmold 159*, *Rosmold 202*, *Porumbeni 383* şi iniţiată în premierăimplementarea hibrizilor: *Bemo 235*, *Bemo 203*, *Porumbeni310*, *Porumbeni 395*.

S-au continuat cercetările de optimizare şi perfecţionare a sistemului de fertilizare la porumb, grâu, rapiţă şi floarea-soarelui în asolament şi cultură permanentă şi evidenţiate 4 variante cu adaos de 1,6 t/ha la cultura porumbului comparativ cu martorul şi 3 variante cu adaos de 1,2 t/ha la floarea-soarelui. S-au studiat după indicii biochimici 139 mostre de porumb şi au fost depistate 7 genotipuri

de porumb zaharat cu complexul glucidic sporit şi 14 mostre de porumb indurat cu conţinut ridicat de carotinoizi.

A fost studiată sensibilitatea a 53 forme parentale de porumb la 5 erbicide după reacţia de creştere şi dezvoltarea plantelor şi confirmată rezistenţa lor. Total au fost testate 15 preparate de uz fitosanitar şi fertilizanţi pentru includerea în Registrul de Stat.

Din 80 linii consangvinizate şi 82 hibrizi experimentali s-au selectat după regimul hidric al ţesutului foliar în ontogeneză 4 hibrizi cu rezistenţă sporită la secetă şi 11cu rezistenţă relativă la secetă, inclusiv o linie consangvinizată P.9025 I^2. Au fost selectate 3 metode de apreciere a materialului genetic după rezistenţa la secetă pentru includerea acestora în algoritmul de evaluare a rezistenţei la secetă.

Pe 17 septembrie curent în cadrul institutului, s. Paşcani, r-nul Criuleni a fost organizat Festivalul Naţional „Ziua Porumbului – 2015", ediţia a II-a.

Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia"

A fost studiat, menţinut şi multiplicat genofondul de soiuri, linii şi hibrizi ale culturilor de câmp care serveşte ca bază la crearea materialului iniţial de ameliorare.

Au fost produse 361 tone seminţe de categorii superioare şi multiplicate formele parentale ale hibrizilor, incluşi în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova, inclusiv 311 t ale culturilor cerealiere, 41 t ale culturilor leguminoase şi furajere, care vor asigura producerea seminţelor pentru sectorul agrar al republicii.

Au fost înaintate la Agenţia de Stat pentru proprietatea intelectuală 7 cereri de brevet, au fost obţinute 4 brevete, în sectorul agricol au fost implementate 2 brevete. La expoziţia „Infoinvent", care a avut loc în luna noiembrie 2015 hibridul de floarea-soarelui Valeria inclus în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova pentru anul 2014 a fost menţionat cu medalia de aur, soiul de fasole Mariţa cu medalia de bronz, soiul de soia Veronia cu medalia de argint, soiurile de grâu comun Creator şi Vestitor cu medalia de argint.

În Comisia de Stat a fost transmis soiul de grâu de toamnă Amor.

Au fost testate şi incluse în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova un soi de mazăre MZ-13-12, un soi de soia – Moldoviţa şi recunoscut ca perspectiv pentru anul 2016 soiul de grâu de toamnă – Rod.

Au fost efectuate 47 testări a 39 produse fitosanitare şi fertilizanţi şi recomandate cele mai efective pentru includerea lor în Registrul de Stat al produselor de uz fitosanitar şi al fertilizanţilor permise pentru utilizare în Republica Moldova.

Rezultatul efectuării cercetărilor ştiinţifice în experienţele de câmp de lungă durată s-au finalizat cu determinarea rolului diferitor premergători în obţinerea producţiei grâului de toamnă. Reducerea nivelului de producţie la amplasarea grâului de toamnă după premergători târzii, în special în cultura permanentă, este cu mult mai mare decât sporul de producţie de la fertilizare, îndeosebi pe fond nefertilizat. Efectul asolamentului pentru sfecla de zahăr este colosal, indiferent de veriga asolamentului, depăşind de câteva ori efectul fertilizării. Efectul asolamentului la floarea soarelui este considerabil mai mare pe ambele fonduri de fertilizare comparativ cu efectul fertilizării. Ponderea fertilităţii solului în formarea producţiei de grâu de toamnă variază între 73,7 % şi 96,4 %.

Cercetările în experienţa de lungă durată pe irigare au demonstrat eficienţa înaltă a aplicării în comun a îngrăşămintelor şi irigării la sfecla de zahăr comparativ cu grâul de toamnă.

În condiţiile anului 2015, toate culturile au reacţionat pozitiv şi semnificativ au sporit nivelul de producţie faţă de martorul nefertilizat. Folosirea suplimentară a îngrăşămintelor minerale pe fondul aplicării a 15 t/ha gunoi de grajd nu este justificată din punct de vedere agronomic şi economic.

Excluderea ierburilor perene din asolament şi aplicarea afânării solului în asolament necesită majorarea inputurilor industriale în formă de îngrăşăminte minerale.

În luna iunie a fost organizată Conferinţa ştiinţifico-practică „Rezultatele cercetărilor la cultura plantelor de câmp în Republica Moldova".

Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo”

Au fost obţinute rezultate noi privind intensitatea proceselor pedologice secundare, induse de irigarea îndelungată a cernoziomurilor. S-a stabilit că la utilizarea apei din surse locale, dar şi celei subterane, procesele de decalcifiere, salinizare şi soloneţizare secundară se manifestă de la perioada incipientă de irigaţie. Utilizarea apei cu indici corespunzători de calitate are efecte numai asupra complexului adsorbtiv. Indiferent de calitatea apei utilizate, în solurile irigate au loc procese degradante, legate de creşterea gradului de mobilitate a humusului, majorarea conţinutului de coloizi şi scăderea conţinutului de argilă în stare de agregaţie.

S-a stabilit că sistemul de agricultură conservativă, bazat pe tehnologia No-till de lucrare a solului, a condus la majorarea recoltelor culturilor agricole ca rezultat al utilizării mai eficiente a umidităţii din sol, datorită formării stratului de mulci la suprafaţă şi aplicării echilibrate a îngrăşămintelor chimice complexe. Rezultatele cercetărilor pedologice confirmă că refacerea preventivă a stării de calitate a stratului arabil dehumificat, destructurat şi fără rezistenţă la compactare este absolut necesară de efectuat până la implementarea sistemului de agricultură conservativă, bazat pe tehnologia No-till de lucrare a solului, ceea ce se poate realiza numai prin intensificarea fluxului de substanţă organică în stratul arabil. Majorarea conţinutului de humus, restabilirea structurii şi afânarea stabilă a acestuia este cea mai efectivă metodă şi poate fi realizată prin utilizarea sistemică în acest scop a îngrăşămintelor verzi: măzărichii de toamnă ca cultură intermediară sau măzăriche de toamnă şi de primăvară semănate consecutiv într-un an agricol pe un câmp ogor ocupat, masa verde a cărora este introdusă în sol.

A fost realizat studiul privind evoluţia regimurilor nutritive şi indicilor agrochimici în urma aplicării sistematice şi îndelungate a îngrăşămintelor minerale în experienţele de lungă durată, incluse în EUROSOMNET pe solurile cenuşii, cernoziomurile levigate şi carbonatice din Republica Moldova. Au fost stabiliţi parametrii de modificare a indicilor agrochimici ai solurilor în urma aplicării sistematice a îngrăşămintelor minerale. A fost evaluată starea actuală a regimurilor nutritive a principalelor tipuri şi subtipuri de sol pentru optimizarea parametrilor agrochimici. Rezultatele experimentale obţinute vor fi utilizate la perfecţionarea metodelor, procedeelor de optimizare a regimurilor nutritive a solurilor, tehnologiilor, normelor şi tehnicilor de aplicare a îngrăşămintelor, sistemelor de fertilizare a culturilor agricole funcţie de tipul şi subtipul de sol în asolamentele de câmp pentru obţinerea recoltelor scontate şi protecţia mediului ambiant în condiţiile agriculturii durabile.

Au fost obţinute rezultate privind aplicaţiile digitale pentru estimare, prevenire şi monitorizare a proceselor de degradare a solului prin eroziune. Amenajările hidrologice efectuate vor completa amenajarea antierozională a terenurilor agricole de la Staţiunea pentru Combaterea Eroziunii din Ursoaia, Cahul. Restituirea funcţională şi fondarea unei fâşii forestiere de 900 m va conduce la funcţionalitatea subsistemului de fâşii silvice de protecţie antierozională a solurilor. Aplicarea corectă a asolamentelor şi a tehnologiilor de alternare a culturilor în fâşii, amenajările hidrologice şi agrosilvice din cadrul poligonului experimental (Ursoaia, Cahul) va permite monitorizarea şi evaluarea sistemului complex de indicatori pedoerozionali pentru condiţiile pedoclimatice şi agroecologice din zona de sud a Republicii Moldova.

Au fost organizare 2 manifestări ştiinţifice cu participare internaţională, cercetătorii au participat la manifestări ştiinţifice internaţionale, expoziţii, ateliere de lucru, seminare agricole, emisiuni la TVR Moldova.

Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

Au fost efectuate studiile realizărilor mondiale în diferite domenii şi argumentaţi teoretic parametrii de bază ai mijloacelor tehnice folosite pentru condiţionarea şi utilizarea în scopuri energetice a biomasei provenite din fitotehnie (agregatului de tocare şi mulcire, tocatorului de resturi lemnoase şi uscătoriei aerodinamice turbionare);mijloacelor tehnice pentru protecţia chimică a plantelor şi combaterea bolilor şi buruienilor (maşina pentru administrarea erbicidelor MAE, dispozitivul bilateral

pentru administrarea erbicidelor în benzi pentru plantaţiile nucifere DEN 9-10, dispozitivul hidroficat cu rampă DR-12H, ansamblul de ventilaţie-pulverizare pentru tratarea plantaţiilor viguroase şi fâşiilor marginale AVC, maşina de stropit culturile de câmp şi legumicole STRU-24-3000).

Au fost cercetate procese de uscare în uscătoria aerodinamică turbionară; de tocare a resturilor lemnoase, crengilor, coardelor de viţă-de-vie; de mărunţire a paielor în tocatorul cu tobă; de presare a brichetelor; de măcinare a cerealelor, boboaselor şi altor culturi pentru pregătirea nutreţurilor combinate, de administrare a erbicidelor în plantaţii multianuale viguroase; de dispersare a lichidului de lucru pe aparatul foliar al plantelor de viţă-de-vie cu captarea ulterioară a lichidului neutilizat; de funcţionare a maşinilor de stropit tip SNU 2000D, SNU 2000Turbo; ansamblului AVC, detectorului de metale în procesul de producţie a biocombustibililor solizi.

Au fost elaborate, confecţionate, perfecţionate şi încercate: macheta utilajului pentru uscarea masei vegetale, agregatul de mărunţire şi uscare a masei vegetale, tocătorul de lemne, tocătorul de paie cu tobă, maşini de stropit cu rampă STRP 16-2000, dispozitiv pentru protecţia culturilor de câmp DR 12H, maşini pentru protecţia plantaţiilor multianuale SLV 2000CR, SNU 2000D, SNU 2000Turbo, stand pentru cercetări aerodinamice ale ventilatoarelor centrifugale, sistemul electronic de comandă şi control pentru maşina DEN 9-10, detector de metale „Mecagro TISA".

Implementate în producţie: maşini pentru protecţia plantaţiilor multianuale SLV-2000CR, SLV-2000Turbo, SNU-2000D, dispozitive de erbicidare DEL-1M, DEU 2,5-4M, DEU 5-6; tocător de paie în baloturi pentru linii tehnologice de producere a biocombustibililor solizi (peleţilor, brichetelor), setul de utilaje pentru prelucrarea seminţelor de floarea-soarelui, utilaje pentru producerea nutreţurilor combinate.

În anul 2015 colaboratorii ITA „Mecagro" au elaborat 28 şi au implementat în producţie 20 denumiri de maşini, echipamente, dispozitive.

Publicate 10 articole, depuse 2 cereri de brevet, obţinute 6 şi implementate 6 brevete de invenţie.

Promovată producţia tehnico-ştiinţifică la 12 expoziţii internaţionale. Producţia tehnico-ştiinţifică a Institutului este menţionată cu 10 medalii de aur, 1 medalie de argint, 10 diplome.

Actualizată pagina Web a Institutului de Tehnică Agricolă „Mecagro" www.mecagro.md.

Au fost îndeplinite peste 120 de contracte cu agenţi economici din ţară şi peste hotare, executate 369 de comenzi, comercializată producţia tehnico-ştiinţifică în valoare de 32,7 milioane lei, din care, piaţa internă – 22,4 mil. lei; externă – 10,3 mil. lei. Efectul economic real obţinut de la comercializarea şi exploatarea producţiei tehnico-ştiinţifice – 7,9 mil. lei/an.

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Pe parcursul acestui an în cadrul proiectelor instituţionale au fost obţinute următoarele rezultate ştiinţifice:

Profilul de cercetare Agronomie:

- au fost selectate câmpurile experimentale pentru fondarea poligoanelor de cercetare comparativă a indicilor agrofizici şi umidităţii solului privind fondarea experienţelor de câmp de cercetare şi fondate agroecosisteme cu grâu de toamnă, porumb monocultură, porumb asolament, fasole pe cernoziomul carbonatic luto-nisipos şi lutos;
- au fost evidenţiate unele modificări ale indicilor agrofizici în funcţie de sistemul de lucrare a solului, agrocenoză, cultură din asolament şi premergător;
- s-a stabilit o influenţă pozitivă a sistemului conservativ de lucrare a solului (No-till) asupra dezvoltării agrocenozei cu grâu de toamnă, iar cercetarea biometrică a porumbului a arătat o dezvoltare mai favorabilă pe varianta arătură, porumb în asolament, demonstrând că masa rădăcinilor în varianta No-till este de cca 1,3 ori mai mare decât masa rădăcinilor la varianta cu arătură;
- s-a constatat că sistemul conservativ de lucrare a solului influenţează pozitiv sistemul radicular al grâului de toamnă, porumbului în asolament şi fasole;
- au fost efectuate tratări cu colchicină la 10 genotipuri noi de porumb şi 3 surse fl2, în urma cărora s-au obţinut plante himere de porumb;

- au fost selectate forme biologice pure, homozigote, heterozigote după caracterele fenotipice, fiind evaluate formele diploide şi tetraploide. În urma analizei biochimice au fost evidenţiate formele valoroase după conţinutul de proteină şi lizină în bob.

Profilul de cercetare Horticultură:

- s-au evaluat 20 de soiuri de cătină albă dintre cele mai valoroase, omologate în România, Ucraina, Federaţia Rusă, Germania în condiţiile ţării noastre; sau elaborat noi forme eficiente de conducere a plantelor inclusiv pentru tăierea şi recoltarea mecanizată;

- s-au determinat indicatorii principali ai creşterii şi fructificării, în primul an de vegetaţie a cătinii albe în funcţie de soi, distanţă de plantare, modul de conducere şi tăiere a plantei;

- s-au obţinut date referitor la evaluarea resurselor ecologice şi biologice ale speciilor în ecosistemul pomicol, parametrii bioconstructivi, potenţialul de productivitate şi calitatea fructelor de cireş şi măr, normarea încărcăturii pomilor cu rod, activitatea fotosintetică a pomilor şi a potenţialului de productivitate al plantaţiei de cireş şi măr necesare pentru completarea bazei de date normative.

Profilul de cercetare Economie şi management în domeniul agroalimentar:

- a fost elaborată lista indicatorilor necesari pentru evaluarea dezvoltării durabile a localităţilor rurale;

- s-a elaborat modelul econometric de determinare a competitivităţii întreprinderilor agricole prin aplicareaproductivităţii totale a factorilor;

- s-a aplicat modelul lanţului valoric în determinarea competitivităţii întreprinderilor agricole din Republica Moldova.

Profilul de cercetare Inginerie agrară:

- s-au identificat căile de asigurare a calităţii biocombustibililor solizi luând în considerare potenţialul local de biomasă şi posibilităţile oferite de condiţiile concrete ale producătorilor de biocombustibili solizi şi celor de cercetare şi testare a calităţii produsului final;

- s-a demonstrat posibilităţile de creştere a calităţii biocombustibililor solizi prin perfecţionarea constituţiei materiei prime în corelare cu cerinţele de calitate EN plus.

Profilul de cercetare Zootehnie:

- s-a evaluat şi s-a stabilit influenţa unor aditivi furajeri pentru diseminarea rezultatelor în vederea îmbunătăţirii bunăstării animalelor.

Printre realizările de succes se menţionează:

- Parcurgerea cu succes, în comun cu celelalte sectoare ale UASM, a procesului de audit ISO;
- acreditarea provizorie a Şcolii doctorale a Parteneriatului instituţiilor din învăţământ şi cercetare din agricultură;
- consolidarea bazei tehnico-ştiinţifice a UASM prin înzestrarea cu utilaj a laboratoarelor existente;
- finalizarea cu succes a proiectului transfrontalier „Promovarea producţiei sustenabile şi implementarea bunelor practici în fermele de bovine din regiunea transfrontalieră România, Republica Moldova şi Ucraina, Acţiunea 2/1/32 MISETCCODE5449” cu aportul de cofinanţare al UASM;
- obţinerea Premiului Naţional (prof. univ. Valerian Balan);
- obţinerea unui premiu internaţional pentru tinerii cercetători (Popescu Victor).

În anul de referinţă au fost publicate 4 monografii, 6 manuale, 69 lucrări didactice, 356 lucrări ştiinţifice. Concomitent multe din rezultatele obţinute au fost folosite în procesul de instruire şi de extensiune universitară.

Pe parcursul anului au fost organizate un şir de manifestări ştiinţifice: Simpozioane ştiinţifice internaţionale – 4 (Facultăţile: Horticultură, Zootehnie şi Biotehnologii, Economie, Inginerie Agrară şi Transport Auto); Seminare tematice – 12 (Facultăţile: Zootehnie şi Biotehnologii, Economie, Cadastru şi Drept); Conferinţe ştiinţifice – 11 (Facultăţile Economie, Cadastru şi Drept, Contabilitate); Mese rotunde – 8 (Facultăţile: Economie, Cadastru şi Drept, Contabilitate). Sa-u desfăşurat lucrările Conferinţei ştiinţifice a studenţilor şi masteranzilor, iar cele mai bune lucrări au fost publicate în culegerea de teze ale comunicărilor ştiinţifice.

Au fost editate 2 numere ale revistei „Ştiinţa Agricolă”.

Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Centrul de cercetare „Biologie moleculară”

Au fost relevate dependenţe corelative dintre gradul de parazitism şi evoluţia genomului la *O. cumana* şi a speciilor înrudite şi constatată insuficienţa datelor moleculare privind interacţiunea *H. annuus* - *O. cumana* în aspect metabolic şi funcţional. Astfel, în baza gradului de omologie a genelor de la *Arabidopsis* cu genele şi EST-urile de la floarea-soarelui au fost selectate 43 de gene implicate în mecanismele de apărare faţă de patogeni şi 4 gene asociate cu agresivitatea populaţiilor de *Orobanche*, ce vor fi incluse în cercetări ulterioare.

Au fost realizate studii integrative (asolament, hibrizi şi gradul de infectare cu *O. cumana*) ale fitocenozelor de floarea-soarelui din diverse zone geografice ale Moldovei, în condiţii naturale de câmp şi colectate 45 populaţii de lupoiae. S-a constatat că infecţia este răspândită preferenţial în partea centrală şi sudică a Moldovei şi cultivarea florii-soarelui într-un asolament bine organizat diminuează numărul de plante afectate de *Orobanche*.

Au fost colectate 540 probe de ţesut infectat artificial (4 genotipuri de floarea-soarelui rezistente şi 2 sensibile, la patru faze de dezvoltare a parazitului) pentru studiul ulterior al expresiei genelor candidate implicate în răspunsul defensiv.

S-au realizat studii de identificare a raselor de *O. cumana* colectată din diverse regiuni ale R.Moldova prin utilizarea a opt linii diferenţiatoare (rasa E-H) şi evaluare a variabilităţii intra- şi interpopulaţionale a lupoaiei în baza caracterelor morfologice (lungimea, lăţimea, structura tegumentului) a seminţelor. La nivel interpopulaţional, variaţiile lungimii seminţei de lupoaie sunt nesemnificative, excepţie constituind populaţile colectate din partea de nord şi centru a Moldovei (Donduşeni, Soroca, Prepeliţa, Căzăneşti, Izbişte, Holercani, Sângera, Rezeni şi Sărata Mereşeni), caracterizate prin valori mai mari comparativ cu populaţiile din partea de sud.

Au fost obţinute date privind polimorfismul genetic a 44 populaţii de lupoaie cu utilizarea primerilor SSR.

Universitatea de Stat din Moldova

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Ştiinţe ale Vieţii”

Au fost studiate ecosistemele bazinelor râurilor Nistru şi Prut, ceea ce a permis cercetarea epibiozelor constituite în cadrul sistemelor ecologice respective de populaţii ale speciei *Dreissena polymorpha.* Capturile de material biologic constituit de larve planctonice de dreisenă, aflate la diverse stadii de dezvoltare, a permis evaluarea abundenţei relative a acestora, precum şi a dinamicii efectivului şi ponderii juvenililor în completarea epibiozelor existente şi în constituirea unor formaţiuni epibionte noi.

Au fost identificaţi factorii determinanţi în succesul reproductiv al populaţiilor de dreisene, precum şi în reuşita procesului de fixare a juvenililor de dreisenă pe substrat. În cadrul planctonului au fost atestate larve planctonice de *Dreissena polymorpha* aparţinând celor trei stadii de dezvoltare: 1) veliger în formă de D; 2) veliconch; 3) pediveliger. În plus, în componenţa planctonului a fost atestat şi un efectiv redus al stadiului postveliger.

Au fost atestate două vârfuri caracteristice ale dinamicii sezoniere a efectivului larvelor de *Dreissena polymorpha:* cel mai mare – la mijlocul lunii iulie (1235 ± 705 ex./m²), iar cel mai mic – la începutul lunii august (530 ± 365 ex./m²), când temperatura apei a atins 23,4 °C. Valoarea minimă a efectivului larvelor (20 ± 14 ex./m²) a fost înregistrată spre sfârşitul lunii august. Abundenţa relativă a larvelor de *Dreissena polymorpha* în cadrul zooplanctonului a constituit în medie 9,9 %. Valoarea minimă a acestui indice a fost observată spre sfârşitul lunii august (0,3 %), iar cea maximă (33,2 %) – spre sfârşitul lunii iulie. Dimensiunile larvelor au variat, pe parcursul perioadei de cercetare, între 100 şi 375 μm. Au predominat larvele având înălţimea cochiliei de 200 μm (25,5 %). Ponderea exemplarelor cu dimensiunile 100–150 μm şi 151–200 μm s-a diminuat pe parcursul verii.

A fost efectuat screeningul liniilor consangvinizate recombinante ale populaţiei de cartografiere de grâu şi transmise pentru analiză la instituţiile de cooperare (IPK, Germania şi VIR,Rusia).

Au fost evidenţiate 14 hibrizi perspectivi de mentă rezistenţi la secetă cu o pondere semnificativă de ulei bogat în substanţe biologic active. Soiul nou Nistru–R1 este pregătit pentru transmiterea la CSPTSP. Monarda se caracterizează printr-o pondere semnificativă, ≥ 3 %, de ulei pe parcursul întregii perioade de vegetaţie şi setul remarcabil de 30 de componenţi de substanţe biologic active.

Au fost detectate pragurile limită superioare de dezvoltare a sistemului radicular la soia în dependenţă de timpul expunerii la factorul termic. Sensibilitate mare la acţiunea factorului termic s-a atestat la soiurile Clavera şi Zodiac, iar cea mai mare rezistenţă a sistemului radicular – la cultivarul Enigma. Biomasa boabelor de soia corelează pozitiv cu deficit hidric mai înalt în frunze, productivitatea plantelor depinde nu numai de cantitatea de apă, dar şi de capacitatea mai eficientă a genotipurilor de a regla regimul hidric.

A fost studiat aportul deosebit al substanţelor bioactive din extractul de propolis în menţinerea homeostazei metabolismului şi formarea imunorezistenţei în condiţiile diabetului experimental, aplicarea cărora ar putea reprezenta o metodă eficientă de preîntâmpinare şi îndepărtare a complicaţiilor primare şi secundare a acestei patologii.

A fost elaborat un procedeu de obţinere a biomasei de spirulină cu conţinut înalt de ficobiliproteine (25–27%), inclusiv ficocianină (cca 22 %). Au fost propuse etapele de purificare a ficocianinei şi obţinute fracţii cu o puritate înaltă ($A_{620}/A_{280} > 4,5$).

A fost elaborată schema de realizare a tehnologiei de separare şi obţinere a fracţiilor polipeptidice. Hidrolizatul polipeptidic demonstrează o capacitate antioxidantă maximă care depăşeşte capacitatea antioxidantă a ficocianinei cu 16 % .

A fost studiată structura taxonomică a algoflorei edafice a solului protejat din localităţile Bardar şi Chiştelniţa care constă din aproximativ 130 de specii. În algoflora studiată din solurile din serele s. Bardar au predominat algele cianofite şi xantofite urmate de diatomee. Algoflora solurilor din serele s. Chiştelniţa este diversă şi predominată de xantofite, diatomee şi cianofite.

Au fost efectuate experimente în condiţii de producere în teren protejat în scopul evidenţierii rolului algelor azotfixatoare *Nostoc flagelliforme, Calothrix* sp., *Tolypotrix distorta*. în sporirea roadei tomatelor şi castraveţilor. Algalizarea solului s-a efectuat cu biomasă vie şi uscată. Algalizarea solurilor cu alge cianofite are efect pozitiv asupra înfloririi şi recoltei finale a legumelor în condiţii de seră. În scopul stabilirii efectului stropirii plantelor de tomate cu extractul algelor *Cylindrospermum licheniforme* şi *Nostoc gelatinosum* au fost experimentate soluţiile de diferită concentraţie. Din datele obţinute s-a observat că cea mai înaltă recoltă a fost stabilită în urma stropirii plantelorcu extractul de 3% atât a algei *Cylindrospermum licheniforme,* cât şi în cazul extractului algal de *Nostoc gelatinosum.* Pe fond de fertilizare organică sub influenţa algelor azotfixatoare procesele de structurare mai intensiv decurg în stratul 0-10 cm. Stabilitatea hidrică redusă a structurii este determinată şi de faptul că în condiţii de seră, prin irigare, umiditatea este menţinută în permanenţă la nivelul capacităţii de câmp, necreându-se premise pentru compactarea agregatelor. Straturile nutritive din cadrul spaţiilor protejate examinate dispun de cadru ecopedologic favorabil pentru dezvoltarea algelor fixatoare de azot în sol.

S-a stabilit că conţinutul de substanţe biologic active din biomasa algei *Nostoc flagelliforme* variază în funcţie de compoziţia mediului nutritiv. Mediile nutritive bogate în micro şi macro nutrienţi asigură acumularea substanţelor biologic active în biomasa algală în concentraţii sporite. Mediul nutritiv de origine naturală optimizat permite acumularea unui conţinut semnificativ de substanţe biologic active în biomasa algei *Nostoc flagelliforme*. Acest mediu nutritiv prezintă un interes practic, economic şi social major deoarece se obţine din resurse naturale ieftine şi nu contribuie la acumularea unor legături chimice toxice în biomasa algală.

Au fost formate grupe de remonţi (material de prăsilă de diferite vîrste):

- a noilor generaţii de selecţie a patru rase de crap: crap de Teleneşti cu solzi de generaţia (VI); crap de Teleneşti cu solzi în ramă (VI); crap de Cubolta cu solzi (VIII); crap de Mândâc cu solzi dispersaţi (VIII); a fost finalizată completarea loturilor de remont a noilor generaţii de crap de la puiet de o vară până la maturizare;

- a liniilor noi de peşti fitoplanctonofagi (peşti de trei veri) din generaţie VI-V;

-grupa indivizilor maturizaţi de şalău, din care va fi creat în viitor lotul de reproducători de populaţie din heleşteu.

Au fost create:

- subgeneraţia I-a a liniei heterozigote noi (de Teleneşti x de Mândâc) de crap oglindă (puiet de o vară), care au fost testate în procesul de ontogeneză, până la stadiu de dezvoltare – puiet de o vară;

- loturi de reproducători de peşti fitofagi (de 10 veri) din generaţie VI–V de selecţie: sânger, novac, cosaş cu calităţi reproductive înalte;

- lotul de reproducători ai somnului european de generaţia a II-a (F_2) de selecţie.

Completarea componenţei lotului de reproducători ai somnului european a populaţiei de eleşteu şi reproducerea lui în condiţii artificiale va da posibilitate de a implementa în piscicultura autohtonă policultura nouă cu componenţa acestui obiect economic valoros, ce va permite obţinerea producţiei piscicole suplimentare, cât şi restabilirea populaţiilor acestei specii în bazinele acvatice naturale.

În urma exploatării loturilor de reproducători ai raselor de crap şi liniilor de peşti fitofagi au fost obţinute:

- prin metoda reproducerii artificiale descendenţi de rase pure şi crossuri interrasiale;

- puiet de o vară de cosaş, crescut în monocultură şi policultură care va fi utilizat în viitor în scopul combaterii vegetaţiei acvatice în exces;

- 12,25 ml buc. larve de trei zile, 3,0 ml alevini de crap de linii pure şi crossuri interrasiale, care au fost populate pe 465,6 ha de heleşteie;

- 94,0 ml larve, 9,2 ml alevini de peşti fitofagi de generaţiile VI-V de selecţie.

Au fost crescuţi:

- 0,384 tone de somn european din generaţia F2 a populaţiei de heleşteu (peşte de consum);

- 128 tone de puiet de o vară a crossurilor interrasiale de crap;

- 224,4 tone de puiet de o vară din generaţii noi (VI-VIII) a patru rase de crap.

Au fost elaborate:

- Caracteristica piscicol-biologică a puietului de o vară a liniei heterozigote noi de crap oglindă (de Teleneşti x de Mândâc);

- Caracteristica piscicol-biologică a peştilor-bentofagi din populaţiile naturale;

- Tehnologia de producerea puietului de o vară de cosaş pentru utilizarea în viitor în scopul combaterii vegetaţiei acvatice în exces;

- Instrucţiunea privind iernarea peştilor.

Efectul economic anual real de la implementarea rezultatelor ştiinţifice obţinute în cadrul proiectului nominalizat (exploatării reproducătorilor a trei rase de crap din generaţiile noi, crossurilor interrasiale, liniilor noi de peşti fitoplanctonofagi, somnului european de generaţie a II-a) constituie 1 693,7 mii lei.

3.5. Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii

Institutul Naţional de Cercetări Economice

Au fost aprobată metodologia de calculare a indicatorului speranţa de viaţă sănătoasă prin metoda lui D.Sullivan; ajustată metodologia de calculare a Idicelului Îmbătrânirii Active (AAI); perfecţionată metodologia de calculare a Indicatorului Integral Teritorial de Securitate Demografică (IITSD).

A fost estimat numărul *de facto* şi structura, pe vârste şi sexe, a populaţiei Republicii Moldova pentru anii 2013-2014, ţinând cont de standardele europene în înregistrarea fluxurilor migraţionale; evidenţiate erorile sistemice în calcularea indicatorilor statistici oficiali cu privire la dinamica proceselor demografice.

Au fost efectuate calculele ratelor standardizate ale mortalităţii pe cauze de deces şi grupele de vârstă şi calculele ratei standardizate a natalităţii pentru 2007–2013, realizată cartografierea a mortalităţii şi natalităţii în profil administrativ-teritorial.

A fost adaptat modelul macroeconometric pe termen mediu şi modelul economic matematic pentru elaborarea balanţelor inter-ramurale natural-valorice la condiţiile contemporane ale Republicii Moldova;

Au fost analizaţi indicatorii macroeconomici privind evoluţia economiei naţionale. A fost efectuată o analiză amplă a mersului reformelor economice de la momentul demarării acestora şi evoluţia economiei naţionale din ultimii ani. În procesul de analiză accentul a fost pus pe depistarea tendinţelor predominante şi identificarea problemelor, impactul negativ al cărora influenţează distructiv procesul de dezvoltare al economiei naţionale, a sectoarelor şi ramurilor ei.

Au fost elaborate scenarii de prognoză a evoluţiei economiei naţionale pe termen mediu (2015–2018) aplicând metodologia bazată pe trendul de dezvoltare şi modelul econometric. S-au formulat concluzii şi recomandări suplimentare, întru atingerea parametrilor stipulaţi în calculele de prognoză a nou-născuţilor, au fost elaborate recomandări de îmbunătăţire a statisticii în domeniu.

Au fost calculaţi indicatorii principalii şi realizată monitorizarea dezvoltării sectorului IMM în perioada anilor 2006–2014. În special, au fost calculaţi şi analizaţi astfel de indicatori ai sectorului IMM, precum numărul de întreprinderi, numărul de salariaţi, asimilarea investiţiilor, costul activelor şi utilizarea lor; au fost cercetate caracteristicile lucrătorilor „pe cont propriu” şi lucrătorilor familiali neremuneraţi.

A fost analizată practica ţărilor străine privind politica de susţinere a întreprinderilor familiale, cu accent pe experienţa ţărilor UE: au fost studiate metodele economice, juridice, instituţionale de influenţă a statului asupra afacerilor familiale atât la nivelul UE, cât şi în unele ţări ale UE. Au fost identificate practicile, relevante pentru elaborarea politicii de susţinere a întreprinderilor familiale din Republica Moldova.

A fost studiată situaţia din ţară: au fost analizate legislaţia Republicii Moldova, care reglementează activitatea antreprenorială, identificată acceptabilitatea lor pentru dezvoltarea afacerilor familiale; în baza interviurilor semistructurate cu antreprenorii au fost identificate: problemele, cu care se confruntă afacerea, impactul afacerii asupra vieţii de familie, şi viceversa, posibilele măsuri de susţinere de stat a afacerilor familiale.

Au fost elaborate recomandări privind instituirea politicii de stat de dezvoltare a afacerilor familiale în Republica Moldova.

În decursul primului semestru a fost definitivată metodologia de evaluare a competitivităţii naţionale a Republicii Moldova.

În baza metodologiei formulate, care conţine un set larg de indicatori cuprinzând principalele domenii de activitate socioeconomică ale ţării a fost elaborată o analiză amplă a competitivităţii ţării şi a gradului de implementare a Matricei de politici a Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivităţii Republicii Moldova.

A fost elaborată baza teoretico-metodologică a conceptului de stabilitate financiara a statului şi a managementului stabilităţii financiare în contextul securităţii economice.

A fost efectuată analiza experienţei internaţionale privind managementul stabilităţii financiare.

A fost efectuată analiza experienţei internaţionale privind principalele tehnici şi metode de calculare a stabilităţii financiare.

A fost elaborată baza metodologică ce ţine de instrumentarul de măsurare a stabilităţii financiare a statului.

A fost elaborat modelul logico-descriptiv al managementului stabilităţii financiare în Republica Moldova.

Au fost elaborate masurile anticriză ce ţin de stabilitatea financiară a statului, precum şi alte recomandări ce ţin de managementul stabilităţii financiare.

Au fost familiarizaţi producătorii agricoli cu consumurile variabile şi fixe obiectiv existente de producere (de prestare a serviciilor) în domeniile fito- şi zootehnice de activitate agricolă.

Au fost elaborate tarifele în baza preţurilor reale de piaţă a anului 2015. Aceste tarife sunt pe larg utilizate în planificarea businessului agricol, formarea preţurilor de achiziţii publice pentru culturile agricole, încheierea contractelor de arendă, de prestare a serviciilor.

Institutul de Cercetări Juridice şi Politice

Au fost identificate sursele şi problemele privind securitatea financiar-bancară în contextul parcursului european al Republicii Moldova.

A fost analizată reconceptualizarea şi fundamentarea doctrinelor privind securitatea financiar-bancară în contextul evoluţiei mediului regional de securitate.

S-au identificat şi analizat conceptual şi fundamental doctrinele privind securitatea statului.

Au fost conturate exigenţele de securitate prin prisma realităţilor curente şi viitoare de dezvoltare şi de europenizare a Republicii Moldova.

S-a efectuat analiza şi ajustarea cadrului normativ în vigoare potrivit evoluţiei mediului de securitate.

S-au identificat riscurile şi factorii de pericol pentru securitatea naţională şi regională.

Au fost elaborate:

- concepţia reformei sistemului naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare prin ajustarea regimului juridic corespunzător la rigorile Spaţiului European de Cercetare;
- proiectul de Lege pentru modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare în Republica Moldova.

Au fost puse bazele elaborării suportului conceptual-teoretic şi recomandărilor aplicative, care vor contribui la asigurarea fundamentelor ştiinţifice în exercitarea politicii interne şi a politicii externe a Republicii Moldova, evidenţiind realizările, problemele şi obiectivele de îndeplinit în procesele de modernizare social-politică prin aprofundarea reformelor democratice şi sporirea participării politice, implementarea prevederilor Acordului de Asociere şi diversificarea cooperării bi/ şi multilaterale.

A fost stabilit că valorificarea integrării europene, prin implementarea Acordului de Asociere, este un mecanism de politică internă îndreptat spre a contribui la modernizarea social-economică şi politico-juridică a Republicii Moldova. Acordul de Asociere nu reprezintă obiect al politicii externe, ci al politicii interne, dat fiind că ratificarea presupune implementare de către autorităţile naţionale cu suport comunitar.

A fost determinat, în baza sesiunii Consiliului de Asociere, că prin semnarea, ratificarea şi implementarea Acordului de Asociere nu se aduce atingere nici caracterului suveran, nici statutului

de neutralitate al Republicii Moldova, din cauza că vizează în exclusivitate realizarea prevederilor Acordului de Asociere.

A fost elaborată metodologia, eşantionul şi instrumentariile investigaţiei structurii clasei de mijloc.

S-a efectuat o cercetare a populaţiei (au fost chestionate 1 192 persoane) şi un sondaj sociologic printre experţi ”Sursele generatoare ale clasei sociale mijlocii”.

Au fost cercetate rezervele de completare a clasei mijlocii.

S-au analizat datele sondajelor şi datele statistice şi s-au elaborat unele recomandări îndreptate spre ridicarea nivelului de trai şi a statusului social al populaţiei.

S-a constat, în urma analizei rezultatelor sondajului sociologic efectuat în a. 2015, că astăzi cei mai mulţi reprezentanţi ai clasei medii se regăsesc printre slujbaşi, lucrătorii din învăţământ, cultură – 32,8 %, printre oamenii de ştiinţă, jurişti, jurnalişti – 24 %, medici, manageri, oameni de creaţie – 22,6 %, oameni de afaceri – 20,6 %. Cei mai puţini reprezentanţi ai acestei clase sunt printre ţăranii, muncitorii necalificaţi, tineretul.

Au fost elucidate posibilele configuraţii geopolitice şi geostrategice la nivel global şi regional, în contextul proceselor de integrare europeană şi euroasiatică, precum şi evoluţia lor.

S-a realizat inventarierea şi analiza legislaţiei naţionale şi internaţionale cu privire la dreptul migranţilor şi al refugiaţilor, regimul juridic al cetăţenilor străini şi apatrizilor în Republica Moldova.

Au fost efectuate cercetări şi elaborări ştiinţifice privind tematica stabilită în cadrul proiectului, în special, activitatea s-a axat pe identificarea şi studierea surselor naţionale şi internaţionale privind securitatea energetică, securitatea ecologică, securitatea economică şi financiară.

Au fost identificate particularităţile specifice, şi, elucidat rolul instituţiilor UE, în cadrul procesului de integrare europeană.

Au fost analizate politicile şi strategiile Uniunii Europene în contextul extinderii şi determinate perspectivele pentru Republica Moldova.

A fost cercetată configuraţia geopolitică şi geostrategică la nivel global şi regional în regiunea Mărea Baltică – Marea Neagră, precum şi strategii ale actorilor internaţionali în regiune în contextul redimensionării şi configurării mediului de securitate energetică.

Au fost elucidate transformările geoenergetice în regiunea Mărea Baltică – Marea Neagră şi determinate reperele conceptual-teoretice de cercetare a transformărilor geoenergetice în regiunea Marea Baltică – Marea Neagră.

A fost analizată evoluţia istorică a conceptului de securitate umană, elucidate şi analizate particularităţile securităţii umane în contextul reglementărilor internaţionale şi naţionale în domeniu.

Institutul de Istorie

Au fost: identificate şi cartografiate aşezările tătaro-mongole în spaţiul Moldovei din sec. XIII–XIV şi arătat impactul stăpânirii lor; demonstrat că în Evul Mediu specificul corelaţiei dintre sistemele agricole din Ţara Moldovei şi evoluţia vieţii agrare s-a produs sub influenţa factorilor politico-economici; în baza unor surse documentare inedite au fost realizate investigaţii în urma cărora a fost elucidat că după 1711 o bună parte din biblioteca lui D. Cantemir a ajuns în Rusia, ceea ce deschide noi perspective de cercetări ale bazei teoretice şi sursologice a formaţiei intelectuale ale lui D. Cantemir, a devenirii sale ca om de ştiinţă, precum şi pentru identificarea de noi unităţi şi ediţii în vederea reconstituirii bibliotecii marelui învăţat român în baza colecţiilor din Rusia; s-a constatat că D.Cantemir a obţinut în martie 1722 permisiunea de a edita la Moscova *Hronicul vechimei romano-moldo-vlahilor* în limba română; depistate şi pregătite pentru tipar peste 500 de documente din perioada 1806-1812 referitoare la situaţia socioeconomică şi politică internă a Ţării Moldovei şi relaţiile populaţiei autohtone cu administraţia militară rusă, cuprinzând procesele politice şi culturale care aveau loc în lumea românească şi vecinătatea imediată din Imperiul Rusiei

şi cel Habsburgic în perioada 1848-1878. Fondarea Universităţii ruse din Odessa (1865), a celei maghiare din Cluj (1867) şi a celei germane din Cernăuţi (1875) reprezintă o reacţie imediată la fondarea universităţilor româneşti din Iaşi (1860) şi Bucureşti (1864), în vederea anihilării influenţelor lor culturale în mediul populaţiei româneşti aflate sub stăpânire străină.

A fost sondată sustenabilitatea, analizat şi elucidat gradul de cercetare a temelor individuale, elaborate si aprobate concepţia şi structura studiilor monografice şi a culegerilor de studii şi materiale privind următoarele subiecte: Franţa şi Rusia la Conferinţa de Pace de la Paris din 1856 şi problema Basarabiei; Politica externă a Germaniei în sud-estul european în perioada cancelarului Otto von Bismarck şi chestiunea Basarabiei la Congresul de Pace de la Berlin din 1878; Chestiunea Basarabiei la Conferinţa de Pace de la Paris din 1919–1920 şi Tratatul Basarabiei din 28 octombrie 1920; Relaţiile româno-italiene şi problema Basarabiei între 1918–1941; Problema Basarabiei în cadrul relaţiilor româno-americane în anii 1918–1941 şi factorul sovietic; Chestiunea Basarabiei în contextul relaţiilor URSS cu România, SUA şi Marea Britanie în anii celui de-al II-lea Război Mondial şi la Conferinţa de Pace de la Paris din 1947 (abordare istoriografică); Problema Basarabiei în cadrul sistemului de relaţii internaţionale din perioada 1918–1940, în abordarea istoriografiei sovietice şi ruse contemporane; sensibilizarea comunităţii ştiinţifice şi inocularea necesităţii de a revigora tradiţiile filosofiei prin tatonarea posibilităţilor pe care le oferă societatea bazată pe cunoaştere pentru înţelegerea problemelor fundamentale ale lumii contemporane; reliefarea modelelor culturale ale societăţii româneşti prin valorificarea tradiţiilor filosofice, de la Cantemir la Blaga şi Noica; desemnarea confluenţelor artisticului din perspectiva psihofiziologică a lui M. Nordau, C. Dobrogeanu Gherea, G. Ibrăileanu, A. Morel etc. pentru elucidarea altui nivel al interferenţelor estetico-sociale şi ideatico-artistice particulare societăţii contemporane; explorarea modificărilor, specifice societăţii bazate pe cunoaştere, survenite în structura întrupării şi discursului articulat, pentru a evidenţia relaţia dintre corporalitate şi limbaj; definirea tangenţelor dintre norme, principii şi valori şi determinarea influenţei lor asupra relaţiilor social umane în societatea bazată pe cunoaştere; reliefarea reperelor cardinale ale reprezentaţionalismului în filosofia contemporană şi a posibilităţilor depăşirii acestuia prin abordarea fenomenologică a conceptului de imagine; actualizarea interpretărilor identităţii şi ideii naţionale formulate în perioada interbelică şi corelarea lor la realităţile contemporane; elaborat o serie de evidenţe documentare despre basarabenii încorporaţi în armata rusă din perioada Primului Război Mondial. Au fost identificate noi documente referitoare la elita Basarabiei din sec. XIX – începutul sec. XX; valorificate memoriile lui C. Tomescu, au fost puse în circuit ştiinţific noi izvoare importante, documente şi amintirile personalităţilor de vază care au activat în Basarabia; studiat regimul sovietic în RASSM şi RSSM în anii 1924–1956.

În cadrul Acordului Bilateral cu CNR Italia, care are drept obiectiv general schimbul de experienţă şi de management în domeniul cercetării precum şi stabilirea tematicilor de interes comun în problema modernizării proceselor din spaţiul mediteraneean şi ale Europei de Est (studierea cazurilor Italiei şi al Republicii Moldova) a fost atinsă problematica proceselor de modernizare în spaţiul celor 2 arii de cercetare, probleme de istorie economică, demografie istorică, problematica frontierelor din punct de vedere geopolitic, economic, sanitar, instituţional şi cultural, probleme de cercetare multidisciplinară. O atenţie sporită a fost acordată dezvoltării capacităţilor de mobilitate a membrilor echipelor şi s-a participat, în cadrul unui proiect internaţional (wel-nes) la Programul european ORIZONT 2020.

Pe parcursul anului 2015, cercetătorii Institutului au publicat un număr total de 382 publicaţii ştiinţifice, 8 monografii publicate în ţară şi 1 peste hotarele ei, 10 culegeri de studii şi documente (9/1), 20 manuale şi lucrări didactice (19/1), 13 capitole în monografii (1/12), 1 articol în revistă ISI, 31 articole ştiinţifice publicate în diverse reviste de peste hotare, 120 contribuţii ştiinţifice în monografii şi culegeri (33/91), 99 articole ştiinţifice în reviste naţionale de categoria B, C şi altele, 49 recenzii şi prezentări de carte (6/43), 26 teze, articole de popularizare a ştiinţei (6/20).

Institutul de Filologie

A fost: elaborată versiunea electronică a unui dicţionar explicativ de uz general, precum Corpusul de texte electronice de limba română; completate posibilităţile privind aplicaţiile din domeniul procesării limbajului natural, cum ar fi: dezambiguizarea de sens, învăţare automată, traducere automată; clarificate problemele privind motivaţia semnului glotic, reprezentat printr-un semnificant monolexical şi polilexical şi problemele teoretice legate de fenomenul motivaţiei lingvistice în onomastică; excerptat şi sistematizat materialul faptic dialectal care ilustrează motivaţia semnului glotic; a fost elaborată Introducerea la Micul dicţionar etimologic al limbii române; s-a constatat că, aplicat la contextul Basarabiei (1812–1918), conceptul ideologie diglosică îşi extinde sensul, întrucât include atât acţiunile asupra limbii române (limitarea sferelor de funcţionare până la substituţia lingvistică cu limba rusă, distrugerea normei literare, dialectizarea limbii române, normalizarea lingvistică), cât şi conştiinţa lingvistică (competenţa lingvistică a locutorilor, fidelitatea lingvistică, prejudecăţile şi comportamentul lingvistic); înaintată ideea literaturii şaizeciste ca paradigmă literară antitotalitară, avându-se în considerare o estetică specifică cu urmări decisive pentru evoluţia de mai departe a literaturii române din partea stângă a Prutului; definită teoria dialogică a textului literar ca sistem teoretic cu o structură integrală de concepte fundamentale; aplicat un principiu nou de sistematizare a terminologiei literare în ansambluri triadice de termeni/noţiuni generale/concepte individuale, un model original de structură literară constituită din microstructuri pluristratificate şi un model ontologic de fiinţă duală, cu o structură bipolară fondat în filozofia dialogului. Relevanţa acestor rezultate este incontestabilă în ştiinţa actuală a literaturii, iar impactul publicării şi diseminării acestora va fi semnificativ atât la nivelul cercetării fundamentale, cât şi în planul aplicativ, al domeniilor educaţionale şi de culturalizare, de predare-învăţare a patrimoniului naţional şi universal literar în toate tipurile de instituţii; precizate compartimentele tematice şi a problematicii alcătuirii şi consultării bibliografiei la fiecare subiect individual, în sintetizarea investigaţiilor în domeniul metodologiei şi bibliografiei proiectului, iar cele aplicative – în documentarea materialelor etnofolclorice din Arhivele de Folclor ale Republicii Moldova înregistrate în anul 1945–1947 privind proza populară, teatrul folcloric, balada, cântecul epic, lirica populară, obiceiurile de familie, ghicitorile etc.; stabilită structura şi elaborată concepţia portalului de resurse lingvistice pentru limba română; elaborat primul dicţionar care demonstrează că textele scriitorilor autohtoni pot servi drept mostre de ilustrare practică a celor mai moderne concepte literare şi instrumente operaţionale.

Cercetările întreprinse pe parcursul anului 2015 au fost valorificate editorial în 489 de lucrări, dintre ele 15 monografii şi culegeri tematice, 2 dicţionare, 1 lucrare didactică, 1 culegere internaţională, 1 culegere a rezumatelor conferinţei, 302 articole ştiinţifice în reviste naţionale, 74 articole ştiinţifice în reviste internaţionale, 113 articole de popularizare a ştiinţei.

Institutul Patrimoniului Cultural

S-a finalizat raportul pentru tinerii cercetători (2014–2015): Cercetarea necropolei creştine de la Lozova din perioada constituirii statului medieval moldovenesc (director de proiect dr. Ion Ursu). Totodată, a fost finalizat şi proiectul internaţional (2014–2015): Salvgardarea patrimoniului imaterial al romilor din Republica Moldova, ameninţat de volatilizarea colecţiilor individuale inexplorate (director de proiect dr. Ion Duminica).

Au fost: efectuate sondaje şi săpături preventive şi de salvare organizate în comun cu ANA, UPS „I. Creangă”, IICM din Sankt Petersburg, Polonia etc. în obiectivele arheologice din epoca paleoliticului (Brânzeni, Raşcov 8, Teţcani X, Trinca II); din epoca eneoliticului (Petreni/Drochia); tumuli din epoca eneolitică – epoca fierului (Filipeni/Leova, Crihana Veche/ Cahul, Cimişlia, Hlinaja/ Slobozia, Ciumai/Taraclia); perioada antică târzie (Dumitreni/Floreşti, Giurgiuleşti/Cahul, or. Chişinău, Mălcăuţi/Soroca) şi din Evul Mediu (Lozova/ Străşeni, Alcedar/Şoldăneşti, Orheiul Vechi/ (Butuceni,Orhei), cetatea de la Soroca; stabilit stadiul actual al cercetării în problematica realităţilor

şi convergenţelor culturale în spaţiul est-carpatic din paleolitic până la sfârşitul Evului Mediu; realizată o serie de cercetări cu valoarea teoretică fundamentală referitoare la raporturile culturale ale spaţiului pruto-nistrean cu teritoriile limitrofe şi mai îndepărtate; s-a contribuit la fundamentarea ştiinţifică a politicilor de stat în domeniul patrimoniului arheologic; completate bazele de date referitoare la convergenţele culturale din spaţiul pruto-nistrean în context european; întocmite diferite repertorii şi cataloage arheologice ale elementelor şi datelor relevante referitoare la tematică; realizate hărţi şi pregătit materialul ilustrativ respectiv ş.a.

În cadrul proiectului pentru tinerii cercetători au fost: identificate şi studiate atât din punct de vedere arheologic, cât şi antropologic 29 de complexe funerare; recuperate mai multe piese de podoabă şi de port reprezentate de cercei, nasturi, aplici, mărgele din argint, bronz, sticlă sau ceramică.

Au fost: analizate şi menţionate imaginea adăposturilor în mentalitatea tradiţională; expuse unele idei despre aşezămintele şi comunităţile monahale basarabene în Muntele Athos (sec. XIX); puse în circuitul ştiinţific manuscrisele, găsite în arhivele din Muntele Athos; stabilită aria de cercetare a satelor din diverse zone ale Republicii Moldova, a fost elaborat planul de cercetare a terenului şi alcătuit instrumentarul de investigare; definite abordări metodologice privind cercetarea identităţilor teritoriale. S-au constatat unele date despre ţigani şi tătari din Ţara Moldovei; identificată politica Statului Român faţă de minorităţile etnice din Basarabia Interbelică; constatate principalele aspecte ale sovietizării vieţii cotidiene în RSS Moldovenească cu specificarea relaţiilor interetnice; stabilite principalele perioade ale procesului de transformare a RSS Moldoveneşti în Republica Moldova ca un stat suveran şi independent; stabilită metodologia teoriilor referitoare la schimbările sociale, la factorii ce influenţează aceste schimbări.

În parteneriat cu Arhiva Naţională a RM a fost realizat proiectul internaţional „Salvgardarea patrimoniului imaterial al romilor din RM, ameninţat de volatilizarea colecţiilor individuale inexplorate” şi coordonat de BritshLibrary, în cadrul programului Endangered Archive Programme/ Arcadia Charitable Fund. În cadrul proiectului au fost colectate, selectate, digitizate peste 2900 de imagini foto cu un volum total de 39,5 GB, care au fost clasificate în 36 de colecţii personalizate ale reprezentanţilor comunităţii romilor (romi ciurari, romi ciori, romi lăutari, romi curteni, romi lăieşi, romi cătunari, romi basarabeni). Materialul digitizat va servi drept sursă de informare pentru eliminarea multiplelor „lacune etnoculturale” din cadrul investigaţiilor romologice din spaţiul ştiinţific est-european.

Au fost studiate artele audiovizuale şi vizuale din Republica Moldova într-un amplu context sociocultural şi iniţiată elaborarea, în premieră, în istoriografia naţională, a studiilor complexe privind evoluţia istorică şi artistică a artelor; determinate tendinţele europene în evoluţia arhitecturii şi artei plastice moderne şi contemporane din Moldova comparativ cu perioadele distincte ale evoluţiei şi a constituirii fenomenului epocii contemporane; reflectate cunoştinţe noi în domeniul muzicii tradiţionale, sacre şi culte, prin aprofundarea cercetărilor în domeniul artei interpretative, al artei cinematografice prin sfera esteticului filmului de artă, şi relevanţa dramaturgiei în studierea artelor scenice a colectivelor teatrale din Republica Moldova.

În anul de referinţă, rezultatele cercetărilor au fost materializate în următoarele publicaţii: 8 monografii, 3 manuale, 1 dicţionar, 2 culegeri, inclusiv rezumatele comunicărilor conferinţei internaţionale a IPC. Au fost publicate cele trei reviste ale institutului: Revista Arheologică, Revista de Etnologie şi Culturologie (nr. 17-18), Revista ARTA, seria Arte vizuale şi arte audiovizuale. În reviste din străinătate au fost publicate 31 de articole, 10 capitole în monografii, în reviste naţionale categoria B – 111 articole, Categoria C – 17 articole, 20 de articole în alte reviste naţionale, 26 de materiale ale conferinţelor naţionale şi 180 internaţionale. Au fost publicate 39 de articole în culegeri naţionale, 39 în culegeri internaţionale, total 487 de publicaţii ştiinţifice.

Biblioteca Ştiinţifică Centrală „A. Lupan” (Institut)

A fost elaborat volumul I al „Enciclopediei Moldovei”; actualizate registrele de termeni ale „Enciclopediei Moldovei”; elaborate şi redactate articole enciclopedice (cca 8 000) pentru vol. II-III ale „Enciclopediei Moldovei”; elaborate articole enciclopedice (cca 5 000) pentru vol. IV-V ale „Enciclopediei Moldovei”; selectate peste 4 300 de unităţi ilustrative din arhive instituţionale şi private; elaborată concepţia şi structura tematică a Catalogului de colecţie „Presa basarabeană în colecţii de patrimoniu”; inventariate materialele referitoare la viaţa culturală din Basarabia; elaborate şi plasate pe pagina-web a Bibliotecii (Institut) 4 buletine biobibliografice tematice; elaborate patru lucrări bibliografice; cercetate circa 10 000 de dosare la subiect în Arhiva Organizaţiilor Social-Politice din Republica Moldova, Arhiva Naţională a Republicii Moldova şi Arhiva Ştiinţifică Centrală a AŞM; selectate şi analizate 1 300 de documente şi elaborat un registru de documente rus-român; elaborat un registru de terminologie politico-militară românească din perspectiva cercetărilor enciclopedice (circa 1 000 de termeni); sistematizat materialul ştiinţific din aria lexico-semantică a terminologiei politico-militare româneşti; creată o bază da date pentru stocarea informaţiei digitalizate, stabilirea criteriilor de descriere a obiectelor digitizate; digitalizate materialele din arhiva AŞM – cca 100 000 pag; prelucrat materialul digitalizat din format (pdf) în format (.doc) – 10 000 pag; stocat materialul digitalizat în baza da date; digitalizat fondul de carte veche – cca 20 cărţi; stabilit şi procurat echipamentul – în proces; aplicat proiectul pentru apelul: H2020-REFLECTIVE-SOCIETY-2015 programul H2020; depus proiectul (*Legacy of armed conflict across Europe: warandpeace on reflective societies*).

Producţia editorială însumează 17 monografii, 4 articole în reviste naţionale de categoria B şi 11 de categoria C, 5 articole în culegeri naţionale etc.

Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei

Au fost: identificate şi recuperate noi bunuri culturale pentru dezvoltarea colecţiilor muzeale de patrimoniu; stabilit cadrul tematic şi cronologic al unor colecţii muzeale de patrimoniu: afişe, ceasuri, numismatică; a fost identificată politica de teroare a autorităţilor sovietice în RSSM în primul an de ocupaţie (1940-1941): arestări şi deportări; stabilit rolul relaţiei muzeului cu publicul, rolul educaţiei de muzeu, începând cu secolul al XIX-lea şi până în contemporaneitate; adusă o contribuţie serioasă la dimensiunile reale ale relaţiei muzeului din Republica Moldova cu publicul vizitator, la rolul şi utilitatea instituţiei muzeale în societatea contemporană;pe baza unor investigaţii socio-psihologice ale publicului a fost identificat locul muzeului în conştiinţa vizitatorilor; a fost determinat dreptul şi privilegiul de a intra în muzeul contemporan şi trasate perspectivele de evoluţie a relaţiei muzeului cu publicul.

Rezultatele cercetărilor din cadrul proiectului instituţional au fost valorificate prin diverse forme ştiinţifice şi publice în ţară şi peste hotare: 105 publicaţi, dintre care: 2 monografii, 2 lucrări didactice, 19 articole în reviste naţionale (categoria B) şi 2 în alte reviste naţionale,13 articole în culegeri naţionale, 25 rezumate naţionale, 3 articole în reviste din străinătate,13 în culegeri din străinătate, 23 rezumate în publicaţii din străinătate, 2 articole Internet. Muzeul şi în anul acesta a reuşit să pregătească şi să publice 2 numere ale revistei muzeului – *Tyragetia*, reacreditată în anul 2013 ca revistă ştiinţifică, plasată ca şi până acum la categoria B.

Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală

A fost: elaborat şi depus la Biroul UNESCO din Paris dosarul de candidat transfrontalier „Tehnici tradiţionale de realizare a scoarţei în România şi Republica Moldova”; fundamentate ştiinţific

tehnicile de realizare a scoarţei în România şi Republica Moldova: evaluat atât specificul scoarţelor moldoveneşti, munteneşti şi olteneşti, cât şi similitudinile acestora, locul tradiţiei româneşti în contextul celorlalte tradiţii culturale ale ţesutului ornamental; pentru prima oară în istoria recentă a fost întreprinsă reconsiderarea fenomenologiei domeniului în aria culturală românească; elucidată ponderea acestor tehnici în practicile comunităţilor rurale purtătoare de patrimoniu; estimate publicaţiile apărute la temă în raport cu tradiţia culturală şi au fost proiectate cercetările de viitor în domeniu care au caracter recuperator şi reconsiderator; stimulate realizarea unor lucrări de mare valoare artistică şi istorică în contextul valorificării fondului autohton de tehnici şi de motive ornamentale şi demonstrarea acestora la expoziţii şi la festivaluri, pentru a le promova; apreciate cele mai valoroase cămăşi cu altiţă şi a meşterilor executori, pentru a stimula procesul de creaţie în acest domeniu şi a-l orienta atât spre recuperarea celor mai reprezentative mijloace artistice tradiţionale, cât şi spre adaptarea acestora la spiritul contemporanităţii; stimulat interesul publicului pentru tradiţia autentică şi bogăţia originală a cămăşii cu altiţă; promovarea valorilor acestei piese de port în colaborările internaţionale, pentru a fi recunoscută în context mondial; organizată Prima expoziţie de port popular românesc în istoria de 126 de ani ai MNEIN şi în istoria muzeografiei din Basarabia şi Republica Moldova.

În anul de referinţă au văzut lumina tiparului 74 de publicaţii ştiinţifice, inclusiv 11 peste hotare. În numărul lor se includ 2 monografii, 4 culegeri de articole şi un ghidaj muzeal. Au fost editate 3 volume ale revistei ştiinţifice de profil: Buletin ştiinţific. Revistă de Etnografie, Ştiinţele Naturii şi Muzeologie în două fascicule: (1) Etnografie şi Muzeologie şi (2) Ştiinţele Naturii şi Muzeologie. Fiecărui cercetător îi revin câte 3 publicaţii ştiinţifice.

Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei

A fost: prezentată o viziune clară privind specificul vorbirii dialectale din localităţile anchetate, obţinute în baza răspunsurilor la întrebările chestionarului privind aspectul fonetic al graiurilor moldoveneşti; evidenţiate diferenţierile care persistă între generaţii; semnalată persistenţa tradiţiilor autohtone în procesul de consolidare a statului Republica Moldova, tradiţiile şi obiceiurile populare fiind păstrate şi promovate, informatorii semnalând totodată preluarea de către tineri a unor tradiţii şi obiceiuri ce nu aparţin spaţiului românesc.

Rezultatele ştiinţifice se conţin în 4 publicaţii, dintre care 1 suport de curs, 1 articol în revistă naţională categoria C, 1 raport la conferinţă cu participare internaţională şi 1 raport la conferinţă internaţională.

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi

A fost: extins proiectul şi diseminată experienţa de cercetare şi valorificare a memoriei colective prin elaborarea colecţiei de documente de istorie orală (vol. I, tom. 2), materiale-suport pentru programele de studii de nivel universitar, crearea bazelor de date la nivelul centrelor de instruire, resurse web. Participarea la evenimentele ştiinţifice din domeniu a susţinut schimbul de experienţă cu cercetătorii de peste hotare şi din alte centre de studiu din Republica Moldova; relevate unele mecanisme esenţiale ale reflectării istoriei non-evenimenţiale în limbă, deoarece pentru ilustrarea specificului lingvistic al unui idiom este esenţial să se studieze formele de reprezentare lingvistică a dimensiunilor fundamentale ale cotidianului, iar aspectul nemijlocit uman face parte din acesta prin locul şi rolul de referinţă pe care îl are în cunoaşterea şi interpretarea lumii; promovată limba şi cultura română la nivel european şi internaţional prin accesul la un corpus de structuri expresive ale limbii române a vorbitorilor şi cunoscătorilor de rusă, franceză; propusă o nouă posibilitate de dialog intercultural, ca beneficiar al produsului lexicografic; posibilă constituirea unor mifologeme din mentalul comunităţilor română, rusă şi franceză, care, pe lângă valoarea lor lingvistică, sunt de real interes

pentru multe discipline umaniste, oferind, astfel, elemente factologice pentru realizarea cercetărilor cu caracter interdisciplinar.

Rezultatele cercetătorilor din 2015 au fost expuse în 18 publicaţii, inclusiv o colecţie de documente; capitole în monografii şi culegeri – 10, articole în reviste recenzate internaţionale/naţionale – 4, în culegeri naţionale – 2.

Universitatea de Stat din Moldova

A fost: realizat studiul psihosociologic al reprezentărilor sociale, stabilindu-se că RS (Reprezentări Sociale) le revine statutul unor forme de cunoaştere *sui generis*. Ele exprimă „meta-sisteme suprapuse sistemelor de cunoştinţe omeneşti menite să ofere grile de lectură a realităţii". Purtând însemnele unei modalităţi eficiente de racordare a persoanelor şi colectivităţilor la contextul social, RS se manifestă ca „un mecanism prin care se construiesc teorii despre oameni şi evenimente", „un efort îndreptat spre decodificarea şi administrarea relaţiilor cu lumea din jur", „un ecran între presiunea socialului şi sistemul personalităţii"; constatat că se modifică modalităţile romaneşti de reprezentare a lumii, ceea ce implică modificări structurale, de perspectivă narativă, precum şi modificări de limbaj; constatat că romanul răspunde extrem de dinamic solicitărilor realităţii, revine romanul de factură socială, în poezie se modifică reprezentările şi ipostazele eului poetic; observată tendinţa de readucere în poezie a trăirii autentice, provocată de relaţia cu realul imediat; reprezentarea eului poetic se face prin raportare la trecutul biografic şi la universul rustic devenit un garant al autenticităţii; poeţii insinuează în poeziile lor sentimente profunde, trăiri ale unui eu marcat de tragismul existenţial; în poezia tânără eul histrionic disimulează nepăsarea, jucând spectacolul angajării superficiale în existenţial; concluzionat faptul că *Literatura din Basarabia şi receptarea ei prin traducerile în alte limbi* s-a procedat la exersare, ca ulterior, stăpânind instrumentul traducerii, să se recurgă la cercetare efectelor de receptare a literaturii prin traduceri; constat că strategiile editoriale practicate în Republica Moldova după 1990 contribuie, parţial, la o schimbare în ceea ce priveşte reprezentarea imaginii/statutului scriitorului: artistul apare ca un coautor al editorului în proiecte solicitate de piaţă; stabilit că în toată regiunea începând cu sec. XII a. Chr., evoluează comunităţile sedentare de agricultori şi crescători de animale; stabilite cinci orizonturi cultural cronologice ce s-au perindat în sudul regiunii Nistrului Mijlociu: „*Orizontul cu ceramică incizată*" sec XII-XI a. Chr., Cultura *Cozia-Saharna* sec. X-IX a.Chr, Aspectul arheologic *Basarabi-Şoldăneşti* sec. VIII a. Chr., Cultura traco-getică sec. VII/V a. Chr., Civilizaţia getică sec. IV–III a. Chr., apogeul dezvoltări comunităţilor din această zonă şi a întregului spaţiu Pruto-Nistrean; demonstrată prezenţa concentrării în regiunile cu păşuni şi bazine cu apă a stabilimentelor fortificate şi civile care, începând cu sec. X a. Chr., se dezvoltă în ascensiune prin mărirea aşezărilor atât fortificate cât şi nefortificate, ca în sec. IV-III a. Chr., în zona Saharna numărul lor atinge 15 situri întărite şi 42 stabilimente civile; atestată formarea în această vreme a unor centre administrative şi politice de mari proporţii; descoperit la Stolniceni-Hânceşti prezenţa unui centru religios fortificat din sec. IV-III a. Chr.; investigaţiile de la siturile din perioada romană şi în special la Sobari-Soroca vin să certifice prezenţa unei paleobazilici studiate anterior, materialele recuperate prezintă existenţa unei aşezări sec. III–IV a. Chr. amplasată în jurul unei paleobazilici care prezenta un centru religios din acest spaţiu şi deservea întreaga regiune din cursul Nistrului; pregătit pentru editare volumul II al manuscrisului Arhimandritului Andronic Popovici „Istoria Sfintelor mănăstiri Neamţ şi Secu", vol. II; demonstrat rolul directiv al Universităţii de Stat din Moldova în procesul evoluţiei şcolii superioare şi a instituţiilor de cercetare din RSSM; demonstrată clar ponderea majoră a specialiştilor formaţi la USM, care, ulterior, activează în şcoala superioară sau în instituţiile de cercetare ştiinţifică de la Academia de Ştiinţe a Moldovei; examinată problema privind locul şi rolul USM în mişcarea de renaştere şi eliberare naţională a demonstrat ponderea înaltă a colaboratorilor USM în acest proces; investigată problema evoluţiei valorilor universitare (facultăţi, catedre, centre şi

laboratoare de cercetare ştiinţifică), reuşindu-se prezentare dinamică a acestora, indicându-se motivele şi cauzele modificărilor; investigate organele eligibile, administraţiei şi subdiviziunilor universitare; constatat că publicaţiile cu caracter religios, în special cărţile destinate cultului ortodox, aveau diverse particularităţi: unele erau *originale*, altele *reproduceri* sau *traduceri;* întocmită o listă de tipărituri, apărute în diferite tipografii din Chişinău în perioada 1815 – 1918, şi anume: 11 lucrări publicate în anii 1815–1820 în *Tipografia Exarhicească*; 30 de cărţi publicate în anii 1823–1876 în *Tipografia Duhovnicească*; 6 publicaţii apărute în perioada 1860–1866 în *Tipografia Casei Arhiereşti*; 26 de ediţii apărute în anii 1907–1918 în *Tipografia Eparhială*; cercetat trecutul totalitar care are implicaţii fundamentale în devenirea societăţilor aflate în proces de democratizare şi integrare europeană; constituită baza de date digitale tematice la Universitatea de Stat din Moldova, promovarea paginilor web la nivel de comunităţi locale dedicate temei victimelor regimului stalinist.

Lucrări ştiinţifice publicate în anul 2015 –total 61, inclusiv: monografii – 8; articole în alte reviste editate în străinătate – 10; articole din reviste naţionale, categoria B – 7; articole din reviste naţionale, categoria C – 3; articole în culegeri internaţionale – 5; articole în culegeri naţionale – 35; teze ale comunicărilor la congrese, conferinţe, simpozioane, în culegeri (internaţionale) – 16; teze ale comunicărilor la congrese, conferinţe, simpozioane, în culegeri (naţionale) – 18.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din mun. Chişinău

A fost: analizată funcţionarea limbii române în prima jumătate a secolului al XIX-lea în Basarabia; au identificat schimbările demografice din Basarabia, în baza izvoarelor de arhivă; stabilite cauzele mortalităţii populaţiei; examinată activitatea elitei politice din Ţara Moldovei; identificat impactul conflictelor elitare asupra situaţiei politice externe a Ţării Moldovei; au analizat istoriografia problemei elitei intelectuale din Basarabia; stabilite trăsăturile elitei intelectuale, precum: promovarea unei culturi selecte, în baza unei educaţii riguroase; evidenţiate aportul lui Mihai Viteazul la întărirea bisericii ortodoxe din Ţara Moldovei; analizată politica imperială rusă în domeniul administraţiei din Basarabia; identificate particularităţile aplicării politicii imperiale în domeniul administraţiei locale în Basarabia; identificate realizările, problemele şi dificultăţile în predarea-învăţarea şi evaluarea patrimoniului cultural în sistemul învăţământului gimnazial; examinată problema cunoaşterii de către elevii din învăţământul gimnazial a obiectelor patrimoniului cultural naţional şi local, a contribuţiei unor personalităţi artistice în evoluţia societăţii contemporane; argumentată importanţa studierii în învăţământul preuniversitar şi universitar a patrimoniul naţional şi universal şi a fost motivată necesitatea includerii cursului „Istoria culturii naţionale şi universale" în grila disciplinelor de studii la facultăţile pedagogice pentru formarea viitoarelor cadre didactice ce cunosc şi apreciază valorile culturale naţionale şi universale; organizate seminare instructiv-metodice, privind necesitatea ocrotirii patrimoniului, pentru directorii adjuncţi în probleme de educaţie, conducătorii de ateliere artistice şi de arte plastice, studenţii Facultăţii de Istorie şi Geografie a UPS „Ion Creangă".

Rezultatele investigaţiilor au fost valorificate prin editarea a 18 lucrări ştiinţifice, inclusiv: culegeri tematice 1, articole în reviste recenzate internaţionale/naţionale 1/3, articole în culegeri peste hotare 1; articole în culegeri naţionale 10, teze ale comunicărilor 2, 2 reviste editate; diseminarea rezultatelor: 48 cursuri universitare la Ciclul I, II; Cursuri de instruire continuă ş.a.

Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice

A fost: identificate 956 lucrări noi, dintre care 486 de lucrări semnate de 44 de compozitori din fondul închis al Comisiei de achiziţionare a Ministerului Culturii, 106 lucrări semnate de 13 compozitori din biblioteca Sălii cu Orgă, 364 de lucrări semnate de 42 de compozitori, din arhiva Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor; au fost completate listele creaţiilor muzicale (956 unităţi), fişiere

ale lucrărilor muzicale (106 unităţi); registrul creaţiilor compozitorilor din Republica Moldova a fost completat cu 500 de partituri noi; prelucrate materialele arhivei de folclor a AMTAP; separate circa 1230 de fişiere; a început completarea fişierului Registrului digital al Arhivei AMTAP, verificarea şi reformatarea fişierelor 161–400 (în total circa 500 de melodii, înregistrate în anii 1969–1970).

Rezultatele obţinute au fost sintetizate şi publicate în: 1 monografie, 2 lucrări didactice, 2 suporturi de curs, 2 culegeri de articole ştiinţifice, 17 articole în reviste categoria C, 8 articole în reviste internaţionale, 12 articole în culegeri naţionale, 28 teze ale comunicărilor, 36 publicaţii on-line.

Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei

A fost realizat studiul de analiză al politicilor internaţionale/naţionale referitor la formarea profesională continuă a cadrelor didactice.

A fost instituit sistemul de criterii şi indicatori privind organizarea procesului de formare profesională continuă a cadrelor didactice din învăţământul general.

A fost efectuat studiul de analiză a sistemului de formare profesională continuă a cadrelor didactice.

A fost identificată o listă de acte normative privind organizarea procesului de formare profesională continuă ce urmează a fi elaborate/reconceptualizate.

Au fost identificate beneficiile parteneriatului şcoală-familie; şcoală şi administraţie publică locală; şcoală – agenţi economici; şcoală – ONG; şcoală – poliţie; şcoală – instituţii medicale în asigurarea coeziunii sociale şi oferirea unei educaţii de calitate.

A fost stabilit că, din perspectiva educaţiei europene pentru limbi, comunicarea (în limba maternă / în limbi regionale / străine) reprezintă o competenţă umană fundamentală, iar cunoaşterea / stăpânirea a 2–3 limbi – o precondiţie a vorbitorului cultivat şi a unei comunicări eficiente, care trebuie asigurată în învăţământul de bază, însă grija pentru promovarea şi cultivarea limbii materne, în contextul diversităţii lingvistice, revine exclusiv vorbitorilor ei şi statului naţional.

S-a constatat că, în cazul R. Moldova, formarea vorbitorului cult de limba română reprezintă nu doar un ideal al educaţiei lingvistice, ci şi o mare problemă determinată de mai mulţi factori (de ordin cultural, social, politic etc.), care poate fi soluţionată numai prin voinţă politică şi cu eforturi comune, antrenând toate structurile statului, toate nivelurile de decizie şi toate componentele societăţii. Drept urmare, problema formării vorbitorului cult în limba română ar trebui examinată nu doar din perspectivă pedagogică şi apreciată nu doar ca un rezultat al activităţii didactice, ci într-un context mult mai larg, general, incluzând aici toţi factorii de răspundere (de la nivel familial până la cel al politicii statului) şi abordată holistic, atât prin educaţia formală, realizată în cadrul şcolii, cât şi prin cea nonformală şi informală, astfel încât cultură lingvistică să apară ca un produs al culturii comunicării din familie, comunitate şi societate.

A fost sintetizat conceptul de vorbitor cult de limba română, au fost relevate direcţii posibile de formare-dezvoltare a vorbitorului cult, posibilităţi de intervenţie pedagogică în curriculumul cuprinse în aria Limbă şi Comunicare, cum ar fi: abordarea în sistem a proiectării finalităţilor; o proiectare mai echilibrată a acestora (mai puţine competenţe şi mai relevante); o mai bună corelare a procesului de formare a competenţei de comunicare; proiectarea mai explicită a unor contexte de realizare; dezvoltarea sinergică a capacităţilor de ordin înalt (vorbirea literară, comunicarea eficientă, gândirea critică etc.) astfel încât să apară mai evidentă preocuparea comună pentru atingerea scopului comun – formarea vorbitorului cult.

Au fost identificatenecesităţile de consultanţă şi asistenţă metodologică ale cadrului didactic în ceea ce priveşte formarea vorbitorului cult de limba română: elaborarea unor modele pedagogice, strategii educaţionale, suporturi metodologice ş.a.

A fost realizat studiul analitic cu privire la tendinţele internaţionale moderne în domeniul serviciilor educaţionale pentru copiii de vârstă timpurie.

A fost realizat studiul comparativ al politicilor educaţionale naţionale şi internaţionale privind sistemul de servicii de educaţie timpurie.

A fost revizuit regulamentul de organizare şi funcţionare a instituţiei de educaţie timpurie în scopul racordării acestuia la Codul Educaţiei nr. 152 din 17.07.2014 (în cadrul Grupului de lucru pe lângă ME (Dispoziţia ME nr. 66 din 24 februarie 2015)).

S-a elaborat metodologia de studiere a situaţiei curente privind procesul de educaţie timpurie din RM (corespunderea curriculumului, standardelor de dezvoltare, asigurarea nivelului optim de pregătire la debutul şcolarităţii etc.).

A fost realizat un studiu evaluativ cu privire la situaţia curentă a sistemului de servicii educaţionale pentru copiii de vârstă timpurie şi la necesităţile de dezvoltare a educaţiei timpurii din perspectiva sporirii calităţii serviciilor educaţionale şi a accesului către acestea.

A fost efectuat un studiu de congruenţă a documentelor naţionale reglatoare privind educaţia timpurie: Curriculumul educaţiei copiilor de vârstă timpurie şi preşcolară (1-7 ani) şi Standardele de învăţare şi dezvoltare a copilului de 0-7 ani.

Au fost definitivate recomandări metodice privind racordarea curriculumului la standardele de dezvoltare pentru promovarea unei adevărate schimbări în domeniul educaţiei timpurii, orientând-o spre noile cerinţe internaţionale şi naţionale faţă de acest domeniu.

Au fost analizate conceptele-cheie: calitate, eficienţă, eficacitate, fiind prezentate din perspectiva ştiinţelor educaţiei, racordate procesului educaţional în învăţământul secundar general, prin reflectarea practicilor internaţionale, dar şi a cadrului normativ şi reglator din ţară; competenţă – un concept reactualizat în plan internaţional şi revizuit de practica de dezvoltare curriculară din Moldova.

Î.S. Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale

A fost elaborat Registrul naţional online al revistelor ştiinţifice de profil cu distribuirea online a articolelor înregistrate în Instrumentul Bibliometric Naţional pe domenii şi a numărului de articole pe ţări din revistele ştiinţifice din Republica Moldova înregistrate în Instrumentul Bibliometric Naţional.

A fost evaluat nivelul accesului deschis la publicaţiile ştiinţifice din Republica Moldova, care a constatat că la ora actuală nu există o piaţă locală formată a publicaţiilor ştiinţifice, iar penetrarea lucrărilor de cercetare din Republica Moldova pe pieţele internaţionale este încă nesemnificativă.

Au fost determinate principalele trăsături ale structurii şi dinamicii conţinutului ştiinţific digital în Republica Moldova în perioada 2008–2014 şi au fost elaborate recomandări pentru creşterea conţinutului ştiinţific digital naţional până în anul 2020, accesibilităţii, vizibilităţii şi interoperabilităţii pentru componenta tehnologică a platformei pilot pentru asigurarea evaluării calităţii şi vizualizării conţinutului ştiinţific digital din Republica Moldova;

A fost elaborată metodologia de culegere a datelor privind conţinutul ştiinţific digital şi propuneri pentru programul „Crearea, dezvoltarea şi valorificarea conţinutului digital din Republica Moldova”.

A fost efectuată chestionarea actorilor reprezentativi ai procesului de creare, colectare, arhivare şi difuzare a conţinutului ştiinţific din Republica Moldova (manageri de instituţii, directori ai proiectelor de cercetare, colegiile de redacţie ale revistelor acreditate şi biblioteci) în cadrul studiului privind identificarea conţinutului ştiinţific naţional.

A fost elaborat Tabloul sinoptic privind nivelul de dezvoltare a societăţii informaţionale în Republica Moldova.

A fost elaborat Registrul online al gradelor ştiinţifice şi titlurilor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice conferite.

În cadrul platformei de discuţii privind problemele de dezvoltare a societăţii informaţionale, au fost întreprinse acţiuni întru promovarea modelului european de aplicare eficientă a politicilor socie-

tăţii informaţionale/instrumentelor de e-guvernare în Republica Moldova pentru a consolida participarea sectorului academic, administraţiei locale, mediului de afaceri, societăţii civile şi mass-media în procesul de luare a deciziilor, utilizând experienţa ţărilor V4 (Visegrad), cu 430 de participanţi, 4600 de vizitatori unici, 45 de ore transmisiuni online, 1100 de vizionări online a evenimentelor şi organizarea a două vizite de studiu în Polonia şi Slovacia.

Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi

Au fost elaborate Ghidurile praxiologice inovaţionale:

a) în domeniul învăţământului artistic secundar;

b) în domeniul învăţământului artistic profesional;

c) în domeniul învăţământului artistic universitar.

Au fost elaborate Curricule disciplinare (pentru toate nivelurile de învăţământ artistic) cu luare în seamă a concepţiei de implementare în opera educaţională a unei *praxiologii inovaţionale.*

Au fost elaborate Cursuri universitare opţionale (ciclurile: licenţă, masterat):

a) *strategiile eficienţei învăţământului artistic;*

b) *strategii de implementare a praxiologiei inovaţional-artistice.*

Au fost organizate şi monitorizate traininguri/seminare teoretico-praxiologice a profesorilor şcolari şi universitari.

Au fost organizate concursuri cu participarea elevilor şi studenţilor pentru cea mai reuşită interpretare vocală/instrumental/coregrafică (organizată anual în luna aprilie, în baza Filarmonicii *George Enescu* de la USB „*Alecu Russo*".

Au fost definiţi termenii educaţiei artistic-estetice pe principiile literaturii şi artei şi pe principiile educaţiei artistic-estetice, inclusiv pe coordonatele: metacogniţie–creaţie–receptare–comprehensiune–comentare/interpretare. La definirea – selectarea termenilor aferenţi educaţiei artistic-estetice s-a ţinut cont de tipurile cunoaşterii umane, practica producţiei/creaţiei artistic-estetice şi cea a educaţiei artistic-estetice.

A fost elaborat inventarul de termeni ai educaţiei artistic-estetice pentru consolidarea tuturor participanţilor la procesul de educaţie a copiilor în preşcolaritate.

A fost efectuat studiul exploratoriu şi descriptiv în baza rezultatelor chestionării educatorilor, conducătorilor muzicali şi a părinţilor copiilor de vârstă preşcolară, care a confirmat nevoia unui element integrator al educaţiei artistice prin intermediul inteligenţei spirituale a personalităţii.

Au fost elaborate şi implementate instrumentele de colectare a datelor ştiinţifice (3 chestionare, 2 anchete, 6 itemi pentru interviu şi 2 grile de observaţie) în vederea identificării necesităţilor de formare profesională a cadrelor didactice responsabile de educaţia incluzivă (cadre didactice de sprijin, preşedinţii comisiilor intraşcolare, şefii serviciului de asistenţă psihopedagogică).

A fost elaborat şi aprobat la Ministerul Educaţiei Planul de studii al Programului de profesionalizare „Cadrul didactic de sprijin".

A fost elaborată platforma de abordare structurală a reprezentărilor sociale (nucleul central + sistemul periferic + „zonele mute").

Au fost stabilite obiectivele, principiile şi etapele procesului de analiză structurală a reprezentărilor sociale.

A fost elaborat dosarul ştiinţific al etapei investigaţionale „Delimitarea conţinutului reprezentărilor sociale" (evocarea liberă + harta asociativă + chestionarul de caracterizare).

A fost efectuată investigaţia experimentală a familiilor cu scopul determinării structurii reprezentărilor sociale despre familie, în funcţie de diferite variabile: vârstă, sex, prin aplicarea următoarelor metode: *Metoda evocării libere* cu 2 faze: asocierea liberă şi ierarhizarea (elementele constitutive ale reprezentării sociale). *Metoda* prototipic-categorială.

A fost efectuată investigaţia experimentală a funcţionalităţii familiilor prin aplicarea: Modelului „circumplex” al evaluării familiale *FACES III (Family Adaptability Cohesion Evaluation Scale, D.H. Olson, J.Portner, Y. Lavee, 1985);* Inventarul distresului vieţii (LDI) (Edwin J. Thomas, Marianne Yoshioka, Richard D. Agerav); Scala de măsurare a comportamentelor de coping la familiile cu ambii soţi angajaţi (DECS Denise A. Skinner şi Hamilton I. McCubbin).

A fost elaborat suportul ştiinţifico-teoretic ,,Familia – structură socială: de la reprezentare la funcţionalitate”.

A fost delimitat conceptul de instruire adaptivă universitară, a fost identificat modelul de realizare a instruirii adaptive în cadrul studiilor universitare şi stabilite componente obligatorii ale unui curs online, organizat în cheia instruirii adaptive.

Academia de Administrare Publică

Au fost avizate proiectele de legi cu privire la statutul municipiului Bălţi şi Chişinău.

Au fost efectuate cercetări informaţionale şi diseminată informaţia privind procesul de dezvoltare regională, prin prisma valorilor şi standardelor Uniunii Europene prin studierea listei surselor bibliografice cercetate în domeniile: management public, management strategic, dezvoltarea durabilă, dezvoltare regională, marketing urban, dezvoltare spaţială elaborată.

Au fost publicate materialele Mesei rotunde: „Descentralizare şi autonomie locală: oportunităţi şi probleme”. Recomandările au fost expediate Comisiei parlamentare administraţie publică, dezvoltare regională, ecologie şi schimbări climatice, Direcţiei generale de descentralizare şi administrare locală (Cancelaria de Stat), CALM (1,5 coli autor).

Au fost publicate materialele conferinţei internaţionale ştiinţifico-practice „Consolidarea administraţiei publice locale: instrumente şi mecanisme” (12,2 coli autor). Rezoluţia conferinţei conţine recomandări concrete şi solicită reacţia autorităţilor publice.

Au fost extinse abordările ştiinţifice a managementului dezvoltării regionale şi conturate specificul acestuia în dezvoltarea durabilă, de la general la particular, privind diminuarea disparităţilor interregionale prin prisma noii politici de coeziune europeană.

Universitatea de Stat din Moldova
Centrul de Cercetări Ştiinţifice Ştiinţe Sociale şi Economice

A fost efectuată analiza surselor bibliografice cu referire la teoria şi practica asigurării conexiunii şi continuităţii între ciclurile de învăţământ superior. Contextul actual şi situaţia identificată la nivel naţional relevă faptul că persistă un nivel scăzut de conexiuni între şi intra ciclurile de învăţământ superior, ceea ce influenţează negativ asupra funcţionalităţii şi eficienţei acestora: repetarea aceloraşi cursuri în cadrul ciclurilor universitare, orientarea la aceleaşi finalităţi la diferite cicluri, aplicarea aceloraşi tehnologii didactice, incoerenţa competenţelor formate la ieşire cu calificările respective prevăzute de cadrul calificărilor şi incapacitatea de a realiza eficient funcţiile ocupaţionale etc.; realizarea funcţionalităţii ciclurilor de învăţământ superior în raport cu specificul şi misiunea sa; racordarea la standardele şi experienţele europene în domeniul învăţământului superior.

Au fost formulate concepte cu referire la formarea profesională – graduală, gradual-paralelă, gradual-complementară.

Au fost identificate relaţiile dintre finalităţile pe cicluri şi clasificatorul ocupaţiilor. Sunt identificate corespondenţele dintre finalităţile pe cicluri şi disciplinele de studiu în contextul asigurării continuităţii.

Au fost analizate diverse modele teoretic-explicative ale conflictului muncă-familie, fiind delimitate tipuri şi forme ale acestuia şi examinate implicaţiile a diverşi factori în producerea conflictului.

Au fost identificate unele diferenţe interculturale în manifestarea IPP între ţările cu o cultură predominant colectivistă vs individualistă.

S-au constatat diferenţe în funcţie de cultura organizaţională, între organizaţiile private şi cele publice (cele din urmă, împrumutând multe din valorile culturilor occidentale, care sunt mai curând individualiste decât colectiviste).

În vederea conceptualizării metodologice, au fost analizate conţinutul şi structura a diverse scale şi chestionare utilizate de cercetătorii din diverse ţări. Cele mai importante scale analizate de noi sunt: The Life Role Salience Scale; Family Supportive Organization Perceptions Measure; Boundary Flexibility; Work Family Conflict ş.a.

Aceste scale au fost traduse, adaptate şi validate pentru populaţia din RM, în baza lor fiind elaborat un chestionar ce conţine 7 subscale (70 itemi) şi care poate fi utilizat în investigarea a diverse aspecte legate de manifestarea conflictului muncă-familie.

A fost realizată fundamentarea şi conceptualizarea principalelor teorii şi abordări în domeniul studiilor diasporale.

Au fost analizate multiple forme de manifestare a comunităţilor diasporale la nivel mondial, clasificarea lor în baza celor mai remarcaţi cercetători din domeniu.

A fost analizat rolul şi funcţiile diasporelor în calitate de comunităţi transnaţionale.

Au u fost investigate modelele de interacţiune a diasporelor etc.

A fost elaborat un program pentru studiul sociologic al problemelor diasporei. Chestionarul conţine aproximativ 100 de întrebări cu răspunsuri multiple care se ocupă cu problemele de bază ale funcţionării diasporei moldoveneşti.

A fost evaluat rolul Guvernului Republicii Moldova în lucrul cu diaspora, pentru a înţelege modul în care guvernul interacţionează de fapt cu diaspora. Analiza este orientată spre mai multe aspecte ale politicii de diasporă: identificarea subiecţilor din diasporă, colectarea de date privind populaţia diasporei, instalarea organizaţiilor instituţionale formale şi informale pentru a coopera cu diaspora, adoptarea de măsuri legislative, planificarea resurselor umane, sociale, financiare şi de afaceri ale diasporei, crearea relaţiilor de afaceri pentru a înţelege mai bine posibilitatea participării diasporei moldoveneşti în dezvoltarea Republicii Moldova; s-a analizat obstacolele şi identificat prioritățile de acţiuni viitoare.

Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova

S-a analizat cadrul legislativ al Uniunii Europene privind tranzacţiile electronice, în special Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European şi a Consiliului Europei şi s-a elaborat conceptul de amendamente la Legea nr. 284 / 2004 privind comerţul electronic (aprilie 2015).

S-a elaborat Proiectul de lege cu privire la modificarea şi completarea Legii nr. 284/2004 privind comerţul electronic (întocmirea tabelului de concordanţă în vederea transpunerii Directivei 31/2000/CE privind comerţul electronic în legislaţia naţională) (decembrie 2015).

S-au formulat şi argumentat propuneri cu privire la excluderea normelor de rentabilitate la producere şi a adaosului comercial la vânzarea produselor alimentare de importanţă socială.

S-a elaborat mecanismul de acordare a ajutorului social (compensaţii nominative pentru părţile sociale defavorizate cu venituri sub limita coşului alimentar al minimului de existenţă).

S-au identificat oportunităţile de dezvoltare a comerţului interior derivate din Acordul de Asociere RM-UE şi Acordul de Liber Schimb Aprofundat şi Cuprinzător (DCFTA).

S-a contribuit la elaborarea documentelor de politici:

- Strategia de dezvoltare a alimentaţiei publice din cadrul Moldcoop (aprobată de Biroului Executiv Moldcoop la 27 februarie 2015);

- Strategia de dezvoltare a comerţului interior din rn. Rezina (prezentată Consiliului raional Rezina).

Au fost consolidate şi dezvoltate în continuare elementele de infrastructură în sectorul de cercetare şi consultanţă din cadrul: Laboratorul de studiu al mărfurilor, Laboratorul de tehnologii şi utilaj comercial, Centrul de Consultanţă Juridică. Acestea sunt utilizate în procesul educaţional şi de cercetare a studenţilor.

Au fost publicate rezultatele cercetării, care au o reală aplicare în practica învăţământului pedagogic universitar. Potenţialii beneficiari sunt facultăţile şi catedrele universităţilor din R. Moldova, care asigură pregătirea iniţială a cadrelor didactice, studenţi, pedagogi, doctoranzi şi cadre didactice universitare.

Au fost reliefate coordonatele epistemologice şi praxiologice ale construcţiei curriculare în învăţământul pedagogic universitar, necesare pentru formarea cadrelor didactice în perspectiva renovării paradigmei educaţiei contemporane şi proiectate/elaborate/validate experimental resursele curriculare.

A fost examinată noua viziune a Ministerului Educaţiei cu privire la metodologia elaborării şi aprobării produselor curriculare pentru cursurile din categoria „opţionale” a planului-cadru – viziune care încă nu fusese făcută publică la momentul când echipa de proiect elabora strategia cercetării.

S-a propus, pentru aprobare, Consiliului Naţional pentru Curriculum şi Evaluare 2 documente curriculare, care au fost aprobate şi recomandate. Conform sondajului desfăşurat, unul dintre acestea, *Citind, învăţ să fiu*, se află în topul preferinţelor profesorilor în anul de studii 2015–2016.

A fost elaborat un chestionar pentru profesori, aplicat online şi analizat. Rezultatele confirmă situaţia pe care am intuit-o din start: profesorii nu au pregătirea necesară pentru a elabora curriculumul şi suportul didactic necesar, prin urmare, a le pune la dispoziţie o metodologie este stringent şi oportun.

A fost elaborat un chestionar pentru elevii de gimnaziu şi liceu, şi cercetătorii au interpretat datele. Aceste răspunsuri demonstrează că elevii nu au pregătirea necesară pentru a lua decizii întemeiate în raport cu oferta de opţionale posibile, dar că îşi doresc o varietate mult mai mare de cursuri decât li se propun la moment.

Materialele cercetării desfăşurate pe parcursul acestui an, au fost reflectate în lucrarea ştiinţifico-metodică „Opţionalul în şcoală: experienţe şi opinii”.

A fost analizată starea actuală privind educaţia inlcuzivă în Europa şi în Republica Moldova, dreptul la educaţie, accesul şi participare a tinerilor cu dizabilităţi; politicile educaţionale incluzive; egalizarea şanselor pentru tinerii cu deficienţe, accesul acestora la orice formă de educaţie şi ocrotire.

S-au realizat studii, cercetări pentru identificarea accesului la învăţământul universitar a tinerilor cu dizabilităţi şi şansele de integrare a lor pe piaţa muncii.

A fost elaborat şi implementat un program de studii universitare de masterat „Psihopedagogia şcolii incluzive”.

A fost elaborat Studiul „Standarde ocupaţionale în domeniul dizabilităţii”, fiind stabilite problemele tinerilor cu dizabilităţi, identificate barierele incluziunii în instituţiile universitare, studiată adaptarea studenţilor la condiţiile mediului universitar, determinate modelele contemporane de încadrare în câmpul muncii a tinerilor, studiată implicaţia tinerilor în activităţile de voluntariat, studiată participarea persoanelor cu dizabilităţi la viaţa comunităţii.

Au fost determinate bazele teoretico-ştiinţifice a formării iniţiale şi continuă a psihologilor în domeniul protecţiei copilului faţă de violenţă.

Au fost evidenţiate practicile bune privind implicarea specialiştilor psihologi în combaterea violenţei în sistemul educaţional din România, Ucraina, Belarus, UE.

S-au studiat particularităţile dezvoltării intelectuale, sferei emoţional – volitive, imaginii de sine a minorilor delincvenţi şi s-a conturat profilul personalităţii minorului delincvent.

S-au cercetat aspectele relaţional-sociale ale minorului delincvent: relaţiile cu membrii familiei, relaţiile interpesonale în colectivul de semeni, relaţiile în anturajul social, s-au studiat particularităţile de comunicare ale acestora şi s-a evidenţiat specificul reţelei sociale ale minorilor delincvenţi.

A fost conturată arhitectura atitudinală a părinţilor, a căror copii manifestă comportament delincvent. Atitudinea de acceptare şi cea de simbioză practic lipseşte. În schimb, predomină atitudinea de hipersocializare, adică părinţii pretind copilului ascultare necondiţionată, îl pedepsesc drastic, urmă-

resc scrupulos realizările sociale ale acestora, cerându-i succes. Majoritatea părinţilor îşi infantilizează copiii, neglijând vârsta lor biologică, le atribuie copiilor insuccese de caracter personal şi social, subapreciază interesele, gândurile, pasiunile şi sentimentele copilului, îşi consideră copiii neadaptaţi, neisprăviţi, uşor supuşi influenţelor distructive, lipsiţi de abilităţi sociale.

S-au elaborat: profilul psihosocial al minorului din grupul de risc, profilul psihosocial al minorilor condamnaţi la măsuri educative de pedeapsă, profilul psihosocial al minorilor eliberaţi din locurile de detenţie.

Universitatea de Stat din Tiraspol

A fost cercetată experienţa naţională, regională şi europeană de FPC a cadrelor didactice preuniversitare de matematică şi informatică; au fost analizate documentele normative şi reglatorii pentru FPC în Romania, Ucraina, Rusia, Belarus, Germania, Portugalia, Coreea de Sud. Au fost extrase concluzii privind: obligativitatea formării profesionale continue (FPC); furnizorii de FPC; durata studiilor şi numărul de credite ECTS; modalităţile şi formele de organizare; intrumentele TIC utilizate; certificarea competenţelor profesionale; finanţarea FPC; evaluarea şi acreditarea.

A fost elaborat *Raportul analitic privind percepţia de către cadrele didactice a eficacităţii şi eficienţei metodelor actuale de FPC a cadrelor didactice de matematică şi informatică şi nevoile viitoare ale sistemului educaţional autohton în acest domeniu*.

Au fost elaborate şi aprobate Standardele pentru competenţa digitală a cadrelor didactice (ordinul ME din 07.09.2015), metodologia de evaluare a competenţelor digitale.

Au fost stabilite acţiunile necesare pentru îmbunătăţirea calităţii procesului FPC a profesorilor de matematică şi informatică: modernizarea şi diversificarea conţinuturilor modulelor studiate în procesul de formare continuă; includerea în spectrul de module a celor ce ţin de formarea şi dezvoltarea competenţei digitale pentru educaţie; diversificarea modelelor de livrare a resurselor digitale către cei instruiţi – crearea repozitoriului de resurse educaţionale pentru formarea cadrelor didactice, inclusiv manualele electronice şi problemarele digitale; diversificarea modelelor de organizare a formării cadrelor didactice, includerea formei de instruire la distanţă şi a celei de instruire mixtă.

A fost elaborat *Modelul nou de formare continuă a cadrelor didactice la matematică şi informatică în baza formării şi dezvoltării competenţelor profesionale* orientat spre formarea şi dezvoltarea de competenţe profesionale, care sunt definite în conformitate cu Cadrul Naţional al Calificărilor.

A fost definit conceptul mediilor de învăţare activă sau learning by doing environments ca includerea în procesul de predare-învăţare a instrumentelor digitale şi media concepute pentru a spori eficienţa şi motivaţia de învăţare a elevilor.

A fost stabilită strategia şi metodologia de cercetare, bazată pe abordările utilizate în studiul peisajelor culturale (geoecologică (clasică), axiologo-informaţională, semantică (semiotică), fenomenologică (hermeneutice), perceptuală, istorico-geografică, etno-culturală, sistemică etc.

S-a elaborat structura (arhitectura) bazei de date geografice, necesară în colectarea, stocarea, analiza şi interpretarea informaţiei, referitoare la categoriile elementelor componente ale peisajelor culturale, ce vor servi ca marcheri în constituirea peisajelor culturale.

S-a analizat înfiinţarea spaţio-temporală a aşezărilor umane, argumentându-se rolul aşezărilor umane şi al reţelei de drumuri în individualizarea şi culturalizarea peisajelor. Aşezările umane concentrează un bogat patrimoniu cultural al diferitor etnii, din preistorie până în prezent. Astfel un rol semnificativ în peisaje le revin elementelor istorico-culturale, care evidenţiază particularităţile specifice ale aspectului arhitectural, estetic şi cultural al lor, în aprecierea valorii şi promovării peisajelor culturale.

S-a concretizat categoria de competitivitate economică în perspectiva implementării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, fiind analizată interdependenţa între competitivitate economică, integrare europeană şi dezvoltare economică durabilă.

S-a elaborat baza informaţională de date pentru evaluarea calitativă şi cantitativă a nivelului competitivităţii Republicii Moldova în 2015.

S-a evaluat Indicele Global al Competitivităţii Republicii Moldova, avantajele şi dezavantajele competitive, în context regional şi global în anul 2015.

Au fost analizaţi factorii principali care determină necesitatea găsirii unor noi modele de dezvoltare economică, precum globalizarea, internaţionalizarea afacerilor, creşterea interdependenţei economice între state, integrarea economică la nivel regional, european şi chiar mondial, liberalizarea comerţului cu servicii; liberalizarea pieţelor de capital; liberalizarea investiţiilor străine directe; stabilirea bunurilor comune ale umanităţii; securitatea ecologică; diminuarea taxelor vamale, renunţarea la politica vamală şi la restricţiile de circulaţie a mărfurilor, serviciilor, tehnologiilor şi capitalurilor, argumentându-se că competitivitatea şi eficienţa vor reprezenta factorii determinanţi ai sustenabilităţii creşterii economice, iar soluţiile necesare asigurării unei creşteri economice durabile trebuie căutate în activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare.

S-a determinat că creşterea economică în baza factorilor actuali de dezvoltare a competitivităţii (resurse şi forţă de muncă ieftină, inclusiv la export) nu mai este astăzi posibilă. Este necesară o competitivitate inovaţională. Astfel, s-a ajuns la relaţia directă: economia cunoaşterii-competivităţii-creşterii economice sustenabile.

S-a stabilit că doar prin valorificarea oportunităţilor oferite de economia cunoaşterii poate fi asigurat un nivel de competitivitate capabil să genereze o creştere economică sustenabilă.

S-a constatat, în cadrul sondajului naţional organizat pe un eşantion reprezentativ format din 108 întreprinderi din toate regiunile ţării şi care reprezintă cele mai importante sectoare ale economiei naţionale, că în calitate de factori cu un impact negativ mai mare asupra derulării afacerilor, respondenţii consideră: corupţia – factor menţionat de 81 % din totalul întreprinderilor chestionate; instabilitatea politicii economice – 59 %; instabilitatea politică – 47 %; ineficienţa birocraţiei guvernamentale – 46 %; forţa de muncă slab educată – 44 %.

S-a concluzionat că pentru Republica Moldova este prematur să vorbim despre o competitivitate bazată pe inovaţii. Luând în considerare pilonii de asigurare a competitivităţii, în baza cărora concurează statele lumii, o creştere economică rapidă poate fi asigurată în baza următoarei matrice:

1. Lichidarea discrepanţelor critice în competitivitate, după care Republica Moldova rămâne cu mult în urma multor state ale lumi. Republica Moldova a fost inclusă pentru prima dată în Raportul Competitivităţii Globale în anul 2005, fiind plasată pe poziţia 82 din totalul de 117 state, trecând pe poziţia 94 în anul 2010 (din 139 state analizate) şi pe poziţia 84 în anul 2015 din totalul celor 140 state incluse în clasament. La capitolul „Inovaţii" Republica Moldova este plasată pe poziţia 130, iar „Complexitatea businessului" – 127 . La aceste poziţii, Republica Moldova cedează considerabil şi în aspect regional, inclusiv în raport cu principalii săi parteneri comerciali – România, Ucraina şi Federaţia Rusă.

2. Dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaştere în Republica Moldova şi direcţionarea corespunzătoare a investiţiilor este necesară o integrare efectivă a învăţământului superior, cercetării şi mediului de afaceri (dezvoltarea triunghiului cunoaşterii).

3. Asigurarea unei creşteri economice sustenabile, prin folosirea eficientă a resurselor şi responsabilizarea socială a mediului de afaceri.

S-a reiterat că este imperios necesară asigurarea unităţii sociale, în vederea atingerii obiectivelor propuse, prin unificarea eforturilor statului, mediului de afaceri, cercetării, educaţiei, societăţii civile etc., adică asigurarea unui dialog şi parteneriat eficient între toţi actorii sociali şi de afaceri.

Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport

Au fost identificate conceptele cheie ale acmeologiei ca ştiinţă; legităţile şi mecanismele pentru atingerea performanţelor în activitatea pedagogică şi căile de formare a unui specialist profesionist în domeniul culturii fizice.

A fost determinat faptul că rolul principal în pregătirea specialiştilor în domeniul culturii fizice îl are interacţiunea dintre conţinuturile predate în cadrul disciplinelor de bază, opţionale şi competenţele formate în cadrul stagiilor de practică.

A fost studiată literatura de specialitate şi materialele ştiinţifico-metodice, ceea ce a permis sintetizarea unui şir de capacităţi profesionale ale profesorului/antrenorului, ce vor contribui la atingerea măiestriei pedagogice.

S-a efectuat un studiu detaliat privind stabilirea schemei principale a clasificării efortului în diferite probe de sport.

Au fost stabiliţi parametrii eforturilor de antrenament în cadrul unei şedinţe de antrenament şi unui mezo şi macrociclu de pregătire.

S-au elaborat caracteristicile-model ale nivelului de pregătire tehnică şi fizică specială la atleţi, înotători şi luptători.

A fost evaluată starea organismului sportivilor până şi după îndeplinirea efortului, ceea ce permite, în mod eficient şi variabil, planificarea următorului efort.

B. Secţii

3.6. Cele mai valoroase realizări ştiinţifice

3.6.1. Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte

Institutul de Zoologie

Cartea Roșie a Republicii Moldova, ediția a III-a

Autori: Executanţii proiectelor „Evaluarea stării speciilor de animale şi elaborarea criteriilor de raritate în scopul actualizării listei roşii (etapa I)”, „Evaluarea stării populaţiilor şi determinarea statutului speciilor de animale propuse pentru ediţia a III-a a Cărţii Roşii (etapa II)”, „Pregătirea manuscrisului şi editarea Cărții Roșii a Republicii Moldova ediția a III-a”, finanțate de Fondul Ecologic Național. Director de proiecte acad. Ion Toderaş

În perioada anilor 2010–2013 a fost evaluată diversitatea, starea populaţiilor speciilor de animale şi detectabilitatea speciilor de animale din diferite grupe taxonomice de pe teritoriul Republicii Moldova. Au fost elaborate criteriile de raritate a speciilor de animale în corespundere cu criteriile şi categoriile Listei Roşii a Uniunii Internaţionale a Conservării Naturii (IUCN) şi principiilor de utilizare a criteriilor Listei Roşii a IUCN, ţinând cont de particularităţile regionale ale Republicii Moldova. În corespundere cu criteriile elaborate a fost determinat statutul speciilor conform categoriilor de raritate şi a fost întocmită lista speciilor care au fost propuse pentru a fi incluse în ediţia a III a Cărţii Roşii. Criteriile de raritate, lista speciilor de animale (219 specii), autorii şi algoritmul descrierii speciei de animale în ediţia a III a Cărţii Roşii a Republicii Moldova au fost aprobate de către Comisia Națională a Cărții Roșii a Republicii Moldova.

Specii noi pentru ştiinţă şi 20 specii noi pentru fauna Republicii Moldova

Autori: dr. hab. Bușmachiu Galina, dr. hab. Gheorghe Manic, dr. Svetlana Bacal, dr. Irina Mihailov, dr. Oxana Munjiu, dr. Dumitru Bulat, dr. Denis Bulat

Pe parcursul anului 2015 au fost înregistrate 2 specii de colembole noi pentru știință: *Hymenaphorura ioni* Bușmachiu, Popa, Weiner, 2014, colectată în Rezervația naturală „Codrul secular Giumalău”, Rezervația naturală „Peștera Liliecilor”, România și specia *Arrhopalites prutensis*

(Vargovitsh & Busmachiu, 2015), colectată în două localităţi de pe teritoriul Republicii Moldova (Leuşeni şi Branişte).

Au fost stabilite complexele faunistice de colembole, coleoptere şi himenoptere în diferite biocenoze naturale ale Republicii Moldova. Pentru prima dată în fauna Republicii Moldova au fost înregistrate o familie: Oncopoduridae (Collembola), un gen *Pygmarrhopalites* (Collembola) şi 19 specii noi pentru fauna Republicii Moldova: Collembola – 13 specii (*Arrhopalites ulehlovae* Rusek, 1970; *Pygmarrhopalites terricola* (Gisin, 1958); *Pygmarrhopalites secundarius* (Gisin, 1958); *Pygmarrhopalites ornatus* (Stach, 1945); *Ceratophysella stercoraria* (Stach, 1963); *Mesaphorura rudolfi* Rusek, 1987; *Mesaphorura simoni* Jordana, Arbea, 1994; *Isotomurus antennalis* (Bagnall, 1940); *Orchesella villosa* Linnaeus, 1767; *Lepidocyrtus arrabonicus* Traser, 2000; *Oncopodura crassicornis* Schoebotham, 1911; *Stenacidia violacea* (Reuter, 1881); *Sminthurus nigromaculatus* (Tullberg, 1872)), Coleoptera – 4 specii (*Rhantus suturalis* (Macleay, 1825); *Rhantus exoletus* (Forster, 1771); *Saperda populnea* (Linnaeus, 1758); *Pselaphus heisei* Herbst, 1792) şi Hymenoptera – 2 specii (*Halicoptera hippens* Walker, 1839; *Halticoptera laevigata* Thomsoon, 1876).

Reţeaua Internaţională Interdisciplinară pentru Prevenirea Dezastrelor şi de Atenuare a Poluării Mediului în Euroregiunea Dunărea de Jos (INPOLDE)

Autori: acad. Ion Toderaş, prof. dr. hab. Elena Zubcov, prof. dr. hab. Laurenţia Ungureanu şi executanţii proiectelor internaţionale „MIS ETC 1150 Centru pilot de resurse pentru prezervarea transfrontalieră a biodiversităţii acvatice a râului Prut" şi „MIS ETC 1676 Cooperare interdisciplinară transfrontalieră pentru prevenirea dezastrelor naturale şi reducerea poluării mediului în Euroregiunea Dunărea de Jos", din cadrul Programului Operaţional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007–2013, finanţate de Uniunea Europeană.

Parteneri: Institutul de Zoologie în parteneriat cu Institutul de Geologie şi Seismologie, Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, Universitatea „Dunărea de Jos" din Galaţi şi Centrul Ştiinţific Ucrainean pentru Ecologia Mării din Odesa, Ucraina.

În baza unui monitoring complex al stării şi funcţionării principalelor comunităţi de hidrobionţi, a calităţii apelor din Prut şi fl. Dunarea a fost elaborat Raportul de Evaluare a Riscului pentru integritatea ecosistemului r. Prut, Planul de Urgenţă pentru restaurarea ecosistemului şi recomandările privind conservarea biodiversităţii acestuia, diminuarea nivelului de poluare şi îmbunătăţirea capacităţii de autoepurare, utilizarea raţională a resurselor piscicole ale r. Prut şi îmbogăţirea lor cu specii economic valoroase. Unul din rezultatele remarcabile constă în cercetările genetice asupra ADN-ului speciilor de peşti şi înregistrarea pentru prima oară în r. Prut a speciei invazive de peşti *Benthophilus nudus* (Breg, 1898) – primăvara 2015, Câşliţa-Prut. Au fost efectuate cercetări experimentale privind intensitatea proceselor producţional-destrucţionale şi influenţa substanţelor nutritive şi toxice asupra producţiei fitoplanctonului şi a destrucţiei materiei organice pentru aprecierea stabilităţii şi toleranţei ecosistemelor investigate. În comun cu partenerii au fost testate şi validate peste 30 de metode performante privind studiul poluării mediului.

Institutul de Chimie

Tehnologie de tratare/potabilizare a apelor subterane

Autori: m. cor. Tudor Lupaşcu, cercetătorii ştiinţifici Tatiana Mitina şi Oleg Borovețchi

A fost elaborată şi verificată în practică tehnologia de tratare/potabilizare a apei subterane de la fabrica de panificare din or. Tiraspol.

Tehnologia constă în tratarea prealabilă a apei subterane prin osmoza inversă, amestecarea apei tratate cu apa netratată în raport optim stabilit şi filtrarea acestui amestec prin coloana de cărbune activ autohton cu proprietăţi speciale. Tehnologia elaborată permite obţinerea unei ape potabile cu parametri de calitate superioară utilă pentru producerea produselor de panificaţie şi a băuturilor nealcoolice.

Compuşi organici noi cu activitate bacteriostatică faţă de *M. tuberculosis*

Autori: dr. hab. Fliur Macaev, dr. Serghei Pogrebnoi

Au fost obţinuţi complecşi de incluziune ai derivaţilor alcaloidului triptantrină cu β-ciclodextrinele. În urma efectuării testărilor preclinice, s-a stabilit că în cazul interacţiunii complexului cu celula *M. tuberculosis* creşte permeabilitatea peretelui micobacterian pentru substanţa activă. A fost determinată concentraţia minimă de inhibiţie a creşterii micobacteriilor tuberculozei de către derivaţii triptantrinei; a fost stabilită toxicitatea redusă a preparatului şi posibilitatea continuării studiilor preclinice de determinare a eficacităţii compuşilor studiaţi.

Institutul de Microbiologie şi Biotehnologie

Elaborarea principiilor de asigurare a calităţii biomasei de *Spirulina platensis* în condiţii de stres oxidativ cauzat de condiţiile industriale de cultivare

Autori: acad. V. Rudic, dr. L. Cepoi, dr. L. Rudi, dr. T. Chiriac, dr. V. Miscu, dr. S. Codreanu, cercetătorii ştiinţifici D. Sadovnic, S. Djur, V. Dumbrăveanu şi V. Ghelbet

În baza înregistrării fluctuaţiilor principalelor componente biochimice şi capacităţii reducătoare a biomasei de *Spirulina platensis* pe durata ciclului vital în cadrul fluxului tehnologic, precum şi a nivelului de acumulare a radicalilor liberi au fost elaborate recomandări cu referire la modelarea condiţiilor de producere şi termen optim de colectare a biomasei, astfel ca produsele obţinute să fie sigure pentru consumul uman. A fost demonstrat că tulpina *Spirulina platensis* CNM-CB-11 este adaptată la condiţiile de producere industrială, iar regimul tehnologic propus pentru această tulpină asigură stabilitatea principalilor indicatori de bază ai calităţii produselor finite.

Eficientizarea tehnologiilor de bioremediere a solului contaminat cu poluanţi organici persistenţi pe calea utilizării nanoparticulelor de Fe_3O_4

Autori: dr. S. Corcimaru, dr. T. Sîrbu, dr. L. Batîr, cercetătorii ştiinţifici A. Tanase, V. Cozma şi V. Slănină

Pentru prima dată a fost demonstrat că nanoparticulele de Fe_3O_4 pot fi utilizate pentru eficientizarea tehnologiilor de bioremediere a solului contaminat cu poluanţi organici persistenţi (POPs). A fost arătat că nanoparticule de Fe_3O_4 pot spori rezistenţa microorganismelor faţă de POPs în sol, stimula creşterea microorganismelor în sol sau pe medii nutritive în prezenţa dozelor mari de POPs, inclusiv în lipsa altor surse de carbon accesibil, stimula activitatea antimicrobiană a diferitor tulpini de microorganisme în prezenţa dozelor mari de POPs. Au fost identificate tulpini de microorganisme cu proprietăţi valoroase, care sunt manifestate în prezenţa nanoparticulelor de Fe_3O_4 – cu capacitatea de creştere activă în medii cu concentraţii mari de POPs şi fără alte surse de carbon accesibil şi activitate antimicrobiană înaltă.

Procedee de obţinere a nanoparticulelor de argint prin biosinteză

Autori: acad. V. Rudic, dr. L. Cepoi, dr. L. Rudi, dr. T. Chiriac, dr. S. Codreanu, cercetător ştiinţific D. Sadovnic

Au fost elaborate procedee de obţinere a nanoparticulelor de argint prin biosinteză, care se bazează pe capacitatea reducătoare a biomasei şi a fracţiilor de biomasă a patru tulpini de microorganisme fotosintezatoare (*Spirulina platensis, Nostoc linckia, Porphyridium cruentum, Dunaliella salina*). În funcţie de condiţiile în care are loc biosinteza, se poate dirija atât cu forma, cât şi cu dimensiunea nanoparticulelor de argint. De asemenea, condiţiile de biosinteză determină şi localizarea nanoparticulelor în celulele microorganismelor. Astfel, pot fi obţinute nanoparticule cilindrice ori sferice, cu dimensiunea între 6–32 nm, monodisperse ori în conglomerate, localizate la suprafaţa celulelor ori în interiorul lor. Procedeele mai includ şi tehnicile de separare a nanoparticulelor. Au fost obţinute preparate complexe, care includ nanoparticule şi alte principii bioactive ale biomasei microorganismelor fotosintetizatoare.

Grădina Botanică (Institut)

Conservarea lumii vegetale a Republicii Moldova. Cartea Roșie a Republicii Moldova

Autori: Pentru compartimentul „Plante" au activat 27 de cercetători ai GB (I) AȘM (autor-coordonator dr. Alexandru Teleuță)

A fost evaluată starea actuală a speciilor de plante rare şi editată Cartea Roșie a Republicii Moldova, ed. III, care cuprinde 208 specii. Editată cu suportul financiar al Fondului Ecologic Național.

Conservarea lumii vegetale a Republicii Moldova. Ariile naturale protejate ale Moldovei. Arbori seculari

Autor: dr. hab. Gheorghe Postolache

A fost evaluat și rectificat fondul de arbori seculari din Republica Moldova (313 arbori din 150 de amplasamente) în calitate de resurse genetice din sectorul forestier.

Institutul de Fizică Aplicată

Reţeaua SKYRMION în compusul lacunar spinel GaV_4S_8

Autor: dr. hab. Vladimir Țurcanu

A fost descoperit un nou aranjament de spini de tip Neel-skyrmion cu rotația spinilor în plan radial. Materialele cu aranjarea spinilor de tip skyrmion reprezintă un avantaj pentru designul dispozitivelor informaționale performante de generație nouă datorită dimensiunilor nanometrice și posibilității de manipulare a structurii acestora cu câmpuri de intensitate mică.

Acoperiri cuazidiamantate cu rezistența sporită la uzare

Autor: dr. Valentin Mihailov

În premieră, au fost elaborate generatoare de impulsuri – concepție nouă – cu ajutorul cărora în procesul durificării prin electroeroziune cu molibden (Mo), crom (Cr) şi stelit (B3K) a suprafeţelor lucrătoare a pieselor de mașini din oțel de construcţii St.45 au fost obținute acoperiri cuazidiamantate cu rezistența la uzare de zeci de ori mai mare decât a pieselor nedurificate.

Institutul de Matematică şi Informatică

Rețeaua SKYRMION în compusul lacunar spinel GaV_4S_8

Autor: dr. hab., prof. Dumitru Lozovanu

A fost descoperit un nou aranjament de spini de tip Neel-skyrmion cu rotația spinilor în plan radial. Materialele cu aranjarea spinilor de tip skyrmion reprezintă un avantaj pentru designul dispozitivelor informaționale performante de generație nouă datorită dimensiunilor nanometrice și posibilității de manipulare a structurii acestora cu câmpuri de intensitate mică. Rezultatele pot fi utilizate în diverse sisteme decizionale aplicative, în special la modelarea politicilor economice în vederea dezvoltării durabile în condiții de incertitudine și risc.

Institutul de Ecologie și Geografie

Harta digitală a teritoriului Republicii Moldova „Expunerea sistemelor teritoriale către manifestarea riscurilor climatice".

Autori: dr. hab. Maria Nedealcov, dr. Nicolae Boboc, dr. Ghenadii Sîrodoev

Au fost elaborate modelele cartografice privind impactul fenomenelor meteo-climatice de risc din perioada rece şi caldă a anului, întocmită baza de date privind estimarea gradului de expunere

a sistemelor teritoriale către manifestarea proceselor ce au loc în învelişul de sol şi relief, evaluată variabilitatea teritorială a parametrilor morfologici ale polipedonului. Cu ajutorul SIG, a fost aplicat modelul ABC (abiotic-biotic-cultural) în definirea peisajelor din Podişul Codrilor şi evidenţiate 20 de tipuri elementare de peisaj.

Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor

Sistem de avertizare la viţa-de-vie

Autori: dr. hab. Vladimir Todiraş, dr. Tatiana Tretiacova, Alexei Popa

A fost elaborat un Sistem de management al bolilor şi dăunătorilor pentru producţia de struguri ecologică. În scopul de a opera acest sistem de gestionare a organismelor dăunătoare a fost stabilit şi îmbunătăţit site-ul (http://eco-con.net/VieProj.aspx). *Site-ul web* include calculator grade-zi, date meteorologice *online* şi modele pentru luare a deciziilor de management a bolilor şi dăunătorilor în Republica Moldova. Fişierele cu informaţii importante privind boli şi dăunători, inclusiv factorii de mediu, care influenţează dezvoltarea acestora, descrierea biologiei şi fotografii electronice a bolilor, dăunătorilor şi a daunelor, precum simptome, importanţă economică şi pragurile sunt componente ale sistemului.

Tehnologii inofensive de protecţie integrată a plantelor prin utilizarea substanţelor biologic active în controlul impactului agenţilor patogeni

Autori: dr. Dina Elisoveţcaia, dr. Ion Boubătrîn, Valentina Doroşenco

Recomandări metodice de estimare a eficacităţii bioelisitorilor: Reglalg – extract din alge, Recol – extract din *Reynoutria sachalinensis*, Paurin – preparat microbiologic pe baza bacteriilor saprofite *Pseudomonas fluorescens* CR 330D. Trei tratamente cu bioelisitorii Reglalg – 0,5 l/ha, Recol – 2,0 l/ha, Paurin-2,0 l/ha au diminuat infectarea frunzelor şi fructelor culturii de măr cu patogenul *Venturia inaequali*s la 81,2–89,5 % şi *Monilia fructigena* la 85,5 – 88,5 % şi au contribuit la reducerea volumului de aplicare a fungicidelor cu 50 %. S-au majorat şi indicii biometrici: indexul clorofilei (cu 13–34 mg/cm²), lungimea lăstarului (cu 4–8 cm în comparaţie cu martorul) şi greutatea fructelor (cu 6–28g în comparaţie cu etalonul). Eficacitatea economică a constituit 30–40 la sută.

Eficienţa tratării seminţelor culturilor cerealiere înainte de semănat cu preparatul *Reglalg* asupra vigorii plantelor, cantităţii şi calităţii recoltei

Autori: dr. hab. Alexandru Dascaliuc, Natalia Jelev, dr. Tudor Ralea, Nicolae Platovschii

Reglalgul este un *reglator natural de creştere* certificat pentru utilizarea în agricultura Republicii Moldova. Plantele crescute din seminţele tratate cu preparatul *Reglalg* sunt mai viguroase şi productive, datorită diminuării lungimii epicotilului, stimulării dezvoltării sistemului radicular şi eficacităţii fotosintezei pe întreaga perioadă de vegetaţie. Utilizarea *Reglalgului* asigură sporirea calităţii (conţinutului de gluten cu 2–3 %) şi cantităţii recoltei (cu 10–20 % faţă de martor). Investind 750 lei pentru procurarea Reglalgului se obţin suplimentar 30–50 tone de grâu de pe suprafaţa de 100 ha.

Diagnosticul molecular al fitopatogenilor

Autori: dr. Lidia Tumanova, dr. Irina Zamorzaeva, dr. Galina Belousova, dr. Angela Deaghileva, dr. Ina Bivol, valentin Mitin, Lilia Paşa, Irina Cuzneţova, Zoia Ignatova, Romena Miron, Mariana Gheorghianu, Aighiuni Bahşiev

A fost efectuat designul şi descrişi parametrii a 12 seturi de primeri pentru identificarea virusului încreţirii galbene a frunzelor de tomate, *Phytoplasma solani, Fusarium* spp. (*F.graminearum, F.avenaceum, F.moniliformae, F.oxysporum, F.solani)*, *Alternaria alternata* şi *A.solani*. Prin *nested-PCR* au fost identificaţi fitopatogenii *F.verticiloides* pe ştiuleţii de porumb şi în spicele de grâu, *F.oxisporum* în cariopsele de grâu, *A.alternata* în spicele de grâu şi frunzele de tomate.

Triticale – INGEN 40

Autori: dr. hab. Petru Buiucli, dr. hab. Galina Lupaşcu, dr. Efimia Veveriţă, dr. Silvia Rotaru, dr. Andrei Gore

Genealogie: Titan x (Atol x Ingen 93). *Varietatea*: *Erytrospermum.Caractere morfologice*: înălţimea medie a plantelor este de 90–95 cm; spicul: spic: alb, cilindric, fără pubescenţă, ariste albe şi sure, lungime şi densitate medie; bob: roşu, oval, MMB – 47–50 g. *Însuşiri fiziologice*: face parte din grupul de maturitate *medie* (275–282 zile), rezistent la cădere, secetă, ger şi maladii fungice (făinare, fuzarioză, rugină brună). *Însuşiri de calitate*: conţinutul de proteină: 12–14 %; conţinutul de gluten: 24–25 %; calităţi de panificaţie înalte. *Însuşiri agronomice*: are capacitate ridicată de adaptabilitate la condiţii pedoclimatice diferite, fiind recomandat a se cultiva în toate zonele Republicii Moldova. *Capacitatea de producţie*: 6,0–7,5 t/ha. Omologat în anul 2015.

Procedee de tratare a seminţelor înainte de semănat

Autori: dr. hab. Vasile Botnari, dr. hab. Alexei Gumaniuc, dr. hab. Vladimir Şucanov, dr. Natalia Maşcenco, dr. Raisa Ivanova, dr. Larisa Korîtico, dr. Nadejda Poleacova, Alla Borovskaia, Iulia Vasilachi, Irina Poltavcenco

Invenţiile se referă la agricultură, şi anume la procedee de tratare a seminţelor plantelor legumicole şi cerealiere înainte de semănat. Procedeele, conform invenţiilor, include înmuierea seminţelor într-o soluţie apoasă de bioreglator natural timp de 15 minute, şi anume:

- morcov – 0,005 % de glicozide furostanolice, obţinute din seminţe de *Hyoscyamus niger* L. prin extragere cu etanol de 70 % (Brevet de invenţie MD 830) sau 0,01 % de glicozide iridoidice, obţinute din plante de *Melampyrum nemorosum* L. prin extragere la încălzire cu etanol de 60% (Brevet de invenţie MD 922);
- ceapă comună – 0,01 % de 5,4´-dimetilcamferol 3-O-β-D-(6´´-α´-L´-ramnopiranozil)-glucopiranozidă, obţinută din plante de *Linaria vulgaris* Mill. prin extragere cu etanol şi butanol şi separare cromatografică (Brevet de invenţie MD 893);
- castraveţi – 0,01 % de dehidro-coniferil-9-O-β-D-glucopiranozidă, obţinută din plante de *Verbascum densiflorum* Bertol. prin extragere cu soluţie hidroetanolică şi separare cromatografică (Brevet de invenţie MD 901).

Procedeul (Brevet de invenţie MD 902) de tratarea plantelor de grâu în faza de înfrăţire cu 0,0005 % de extract sumar de glicozide iridoidice din plante de *Linaria genistifolia* L. Mill, obţinut prin extragere cu soluţie hidrometanolică la fierbere măreşte rezistenţa grâului de primăvară la agenţii patogeni *Pyrenophora teres şi Fusarium spp.*

Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Mecanisme de apărare față de patogeni

Autori: acad. Maria Duca, dr. Angela Port, dr. Tatiana Șestacova, drd. Rodica Martea, drd. Olesea Tabără, drd. Daniela Abdușa

În baza gradului de omologie a genelor de la diverse organisme model cu genele și EST-urile de la floarea-soarelui au fost selectaţi 43 de factori ereditari, iar prin analiza datelor genomice la 5 specii de *Orobanche* – 4 gene asociate cu agresivitatea. Toate acestea (47 gene) vor fi incluse în studiul expresiei genelor pentru a stabili rolul lor în interacțiunea *H. annuus* - *O. cumana* și în evoluția lupoaiei.

Criterii pentru descrierea structurii populaţionale, identificarea şi diferenţierea raselor de lupoaie

Autori: acad. Duca Maria, dr. Port Angela, dr. Şestacova Tatiana, drd. Martea Rodica, drd. Tabără Olesea, drd. Abdușa Daniela

Analiza particularităţilor morfoanatomice ale seminţelor de lupoaie care reprezintă 45 populaţii geografic distincte a pus în evidenţă variații ale lungimii, lăţimii şi arhitecturii tegumentului, care pot

fi utilizate drept criterii pentru descrierea structurii populaţionale, identificarea şi diferenţierea raselor de lupoaie. Studiul integrativ al agrocenozelor de floarea-soarelui din diverse zone geografice ale R. Moldova a relevat agresivitatea mai înaltă şi răspândirea infecţiei preponderent în partea centrală şi sudică a ţării şi posibilitatea diminuării gradului de contaminare în cazul respectării asolamentului.

Universitatea de Stat din Tiraspol

Cercetarea structurilor funcţional-topologice şi aplicaţiile lor

Autori: acad. M. Cioban, dr. R. Dumbrăveanu

Pentru structurile geometrico-funcţionale ale spaţiilor funcţionale cu valori în module speciale au fost: determinate condiţii necesare şi suficiente ca spaţiul de funcţii să fie secvenţial; determinate condiţii necesare şi suficiente ca spaţiul de funcţii să fie cu desime numărabilă; determinate condiţii ca o proprietate să se păstreze la echivalenţa funcţională. Au fost stabilite condiţii suficiente ca suma unui număr finit de subspaţii dense şi paracompacte să fie spaţiu paracompact.

Spectre de reflexie ale antimonidului de Ga nedopat și dopat

Autori: dr. hab. Eugeniu Gheorghiţă, dr. Alexei Mihălache

Doparea antimonidului de galiu cu fier şi mangan în diferite concentraţii modifică esenţial spectrul energetic al purtătorilor de sarcină din regiunea punctelor critice Van Hove. Concluzia este argumentată din analiza structurii spectrelor de reflexie pentru diapazonul spectral (1–5)eV înregistrate pentru antimonidul de galiu dopat cu fier şi mangan în diferite concentraţii.

Universitatea de Stat din Moldova

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Chimie aplicată şi ecologică”

Autori: acad. A. Gulea, dr. V. Ţapcov, prof. N. Barbă

În laboratorul „Materiale avansate în biofarmaceutică şi tehnică” a fost elaborată metodologia strategică de sinteză dirijată a inhibitorilor moleculari performanţi de proliferare a cancerului cervical şi a cancerului pancreatic în baza combinaţiilor coordinative ale cuprului cu N(4) – allyl-3-thiosemicarbazone.

Schema tehnologică de epurare a apelor reziduale

Autori: prof. univ., dr. hab. M. Gonţa, dr. V. Matveevici, L. Mocanu, V. Iambarţev

S-a elaborat schema tehnologică şi parametrii optimi de epurare a sistemelor model ce conţin, de rând cu agenții de dispersie, diferiți compuși organici: coloranți, surfactanți anionici, cationici, etilenglicol. Schema tehnologică de epurare a apelor reziduale ce conțin astfel de amestecuri include mai multe procese: a) coagularea, b) oxidarea catalitică, c) adsorbția pe cărbuni activi.

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Materiale şi dispozitive semiconductoare”

Conductibilitatea termică fononică în oxidul redus de grafen

Autor: dr. hab. Denis Nica.

În premieră a fost efectuată cercetarea conductibilităţii termice în oxidul redus de grafen. Se arată că recoacerea termică a mostrelor duce la amplificarea anizotropiei conductibilităţii termice şi în funcţie de temperatura de recoacere, raportul conductibilităţii termice de-a lungul straturilor (“in plane”) şi în direcţie transversală straturilor (“out-of-plane)” atinge valoarea de 700 unităţi la temperatura camerei. Anizotropia puternică a conductibilităţii termice se explică prin faptul că la recoacere are loc restabilirea rețelei ideale a grafenului în planul straturilor, care duce la majorarea conductibilității termice “in-plane”. De asemenea, a fost depistat faptul că răcoarea provoacă apariţia bulelor de aer între straturile grafenului multistrat, lucru care duce la micșorarea bruscă a conductibilităţii termice “out-of-plane”.

Celule fotovoltaice (CF) cu heterojoncţiunea nCdS-pInP

Autori: dr. Leonid Gorceac, dr. Vasile Botnariuc, dr. Simion Raevschi, dr. Andrei Coval, dr. Boris Cinic

A fost elaborată tehnologia de depunere a stratului epitaxial p°InP din faza gazoasă în sistemul In-PCl_3-H_2 cu parametrii avansaţi.

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Ştiinţe ale vieţii"

Sursă naturală de fitochimicale

Autori: dr. Vasile Ciobanu, dr. Victor Melnic, dr. Elena Peleah, ing. Maria Socinschi, Marina Bejinari

Uleiul esenţial de plante oleaginoase a fost determinat ca o sursă naturală de fitochimicale bioactive care poartă potenţialul antimicrobian şi antioxidant şi care ar putea fi suplimentate pentru scopuri nutriţionale şi de conservare a alimentelor. Au fost studiate 19 ecotipuri de mentă – *M. piperita*, *M. longifolia* L., *M. spicata* L. *M.arvensis, M. verticillata, M. sylvestris, M. viridis, M. suaveolens* etc.*,* din diferite regiuni ale Moldovei. Pe parcursul testării soiurilor au fost evidenţiate 14 hibrizi perspectivi de mentă rezistenţi la secetă cu o pondere semnificativă de ulei în care se conţin substanţe biologic active.

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Probleme actuale ale matematicii şi informaticii"

Operatori noetherieni cu aplicaţii

Autor: dr. hab. Neagu Vasile

Lucrarea conţine rezultate importante din teoria operatorilor liniari şi continui, din teoria operatorilor noetherieni, precum şi aplicaţii ale acestei teorii în studiul unor clase vaste de ecuaţii integrale singulare în spaţii cu ponderi. Monografia este adresată în special studenţilor facultăţilor de matematică, care se specializează în analiză matematică.

Topologia algebrică a relaţiilor multi-are.
Fundamentarea teoriei complexelor de relaţii multi-are

Autor: dr. hab. Cataranciuc Sergiu

Complexul de relaţii reprezintă un model matematic discret nou, bazat pe noţiunea de relaţie multi-ară, ca submulţime a produsului cartezian a unei mulţimi de elemente arbitrare. Se examinează topologia relaţiilor multi-are, prin intermediul structurii discrete, numite complex de relaţii multi-are. Rezultatele descrise ţin de: examinarea complexului de cuburi abstracte, ca caz special al complexului de relaţii multi-are, şi a varietăţilor abstracte respective; elaborarea algoritmului eficient pentru soluţionarea problemei medianei pe complexul de cuburi abstracte; generalizarea funcţiei Grundy şi soluţionarea unor jocuri combinatoriale pe complexe de relaţii multi-are.

3.6.2. Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice

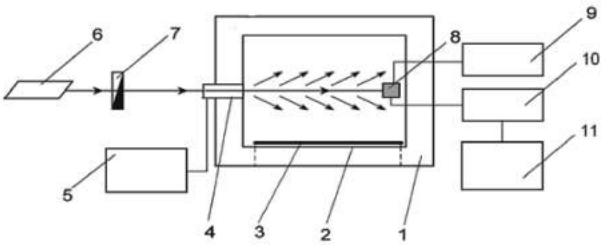
Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu"

Nanoparticule pentru modificarea proceselor atmosferice, dispozitiv şi metodă de testare a compoziţiei pirotehnice antigrindină

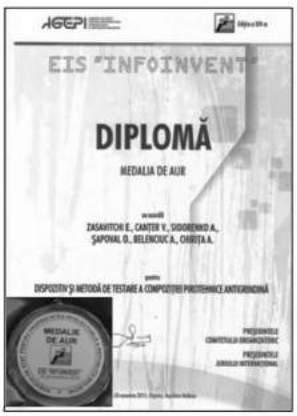
Autori: dr. Efim Zasaviţci, acad. Valeriu Canţer, m. cor. Anatolie Sidorenko, dr. Oleg Şapoval, dr. Alexandr Belenciuc

Au fost elaborate un dispozitiv şi o metodă de testare a aerosolului de dimensiuni nanometrice din compoziţii pirotehnice pe bază de iodură de argint (AgI), folosită pentru influenţe active asupra proceselor atmosferice. Metoda este bazată pe folosirea standului aerodinamic, care oferă posibilitatea de a modela condiţiile dinamice în laborator, care sunt similare condiţiilor de „însămânţare" a norului cu agent prin folosirea metodei rachetare. Importanţa socioeconomică constă în utilizarea agenţilor

pirotehnici, care au trecut testare independentă, precum şi în aprecierea exactă a numărului de rachete antigrindină în lucrările de influenţă activă, ce asigură un grad înalt de protecţie a culturilor agricole contra căderilor de grindină.

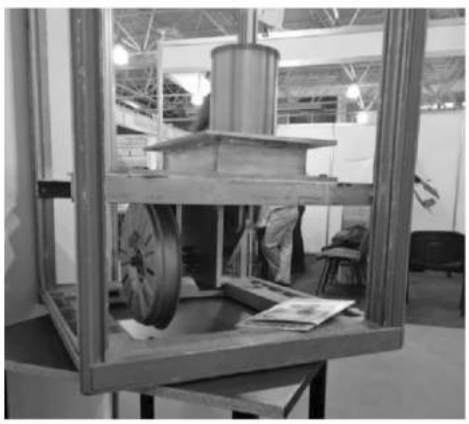
Schema-bloc dispozitivului pentru testarea compoziţiilor pirotehnice: 1 - camera noroasă; 2 - un fund al camerei noroase; 3 – termostatul cu capac; 4 - fereastră optică tehnologică; 5 - termostat de încălzire a ferestrei optice tehnologice; 6 - sursă de radiaţie laser; 7 – modulator de intensitate a fasciculei laser; 8 – receptor de radiaţie laser; 9 – stabilizator de temperatură al receptorului; 10 – ampermetru-voltmetru; 11 – sistem de prelucrare a datelor la calculator.

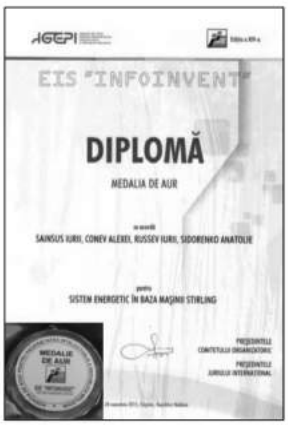

Surse regenerabile de energie: sistem energetic în baza maşinii Stirling

Autori: Iurie Sainsus, Alexei Conev, dr. Serghei Railean, Iurie Russev, Ion Bejan, Denis Şcerbii, Vladimir Babac

Au fost puse bazele elaborării unui sistem energetic în baza maşinii Stirling format din trei noduri de bază: maşina Stirling, sistemul electronic şi camera de ardere; cu puterea electrică estimată de ~ 1 kW, iar cea termică – 8 kW. Domeniul de implementare este foarte vast şi cuprinde practic toate gospodăriile rurale, Ministerul Apărării şi Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale. În vederea producerii şi implementării sistemului energetic respectiv a fost semnat un contract de licenţă exclusivă cu întreprinderea SA ASPA, Orhei.

Nanoparticule de Fe_3O_4/PVP: stimulatori de creştere şi destructori de pesticide

Autori: dr. Andrei Nicorici, Tatiana Guţul, Tatiana Mironic

Pentru stimularea proceselor biologice au fost obţinute nanoparticule de Fe_3O_4 (magnetită) învelite cu polivinil pirolidona PVP, care se foloseşte în calitate de stabilizator, cu o gamă largă de dimensiuni ale globulelor obţinute pe baza lor (55÷200 nm) în funcţie de tehnologia aplicată. În urma studiului efectului soluţiilor asupra germinării seminţelor culturilor de pepene galben de soiul Cucumis melo L. (Colhozniza) s-a demonstrat că efectul maxim morfologic este atins folosind o soluţie de nanoparticule de Fe_3O_4/PVP cu o concentraţie de 50 mg/L, lungimea rădăcinii plantei crescând cu cca 40 %, iar lungimea hipocotiledoanelor cu 180% în raport cu probele de control. S-a demonstrat şi eficienţa acestui preparat la descompunerea erbicidului trifluralin – un erbicid din grupa III de toxicitate.

Dispozitiv hipotermic pentru aplicaţii neurologice

Autor: dr. Victor Cojocaru

A fost elaborat un dispozitiv pentru hipotermia terapeutică controlată, ce funcţionează în baza elementelor Peltier. Mulţi dintre pacienţi mor din cauza complicaţiilor în urma accidentelor vasculare cerebrale, deoarece nu se reuşeşte transportarea lor rapidă în secţia de terapie intensivă în primele ore după un accident vascular cerebral. Dispozitivul elaborat, instalat în ambulanţă, va permite de a prelungi pentru câteva ore timpul de activitate vitală a creierului, timp în care pacientul poate fi transportat la secţia de terapie intensivă, şi de a salva creierul şi sănătatea pacientului, precum şi de a reduce perioada de reabilitare post accident vascular cerebral.

Institutul de Geologie şi Seismologie

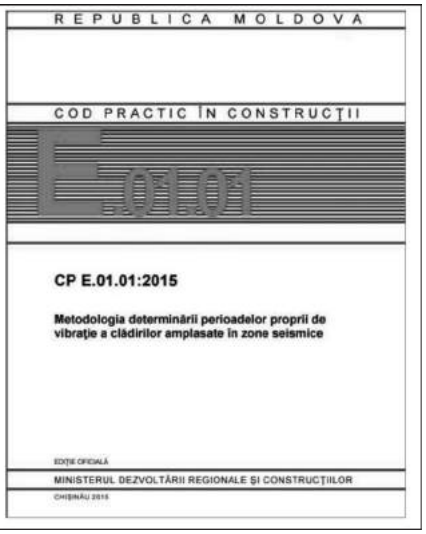
Proiect de normativ în construcţii „Metodologia determinării perioadelor proprii de vibraţie a clădirilor amplasate în zone seismice“

Autori: dr. hab. Vasile Alcaz, Ion Ilieş

A fost elaborat proiectul de normativ în construcţii CP "Metodologia determinării perioadelor proprii de vibraţie a clădirilor amplasate în zone seismice“, care permite

- *evaluarea parametrilor dinamici autentici ai clădirilor, precum şi ai evoluţiei lor în timp;*
- *identificarea deformaţiilor ascunse (invizibile) ale clădirilor;*
- *estimarea indirectă a calităţii lucrărilor de consolidare a clădirilor;*
- *stabilirea corelaţiei gradului de avariere şi perioadelor proprii de vibraţie şi a clădirilor la cutremurele puternice.*

Proiectul a fost transmis Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor RM.

REPUBLICA MOLDOVA

COD PRACTIC ÎN CONSTRUCŢII

CP E.01.01:2015

Metodologia determinării perioadelor proprii de vibraţie a clădirilor amplasate în zone seismice

EDIŢIE OFICIALĂ

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ŞI CONSTRUCŢIILOR

CHIŞINĂU 2015

Evaluarea potenţialului generativ al rocilor Neoproterozoicului superior (membrul Kalius) ca sursă energetică neconvenţională

Autori: dr. Valerian Ciobotaru, Vasile Neaga, dr. Igor Nicoara

A fost stabilită compoziţia chimică a elementelor majore şi a microelementelor argilitelor neoproterozoice din Membrul de Kalius, Formaţiunea Nagoriansk. Diferite diagrame bivariate, elaborate de autori, indică proveniența acestora dintr-o arie sursă predominant felsică şi parţial bazică. Datele privind condiţiile de paleo-eroziune denotă faptul că în timpul sedimentării argilitelor de Kalius rocile din aria sursă au fost supuse unor procese moderate de alterare subaeriană. S-a constatat că în anumite condiţii (presiuni şi temperaturi înalte şi existenţa capcanelor de acumulare), rocile analizate pot servi ca sursă de formare a zăcămintelor de petrol şi gaze.

Institutul de Energetică

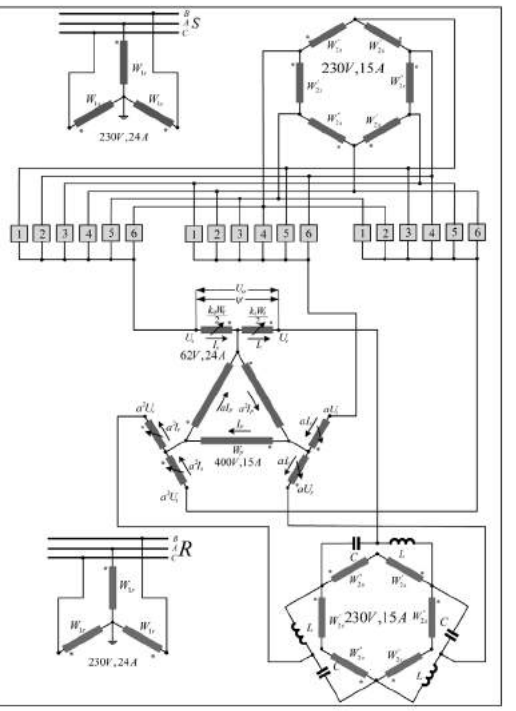
Cicloconvertor static pentru interconectare asincronă a două sisteme energetice

Autori: dr. Lev Calinin, dr. Dmitrii Zaiţev, dr. Mihai Tîrşu, Irina Golub

Cicloconvertorul este destinat pentru interconectarea a două sisteme energetice cu parametri diferiţi.

Avantaje:

- *Permite reducerea gradului de nelinearitate a caracteristicii de reglare.*
- *Posedă o flexibilitatea sporită în procesul de reglare a fluxurilor de putere /2 grade).*
- *Puterea instalată este considerabil mai mică decât cea a instalaţiilor de reglare a decalajului de fază.*
- *Asigură reglarea şi menţinerea fluxului necesar de putere activă şi reactivă*

Microinvertor pentru panouri fotovoltaice

Autori: Iurie Ermurachi, dr. hab. Vladimir Berzan

Microinvertorul asigură racordarea surselor de energie regenerabilă, de exemplu modulelor fotovoltaice, la reţeaua de curent alternativ centralizată. Parametrii:

Puterea – 2kW;

Puterea de vârf – 3 kW;

Tensiunea DC/AC: 24V/220, 50–60 Hz;

Maca – 0,5 kg

Avantaje:

Perturbaţii reduse asupra reţelei şi consum redus de materiale.

Aparat electronic de sudare

Autori: Iurie Ermurachi, dr. hab. Vladimir Berzan

Aparatul electronic de sudare se caracterizează prin indici reduşi de masă şi volum. Schema funcţională include un număr mic de componente semiconductoare pasive şi feromagnetice. Aparatul conţine un redresor de curent alternativ în curent continuu şi convertorul DC/DC. Elaborarea unei noi topologii de realizare a convertorului cu puterea de cca 4 kW şi funcţionarea la frecvenţă înaltă (133kHz) face posibilă amplasarea constructivă a convertorului DC/DC în corpul fixatorului electrodului. Comutaţia cheilor electronice a convertorului la trecerea curentului şi tensiunii prin zero micşorează esenţial şocurile de curent şi supratensiune pe cheile invertorului. Ca rezultat se micşorează pierderile de energie la comutaţie şi se asigură majorarea randamentului. Inovaţiile propuse asigură menţinerea normelor de calitate a energiei electrice prin excluderea injecţiei armonicilor superioare în reţeaua de alimentare.

Universitatea Tehnică a Moldovei

Nanocompozit pentru aplicaţii în biomedicină

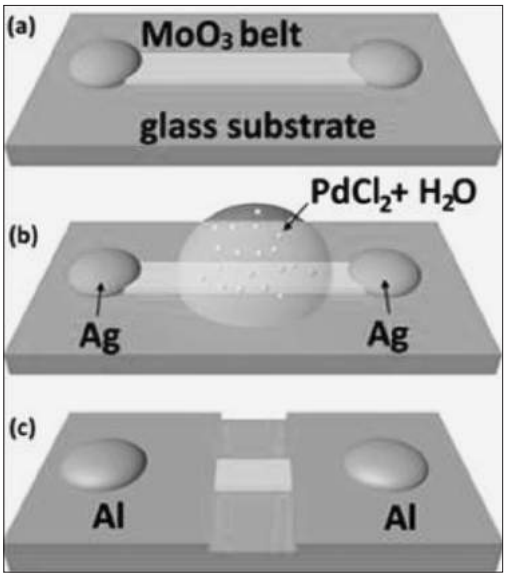
Autori: acad. Ion Tighineanu, m. cor. Vladimir Hotineanu, Tudor Braniste, dr. Veaceslav Popa, Anatol Scorpan, Anatol Cazac

A fost elaborat, în colaborare cu parteneri din Germania, un material nanocompozit nou constituit din nanoparticule din nitrură de galiu şi reşele din grafen, în consecinţă fiind soluţionată problema aglomerării nanoparticulelor în clustere, ceea ce deschide oportunităţi noi pentru aplicaţii în biomedicină, în particular pentru intensificarea proliferării celulelor, stimularea motilităţii ţesuturilor etc. Rezultatele au fost publicate în revista Scientific Reports 5, 8839, 2015 (Imact factor 5.578), apreciate de portalul NanoTechWeb.org (http://nanotechweb.org/cws/article/tech/61134), şi nanomaterialul a fost testat la Spitalul Clinic Republican de echipele acad. Ion Tighineanu şi m. c. Vladimir Hotineanu (Brevet de invenţie 4307, 2015.05.3131 „Metodă de stimulare a motilităţii tractului gastro-intestinal" , Medalie de aur Infoinvent 2015).

Senzor de gaze pe bază de MoO_3

Autori: Vasili Creţu, dr. hab. Viorel Trofim, dr. Victor Şontea, dr. hab. Oleg Lupan

Senzorul include un substrat dielectric, pe una din suprafeţele căruia este amplasat un strat senzitiv din MoO_3, cu contacte ohmice depuse pe acesta, formând zona senzitivă, iar pe suprafaţa opusă a substratului este depus un element de încălzire. Stratul senzitiv este executat în formă de o bandă nanocristalină cu grosimea de 150 nm şi lăţimea zonei senzitive de 150 μm. Acelaşi senzor pe baza unei benzi din MoO_3 cu grosimea 150 nm poate fi utilizat pentru detectarea etanolului la temperatura de operare de 100°C şi pentru detectarea hidrogenului la temperatura de operare de 300°C.

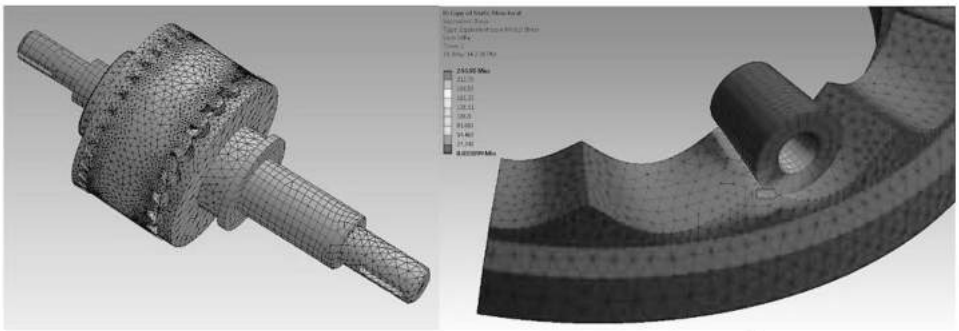

Analiza cu elemente finite a transmisiei planetare precesionale cinematice

Autori: acad. Ion Bostan, dr. hab. Valeriu Dulgheru, dr. hab. Viorel Bostan, dr. Victor Balan

Performanţele tot mai înalte ale calculatoarelor a făcut posibilă elaborarea unei noi metode de proiectare a organelor de maşini – proiectarea prin analiză cu elemente finite. Posibilităţile de analiză cu elemente finite a unui angrenaj precesional în programul ANSYS sunt următoarele: *precizia cinematică; determinarea tensiunilor de contact dintre doi dinţi şi localizarea prealabilă a petei de contact; determinarea erorilor de transmisie statice în întregul model al angrenajului (este necesară pentru a preveni apariţia zgomotului şi a vibraţiilor în transmisie).*

Modelul 3D al transmisiei planetare precesionale 2K-H a fost creat în programul SolidWorks şi apoi importat în programul de analiză cu elemente finite ANSYS Workbench. Angrenajul precesional a fost discretizat cu aproximativ 130000 elemente finite de tip *brick* şi tetraedru. Dat fiind faptul că roţile dinţate sunt piese cu simetrie ciclică acestea au fost modelate doar pe sectorul de contact dintre doi dinţi. Conform rezultatelor simulării tensiunile echivalente maxime apar în dinţii blocului satelit care, de fapt, este din material plastic (în cazul angrenajelor precesionale cinematice). Acest rezultat ne informează despre precizia asamblării roţilor dinţate şi precizia de prelucrare a lor.

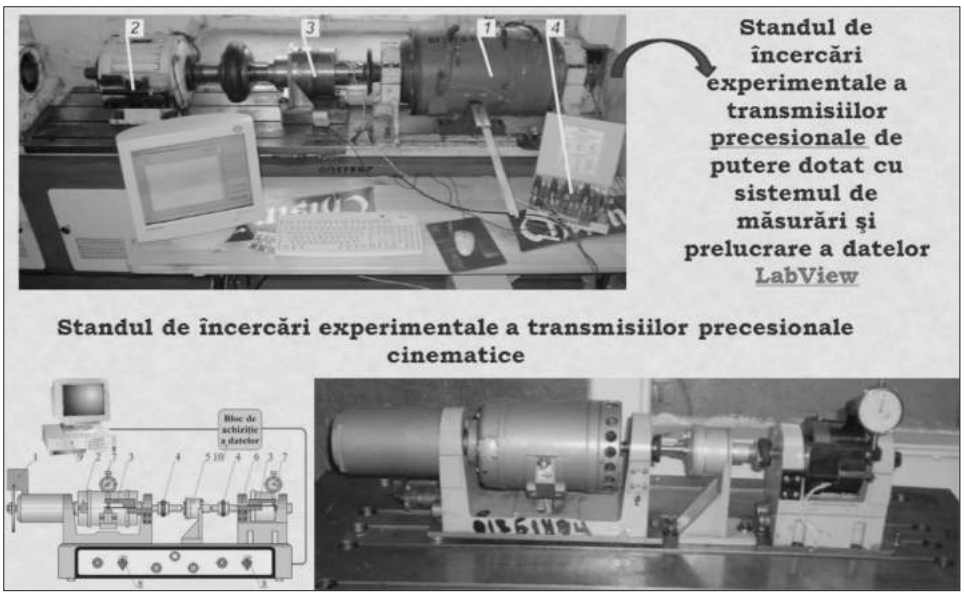

a. **b.**

a) Modelul 3D al transmisiei planetare precesionale 2K-H; b) Pata de contact „*dinte-rolă*”

Stand de încercări experimentale a transmisiilor precesionale

Autori: acad. Ion Bostan, dr. hab. Valeriu Dulgheru, dr. hab. Viorel Bostan, dr. Ion Botnariuc, dr. Nicolae Trufan, dr. Ion Dicusară, dr. Iulian Malcoci

Staţii terestre de comunicaţii satelitare teleghidate prin reţea digitală de comandă a Centrului Tehnologii Spaţiale UTM

Autori: dr. Nicolae Secrieru, Sergiu Candraman, Andrei Margarint, Alexandru Barbovschii, Nicolae Levineţ

Staţiile terestre de comunicaţii cu sateliţi ale Centrului Tehnologii Spaţiale UTM, care se află în campusul Râşcani şi din s. Brânza, Cahul, cu controlul teleghidat al sistemelor staţiilor terestre oferă următoarele:

- Acces la distanţă operatorilor în timp real inclusiv în cazurile în care staţia terestră se confruntă cu dificultăţi tehnice.

- Programarea sesiunilor de uplink de la distanţă a staţiilor terestre.
- Opţional controlul automat la distanţă a staţiilor terestre.
- Downlink eroare/corectare, prin compararea fluxuri multiple de date.

Controlul teleghidat al sistemelor staţiilor terestre serveşte bază pentru conexiunea staţiilor terestre într-o reţea comună şi va asigura un nou nivel de cercetare şi comunicare cu sateliţii operaţionali pentru un număr nelimitat de cercetători, doctoranzi, studenţi şi va permite aplicarea mai eficientă a tehnologiilor spaţiale şi eficientizarea schimbului de experienţă cu scopul de a stimula dezvoltarea colaborării ştiinţifice a Centrului de Tehnologii Spaţiale cu Agenţiile Spaţiale ROSA şi ESA.

Aparat pentru transmiterea mişcării şi bloc de control al aparatului pentru mobilizarea regiunii cervicale

Autori: dr. hab. Valerian Dorogan, Stanislav Vieru, Tatiana Vieru, Gheorghe Ciobanu, acad. Stanislav Groppa, Victoria Duca, Serghei Danaul, Ion Pîrţac

Aparatul constă din partea mecanică cu un motor pas cu pas de mare precizie. Rotaţiile şi unghiul se selectează cu viteză programată. Mecanismul asigură mişcarea de rotire-întoarcere a axei, conectată cu partea mobilă a platformei. Dispozitivul are posibilitatea de oprire de urgenţă a procedurii de către pacient sau personalul medical. Blocul de control este creat pe baza microcontrolerului programabil, care poate stoca parametrii de setare (unghiurile de rotire, durata ciclului, numărul de cicluri, numărul de proceduri etc.). Cu ajutorul butoanelor se poate dirija cu parametrii afişaţi pe ecranul LCD. Începutul şi sfârşitul procedurii este indicat cu semnal sonor şi optic. Dispozitivul asigură posibilitatea selectării regimului de lucru în funcţie de caracteristicile individuale ale pacienţilor. Domeniul de aplicaţii – medicină şi cineto-terapie.

Metodă de măsurare şi dispozitiv pentru măsurarea diametrului miezului şi grosimii învelişului din sticlă al microfirului

Autori: dr. hab. Valerian Dorogan, dr. Sergiu Zaporojan, Eugeniu Munteanu, Victor Pavel, Stanislav Vieru, dr. Tatiana Vieru, Igor Calmîcov

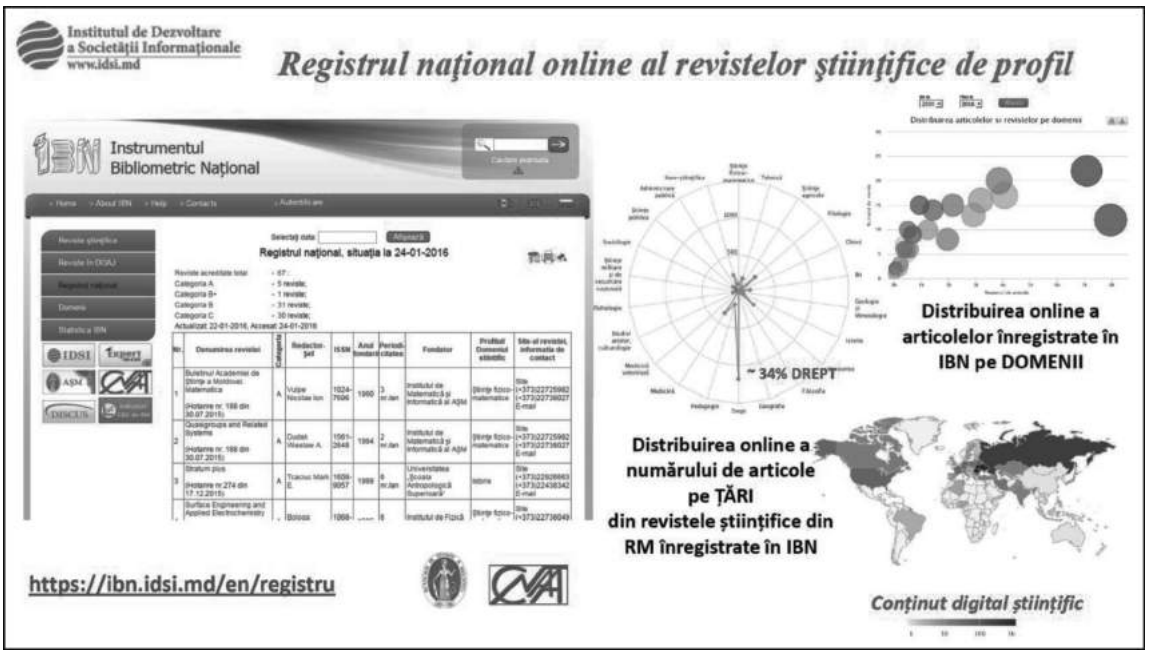
Metoda de măsurare constă în atenuarea de către microfir a fluxurilor de lumină emise, astfel încât să se genereze fotocurenţi de valori diferite, în funcţie de grosimea învelişului de sticlă şi grosimea miezului microfirului. Principiul de funcţionare a dispozitivului constă în utilizarea a două ansambluri de colimare pentru lumina vizibilă şi două ansambluri de colimare pentru lumina ultravioletă, care includ: emiţătoare de lumină, lentile colimatoare, obturatoare optice de formă dreptunghiulară sau ovală şi lentile de focalizare a luminii pe foto-detector. Dispozitivul permite măsurarea în dinamică a parametrilor microfirului, atenuarea automată a zgomotului optic şi electric, analiza calitativă şi cantitativă a microfirului în proces de producere, automatizarea procesului de producere a microfirului şi este caracterizat prin construcţie simplă şi fiabilă a sistemului optic, posibilitatea măsurării într-un singur proces a parametrilor geometrici şi operare cu diverse tipuri de microfir.

Î.S. Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale

Registrul naţional online al revistelor ştiinţifice de profil

Autori: dr. Igor Cojocaru, Irina Cojocaru, Rodica Cujba, Ruslan Munteanu, Andrei Ţurcan, dr. hab. Vitalie Minciuna, dr. hab. Gherghe Cuciureanu, dr. hab. Nelly Ţurcanu

Registrul naţional al revistelor ştiinţifice de profil este dezvoltat ca parte componentă a platformei-pilot pentru asigurarea evaluării calităţii şi vizualizarea conţinutului ştiinţific digital din Republica Moldova. Datele sunt actualizate în baza hotărârilor CNAA cu privire la acreditarea revistelor ştiinţifice de profil. Registrul este destinat colegiilor de redacţie a revistelor Ştiinţifice, persoanelor cu atribuţii în monitorizarea indicatorilor CDI şi poate servi ca suport analitico-informaţional în luarea deciziilor ce ţin de rezultatele ştiinţifice (publicaţii). Totodată, registrul poate fi util şi altor persoane interesate de problemele sistemului naţional de cercetare-dezvoltare-inovare**.**

3.6.3. Secţia Ştiinţe Medicale

Instituţia Publică Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”

Metodă pentru decelularizarea ficatului

Autori: dr. hab. Viorel Nacu, Olga Macagonova, Mariana Jian, Viorica Sarmaniuc, Alexandu Ursu, Olga Ignatov, Adrian Cociug.

Invenţia se referă la medicină, în special la biologia moleculară. Problema pe care o rezolvă invenţia constă în elaborarea unei metode care permite decelularizarea mai efectivă şi optimală a ficatului şi a altor organe sau ţesuturi, favorizează un acces bun pentru perfuzie prin vena portă, micşorând timpul şi efortul aplicat.

Esenţa invenţiei constă în aceea că debutul decelularizării ţesutului hepatic începe cu perfuzarea ficatului cu apă distilată în volum de 1 l la care se adaugă 63 ml soluţie anticoagulant ce conţine în componenţă citrat fosfat dextroză, pentru înlăturarea sângelui proaspăt şi prevenirea formării trombilor, din cauza sintezei în ficat a factorilor de coagulare.

Avantajele acestei metode constă în faptul că anticoagulantul citrat fosfat dextroză previne coagularea sângelui şi permite păstrarea şi stocarea fracţiilor de sânge.

Metoda asigură o decelularizare mai operativă, eficientă, calitativă şi lejeră a ţesutului hepatic.

Studiul fitochimic al speciilor *Macleaya microcarpa* (Maxim.) Fedde şi *Monarda fistulosa* L.

Autori: Igor Casian, Ana Casian, dr. hab. Vladimir Valica

Elaborarea metodei de dozare a alcaloizilor de bază ai macleei (sanguinarina şi cheleritrina) cu utilizarea cromatografiei de lichide (HPLC) a permis efectuarea studiilor la etapele de preparare a probelor de produs vegetal şi de analiză cromatografică. Ca urmare, a fost găsită varianta optimă de extracţie dublă cu soluţie de acid sulfuric 0,05 M în etanol 50 % la temperatura 60 °C timp de 30 min, ce asigură o regăsire > 98 %, suficientă pentru analiza produsului vegetal „Frunze de maclee".

În cadrul studiului pentru obţinerea extractului fluid de maclee s-a optimizat compoziţia extragentului. Ca variantă optimă de lucru, s-a propus extracţia cu etanol 70 % şi acid acetic în calitate de adaos în extragent.

A fost preparată în condiţii de laborator şi pusă la păstrare experimentală o serie de extract fluid de maclee.

Pentru efectuarea studiilor fito-chimice şi farmaceutice a fost elaborată metoda HPLC pentru dozarea principalilor compuşi activi (timol, carvacrol şi timochinonă) ai uleiului volatil de monardă, precum şi o metodă de dozare a unor grupe de compuşi polifenolici;

S-a efectuat studiul fito-chimic comparativ al speciei *Monarda fistulosa* L. cu alte specii de plante producătoare de timol şi carvacrol, fiind cultivate în condiţii asemănătoare;

A fost estimată compoziţia fito-chimică în diferite organe a speciei *Monarda fistulosa* L., precum şi dinamica cumulării compuşilor activi ai uleiului volatil pe întreagă perioada de vegetaţie;

S-a studiat impactul condiţiilor de uscare a frunzelor de monardă la conţinutul principiilor active;

A fost iniţiat studiul tehnologic pentru obţinerea formelor farmaceutice „Extract fluid de maclee" şi „Extract fluid de monardă".

Identificarea mecanismelor celulare şi moleculare ale acţiunii compuşilor bioactivi autohtoni noi şi argumentarea folosirii lor în chimioprevenţia şi tratamentul unor procese tumorale

Laboratorul Ştiinţific de biochimie

Autori: dr. hab.Valentin Gudumac, dr. hab. Olga Tagadiuc, Andronache Lilia, Pantea Valeriana, Şveţ Ina, Mihalciuc Olga

Au fost selectate substanţe noi cu cea mai înaltă activitate citotoxică şi antiproliferativă în *cancer pancreatic* şi *leucemii*, cu efecte citotoxice minime asupra culturilor de hepatocite şi fibroblaste, fapt ce permite elaborarea unor noi remedii de tratament eficient, fără reacţii adverse şi acţiuni toxice pronunţate.

La fel, au fost selectate substanţe noi cu cele mai înalte *proprietăţi antioxidante*, cu efecte de chelatare a ionilor metalici, substanţe-breakeri a cross-links-urilor (legăturilor încrucişate) produselor finale ale glicării avansate şi produselor proteice de oxidare avansată, care pot fi folosite pentru prevenirea, tratamentul bolilor degenerative şi proceselor tumorale.

Rezultatele cercetărilor vor permite de a deschide noi direcţii de cercetare în domeniul medicinei clinice, farmacologiei şi farmaciei.

INSTITUTUL MAMEI ŞI COPILULUI

Protocol al tehnicii histochimice trichrom Masson aplicate asupra ţesutului colonic la copii cu malformaţii intestinale

Autori: dr., conf. cerc. Lilia Siniţîna, dr., conf. univ. Valeriu David, dr. hab., conf. univ. Lilian Şaptefraţi, dr. Vergil Petrovici, Ştefan Samciuc, Svetlana Cecoltan, Olesea Doncilă

Descrierea elaborării: Elaborarea constă în modificarea unor etape şi timpi de expunere a testelor histologice pentru evidenţierea fibrelor colagene ale ţesutului conjunctiv în colonul copiilor cu malformaţii intestinale. Ca rezultat, s-au obţinut piese histologice informative, demonstrative, de o calitate excelentă.

Protocol al tehnicii metodei corozionale aplicate asupra discului placentar

Autori: dr., conf. cerc. Lilia Siniţîna, dr., conf. univ. Valeriu David, dr. hab., conf. univ. Lilian Şaptefraţi, dr. Vergil Petrovici, Ştefan Samciuc, Svetlana Cecoltan, Olesea Doncilă

Descrierea elaborării: Elaborarea constă în modificarea unor etape şi timpi de expunere în reactivi a placentelor pentru evidenţierea reţelei vasculare placentare şi stabilirea particularităţilor patologice cu efect defavorabil în dezvoltarea intrauterină a fătului. Ca rezultat, s-au obţinut macropreparate corozionale informative, demonstrative, de o calitate excelentă.

INSTITUTUL DE CARDIOLOGIE

Celulele progenitoare endoteliale circulante – un predictor al remodelării coronariene şi miocardice după intervenţii cardiace

Autori: dr. hab. Mihail Popovici, dr. Vitalie Moscalu, dr. hab. Victoria Ivanov, dr. hab. Lucia Ciobanu, dr. hab. Ion Popovici, dr. hab. Savelii Costin, dr. hab. Valeriu Cobet

The circulating endothelial progenitor cells – a predictor of coronary and myocardial remodeling after cardiac interventions.

Celulele progenitoare endoteliale circulante- un predictor al remodelării coronariene şi miocardice după intervenţii cardiace.

Geneva (International Exposition of Medical Advances)
2015, 17th April

Calitatea remodelării coronariene şi a miocardului după angioplastie coronariană sau operaţii pe cord deschis reprezintă un suport important al fezabilităţii sistemului de control la distanţă al homeostaziei circulatorii. În acest context este oportună evidenţierea predictorilor de prognoză, inclusiv la norma aprecieri ţintelor de corecţie farmacologică. Datele noastre au demonstrat corelarea strânsă între indicii ce vizează calitatea remodelării coronariene şi a miocardului cu nivelul circulant al celulelor progenitoare endoteliale circulante derivate de celulele stem medulare, care sunt angrenate în procesul de diferenţiere şi proliferare a diferitor tipuri de celule. Astfel, conţinutul sanguin redus al acestora se asociază cu riscul dezvoltării complicaţiilor cardiovasculare majore după intervenţiile cardiace, cum ar fi evoluţia trombozei şi restenozei intra-stent, hiperplaziei neointimei şi aritmiilor cardiace, fibrozarea miocardului, precum şi progresarea leziunilor coronariene.

DIPLÔME

Inventions Geneva

SALON INTERNATIONAL DES INVENTIONS GENÈVE

Après examen, le Jury International a décidé

de remettre à: M. POPOVICI, V. MOSCALU, Victoria IVANOV, Lucia CIOBANU, I. POPOVICI, S. COSTIN & V. COBET

pour l'invention: Un facteur prédictif de remodelage coronaire et du myocarde après des interventions cardiaques

MÉDAILLE D'ARGENT SILVER MEDAL SILBERMEDAILLE

Genève, le 17 avril 2015

Le Président du Jury: David Taj

Le Président du Salon: Jean-Luc Vincent

Centrul Naţional de Sănătate Publică

1. Brevet de invenţie „Metoda de vaccinare contra gripei”. Autori: dr. hab. Constantin Spînu, dr. Petru Scoferţa, dr. Igor Spînu, dr. Veronica Eder, dr. Ala Donos

2. Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor. Autori: dr. Victor Zepca, Aculina Zaporojan

3. Adeverinţe de depozitare a tulpinilor de fungi capabile să degradeze/solubilizeze compuşii metalelor grele/radioactive

BREVET

CERTIFICAT

Secţia Ştiinţifică a Spitalului Clinic Republican

Prototip de stimulator al joncţiunii esogastrice (JEG) încărcabil prin transfer de energie fără fir

Autor: Laboratorul de chirurgie minimal invazivă (şef secţie, dr., conf. univ. Ungureanu Sergiu)

Stimularea electrică a JEG duce la creşterea tonusului sfincterului esofagian inferior şi reprezintă una din metodele alternative de tratament al bolii de reflux gastroesofagian. În prezent tratamentul standard este o intervenţie chirurgicală antireflux pe cale laparoscopică.

Prototipul elaborat are structura modulară, care include 3 elemente: antena RX/TX, microcontroler cu supercondensator şi generator de impulsuri (pulser). Separat a fost confecţionat un încărcător extern pentru dispozitiv capabil să-l încarce la distanţă. Acest dispozitiv poate produce unul din 3 regimuri selectate pentru stimulare JEG în studiul prezent (0,3 ms, 5 mA cu frecvenţa 20 Hz, cu interval 5 min). Caracteristicele electice ale prototipului creat: tensiunea electrică la electrozi este în limitele 0,5–5 V, curentul 0,5–10 mA cu limitele rezistenţei între 100 şi 500 Ω.

Prototipul de microstimulator a fost creat pentru studii în condiţii de laborator înainte de elaborarea modelului care poate fi utilizat într-un studiu experimental chirurgical.

Ulterior acest dispozitiv va sta la baza unui generator implantabil de impulsuri care, datorită sistemului original de încărcare (*wireless*), va fi de dimensiuni mici (sub 1 cm) cu posibilitate de inserţie chiar şi pe cale endoscopică (submucoasă), dirijare la distanţă şi fără necesitatea de explantare la epuizarea sursei de energie.

3.6.4. Secţia Ştiinţe Agricole

Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia”

Soiul de grâu comun de toamnă *AMOR* (Bţ-26-15)

Autori: dr. A. Postolati, dr. L. Găina, T. Serghei, A. Pleşca

Elaborarea prezintă un soi nou de grâu de toamnă. Soiul Amor este creat prin metoda hibridării interspecifice şi selecţiei individuale a plantei de elită din populaţia hibridă (Porada × Gabriela) × Kuialnik.

Varietatea erytrospermum aparţine grupului de soiuri intensive a ecologiei de stepă.

Talia medie a plantei este de 93 cm şi posedă rezistenţă bună la cădere. Conform longevităţii perioadei de vegetaţie aparţine grupului soiurilor semiprecoce, cu rezistenţă bună la secetă şi rugină brună.

Nivelul de producţie în anii de studiu în cultura comparativă principală pe ogor negru 2013–2015 constituie în medie 6,38 t/ha, iar surplusul de producţie constituie 1,26 t/ha comparativ cu martorul Kuialnik.

Conţinutul de gluten variază în limitele 24,2–29,5 %, iar conţinutul de proteină în limitele 10,8–12,4 %, fiind aproape la nivelul martorului.

Calitatea la panificaţie bună (4,58 puncte). Masa a 1000 boabe variază în limitele 34,7–44,0 g.

Posedă înfrăţire productivă înaltă cu 591 spice la 1 m^2. Norma de însămânţare constituie 5,0–5,5 mil boabe germinabile la ha.

Institutul de Fitotehnie „*Porumbeni*”

Hibrid de porumb omologat *PORUMBENI 383*

Autori: dr. V. Mîrza, dr. N. Vanicovici, dr. Gr. Pritula, dr. hab. A. Rotari, dr. E. Partas, dr. I. Frunze, dr. V.Ştirbu, Gh.Lebediuc, dr. V.Ciobanu, dr. S.Bruma, dr. V.Pojoga, A.Veresciac

Hibrid intensiv de porumb, semitimpuriu (FAO 390), destinat pentru cultivare la boabe în toate zonele Republicii Moldova.

Hibridul a fost creat prin încrucişarea formei materne „Renata C" cu forma paternă 922 CRf. Este rezistent la cădere, tolerant la boli şi dăunători. Hibridul Porumbeni 383 este dotat cu stabilitate înaltă a producţiei de boabe şi siloz, având un potenţial în zonele de cultivare de 14-15 tone boabe la ha, fiind mai superior hibrizilor existenţi cu 1-2 t/ha boabe. În condiţiile aride ale anului 2015 în Moldova a fost obţinută o producţie de 7,0 tone. În premieră a fost iniţiată implementarea în producere. A fost menţionat cu Medalie de aur la Expoziţia „Pro-invent" din Cluj-Napoca în anul 2015. Pentru anul 2016 va fi transmis la testări oficiale în România.

Hibrid de porumb omologat PORUMBENI 310

Autori: dr. hab. S. Musteaţa, dr. P. Borozan, L. Nujnaia, G. Rusu, dr. S. Mistreţ, N. Criucicov, dr. V. Pojoga, dr. V. Maticiuc, dr. V. Ştirbu, dr. S.Bruma, dr. E.Rotari

Hibrid simplu semitimpuriu, FAO 300 cu potenţial înalt de producţie, inclus în Catalogul Soiurilor de plante a Moldovei pentru anul 2015 şi studiat 2 ani în reţeaua de Stat a României.

Hibridul este destinat pentru cultivare la boabe în toate zonele Republicii Moldova. Posedă vigoare în faza iniţială de creştere, rezistenţă la secetă, cădere şi frângerea tulpinilor. Planta de talie medie, ştiulete de formă cilindrică. Hibridul manifestă performanţă comparativ cu hibrizii aflaţi în producere. Formele parentale permit obţinerea seminţelor calitative în loturi de hibridare comerciale. În condiţiile aplicării unei tehnologii de cultură adecvate, hibridul respectiv realizează producţii de 12–14 t/ha. Rezultatele testării oficiale din România presupun includerea în Registru de Stat pentru anul 2016 fiind la nivel după producţia de boabe cu martorii firmei Pionier şi cu umiditatea mai scăzută în bob.

A fost menţionat cu Medalie de aur la Expoziţia „Pro-invent" din Cluj-Napoca în anul 2015.

Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară

Genotipurile Virusului Leucozei Bovine la animalele crescute în Republica Moldova

Autori: dr. hab. Roman Moscalic, drd. Svetlana Balov, dr. Nicolae Gangal

Elaborarea ţine de domeniul medicină veterinară, în special virusologie.

Identificarea genotipurilor şi legăturilor filogenice ale virusului leucozei bovine este realizată în premieră pentru Republica Moldova, fiind efectuat prin utilizarea metodei reacţiei molecular-biologice – PCR în colaborare cu PIwet (Polonia) – Institutul pentru Medicină Veterinară (or. Pulava). Izolarea, amplificarea genei „env" a demonstrat că virusul leucozei la bovinele crescute în R. Moldova, aparţine celor 2 serotipuri (al 4-lea şi al 7-lea) fiind de genotipuri – 4D, 7D şi 7E.

Dendrograma de identificare a virusului leucozei bovine în republică, elaborată de autori, demonstrează identitatea acestora cu genotipurile din Germania, Polonia, Rusia de unde, probabil, au fost importate animalele infectate cu VLB pe teritoriul R. Moldova.

Legătura filogenetică a genotipurilor VLB identificate la bovinele din Republica Moldova cu cele determinate la animalele din alte ţări ale lumii

Autori: dr. hab. Roman Moscalic, drd. Svetlana Balov, dr. Nicolae Gangal

Elaborarea ţine de domeniul medicină veterinară, în special virusologie.

Identificarea genotipurilor şi legăturilor filogenice ale virusului leucozei bovine, este realizată în premieră pentru Republica Moldova, fiind efectuat prin utilizarea metodei reacţiei molecular-biologice-PCR în colaborare cu PIwet (Polonia) – Institut pentru Medicina Veterinară (or. Pulava). Izolarea, amplificarea genei „env" a demonstrat că virusul leucozei la bovinele crescute în R. Moldova, aparţine celor 2 serotipuri (al 4-lea şi al 7-lea) fiind de genotipuri – 4D, 7D şi 7E.

Dendrograma de identificare a virusului leucozei bovine în republică, elaborată de autori, demonstrează identitatea acestora cu genotipurile din Germania, Polonia, Rusia de unde, probabil, au fost importate animalele infectate cu VLB pe teritoriul Republicii Moldova.

Nucleul de selecţie a oilor Karakul marcate genetic după proteinele lactice

Autori: Silvia Evtodienco, dr. hab. Petru Liuţcanov, Valentina Petcu

Elaborarea ţine de ameliorare şi selecţie în rasa de ovine Karakul, prin crearea unui nucleu de oi-matcă (59 capete) marcate genetic – potenţiale producătoare a berbecilor de reproducţie purtători a genotipurilor solicitate pentru sporirea producţiei de lapte, randamentului de brânză şi calităţii produselor lactate obţinute.

Nucleul creat are următoarea structură genetică:

– după genotipul *kapa-cazeină* – 3 capete (genotip-BB) şi 10 capete (genotip-AB);

– după genotipul *beta-lactoglobulină* – 15 capete (genotip- BB) şi 18 capete (genotip-AB);

– după genotipul *beta-cazeină* – 6 capete (genotip-BB) şi 7 capete (genotip-AB).

Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare

Soi de struguri pentru masă TUDOR

Autori: T. Olaru, T. Cayac, N. Guzun, M. Ţipco

Vigoarea butucului mijlocie spre mare. Floarea hermafrodită, struguri cilindro-conici, de mărime mijlocie la mare cu greutatea de 350-450 g mediu compact. Bobul foarte mare, 7,0-12,0 g, cu pieliță groasă roșie aprinsă, pulpa semicrocantă cu gust plăcut. Maturitatea strugurilor se realizează în a treia decadă a lunii septembrie. Nota de degustare 8,3-8,4 puncte. Productivitatea de 11-13 t/ha. Avantaj: rezistența sporită la iernare și la bolile criptogamice, strugurii se păstrează 3-4 luni, transportabili. Soi omologat în 2015.

Soi de ardei dulce *Inovator*

Autori: dr. P. Iliev, I. Ilieva. *Coautori:* A. Streleţcaia, dr. V. Chisnicean, I. Vasilachi

Elaborarea prezintă un soi nou de ardei dulci, creat prin metoda hibridării (între soiurile *Podarok Moldovî* x *Lumina*) şi selecţiei individuale a plantei de elită din populaţia hibridă.

Soiul se caracterizează printr-o productivitate sporită de aproximativ 15–20 % faţă de martor, precocitate semitimpurie. Planta este de talie medie (45–50 cm), cu fructe mari (130–170 g), forma fructului – conică cu 2–3 loburi, grosimea pericarpului – 4–5 mm, culoarea în stare tehnică – verde deschisă, în stare biologică – roşie, conţinutul de vitamina C – 175 mg, calităţi culinare şi gustative – bune. Soiul este rezistent la cultivare în condiţii de stres termohidric. Soiul este omologat pentru anul 2016.

Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo”

Studiul agrochimic al solurilor şi recomandări de aplicare a îngrăşămintelor în scopul obţinerii recoltelor scontate a culturilor de câmp în gospodăria agricolă SRL „Climăuţi Agro”, raionul Donduşeni

Autor: dr. Vasile Lungu

A fost realizat studiul privind optimizarea regimurilor nutritive şi indicilor agrochimici ai solurilor în urma aplicării îngrăşămintelor minerale. Rezultatele experimentale obţinute au fost utilizate la perfecţionarea metodelor şi procedeelor de aplicare a îngrăşămintelor, sistemelor de fertilizare a culturilor agricole funcţie de sol, criteriilor de evaluare agronomică, economică şi ecologică a aplicării îngrăşămintelor şi recomandărilor privind aplicarea fertilizanţilor pe solurile asolamentelor de câmp pentru obţinerea recoltelor scontate şi protecţia mediului ambiant în condiţiile agriculturii durabile.

Elaborarea a fost implementată pe terenurile agricole ale SRL „Climăuţi Agro” din com. Climăuţi, rn. Dondușeni, pe o suprafaţă de 7000 ha.

Efectul economic – 845 lei/ha.

Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

Tocător de lemne cu două camere

Autor: Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

Tocătorul de lemne cu două camere conţine un cadru pe care este montat un corp, spaţiul căruia este despărţit în două camere – camera de aşchiere şi camera de măcinare; pe axa din camera de aşchiere şi măcinare sunt montate rotoare; corpul tocătorului este acoperit cu un capac; pe discul rotorului din camera de aşchiere sunt instalate cuţitele de aşchiere întărite cu şuruburi; pe suprafaţa interioară pe tot perimetrul camerei de aşchiere sunt amplasate plăcuţe zimţate; pe perimetrul discului a rotorului din camera de aşchiere sunt întărite lopăţele zimţate; pe peretele din faţă este executată o gaură de alimentare a tocătorului; rotorul cu ciocănaşe este învelit cu o sită; pe capacul tocătorului se găseşte conducta de evacuare a produsului tocat, pe peretele camerei de aşchiere sunt executate găuri pentru debitarea aerului. O particularitate a invenţiei constă în aceea că toate laturile ciocănaşelor sunt netede ce micşorează costul lor şi reduce preţul utilajului.

Caracteristici tehnice şi economice, încercări experimentale

Productivitatea, kg/h 400...600

Numărul de camere de fărâmiţare 2

Compoziţia fracţională, % , până la 5mm nu mai puţin de 99

peste 5mm nu mai mult de 1

Puterea, kW 52,2

Dimensiuni de gabarit, mm : (LxBxH) 2980x1900x1580

Încercările exploataţionale a tocătorului au fost efectuate în S.R.L. „Podgoreni”, comuna Lingura, r-ul Cantemir.

Maşina de stropit tractată SLV-2000 CR cu dispozitiv de redresare

Autor: Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

Maşina de stropit tractată SLV-2000 CR este destinată pentru combaterea bolilor şi dăunătorilor din plantaţiile vivace (livezi cu înălţimea de până la 7 m şi distanţa între rânduri de până la 6 m, livezi intensive şi super intensive, vii cu înălţimea de până la 1,8 m şi distanţa între rânduri 2,5 m şi mai mult).

Caracteristici tehnice şi economice, încercări experimentale:

Productivitatea într-o oră timp util, ha/h:

- livadă (distanţa între rânduri 4 m) 2,4– 6,4;
- vie (distanţa între rânduri 3 m) ..... 3,6 – 7,2.

Viteza de lucru de mişcare, km/h ..... 6 – 8.

Norma consumului de lichid de lucru, l/min..... 200–1500.

Presiunea de lucru în sistemul de refulare, MPa ..... 3,5.

Masa netă a maşinii, kg ..... 980 kg.

Dimensiuni de gabarit, mm, (LxBxH) …….. 4600x1700x2600

Au fost efectuate încercările de recepţie.

Detector de metale TISAgro

Autor: Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

Constă din cadrul de bază care formează o masă orizontală, pe care este montată arca cu senzor inductiv, ghidajul pentru baloturi cu senzor foto, blocul electronic, lampa de semnalizare şi bateria de alimentare.

Caracteristici tehnice şi economice, încercări experimentale

* Regimul de funcţionare - în condiţii staţionare cu deplasarea continuă a masei vegetale.
* Viteza de deplasare a masei vegetale: 3 – 5 m /min
* Grosimea stratului de masă vegetală (dimensiunile brichetei),mm: 400x500x600
* Componenţa materialelor care urmează să fie supuse detectării magnetice şi non-magnetice (aluminiu, cupru şi aliajele lor)
* Funcţiile detectorului în cazul depistării incluziunilor:
  - blocarea organelor de lucru;
  - emiterea semnalului sonor şi luminiscent.
* Dimensiunile minime ale particulelor, ce urmează să fie detectate:
  - feromagnetice – 1 mm;
  - neferomagnetice – 3 mm.

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Tehnologia de producere a strugurilor de masă – Manual tehnologic. Chişinău. Tipogr. Bons Offices. 2015. 240 p.

Autori: dr. hab. Gheorghe Nicolaescu, dr. Tudor Cazac, dr. A. Cumpanici

În manual este reflectată tehnologia de producere a strugurilor de masă de la alegerea terenului cu redarea condiţiilor pedoclimatice ale Regiunilor viticole, alegerea soiurilor cu redarea caracteristicii succinte a tuturor soiurilor de masă omologate în Republica Moldova, îngrijirea viilor tinere şi pe rod, particularităţile păstrării strugurilor şi cerinţele de calitate a acestora.

3.6.5. Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice

Institutul de Cercetări Economice

Au fost elaborate scenarii de prognoză a evoluţiei economiei naţionale pe termen mediu (2015–2018), aplicând metodologia bazată pe trendul de dezvoltare şi modelul econometric. A fost adaptat modelul economico-matematic pe termen mediu la condiţiile actuale ale Republicii Moldova pentru elaborarea balanţelor interramurale natural-valorice. În baza modelelor balanţelor interramurale naturale valorice a fost estimată economia neobservată pe unele categorii de produse.

A fost elaborat Raportul privind evaluarea competitivităţii economiei naţionale şi a impactului implementării Matricei de politici a Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivităţii Republicii Moldova.

A fost perfecţionată metodologia de calculare a indicatorilor de evaluare a securităţii demografice (Indicatorului Integral Teritorial de Securitate Demografică). A fost implementată metodologia de calculare a indicatorilor: speranţa de viaţă sănătoasă şi Indicele îmbătrânirii active. A fost estimat numărul şi structura populaţiei Republicii Moldova pentru anii 2013–2015, ţinând cont de standardele europene şi specificul de evaluare statistică în Republica Moldova.

A fost monitorizată dezvoltarea sectorului ÎMM (2006–2014) în baza unor indicatori speciali: numărul de întreprinderi, numărul de salariaţi, asimilarea investiţiilor, costul activelor şi utilizarea lor, au fost cercetate caracteristicile lucrătorilor "pe cont propriu" şi lucrătorilor familiali neremuneraţi.

Au fost identificate obstacolele şi avantajele antreprenoriatului familial în Republica Moldova în baza intervievării (analiza mediului economic, instituţional, legislativ şi impactul afacerii asupra vieţii de familie) şi elaborate recomandări privind instituirea politicii de stat de dezvoltare a afacerilor familiale în Republica Moldova.

A fost elaborat conceptul de management al stabilităţii financiare în Republica Moldova în baza experienţei internaţionale; a fost elaborată metodologia de măsurare a stabilităţii financiare a statului

ţinând cont de standardele internaţionale. Au fost elaborate recomandări privind managementul stabilităţii financiare în Republica Moldova.

A fost evaluată multidimensional evoluţia sărăciei şi inegalităţii. Evaluat profilul sărăciei în funcţie de mediul de reşedinţă, zone de dezvoltare, precum şi de caracteristicile demografice ale gospodăriilor casnice şi accesului populaţiei sărace la serviciile de ocrotire a sănătăţii şi educaţie. Au fost elaborate recomandări de perfecţionare a politicilor pe domenii: protecţie socială, ocuparea forţei de muncă, dezvoltare rurală şi regională.

Au fost elaborate tarifele de costuri (total 3211 de tarife, inclusiv 1149 tarife de costuri pentru gospodăriile ţărăneşti mici şi gospodăriile casnice auxiliare) şi 18 normative ale veniturilor nete. La solicitarea MAIA a fost elaborată Metodologia de calculare a normativelor de dotare energetică a sectorului agricol din Republica Moldova.

Institutul de Cercetări Juridice şi Politice

Au fost elucidate posibilele configuraţii geopolitice şi geostrategice la nivel global şi regional, în contextul proceselor de integrare europeană şi euroasiatică, precum şi evoluţia lor.

Au fost efectuate cercetări privind identificarea şi studierea surselor naţionale şi internaţionale referitor la securitatea energetică, securitatea ecologică, securitatea economică şi financiară.

A fost analizată evoluţia istorică a conceptului de securitate umană, elucidate şi analizate particularităţile securităţii umane în contextul reglementărilor internaţionale şi naţionale în domeniu.

Au fost analizate politicile şi strategiile Uniunii Europene în contextul extinderii şi determinate perspectivele pentru Republica Moldova.

Au fost identificate sursele şi problemele privind securitatea financiar-bancară în contextul parcursului european al Republicii Moldova.

Au fost conturate exigenţele de securitate prin prisma realităţilor curente şi viitoare de dezvoltare şi de europenizare a Republicii Moldova.

A fost cercetată problematica clasei de mijloc în Republica Moldova şi importanţa ei pentru creşterea bunăstării societăţii.

S-au identificat riscurile şi factorii de pericol pentru securitatea naţională şi regională.

Au fost elaborate: concepţia reformei sistemului naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare prin ajustarea regimului juridic corespunzător la rigorile Spaţiului European de Cercetare; proiectul de Lege pentru modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare a Republicii Moldova.

Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei

În anul 2015 în cadrul Institutului de Ştiinţe ale Educaţiei au (a) fost:

- determinate mecanismele de implementare a standardelor de calitate a învăţământului secundar general din perspectiva şcolii prietenoase copilului;
- elaborate "*Standardele de calitate ale instituţiilor de învăţământ general şi instrumentele de evaluare aferente acestora"*;
- elaborat cadrul de referinţă cu privire la nevoile de consultanţă şi asistenţă metodologică a cadrului didactic în formarea vorbitorului cult de limbă română (vorbitorii nativi şi alolingvi);
- elaborat *sistemul de criterii şi indicatori* privind organizarea procesului de formare profesională continuă a cadrelor didactice din învăţământul general şi pilotat în 15 instituţii furnizoare de programe de formare profesională continuă şi elaborat *Studiul de analiză a procesului de formare profesională continuă a cadrelor didactice*;
- elaborat *studiul de congruenţă* (de corespundere) a documentelor naţionale reglatoare privind educaţia timpurie: Curriculumul educaţiei copiilor de vârstă timpurie şi preşcolară (1–7 ani) şi Standardele de învăţare şi dezvoltare a copilului de 0–7 ani.

- stabilite *criteriile de eficientizare* a parteneriatului şcoală–familie, şcoală şi administraţie publică locală, şcoală–agenţi economici, şcoală – ONG, şcoală-poliţie, şcoală–instituţii medicale în asigurarea coeziunii sociale şi oferirea unei educaţii de calitate.

Academia de Studii Economice din Moldova

Proiectul EANET va promova activităţi antreprenoriale în cadrul absolvenţilor universităţilor din ţările participante. La fiecare universitate se fondează o asociaţie a absolvenţilor antreprenori, cu opţiunea de a crea structuri naţionale şi regionale, care să permită schimbul de contacte, experienţe şi oportunităţi de afacere. De la astfel de asociaţii deja existente în Amsterdam, Ţările de Jos, şi Berlin, Germania, se preconizează un transfer de deprinderi, astfel încât şi ţările beneficiare să aibă centre similare funcţionale, care ulterior să genereze şi propriile fonduri pentru activităţile lor.

Au fost identificate criteriile de evaluare şi prioritizate sectoarele şi/sau pieţele economice din punct de vedere al concurenţei. Au fost efectuate evaluări preliminare a sectoarelor şi/sau pieţelor pe baza criteriilor stabilite, pentru a le identifica pe cele care ar trebui să fie punctul central al unei evaluări profunde a concurenţei, într-o etapă ulterioară.

A fost evaluat Indicele Global al Competitivităţii Republicii Moldova prin prisma avantajelor şi dezavantajelor competitive în context regional şi global în anul 2015 Republica Moldova.

A fost realizat un eveniment de promovare a culturii concurenţei cu scopul de a împărtăşi studii de caz cu privire la efectele eliminării barierelor din calea concurenţei în sectoarele şi/sau pieţele de mare importanţă din ţările europene şi non-europene.

A fost analizat sistemul actual de taxare a resurselor naturale. Au fost identificate problemele principale privind metodologia de calcul şi aplicare a taxelor pentru utilizarea resurselor naturale. Au fost analizate procedurile de administrare a taxelor respective şi folosire a încasărilor acestora. Au fost elaborate recomandări de reformare a taxelor pentru utilizarea resurselor naturale, inclusiv a propunerilor de amendamente legislative la Titlul VIII al Codului Fiscal şi Codul Contravenţional. A fost elaborat şi prezentat Planul de Acţiuni privind reformarea taxelor pentru utilizarea resurselor naturale.

A fost elaborat manualul: Integrarea Economică şi Economia Uniunii Europene.

S-a creat şcoala de primăvară "Integrarea Europeană şi Economia UE".

Universitatea de Stat „A. Russo" din Bălţi

S-a realizat un studiu exploratoriu şi descriptiv în baza prelucrării statistice a rezultatelor chestionării educatorilor, conducătorilor muzicali şi a părinţilor copiilor de vârstă preşcolară.

Au fost elaborate: recomandări metodice pentru profesorii şcolari şi universitari însoţite de schiţe şi planuri de acţionare diferenţiată, programa de studiere a nivelului de pregătire a cadrelor didactice pentru activitatea cu elevii cu CES, criteriile şi indicatorii de evaluare a nivelului profesional al cadrelor didactice responsabile de incluziunea educaţională, modelul experimental de dezvoltare profesională în domeniul educaţiei incluzive, planul de studii al Programului de profesionalizare „Cadrul didactic de sprijin", un inventar de termeni ai educaţiei artistic-estetice pentru consolidarea tuturor actanţilor educaţiei copiilor în preşcolaritate.

Au fost instrumentate metodologic şi praxiologic Cursurile universitare opţionale pentru ciclurile de licenţă şi masterat, axate fiind în special pe următoarele aspecte: a) *scoaterea în evidenţă a strategiilor de eficientizare a învăţământului artistic naţional;* b) *elaborarea căilor şi tehnologiilor de implementare a praxiologiei inovaţional-artistice*.

A fost efectuată investigaţia experimentală a familiilor în scopul determinării structurii reprezentărilor sociale despre familie, în funcţie de diferite variabile: vârstă, sex, prin aplicarea metodelor evocării libere cu 2 faze: asocierea liberă şi ierarhizarea (elementele constitutive ale reprezentării sociale) şi a metodei prototipic-categorială.

A fost efectuata investigaţia experimentală a funcţionalităţii familiilor prin aplicarea: Modelului „circumplex" al evaluării familiale *FACES III (Family Adaptability Cohesion Evaluation Scale, D.H. Olson, J.Portner, Y. Lavee, 1985);* Inventarului distresului vieţii (LDI) (Edwin J. Thomas, Marianne Yoshioka, Richard D. Agerav); Scalei de măsurare a comportamentelor de coping la familiile cu ambii soţi angajaţi (DECS Denise A. Skinner şi Hamilton I. McCubbin).

Au fost identificate mecanismele de coping ale familiilor participante la studiu care prezintă un nivel înalt de disfuncţionalitate.

Au fost delimitate conceptele, elaborat modelul de instruire adaptivă pentru instruirea adaptivă universitară, selectate tehnologiile educaţionale necesare.

Au fost determinate nevoile de formare a studenţilor din punctul de vedere al angajatorilor, al studenţilor şi al absolvenţilor angajaţi (8 chestionare diferite aplicate online); Au fost precizate componentele obligatorii ale unui curs MOODLE, elaborat în cheia instruirii adaptive şi factorii ce influenţează nivelul de adaptare; A fost elaborată grila pentru *Descrierea domeniului / programului de studii prin competenţe profesionale şi competenţe transversale, specialitatea Matematică şi Informatică.*

Au fost cercetate punctele forte şi punctele slabe ale folosirii serviciilor Web lingvistice pentru limba română pentru fiecare serviciu Web depistat. În baza acestor constatări s-a purces la elaborarea arhitecturii sistemului de prelucrare a textelor cu structură neomogenă, la nivel de tehnologie, algoritm, componente şi serviciul Web care va fi folosit, au fost elaborate diagramele UML use case pentru a urmări modul în care va fi interacţiunea sistemului cu utilizatorii finali.

Academia de Administrare Publică

Au fost analizate disparităţile regionale, tipologii spaţiale în Europa Centrală, de Est şi Sud-Est prin raportul privind modelul actual de dezvoltare regională integrată a UE şi raportul referitor la bunele practici identificate şi analizate în vederea reducerii decalajelor existente între regiunile Europei.

Au fost evaluate posibilităţile de utilizare a experienţei UE în managementul dezvoltării regionale a Republicii Moldova prin identificarea modelelor de zone dezavantajate din punct de vedere geografic, economic şi social în UE şi au fost propuse metode de combatere a disparităţilor interregionale în UE.

Au fost extinse abordările ştiinţifice ale managementului dezvoltării regionale şi conturate specificul acestuia în dezvoltarea durabilă, de la general la particular, privind diminuarea disparităţilor interregionale prin prisma noii politici de coeziune europeană. De asemenea, a fost elaborat raportul privind posibilităţile de aplicare a practicilor UE privind disparităţile interregionale în managementul dezvoltării regionale a Republicii Moldova şi au fost identificate metodele de planificare spaţială a ţărilor membre din UE.

Au fost avizate proiectele de legi cu privire la statutul municipiului Bălţi şi Chişinău.

Rezultatele cercetărilor ştiinţifice au fost comunicate în cadrul a 3 conferinţe internaţionale din ţară şi la 3 forumuri internaţionale (Ucraina, Kazahstan, România).

Au fost publicate materialele mesei rotunde: „Descentralizare şi autonomie locală: oportunităţi şi probleme". Recomandările au fost expediate comisiei parlamentare administraţie publică, dezvoltare regională, ecologie şi schimbări climatice, direcţiei generale de descentralizare şi administrare locală (Cancelaria de stat), CALM (1,5 coli autor).

Au fost publicate materialele conferinţei internaţionale ştiinţifico-practice „Consolidarea administraţiei publice locale: instrumente şi mecanisme" (12,2 coli autor). Rezoluţia conferinţei conţine recomandări concrete şi solicită reacţia autorităţilor publice.

Rezultatele cercetărilor din ambele proiecte au fost expuse în raportul ştiinţific privind modelul actual de dezvoltare regională integrată a UE. Beneficiarul acestor rezultate sunt ministere, instituţii de stat sau private, întreprinderi etc.

Universitatea de Stat din Moldova

Au fost formulate unele concepte cu referire la formarea profesională graduală, gradual-paralelă, gradual-complementară. Sunt identificate corespondenţele dintre finalităţile pe cicluri şi clasificatorul ocupaţiilor în contextul asigurării continuităţii.

Au fost analizate diverse modele teoretico-explicative ale conflictului muncă–familie, fiind delimitate tipuri şi forme ale acestuia şi examinate implicaţiile a diverşi factori în producerea conflictului cu focalizare pe identificarea unor diferenţe interculturale în manifestarea interferenţelor dintre viaţa profesională şi cea privată între ţările cu o cultură predominant colectivistă individualistă. În organizaţiile din Republica Moldova se manifestă preponderent o cultură colectivistă, dar există diferenţe în funcţie de cultura organizaţională, între organizaţiile private şi cele publice (cele din urmă, împrumutând multe din valorile culturilor occidentale, care sunt mai curând individualiste decât colectiviste).

Au fost analizate, traduse şi adaptate pentru populaţia din Republica Moldova conţinutul şi structura a diverse scale şi chestionare utilizate de cercetătorii din diverse ţări – The Life Role Salience Scale; Family Supportive Organization Perceptions Measure; Boundary Flexibility; Work Family Conflict ş.a., fiind elaborat un chestionar ce conţine 7 subscale (70 itemi) şi care poate fi utilizat în investigarea a diverse aspecte legate de manifestarea conflictului muncă–familie.

A fost studiată diaspora de tip clasic: evreiesc, armenesc. O trăsătură distinctivă a acestui tip de formare a diasporei include câteva caracteristici – un factor care serveşte noţiunea Patria–ţara de origine, migraţia în masă a grupului compact de migranţi este un rezultat al deplasării forţate.

A fost stabilit că în formarea modernă a diasporei moldoveneşti „conceptul de patrie” nu joacă un rol strategic. Formarea diasporei moldoveneşti are loc la începutul anilor 90, ca urmare a proceselor de migraţie şi se bazează pe reţeaua locală, pe baza unor legături de rudenie, de vecinătate şi alte relaţii locale.

Astfel, s-a constatat că baza conceptuală a diasporei moldoveneşti se constituie din: aspecte spaţiale locale, aspecte legate de comunicaţii şi de reţelele vecine, valori instrumentale (resurse financiare, trimiterea resurselor financiare în patria lor, tratamentul în propria lor ţară, vizita familiei, rudelor, vecinilor etc.). Valoarea terminală a „patriei” sau nu este încă formată sau este în faza latentă de formare. Diaspora moldovenească are două funcţii principale: serveşte drept resursă pentru integrarea migranţilor în ţara gazdă şi este un factor în dezvoltarea ţării lor.

Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova

Echipa de cercetători din cadrul universităţii, de comun cu reprezentanţii Ministerului Economiei, a contribuit la perfecţionarea cadrului legislativ-normativ în domeniul comerţului interior:

- analiza cadrului legislativ al Uniunii Europene privind tranzacţiile electronice, în special Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European şi a Consiliului Europei şi elaborarea conceptului de amendamente la Legea nr. 284/2004 privind comerţul electronic;
- elaborarea proiectului de lege cu privire la modificarea şi completarea Legii nr. 284/2004 privind comerţul electronic (întocmirea tabelului de concordanţă în vederea transpunerii Directivei 31/2000/CE privind comerţul electronic în legislaţia naţională);
- argumentarea propunerilor cu privire la excluderea normelor de rentabilitate la producere şi a adaosului comercial la vânzarea produselor alimentare de importanţă socială, elaborarea mecanismului de acordare a ajutorului social (compensaţii nominative pentru părţile sociale defavorizate cu venituri sub limita coşului alimentar al minimului de existenţă);

Au fost identificate oportunităţile de dezvoltare a comerţului interior derivate din Acordul de Asociere Republica Moldova – UE şi Acordul de Liber Schimb Aprofundat şi Cuprinzător (DCFTA);

Echipa de cercetători a participat la elaborarea documentelor de politici: Strategiei de dezvoltare a alimentaţiei publice din cadrul Moldcoop; Strategiei de dezvoltare a comerţului interior din rn. Rezina.

Au fost consolidate şi dezvoltate elementele de infrastructură în sectorul de cercetare şi consultanţă din cadrul: Laboratorului de studiu al mărfurilor, Laboratorului de tehnologii şi utilaj comercial, Centrului de Consultanţă Juridică. Acestea sunt utilizate în procesul educaţional şi de cercetare a studenţilor.

S-a efectuat transferul informaţional şi inovaţional către mediul de afaceri, precum şi diseminarea şi valorificarea rezultatelor activităţii din cadrul proiectului pe parcursul anului 2015.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

În cadrul temelor instituţionale a fost:

- *Examinată* noua viziune a Ministerului Educaţiei cu privire la metodologia elaborării şi aprobării produselor curriculare pentru cursurile din categoria „opţionale” a planului-cadru; *elaborat* un chestionar pentru profesori (rezultat: profesorii nu au pregătirea necesară pentru a elabora curriculumul şi suportul didactic necesar); *elaborat* un chestionar pentru elevii de gimnaziu şi liceu, localităţi rurale şi urbane (rezultat: elevii nu au pregătirea necesară pentru a lua decizii întemeiate în raport cu oferta de opţionale posibile, dar că îşi doresc o varietate mult mai mare de cursuri decât li se propun la moment); *propuse şi aprobate* de Consiliul Naţional pentru Curriculum şi Evaluare 2 documente curriculare (unul dintre acestea, *Citind, învăţ să fiu*, se află în topul preferinţelor profesorilor în anul de studii 2015–2016);

- *diagnosticată* situaţia în domeniul TIC cu identificarea problemelor şi soluţiilor posibile din perspectiva formării continue a cadrelor didactice şi manageriale prin e-learning şi a integrării TIC în procesul educaţional; *creată* Platforma Moodle – Formare continuă în aspect conceptual, structural, metodologic şi praxiologic; pregătiţi formatori centrali şi locali pentru conceptualizarea şi înţelegerea scopului, obiectivelor, conţinutului activităţii în cadrul Proiectului de utilizare a Moodle-Formare continuă; *elaborată Concepţia dezvoltării competenţelor didactice prin e-learning; elaborat Programul de formare continuă prin e-learning a managerilor în educaţie* şi aplicarea cu titlu de experiment; *determinată* metodologia de elaborare a softurilor educaţionale şi elaborarea unor modele; *fundament praxiologic* sistemului e-Educaţie de formare continuă a cadrelor didactice şi manageriale preuniversitare din perspectiva dezvoltării competenţelor profesionale;

- *determinat* sistemul conceptelor operaţionale pentru *Glosarul de termeni fundamentali ai Pedagogiei culturii emoţionale*; *elaborat* şi publicat *Modelul teoretic al toleranţei pedagogice; elaborat Conceptul de educaţie pentru toleranţă; elaborat* şi *publicat* Modelul conceptual de formare iniţială a cadrelor didactice prin tehnologii informaţionale şi comunicaţionale; *stabilite* şi *publicate* elementele structurale ale competenţei de management al stresului profesional al cadrelor didactice; *elucidată* metodologia adaptării socioprofesională a studenţilor pedagogi; *elaborat* şi *publicat Modelul conceptual al educaţiei pentru dezvoltare emoţională şi sănătate mintală*; *elaborat* şi *publicat Modelul conceptual al educaţiei pentru dezvoltare emoţională şi sănătate mintală;*

- *identificate* particularităţile realizării şi protecţiei drepturilor persoanelor cu dizabilităţi în Republica Moldova, cu *evidenţierea* problemelor existente (contradicţii, lacune etc.); *constatate* bariere de ordin social şi educaţional întâlnite de către tinerii cu dizabilităţi la universităţi; *stabilite* dificultăţile cu care se confruntă corpul profesoral privind specificul psihopedagogic al tinerilor cu dizabilităţi; *constatate* dificultăţile în elaborarea unor programe individualizate, a planului de învăţământ, evaluarea studentului cu dizabilităţi; *formate* competenţe voluntarilor – studenţi şi masteranzi prin intermediul activităţilor practice pentru participarea la promovarea şcolii incluzive în baza principiilor ştiinţifice; *valorificate* rezultatele cercetării prin argumentarea, identificarea şi organizarea unui program de studii de master: Psihopedagogia şcolii inclusive; *evidenţiate* şi comparate datele catamnestice

privind incluziunea socioprofesională a tinerilor absolvenţi cu dizabilităţi; *elaborate* propuneri de profil ocupaţional: agentul de mediere a incluziunii profesionale a tinerilor cu dizabilităţi (nivelul de intervenţie, funcţiile agentului de mediere, relaţii cu beneficiarul şi cu familia acestora, relaţia cu piaţa muncii/ cu angajatorul, în relaţia cu APL şi APC, responsabilităţi etc.);

- *descrise* direcţiile de formare eficientă a specialiştilor-psihologi în domeniul protecţiei copilului faţă de violenţă, a factorilor, condiţiilor de formare eficientă a specialiştilor-psihologi în domeniul protecţiei copilului faţă de violenţă; *elaborate* modele de formare iniţială şi continuă a psihologilor în domeniul protecţiei copilului faţă de violenţă; *stabilit* profilul psihologic (particularităţilor individuale, competenţelor (cunoştinţelor, abilităţilor)) al specialiştilor psihologi, necesare activităţii în domeniul protecţiei copilului faţă de violenţă; *elaborată* metodologia experimentului de constatare; *selectate*, *adaptate*, *elaborate* metodele, tehnicile, procedeele în domeniul cercetării factorilor şi condiţiilor formării specialiştilor-psihologi în domeniul protecţiei copilului faţă de violenţă; *evidenţiate* bunele practici privind implicarea specialiştilor psihologi în combaterea violenţei în sistemul educaţional din România, Ucraina, Belarus, UE.

- *studiate* particularităţile dezvoltării intelectuale, sferei emoţional-volitive, imaginii de sine a minorilor delincvenţi; *conturat* profilul personalităţii minorului delincvent; *evidenţiate* aspectele relaţional-sociale ale minorului delincvent: relaţiile cu membrii familiei, relaţiile interpersonale în colectivul de semeni, relaţiile în anturajul social; *studiate* particularităţile de comunicare ale actorilor şi *s-a evidenţiat* specificul reţelei sociale ale minorilor delincvenţi; *stabilite* stilurile educative din familiile de unde provin minorii delincvenţi, tipurile de socializare prezente la minorii delincvenţi, climatul emoţional din familiile de unde provin minorii delincvenţi, abilităţile sociale ale minorilor delincvenţi; *reliefate* modelele educaţionale prezente în familiile minorilor delincvenţi; *elaborat* profilul psihosocial al minorului din grupul de risc, profilul psihosocial al minorilor condamnaţi la măsuri educative de pedeapsă, profilul psihosocial al minorilor eliberaţi din locurile de detenţie.

Universitatea de Stat din Tiraspol

Au fost elaborate şi aprobate Standardele pentru competenţa digitală a cadrelor didactice (ordinul ME din 07.09.2015), metodologia de evaluare a competenţelor digitale.

A fost elaborat şi aprobat conceptul Manualului digital (Decizia Colegiului ME din 22.10.2015).

Au fost stabilite acţiunile necesare pentru îmbunătăţirea calităţii procesului FPC a profesorilor de matematică şi informatică.

A fost elaborat *Modelul nou de formare continuă a cadrelor didactice la matematică şi informatică în baza formării şi dezvoltării competenţelor profesionale,* care sunt definite de Cadrul Naţional al Calificărilor, axat pe utilizarea pe scară largă a mijloacelor oferite de tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor pentru instruirea asistată de calculator; accentul fiind pus pe utilizarea metodei proiectelor şi evaluarea nivelului de formare a competenţelor în bază de portofolii didactice electronice.

Au fost prezentate avantajele îmbinării mediilor de învăţare activă cu obiectele virtuale de învăţare: suport vizual în transmiterea informaţiei, managementul integrat al clasei în timpul lecţiei, utilizarea eficientă a timpului lecţiei, aplicarea practică imediată a cunoştinţelor obţinute de elevi prin investigare lor personală etc.

A fost argumentat efectul pozitiv al utilizării jocurilor didactice la tabla interactivă în cadrul lecţiilor de limbă engleză şi posibilitatea utilizării lor în cadrul altor discipline din învăţământul preuniversitar şi universitar.

A fost elaborat ghidul de evaluare, care include un set din 12 criterii (sub formă de competenţe-cheie), după care poate fi evaluat nivelul de profesionalism al fiecărui grad didactic.

A fost studiat potenţialul motivaţional al metodei Inquiry Based Science Education.

S-a demonstrat că metoda Peer Instruction corelează puternic cu conceptul Learning By Doing şi poate fi aplicată cu succes într-un mediu de învăţare modern.

Au fost organizate cursuri de instruire pentru 3 echipe de profesori (55 cadre didactice preuniversitare de diferite specialităţi), în cadrul programului „Integrarea tehnologiilor digitale în procesul de predare-învăţare centrat pe elev”, în scopul formării competenţelor de aplicare practică a metodelor interactive de predare cu update-ul continuu al mijloacelor şi instrumentelor digitale aplicate. Proiectul contribuie direct la pregătirea forţei de muncă de înaltă calificare, care e aptă să aplice TIC în scop lucrativ (platformele web 3.0 ca instrumente didactice, precum şi instrumente digitale ca tabla interactivă, tabletele utilizate în cadrul lucrului în grup al elevilor, sistemele de evaluare şi testare).

A fost stabilită strategia şi metodologia de cercetare, bazată pe abordările utilizate în studiul peisajelor culturale (geoecologică (clasică), axiologo-informaţională, semantică (semiotică), fenomenologică (hermeneutice), perceptuală, istorico-geografică, etno-culturală, sistemică etc.

A fost elaborată structura (arhitectura) bazei de date geografice, necesară în colectarea, stocarea, analiza şi interpretarea informaţiei, referitoare la categoriile elementelor componente ale peisajelor culturale, ce vor servi ca marcheri în constituirea peisajelor culturale.

Au fost identificate elementele din categoria celor naturale (rezervaţii ştiinţifice, rezervaţii naturale, rezervaţii peisagistice, rezervaţii de resurse, monumente ale naturii – geologice, paleontologice, hidrologice, botanice), precum şi ale patrimoniului arheologic (selectând şi argumentând rolul culturilor din diferite epoci) necesare pentru alcătuirea şi dezvoltarea peisajelor culturale.

A fost analizată înfiinţarea spaţio-temporală a aşezărilor umane, argumentându-se rolul aşezărilor umane şi al reţelei de drumuri în individualizarea şi culturalizarea peisajelor. Aşezările umane concentrează un bogat patrimoniu cultural al diferitor etnii, din preistorie până în prezent. Astfel, un rol semnificativ în peisaje le revin elementelor istorico-culturale, care evidenţiază particularităţile specifice ale aspectului arhitectural, estetic şi cultural al lor în aprecierea valorii şi promovării peisajelor culturale.

Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport

A fost completat cadrul normativ intern, fiind elaborate peste 45 de Regulamente interne în scopul implementării Codului Educaţiei şi asigurării eficiente a funcţionării instituţiei academic de profil.

Au fost studiate sistemele de pregătire a specialiştilor în domeniul culturii fizice, ceea ce a contribuit la stabilirea faptului că rolul principal în pregătirea specialiştilor în domeniu o constituie interacţiunea dintre conţinuturile predate în cadrul disciplinelor de bază şi opţionale şi competenţele formate în cadrul stagiilor de practică.

Au fost identificate conceptele cheie ale acmeologiei ca ştiinţă, precum şi legităţile şi mecanismele pentru obţinerea performanţei în activitatea pedagogică.

Au fost identificate procesele şi căile de formare pe etape a unui specialist profesionist.

S-a constatat că diversitatea specialiştilor în domeniul culturii fizice impune adoptarea unei atitudini complexe faţă de procesul de pregătire şi formare a specialistului calificat.

Au fost sintetizate un şir de capacităţi profesionale ale profesorului/antrenorului pentru formarea măiestriei pedagogice.

Capacităţile profesionale au fost repartizate pe blocuri, conform direcţiei de dezvoltare, ceea ce permite diagnosticarea eficientă a nivelului de pregătire a profesorului/antrenorului.

A fost cercetată dinamica indicilor cardiovasculari la sportivi în starea de repaus, în proces de efort fizic şi în timpul restabilirii.

A fost studiată schimbarea indicilor per minut a volumului sângelui, volumului sistolic, al colesterolului şi glucozei în sânge.

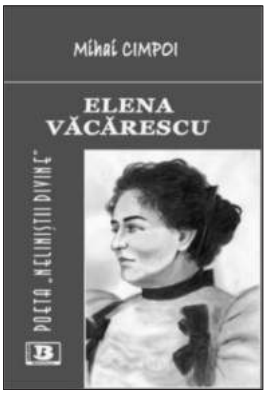
Au fost analizate diferite aspecte terminologice ale componentelor psihofiziologice, care determină starea formei sportive şi a efortului fizic în diferite perioade ale ciclului anual de pregătire.

Au fost studiate problemele ce au legătură cu dezvoltarea capacităţilor psihomotorice, schimbările morfofuncţionale în procesul intrării în „formă sportivă”.

3.6.6. Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte

Institutul de Filologie

Elena Văcărescu, Poeta „neliniştii divine”

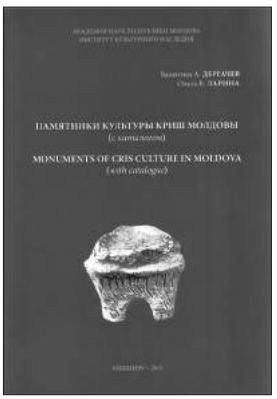

Autor: acad. Mihai Cimpoi

Monografia internaţională *Elena Văcărescu, poeta neliniştii divine* este consacrată operei lirice şi activităţii uneia din personalităţile proeminente ale poeziei şi diplomaţiei europene, influenţei pe care le-a suportat în cadrul marilor curente artistice (simbolismul, parnasianismul) şi acţiunilor de promovare a imaginii politice şi culturale a României în cadrul Ligii Naţiunilor, precedenta actualei Uniuni Europene.

Institutul Patrimoniului Cultural al AŞM

Памятники Культуры Криш Молдовы (с каталогом) / Monuments of Cris Culture in Moldova (with catalogue)

Autori: dr. hab. Valentin Dergaciov, dr. Olga Larina

Studiul este consacrat monumentelor eneolitice ale Culturii Criş, cunoscute pe teritoriul Republicii Moldova şi încheie o primă mare perioadă în cercetarea neoliticului din spaţiul pruto-nistrean. Monografia vine sa întregească tabloul evoluţiei comunităţilor neolitice din această regiune. Prin modul de prezentare şi analiză a complexelor şi artefactelor, utilizarea unor noi modele de abordare a materialelor arheozoologice, materialul ilustrativ de înaltă calitate volumul va ocupa un loc aparte în bibliografia neoliticului sud-est european fiind o lucrare de referinţă pentru vestigiile culturii Criş din partea estică a arealului său de răspândire.

Dimitrie Cantemir-muzicianul în contextul culturii universale

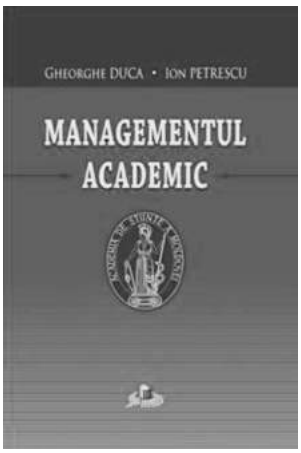

Autor: dr. hab.Victor Ghilaş

Lucrarea este axată pe figura pluriplană a muzicianului Dimitrie Cantemir, prin care se încearcă o recuperare parţială a performanţelor cantemiriene în domeniul artei sunetelor. Obiectivele cercetării se concentrează asupra următoarelor aspecte: evidenţierea contribuţiilor lui Dimitrie Cantemir pe plan muzical şi relevarea elementelor fundamentale ale gândirii sistematice a savantului; evaluarea din punct de vedere muzicologic, axiologic, culturologic, estetic, umanistic a moştenirii muzicale a lui Dimitrie Cantemir; aprofundarea şi dezvoltarea cunoştinţelor privind rolul lui Dimitrie Cantemir în elaborarea sistemului teoretic al muzicii clasice turceşti; identificarea şi punerea în valoare a contribuţiei cantemiriene în arta componisticii, interpretării şi didacticii muzicale; reliefarea elementului muzicografic în opera a cărturarului; reactualizarea mesajului principelui moldovean privind folclorul muzical (autohton şi oriental) şi punerea în lumină a semnificaţiilor noi ale acestora, în conformitate cu criteriile axiologice contemporane; sistematizarea exegezelor din literatura străină privind contribuţiile inedite ale lui Dimitrie Cantemir în istoria culturii muzical-artistice universale; conturarea filonului şi a tradiţiei artistice în viaţa familiei Cantemireştilor în perspectivă timpului.

IP Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut)

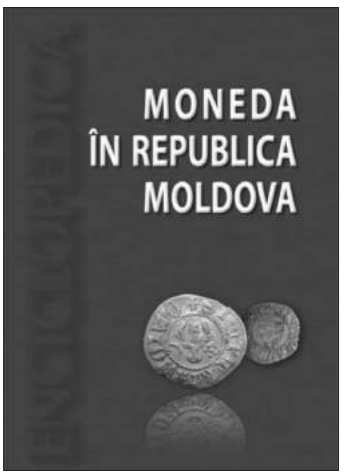
Managementul academic

Autori: acad. Gheorghe Duca, dr. Ion Petrescu
Coordonator: dr. Xenofontov Ion

Lucrarea joacă un rol-cheie în concepţia managementului academic, proiectând direcţia în care doreşte să se dezvolte o academie de ştiinţe. Unicitatea managementului academic se defineşte prin cercetare ştiinţifică, educaţie şi formare profesională, diseminare prin tehnologiile informaţionale, utilizare a inovaţiilor tehnologice, cultură. Desigur sunt necesare structuri de conducere relevante. Prin *Strategia Europeană 2020* se impun anumite acţiuni: *în domeniul cercetării* – recunoaşterea pe plan naţional şi internaţional, identificarea direcţiilor de cercetare ce ar aduce un avantaj competitiv cu rezultate eficiente şi generare de idei, atragerea tinerilor în programele de formare şi cercetare; *în domeniul educaţiei* – atragerea cadrelor didactice şi a elitei studenţeşti în cercetare, producerea de specialişti de înaltă calificare pentru ocuparea poziţiilor-cheie în administraţia publică, mediul economic şi social. Importantă este colaborarea internaţională. Cartea nu este o descriere teoretică a managementului academic, ci şi o orientare practică, fiind aduse numeroase exemple din activitatea AŞM. Acest tratat la momentul de faţă este o lucrare unică în literatura de specialitate şi vine în sprijinul managerilor din domeniu.

Moneda în Republica Moldova

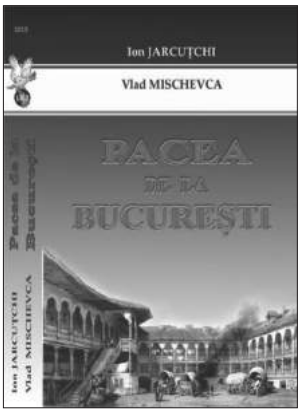

Director de proiect: dr. Constantin Manolache
Responsabil de ediţie: dr. Xenofontov Ion
Autori: dr. Silviu Andrieş-Tabac, dr. Ana Boldureanu, dr. Lilia Dergaciova, dr. Mihai Dima, dr. Dan Ilie, dr. Theodor Isvoranu, dr. Eugen Nicolae, dr. Ana-Maria Velter, dr. Aurel Vîlcu
Coordonatori:
Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei;
Institutul Patrimoniului Cultural al AŞM;
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, Bucureşti;
Muzeul Naţional de Istorie a României, Bucureşti.

Include istoria monetară în spaţiul actual al Republicii Moldova şi în regiune. Este tratată integral problematica istoriei monetare din Antichitate până în prezent, încununând colaborarea fructuoasă din ultimele două decenii dintre specialiştii muzeelor şi organizaţiilor de cercetare-dezvoltare din sfera ştiinţei şi inovării de la Chişinău şi de la Bucureşti. Tabloul producţiei monetare a Moldovei în sec. XIV-XVI apare mult mai complet decât ceea ce se cunoştea decenii în urmă. Moneda a avut şi are un rol important în funcţionarea structurilor politice şi militare ale întregii vieţi economice, fiind un mijloc eficient de propagandă politică şi culturală. Sunt incluse cercetări interdisciplinare: arheologie, heraldică, epigrafie, analiza compoziţiei metalului etc. Republica Moldova, fiind zonă de contact dintre civilizaţii şi imperii şi drumurile comerciale internaţionale, are un patrimoniu numismatic excepţional de bogat. Astfel, aspectele tratate în volum depăşesc interesul local, fiind relevante pentru întreaga Europă. Ilustraţia cărţii include reproduceri din colecţiile instituţiilor publice de la Chişinău şi Bucureşti.

Institutul de Istorie al AŞM

Pacea de la Bucureşti: din istoria diplomatică a încheierii tratatului de pace ruso-turc de la 16(28) mai 1812

Autori: dr. Ion Jarcuţchi, dr. Vlad Mischevca

Monografia abordează unul din cele mai dramatice evenimente din istoria naţională – Pacea de la Bucureşti din 1812, cercetarea fiind încadrată în istoria diplomaţiei şi a relaţiilor internaţionale din Europa de la răscrucea secolelor XVIII - XIX. Cartea este adresată atât cititorului pasionat de istorie, cât şi cercetătorului versat care găseşte în prima parte o succintă sinteză a istoriei politice a Moldovei din secolul al XVIII-lea, iar în cea de-a doua şi a treia parte, poate urmări minuţiozitatea cu care sunt descrise negocierile din cadrul războiului ruso-turc din 1806-1812, ce au dus la anexarea Basarabiei. Cea de a doua ediţie este o lucrare substanţial completată şi lărgită faţă de ediţia din 1992.

Sistemul de învăţământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece (1774–1918)

Autor: dr. Constantin Ungureanu

Este o lucrare de sinteză cu privire la sistemul de învăţământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece. Monografia este structurată din Introducere şi Istoriografie, 5 capitole şi 24 subcapitole, 70 de tabele în anexă, Bibilografie, rezumate în germană şi engleză. În lucrare se cercetează evoluţia învăţământului în diferite perioade de administrare; reformele şcolare imperiale şi provinciale; activitatea consiliilor şcolare şi a inspectorilor şcolari; frecvenţa şcolilor; contingentul de elevi; naţionalizarea învăţământului primar; şcolile particulare româneşti; ştiinţa de carte; activitatea gimnaziilor pentru băieţi, a liceelor pentru fete, a şcolilor reale şi de meserii; funcţionarea Universităţii din Cernăuţi şi activitatea celor trei facultăţi (Teologie ortodoxă, Drept şi Filosofie).

Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală

Scoarţele – valoare naţională şi mondială

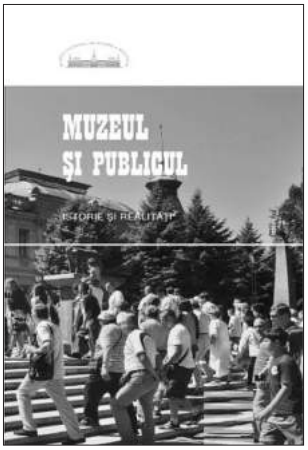
Autor: dr. Varvara Buzilă

Lucrarea prezintă domeniul scoarţelor basarabene în contextul celor românești din perspectivă axiologică și semiotică. Textul se axează pe relevarea funcțiilor simbolice ale scoarţelor în cadrul reprezentărilor despre lume specifice societății tradiționale. Se acordă un plus de atenție decodării motivelor decorative principale, înțelese de societatea tradițională ca sacre. Sunt abordate structurile semantice ale grupurilor ornamentale care formează decorul scoarţelor. Sunt puse în valoare motivele constituite ca expresie în spațiul nostru cultural. Ansamblul decorativ este raportat modelului mito-poetic al lumii. Lucrarea este însoțită de imagini alb negru ale motivelor mai răspândite sau mai relevante și imagini color ale scoarţelor basarabene de înaltă valoare artistică, istorică, culturală.

Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei

Muzeul şi publicul: istorie şi realităţi

Autor: dr. hab. Elena Ploşniţa

Este o lucrare ce reflectă dimensiunile reale ale relaţiei muzeului din Republica Moldova cu publicul vizitator, rolul şi utilitatea instituţiei muzeale în societatea contemporană. La baza lucrării stă sistematizarea teoriei şi practicii moldoveneşti cu privire la rolul educaţiei de muzeu, a relaţiei muzeului cu publicul, începând cu secolul al XIX-lea şi până la începutul secolului al XXI-lea. Autorul acordă o atenţie deosebită metodologiei de evidenţă a publicului muzeal, procesului de democratizare a instituţiei muzeale şi atitudinea societăţii faţă de necesitatea şi utilitatea muzeului ca instituţie educaţională, percepţia publicului despre muzeu.

IV. ACTIVITATEA ŞTIINŢIFICĂ ŞI INOVAŢIONALĂ ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE STAT

Conform Hotărârii Guvernului nr. 809 din 29 octombrie „Cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat între Guvern şi Academia de Ştiinţe a Moldovei pentru anul 2015" şi Hotărârii CSŞDT al AŞM nr. 298 din 17 decembrie 2014 „Cu privire la aprobarea finanţării pentru anul 2015 a proiectelor din cadrul programelor de stat în derulare", Hotărârii CSŞDT al AŞM nr. 101 din 30 aprilie 2015 „Cu privire la aprobarea finanţării pentru anul 2015 a proiectelor din cadrul programelor de stat", în anul de referinţă au fost efectuate cercetări ştiinţifice în cadrul a 5 programe de stat cu un volum total de finanţare de 3650,0 mii lei, inclusiv 500,0 mii lei pentru cercetări ştiinţifice fundamentale. În total în cadrul acestor programe au fost finanţate 24 proiecte. În 2015 au fost finalizate 2 programe de stat (13 proiecte) în sumă de 2150,0 mii lei.

4.1. Indicatorii de activitate în cadrul programelor de stat

La realizarea obiectivelor preconizate în cele 24 proiecte au fost antrenaţi 119 cercetători ştiinţifici, inclusiv 46 tineri cercetători cu vârsta până la 35 ani, dintre care 22 sunt doctoranzi, ceea ce constituie 18,49 % din totalul de cercetători ştiinţifici. În scopul efectuării cercetărilor ştiinţifice, a fost procurat echipament ştiinţific, au fost efectuate deplasări în ţară şi peste hotare şi participări la manifestări ştiinţifice, expoziţii naţionale şi internaţionale. Cei mai relevanţi indicatori obţinuţi în cadrul programelor de stat sunt expuşi în figura 4.1.1 şi tabelele 4.1.1 şi 4.1.2.

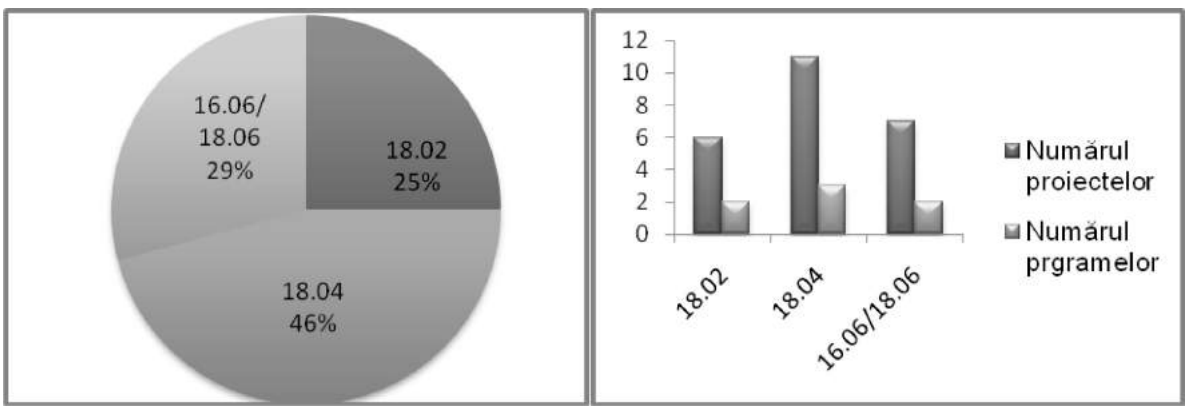

Fig. 4.1.1. Indicatori obţinuţi în cadrul programelor de stat

18.02 Materiale, tehnologii şi produse inovative
18.04 Sănătate şi biomedicină
16.06/18.06 Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii

Tabelul 4.1.1

Indicatorii realizaţi în cadrul programelor de stat
(numărul de proiecte, volumul mijloacelor financiare)

Nr. d/o	Denumirea programului de stat	Numărul de proiecte		Volumul mijloacelor financiare executate (mii lei)	Mijloacele financiare executate pentru: (mii lei/%)	
		Executate	Finalizate		Procurarea echipamentului	Deplasări
1.	Designul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii (2014–2015), coordonator acad. **Gheorghe Duca**	8	8	1400,0	406,6/ 29%	72,4/ 5,17%
2.	Regenerare prin terapie celulară a ţesuturilor şi a organelor afectate (2014–2015), coordonator acad. **Ion Ababii**	5	5	750,0	65,0/ 8,67%	108,8/ 14,51%
3.	Securitatea economică în contextul integrării regionale şi europene a Republicii Moldova (2015–2016), coordonator acad. **Grigore Belostecinic**	4	–	500,0	28,8/ 5,76%	65,2/ 13,04%
4.	Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistenţă medicală, evaluarea durabilă şi modelarea matematică a accidentelor vasculare cerebrale (2015–2016), coordonator acad. **Stanislav Groppa**	4	–	500,0	66,3/ 13,26%	31,912/ 6,38%
5.	Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953 (2015-2016), coordonator dr. hab. **Anatol Petrencu**	3	–	500,0	91,6/ 18,32%	40,9/ 8,18%
Total		**24**	**13**	**3650,0**	**658,3/ 18,03%**	**319,212/ 8,75%**

Tabelul 4.1.2

Indicatorii realizaţi în cadrul programelor de stat
(potenţialul uman, publicaţii)

Nr. d/o	Denumirea programului de stat	Potenţialul uman, numărul					Publicaţii	
		Cercetători ştiinţifici	Doctori habilitaţi	Doctori în ştiinţe	Cercetători ştiinţifici până la 35 ani	Doctoranzi	Articole	Monografii/ brevete
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
1.	Designul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii (2014-2015), coordonator acad. **Gheorghe Duca**	50	8	34	18	8	61	4/2

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
2.	Regenerare prin terapie celulară a ţesuturilor şi a organelor afectate (2014-2015), coordonator acad. **Ion Ababii**	17	6	3	10	4	32	–/4
3.	Securitatea economică în contextul integrării regionale şi europene a Republicii Moldova (2015-2016), coordonator acad. **Grigore Belostecinic**	22	7	8	6	5	39	3/–
4.	Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistenţă medicală, evaluarea durabilă şi modelarea matematică a accidentelor vasculare cerebrale (2015-2016), coordonator acad. **Stanislav Groppa**	15	3	2	5	2	8	2/–
5.	Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească în perioada anilor 1940-1941, 1944-1953 (2015-2016), coordonator dr. hab. **Anatol Petrencu**	15	2	8	7	3	32	4/–
Total		**119**	**26**	**55**	**46**	**22**	**172**	**13/6**

4.2. Rezultatele ştiinţifice principale obţinute în raport cu scopul şi obiectivele programelor de stat

Programul de stat: Designul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii (201–2015), coordonator acad. Gheorghe Duca

Scopul programului: A focaliza eforturile experţilor din mai multe domenii pentru obţinerea de substanţe chimice noi şi materiale polifuncţionale cu proprietăţi predeterminate atât prin designul clusterizării atomilor şi moleculelor, cât şi prin elaborarea unor arhitecturi spaţiale ce ar asigura materialelor performanţe specifice pentru multiple aplicaţii practice.

În cadrul programului de stat au derulat 8 proiecte, dintre care 2 proiecte de cercetări ştiinţifice fundamentale şi 6 proiecte de cercetări ştiinţifice aplicative. La executarea proiectelor au participat 50 cercetători ştiinţifici, inclusiv 18 tineri cercetători (36 %).

1. Proiectul *„Designul şi asamblarea unor noi magneţi moleculari pe baza precursorilor de mangan (III) cu derivaţi ai tiosemicarbazidelor”,* director de proiect acad., prof. univ, dr. hab. Aurelian Gulea.

Scopul: Elaborarea metodelor de sinteză a materialelor magnetice noi prin folosirea în calitate de precursori a compuşilor coordinativi ai manganului(III) $[MnL]^+$ cu liganzi tetradentaţi de tipul bis (saliciliden) izotiosemicarbazidelor pentru proiectarea şi asamblarea unor edificii trinucleare şi polinucleare care posedă proprietăţi de magneţi moleculari.

Rezultate: S-a reuşit pentru prima dată aplicarea compuşilor coordinativi ai manganului în baza tiosemicarbazidei în calitate de precursori moleculari pentru asamblarea materialelor magnetice noi. S-a demonstrat că compuşii trinucleari posedă o liniaritate neobişnuită, ceea ce creşte temperatura de lucru a materialelor magnetice de 1,5 ori comparativ cu cele relatate anterior în baza salenului.

2. Proiectul *„Tehnologii cost eficiente de obţinere a nanoparticulelor de Ag cu utilizarea cianobacteriilor şi microalgelor ca suport”*, director de proiect acad., prof. univ., dr. hab., Valeriu Rudic.

Scopul: Stabilirea posibilităţii de obţinere a nanoparticulelor de argint în fracţiile de biomasă a microorganismelor fotosintetizatoare. Selectarea metodelor şi condiţiilor optimale de recuperare a nanoparticulelor de Ag din biomasa microorganismelor fotosintetizatoare.

Rezultate: A fost adusă o contribuţie substanţială în domeniul elaborării schemei complexe de obţinere a fracţiilor din biomasa cianobacteriilor/microalgelor, utilizate ulterior în biosinteza nanoparticulelor de argint cu multiple posibilităţi de utilizare, inclusiv în domeniul farmaceutic.

3. Proiectul *„Senzori magnetoelectrici în baza materialelor nanocompozite din piezoelectric (GaN) şi metale magnetostrictive pentru aplicaţii biologice”*, director de proiect dr. Veaceslav Popa.

Scopul: Elaborarea senzorilor magnetoelectrici de dimensiuni mici şi cost-efectivi capabili să înregistreze semnale biomagnetice în diapazonul de picoTesla cu o sensibilitate înaltă în baza materialelor nanocompozite compuse dintr-o matrice tridimensională din material piezoelectric (GaN) umplută cu structuri unidimensionale (nanofire) din metale magnetice cu proprietăţi magnetostrictive.

Rezultate: S-au elaborat tehnologii de fabricare a materialelor nanocompozite piezoelectrice/ magnetostrictive în baza matricelor tridimensionale de GaN, de asemenea s-au elaborat senzori magnetoelectrici şi s-au caracterizat în diapazonul câmpurilor magnetice de 1–200 mT şi al frecvenţelor câmpului magnetic alternativ de 1–1000 Hz.

4. Proiectul *„Ingineria cristalelor la crearea materialelor metaloorganice cu proprietăţi cooperative”*, director de proiect dr. Victor Kravţov.

Scopul: Designul, dirijarea arhitecturii şi studiul cu raze X al cristalelor materialelor funcţionale metaloorganice noi în baza compuşilor mono- şi binucleari, clusterilor şi polimerilor coordinativi ai metalelor de tranziţie şi lantanidelor. Investigarea proprietăţilor magnetice, luminescente şi adsorbtive.

Rezultate: S-au obţinut şi cercetat circa 100 de compuşi coordinativi ai metalelor de tranziţie şi lantanidelor, caracterizaţi prin cele mai diverse proprietăţi, cum ar fi de exemplu luminescenţa.

5. Proiectul *„Sinteza şi studiul complecşilor polinucleari ai metalelor s-nd-4f ca catalizatori în procese chimice, substanţe poroase şi precursori ai nanomaterialelor”*, director de proiect dr. Vasilii Lozan.

Scopul: Sinteza clusterilor heteronucleari conţinând fragmentul {Cax MnyOz}, precum şi a complecşilor polinucleari ai fierului, cuprului, paladiului cu liganzi ce conţin atomii donor S, C, N, O şi testarea produselor finale în calitate de catalizatori ai unor reacţii chimice, sorbenţi de tip zeolit şi nanoparticule magnetice.

Rezultate: S-au obţinut 11 compuşi coordinativi ai cuprului, paladiului, manganului şi calciului cu liganzi conţinând atomii donor de sulf, carbon, oxigen şi azot, dintre care compuşii coordinativi ai cuprului şi paladiului cu *mezo*-tetraferocenilporfirina pot fi utilizaţi în calitate de catalizatori pentru generarea electrochimică a hidrogenului cu un randament Faradaic de 68 % şi 70 % corespunzător; s-au obţinut nanoparticule de oxid de fier, cu potenţial de utilizare în senzorii de temperatură, prin descompunerea compuşilor trinucleari μ_3-oxo de fier (III).

6. Proiectul *„Investigarea gradului de toxicitate (LD50) a unor inhibitori de creştere a celulelor de cancer pe baza de compuşi organici şi anorganici ce conţin azot, oxigen şi sulf (selen)”*, director de proiect m. cor., prof. univ., dr. hab. Viorel Prisacari.

Scopul: Determinarea toxicităţii pentru 6 compuşi chimici, inhibitori de creştere a celulelor de cancer.

Rezultate: S-a studiat toxicitatea pentru 6 compuşi chimici, ce conţin azot, oxigen şi sulf (selen), inhibitori de creştere a celulelor de cancer, 4 dintre aceştia s-au găsit a fi “puţin toxici”, 2 cu o “toxicitate moderată” şi 2 cu o “toxicitate înaltă”.

7. Proiectul *„Sinteza chimică a moleculelor cu proprietăţi antituberculoase, antimicrobiene şi antifungice”*, director de proiect dr., conf. univ. Victor Ţapcov.

Scopul: Asamblarea de molecule noi de provenienţă organică, care posedă proprietăţi antituberculoase, antimicrobiene şi antifungice şi totodată ca potenţiali liganzi, care reacţionează cu sărurile biometalelor formând metalocomplecşi care acţionează împotriva micobacteriilor, microorganismelor gram-pozitive şi gram-negative şi fungi cu o activitate inhibitoare sporită.

Rezultate: S-au sintetizat 37 compuşi coordinativi ai Co, Ni, Cu şi Zn cu liganzi azometine sau derivaţii piridinei, pentru unii demonstrându-se proprietăţi antibacteriene pronunţate.

8. Proiectul *„De la compuşi naturali la analogii lor şi spre evaluarea preclinică a noilor compuşi cu proprietăţi antituberculoase”*, director de proiect dr. hab., prof. univ. Fliur Macaev.

Scopul: Designul compuşilor noi cu proprietăţi antituberculoase şi toxicitate redusă.

Rezultate: S-a determinat concentraţia minimă de inhibiţie a creşterii micobacteriilor tuberculozei pentru derivaţii triptantrinei. Au fost obţinuţi complecşi de incluziune ai derivaţilor alcaloidului triptantrina cu β-ciclodextrinele, în scopul de a creşte permeabilitatea peretelui micobacterian pentru substanţa activă. A fost stabilită toxicitatea redusă a preparatului şi posibilitatea continuării studiilor preclinice de determinare a eficacităţii compuşilor studiaţi.

Programul de stat: Regenerare prin terapie celulară a ţesuturilor şi a organelor afectate (2014–2015) – coordonator acad. Ion Ababii

Scopul programului: Stimularea regenerării ţesuturilor şi organelor afectate prin terapie celulară în maladiile degenerative, inflamatorii şi defecte tisulare, ale scheletului, în disciplinele ORL, chirurgie, neurologie, neurochirurgie, ortopedie şi cardiologie.

În cadrul programului de stat au derulat 5 proiecte la realizarea cărora au participat 17 cercetători ştiinţifici, inclusiv 10 tineri cercetători (58,8 %).

1. Proiectul „*Testarea posibilităţilor de utilizare a celulelor stem pentru refacerea cartilajului hialin al articulaţiilor diartrodiale în afecţiunile degenerativ distrofice*”, director de proiect dr. hab., prof. univ. Gheorghe Croitor.

Scopul: Determinarea experimentală in vivo a eficacităţii inoculării diferitor grefe celulare: condrocite obţinute din ţesuturile autogene şi sânge ombilico-placentar.

Rezultate: Au fost modelate defecte cartilaginoase standarde ale articulaţiilor diartrodiale la iepuri, obţinute condrocite după extragerea celulelor stem din măduvă de la nivelul defectului cartilaginos al articulaţiilor diartrodiale şi efectuate coloraţiile cu fast green şi safranin O şi tuloidin albastru în scopul determinării prezenţei cartilajului.

2. Proiectul „*Elaborarea principiilor terapiei celulare şi tisulare în conformitate cu Directivele UE*”, director de proiect dr. hab., prof. univ. Pavel Ciobanu.

Scopul: Cercetarea aspectului etic în transplantarea celulară autologică şi alogenă.

Rezultate: În conformitate cu scopul propus, au fost elaborate proceduri standard de operare (PSO pentru prepararea grefelor osoase; PSO pentru biovigilenţă; PSO pentru prelevarea şi procesarea membranei amniotice; Regulamentul Băncii de Ţesuturi Umane). În baza cercetărilor ştiinţifice au fost publicate lucrări ştiinţifice, inclusiv 2 articole cu factor de impact, 1articol în reviste naţionale categoria B, 1 teză în culegeri internaţionale, 1 poster la foruri internaţionale.

3. Proiectul „*Aprecierea eficacităţii terapiei celulare cu fibroblaste şi keratinocite în restabilirea defectelor tegumentare posttraumatice şi postcombustionale*”, director de proiect dr. hab., prof. univ. Anatolie Taran.

Scopul: Studierea particularităţilor morfologice ale regenerării plăgilor la folosirea metodelor terapiei celulare.

Rezultate: S-au obţinut mai multe grefe celulare active, capabile să regenereze ţesutul tegumentar deteriorat (alopielea, membrana amniotică). S-a obţinut modalitatea optimă de inoculare

a grefelor celulare active în regiunea plăgilor şi cicatricilor postcombustionale. S-au efectuat studii privind eficacitatea aplicării alopielii şi a membranei amniotice la copii cu leziuni termice.

În baza cercetărilor ştiinţifice au fost publicate un manual, 2 articole naţionale categoria B, 3 articole în culegeri naţionale, o cerere de brevet de invenţie şi o diplomă de participare la expoziţii naţionale.

4. Proiectul „*Elaborarea metodelor de obţinere, stocare şi diferenţiere ale celulelor stem din măduva osoasă şi complexul ombilico-placentar*", director de proiect dr. hab., prof. univ. Viorel Nacu.

Scopul: Diferenţierea la necesitate a celulelor stem mature în linii celulare hematopoietice, osoase şi cartilaginoase, keratinocite, cardiomiocite, precursori ai celulelor nervoase, hepatocite şi celule β producătoare de insulină cu utilizarea mediilor culturale specifice, îmbogăţite cu factori de creştere specifici fiecărui tip de diferenţiere, citokine şi diverse substanţe sintetice destinate diferenţierii eficiente calitative şi cantitative, activării şi menţinerii activităţii celulelor.

Rezultate: S-au obţinut liniile de celule preconizate în cultură, cu scopul ulterior de utilizare drept grefe de transplant pentru patologiile umane. S-au obţinut liniile de celule nervoase şi cardiomiocite preconizate în cultură şi matricea de colagen, cu scopul ulterior de utilizare drept grefe de transplant pentru patologiile umane în neurologie.

În baza cercetărilor ştiinţifice au fost publicate lucrări ştiinţifice, inclusiv 1 articol cu impact factor, 4 brevete de invenţie de scurtă durată, 3 medalii de aur la expoziţii naţionale si internaţionale si Premiul AGEPI „Cea mai bună invenţie creată de un tânăr inventator".

5. Proiectul „*Elaborarea principiilor terapiei celulare în optimizarea imunogenezei locale în patologia inflamatorie recidivantă şi cronică a sinusurilor paranazale, nazofaringelui şi inelului limfatic faringian"*, director de proiect dr. hab., prof. univ. Mihail Maniuc.

Scopul: Studiul eficacităţii aplicării terapiei celulare cu autocelule mononucleate în tratamentul amigdalitei.

Rezultate: A fost efectuată analiza histologică şi imunohistochimică pre- şi post tratament cu celule autologe mononucleate în amigdalita cronică.

În baza cercetărilor ştiinţifice au fost publicate 2 articole în reviste naţionale categoria B, un articol în reviste naţionale, categoria C, 5 rezumate ale comunicărilor la congrese, conferinţe, simpozioane, în culegeri de materiale consacrate manifestărilor ştiinţifice, 5 teze în culegeri internaţionale, 2 postere la foruri internaţionale, o hotărâre de acordare de brevet.

Programul de stat: Securitatea economică în contextul integrării regionale şi europene a Republicii Moldova (2015-2016) – coordonator acad. Grigore Belostecinic

Scopul programului: Identificarea elementelor definitorii ale securităţii economice prin interpretarea aspectelor ei teoretico-metodologice. Cercetarea conţinutului, a tipologiei, a nivelului de intensitate a ameninţărilor şi identificarea sistemului de ameninţări specifice pentru securitatea economică a Republicii Moldova. Evidenţierea, în baza metodologiilor existente de cuantificare a competitivităţii, a sistemului de indicatori de corelare între competitivitatea economiei naţionale şi securitatea economică. Elaborarea unui model de evaluare şi determinare a nivelului securităţii economice a Republicii Moldova în context regional. Determinarea interdependenţei între securitatea economică şi competitivitatea economiei naţionale. Evaluarea convergenţei economice a Republicii Moldova cu statele europene în procesul de asociere la Uniunea Europeană.

În cadrul programului de stat au derulat 4 proiecte, la realizarea cărora au participat 22 cercetători ştiinţifici, inclusiv 6 tineri cercetători (27,27 %).

1. Proiectul *„Diagnosticarea nivelului competitivităţii Republicii Moldova în scopul facilitării procesului integrării sale regionale şi europene"*, director de proiect dr. hab. Alexandru Stratan.

Scopul: Definitivarea versiunii primare a metodologiei de evaluare a competitivităţii economiei naţionale şi a impactului implementării Foii de parcurs privind ameliorarea competitivităţii Republicii Moldova. Elaborarea raportului pilot de evaluare a competitivităţii economiei naţionale.

Rezultate: A fost elaborată o notă metodologică ce va permite aprecierea gradului de competitivitate a economiei naţionale, reieşind din specificul sistemului economiei naţionale, dar şi din experienţa altor state de a realiza exerciţiul dat. Echipa de cercetare a studiat experienţa internaţională de evaluare a competitivităţii reieşind din diferite domenii de competenţă. Competitivitatea este un proces dinamic şi complex, care necesită o evaluare permanentă a constrângerilor şi politicilor oportune de influenţă, fapt luat în considerare la elaborarea notei metodologice.

Au fost identificaţi indicatorii finali şi intermediari ai competitivităţii naţionale – indicatori de impact – şi suplimentarea acestora în dependenţă de specificul modificării condiţiilor socioeconomice ale ţării la diverse etape de cercetare şi experienţa internaţională în acest domeniu.

Au fost selectaţi factori determinanţi ai competitivităţii şi determinat modul de evaluare a progreselor în implementarea politicilor importante de intervenţie cuprinse în Matricea de politici a FP.

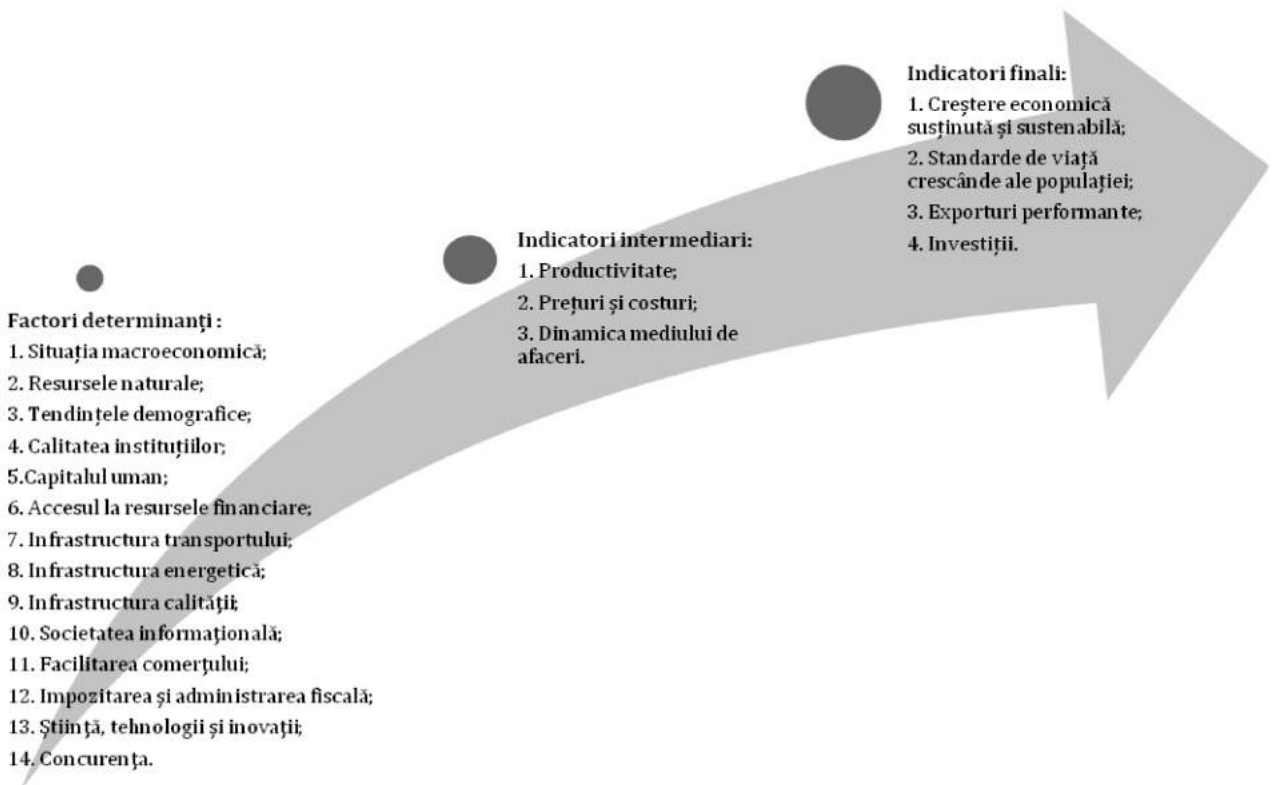

Fig. 4.2.1. Procesul de analiză a competitivităţii naţionale

Grafic, structura analizei competitivităţii poate fi reprezentată conform Figurii 1. Rezultatul final al politicii de sporire a competitivităţii naţionale se întruchipează într-o structură a economiei naţionale ce asigură o creştere susţinută, utilizarea resurselor într-un mod prietenos cu mediul ambiant şi o populaţie cu standarde crescânde de viaţă. La fel, în cazul Republicii Moldova relevanţi în contextul dat, plasându-se între indicatorii finali şi intermediari, sunt indicatorii de performanţă ai exporturilor şi investiţiilor. Îmbunătăţirea indicatorilor finali este expresia mai multor factori, inclusiv a creşterii productivităţii factorilor, îmbunătăţirii raportului preţ calitate a bunurilor create şi serviciilor prestate, comparativ cu produsele concurente pe pieţele potenţiale de desfacere şi a unui mediu favorabil creării şi dezvoltării afacerilor.

2. Proiectul *„Perfecţionarea mecanismului de finanţare a sistemului de sănătate din Republica Moldova în vederea racordării la standardele europene”*, director de proiect dr. hab. Ludmila Cobzari.

Scopul: Scopul proiectului rezidă în identificarea şi fundamentarea propunerilor privind perfecţionarea mecanismului de finanţare a sistemului de sănătate din Republica Moldova.

Rezultate: Cercetările efectuate la etapa I au confirmat că fiecare ţară a constituit şi a dezvoltat propriul sistem de ocrotire a sănătăţii populaţiei în funcţie de tradiţiile existente, de experienţa acumulată, de particularităţile geografice şi naţionale şi de priorităţile de dezvoltare. În prezent există numeroase clasificări ale sistemelor de finanţare a ocrotirii sănătăţii. De regulă, în clasificarea lor experţii europeni se limitează la 3 modele de bază: Bismarck (german), Semaşko (sovietic) şi Beveridge (englez). Nici unul din sistemele existente clasice nu este perfect şi nu poate fi preluat cu exactitate de către alte state. Aplicabilitatea fiecărui sistem este determinată de dezvoltarea istorică a ţării, de amplasarea geografică, situaţia social-politică şi direcţiile strategice de dezvoltare a statului. Analizând modelele social-economice şi amplasarea geografică, au fost evidenţiate trăsăturile specifice care au contribuit la formarea unei clasificări noi a modelelor de finanţare a sistemelor de sănătate la nivel internaţional şi anume: modelele european, american, asiatic, african şi australian. Prin compararea indicatorilor calculaţi pentru Republica Moldova cu cei medii pe diferite modele de finanţare putem aprecia locul modelului naţional de finanţare a sistemului de ocrotire a sănătăţii la nivel mondial.

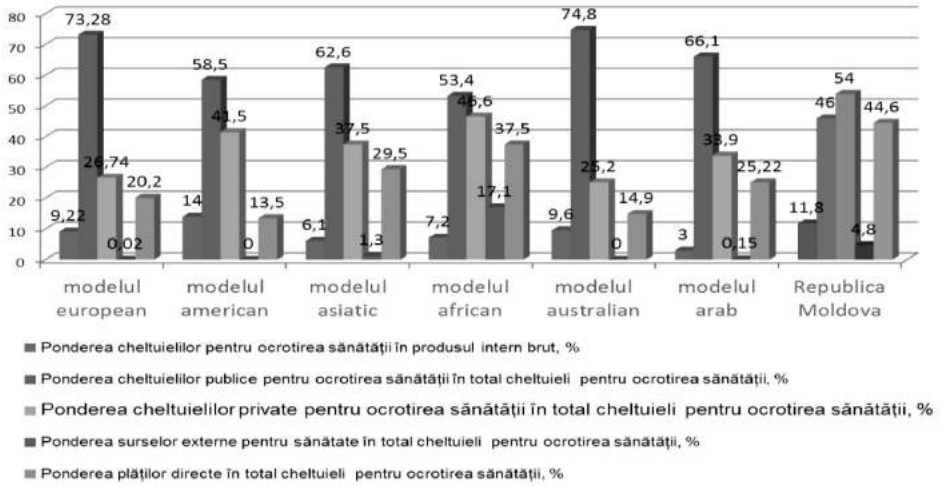

Fig. 4.2.2. Finanţarea sistemului de ocrotire a sănătăţii la nivel mondial pe diferite modele de finanţare comparativ cu Republica Moldova pentru anul 2013

Toate ţările analizate utilizează o combinaţie a finanţării publice şi private a asistenţei medicale, dar în diferite proporţii. În ţările dezvoltate există totuşi o tendinţă semnificativă de aplicare mai activă a sectorului privat în domeniul finanţării sistemului de sănătate. Reieşind din experienţa mai multor ţări cu economia avansată, recomandăm implementarea mecanismelor de susţinere şi de reglementare a asigurărilor medicale private în finanţarea sistemului naţional de ocrotire a sănătăţii. Cercetările efectuate la etapa a II au confirmat că finanţarea sistemului de ocrotire a sănătăţii din Republica Moldova este bazată pe asigurări medicale obligatorii, iar contribuţiile bugetului de stat şi bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale în finanţarea acestui sistem sunt reduse.

3. Proiectul *„Indicatori statistici şi modele econometrice de evaluare a securităţii economice în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană”*, director de proiect dr. Ion Pârţachi.

Scopul: Documentarea şi elaborarea unei sinteze pe tema analizei cantitative şi calitative a indicatorilor statistici privind măsurarea securităţii economice a Republicii Moldova şi a impactului acesteia asupra mediului economic si social, plecând de la experienţa pe plan mondial în domeniu. Analiza cantitativă şi calitativă şi determinarea factorilor calitativi şi cantitativi pentru analiza securităţii economice a Republicii Moldova.

Rezultate: Problema de evaluare a securităţii/insecurităţii economice, interpretarea economică şi măsurarea pragului constituie o problemă aparte, nerezolvată încă complet. Autorii consideră însă că riscul sistemic poate servi nemijlocit drept măsură a evaluării pragului securităţii/insecurităţii economice. Construirea vectorului pragului din componentele: sectorul bancar, sectorul corporativ, sectorul public, volumul de credite şi indicele activităţii economice definesc suficient de bine riscurile, deci şi pragul securităţii/insecurităţii. Mai precis, şocurile, magnitudinea acestora din sectoarele menţionate contractă substanţial economia entităţii şi per ansamblu se multiplică, determină declinul care duce spre riscuri foarte mari, culminând cu o insecuritate economică de proporţii. Astfel în proiect:

- s-a definit noţiunea de insecuritate economică, noţiunea generalizată de prag al insecurităţii economice;
- s-a propus o formulă nouă pentru calcularea pragului insecurităţii economice şi s-a arătat că pe parcursul anului 2015 pragul securităţii economice în Republica Moldova a fost depăşit, nereuşindu-se revenirea la starea antecriză din anul 2014;
- au fost identificate criterii determinante pentru trecerea de la o stare economico-socială la alta şi s-a demonstrat că dezvoltarea economică a Republicii Moldova în următorii 1,5–2,5 ani va fi una plină de riscuri fundamentale, care vor afecta întreaga societate şi vor finaliza cu trecerea la o nouă stare evolutivă, cu implicaţii profunde, în intervalul de timp pronosticat, asupra întregii vieţi economice şi sociale: noi parametri ai PIB-ului, alt buget naţional şi de stat, curs depreciat al valutei naţionale – 22÷24 MDL pentru un USD, inflaţie sporită – 10÷14 %, cereri de mărire a salariilor, burselor, indemnizaţiilor, a pensiilor sociale, noi politici fiscale şi de creditare, reevaluarea export/importurilor etc.;
- au fost estimate riscurile economico-financiare ale perioadei de tranziţie şi au fost analizate scenarii ale tranziţiei de la o stare a situaţiei economico-financiare la alta.

4. Proiectul *„Dezvoltarea durabilă a sectorului horticol în contextul securităţii economice a Republicii Moldova”*, director de proiect dr. Aurelia Litvin.

Scopul: Sistematizarea conceptelor privind: dezvoltarea durabilă, competitivitatea, managementul investiţiilor, promovarea exportului de produse horticole. Elaborarea revistei literaturii pe domeniile vizate ale dezvoltării durabile. Elaborarea metodologiei de colectare a datelor primare. Elaborarea chestionarului şi a listei producătorilor autohtoni. Colectarea datelor primare din întreprinderi.

Rezultate: Dezvoltarea durabilă şi interdependenţa dintre economie şi mediu sunt subiecte importante pentru agenda de lucru a politicienilor, a societăţii civile şi, nu în ultimul rând, a comunităţii ştiinţifice din întreaga lume. Interesul pentru acest concept a sporit datorită revenirii în actualitate a preocupărilor pentru creşterea producţiei şi a consumului pe termen lung, pe fondul resurselor limitate şi ale constrângerilor de mediu. În condiţiile actuale ale economiei naţionale, conceptului de competitivitate îi revine un rol central în dezvoltarea economică a statului. Pentru a asigura competitivitatea sectorului agrar este necesar de a implementa pe larg tehnologiile inovaţionale în producţia agricolă pentru a atinge standardele internaţionale de calitate, a fi mereu bine informat despre principalele tendinţe ale pieţei.

Programul de stat: Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistenţă medicală, evaluarea durabilă şi modelarea matematică a accidentelor vasculare cerebrale (2015-2016) – coordonator acad. Stanislav Groppa

Scopul programului: Determinarea spectrului factorilor de risc specifici pentru AVC în Republica Moldova cu aprecierea ponderii specifice a fiecărui factor de risc în parte. Identificarea persoanelor cu risc sporit de accident vascular cerebral şi formarea grupelor de risc. Depistarea precoce a patologiei stenozante a vaselor precerebrale prin screeningul grupului de risc prin USG

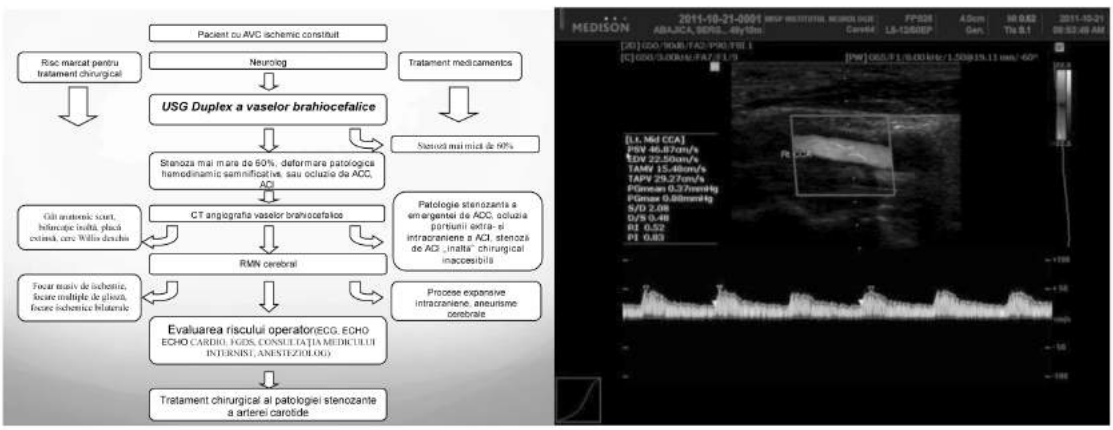
duplex ale vaselor brahiocefalice. Elucidarea posibilităţilor de recuperare la bolnavii cu AVC ischemic constituit, cauzat de stenoza unui vas cerebral supleant magistral. Stabilirea politicilor de evaluare a pacienţilor trataţi chirurgical si medicamentos. Determinarea şi evaluarea igienică a factorilor de risc ocupaţionali, specifici pentru economia Republicii Moldova, în etiologia AVC şi elaborarea măsurilor de preventive. Elaborarea prototipului unui sistem informatic pentru cercetarea, tratamentul, recuperarea şi reabilitarea în accidentele vasculare cerebrale.

În cadrul programului de stat au derulat 4 proiecte, la realizarea cărora au participat 15 cercetători ştiinţifici, inclusiv 5 tineri cercetători (33,3 %).

1. Proiectul: *„Particularităţile mecanismelor patogenetice, managementul neinvaziv şi neurochirurgical al AVC ischemic în populaţia Republicii Moldova”*, director de proiect acad., prof. univ. Stanislav Groppa.

Scopul: Stabilirea politicilor de evaluare a pacienţilor cu stenoză carotidă, trataţi chirurgical şi medicamentos. Elucidarea posibilităţilor de recuperare la bolnavii cu AVC ischemic constituit, cauzat de stenoza unui vas cerebral supleant magistral. Depistarea precoce a patologiei stenozante a vaselor precerebrale prin screeningul grupului de risc prin USG duplex al vaselor brahiocefalice.

Rezultate: A fost cercetată modificarea factorilor de risc ce reprezintă sursa principală pentru prevenţia efectivă a AVC. Factorii de risc mai frecvent implicaţi au fost hipertensiunea arterială (95,5%), dislipidemia (38,5%) şi diabetul zaharat (48,78). A fost analizata investigaţia de tip duplex în diagnosticul leziunilor stenotice ce a determinat că au o sensibilitate mai mare de 70 % şi o specificitate în investigaţiile de tip duplex de peste 90%. Prezenţa bolilor vasculare intracraniene stenotice, ocluzive sau anevrismale rar modifică tactica de tratament. Procedeele standard de efectuare în tandem a echodiagnosticului duplex şi a CT angiografiei ne oferă informaţiile necesare pentru deciderea asupra tacticii de tratament medicamentos sau chirurgical, iar RMN cerebral, echocardiografia, FGDS şi examenele de laborator contribuie la stabilirea gradului de risc operator. A fost elaborată şi implementată fisa de cercetare a pacientului cu stenoza arterei carotide interne.

2. Proiectul *„Particularităţile factorilor de risc, profilaxia şi impactul socio-economic al AVC în populaţia Republicii Moldova”*, director de proiect dr. Eremei Zota.

Scopul: Determinarea spectrului factorilor de risc pentru AVC în Republica Moldova cu aprecierea ponderii specifice a fiecărui factor de risc în parte. Identificarea persoanelor cu risc sporit pentru accidentul vascular cerebral.

Rezultate: A fost elaborată şi implementată ,,Fişa de examinare şi estimare a riscului individual de AVC'' şi Protocolul de examinare Doppler-Duplex a vaselor carotidiene (segmentul extracranian). În baza acestor protocoale a fost organizat un program de screening al populaţiei cu scopul aprecierii paletei factorilor de risc pentru AVC. De asemenea, a fost creată o bază de date pentru analiza statistică a spectrului factorilor de risc obţinuţi.

3. Proiectul: *„Estimarea factorilor ocupaţionali determinanţi în accidentele vasculare cerebrale”*, director de proiect prof. univ., dr. hab. Grigore Friptuleac.

Scopul: Elaborarea metodologiei de studiu. Estimarea igienico-epidemiologică retrospectivă a incidenţei prin AVC şi maladiile predecesorilor accidentelor vasculare în rândul persoanelor apte de muncă şi în funcţie de apartenenţa profesională a lor.

Rezultate: S-a constatat că incidenţa prin AVC în ultimii 11 ani a crescut de 1,2 ori, corespunzător de la 7,8 în 2004 până la 9,6 cazuri la 10000 populaţie matură în 2014. Incidenţa maximală s-a înregistrat în anii 2010, 2011, 2012 şi 2013, constituind respectiv 10,5, 10,9, 10,7 şi 10,5 cazuri la 10000 populaţie matură. Această creştere în structura AVC se datorează în special AVC ischemice, care în perioada estimată au crescut de la 4,0 până la 7,1 cazuri la 10000 populaţie matură. În cazul AVC hemoragice se înregistrează o scădere a incidenţei de la 3,8 până la 2,5 cazuri la 10000 populaţie matură. Morbiditatea cea mai înaltă a salariaţilor din republică prin boala hipertensivă, ischemică şi afecţiunile vasculare cerebrale se înregistrează la salariaţii din gospodăria comunală şi industria tutunăritului, constituind corespunzător 669,5 şi 587,9%$_{00}$. Pe locul doi se plasează salariaţii din industria constructoare de maşini şi industria de transport auto şi deservire tehnică – respectiv 474,3 şi 505,7 %$_{00}$. Cota cea mai mare din persoanele intervievate ce au suportat un AVC: înainte de accident au activat în agricultură şi zootehnie (23,4%), din ei 33,3% au muncit la cultivarea tutunului şi 22,2% au lucrat cu pesticidele. Locul doi le revine pacienţilor cu AVC ce au activat în sfera de transport în calitate de şoferi (19,5%). În industria constructoare de maşini au activat 13,0% din persoanele intervievate, dintre care 40% au fost ingineri cu funcţie de conducere, 30% lăcătuşi, 20% sudori şi 10% electricieni. Cele mai răspândite forme morbide diagnosticate la lotul de studiu înainte de a face AVC au fost obezitatea, hipertensiunea arterială, maladiile cardiace, diabetul zaharat. Printre persoanele investigate, boala hipertensivă s-a întâlnit în 94,8 cazuri la 100 pacienţi, obezitatea, bolile cardiace şi diabetul zaharat, corespunzător în 46,7, 36,4 şi 16,9 cazuri la 100 persoane investigate.

4. Proiectul: *„Sistem Informaţional pentru cercetare, tratament, recuperare şi reabilitare în accidentele vasculare cerebrale”*, director de proiect dr. hab. Svetlana Cojocaru.

Scopul: Elaborarea structurii bazei de date a pacienţilor cu AVC şi a grupurilor de risc. Elaborarea primei versiuni a sistemului StrokeMD.

Rezultate: Au fost identificaţi şi formalizaţi factorii de risc legaţi de AVC. Au fost stabilite seturile necesare şi suficiente de factori de risc pentru evaluarea pacienţilor. A fost elaborată structura bazei de date a pacienţilor cu AVC şi a grupurilor de risc. A fost elaborată interfaţa sistemului cu orientare la specificul activităţii medicilor neurologi. A fost elaborată prima versiune a sistemului StrokeMD.

Programul de stat: Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953" (2015–2016), coordonator dr. hab. Anatol Petrencu

Scopul major al programului: Recuperarea şi cercetarea istorică a memoriei colective privind perioada de instaurare şi constituire a regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953 (represiuni politice, foamete provocată, deportări şi muncă forţată, colectivizare) prin colectarea şi digitalizarea mărturiilor/interviurilor, valorificarea ştiinţifică, publicarea şi punerea în discuţie în mijloacele de informare în masă.

În cadrul programului de stat au derulat 3 proiecte, la realizarea cărora au participat 15 cercetători ştiinţifici, inclusiv 7 tineri cercetători (46,7 %).

1. Proiectul *„Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească (anii 1940–1941, 1944–1953). Cercetări în raioanele din sudul Republicii Moldova*", director de proiect, dr. Elena Postică.

Scopul: Perfecţionarea şi sistematizarea bazei metodologice a investigaţiilor. Colectarea şi digitalizarea memoriilor victimelor şi martorilor instaurării regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953 în localităţile din raioanele de sud ale Republicii Moldova (raioanele Călăraşi, Căuşeni, Criuleni, Dubăsari, Hânceşti, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Sângerei, Teleneşti, Ungheni). Cercetarea şi publicarea memoriilor şi studiilor referitoare la memoria primilor ani de ocupaţie sovietică şi etapele instaurării regimului totalitar comunist în RSSM în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953: represiuni, deportări, colectivizare, muncă forţată, foamete provocată etc. Conjugarea experienţei acumulate de cercetători din diferite domenii în procesul de cercetare şi valorificare ştiinţifică a memoriei victimelor regimului stalinist în RSS Moldovenească.

Rezultate: Cercetări de teren în localităţile din raioanele din sudul Republicii Moldova. Au fost analizate listele persoanelor deportate din RSS Moldovenească în perioada 1940–1941, 1944–1953, consultate mărturiile publicate până la moment în presă şi literatura de specialitate, realizate documentări în fondurile de arhivă naţionale, municipale şi raionale, muzee, antrenate informaţiile primite din partea asociaţiilor naţionale şi locale ale victimelor regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească, fiind completată listă persoanelor pentru intervievare în cadrul celei de a II etapă a proiectului. Au fost colectate 20 studii de caz cu mărturii de istorie orală şi documente adiţionale din arhiva de familie la tema deportărilor forţate din RSS Moldovenească din anii 1941, 1949, 1951, cu transmiterea dreptului de autor de către persoana intervievată către proiectul programului de stat pentru a fi publicate şi puse în circuitul ştiinţific în cadrul proiectului. Au fost cercetate memoriile şi mărturiile documentare colectate, întregul corp de documente audio a fost supus procesului de transliterare şi digitizate pentru a intra în colecţia de istorie orală a proiectului programului de stat. În cadrul fiecărui studiu de caz, mărturiile de istorie orală au fost completate cu documente ale vremii (acte oficiale, scrisori, imagini, texte de memorii, etc.) din arhiva persoanelor intervievate. În acest context a fost colectat materialul documentar vizual care va intra în componenţa expoziţiei tematice în anul 2016. În baza materialului colectat prin metoda istoriei orale a fost depus pentru publicare volumul de mărturii, memorii şi documente (20 c.a.): POSTICĂ, E. (editor). *Arhivele memoriei*. Vol. III, tom. 1. Chişinău: Tipografia Balacron, 2015 (în apariţie). În cadrul cercetărilor de teren au fost colectate materiale care vor intra în expoziţia tematică la Muzeul Victimelor Deportărilor şi Represiunilor Politice, care va fi vernisată în iunie 2016.

2. Proiectul *„Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească (anii 1940–1941, 1944–1953): cercetări în localităţile din nordul Republicii Moldova*", director de proiect dr., conf. univ. Lidia Pădureac.

Scopul: Recuperarea şi cercetarea istorică a memoriei colective privind perioada de instaurare şi constituire a regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească în perioada anilor 1940–1941,

1944–1953 (represiuni politice, foamete provocată, deportări şi muncă forţată, colectivizare) în localităţile din nordul Republicii Moldova.

Rezultate: A fost elaborat un suport teoretic şi metodologic al cercetărilor de teren, precum şi un Ghid tematic pentru interviul semistructurat, care a constituit unul din instrumentele principale ale cercetătorilor implicaţi în procesul de colectare a datelor. Au fost cercetate şi valorificate 40 de studii de caz cu mărturii de istorie orală la tema proiectului, colectate din regiunea de nord a Republicii Moldova. Corpul de naraţiuni audio ale interviurilor de istorie orală a fost supus procesului de transliterare şi digitizare pentru intrare în colecţia de istorie orală a programului de stat, astfel punându-se începutul unei arhive digitale privind memoria victimelor represiunilor şi regimului totalitar comunist din perioada RSS Moldovenească. Mărturiile de istorie orală au fost completate prin documente ale vremii (acte oficiale, scrisori, fotografii, texte de jurnal) din arhiva personală a persoanei intervievate, cu transmiterea dreptului de a fi publicate şi valorificate în cadrul proiectului, cât şi în cercetările de viitor. În baza cercetărilor proiectului a fost elaborată, editată şi publicată colecţia de documente de istorie orală care valorifică materialul colectat pe teren: Lidia Pădureac (editor). *Arhivele memoriei*. Vol. I, tom 2. Chişinău: Balacron, 2015 (în apariţie). Au fost prezentate spre publicare în ediţii periodice naţionale şi internaţionale 25 de articole şi studii. La fel, în cadrul proiectului, au fost organizate mese rotunde *Atrocităţile staliniste în memorialistica basarabeană* (29 iunie, Biblioteca Ştiinţifică USARB), *Totalitarism – memorie şi istorie* (6 noiembrie Biblioteca Ştiinţifică USARB), prezentări de carte: *Românii în Gulag: memorii, mărturii, documente* (Seria „Studii, documente, memorii"; IV-V). Editori A. PETRENCU, L. COJOCARU, L. PĂDUREAC. Vol. I-II. Chişinău: Balacron, 2014-2015, şi *Apocalipsa după Stalin*, Gică Manole, 26 octombrie, Biblioteca Ştiinţifică USARB). Cercetătorii antrenaţi în proiect au realizat 20 comunicări la foruri ştiinţifice naţionale şi internaţionale, 5 publicaţii în culegeri de studii, ediţii periodice naţionale şi internaţionale.

3. Proiectul *„Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească (anii 1940–1941, 1944–1953). Cercetări în raioanele din centrul Republicii Moldova*", director de proiect dr. Ludmila Cojocaru.

Scopul: Perfecţionarea şi sistematizarea bazei metodologice a investigaţiilor. Colectarea şi digitizarea memoriilor victimelor şi martorilor instaurării regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească în perioada 1940–1941, 1944–1953 în localităţile din raioanele de centru ale Republicii Moldova (raioanele Călăraşi, Căuşeni, Criuleni, Dubăsari, Hânceşti, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Sângerei, Teleneşti, Ungheni). Cercetarea şi publicarea memoriilor şi studiilor referitoare la memoria primilor ani de ocupaţie sovietică şi etapele instaurării regimului totalitar comunist în RSSM în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953: represiuni, deportări, colectivizare, muncă forţată, foamete provocată etc. Conjugarea experienţei acumulate de cercetători din diferite domenii în procesul de cercetare şi valorificare ştiinţifică a memoriei victimelor regimului stalinist în RSS Moldovenească.

Rezultate: Drept rezultat al coroborării datelor publicate privind listele persoanelor deportate din RSS Moldovenească în perioada 1940–1941, 1944–1953, consultării mărturiilor publicate până la moment în presă şi literatura de specialitate, documentării în fondurile de arhivă naţionale, municipale şi raionale, muzee, cât şi al asistenţei informaţionale primite din partea asociaţiilor naţionale şi locale ale victimelor regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească a fost completată listă persoanelor intervievate în cadrul proiectului. Au fost conceptualizate temele centrale şi întrebările-cheie pentru a fi elucidate din perspectiva supravieţuitorilor regimului totalitar comunist în RSS Moldovenească în timpul studiilor de teren prin aplicarea metodei de istorie orală. A fost elaborat şi pus la dispoziţia tuturor membrilor programului de stat *Ghidul pentru interviul semidirectiv (semistructurat)*, suport şi instrucţiile metodologice pentru cercetările de teren. În acest scop, la Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei au fost organizate două seminare metodologice pentru toate grupurile de cercetare din

cadrul programului de stat (14 iunie 2015 şi 25 noiembrie 2015). Au fost colectate 30 studii de caz cu mărturii de istorie orală şi documente adiţionale din arhiva de familie la tema deportărilor forţate din RSS Moldovenească din 1941, 1949, 1951, cu transmiterea dreptului de autor de către persoana intervievată către proiectul programului de stat pentru a fi publicate şi puse în circuitul ştiinţific în cadrul proiectului. În baza materialului colectat prin metoda istoriei orale au fost prezentate pentru publicare textele pentru volumul de mărturii, memorii şi documente (20 c.a.): COJOCARU, L. (editor). *Arhivele memoriei*. Vol. I, tom. 1. Chişinău: Tipografia Balacron, 2015 (în apariţie). Cercetătorii antrenaţi în proiect au realizat 14 comunicări la foruri ştiinţifice internaţionale, 8 comunicări la conferinţe ştiinţifice naţionale, 8 – locale. Au fost realizate 26 de publicaţii în culegeri de studii, ediţii periodice naţionale şi internaţionale.

V. ACTIVITATEA INOVAŢIONALĂ ŞI DE INFRASTRUCTURĂ A PARCURILOR ŞI INCUBATOARELOR

5.1. Realizarea proiectelor de transfer tehnologic

Proiectele de inovare și transfer tehnologic reprezintă un instrument de stimulare a inovațiilor în cadrul IMM-urilor prin preluarea parțială a riscurilor legate de o anume inovație. În același timp, ele constituie o formă de transmitere a tehnologiilor noi din cadrul instituțiilor din domeniul științei și inovării în domeniul mediului de afaceri și aplicarea acestora la nivel industrial având drept efect dezvoltarea și extinderea agenților economici prin crearea produselor noi competitive, atât pe piața națională, cât și pe cea internațională.

În fiecare an, Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic din cadrul Academiei de Ştiinţe a Moldovei lansează concursul proiectelor de inovare şi transfer tehnologic cu finanţarea de la bugetul de stat în mărime de până la 50 % din costul total al proiectului. Condiția obligatorie pentru aplicarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic este implementarea unei inovații sau tehnologii noi pentru Republica Moldova. Perioada de implementare a proiectelor de inovare și transfer tehnologic este de maxim 2 ani.

La concursul proiectelor de inovare şi transfer tehnologic, pentru anul 2015, au fost recepţionate 30 de proiecte. Patru proiecte de transfer tehnologic au fost finanţate în limita resurselor financiare bugetare disponibile, în volum de 2 693 100 lei de la bugetul de stat şi 3 018 200 lei din cofinanţare. Totodată, au fost finanţate 9 proiecte în continuare din anul 2014, în sumă de 3 320 000 lei de la bugetul de stat şi 3 882 900 lei din cofinanţare. În total, în anul 2015 au fost finanţate 13 proiecte de inovare şi transfer tehnologic cu un volum de finanţare de 6 013 100 lei de la bugetul de stat şi 6 901 100 lei din cofinanţare.

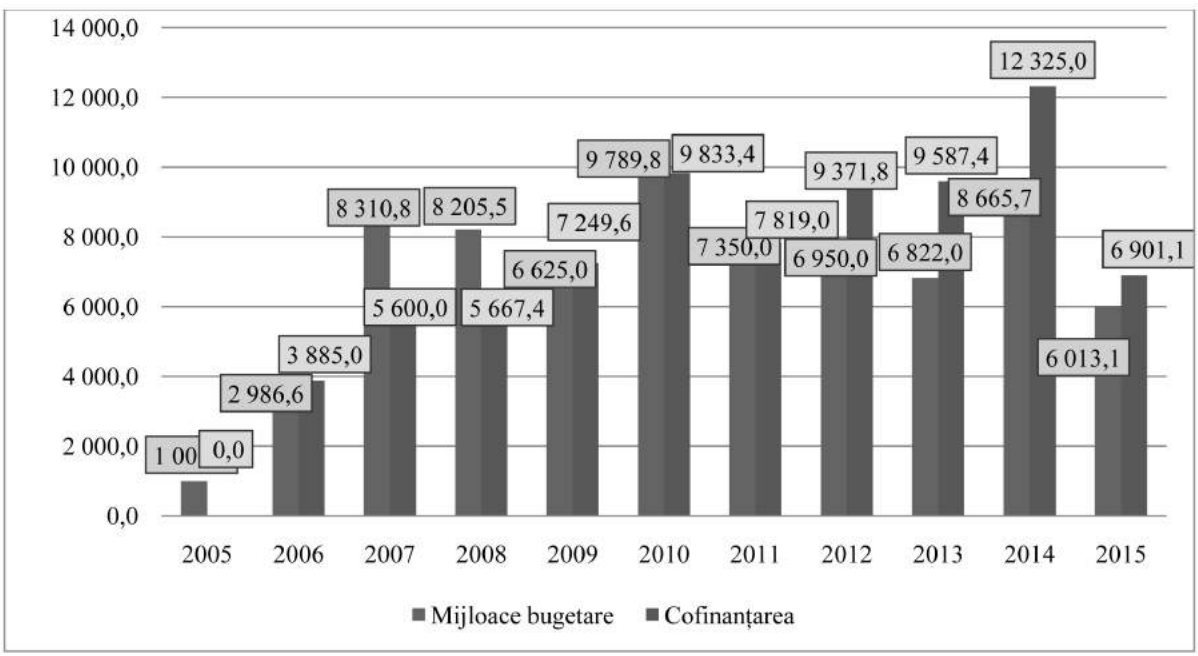

Figura 5.1.1. Dinamica finanţării proiectelor de transfer tehnologic, în anii 2005–2015, mii lei

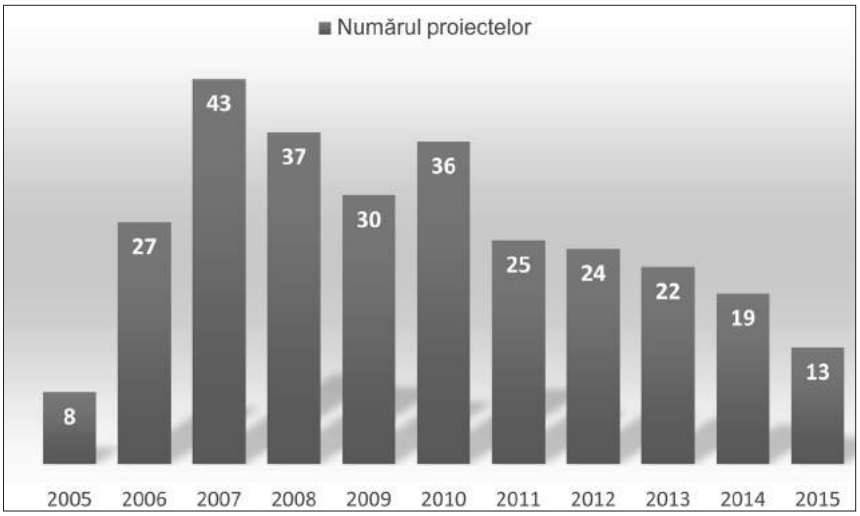

Figura 5.1.2. Dinamica numărului proiectelor de transfer tehnologic pentru anii 2005–2015

Declinul înregistrat în ultimii ani al numărului de proiecte finanțate se explică prin faptul că a fost micşorat fondul de finanțare a proiectelor de inovare și transfer tehnologic. Un alt motiv este creșterea continuă a costurilor de investiții în cadrul proiectelor, care determină în final un număr mai mic de proiecte finanțate.

Proiecte de transfer tehnologic finanțate în anul 2015 pe direcții strategice

Au fost finanțate 13 proiecte cu un volum de finanțare de 6 013 100 lei de la bugetul de stat, cu 2,6 mln. lei mai puțin decât în anul precedent și 6 901 100 lei din surse private pe următoarele direcții strategice:

- **18/02 Materiale, tehnologii şi produse inovative** – 6 proiecte în sumă de 3493,6 mii lei de la bugetul de stat şi 4181,6 mii lei din cofinanţare;
- **18/03 Eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie** – 2 proiecte în sumă de 1220,0 mii lei de la bugetul de stat şi 1420,0 mii lei din cofinanţare;
- **18/04 Sănătate şi biomedicină** – 2 proiecte în sumă de 699,5 mii lei de la bugetul de stat şi 699,5 mii lei din cofinanţare;
- **18/05 Biotehnologie** – 3 proiecte în sumă de 600,0 mii lei de la bugetul de stat şi 600,0 mii lei din cofinanţare.

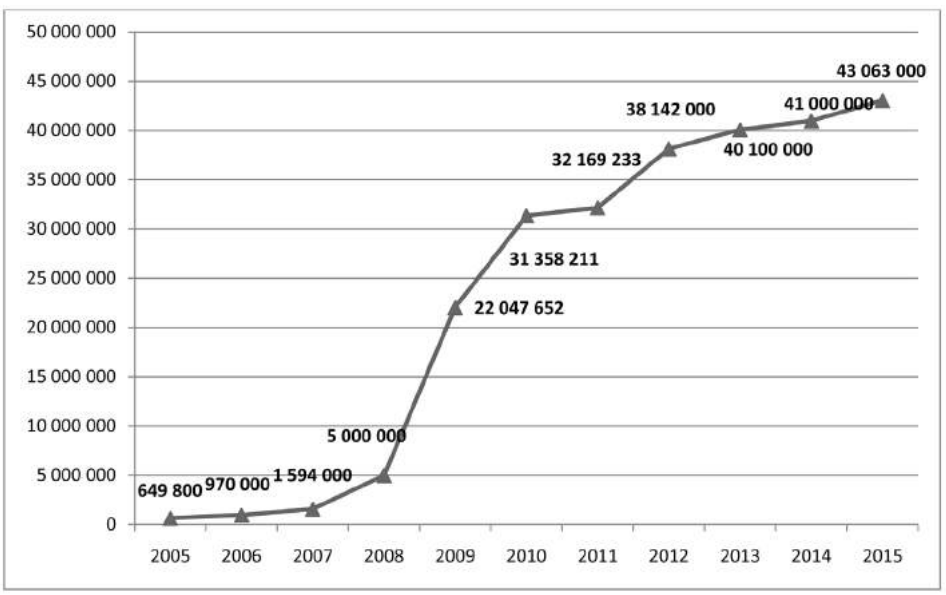

Figura 5.1.3. Volumul producţiei inovaţionale comercializate în anii 2005-2015 la proiectele de TT, lei

5.2. Activitatea inovaţională şi de infrastructură a parcurilor şi incubatoarelor

În 2015 infrastructura inovaţională a inclus 3 parcuri ştiinţifico-tehnologice şi 8 incubatoare de inovare. Pentru dezvoltarea infrastructurii inovaţionale, de la bugetul de stat au fost alocate mjloace în valoare de 2026,9 mii lei, fiind depuse şi aprobate pentru finanţarea a 6 proiecte de dezvoltare a infrastructurii. Figura 5.2.1. indică raportul dintre finanţarea bugetară a entităţilor infrastructurii inovaţionale şi cofinanţarea acestora.

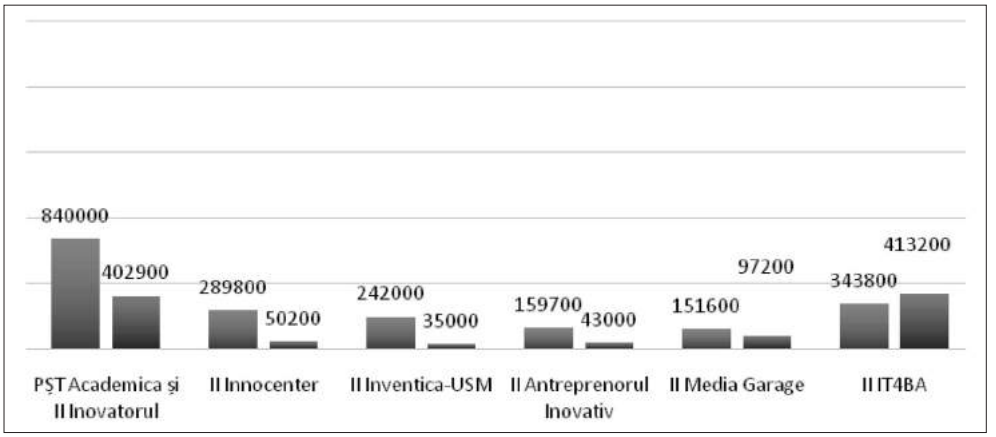

Fig. 5.2.1. Raportul dintre finanţare şi cofinanţare al proiectelor aprobate în 2015 (lei)

Pe parcursul anului a fost iniţiat un concurs de creare a unui incubator de inovare în cadrul instituţiilor de învăţământ superior. Drept urmare a iniţierii concursului, a fost creat un incubator de inovare în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei- II "IT4BA (Information Technologies for Business Applications)".

Pe parcursul anului 2015, în cadrul celor 3 parcuri ştiinţifico-tehnologice (Academica, Micronanoteh, Inagro) şi 8 incubatoare de inovare (Inovatorul, Innocenter, Inventica USM, Politehnica, Nord, Antreprenorul Inovativ, Media Garage, IT4BA), intră 32 întreprinderi-rezidente.

Principalii indicatori[1] ai activităţii rezidenţilor parcurilor ştiinţifico-tehnologice şi incubatoarelor de inovare pentru 2015 sunt prezentaţi în tabelul 5.2.1.

Tabelul 5.2.1

Indicatorii activităţii rezidenţilor parcurilor ştiinţifico-tehnologice şi incubatoarelor de inovare

Nr. d/o	Denumirea PŞT / II	Nr. obiec-telor de PI	Nr. locu-rilor de muncă nou-create	Investiţii atrase (mii lei)	Valoarea producţiei inovaţionale comercializate (mii lei)	Numărul de rezidenţi			
						total	noi	A căror statut a expirat	potenţiali
1.	P.Ş.T. „Academica"	0	97	500	8309,3	19	6	6	4
2.	I.I. „Inovatorul"	0	2	0	0	1	1	2	2
3.	PŞT „Inagro"								
4.	PŞT „Micronanoteh"	1	3	2542,4	0	2	0	0	0
5.	II „Politehnica"	0	0	0	0	0	0		–
6.	II „Inventica-USM"	2	8	2200	0	1	1	0	2
7.	II „Nord"	0	0	0	0	0	0		–
8.	II „Innocenter"	1	12	300	20,0	2			5
9.	II „Antreprenorul Inovativ"	0	61	1360	6857	7	1	–	1
10.	II IT4BA	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	II „Media Garage"	0	0	0	0	0	0	0	3
TOTAL		**4**	**183**	**2700**	**15186,3**	**32**	**9**	**8**	**17**

[1] Valoarea unor indicatori însumează şi rezultatele obţinute de companii al căror statut de rezident a expirat în 2015

5.3. Activitatea de brevetare

Pe parcursul anului 2015, conform rapoartelor prezentate de organizaţiile din sfera ştiinţei şi inovării, angajaţii instituţiilor de cercetare au înregistrat la Agenţia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală 182 de cereri pentru obţinerea şi protejarea diferitor tipuri de protecţie intelectuală şi au obţinut 143 de brevete şi 142 de hotărâri de acordare a brevetelor de invenţii. Astfel, numărul de cereri depuse în anul de referinţă, în raport cu anul 2014, este cu 13,0 % mai mare, iar numărul de brevete obţinute, respectiv cu 16,4 % mai mic (fig. 3.2.1). Numărul de hotărâri de acordare a brevetelor rămâne aproximativ la acelaşi nivel cu anul precedent. Micşorarea numărului de brevete poate fi explicată prin faptul că în anul 2015, în urma concursului organizat de CSŞDT al AŞM, au demarat proiectele instituţionale de cercetări ştiinţifice fundamentale şi aplicative, cercetătorii, în activitatea lor, axându-se mai mult pe studierea/elaborarea metodologiilor de cercetare, confirmarea obiectivelor şi acţiunilor propuse în scopul realizării proiectelor câştigate.

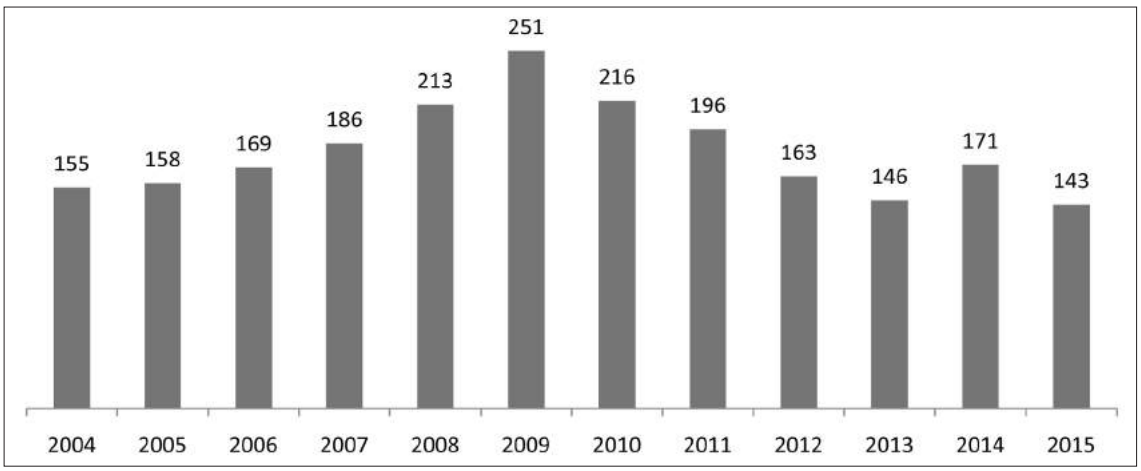

Figura 3.2.1. Dinamica numărului de brevete obţinute de către organizaţiile din sfera ştiinţei şi inovării pe parcursul anilor 2004–2015

În urma analizei activităţii în domeniul proprietăţii intelectuale în cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării (tabelul 3.2.1), se evidenţiază cantitativ Secţia de Ştiinţe Naturale şi Exacte cu 82 de titluri de protecţie eliberate, Secţia de Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice obţinând 29 de titluri, Secţia de Ştiinţe Agricole – 16 titluri şi Secţia de Ştiinţe Medicale – 31de titluri de protecţie. Aceeaşi consecutivitate se păstrează şi la numărul de hotărâri de acordare a brevetelor, respectiv: Secţia de Ştiinţe Naturale şi Exacte cu 75 de hotărâri, Secţia de Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice – 30, Secţia de Ştiinţe Medicale – 19 şi Secţia de Ştiinţe Agricole – 18 hotărâri.

Statisticile privind drepturile de protecţie intelectuală sunt utilizate pentru realizarea diferitor studii economice şi ştiinţifice şi oferă informaţii despre domeniile de interes economic şi aplicativ. Acest fapt este demonstrat prin implementarea, în anul de referinţă, a circa 114 invenţii, indiciu ce stă la baza dezvoltării economice a oricărui stat. Implementarea titlurilor de protecţie a fost posibilă în cadrul numeroaselor proiecte susţinute parţial şi de agenţii economici.

Tabelul 3.2.1

Repartizarea brevetelor de invenţie înregistrate în anul 2015 pe domenii ştiinţifice

Denumirea secţiei	Numărul de brevete	Hotărâri de acordare a brevetelor	Cereri de brevete
Ştiinţe Naturale şi Exacte	82	75	81
Ştiinţe Medicale	15	19	33
Ştiinţe Agricole	21	18	37
Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice	25	30	31
Total	**143**	**142**	**182**

Sursa: Rapoartele de activitate ale organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării pentru anul 2015

VI. ACTIVITATEA MANAGERIALĂ

6.1. Asambleea Academiei de Ştiinţe a Moldovei

La 27 martie 2015 a fost convocată Sesiunea a XIX-a a Asambleei Academiei de Ştiinţe a Moldovei, consacrată activităţii ştiinţifice şi economico-financiare a Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al AŞM în anul 2014 şi în perioada 2011–2014.

În mesajul de deschidere a lucrărilor sesiunii, preşedintele AŞM, acad. Gheorghe Duca, s-a axat pe viziunea strategică a Academiei de Ştiinţe şi obiectivele pe care şi le propune comunitatea ştiinţifică în activitatea sa. Academicianul Gheorghe Duca a menţionat: „condiţiile în care în ultimul timp în societate se discută despre impactul ştiinţei asupra bunăstării populaţiei şi dezvoltării ţării, perpetuate de procesele politice care au avut loc în ţară şi în regiune, precum şi declinul economic cu care ne confruntăm, au acutizat necesitatea unor soluţii calitative şi inovatoare pentru impulsionarea procesului de dezvoltare a ţării în vectorul european. În acest context, rolul ştiinţei trebuie să fie mult mai mare, iar rezultatele ştiinţifice obţinute de savanţi trebuie să-ţi regăsească nişa de implementare atât pe plan naţional, cât şi internaţional. În acest sens, forul ştiinţific trebuie să-şi asume implementarea unui model scientointensiv şi inovaţional de dezvoltare a Republicii Moldova".

Acad. Gheorghe Duca a mai remarcat faptul că savanţii trebuie să fie iniţiatorii şi liderii modernizării europene a Moldovei, iar „comunitatea ştiinţifică, în parteneriat cu universităţile, ministerele şi agenţiile publice, autorităţile administrative publice locale, mediul de afaceri şi societatea civilă trebuie să lanseze şi să realizeze proiecte strategice care să devină motorul principal al dezvoltării socioeconomice a ţării".

Un alt deziderat abordat de preşedintele AŞM în alocuţiunea sa a vizat modificarea cadrului normativ al cercetării. În acest sens, acad. Gheorghe Duca a menţionat că „la nivel de politici au fost elaborate şi se realizează Strategia de cercetare-dezvoltare şi Strategia inovaţională, a fost aprobat un nou Cod al Educaţiei. Procesul de reformă continuă cu lansarea consultărilor publice asupra modificărilor şi completărilor la Codul pentru ştiinţă şi inovare, esenţa acestor modificări constând în „ajustarea regimului juridic consensual de administrare a domeniului de cercetare-dezvoltare la rigorile Spaţiului European de Cercetare". Această reformă propune crearea unor structuri noi care vor asigura participarea la procesul decizional a tuturor actorilor implicaţi în cercetare.

Concomitent, preşedintele AŞM a remarcat necesitatea elaborării şi implementării unui model inovaţional de dezvoltare a Republicii Moldova.

În cadrul sesiunii au fost audiate şi aprobate rapoartele *„Ştiinţa pentru dezvoltarea ţării în context european",* prezentat de dl acad. Ion Tighineanu, prim-vicepreşedinte al AŞM, şi *„Activitatea managerială şi economico-financiară a Academiei de Ştiinţe a Moldovei"*, prezentat de dna dr. hab. Aurelia Hanganu, secretar ştiinţific general al AŞM.

Prim-vicepreşedintele AŞM, acad. Ion Tighineanu, în alocuţiunea sa a făcut o trecere în revistă a realizărilor ştiinţifice obţinute de cercetătorii ştiinţifici ai organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării în anul 2014 şi o retrospectivă a activităţii comunităţii ştiinţifice în perioada 2011– 2014, accentuând rolul ştiinţei în dezvoltarea societăţilor moderne şi necesitatea elaborării şi implementării reformelor în domeniu. Doamna dr. hab. Aurelia Hanganu, în prezentarea adresată înaltului for academic, s-a axat pe aspectele de management în sfera ştiinţei şi inovării, remarcând necesitatea atragerii pe viitor a finanţărilor private în dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare şi participarea mai activă a cercetătorilor ştiinţifici la programele europene de cercetare.

În cadrul sesiunii au fost aleşi, prin vot secret, vicepreşedinţii Academiei de Ştiinţe a Moldovei: acad. Stanislav Groppa şi m. cor. Ion Guceac. În funcţia de secretar ştiinţific general al AŞM, cu o majoritate covârşitoare de voturi, a fost aleasă dna Aurelia Hanganu, dr. hab. în filologie.

Concomitent, membrii Asambleei AŞM au ales 4 membri noi în componenţa Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al AŞM: acad. Grigore Belostecinic, preşedinte al Consiliului Rectorilor, acad. Aurelian Gulea, coordonator al Secţiei Ştiinţe Naturale şi Exacte a AŞM, dr. hab. Veaceslav Ursachi, coordonator al Secţiei Ştiinţe Tehnologice şi Inginereşti a AŞM, dr. Viorica Boaghi, director al Centrului Consultativ de Expertiză al AŞM.

La sesiunea Asambleei AŞM au fost înmânate însemnele de membru de onoare al Academiei de Ştiinţe a Moldovei acad. Bogdan Simionescu, vicepreşedinte al Academiei Române, savant ilustru cu notorietate internaţională în domeniul chimiei, care a fost ales în unanimitate la Adunarea generală a membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai AŞM din 24.02.2015.

În conformitate cu hotărârile CSŞDT al AŞM nr. 73, 74 şi 76 din 05.03.2015, laureaţilor premiilor Academiei de Ştiinţe a Moldovei pentru realizări ştiinţifice obţinute în anul 2014 le-au fost conferite premiile AŞM la nominalizările: *„Savantul Anului – 2014”, „Tânărul Savant al Anului”, „Premiul pentru realizări ştiinţifice valoroase ale savanţilor – 2014”, „Premiul pentru realizări ştiinţifice valoroase ale tinerilor savanţi – 2014”, „Premiul pentru realizări ştiinţifice valoroase ale savanţilor din diasporă”, Premiile speciale ale AŞM – 2014, Premiul „Pârghia lui Arhimede”*.

6.2. Adunarea generală a membrilor Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Adunarea generală a membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai Academiei de Ştiinţe a Moldovei, în perioada de referinţă, a fost convocată în trei şedinţe.

La Adunarea generală din 24 februarie 2015 acad. Ion Tighineanu, prim-vicepreşedinte al AŞM, a prezentat raportul *„Ştiinţa Republicii Moldova în context european”*, în care a fost abordată problema ştiinţei în Republica Moldova în condiţiile de instabilitate politică.

În cadrul şedinţei Adunării generale au fost aleşi în unanimitate, prin vot deschis, doi membri de onoare ai AŞM: acad. Ioan Aurelian Pop, prof. univ., rector al Universităţii Babeş-Bolyai din Cluj, România, şi acad. Bogdan Simionescu, director al Institutului de Chimie Macromoleculară „Petru Poni” din Iaşi, România.

La Adunarea generală a membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai AŞM din 8 septembrie 2015, cu participarea reprezentanţilor Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare, a fost pus în discuţie Avizul Academiei de Ştiinţe a Moldovei referitor la proiectul de Hotărâre de Guvern privind crearea centrelor de excelenţă în sectorul agricol. Avizul a fost prezentat în cadrul şedinţei de dl acad. Boris Gaina, coordonator al Secţiei Ştiinţe Agricole a AŞM. Viceministrul agriculturii şi industriei alimentare, dl Eduard Grama, a informat membrii Adunării generale a AŞM că proiectul de hotărâre în cauză a fost înaintat de către Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare spre avizare unor ministere şi organizaţii de resort.

În cadrul discuţiilor pe marginea acestui subiect au participat acad. Gheorghe Duca, acad. Ion Tighineanu, acad. Teodor Furdui, acad. Valeriu Canţer, m. c. Ion Guceac, m. c. Ion Geru ş.a., care au remarcat faptul că promovarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind crearea centrelor de excelenţă în sectorul agricol în actuala redacţie va duce la devastarea ştiinţei din domeniul viticulturii şi vinificaţiei şi va diminua imaginea Republicii Moldova ca ţară vitivinicolă.

În scopul menţinerii potenţialului ştiinţific de înaltă calificare şi dezvoltării cercetărilor ştiinţifice în domeniul viticulturii şi vinificaţiei, membrii Adunării generale au decis că proiectul de hotărâre de Guvern nominalizat nu poate fi susţinut în actuala redacţie.

Concomitent, a fost înaintată propunerea ca Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare să solicite retragerea proiectului de hotărâre în discuţie de la avizare şi să creeze un grup de lucru comun, constituit din reprezentanţi ai tuturor instituţiilor interesate, care după realizarea unui studiu de fezabilitate va elabora un nou proiect.

La aceeaşi şedinţă a fost prezentat *Planul de acţiuni dedicat aniversării a 70-a de la crearea primelor instituţii de cercetare ale AŞM şi a 55-a de la inaugurarea şi fondarea Academiei de Ştiinţe a Moldovei* (raportor – dna dr. hab. Aurelia Hanganu, secretar ştiinţific general al AŞM).

La 10 noiembrie 2015 a fost convocată şedinţa comună a Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică şi Adunării generale a membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai AŞM, cu participarea largă a reprezentanţilor comunităţii ştiinţifice.

Preşedintele AŞM, acad. Gheorghe Duca, a adresat înaltului for ştiinţific un mesaj de felicitare cu ocazia Zilei Internaţionale a Ştiinţei pentru Pace şi Dezvoltare şi a Zilei Naţionale a Ştiinţei, prin care a îndemnat comunitatea ştiinţifică să se implice mai activ în procesul de cercetare şi de implementare a rezultatelor obţinute în domeniul ştiinţei şi inovării. În acelaşi timp, a fost făcută o trecere în revistă a realizărilor mai importante din cercetare, care au contribuit la stoparea procesului de degradare a ştiinţei, dar şi carenţele acestuia, subliniind obiectivele majore, inerente reformării sistemului ştiinţei şi inovării.

Cu un mesaj de felicitare din partea Preşedintelui Parlamentului Republicii Moldova, dl Andrian Candu, adresat comunităţii ştiinţifice, a venit şi dna dr. Valentina Stratan, deputat în Parlament.

În cadrul şedinţei, acad. Ion Tighineanu, prim-vicepreşedinte al AŞM, a prezentat comunităţii ştiinţifice *Concepţia reformei ştiinţei*. În alocuţiunea sa, acad. Ion Tighineanu a menţionat că „Academia de Ştiinţe a Moldovei a elaborat proiectul Legii pentru modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare, care prevede reformarea sistemului actual de administrare a sferei ştiinţei şi inovării prin ajustarea regimului juridic al acestuia la rigorile Spaţiului European de Cercetare".

Prim-vicepreşedintele AŞM a menţionat că în scopul realizării obiectivelor de bază ale reformei în sistemul ştiinţei şi inovării (atingerea performanţei în cercetare; finanţarea cercetării în cuantum de nu mai puţin de 1% din PIB; asigurarea atractivităţii şi accesibilităţii funcţiilor din cercetare pentru tinerii talentaţi) sunt necesare o serie de acţiuni. Printre acestea, au fost menţionate constituirea Agenţiei Naţionale pentru Cercetare şi Dezvoltare, care va organiza întreg procesul de selectare, evaluare şi finanţare a programelor şi proiectelor de cercetare, dezvoltare şi inovare în cadrul concursurilor publice; crearea Consiliului Naţional pentru Cercetare şi Dezvoltare; revizuirea mecanismelor de finanţare a ştiinţei prin introducerea unor noi modalităţi de finanţare a cercetării; reconstituirea şi dezvoltarea structurilor de administrare şi autoadministrare ale AŞM; reorganizarea Consiliului Naţional pentru Acreditare şi Atestare prin comasarea acestuia cu Agenţia Naţională de Asigurare a Calităţii în Învăţământul Profesional etc.

Preşedintele Comisiei parlamentare cultură, educaţie, cercetare, tineret, sport şi mass-media, dr. hab. Vladimir Hotineanu, a remarcat necesitatea reevaluării Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova de către experţi din toate domeniile de cercetare.

În urma discuţiilor din cadrul şedinţei comune a Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică şi Adunării generale a membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai AŞM, membrii forului ştiinţific au adoptat, prin vot unanim, *Concepţia reformei ştiinţei,* care a fost lansată spre dezbateri publice atât în cadrul comunităţii ştiinţifice, cât şi în societatea civilă.

Concomitent, a fost aprobată în unanimitate *Declaraţia Adunării generale a Academiei de Ştiinţe a Moldovei*, potrivit căreia Academia de Ştiinţe a calificat „intenţia Guvernului în exerciţiu de a reforma, în termeni restrânşi, sistemul naţional de cercetare drept una nejustificată, lipsită de transparenţă, contrară legislaţiei în vigoare". Academia de Ştiinţe a Moldovei a lansat spre discuţii publice „un proiect de consens, întruchipat în Concepţia reformei domeniului de cercetare-inovare, un nou proiect de modificare şi completare a cadrului legislativ în sfera ştiinţei şi inovării".

În Declaraţie se menţionează că în proiectul nominalizat au fost luate în considerare recomandările parvenite de la autorităţile publice, entităţile competente naţionale şi internaţionale (inclusiv 3 evaluări efectuate de către experţi delegaţi de Comisia Europeană şi o evaluare ce urmează a fi întreprinsă) şi că acesta este în corespundere cu prevederile Codului Educaţiei.

AŞM şi-a declarat disponibilitatea „de a dialoga cu autorităţile şi cu societatea asupra unui proiect autentic de reformă, ancorat în Spaţiul European de Cercetare, care va avea o finalitate clară şi va asigura viitorul sustenabil al ştiinţei naţionale, precum şi al potenţialului ştiinţific din ţară, după cum este cel lansat de comunitatea ştiinţifică".

6.3. Activitatea Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al AŞM

Consiliul Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al AŞM (în continuare – Consiliul Suprem), pe parcursul anului de referinţă, şi-a orientat activitatea spre intensificarea procesului de eficientizare a activităţii ştiinţifice a organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, consolidarea comunităţii ştiinţifice în cadrul dialogului cu autorităţile publice centrale pentru soluţionarea în comun a problemelor ştiinţei şi tehnologiei cu care se confruntă societatea, ajustarea regimului juridic de administrare a sferei ştiinţei şi inovării din Republica Moldova la rigorile Spaţiului European de Cercetare.

Întru realizarea obiectivelor stabilite în direcţiile strategice ale activităţii din sfera ştiinţei şi inovării pentru anii 2013–2020, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 150 din 14.06.2013, extinderea transferului tehnologic în economia naţională, renovarea bazei tehnico-materiale etc., Consiliul Suprem s-a condus de prevederile Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004, Acordului de parteneriat între Guvern şi Academia de Ştiinţe a Moldovei pentru anul 2013–2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 731 din 08.09.2014, Acordului de parteneriat între Guvern şi Academia de Ştiinţe a Moldovei pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 809 din 29.10.2015, prevederile Hotărârii Asambleei AŞM nr. XIX/1 din 27.03.2015, Strategia de Cercetare-Dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 920 din 07.11.2014, precum şi de alte documente de politici.

În perioada de referinţă, membrii Consiliului Suprem au fost convocaţi în 16 şedinţe prezidate de preşedintele AŞM, acad. Gheorghe Duca. În cadrul şedinţelor au fost aprobate 297 de hotărâri privind activitatea ştiinţifică, managerială, de inovare şi transfer tehnologic a organizaţiilor de drept public din sfera ştiinţei şi inovării, organizarea concursurilor proiectelor de cercetare, pregătirea cadrelor ştiinţifice, precum şi alte subiecte ce vizează activitatea curentă a instituţiilor de cercetare.

Activitatea Consiliului Suprem a fost axată pe implementarea Planului de acţiuni al Strategiei de cercetare-dezvoltare până în anul 2020; evaluarea activităţii organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării în baza indicatorilor individuali şi colectivi de performanţă pe domenii de cercetare; elaborarea Concepţiei de reformare a sferei ştiinţei şi inovării în scopul realizării reformelor în domeniul ştiinţei, luând în considerare priorităţile stabilite în Strategia Cercetării-Dezvoltării 2014-2020; elaborarea proiectului Legii pentru modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova etc.

În scopul armonizării Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004 cu prevederile Codului Educaţiei, în conformitate cu Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020, în baza Concepţiei reformării sferei ştiinţei şi inovării, elaborate de AŞM, membrii Consiliului Suprem au examinat şi aprobat proiectul Legii pentru modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova.

În acest sens, în perioada de referinţă, a fost convocată prima şedinţă a unui grup de experţi independenţi delegaţi de Comisia Europeană pentru evaluarea sistemului naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare din Republica Moldova în cadrul Programului Comunitar Orizont 2020, cu participarea membrilor Consiliului Suprem al AŞM şi a reprezentanţilor ministerelor Educaţiei, Economiei, Finanţelor, precum şi reprezentanţilor comunităţii ştiinţifice, directorilor institutelor de cercetare subordonate AŞM şi ai organizaţiilor de ramură. Misiunea de evaluare a fost demarată în contextul integrării în Spaţiul European de Cercetare, al obţinerii de către Republica Moldova a statutului de ţară asociată la Programul comunitar Orizont 2020, precum şi al iniţiativelor lansate de Academia de Ştiinţe vizavi de reformarea sistemului de administrare a ştiinţei în ţara noastră.

La prima etapă de evaluare a fost prezentată Concepţia de reformare a sferei ştiinţei şi inovării elaborată de Academia de Ştiinţe a Moldovei în urma consultărilor şi audierilor publice asupra acestui document. În cadrul întrevederii, preşedintele AŞM, acad. Gheorghe Duca, a remarcat importanţa

rezultatelor evaluării, dat fiind faptul că ulterior, în baza Concepţiei nominalizate, a fost elaborat proiectul Legii de modificare a Codului cu privire la ştiinţă şi inovare, care ulterior a fost propus ministerelor de competenţă pentru discuţii şi avizare.

În cadrul şedinţei, preşedintele AŞM, acad. Gheorghe Duca, referindu-se la necesitatea realizării reformelor în domeniul ştiinţei, a menţionat importanţa "implicării plenare a tuturor actorilor şi partenerilor responsabili de cercetare atât din cadrul AŞM, universităţilor, instituţiilor de ramură, cât şi a celor private, organizaţiilor nonguvernamentale pentru a spori eficacitatea cercetării, a contribui la dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova".

În vederea optimizării infrastructurii sferei ştiinţei şi inovării, precum şi în scopul asigurării activităţii de cercetare-dezvoltare şi inovare, în conformitate cu prevederile art. 86 lit. l) şi v) ale Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004, art. 69–70, 73 alin. (2) ale Codului civil nr. 1107 din 06.06.2002, membrii Consiliului Suprem au examinat şi aprobat hotărârea privind reorganizarea unor subiecte din sfera ştiinţei şi inovării din subordinea Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Conform prevederilor acestei hotărâri, a fost creată Instituţia Publică Agenţia pentru Cercetare şi Dezvoltare prin fuziunea (contopirea) organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării Instituţia Publică Centrul pentru Finanţarea Cercetării Fundamentale şi Aplicative şi Instituţia Publică Consiliul Consultativ de Expertiză.

În scopul implementării Strategiei de Cercetare-Dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020, Consiliul Suprem al AŞM a aprobat un vast Plan de acţiuni care include: optimizarea reţelei organizaţiilor din domeniul cercetării-dezvoltării; modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova; reorganizarea Asambleei AŞM; instituirea Agenţiei Naţionale pentru Cercetare-Dezvoltare; crearea platformei electronice cu informaţia digitală privind principalele realizări ştiinţifice din sfera cercetării-dezvoltării a Republicii Moldova; asocierea la platforma de dialog *particip.gov.md*; elaborarea indicatorilor de performanţă în sfera cercetare-dezvoltare şi implementarea lor în practica curentă; reforma organizaţiilor din sfera cercetării-dezvoltării la nivel de sectoare, centre, laboratoare şi cercetători în baza criteriilor prestabilite; constituirea bazei de date a experţilor străini care pot fi implicaţi în procesul de expertiză; crearea reţelei naţionale de centre şi laboratoare de excelenţă; consolidarea capacităţilor organizaţiilor din sfera cercetării-dezvoltării în comercializarea proprietăţii intelectuale; consolidarea reţelei punctelor naţionale de contact şi asigurarea participării la comitetele de program în cadrul Programului de cercetare-inovare „Orizont-2020" etc.

În vederea coordonării eficiente a activităţii ştiinţifice, inovaţionale şi de transfer tehnologic a instituţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, Consiliul Suprem a aprobat o serie de regulamente, printre care: „*Cu privire la organizarea şi funcţionarea unor instituţii de cercetare"*; „*Privind procedura de expertiză a proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării şi documentele aferente"; „Privind evaluarea, clasificarea şi monitorizarea revistelor ştiinţifice"; „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea programelor de postdoctorat (provizoriu, pentru anul academic 2015–2016)"; „Privind suplinirea funcţiilor ştiinţifice vacante şi alegere a personalului de conducere în Institutul de Microbiologie şi Biotehnologie"; regulamente cu privire la stabilirea premiilor şi ajutoarelor materiale pentru angajaţii unor instituţii ştiinţifice; regulamente privind organizarea diverselor concursuri: "Cu privire la concursul pentru acordarea premiilor academiilor de ştiinţe ale Ucrainei, Belarus şi Moldovei"; „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea concursurilor naţionale „Topul inovaţiilor"*.

Concomitent, au fost examinate şi aprobate modificări şi completări la regulamentele „*Cu privire la decernarea premiilor AŞM"; „Cu privire la concursul republican „Cel mai bun elev inovator"* etc.

În scopul concentrării resurselor materiale şi intelectuale disponibile şi în temeiul prevederilor art. 86 lit. n) al Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova, Consiliul Suprem a aprobat o serie de hotărâri *privind statutele şi structura unor instituţii din sfera ştiinţei şi inovării* (Institutului Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară, Institutului de Energetică, Institutului de Geologie şi Seismologie, Institutului de Inginerie Electronică şi

Nanotehnologii „D. Ghiţu", Institutului de Microbiologie şi Biotehnologie, Centrului Naţional de Sănătate Publică, Institutului de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor, Institutului de Fizică Aplicată, Grădinii Botanice (Institut)).

În cadrul şedinţelor Consiliului Suprem, în perioada de referinţă, au fost audiate şi puse în discuţie o serie de rapoarte privind situaţia în diferite domenii ale ştiinţei, fiind aprobate hotărârile „*Cu privire la Planul de dezvoltare instituţională al Institutului Naţional de Cercetări Economice pentru anii 2015–2018"* (raportor – dr. hab. Alexandru Stratan, director al Institutului Naţional de Cercetări Economice), *„Cu privire la activitatea Institutului de Ecologie şi Geografie referitor la„Impactul schimbărilor climatice asupra productivităţii unor grupuri de culturi agricole"* (raportor – dr. hab., prof. univ. Maria Nedealcov, şef de laborator la Institutul de Ecologie şi Geografie) etc.

În conformitate cu prevederile Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova din 15.07.2004, la fel ca şi în anii precedenţi, la şedinţele Consiliului Suprem au fost audiate şi aprobate rapoartele cu privire la activitatea ştiinţifică şi inovaţională a secţiilor de ştiinţe ale AŞM în anul 2014 şi, ulterior, în primul semestru al anului 2015. Rapoartele au fost prezentate de către coordonatorii şi secretarii ştiinţifici ai secţiilor de ştiinţe: acad. Aurelian Gulea, coordonator al Secţiei Ştiinţe Naturale şi Exacte, acad. Boris Gaina, coordonator al Secţiei Ştiinţe Agricole, dr. hab. Veaceslav Ursachi, coordonator al Secţiei Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice, dr. hab. Olga Tagadiuc, coordonator al Secţiei Ştiinţe Medicale, dr. Silvia Mîtcu, secretar ştiinţific al Secţiei Ştiinţe Sociale şi Economice, dr. Natalia Procop, secretar ştiinţific al Secţiei Ştiinţe Umanistice şi Arte.

În urma discuţiilor pe marginea rapoartelor prezentate, a fost luată decizia privind publicarea rapoartelor referitor la activitatea secţiilor de ştiinţe pe site-ul AŞM şi organizarea unei Mese rotunde cu genericul *"Realizările ştiinţifice ale secţiilor de ştiinţe în prima jumătate a anului 2015"*.

În cadrul şedinţelor Consiliului Suprem au fost audiate şi aprobate rapoartele privind activitatea în anul 2014 şi în primul semestru al anului 2015 a Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic (raportor – Roman Chirca, director general); Centrului pentru Finanţarea Cercetării Fundamentale şi Aplicative (raportor – dr. Irina Raboşapca, director); Centrului Proiecte Internaţionale (raportor – dr. Lidia Romanciuc, director).

Astfel, în perioada de referinţă, au fost audiate şi puse în discuţie, în total, circa 20 de rapoarte, fiind aprobate hotărâri privind *eficientizarea activităţii unor instituţii ştiinţifice subordonate Academiei de Ştiinţe a Moldovei*, care includ unele recomandări şi propuneri concrete în vederea dezvoltării domeniilor de ştiinţă abordate: utilizarea mai amplă a metodelor performante în procesul de cercetare-inovare şi transfer tehnologic; intensificarea eforturilor instituţiilor din cadrul secţiilor de ştiinţe în vederea atragerii surselor extrabugetare, sporirii lucrărilor şi serviciilor prestate prin contracte directe cu întreprinderile din Republica Moldova pentru asigurarea funcţionalităţii instituţiilor de cercetare; participarea activă la concursurile de proiecte bilaterale şi internaţionale, în special în cadrul Programului "Orizont 2020"; întreprinderea acţiunilor necesare pentru realizarea în măsură deplină a obiectivelor prevăzute de planurile de cercetare-inovare pentru anul 2015 etc.

În atenţia membrilor Consiliului Suprem*,* pe parcursul anului de referinţă, s-au aflat şi subiectele privind *evaluarea revistelor ştiinţifice de profil*, care au fost examinate în cadrul a şase şedinţe ale Consiliului Suprem. Prin hotărârile comune ale Consiliului Suprem şi Consiliului Naţional pentru Atestare şi Acreditare (CNAA), a fost aprobat Regulamentul de evaluare, clasificare şi monitorizare a revistelor ştiinţifice"*;* rezultatele evaluării şi clasificării revistelor ştiinţifice de profil de către Comisia comună a Consiliului Suprem şi CNAA; ajustarea profilurilor revistelor acreditate în domeniile ştiinţifice stabilite în Hotărârea Consiliului Suprem şi CNAA nr. 147 din 25.06.2015, prin care au fost atribuite profiluri de publicaţie ştiinţifică revistelor acreditate conform categoriei *A, B+, B* şi *C*.

La şedinţele CSŞDT au fost examinate, pe parcursul anului de referinţă, numeroase subiecte referitor la *activitatea economico-financiară a organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării*. În scopul ajustării infrastructurii sferei ştiinţei şi inovării la condiţiile de diminuare a volumului de mijloace bugetare pentru anul 2015, în baza art. 21 şi art. 27 ale Legii finanţelor publice şi responsabilităţii

bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, Ordinului Ministerului Finanţelor nr. 183 din 22.12. 2014 cu privire la aplicarea bugetului de stat provizoriu pe anul 2015, au fost aprobate hotărâri privind bugetul provizoriu pentru sfera ştiinţei şi inovării pe anul 2015; repartizarea volumului alocaţiilor şi cheltuielilor pentru sfera ştiinţei şi inovării pe anul 2015 în conformitate cu Legea bugetului de stat; proiectul bugetului pentru organizaţiile din cadrul AŞM pe anul 2016 şi a estimărilor pe anii 2017–2018; Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul Ştiinţei şi inovării pe anii 2016–2018; redistribuirea volumului de alocaţii bugetare organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării (pentru acoperirea cheltuielilor serviciilor comunale, cheltuielilor de întreţinere şi regie, cheltuielilor de cofinanţare a proiectelor internaţionale şi alte cheltuieli pentru buna funcţionare a instituţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, în limita alocaţiilor aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 2015 nr. 72 din 12.04.2015); precizarea volumului alocaţiilor pentru organizaţiile din sfera ştiinţei şi inovării pe anul 2015 etc.

Concomitent, au fost aprobate contractele-tip de finanţare privind finanţarea şi realizarea proiectului de transfer tehnologic (în noua redacţie) şi contractul privind finanţarea şi realizarea proiectului de dezvoltare a infrastructurii de inovare (în noua redacţie), peste 20 de hotărâri cu privire la finanţarea proiectelor de transfer tehnologic în anul 2015; finanţarea proiectelor din cadrul concursului "Organizarea manifestărilor ştiinţifice internaţionale" pentru anul 2015; finanţarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de inovare în anul 2015; finanţarea proiectelor pentru editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare) pentru anul 2015; finanţarea pentru anul 2016 a proiectelor din cadrul programelor de stat; finanţarea în 2016 a proiectelor pentru tinerii cercetători; finanţarea proiectelor comune de cercetare pentru mobilitate: între AŞM şi Consiliul Naţional pentru Cercetare din Italia; între AŞM şi Fondul Republican de Cercetări Fundamentale; alocarea mijloacelor financiare în anul 2016 pentru cofinanţarea proiectelor în continuare în cadrul Programului STCU-AŞM Iniţiative Comune de Cercetare-Dezvoltare etc.

În scopul asigurării transparenţei în gestionarea mijloacelor financiare bugetare, la fel ca şi în anii precedenţi, în cadrul şedinţelor Consiliului Suprem au fost examinate şi aprobate peste 20 de hotărâri *cu privire la concursurile proiectelor de cercetare-inovare*: concursul proiectelor de cercetări ştiinţifice fundamentale şi cercetări ştiinţifice aplicative pentru anii 2015–2018; concursul proiectelor din cadrul programelor de stat, concursul de proiecte pentru tinerii cercetători, finanţate de la bugetul de stat pentru anii 2016–2017; concursul proiectelor de inovare şi transfer tehnologic pentru anul 2016; concursul "Editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare)", finanţate de la bugetul de stat pentru anul 2015; concursul proiectelor privind organizarea manifestărilor ştiinţifice pentru anul 2015; concursul suplimentar al proiectelor de inovare şi transfer tehnologic pentru anul 2015; concursul propunerilor de proiecte în cadrul Programului STCU-AŞM Iniţiative Comune de Cercetare-Dezvoltare; concursul pentru proiecte comune de cercetare, concursul pentru proiecte europene comune de cercetare în domeniul apelor „Research and Innovation Developing Technological Solutions and Services for Water Systems" în cadrul JPI WaterWorks2014ERA-NET Cofund; concursul proiectelor de cercetare pentru mobilitate între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Consiliul Naţional pentru Cercetare din Italia; concursul proiectelor de cercetare între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Fondul Republican de Cercetări Fundamentale din Belarus; concursul multilateral de proiecte de cercetare şi mobilitate între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Ministerul Federal al Educaţiei şi Ştiinţei din Germania cu participarea ţărilor din regiunea Dunării pentru 2016–2017; concursul proiectelor privind crearea unui incubator de inovare în cadrul instituţiilor de învăţământ superior; concursul multilateral de proiecte de cercetare în cadrul proiectului FP7 ERA.Net.RUS Plus.

În perioada de referinţă, au fost propuse atenţiei membrilor Consiliului Suprem numeroase subiecte privind *pregătirea cadrelor ştiinţifice*. În scopul concentrării resurselor materiale şi intelectuale disponibile întru desfăşurarea activităţii de pregătire şi perfecţionare a cadrelor ştiinţifice şi în temeiul art. 86 lit. s) şi lit. v) ale Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004, Consiliul Suprem a aprobat Contractul de parteneriat al Clusterului educaţional-ştiinţific

„UnivER SCIENCE" University of Education and Research SCIENCE. Concomitent, prin aceeaşi hotărâre, a fost aprobată lista partenerilor care îşi vor desfăşura activitatea în cadrul Clusterului educaţional-ştiinţific „UnivER SCIENCE" University of Education and Research SCIENCE (în total, 21 de instituţii).

În vederea organizării eficiente a pregătirii cadrelor ştiinţifice prin postdoctorat, Consiliul Suprem a aprobat hotărârea privind proiectul Planului de admitere la postdoctorat pentru anul de studii 2016–2017, care a fost coordonat ulterior cu ministerele de resort şi prezentat Guvernului Republicii Moldova spre aprobare în cadrul Acordului de parteneriat între Guvern şi AŞM pentru anul 2016. În acelaşi scop, la una din şedinţele CSŞDT a fost pus în discuţie şi aprobat proiectul Regulamentului pentru organizarea şi desfăşurarea programelor de postdoctorat (provizoriu, pentru anul academic 2015–2016).

În perioada de referinţă, Consiliul Suprem a depus eforturi în vederea intensificării contribuţiei ştiinţei academice la cercetarea problemelor social-politice şi acordarea suportului ştiinţific întru dezvoltarea social-economică a ţării.

Pe parcursul anului 2015, prin hotărârile aprobate de CSŞDT al AŞM, unele instituţii acreditate din sfera ştiinţei şi inovării au fost abilitate cu dreptul de organizare a studiilor de doctorat şi postdoctorat la diferite specialităţi (Institutul de Fizică Aplicată, Universitatea de Stat din Moldova,Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere").

În vederea motivării şi stimulării oamenilor de ştiinţă, prin cele circa 90 de hotărâri aprobate de Consiliul Suprem, pentru merite deosebite în activitatea de cercetare, contribuţie substanţială la dezvoltarea ştiinţei şi promovarea imaginii ţării, au fost conferite distincţii ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei savanţilor şi colectivelor de cercetători ale instituţiilor din sfera ştiinţei şi inovării.

Membrii Consiliului Suprem, în cadrul şedinţelor, au aprobat 4 hotărâri *cu privire la conferirea titlului onorific de Doctor Honoris Causa*: dlui dr. hab. Victor Ţvircun, dlui dr. hab. Dmitri Parmakli – pentru contribuţie deosebită la dezvoltarea ştiinţei, societăţii, educaţiei şi culturii, precum şi pentru susţinerea şi promovarea activităţilor de cercetare-inovare şi creaţie; dlui prof. dr. Gunther Deushl, preşedinte al Academiei de Neurologie – pentru contribuţie deosebită la dezvoltarea neuroştiinţei şi neurologiei mondiale, colaborare fructuoasă cu neurologii din Moldova şi realizarea a numeroase activităţi de cercetare comune; dlui prof., dr. Gunter Stock, pentru contribuţie deosebită la dezvoltarea ştiinţei medicale şi activităţile de stimulare a colaborării academiilor de ştiinţe din Europa.

În scopul menţionării realizărilor excepţionale obţinute de oamenii de ştiinţă în anul 2015, printr-o hotărâre a CSŞDT al AŞM, a fost anunţat concursul pentru decernarea premiilor Academiei de Ştiinţe a Moldovei la nominalizările *„Savantul Anului"* şi *„Tânărul Savant al Anului", Premiul pentru realizări ştiinţifice valoroase ale savanţilor din diasporă „Paul Goma"*şi premiile nominale în domeniile: *biologie – „Boris Melnic"; inginerie – „Dumitru Ghiţu"; limbă şi literatură – „Grigore Vieru"; social şi economic – „Paul Bran"; medicină clinică – „Constantin Ţîbîrnă"; agricultură – „Ilie Untilă"* .

Pe parcursul anului de referinţă, Biroul Consiliului Suprem a fost convocat în 24 de şedinţe operative, la care au fost examinate şi aprobate 10 hotărâri cu privire la activitatea ştiinţifică şi managerială a organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, stimularea conducătorilor institutelor din cadrul AŞM.

6.4. Activitatea Secţiilor de Ştiinţe ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei

6.4.1. Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte

Pe parcursul anului 2015 activitatea Secţiei de Ştiinţe Naturale şi Exacte (SŞNE) a fost concentrată asupra aprofundării cercetărilor ştiinţifice de profil şi eficientizării aplicabilităţii practice a rezultatelor investigaţiilor efectuate. Consolidarea potenţialului ştiinţific al instituţiilor coordonate de SŞNE s-a desfăşurat în baza prevederilor Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova,

Acordului de parteneriat între Guvernul Republicii Moldova şi Academia de Ştiinţe a Moldovei, precum şi în temeiul hotărârilor Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică, ale Asambleei AŞM, ale Adunărilor Secţiei şi dispoziţiilor preşedintelui AŞM.

Ţinând cont de vectorul de dezvoltare a ştiinţei mondiale şi reieşind din aria de responsabilităţi, obiectivul strategic în activitatea secţiei Ştiinţe Naturale şi Exacte a fost orientat spre elaborarea suportului ştiinţific în scopul aprofundării şi extinderii cunoştinţelor orientate la constituirea societăţii bazate pe cunoaştere, cercetării şi utilizării raţionale a resurselor naturale, a fortificării siguranţei alimentelor şi securităţii ecologice care sunt componente indispensabile ale dezvoltării durabile a Republicii Moldova.

Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte reuneşte 12 instituţii, inclusiv 9 institute academice, 3 instituţii de profil ale Ministerului Educaţiei (1 Centru al Universităţii Academiei de Ştiinţe, 4 Centre ale Universităţii de Stat din Moldova şi 2 Centre ale Universităţii de Stat din Tiraspol) cu un potenţial ştiinţific de cca 1 200 cercetători, inclusiv 23 academicieni, 8 membri corespondenţi, 148 doctori habilitaţi şi 528 doctori în ştiinţe.

Activitatea de cercetare fundamentală şi aplicativă a membrilor instituţionali şi de profil în domeniul ştiinţelor naturale şi exacte s-a desfăşurat pe următoarele direcţii strategice: „Materiale, tehnologii şi produse inovative" şi „Biotehnologie" în cadrul a 170 proiecte, inclusiv 76 proiecte instituţionale (33 – fundamentale, 43 – aplicative),7 proiecte în cadrul programului de stat, 2 proiecte de transfer tehnologic, 16 proiecte independente pentru tineri cercetători, 23 proiecte bilaterale între AŞM şi academiile de peste hotare, 19 proiecte în Programul Cadru al Uniunii Europene de cercetare-inovare „Orizont-2020", obţinute în cadrul Concursului „Conectarea Centrelor de Excelenţă din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană". Rezultatele valoroase ale cercetărilor fundamentale şi applicative au impact pozitiv asupra principalelor ramuri ale economiei naţionale – agricultură, medicină, protecţia mediului ambiant, asupra procesului educaţional din instituţiile de învăţământ din ţară.

Ca rezultat al activităţilor de cercetare, în anul 2015 au fost valorificate editorial cca 28 monografii şi peste 2 300 de articole ştiinţifice în reviste naţionale şi internaţionale. Printre cele mai valoroase apariţii editoriale putem menţiona volumul III al Cărţii Roşii, realizată de potenţialul ştiinţific al Institutului de Zoologie şi al Grădinii Botanice (Institut).

Merită a fi menţionate şi activităţile ce ţin de organizarea şi desfăşurarea conferinţelor şi simpozioanelor ştiinţifice în cadrul institutelor afiliate Secţiei. În luna octombrie Grădina Botanică (Institut) a organizat Simpozionul ştiinţific internaţional „*Conservation of plant diversity*", consacrat aniversării a 65-a de la fondarea Grădinii Botanice (Institut) a AŞM, Ediţia a IV-a (2015 iar Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor a organizat şi desfăşurat Simpozionul Internaţional „Protecţia plantelor – rezultate şi perspective" la care au participat delegaţi din mai multe ţări (Polonia, Republica Belarus, Republica Moldova, România, Federaţia Rusă, Ucraina, Kazahstan) şi specialişti din 10 organizaţii ştiinţifice din Republica Moldova. Forul s-a desfăşurat sub egida Organizaţiei internaţionale pentru protecţia biologică.

Un segment important în activitatea Secţiei este conlucrarea permanentă cu Ministerul Mediului privind axarea direcţiilor de cercetare la necesităţile stringente ale societăţii, căile de soluţionare a problemelor de actualitate ce vizează domeniile de interes din sistemul ecologic şi protecţie a mediului. Graţie rezultatelor ştiinţifice obţinute în cadrul Institutului de Ecologie şi Geografie, au fost examinate, soluţionate şi aprobate un şir de proiecte de guvern ce ţin de realizarea Programelor Naţionale în domeniul protecţiei mediului.

Managementul activităţii ştiinţifice şi inovaţionale în cadrul Secţiei s-a realizat prin convocarea şedinţelor operative ale membrilor Adunării Generale şi membrilor Biroului Secţiei. Pe parcursul anului au avut loc 3 adunări ale Secţiei, 11 şedinţe ale Biroului Secţiei şi 8 şedinţe operative, la care au fost examinate şi aprobate 101 hotărâri ce ţin de activitatea ştiinţifică, inovaţională, managerială, editorială, de transfer tehnologic, financiară, pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare, înain-

tarea candidaturilor pentru conferirea gradelor şi titlurilor ştiinţifice, prezentarea candidaturilor pentru decernarea distincţiilor de stat şi ale AŞM, colaborare internaţională a organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării coordonate de SŞNE în scopul fortificării eforturilor axate pe mobilizarea potenţialului ştiinţific disponibil şi utilizării eficiente a mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat, aprofundării cercetărilor fundamentale şi extinderii celor aplicative, sporirii nivelului metodologic al investigaţiilor şi intensificării procesului de cercetare interdisciplinar, precum şi canalizării inovaţiilor şi transferului tehnologic spre soluţionarea problemelor de importanţă majoră pentru dezvoltarea sectorului real al economiei naţionale.

La începutul anului 2015 a fost elaborat şi aprobat planul de activitate a Secţiei pentru întregul an, au fost discutate planurile complexe de activitate a instituţiilor din cadrul secţiei, modalităţile de raportare a activităţii în cadrul proiectelor, chestiuni legate de reformele ce au loc în structura şi activitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Prioritară în activitatea Secţiei este colaborarea cu Direcţia de Integrare Europeană şi Centrul de Proiecte Internaţionale. SŞNE a încurajat cercetătorii întru fortificarea eforturilor privind perfectarea şi înaintarea proiectelor de cercetare şi inovare la diferite fonduri de susţinere a sferei ştiinţei, îndeosebi a tinerilor cercetători în cadrul FP 7, Orizont 2020, NATO SPS, TEMPUS, SCOPES, STCU.

La şedinţa Biroului SŞNE din luna iulie au fost audiate rapoartele conducătorilor instituţiilor subordonate secţiei privind analiza rezultatelor organizaţiilor din sfera cercetare şi inovare pentru primul semestru al anului 2015.

An de an Biroul SŞNE coordonează activitatea organizatorică a comisiilor de experţi privind examinarea dosarelor prezentate pentru obţinerea Bursei de excelenţă a Guvernului Republicii Moldova, Bursei nominale pe domenii, Bursei primăriei în ştiinţă, tehnică şi artă, a lucrărilor înaintate la Consiliul Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică pentru participare la Concursul Naţional de Susţinere a Ştiinţei „Savantul anului" şi „Tânărul savant al anului", precum şi premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei în domeniile biologiei, chimiei, ştiinţelor exacte şi ecologiei pentru anul 2015. Permanent au fost examinate şi înaintate la Consiliul Naţional pentru Acreditare şi Atestare al Republicii Moldova dosarele şi avizele respective, privind conferirea titlurilor ştiinţifice de profesor universitar/cercetător şi de conferenţiar universitar/cercetător în domeniile coordonate de SŞNE.

În perioada de referinţă SŞNE a examinat, discutat şi pregătit 37 de avize la proiectele de hotărâri ale organelor decizionale, precum şi o serie impunătoare de petiţii pe cele mai diverse domenii cu care au tangenţă instituţiile subordonate SŞNE.

La şedinţele Biroului SŞNE au fost examinate şi alte probleme ce ţin de confirmarea directorilor adjuncţi pe probleme de ştiinţă, secretarilor ştiinţifici, şefilor de laborator, conducătorilor de proiecte, organigramelor, consiliilor ştiinţifice, rapoartelor de autoevaluare, elaborărilor relevante, regulamentelor de stimulare materială a colectivelor, crearea şcolilor doctorale, organizarea manifestărilor ştiinţifice naţionale şi internaţionale, valorificarea resurselor financiare bugetare alocate, promovarea proiectelor naţionale şi granturilor internaţionale, stimularea materială trimestrială a direcţiilor instituţiilor coordonate, omagierea jubiliarilor, acordarea distincţiilor AŞM.

La propunerea Biroului Secţiei, în luna decembrie au fost convocate şedinţe operative ale conducerii Academiei de Ştiinţe a Moldovei cu cercetătorii ştiinţifici ai organizaţiilor din cadrul Secţiei. Obiectivele de baza ale acestor şedinţe s-au axat pe soluţionarea problemelor de importanţă majoră cu care se confruntă AŞM în aceasta perioada de reformare. În cadrul întâlnirilor, savanţi de valoare precum acad. Aurelian Gulea, acad. Teodor Furdui, acad. Ion Toderaş, m. cor. Ion Dediu, m. cor. Constantin Gaindric ş.a. şi-au expus opiniile şi au propus soluţii concrete în vederea depăşirii impedimentelor şi promovarea reformelor în sistemul de cercetare-inovare al Republicii Moldova.

Relevanţa rezultatelor ştiinţifice ale instituţiilor academice şi centrelor universitare a fost confirmată prin aprobarea avizelor comisiilor de experţi, care şi-au desfăşurat activitatea în luna decembrie şi au concluzionat că planurile activităţii ştiinţifice, inovaţionale şi manageriale au fost îndeplinite în volumul preconizat şi termenii stabiliţi.

La 22 ianuarie 2016 a avut loc Adunarea anuală a secţiei. La ora de bilanţ a secţiei au participat preşedintele AŞM, acad. Gheorghe Duca, prim-vicepreşedintele AŞM, acad. Ion Tighineanu, vicepreşedintele AŞM acad. Stanislav Groppa, vicepreşedintele AŞM, m. cor. Ion Guceac, cercetători din cadrul secţiei.

Adunarea a fost prezidată de Aurelian Gulea, acad. coordonator al Secţiei. În cadrul şedinţei s-au examinat şi aprobat rapoartele privind activitatea ştiinţifică, inovaţională, managerială şi financiară a organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării coordonate de SŞNE (16 rapoarte ale conducătorilor a 9 instituţii academice şi 7 centre de cercetare). Directorii de institute şi centre de cercetare au venit la evenimentul de dare de seamă cu rezultate ştiinţifice pertinente, obţinute în domeniile ştiinţelor biologice, chimice, ecologice şi fizico-matematice pe parcursul anului 2015, menţionând cazurile de succes.

Adunarea membrilor titulari şi corespondenţi ai AŞM din cadrul SŞNE din 22 ianuarie 2016 a audiat şi aprobat rapoartele de activitate în anul de referinţă ale membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai SŞNE.

Adunarea anuală a hotărât că, în anul de referinţă, lucrările planificate au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliţi şi la nivel metodic şi metodologic adecvat. Cu toate acestea, instituţiile pe parcursul anului s-au confruntat cu unele probleme ce ţin de procurarea echipamentului ştiinţific performant, organizarea deplasărilor expediţionare în teritoriu, participarea la forurile ştiinţifice internaţionale, crearea condiţiilor atractive pentru tinerii specialişti în domeniile prioritare pentru economia naţională, îndeosebi, în sectorul agroalimentar, unde se resimte un deficit pronunţat de cadre tinere.

6.4.2. Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice

Pe parcursul anului 2015 activitatea Secţiei Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice (SŞIT) a fost direcţionată spre consolidarea potenţialului ştiinţific, acordarea suportului în desfăşurarea şi monitorizarea cercetărilor ştiinţifice în cadrul proiectelor de cercetare, monitorizarea activităţii ştiinţifice, inovaţionale şi manageriale ale instituţiilor coordonate, precum şi controlului realizărilor propriilor decizii, hotărârilor Consiliului Suprem al ASM şi dispoziţiilor preşedintelui AŞM. Activitatea secţiei a fost axată pe elaborări de noi materiale şi tehnologii, produse soft, dispozitive şi instalaţii pentru relansarea bazei industriale, eficientizarea complexului energetic, asigurarea securităţii energetice, antiseismice şi ecologice, elaborarea de scenarii şi strategii de dezvoltare a complexului energetic, pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare în domeniile de profil ale SŞIT.

În anul de referinţă, cercetătorii din cadrul a 6 instituţii, inclusiv 3 institute membri instituţionali ai AŞM, o întreprindere de stat – membru de profil, Universitatea Tehnică a Moldovei şi o facultate a Universităţii de Stat „Alecu Russo” din Bălţi, şi-au îndreptat eforturile spre efectuarea cercetărilor în cadrul a 3 direcţii strategice (Materiale, tehnologii şi produse inovative; eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie; Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii) şi realizarea a 56 proiecte şi 50 contracte cu agenţi economici, inclusiv 32 proiecte naţionale, 11 bilaterale şi 13 internaţionale, dintre care 7 proiecte STCU. Din proiectele naţionale fac parte 10 proiecte instituţionale fundamentale, 16 proiecte instituţionale aplicative, 1 proiect în cadrul programelor de stat, 2 proiecte de transfer tehnologic, 2 proiecte pentru tineri cercetători şi un proiect de creare a centrelor de excelenţă.

Secţia a susţinut activităţile de colaborare a instituţiilor coordonate cu organizaţiile din alte ţări, instituţiile de cercetare şi de învăţământ superior, subdiviziunile ştiinţifice ale organismelor internaţionale prin realizarea lucrărilor de cercetare în cadrul proiectelor bilaterale între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Consiliul Naţional de Cercetare din Italia, Ministerul Federal al Educaţiei şi Cercetării din Germania (BMBF), Fondul Republican pentru Cercetări Fundamentale din Belarus, Centrul Ştiinţifico-Tehnologic din Ucraina (STCU), Agenţia Naţională pentru problemele Ştiinţei,

Inovării şi Informatizării a Ucrainei, precum şi a proiector de cercetare şi cooperare internaţională FP7, Black Sea Basin, NATO: Science for Peace and Security, Programul Operaţional Comun România–Ucraina–Republica Moldova, Platforma Discus cu concursul ţărilor Vîşegrad, SCOPES, Micro-Capital Grant.

Organizaţiile din cadrul secţiei au atras cu succes surse extrabugetare pentru finanţarea lucrărilor de cercetare, ele constituind 33 % în raport cu alocaţiile de la bugetul de stat.

În anul 2015 cercetătorii instituţiilor subordonate secţiei au publicat 640 lucrări ştiinţifice, inclusiv 110 articole în reviste internaţionale (47 în reviste cu factor de impact).

Managementul activităţii ştiinţifice şi inovaţionale în cadrul secţiei a fost efectuat prin desfăşurarea şedinţelor operative ale Consiliului Directorilor al secţiei şi Biroului secţiei. Pe parcursul anului au fost convocate 2 adunări ale secţiei, care reprezintă organul suprem de conducere a SŞIT, fiind constituit din 5 membri titulari, 4 membri corespondenţi, 4 doctori habilitaţi şi 9 doctori aleşi prin vot secret pe un termen de patru ani. Au avut loc 10 şedinţe ale Biroului Secţiei, care are misiunea principală de a dirija activitatea Secţiei în perioada dintre şedinţele adunării secţiei, la care au fost examinate probleme, ce ţin de activitate ştiinţifică, inovaţională, managerială, financiară, transfer tehnologic, pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare, colaborare internaţională.

La adunarea secţiei din 28 ianuarie 2015 a fost audiat programul de activitate pentru următorii 4 ani al candidatului la funcţia de director al Institutului de Energetică dr. Mihai Tîrşu şi a fost recomandată Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică pentru confirmare candidatura dlui dr., conf. cerc. Mihai Tîrşu la funcţia de director al Institutului de Energetică al AŞM.

La adunarea secţiei din 25 februarie 2015 a fost audiat programul de activitate pentru următorii 4 ani al m. cor. Anatolie Sidorenko, candidat la funcţia de director al Institutului de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”. A fost recomandată Consiliului Suprem pentru confirmare candidatura dlui m. c. Anatolie Sidorenko la funcţia de director al Institutului de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”.

La şedinţele Biroului secţiei a fost elaborat planul de activitate al Secţiei Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice pentru anul 2015, au fost discutate planurile complexe de activitate a instituţiilor, modalităţile de raportare a activităţii în cadrul proiectelor, chestiuni legate de modificarea, gestionarea şi finanţarea proiectelor de cercetare, înaintarea proiectelor în cadrul programului „STCU&ASM: Iniţiative Comune de Cercetare-Dezvoltare” şi altor programe, organizarea şi participarea la conferinţe şi simpozioane, stimularea conducerii institutelor din subordinea Secţiei. La şedinţa Biroului Secţiei din 08 iulie 2015 au fost audiate dările de seamă ale directorilor institutelor AŞM şi prorectorilor universităţilor subordonate SŞIT cu privire la activitatea ştiinţifică, inovaţională, managerială şi financiară în primul semestru al anului 2015 şi a fost aprobată activitatea instituţiilor în primul semestru. Tot la această şedinţă au fost aprobate candidaturilor şefilor de laborator aleşi în funcţii pe bază de concurs la Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu” şi la Institutul de Energetică. În vizorul Biroului Secţiei s-a aflat activitatea experţilor pentru analiza proiectelor de cercetare înaintate, fiind propuse candidaturi în acest sens. Au fost înaintate la Consiliul Naţional pentru Acreditare şi Atestare al Republicii Moldova dosarele şi avizele respective, privind conferirea titlurilor ştiinţifico-didactice în domeniile coordonate de SŞIT, iar la Consiliu Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică – dosarele şi avizele respective, privind conferirea distincţiilor AŞM. Prorectorului Universităţii Tehnice a Moldovei, dr. hab. Valerian Dorogan i s-a conferit medalia „Dimitrie Cantemir”, iar candidatura directorului Institutului de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”, m. cor. Anatolie Sidorenko a fost înaintată pentru conferirea distincţiei de Stat „Ordinul Gloria Muncii”.

La şedinţa Biroului Secţiei din 06 noiembrie 2015 au fost examinate dosarele candidaţilor pentru Bursa de excelenţă a Guvernului şi Bursa nominală „Sergiu Rădăuţanu” pentru doctoranzi şi au fost înaintate candidaturile respective. Tot la această şedinţă au fost create comisiile pentru aprecierea activităţii ştiinţifice, inovaţionale, organizatorice şi financiare în anul 2015 şi pregătirea proiectelor de decizii ale Secţiei.

Un deziderat major în activitatea Biroului Secţie l-a constituit impulsionarea activităţii inovaţionale şi implementarea rezultatelor. În urma activităţii, în anul 2015 au fost obţinute 28 brevete de invenţie şi au fost înaintate 19 cereri de brevet. S-a promovat participarea la ediţia a 14-a a expoziţiei "Fabricat în Moldova"; ediţia a 28-a a expoziţiei internaţionale specializate în echipament, tehnologii şi materiale pentru agricultură "MOLDAGROTECH - 2015"; ediţia a 19-a a expoziţiei internaţionale de inovaţii şi transfer tehnologic "INVIENTICA - 2015", Iaşi, România; expoziţia internaţională „EUROINVENT-2015, Iaşi, România; ediţia a 13-a a Salonului Internaţional de Inventică PRO-INVENT, Cluj-Napoca, 2015;Expoziţia Internaţională Specializată INFOINVENT-2015, Chisinau, Moldova. În urma acestei activităţi au fost obţinute 26 medalii de aur, 6 medalii de argint, 8 medalii de bronz. Tehnologiile, dispozitivele şi serviciile informaţionale elaborate la instituţiile subordonate Secţiei au fost implementate la Întreprinderea de Stat "Fabrica de sticlă" din Chişinău; SA „ASPA", Orhei; Compania SC „StarNET"; Camera de Comerţ şi Industrie a Republicii Moldova; Aparatul Preşedintelui Republicii Mmoldova; Ministerul Muncii Protecţiei Sociale şi Familiei, dar şi în procesul didactic la universităţi. Rezultatele investigaţiilor au fost implementate şi în strategii, prognoze şi propuneri de politici publice ale ministerelor. Prognoza balanţei energetice a Republicii Moldova pe termen scurt 2015–2016, precum şi prognoza consumului de resurse energetice până la 2020 în cadrul colaborării cu ţările CSI au fost transmise Ministerului Economiei. Institutul de Energetică a efectuat auditul energetic la 5 întreprinderi. Normativele în construcţii pentru determinarea perioadelor proprii de vibraţie a clădirilor amplasate în zone seismice elaborate de Institutul de Geologie şi Seismologie (IGS) au fost transmise Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor.

O componentă importantă a activităţii SŞIT a constituit-o colaborarea cu instituţiile de învăţământ superior în aspect didactic şi pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare. În anul de referinţă, în organizaţiile subordonate secţiei a fost susţinută o teză de doctor habilitat, 14 teze de doctor şi 67 teze de masterat/licenţă (cu excepţia celor elaborate în universităţi), 37 de cursuri au fost ţinute de către angajaţii organizaţiilor din subordinea Secţiei.

Biroul Secţiei şi Consiliul Directorilor a acordat o atenţie deosebită diseminării şi promovării realizărilor din sfera ştiinţei şi inovării şi rezultatelor obţinute. Instituţiile subordonate Secţiei au organizat 15 conferinţe, seminare, ateliere de lucru, mese rotunde, concursuri, inclusiv Conferinţa ştiinţifică consacrată aniversării a 110 ani de la naşterea geologului basarabean I. M. Suhov, Chişinău; Seminarul ştiinţific al reţelei interdisciplinare INPOLDE; ediţia a 5-a a Conferinţei Internaţionale "Telecommunications, Electronics and Informatics" ICTEI-2015; ediţia a 3-a a Conferinţei Internaţionale Nanotehnologii şi Inginerie Biomedicală ICNBME-2015; Conferinţa internaţionala SIELMEN 2015; Conferinţa Internaţională "Light and Photonics: Science and Technology"; atelierul de lucru "Eficienţa energetică – o prioritate strategică a Republicii Moldova", Masă rotundă „Bursa invenţiilor şi a tehnologiilor noi în domeniul eficienţei energetice şi valorificării surselor regenerabile de energie"; atelierul de lucru „Dezvoltarea locală bazată pe TIC" în cadrul proiectului DISCUS; Masa rotundă cu genericul „Valorificarea patrimoniului ştiinţific naţional prin conţinut digital"; atelierul de lucru „Servicii Publice Locale Electronice"; seminarul ştiinţific „Soluţii TIC pentru Serviciile Locale"; concursul studenţesc „Excelenţă în Creaţia Inginerească" dedicat Zilei Europei; ediţia a V-a a concursului internaţional studenţesc „Ingineria Sistemelor Microelectronice – Sergiu Rădăuţanu". Angajaţii instituţiilor subordonate Secţiei au participat la 103 emisiuni TV/radio. Au fost publicate 62 articole de popularizare a ştiinţei în ziare şi reviste. Colaboratorii IGS au prezentat pentru populaţie 18 lecţii, la care au participat 467 persoane.

La adunarea Secţiei din 25 ianuarie 2016 au fost audiate rapoartele directorilor instituţiilor coordonate de SŞIT şi a prorectorilor privind activitatea ştiinţifică, inovaţională, managerială şi financiară a instituţiilor în anul 2015. Directorii de instituţii au expus cele mai importante rezultate fundamentale şi aplicative, au evidenţiat problemele cu care se confruntă şi au propus măsuri pentru soluţionarea lor, au identificat obiectivele prioritare pentru activitatea de cercetare în anul 2016. Au

fost audiate şi discutate avizele experţilor externi. Adunarea anuală a Secţiei a aprobat rapoartele privind activitatea ştiinţifică, inovaţională managerială şi financiară a instituţiilor în anul 2015 si a formulat principalele obiective ale activităţii pentru anul 2016 după cum urmează:

- racordarea tematicii cercetării în domeniul energetic la obiectivele Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în 2030, elaborarea de noi metode de evaluare a securităţii energetice a ţării, de prognozare a consumului de resurse energetice, de scheme modificate ale sistemului electroenergetic pentru asigurarea securităţii energetice;

- dezvoltarea bazei materiale de efectuare calitativă a lucrărilor de audit energetic, elaborarea de materiale şi tehnologii, produse soft, dispozitive şi instalaţii pentru eficientizarea complexului energetic;

- extinderea lucrărilor de evaluare a surselor de hidrocarburi, cartare a resurselor de ape subterane, microzonare seismică şi elaborarea de acte normative în construcţii pentru clădirile amplasate în zone seismice pentru asigurarea securităţii antiseismice;

- consolidarea capacităţilor informaţionale prin elaborarea Hărţii Ştiinţei din Republica Moldova (online) şi iniţierea unui proiect de e-Infrastructură pentru sfera CDI din RM;

- elaborarea unor măsuri pentru amplificarea efectelor sinergetice ale colaborării organizaţiilor din cadrul Secţiei cu universităţile prin promovarea formării şi consolidării colectivelor mixte, cum ar fi colaborarea Institutului de Energetică cu Centrul de Inginerie mecanică şi energetică UTM în domeniul surselor de energie regenerabile şi optimizarea sistemului electroenergetic a Republicii Moldova, conlucrarea Institutului de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu" cu specialiştii de la UTM în vederea dezvoltării maşinilor Stirling, a Institutului de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale cu Centrul de Excelenţă în domeniul TIC din cadrul UTM;

- conlucrarea Institutului de Geologie şi Seismologie cu specialiştii de la UTM în vederea sensibilizării Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor Republicii Moldova cu privire la necesitatea elaborării normativelor de construcţii în concordanţă cu harta microzonării seismice a teritoriului şi testarea şi certificarea construcţiilor din beton armat şi altor elemente de construcţii în conformitate cu seismicitatea terenurilor de construcţii;

- fondarea unor centre de cercetare ştiinţifică inter- şi multidisciplinare prin atragerea în cadrul acestora a celor mai performante colective de cercetare;

creşterea veniturilor din surse extrabugetare cu cel puţin 10 %, conjugarea eforturilor pentru câştigarea proiectelor în cadrul concursurilor bilaterale, regionale, şi în deosebi în cadrul Programului Orizont 2020;

- dezvoltarea parteneriatului între ştiinţă şi business prin diversificarea contractele de parteneriat cu întreprinderile şi atragerea mijloacelor extrabugetare pentru modernizarea infrastructurii instituţiilor;

- creşterea numărului publicaţiilor în reviste cu factor de impact cu cel puţin 20 %, întru promovarea imaginii colectivelor de cercetare la nivel european şi mondial;

- asigurarea suportului pentru creşterea nivelului revistelor editate de instituţiile Secţiei, includerea lor în bazele de date internaţionale recunoscute;

- atragerea tinerilor în cercetare prin conlucrarea cu universităţile din ţară (UTM, UnASM, USARB ş.a.), acordarea locurilor de practică solicitate şi asigurarea studenţilor cu mentori experimentaţi;

- promovarea spre susţinere a tezelor de doctorat şi doctor habilitat.

6.4.3. Secţia Ştiinţe Medicale

Obiectivul strategic în activitatea Secţiei Ştiinţe Medicale (SŞM) a Academiei de Ştiinţe a Moldovei (AŞM) este dezvoltarea fundamentului ştiinţific al Securităţii sănătăţii populaţiei, a serviciilor medicale performante, oferirea posibilităţilor cetăţenilor de a obţine o stare bună de sănătate, cu creşterea calităţii vieţii şi a speranţei la viaţă.

În anul 2015, eforturile cercetătorilor ştiinţifici din cadrul a 9 instituţii de profil (Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu", Institutul Mamei şi Copilului, Institutul Oncologic, Institutul de Cardiologie, Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc", Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie, Institutul de Medicină Urgentă, Centrul Naţional de Sănătate Publică, Secţia Ştiinţifică a Spitalului Clinic Republican) cu un potenţial ştiinţific de 273 cercetători ştiinţifici, inclusiv 7 academicieni, 6 membri corespondenţi, 43 doctori habilitaţi,130 doctori şi 62 de cercetători până la 35 de ani au fost axate pe efectuarea cercetărilor ştiinţifice în cadrul direcţiei strategice „Sănătate şi biomedicină". În total, au fost realizate 85 de proiecte, inclusiv: internaţionale – 5 proiecte; naţionale – 61 proiecte instituţionale (fundamentale – 10, aplicative – 51), 11 proiecte din cadrul programelor de stat, un proiect de inovare şi transfer tehnologic şi 7 proiecte pentru tineri cercetători.

Pe parcursul anului a fost convocată o Adunare a SŞM, 4 şedinţe ale Biroului SŞM, inclusiv cu participarea directorilor instituţiilor medicale din sfera ştiinţei şi inovării, şi peste 10 şedinţe operative, la care au fost examinate şi aprobate 10 hotărâri privind activitatea ştiinţifică, inovaţională, managerială, editorială, de transfer tehnologic, financiară, pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare, colaborarea internaţională a organizaţiilor medicale din sfera ştiinţei şi inovării.

SŞM a continuat conlucrarea cu Ministerul Sănătăţii privind axarea direcţiilor de cercetare la necesităţile stringente ale societăţii, căile de soluţionare ale problemelor de actualitate ce vizează domeniile de interes naţional din sistemul de sănătate, antrenarea şi promovarea cadrelor tinere în cercetare şi inovare. S-au discutat problemele ce ţin de realizarea Programelor Naţionale în domeniul sănătăţii, evidenţierea noilor direcţii strategice de cercetare în domeniul medicinei, reformarea şi restructurarea sistemului de cercetare în domeniul ştiinţelor medicale, selectarea şi organizarea concursurilor pentru suplinirea posturilor vacante de director (Centrul Naţional de Medicină Sportivă „ATLETMED", Spitalul Clinic Republican, Institutul de Medicină Urgentă, Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie, Spitalul Clinic de Psihiatrie, Centrul Naţional de Asistenţă Medicală Urgentă Prespitalicească, Spitalul Clinic Municipal de Copii nr. 1 şi Asociaţia Medicală Teritorială Botanica).

Ministerul Sănătăţii a preluat de la AŞM procesul de finanţare de la bugetul de stat a proiectelor de cercetare.

În comun cu Ministerul Sănătăţii şi instituţiile medicale au fost organizate foruri ştiinţifice, expoziţii, seminare, workshopuri atât la nivel naţional, cât şi la nivel regional şi internaţional. Cele mai importante sunt următoarele:

- Expoziţia Internaţională Specializată "MoldMedizin & MoldDent", ediţia a XXI-a, 8–11 septembrie 2015, Chişinău, Republica Moldova.
- Al V-lea Congres al Neurologilor din Republica Moldova cu participare internaţională, 1–3 octombrie 2015, Chişinău, Republica Moldova.
- Al IV Congres Naţional Oncologic din Republica Moldova cu participare internaţională cu genericul „Modernizarea serviciului oncologic", 8–9 octombrie 2015, Chişinău, Republica Moldova.
- Zilele Universităţii şi Conferinţa ştiinţifică anuală a colaboratorilor şi studenţilor IP USMF „Nicolae Testemiţanu" dedicată aniversării de 70 ani de la fondarea Universităţii, 14–17 octombrie, 2015, Chişinău, Republica Moldova.

La şedinţele Biroului SŞM din anul de referinţă s-au discutat şi aprobat:

- planul lucrărilor de cercetare ştiinţifică a instituţiilor medicale din sfera ştiinţei şi inovării;
- planul de activitate al SŞM;
- planul editării revistei ştiinţifice „Buletinul AŞM. Ştiinţe Medicale" şi instituţiile medicale responsabile pentru pregătirea şi editarea numerelor revistei;

- modificările pentru perfectarea Codului pentru ştiinţă şi inovare;
- dosarele privind conferirea titlului ştiinţific de profesor/conferenţiar cercetător.

SŞM coordonează activitatea colegiului de redacţie al revistei editate în cadrul secţiei „Buletinul AŞM. Ştiinţele Medicale", categoria B. În anul de referinţă au fost editate 4 numere ale revistei.

Biroul SŞM a coordonat activitatea managerială privind examinarea dosarelor prezentate pentru obţinerea Bursei de excelenţă a Guvernului Republicii Moldova, Bursei nominale, Premiului primăriei pentru tineret în domeniile: ştiinţei, tehnicii, literaturii şi artei, a lucrărilor înaintate la Consiliul Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică pentru participare la Concursul Naţional de Susţinere a Ştiinţei „Savantul anului" şi „Tânărul savant al anului", precum şi premiile AŞM pentru anul 2015. Biroul SŞM şi Comisia de expertiză a SŞM au examinat şi înaintat la CNAA dosarele şi avizele respective privind conferirea titlurilor ştiinţifice de conferenţiar cercetător (8 dosare).

Vicepreşedintele AŞM, acad. Stanislav Groppa, a participat la şedinţele Colegiului Ministerul Sănătăţii, la elaborarea proiectelor actelor legislative în domeniul ocrotirii sănătăţii şi Programelor Naţionale în domeniul sănătăţii, a fost antrenat ca membru în activitatea comisiei pentru pregătirea Acordului de parteneriat între Guvern şi AŞM pentru anul 2015 şi comisiei pentru decernarea premiilor AŞM.

În colaborare cu Direcţia Integrare Europeană şi Centrul de Proiecte Internaţionale, SŞM a încurajat cercetătorii pentru fortificarea eforturilor privind perfectarea şi înaintarea proiectelor de cercetare şi inovare la diferite fonduri de susţinere a ştiinţei, îndeosebi a tinerilor cercetători în cadrul Orizont 2020, NATO SPS, TEMPUS, SCOPES, STCU, AIEA etc. Sunt în derulare 6 proiecte internaţionale de cercetare.

SŞM a susţinut şi a solicitat Consiliului Suprem examinarea şi conferirea titlului de *Doctor Honoris Causa* prof., dr. Günther Deuschl, preşedintele Academiei Europene de Neurologie, pentru contribuţie deosebită la dezvoltarea neuroştiinţei, numeroasele activităţi de cercetare şi colaborare cu neurologii din Moldova, susţinerea şi promovarea activităţilor de cercetare-inovare, şi prof., dr. Günter Stock, preşedintele Asociaţiei Academiilor Europene, pentru contribuţia deosebită la dezvoltarea ştiinţei medicale, numeroasele activităţi de stimulare a colaborării Academiilor de Ştiinţe din Europa, susţinerea şi promovarea activităţilor de cercetare-inovare.

A fost continuată activitatea de pregătire a contractelor de colaborare între AŞM şi Academia de Ştiinţe Medicale a României, Academia de Ştiinţe Medicale a Rusiei. Au fost continuate colaborările cu reprezentantul AŞM la Bruxelles, dl Sergiu Porcescu, privind obţinerea, analiza şi difuzarea informaţiei. A fost continuată activitatea de organizare a cercetărilor prin intermediul contractelor de colaborare bilaterale (Rusia, Belorusia, Germania, România, Italia, Franţa, Ucraina).

Promovarea imaginii AŞM, cercetărilor medicale şi implementărilor în domeniul medicinii s-a efectuat prin participarea la emisiuni televizate şi radiofonice, publicarea articolelor ştiinţifico-practice în presă. În perioada de referinţă, SŞM a pregătit 12 avize la proiecte de Hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova.

La şedinţele Biroului SŞM au fost examinate şi alte probleme ce ţin de confirmarea directorilor adjuncţi pe probleme de ştiinţă, secretarilor ştiinţifici, şefilor de laborator, directorilor de proiecte, organigramelor consiliilor ştiinţifice, rapoartelor de autoevaluare, elaborărilor relevante, regulamentelor de stimulare materială a colectivelor, crearea şcolilor doctorale, organizarea manifestărilor ştiinţifice naţionale şi internaţionale, valorificarea resurselor financiare bugetare alocate, promovarea proiectelor naţionale şi granturilor internaţionale, stimularea materială trimestrială a direcţiilor instituţiilor, omagierea jubiliarilor, acordarea distincţiilor AŞM etc.

La Adunarea Generală a SŞM din 26 ianuarie 2016 au fost audiate şi aprobate rapoartele privind rezultatele activităţii ştiinţifice, inovaţionale, manageriale şi financiare ale organizaţiilor medicale din sfera ştiinţei şi inovării pentru anul 2015. Directorii de instituţii au expus cele mai importante şi valoroase rezultate ale cercetărilor fundamentale şi aplicative, au evidenţiat şi formulat problemele

cu care se confruntă instituţia şi au propus măsuri concrete pentru soluţionarea acestora, au trasat obiectivele prioritare şi rezultatele preconizate pentru anul 2016. Adunarea Anuală a hotărât că, în anul de referinţă, lucrările planificate au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliţi şi la nivel metodic adecvat. Cu toate acestea, problema de bază cu care se confruntă instituţiile medicale din sfera ştiinţei şi inovării este finanţarea bugetară limitată. Rămân nesoluţionate multiple probleme privind înzestrarea laboratoarelor cu aparataj şi utilaj ştiinţific performant, deplasările de serviciu, participarea la forurile ştiinţifice internaţionale.

Adunarea membrilor AŞM din cadrul SŞM, convocată la 26 ianuarie 2016, a audiat şi aprobat rapoartele de activitate în anul 2015 ale membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai AŞM din cadrul SŞM.

Obiectivele strategice prioritare în activitatea SŞM pentru anul 2016 sunt:

1. Creşterea accesului populaţiei la servicii de sănătate de bază.
2. Extinderea cercetărilor medicale, dezvoltării şi implementării tehnologiilor moderne în medicină, modernizarea sistemului de sănătate.
3. Extinderea şi elaborarea programelor de prevenţie, finanţarea şi implementarea programelor de screening pentru depistarea precoce şi tratarea bolilor netransmisibile cu impact major asupra indicatorilor stării de sănătate, cu prioritate pentru bolile cardiovasculare, cerebrovasculare, oncologice.
4. Pregătirea, perfecţionarea şi atragerea de personal medical în specialităţi dificile şi în localităţile neasigurate cu personal medical. Revizuirea sistemului de salarizare şi a stimulării performanţei şi competitivităţii personalului medical.

6.4.4. Secţia Ştiinţe Agricole

Activitatea Secţiei Ştiinţe Agricole (SŞA) în anul 2015 a fost axată pe mobilizarea comunităţii ştiinţifice de profil agricol întru acordarea suportului ştiinţific agriculturii în scopul asigurării securităţii alimentare şi siguranţei alimentelor, componente indispensabile ale securităţii naţionale a ţării.

Pe parcursul anului, SŞA a coordonat activitatea a 8 instituţii de profil, al căror fondator este Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare (MAIA): Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia”, Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo”, Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară, Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” şi Centrul pentru Cercetare a Resurselor Genetice Acvatice „ACVAGENRESURS” Filială a Întreprinderii de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea şi Reproducţia Animalelor”, cu un potenţial ştiinţific încadrat în cercetare de 438 cercetători, inclusiv: 5 membri titulari, 6 membri corespondenţi, 38 doctori habilitaţi, 144 doctori care efectuează cercetări ştiinţifice în cadrul direcţiei strategice „Biotehnologie”, realizând 38 proiecte, inclusiv: 25 proiecte instituţionale (fundamentale – 3, aplicative – 22), 1 proiect în cadrul programelor de stat, 2 proiecte de transfer tehnologic, 1 proiect de dezvoltare a infrastructurii inovaţionale, 2 proiecte pentru tineri cercetători, 3 proiecte comune de cercetare între AŞM şi Fondul Cercetări Fundamentale din Belarus, 2 proiecte din cadrul programului bilateral dintre AŞM şi Ministerul Federal al Educaţiei şi Ştiinţei din Germania, 1 proiect transfrontalier Republica Moldova–Ucraina–România, 1 proiect STCU.

În perioada de referinţă Secţia de ştiinţe a conlucrat permanent cu organul public central de profil – Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare, privind axarea direcţiilor de cercetare ale instituţiilor din cadrul SŞA la necesităţile stringente ale societăţii şi implementarea rezultatelor ştiinţifice în economia naţională, pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare la specialităţile prioritare şi promovarea şi fixarea sustenabilă a acestora în cercetare şi inovare, sporirea productivităţii plantelor şi calităţii produselor agricole, implementarea standardelor europene privind siguranţa alimentelor

şi modernizarea sectorului agroalimentar, dezvoltarea infrastructurii de multiplicare a soiurilor şi hibrizilor autohtoni si substituirea importului de seminţe, consolidarea sistemului de extensiune rurală şi transfer tehnologic, dezvoltarea agriculturii conservative şi sistemelor de irigare, reorganizarea sistemului de subvenţii în agricultură şi atragerea fondurilor europene, valorificarea eficientă a potenţialului biomasei şi implementarea sistemelor agroinformaţionale. Cu suportul instituţiilor de profil au fost pregătite 27 de avize la proiectele de Hotărâri de Guvern în domeniul agriculturii.

Un obiectiv major în activitatea Biroului Secţiei, în colaborare cu Consiliul Tehnico-Ştiinţific al MAIA, l-a constituit impulsionarea activităţii inovaţionale şi de transfer tehnologic. În rezultatul măsurilor trasate şi realizate în comun cu organizaţiile subordonate SŞA au fost implementate în sectorul real al economiei naţionale 60 elaborări ştiinţifice, realizate 326 contracte cu agenţii economici şi obţinute mijloace speciale în sumă de 57,5 ml lei. Au fost primite 21 brevete de invenţie şi certificate de soiuri de plante de cultură, precum şi 19 hotărâri de acordare a brevetelor de invenţii.

În scopul planificării eficiente a cercetărilor pentru anul 2015, fortificării eforturilor axate pe mobilizarea potenţialului ştiinţific şi utilizării raţionale a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat, aprofundării cercetărilor fundamentale şi extinderii celor aplicative, sporirii nivelului metodologic al investigaţiilor şi intensificării procesului de cercetare interdisciplinară, precum şi canalizării inovaţiilor şi transferului tehnologic spre soluţionarea problemelor de importanţă majoră pentru dezvoltarea sectorului real al economiei naţionale, la şedinţa lărgită a Biroului Secţiei din 20 februarie 2015, cu participarea reprezentanţilor MAIA, au fost audiate şi aprobate Programele de cercetare pentru anul 2015, cu argumentarea etapelor planificate, indicarea termenului de realizare, preconizarea rezultatelor scontate şi repartizarea volumului de surse bugetare alocate pe fiecare proiect.

SŞA, în comun cu MAIA, la şedinţa Consiliului Suprem din 21 mai 2015, a pus în discuţie subiectul cu privire la activitatea Institutului Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare referitor la studiul maladiei *Flavescence doree*, în scopul asanării plantaţiilor şi diminuării impactului negativ. La şedinţă au participat membrii titulari şi membrii corespondenţi din cadrul SŞA, directorii, secretarii ştiinţifici, profesorii şi doctoranzii din domeniile protecţia plantelor şi viticultură ai organizaţiilor coordonate de SŞA, specialişti in domeniul carantinei din cadrul ANSA, reprezentanţii ACSA.

Problema abordată este extrem de importantă pentru dezvoltarea viticulturii ţării şi ţine de pătrunderea şi infectarea plantelor de viţă–de–vie cu o boală de carantină – *micoplasmoza Flavescenţa aurie* – maladie, care produce ravagii în viticultura multor ţări. Pagubele produse viticulturii pot fi comparate cu cele aduse de filoxeră la pătrunderea ei în Europa în a doua jumătate a sec. XIX.

În raportul prezentat, directorul Institutului Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare, dr. hab. Constantin Dadu, a menţionat că, în prezent, la viţă-de-vie au fost identificate două fitoplasmoze, care aparţin unui grup de boli cunoscute sub denumirea de *Grapevine yellows*. Una dintre fitoplasme – *Flavescence doree* posedă caracter epidemic de răspândire: vițele infectate manifestă simptomele bolii mai mulţi ani la rând pe aceleaşi plante. O altă fitoplasmă cunoscută provoacă înnegrirea lemnului şi poartă denumirea de *Boisnoir,* care este determinată ca boală endemică.

Pornind de la importanţa strategică a acestei direcţii prioritare de cercetare, şi luând în considerare riscul răspândirii Flavescenţei aurii în plantaţiile viticole ale Republicii Moldova, având în vedere potenţialul ştiinţific şi analizând activitatea Institutului Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare privind studiul maladiei *Flavescence doree*, în scopul asanării plantaţiilor şi diminuării impactului negativ, Consiliul Suprem a hotărât că AŞM şi MAIA vor susţine această direcţie strategică de cercetare, iar Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare va elabora un Program de acţiuni concrete privind prevenirea şi răspândirea agenţilor patogeni în Republica Moldova.

La şedinţa Biroului Secţiei din 11 iunie 2015 s-au discutat modificările şi completările propuse de Consiliul Suprem la Codul ştiinţei şi inovării. Membrii Biroului au susţinut amendamentele care

urmează să fie operate în Codul respectiv, dar au înaintat şi propuneri constructive ce ţin de eficientizarea activităţii instituţiilor de cercetare din sectorul agroalimentar.

La 12 iulie 2015 a fost convocată Adunarea lărgită a SŞA cu participarea directorilor, directorilor adjuncţi, secretarilor ştiinţifici, conducătorilor de proiecte şi şefilor de direcţii din cadrul Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare, la care au fost audiate dările de seamă pentru prima jumătate a anului 2015 ale instituţiilor din cadrul secţiei. Directorii de instituţii au expus cele mai valoroase realizări obţinute în această perioadă şi au evidenţiat unele probleme cu care se confruntă în activitatea ştiinţifică, inovaţională şi managerială. Adunarea secţiei a aprobat dările de seamă şi a propus soluţii concrete în vederea depăşirii acestor impedimente.

SŞA a pus în discuţie proiectul hotărârii Guvernului cu privire la crearea Centrelor de excelenţă în sectorul agricol la şedinţa Biroului Secţiei (proces-verbal nr.6 din 03.09. 2015), care unanim a votat pentru stoparea acestui proiect şi la Adunarea generală a membrilor titulari şi a membrilor corespondenţi ai AŞM (proces-verbal nr. 2 din 08.09.2015), care de asemenea nu a susţinut promovarea proiectului nominalizat.

În baza unor discuţii, uneori contradictorii, Academia de Ştiinţe a Moldovei nu a susţinut promovarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la crearea centrelor de excelenţă în sectorul agricol în actuala redacţie, a solicitat retragerea proiectului înaintat de MAIA şi a propus crearea unui grup de lucru în componenţa căruia să fie incluşi reprezentanţi ai tuturor instituţiilor interesate, care după realizarea unui studiu de fezabilitate va elabora un nou proiect.

În luna august Secţia Ştiinţe Agricole, în colaborare cu Institutul Naţional Cercetări Economice, a analizat particularităţile secetei din anul 2015 şi impactul ei asupra agriculturii. Este cunoscut faptul că Republica Moldova este amplasată într-o zonă cu agricultură riscantă, dar ariditatea climei la nivel global a dus la intensificarea şi sporirea periodicităţii fenomenului de secetă în Republica Moldova. Seceta din anul 2015 s-a caracterizat prin lipsa ploilor regionale, precipitaţiile având un caracter preponderent local, precum şi lipsa precipitaţiilor în unele regiuni ale ţării în perioada mai-iulie. A fost estimat impactul secetei asupra recoltei la cerealele de grupa I-a şi realizată prognoza afectării productivităţii culturilor perene. La nivel local, în anumite regiuni ale ţării, seceta a avut consecinţe destul de însemnate asupra producătorilor agricoli, care îşi vor asuma şi cea mai mare parte a impactului secetei din sectorul agricol. A fost elaborat un spectru larg şi complex de măsuri urgente şi măsuri pe termen mediu privind atenuarea consecinţelor secetei asupra proceselor de creştere şi dezvoltare a culturilor agricole. Se impune necesitatea unei restructurări ecologice a sectorului agrar conform unui nou model de intensificare durabilă a agriculturii, în schimbul modelului industrial. A fost elaborată matricea instrumentelor prioritare de gestionare a riscurilor în agricultura Republicii Moldova. S-a propus elaborarea unui program naţional de stat de diminuare şi adaptare a agriculturii la schimbările climatice.

Având drept scop promovarea culturii porumbului şi produselor obţinute în urma procesării recoltei, la 17 septembrie 2015, în cadrul Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” a fost organizată ediţia a II-a a Festivalului Naţional „Ziua Porumbului”.

În conformitate cu prevederile Hotărârii CSŞDT nr. 244 din 11.11.2015 cu privire la sesiunea anuală a Asambleei AŞM, consacrată rezultatelor activităţii în sfera ştiinţei şi inovării în anul 2015, la şedinţa Biroului SŞA de ştiinţe din 19 noiembrie a fost aprobată Hotărârea Biroului Secţiei de Ştiinţe Agricole nr. 57 prin care a fost confirmată componenţa nominală a comisiilor de evaluare, orarul desfăşurării şedinţelor consiliilor ştiinţifice privind activitatea subdiviziunilor instituţiilor, data convocării Adunării Generale a SŞA privind audierea Rapoartelor de activitate ştiinţifică şi inovaţională a instituţiilor în anul 2015 şi a şedinţei Biroului SŞA cu genericul: audierea dărilor de seamă a membrilor titulari (academicieni) şi membrilor corespondenţi privind activitatea acestora în anul 2015.

Problema degradării solului s-a aflat pe agenda SŞA şi a specialiştilor din cadrul Institutului de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo”, care a găzduit, la 4 decembrie 2015, Seminarul Ştiinţifico-Practic „Solul Republicii Moldova – principala resursă naturală a ţării:

probleme şi perspective". Evenimentul a fost dedicat Anului Internaţional al Solului – 2015. La deschiderea lucrărilor Seminarului au fost prezenţi vicepreşedintele AŞM, m.c. Ion Guceac, ministrul şi viceministrul Agriculturii şi Industriei Alimentare, dl Ion Sula, şi, respectiv, Vladimir Loghin, acad. Boris Gaina, coordonatorul SŞA, reprezentanţi ai Ministerului Mediului, unor Agenţii cu tangenţă în activitate, mediului academic şi universitar, precum şi producători, fermieri şi lideri, care deţin terenuri agricole şi de activitatea cărora depinde conservarea şi sporirea fertilităţii solului.

La Adunarea SŞA din 11 decembrie 2015 prim-vicepreşedintele AŞM, acad. Ion Tighineanu, a prezentat raportul cu privire la Conceptul reformei sferei ştiinţei şi inovării în Republica Moldova, adoptat în cadrul Adunării Generale a AŞM din 10 noiembrie 2015. Potrivit raportorului, conceptul propus prevede reformarea sistemului actual de administrare a sferei ştiinţei şi inovării prin ajustarea regimului juridic al acestuia la rigorile Spaţiului European de Cercetare. Reforma trebuie să realizeze următoarele obiective de bază: atingerea performanţei în cercetare; finanţarea cercetării în cuantum de nu mai puţin de 1 % din PIB; asigurarea atractivităţii şi accesibilităţii funcţiilor din cercetare pentru tinerii talentaţi.

Adunarea secţiei a susţinut principiile de bază expuse în concept, dar a exprimat şi unele îngrijorări referitor la dispersarea comunităţii ştiinţifice şi finanţarea bugetară prin intermediul ministerelor de profil.

SŞA s-a întrunit la 27 ianuarie 2016 în cadrul Adunării Generale pentru a totaliza rezultatele anului ştiinţific 2015. La şedinţă a fost prezentă conducerea şi şefii de direcţii din cadrul AŞM şi reprezentanţii MAIA. Au fost audiate rapoartele celor 8 organizaţii, membri de profil, din cadrul SŞA. Conducătorii instituţiilor de cercetare au raportat cele mai importante şi valoroase rezultate sub aspect aplicativ, au evidenţiat şi formulat problemele actuale cu care se confruntă organizaţiile, au propus măsuri de soluţionare a acestora, dar au trasat şi priorităţile pentru anul de cercetare 2016.

Rapoartele au fost avizate de comisii specializate de experţi, care au stabilit că lucrările de cercetare ştiinţifică şi inovare planificate în anul 2015 au fost realizate în volumul preconizat şi în termenii stabiliţi.

Printre problemele majore care au fost evidenţiate de către raportori a fost menţionată finanţarea insuficientă alocată cercetării, inclusiv pentru procurarea echipamentului ştiinţific şi înzestrarea laboratoarelor cu aparataj performant.

O problemă nu mai puţin importantă semnalată de vorbitori a vizat antrenarea cadrelor tinere în activitatea de cercetare-inovare, modernizarea procesului de pregătire a cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare, utilizarea mai pe larg a relaţiilor ştiinţifice cu centrele de performanţă de profil de peste hotare.

În cadrul şedinţei Biroului SŞA din 16 ianuarie 2015 au fost audiate rapoartele de activitate în anul 2015 ale membrilor titulari şi membrilor corespondenţi.

La şedinţele Biroului SŞA au fost examinate şi alte probleme ce ţin de modificarea organigramelor, aprobarea Consiliilor ştiinţifice, confirmarea directorilor adjuncţi pe probleme de ştiinţă, secretarilor ştiinţifici, şefilor de laborator, regulamentelor de stimulare materială a colectivelor, colegiilor de redacţie a revistelor, înlocuirea directorilor de proiecte, audierea rapoartelor de autoevaluare, elaborărilor relevante, activitatea şcolilor doctorale, organizarea manifestărilor ştiinţifice naţionale şi internaţionale, valorificarea surselor financiare bugetare alocate, promovarea proiectelor naţionale şi granturilor internaţionale, stimularea materială trimestrială şi anuală a directorilor, omagierea jubiliarilor, înaintarea cercetătorilor cu renume la distincţiile AŞM, susţinerea savanţilor notorii la distincţii guvernamentale etc.

La propunerea Biroului SŞA, în anul de referinţă, au fost convocate 4 adunări ale SŞA, 10 şedinţe ale Biroului şi, după caz, şedinţe operative cu participarea directorilor, directorilor adjuncţi, secretarilor ştiinţifici şi reprezentanţilor Ministerului de profil, la care au fost examinate şi aprobate 67 de hotărâri ce ţin de activitatea ştiinţifică, inovaţională, financiară, editorială şi managerială a organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării coordonate de SŞA.

Biroul SŞA în perioada de referinţă a coordonat activitatea comisiilor de experţi privind examinarea dosarelor prezentate la concurs pentru obţinerea Bursei de excelenţă a Guvernului Republicii Moldova, Bursei nominale pe domenii, Bursei primăriei în ştiinţă, tehnică şi artă, a lucrărilor ştiinţifice înaintate la Consiliul Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică pentru participare la Concursul Naţional de Susţinere a Ştiinţei „Savantul anului" şi „Tânărul savant al anului".

Au fost examinate şi înaintate la CNAA dosarele şi avizele respective, privind conferirea titlurilor ştiinţifice de profesor universitar/cercetător şi de conferenţiar universitar/cercetător în domeniile tutelate de SŞA.

În colaborare cu Direcţia Integrare Europeană şi Centrul de Proiecte Internaţionale au fost organizate seminare de familiarizare şi încurajare a cercetătorilor întru fortificarea eforturilor privind perfectarea şi înaintarea proiectelor de cercetare şi inovare la diferite fonduri europene de susţinere a sferei ştiinţei, îndeosebi a tinerilor cercetători în cadrul Orizont 2020, NATO SPS, TEMPUS, SCOPES, STCU. A fost parafat contractul de colaborare între AŞM şi Academia de Ştiinţe Agricole din Ucraina. Cercetătorii din sectorul agroalimentar au participat la lucrările şedinţelor comune ale AŞM cu experţii Uniunii Europene în cercetare. În vizorul Secţiei s-a aflat activitatea de organizare a cercetărilor prin intermediul contractelor de colaborare bilaterale între AŞM şi Rusia, Bielorusia, Germania, România, Italia, Franţa, Ucraina.

Activitatea SŞA în anul 2015 s-a desfăşurat în condiţii de criză financiară austeră şi un climat tensionat în comunitatea ştiinţifică agrară, care au condiţionat mai multe impedimente în realizarea proiectelor de cercetare. Reducerea în continuare a finanţării bugetare, stoparea în a doua jumătate a anului finanţarea articolelor ce ţin de procurarea echipamentului ştiinţific, efectuarea reparaţiilor capitale şi profilactice, procurarea materialelor şi reagenţilor, deplasări în teritoriu şi peste hotare, au avut un impact negativ asupra calităţii investigaţiilor preconizate.

Problema de bază cu care se confruntă organizaţiile ştiinţifice este finanţarea bugetară limitativă.

Rămân nesoluţionate şi problemele ce ţin de returnarea staţiunilor experimentale în cadrul organizaţiilor, activitatea nesatisfăcătoare a şcolilor doctorale, odată cu trecerea acestora în cadrul Ministerului Educaţiei, încălzirea blocurilor de laboratoare în perioada rece a anului, menţinerea genofondului de plante şi animale, atragerea şi ancorarea durabilă a cadrelor tinere în activitatea de cercetare-inovare, utilizarea mai pe larg a relaţiilor ştiinţifice bilaterale cu Centrele de performanţă de peste hotare de profil.

Menţionăm şi îngrijorarea colectivelor faţă de reforma instituţiilor de profil agricol iniţiată de MAIA, elaborarea căreia a fost finanţată din diferite granturi, şi precum că susţinută de Uniunea Europeană, care, cu regret, nu insuflă optimism în rândurile savanţilor şi specialiştilor din cadrul ştiinţelor agricole.

Obiectivul major pentru anul 2016 constă în mobilizarea şi coordonarea potenţialului ştiinţific la realizarea proiectelor de cercetare şi crearea oportunităţilor benefice privind elaborarea suportului ştiinţific întru asigurarea securităţii şi siguranţei alimentare a ţării.

Deziderate importante ţin de returnarea terenurilor experimentale în cadrul instituţiilor de cercetare, eficientizarea activităţii şcolilor doctorale de profil agricol, întreprinderea, în conlucrare cu MAIA, a unor masuri concrete de extensiune rurală şi transfer tehnologic, fortificarea acţiunilor de încadrare mai activă a cercetătorilor ştiinţifici în proiectele europene oferite de Programul de Cercetare şi Inovare al Uniunii Europene „Orizont 2020", realizarea cu succes a Planului de acţiuni privind pregătirea şi desfăşurarea manifestărilor prilejuite de aniversarea a 70-a de la crearea primelor instituţii de cercetare ale AŞM şi a 55-a de la inaugurarea şi fondarea Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

6.4.5. Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice

Activitatea Secţiei Ştiinţe Sociale şi Economice (SŞSE) s-a desfăşurat în conformitate cu prevederile Codului cu privire la ştiinţă şi inovare, Acordului de Parteneriat între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Guvernul Republicii Moldova, precum şi în temeiul hotărârilor Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică, ale Asambleei AŞM şi ale Adunărilor SŞSE.

SŞSEe reuneşte 2 membri instituţionali şi 9 membri de profil. Membrii instituţionali din cadrul Secţiei sunt Institutul Naţional de Cercetări Economice şi Institutul de Cercetări Juridice şi Politice. Membrii de profil sunt reprezentaţi prin Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova, Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport, Academia de Administrare Publică din cadrul Guvernului.

În anul de referinţă, activitatea SŞSE a fost focalizată asupra aprofundării cercetărilor ştiinţifice de profil şi eficientizării aplicabilităţii practice a rezultatelor investigaţiilor efectuate. Activitatea de cercetare ştiinţifică fundamentală şi aplicativă a membrilor instituţionali şi de profil în domeniul social şi economic s-a derulat pe următoarele direcţii strategice: *„Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii", „Materiale, tehnologii şi produse inovative"*.

Rezultatele semnificative şi activitatea eficientă a SŞSE se datorează potenţialului uman meritoriu, constituit în anul 2015 din 3 academicieni, 4 membri corespondenţi, 37 doctori habilitaţi şi 296 doctori în ştiinţe.

Managementul activităţii ştiinţifice este o componentă indispensabilă a SŞSE şi are loc prin desfăşurarea şedinţelor ordinare sau extraordinare ale Biroului Secţiei sau Adunării Secţiei, care reprezintă organul suprem de conducere al SŞSE şi care este constituit din membri titulari, membri corespondenţi, doctori habilitaţi şi doctori în ştiinţe, aleşi prin vot secret pe un termen de patru ani. În cadrul acestor şedinţe sunt abordate diverse tematici, precum: contribuţia institutelor la soluţionarea problemelor stringente de ordin economic, administrativ, dinamica relaţiilor Republicii Moldova cu statele străine, în plan economic, politic şi social, impulsionarea şi incitarea membrilor instituţionali, precum şi a celor de profil în vederea participării la concursurile de proiecte internaţionale şi perfecţionarea abilităţilor de elaborare a propunerilor de proiecte, ceea ce s-a materializat, în acest an, prin înaintarea a 5 propuneri de proiect la programul „Orizont 2020".

Instituţiile din cadrul secţiei au organizat pe parcursul anului mai multe forumuri ştiinţifice internaţionale, fiind implicate în realizarea unui şir de proiecte internaţionale şi bilaterale.

În anul de referinţă, au fost organizate 9 şedinţe ale Biroului SŞSE, 12 şedinţe ale Consiliului director. Pe 21 ianuarie 2015 a avut loc ora de bilanţ a SŞSE, unde a fost prezentată darea de seamă pe activitatea ştiinţifică, inovaţională, organizatorică şi financiară în anul 2015, la care a participat tradiţional conducerea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, membrii instituţionali şi cei de profil, care au relatat despre cele mai remarcabile rezultate obţinute în domeniu, trasând şi obiectivele ţintă pentru perioada imediat următoare:

- A intensifica activităţile de cercetare în cadrul proiectelor internaţionale prin prisma realizării studiilor interdisciplinare. Obţinerea finanţării extrabugetare ce ar asigura intensificarea procesului de cercetare-inovare, ar contribui la modernizarea infrastructurii instituţiilor şi, nu în ultimul rând, ar atrage tinerii cercetători şi ar menţine cadrele înalt calificate.
- A menţine continuitatea în vederea participării la concursurile de proiecte internaţionale, granturi, alte apeluri demarate la nivel internaţional şi naţional.
- A menţine continuitatea în promovarea imaginii ştiinţei şi a rezultatelor obţinute prin participarea la diverse manifestări, foruri şi întruniri ştiinţifico-practice, grupuri de lucru precum şi organizarea acestora.

- A dezvolta mai activ colaborarea cu centrele de cercetare naţionale (universităţi, institute) şi internaţionale, parteneriatele cu autorităţile publice centrale şi locale.
- A extinde arealul de lucrări ştiinţifice publicate în revistele ştiinţifice de prestigiu de peste hotare, în reviste ştiinţifice recenzate, reviste cu impact factor.

6.4.6. Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte

În anul de referinţă, activitatea organizaţiilor de cercetare (membrii instituţionali şi de profil) din cadrul SŞUA s-a desfăşurat conform direcţiilor strategice prioritare 16.06 şi 18.06 Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 150 din14.06.2013 Cu privire la aprobarea Direcţiilor strategice ale activităţii din sfera ştiinţei şi inovării pentru anii 2013–2020, potrivit prevederilor „Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova, deciziilor Asambleii şi ale Consiliului Suprem.

Statutul juridic al SŞSU prevede responsabilitatea ei asupra nivelului de dezvoltare al ştiinţei şi monitorizarea procesului de cercetare în domeniul coordonat. Dezideratele ştiinţelor din domeniul umanistic modern constau în orientarea şi adaptarea lor la cerinţele societăţii deschise, bazate pe cunoaştere.

Acţiunile principale de cercetare-dezvoltare în anul 2015 s-au constituit din efectuarea de cercetări fundamentale şi aplicative, crearea unei culturi a calităţii prin elaborarea studiilor de interes public şi naţional referitoare la valorificarea ştiinţifică, îmbogăţirea cunoaşterii şi punerea în circuitul informaţional a patrimoniului istoric, cultural, lingvistic, literar, artistic, etnografic şi folcloric, promovarea studierii filosofiei, eforturile principale fiind concentrate pe următoarele direcţii de activitate:

- Valorificarea ştiinţifică a istoriei Moldovei în contextul civilizaţiei europene, a căilor de consolidare şi dezvoltare a statului de drept din perspectiva integrării europene;

- Limba română sub aspect structural, funcţional şi istoric; literatura română şi folclorul din Moldova;

- Geneza, evoluţia şi valorificarea patrimoniului etno-cultural şi artistic al Moldovei;

- Cercetarea culturii tradiţionale, diversităţii biologice şi paleontologice în scopul completării colecţiilor muzeale, tezaurizării, conservării, valorificării ştiinţifice şi promovării patrimoniului cultural şi natural al ţării;

- Cercetarea culturii tradiţionale, colectarea, conservarea, valorificarea şi promovarea patrimoniului cultural-istoric al Republicii Moldova;

- Valorificarea ştiinţifică şi publică a patrimoniului muzeal.

În perspectiva direcţiilor trasate, instituţiile de cercetare din cadrul SŞUA au urmărit realizarea următoarelor obiective: creşterea calităţii sociale a ştiinţei prin identificarea de soluţii generatoare de beneficii directe la nivelul societăţii; sporirea rolului disciplinelor de specialitate în crearea suportului ştiinţific întru soluţionarea unor probleme de maximă importanţă cu care se confruntă societatea contemporană; consolidarea în continuare a domeniului umanistic de cercetare-dezvoltare; fortificarea resurselor umane în domeniu prin formare continuă, prin şi pentru cercetare, combinând pregătirea postuniversitară cu activităţile de cercetare-dezvoltare; extinderea şi aprofundarea legăturilor dintre sistemul de cercetare-dezvoltare şi mediul universitar în vederea preluării şi implementării rapide a rezultatelor obţinute; promovarea dialogul permanent cu societatea, desfăşurarea activităţilor de colaborare internaţională în domeniul umanistic; valorificarea eficientă a finanţelor publice alocate sferei de cercetare-dezvoltare.

La realizarea obiectivelor expuse au participat 4 membri instituţionali (Institutul de Istorie, Institutul de Filologie, Institutul Patrimoniului Cultural, Biblioteca Ştiinţifică Centrală „A. Lupan” (Institut)) şi 7 membri de profil (Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală, Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”

din mun. Chişinău, Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice, Universitatea de Stat „A. Russo" din Bălţi, Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei) coordonaţi în cadrul SŞUA. Aceste instituţii au întrunit 364 de cercetători ştiinţifici, inclusiv 8 academicieni, 7 membri corespondenţi, 56 doctori habilitaţi şi 146 doctori în ştiinţe, care, în perioada anului 2015, au efectuat investigaţii ştiinţifice în cadrul a 35 de proiecte, inclusiv 23 de proiecte fundamentale şi aplicative, 8 proiecte independente pentru tineri cercetători, 4 proiecte bilaterale.

În anul 2015, instituţiile de cercetare coordonate de SŞUA au desfăşurat o activitate de cercetare ştiinţifică de un nivel competitiv, compatibilă cu direcţiile aprobate de Consiliul Suprem. În rezultatul investigaţiilor întreprinse, au fost aduse contribuţii teoretice importante la dezvoltarea cunoaşterii în domeniile prioritare ale ştiinţelor fundamentale şi aplicative, la argumentarea ştiinţifică şi dezvoltarea metodelor şi instrumentelor pentru investigarea dinamicii domeniului umanistic al ţării, la cercetarea şi includerea în circuitul ştiinţific, informaţional, public şi turistic al patrimoniului cultural, istoric, lingvistic, literar, etnografic şi artistic al ţării. A fost valorificat ştiinţific şi public tezaurul muzeal şi patrimoniul cultural al ţării.

În rândul preocupărilor instituţiilor de cercetare din domeniul umanistic s-a aflat, în anul 2015, pregătirea cadrelor ştiinţifice prin studii doctorale şi post-doctorale. În această perioadă au fost susţinute 7 teze de doctorat.

Activităţile încadrate managementului strategic privind monitorizarea realizării proiectelor fundamentale şi aplicative, a proiectelor internaţionale, managementul organizaţiilor din sfera umanistă au aparţinut Adunării şi Biroului SŞUA, consiliului director şi consiliilor ştiinţifice ale organizaţiilor corespunzătoare.

Realizarea proiectelor de cercetare cu sprijin financiar din partea statului, precum şi rezultatele obţinute au fost evaluate conform criteriilor de calitate, originalitate, valoare aplicativă, contribuţie la soluţionarea obiectivelor propuse. În acest scop, administraţia organizaţiilor de cercetare a monitorizat şi a verificat calitatea, corectitudinea, profunzimea şi probitatea ştiinţifică a studiilor realizate pe parcursul anului. Evaluarea externă a calităţii procesului de cercetare în organizaţiile coordonate de SŞUA s-a desfăşurat prin evaluarea instituţională de către Consiliul Naţional pentru Acreditare şi Atestare. În anul 2015 a fost acreditată o instituţie de cercetare – Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală, obţinând calificativul „foarte bine".

Instituţiile de cercetare au înregistrat mai multe rezultate ştiinţifice importante. Acad. Mihai Cimpoi şi dr. hab. Aurelian Dănilă au primit certificatul de membru de onoare al Academiei Europene de Ştiinţe şi Arte, 7 martie 2015, Salzburg, Austria. Autorii volumului *Arta cinematografică din Republica Moldova* – dr. hab. Ana-Maria Plămădeală, dr. Dumitru Olărescu şi dr. Violeta Tipa – au fost distinşi cu Premiul AŞM pentru realizări ştiinţifice valoroase ale savanţilor în anul 2014. Dr. Ion Ursu şi dr. Sergiu Cogut au fost distinşi cu Premiul AŞM pentru realizări ştiinţifice valoroase ale tinerilor savanţi în anul 2014. Lucrarea *Publicistica literară din Republica Moldova,* autori – dr. Nina Corcinschi, dr. hab. Aliona Grati şi dr. Olesea Gârlea, au fost menţionată cu Premiul pentru publicistică în cadrul Salonului Internaţional de Carte 2015. Ludmila Şimanschi a fost nominalizată în cadrul Concursului Naţional *Teza de doctorat de excelenţă a anului 2014* (gradul III). Dr. Ivan Duminica a fost distins cu Premiul municipal pentru Tineret în domeniul Ştiinţei (etnologie). Editura Arc, dr. hab. Tudor Stavilă, I. Constantin Ciobanu, pentru lucrarea *Patrimoniul cultural al Republicii Moldova*, au devenit laureaţi ai Premiului „Ştefan Ciobanu" al Ministerului Culturii. Pentru realizări remarcabile în domeniul ştiinţei, dr. hab. Ana-Maria Plămădeală, dr. Violeta Tipa, dr. Ludmila Toma au devenit laureaţi ai Premiului Naţional pentru anul 2015. Acad. Mihai Cimpoi a fost distins cu Premiul Naţional de Critică şi Istorie Literară „Eminescu": *Opera Omnia*, pentru contribuţia adusă la interpretarea şi valorizarea operei eminesciene, Drobeta Turnu Severin. Miroslava Luchiancicova (METLEAEVA) a fost distinsă cu Diploma laureatului de bronz a concursului German Internaţional „Cea mai bună carte a anului 2015". Nicolae Băieşu a fost distins cu Premiul Comisiei Naţionale a

Republicii Moldova pentru UNESCO. Cocieru M. Diplomă pentru contribuţii consistente la educaţia artistică şi culturală transfrontalieră la Forumul Cultural Internaţional *Dimensiunea europeană a educaţiei artistice şi culturale.*

O componentă esenţială a activităţii instituţiilor academice în anul 2015 a constituit-o colaborarea cu autorităţile publice centrale şi locale. La solicitarea Preşedinţiei Republicii Moldova, Guvernului ţării, a ministerelor de ramură, Primăriei mun. Chişinău, consiliilor locale din teritoriu au fost expertizate mai multe proiecte de legi, au fost înaintate propuneri privind planul de activitate al Consiliului Suprem de Securitate al Guvernului, au fost întocmite avize solicitate de către Ministerul Culturii ş.a. Reprezentanţii SŞUA au activat în comisiile specializate ale Ministerului Culturii, Biroului Relaţii Interetnice.

În perioada 2015, activitatea de cercetare a organizaţiilor coordonate de SŞUA nu a fost lipsită de neajunsuri. Adunarea generală a constatat că deşi rezultatele obţinute în anul de referinţă sunt pozitive, organizaţiile s-au confruntat cu unele probleme. Rămâne scăzut numărul de teze susţinute în termenul prevăzut de regulamentul privind organizarea şi desfăşurarea studiilor superioare de doctorat.

Examinând şi aprobând rapoartele de activitate ştiinţifică, inovaţională, managerială şi financiară în anul 2015 ale instituţiilor de cercetare din domeniul umanistic şi arte, Adunarea anuală a SŞSA din 21 ianuarie 2015 a formulat pentru perioada imediat următoare ca obiective prioritare:

1. Intensificarea şi eficientizarea eforturilor comunităţii ştiinţifice în vederea realizării proiectelor instituţionale conform Programelor strategice de cercetare pentru anii 2015-2018 cu orientare pe direcţiile strategice definite la nivel naţional prin „Strategia de dezvoltare a cercetării-inovării 2020".
2. Orientarea personalului administrativ din instituţiile de cercetare ale Secţiei către sporirea calităţii, perfecţionarea conţinutului şi a modelului de organizare a activităţii resursei umane (prin studii doctorale, postdoctorale, stagii de specializare, schimb de experienţă şi informaţii ş.a.), asigurarea disciplinei.
3. Aprofundarea colaborării cu autorităţile publice centrale şi locale, colaborarea şi cooperarea ştiinţifică cu instituţiile de învăţământ superior din ţară şi cu instituţiile de profil din străinătate prin acorduri, contracte de parteneriat, afilieri la organizaţii cu profil academic şi/sau societăţi ştiinţifice internaţionale, schimb de personal academic etc.
4. Consolidarea potenţialului de cercetare prin atragerea în mediul ştiinţific al tinerilor cercetători.
5. Continuarea demersului privind creşterea vizibilităţii şi recunoaşterea pe plan naţional şi internaţional a comunităţii ştiinţifice şi a performanţelor înregistrate prin publicaţii ştiinţifice, prin mediatizarea rezultatelor în mass media şi prin alte mijloace disponibile (pagini Web, site-uri academice).
6. Orientarea cercetărilor spre un impact mai accentuat asupra soluţionării problemelor ţării prin dezvoltarea şi aprofundarea studiilor cu poziţionarea cercetării finalizate prin efecte în mediul ştiinţific, cultural.
7. Obţinerea unor rezultate ştiinţifice de vârf, competitive la nivel naţional şi internaţional, având ca scop creşterea vizibilităţii internaţionale şi transferul rezultatelor în societate.
8. Intensificarea eforturilor de identificare a unor surse alternative de finanţare a procesului ştiinţific şi a infrastructurii de cercetare. Participarea la concursurile lansate de Guvernul Republicii Moldova pentru editarea monografiilor din cadrul Ministerului Culturii, Ministerului Educaţiei ş.a.
9. Promovarea activităţii editoriale prin ridicarea calităţii materialelor publicate în ediţii cu impact.

10. Sporirea mijloacelor financiare alocate pentru activitatea editorială.

11. Sporirea antrenării cercetătorilor în colectivele de autori şi recenzenţi ale specialiştilor din afara ţării.

12. Economiile din articolele salariu, regie şi alte surse extrabugetare să fie canalizate pentru deplasările de cercetare în teren (expediţii arheologice, etnografice, folclorice) şi de participare la foruri ştiinţifice, de documentare.

13. Obţinerea asistenţei financiare alocate de România pentru finalizarea reparaţiei capitale a sediului Institutului Patrimoniului Cultural de pe str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr. 35.

6.4.7. Activitatea Filialei Academiei de Ştiinţe a Moldovei din mun. Bălţi

Filiala Bălţi a AŞM a organizat, în colaborare cu Universitatea de Stat „A. Russo" din Bălţi şi Institutul de Cercetare pentru Culturile de Câmp „Selecţia" din Bălţi, la 25–26 septembrie 2015 Conferinţa Naţională cu participare internaţională „Ştiinţa în nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective" la care s-au înscris 132 de cercetători, dintre care, 3 academicieni (2 de la Academia de Ştiinţe a Moldovei; 1 de la Academia de Ştiinţe a Rusiei), 1 membru corespondent al AŞM, 16 doctori habilitaţi, 50 de doctori în ştiinţă, 16 doctoranzi, 46 de cercetători ştiinţifici din 6 state: Republica Moldova (123), România (3), SUA (1), Grecia (1), Ucraina (3) şi Rusia (1) din diverse organizaţii ştiinţifice, care au prezentat 84 de articole pentru a fi publicate în Materialele Conferinţei. În cadrul Conferinţei lucrările au fost susţinute în 6 secţiuni tematice: Ştiinţe ale naturii, tehnică, tehnologii şi transfer tehnologic; Ştiinţe agricole; Ecologie şi geografie; Ştiinţe economice. Aspecte economice ale dezvoltării regionale în contextul asigurării dezvoltării durabile; Ştiinţe socio-umane, ale educaţiei şi arte; Drept şi jurisprudenţă. Materialele Conferinţei au fost publicate într-un volum de 21 c. a. (268 p.).

Rezultatele obţinute la capitolul Inovare şi Transfer Tehnologic:

Începând cu anul 2010 şi până în 2015 colaboratorii Filialei au perfectat 50 de proiecte de transfer tehnologic. Ca rezultat, 25 de agenţi economici au devenit rezidenţi ai *PŞT „Academica", „Inagro", II „Inovatorul", „Antreprenorul Inovativ"*. Proiectele expertizate care au obţinut un aviz pozitiv de la *Consiliul Consultativ de Expertiză* sunt asigurate cu o cofinanţare bugetară în mărime de 50 % din costul total al proiectului. Un exemplu elocvent în această ordine de idei îl constituie SA „Moldagrotehnica" din mun. Bălţi care a beneficiat în anul 2015 de un grant în mărime de 680 mii de lei pentru implementarea proiectului „*Proiectarea, producerea şi încercarea combinatorului multifuncţional pentru prelucrarea solului KSPS8*".

În 2015 au fost selectate 8 idei inovative, fiind elaborate 8 proiecte, dintre care 6 proiecte de inovaţie şi transfer tehnologic cu planuri de afaceri şi identificaţi directorii de proiect la următorii agenţi economici (proiecte cofinanţate de AŞM):

1. Instituţia Publică Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia" din mun. Bălţi – „*Dezvoltarea proceselor inovaţionale în Incubatorul de Inovare „Antreprenorul Inovativ" şi a infrastructurii acestuia în anul 2015*", director de proiect, dr. Mihai Taran.

2. Societatea cu răspundere limitată „ProEducaţia XXI" din or. Ungheni – *„Proiectarea, producerea şi comercializarea panourilor solare termice şi fotovoltaice"*, director de proiect dr. Vitalie Beşliu.

3. Societatea cu răspundere limitată „Ecobricheta" din mun. Bălţi – „*Reciclarea şi valorificarea anvelopelor uzate, producerea diverselor articole din deşeuri pe bază de cauciuc*", director de proiect, dr., conf. univ.

4. Societatea cu răspundere limitată „Bobu service” din s. Hârbovăţi, r-nul Anenii Noi – *„Reciclarea şi valorificarea deşeurilor de la abatorizarea păsărilor, prepararea concentratului proteico-glucidic furajer*”, director de proiect, dr. Valeriu Vozian.

5. Societatea pe acţiuni „Moldagrotehnica” din mun. Bălţi – *„Proiectarea şi producerea cultivatorului CST-4 destinat pentru prelucrarea solului după tehnologia strip-till”,* director de proiect, doctorul în ştiinţe tehnice Alexandru Ojegov.

6. Universităţii de Stat „Alecu Russo” din Bălţi i-a fost acordat un ajutor metodologic la elaborarea şi finalizarea proiectului *„Inovare pentru competitivitatea serviciilor educaţionale în instituţiile treptei primare de studii din raza municipiului Bălţi şi localităţile aferente”*, prezentat la AIIT cu scopul de a reîncepe funcţionarea *Incubatorului de afacere Nord a USARB*, director de proiect, dr. hab., conf. univ. Valeriu Capcelea. Totodată, în cadrul proiectului în cauză a fost elaborat *Regulamentul de funcţionare a Incubatorului „Nord” a USARB*.

De asemenea, *Societatea* cu răspundere limitată „Ecosorbent” din or. Ştefan Vodă a realizat proiectul „*Производство углеводородных материалов из отсева каменного угля (штыб, шлам) по инновационой технологии*” în cadrul compartimentului „Dezvoltarea inovaţională de afaceri în scopul creşterii economice durabile la nivel local”. Proiectul a fost cofinanţat de Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova).

Proiectele de transfer tehnologic enunţate, alte tipuri de proiecte elaborate (*Dimensiunea etică a schimbărilor climatice* şi *Locul şi rolul eticii ecologice în formarea unei atitudini înţelegătoare faţă de natură*) se află la stadiul de expertizare în *Consiliul Consultativ de Expertiză* şi la alte instituţii abilitate. Rezultatele examinării lor vor fi cunoscute în februarie 2016.

Servicii de instruire

În anul 2015, colaboratorii Filialei au organizat pentru rezidenţii *Parcurilor Ştiinţifico-Tehnologice şi Incubatoarelor de Inovare şi agenţii economici* care tind să practice activităţi inovaţionale 2 mese rotunde cu tematica *Ştiinţa & business – dezvoltarea mediului de afaceri prin inovaţii* şi *Rolul inovaţiilor în dezvoltarea economică*, precum şi două seminare cu genericul Programul COSME 2015 – o nouă sursă de atragere a investiţiilor europene pentru IMM (întreprinderi mici şi mijlocii) şi *De la Programul Cadru 7 la Programul Orizont 2020*.

În anul de referinţă, Filiala AŞM din Bălţi a acordat consultări, ajutor metodic, suport ştiinţific şi metodologic rezidenţilor, agenţilor economici care preconizează activităţi inovaţionale privind:

- participarea la conferinţe naţionale şi internaţionale, seminare, mese rotunde, ateliere de lucru, forumuri, aplicaţii, şedinţe tematice organizate de Academia de Ştiinţe a Moldovei, Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic, Agenţia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Camera de Comerţ şi Industrie a Republicii Moldova;
- participarea la expoziţii naţionale şi internaţionale;
- perfectarea contractelor privind finanţarea şi realizarea proiectelor de transfer tehnologic, a dărilor de seamă financiare narative, monitorizarea implementării proiectelor şi activităţii de producţie a rezidenţilor în perioada aflării lor în cadrul incubatoarelor de inovare şi a parcurilor ştiinţifico-tehnologice;
- organizarea şi participarea la întruniri cu reprezentanţii autorităţilor administraţiei publice locale, bussnesului mic, conducătorilor întreprinderilor industriale şi agricole din raioanele de nord ale Republicii Moldova pentru ai informa despre activitatea *Parcurilor ştiinţifico-tehnologice „ACADEMICA”* şi *„INAGRO”*, a *Incubatorelor de Inovare „Inovatorul”, „Nord”*şi *„Antreprenorul Inovativ”*; familiarizarea cu cerinţele faţă de ofertele de proiect, faţă de candidaţii-rezidenţi ai *Incubatorelor şi Parcurilor Ştiinţifico-Tehnologice*, precum şi cu condiţiile de alocare a suportului financiar referitor la implementarea proiectelor prezentate la concurs;
- pregătirea materialelor, prezentarea imaginilor foto ce ţin de activitatea rezidenţilor pentru completarea web site-lui.

- redactarea şi editarea catalogului rezidenţilor „Proiecte de inovare elaborate în cadrul Incubatorului”;

- întocmirea cererilor de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală la AGEPI, fiind depuse 7 cereri de brevet. Totodată, au fost obţinute 4 titluri de protecţie juridică – brevet de soi de plantă / hotărâre pozitivă de acordare a brevetului / certificat al mărcii;

- elaborarea şi redactarea unor lucrări şi elaborarea avizelor;

- elaborarea notei informative şi a actelor necesare pentru Biroul AŞM.

Servicii de monitorizare

Filiala AŞM din Bălţi monitorizează activitatea Uniunii Inventatorilor şi Raţionalizatorilor din mun. Bălţi.

Activităţi organizatorice

De asemenea, Filiala AŞM din Bălţi a participat la:

- organizarea participării elevilor la Concursul Naţional „Cel mai bun elev inovatov”, Ediţia a III-a din 23 mai 2015, organizat de AŞM, Ministerul Educaţiei, AITT, Universitatea AŞM şi Agenţia de Stat pentru Proprietate Intelectuală. Locul I şi o tabletă PC a fost înmânată elevului clasei a XII-a a Liceului Teoretic „Gh. Asachi” din Ungheni pentru lucrarea *Transformarea plasticului în petrol lichid*, locul II a fost decernat Elenei Rusu de la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” din Ungheni care a fost premiată cu un telefon mobil. Cu un premiu pentru popularitate au fost menţionaţi elevii Alexandru Sîrbu şi Alexandru Ciuvaga din Soroca, care au primit în calitate de premiu un MP3 player.

- organizarea şi desfăşurarea a două manifestări ştiinţifice la Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălţi.

Colaborări

Filiala AŞM din Bălţi colaborează fructuos cu Coaliţia de Mediu din mun. Bălţi şi cu organizaţia obştească „Caroma-Nord”, participând la întrunirile acestora, venind cu propuneri concrete privind soluţionarea anumitor probleme, perfectarea anumitor acte normative.

6.5. Acreditarea organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării

Organizaţiile de drept public din sfera ştiinţei şi inovării, precum şi cele cu capital statutar majoritar, conform prevederilor Capitolului VI (Secţiunea a 2-a) al Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.VII.2004 cu modificările şi completările ulterioare, se supun evaluării şi acreditării în mod obligatoriu, iar organizaţiile de drept privat şi cele obşteşti – la solicitare. În anul 2015 au fost acreditate/reacreditate 11 organizaţii din sfera ştiinţei şi inovării: 6 membri instituţionali, 4 membri de profil şi 1 membru afiliat. Organizaţiile acreditate/reacreditate în anul de referinţă sunt incluse în tabele 1 şi 2.

Tabelul 1

Organizaţiile acreditate în anul 2015

Nr. d/o	Denumirea organizaţiei	Statut şi subordonare	Certificat de acreditare: seria, numărul	Profil de cercetare acreditat
1.	Instituţia Publică Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut)	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	seria I, nr.040	Cercetări enciclopedice şi de istorie a ştiinţei în contextul edificării societăţii bazate pe cunoaştere
2.	Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală	Membru de profil, Ministerul Culturii	seria P, nr.070	Patrimoniul etnografic şi natural

3.	Universitatea de Stat din Comrat	Membru de profil, Ministerul Educaţiei	seria P, nr.071	1.Dezvoltarea inovaţională a sectorului agroeconomic regional; 2.Potenţialul uman în mediul policutural.
4.	Instituţia Medico-Sanitară Publică Institutul de Medicină Urgentă	Membru de profil, Ministerul Sănătăţii	seria P, nr.073	Medicină de urgenţă
5.	Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere”	Membru afiliat, Ministerul Educaţiei	seria A, nr. 011	1. Modernizarea statului de drept, societăţii civile şi educaţiei din Republica Moldova prin implementarea standardelor europene; 2. Dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova prin politici economice şi ecologice corelate.

Tabelul 2

Organizaţiile reacreditate în anul 2015

Nr. d/o	Denumirea organizaţiei	Statut şi subordonare	Certificat de acreditare: seria, numărul	Profil(uri) de cercetare reacreditat(e)
1.	Institutul de Matematică şi Informatică	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	seria I, nr.041	Matematică şi Informatică
2.	Institutul de Energetică	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	seria I, nr.042	Inginerie şi tehnologii întru eficientizarea complexului energetic
3.	Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	seria I, nr.043	Fiziologie şi sanocreatologie
4.	Institutul de Zoologie	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	seria I, nr.044	Sistematica, evoluţia şi valorificarea sustenabilă a diversităţii lumii animale, monitoringul ecosistemelor acvatice şi terestre
5.	Institutul de Geologie şi Seismologie	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	seria I, nr. 045	Geologie şi seismologie
6.	Centrul Naţional de Sănătate Publică	Membru de profil, Ministerul Sănătăţii	seria P, nr. 072	Igienă şi epidemiologie

Organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, acreditate sau reacreditate, li se eliberează certificatul corespunzător de membru al Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Tabelul 3

Organizaţiile care au primit certificatul de membru al AŞM în 2015

Nr. d/o	Denumirea organizaţiei	Statut şi subordonare	Certificat de membru	Data eliberării certificatului
1.	Instituţia Publică Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan”	Membru instituţional, Academia de Ştiinţe a Moldovei	Seria MI, nr.40	5.03.2015
2.	Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie	Membru de profil, Ministerul Sănătăţii	Seria MP, nr.66	5.03.2015
3.	Academia de Administrare Publică	Membru de profil, Guvernul R. Moldova	Seria MP, nr.65	5.03.2015
4.	Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova	Membru afiliat, Ministerul Educaţiei	Seria MA, nr.10	5.03.2015

6.6. Evaluarea şi clasificarea revistelor ştiinţifice

În anul 2015 a fost perfecţionată procedura evaluării şi clasificării revistelor ştiinţifice editate în Republica Moldova, conform Regulamentului „De evaluare, clasificare şi monitorizare a revistelor ştiinţifice", aprobat prin Hotărârea comună a CSŞDT şi CNAA nr.147 din 25.06.2015, cu modificările şi completările ulterioare, prin revizuirea principiilor, criteriilor de clasificare, precum şi cerinţelor de eligibilitate, stabilite pentru revistele ştiinţifice.

În acest context a fost extinsă lista revistelor de **Tip A**, prin includerea revistelor indexate în baza de date europeană Scopus pe lângă revistele cotate de baza de date Thompson – ISI. Documentul stabileşte, de asemenea, divizarea revistelor, care sunt incluse în **Tipul B**, prin introducerea unui nou tip – **B+**.

Acest tip include revistele indexate în mai mult de 2 baze de date, unde sunt supuse procesului de evaluare, ele fiind editate integral în limbi de circulaţie internaţională; în care cel puţin 40% din toate materialele publicate sunt lucrări ale autorilor de peste hotare, iar membrii colegiilor de redacţie din străinătate contribuie personal la dezvoltarea revistei prin recenzarea sau publicarea materialelor editate. Revistele atribuite tipului **B+** trebuie să acumuleze peste 120 de puncte.

Tipului B corespund revistele cu peste 120 de puncte acumulate şi indexate în cel puţin 2 baze de date, unde revistele sunt supuse procesului evaluării.

Pentru a a se încadra în **Tipul C**, revistele ştiinţifice trebuie să acumuleze de la 80 până la 120 puncte.

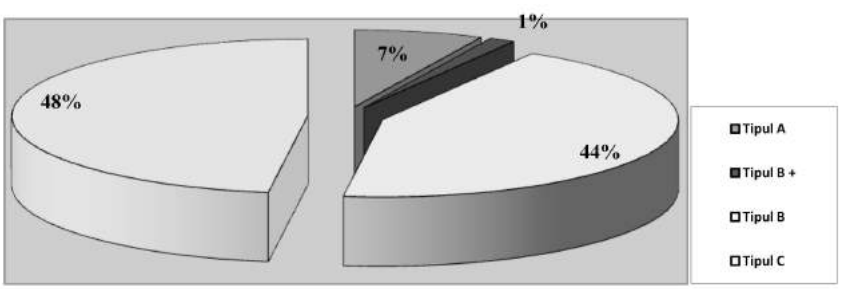
Conform Hotărârii comune a CSŞDT şi CNAA nr. 275 din 17 decembrie 2015, **Tipului C** ale publicaţiilor ştiinţifice de profil i s-a acordat un statut provizoriu pentru o perioadă de 2 ani. Astfel, conform Regulamentului actualizat, dacă în această perioadă revistele de **Tip C** nu evoluează în calitate, asigurându-şi conformarea cu rigorile stabilite pentru revistele de **Tip B**, ele urmează a fi restructurate prin comasare cu alte reviste din domeniu, sau, în mod ireversibil, lipsite de statutul de publicaţie ştiinţifică.

Aplicarea prevederilor Regulamentului în cauză presupune selectarea a celor mai bune reviste editate în ţară, prin includerea lor în **tipurile A** şi **B+**. Regulamentul prevede, de asemenea, că doar revistele cu statut de publicaţie ştiinţifică de **Tip A** şi **B+**, care nu au co-fondatori din alte ţări şi au intrat în sistemele de citări, au dreptul să beneficieze de finanţare bugetară.

Regulamentul a fost suplinit, de asemenea, cu prevederi privind completarea formularului de aplicare *online,* monitorizarea revistelor ştiinţifice, inclusiv prin folosirea *Instrumentului Bibliometric Naţional,* sancţionarea nerespectării cerinţelor acreditării, descrierea procedurii de recenzare a manuscriselor etc., care în ansamblu vor contribui la creşterea calităţii revistelor ştiinţifice editate.

Pe parcursul anului au fost convocate 6 şedinţe ale Comisiei de evaluare a revistelor. În anul 2015 rezultatele evaluării au fost aprobate prin 7 hotărâri comune ale CSŞDT şi CNAA: nr.15 din 29 ianuarie; nr. 127 din 21 mai; nr. 188 din 30 iulie; nr. 224 din 1 octombrie; nr. 253 din 26 noiembrie; nr. 274 din 17decembrie şi nr. 293 din 24 decembrie.

În urma reevaluării unor reviste ştiinţifice pe parcursul anului 2015, lista revistelor recomandate pentru a fi recunoscute în calitate de publicaţii ştiinţifice de profil s-a modificat conform diagramei de mai jos.

Repartizarea revistelor după tipuri, a. 2015

Aşadar, lista menţionată a revistelor include: **5** reviste în **Tipul A** (sau 7 % din toate revistele acreditate), o revistă în tipul **B+**(~1%), **31** reviste în **Tipul B** (44 %) şi **34** în **Tipul C** (48 %). Pe parcursul anului patru reviste au fost excluse din lista publicaţiilor ştiinţifice de profil.

În anul de referinţă s-au produs următoarele modificări esenţiale în lista revistelor acreditate.

Reviste din Tipul A. În premieră în ultimii 5 ani lista revistelor menţionată a fost extinsă, dat fiind faptului că patru reviste au fost incluse în baze de date Scopus şi Thompson – ISI. Actualmente în tipul A sunt incluse următoarele reviste din Republica Moldova: *Электронная обработка материалов/Surface Engineering and Applied Electrochemistry; Chemistry Journal of Moldova; Buletinul Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Matematica; Quasigroups and Related Systems* şi *Stratum plus.*

Reviste din Tipul B+. În prezent doar o singură revistă „*Computer Science Journal of Moldova"*este clasată în tipul B+.

Reviste din Tipul B. Pe parcursul anului au fost evaluate şi incluse în tipul B cinci reviste fondate de Universitatea de Stat din Moldova: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Reale şi ale Naturii); Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Umanistice); Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Exacte şi Economice); Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe ale Educaţiei), Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale).*A fost prelungit, de asemenea, statutul de publicaţii ştiinţifice de profil de Tip B, pentru revistele *„Arta"* şi *„Limbaj şi context. Revistă internaţională de lingvistică, semiotică şi ştiinţă literară"*

Reviste din Tipul C. În anul 2015 în premieră au fost evaluate dosarele respective şi au fost introduse în **Tipul C** următoarele reviste: *Analele Institutului Naţional de Cercetări Economice (fondator: Institutul Naţional de Cercetări Economice), Revista de Ştiinţe ale Sănătăţii din Moldova/ Moldovan Journal of Health Sciences (fondator: Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu")*. De asemenea, în urma reevaluării dosarului revistei „*Agricultura Moldovei*", a fost luată decizia să i se permită de a fi inclusă repetat în Tipul C, având în vedere îmbunătăţirea conţinutului ei ştiinţific.

Lista completată şi modificată a revistelor incluse în **tipurile A**, **B+**, **B** şi **C** este expusă în anexa 5.

De asemenea, prin Hotărârea comună a CSŞDT al Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi CNAA nr. 245 din 11.11.2015, profilurile revistelor acreditate au fost ajustate la 23 domenii ştiinţifice stabilite în noul Regulament „De evaluare, clasificare şi monitorizare a revistelor ştiinţifice", asigurând continuitatea şi consecvenţa procesului evaluării şi monitorizării revistelor ştiinţifice acreditate.

6.7. Organizarea concursurilor în sfera ştiinţei şi inovării

Consiliul Suprem a organizat în 2015, în conformitate cu prevederile Codului cu privire la ştiinţă şi inovare şi cu Acordul de parteneriat între Guvern şi Academia de Ştiinţe a Moldovei, concursuri privind selectarea şi aprobarea proiectelor de cercetare-dezvoltare, finanţate de la bugetul de stat. Astfel, au fost anunţate concursuri pentru:

- Propuneri de proiecte pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice internaţionale pentru anul 2015, anunţ publicat în săptămânalul Făclia nr.18 din 08 mai 2015;
- Propuneri de proiecte pentru editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare) pentru anul 2015, anunţ publicat în săptămânalul Făclia nr.18 din 08 mai 2015;
- Propuneri de proiecte pentru anii 2016–2017 din cadrul programelor de stat, anunţ publicat în săptămânalul Făclia nr. 29–30 din 21 august 2015;
- Propuneri de proiecte pentru tinerii cercetători pentru anii 2016–2017, anunţ publicat în săptămânalul Făclia nr. 29–30 din 21 august 2015.

De asemenea, toată informaţia cu privire la condiţiile de participare la concursurile susmenţionate a fost plasată şi actualizată pe paginile oficiale web cfcfa.asm.md şi asm.md.

La concursul proiectelor pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice au fost depuse 20 de propuneri, suma solicitată de la bugetul de stat pentru anul 2015 fiind 585,9 mii lei. propunerile au parvenit de la 15 organizaţii din sfera ştiinţei şi inovării.

În conformitate cu rezultatele expertizei proiectelor (Anexa nr.1 la scrisoarea nr.145 din 05 iunie 2015 a Consiliului Consultativ de Expertiză), Consiliul Suprem a aprobat pentru finanţare 15 proiecte (Hotărârea nr.152 din 25 iunie 2015 „Cu privire la aprobarea spre finanţare a proiectelor din cadrul concursului „Organizarea manifestărilor ştiinţifice internaţionale" pentru anul 2015"). Din cele 15 proiecte aprobate 6 sunt de la membrii instituţionali, 9 de la membrii de profil, inclusiv 9 proiecte de la instituţii de învăţământ superior.

Tabelul 6.7.1

Concursul proiectelor pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice internaţionale pe anul 2015

Direcţii strategice	Proiecte		Suma alocată pentru 2015, mii lei
	Prezentate	Acceptate	
Materiale, tehnologii şi produse inovative	2	1	**30,0**
Sănătate şi biomedicină	1	1	**30,0**
Biotehnologie	3	2	**60,0**
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	14	11	**315,9**
TOTAL	**20**	**15**	**435,9**

La concursul proiectelor pentru editarea monografiilor au fost înaintate 10 propuneri de proiecte, suma solicitată fiind 245,2 mii lei. În cadrul acestui concurs au participat 6 organizaţii din sfera ştiinţei şi inovării (4 membri instituţionali, 2 membri de profil, inclusiv 2 instituţii de învăţământ superior).

Conform rezultatelor expertizei proiectelor (Anexa nr.1 la scrisoarea nr.153 din 25 iunie 2015 a Consiliului Consultativ de Expertiză), Consiliul Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică a aprobat pentru finanţare 10 proiecte prin Hotărârea nr.192 din 30 iulie 2015 „Cu privire la aprobarea spre finanţare a proiectelor pentru editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare) pentru anul 2015".

Tabelul 6.7.2

Concursul proiectelor monografii ştiinţifice (lucrări de valoare) pe anul 2015

Direcţii strategice	Proiecte		Suma alocată pentru 2015, mii lei
	Prezentate	Acceptate	
Eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie	2	2	**50,0**
Sănătate şi biomedicină	3	3	**73,9**
Biotehnologie	1	1	**25,0**
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	4	4	**96,3**
TOTAL	**10**	**10**	**245,2**

La concursul proiectelor din cadrul programelor de stat au participat 8 organizaţii acreditate din sfera ştiinţei şi inovării (3 organizaţii membri instituţionali, 5 organizaţii membri de profil, inclusiv 3 instituţii de învăţământ superior) cu 19 propuneri de proiecte. Pentru realizarea proiectelor a fost solicitată suma de 7320,0 mii lei.

Conform rezultatelor expertizei proiectelor, Consiliul Consultativ de Expertiză a recomandat pentru finanţare 18 propuneri de proiecte (Anexa nr.1 la scrisorile nr.192–193 din 17 noiembrie 2015).

Tabelul 6.7.3

Concursul proiectelor din cadrul programelor de stat pentru anul 2016

Programul de stat	Direcţii strategice	Proiecte	
		Prezentate	Recomandate spre finanţare
„Regenerare prin terapie celulară a ţesuturilor şi a organelor afectate" *(coordonator acad. Ion Ababii)*	Sănătate şi biomedicină	7	7
„Designul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii" *(coordonator acad. Gheorghe Duca)*	Materiale, tehnologii şi produse inovative	11	10
	Sănătate şi biomedicină	1	1
TOTAL		**19**	**18**

În cadrul concursului proiectelor independente pentru tinerii cercetători au fost înaintate 23 propuneri de proiecte, suma solicitată pe întreaga perioadă fiind de 4581,6 mii lei. Au fost propuse proiecte de la 17 organizaţii din sfera ştiinţei şi inovării (9 organizaţii membri instituţionali, 8 organizaţii membri de profil, inclusiv 6 instituţii de învăţământ superior).

Conform rezultatelor expertizei proiectelor, Consiliul Consultativ de Expertiză a recomandat pentru finanţare 17 propuneri de proiecte (Anexa nr.1 la scrisoarea nr.191 din 17 noiembrie 2015).

Tabelul 6.7.4

Concursul proiectelor independente pentru tinerii cercetători pentru anul 2016

Direcţii strategice	Proiecte			
	Prezentate		Recomandate spre finanţare	
	Fundamentale	Aplicative	Fundamentale	Aplicative
Materiale, tehnologii şi produse inovative	6	3	3	2
Sănătate şi biomedicină	1	1	1	1
Biotehnologie	2	3	2	3
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	3	4	1	4
TOTAL	**11**	**12**	**7**	**10**

În 2015 Consiliul a lansat concursul proiectelor de inovare şi transfer tehnologic pentru anul 2016, în cadrul **Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic** cu finanţarea de la bugetul de stat în mărime de până la 50% din costul total al proiectului, acordându-se prioritate proiectelor cu pondere mai mare de cofinanţare din sursele proprii ale agentului economic, care constituie minim 50% din bugetul total al proiectului. Condiţia obligatorie pentru aplicarea proiectelor de inovare şi transfer tehnologic este implementarea unei inovaţii sau tehnologii noi pentru Republica Moldova. Perioada de implementare a proiectelor de inovare şi transfer tehnologic este de maxim 2 ani.

Obiectivul concursului este dezvoltarea unei economii bazate pe inovaţii şi transfer de tehnologii noi, prin stimularea IMM-lor inovaţionale.

Ideile de afaceri inovaţionale au fost realizate în cadrul următoarelor direcţii strategice:

1. Materiale, tehnologii şi produse inovative
2. Eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie
3. Sănătate şi biomedicină
4. Biotehnologie

Proiectele finanţate în cadrul concursului proiectelor de inovare şi transfer tehnologic în anul 2015 au contribuit la realizarea următoarelor rezultate:

- crearea condiţiilor favorabile pentru dezvoltarea IMM-urilor prin aplicarea inovaţiilor şi tehnologiilor noi;
- crearea produselor inovaţionale pe piaţa autohtonă şi internaţională;
- dezvoltarea infrastructurii inovaţionale;
- asigurarea conexiunii între mediul de afaceri şi de cel de cercetare;
- promovarea activităţii de inovare şi transfer tehnologic în ţară, precum şi peste hotarele ei.

În 2015 a fost iniţiat un concurs de creare a unui incubator de inovare în cadrul instituţiilor de învăţământ superior. În urma acestui concurs a fost creat un incubator de inovare în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei- II "IT4BA (Information Technologies for Business Applications)".

6.8. Proiecte din sfera ştiinţei şi inovării derulate pe parcursul anului 2015

În anul 2015 au derulat 244 de proiecte instituţionale. Dintre cele 244 de proiecte, 84 sunt de cercetare ştiinţifică fundamentală, 160 sunt de cercetare ştiinţifică aplicativă. La realizarea proiectelor instituţionale în anul 2015 au participat 20 de organizaţii membri instituţionali, 26 de organizaţii membri de profil din sfera ştiinţei şi inovării şi un membru afiliat, inclusiv 13 instituţii de învăţământ superior.

Tabelul 6.8.1

Proiecte de cercetări ştiinţifice fundamentale şi aplicative

Direcţii strategice	Proiecte		Suma alocată pentru 2015, mii lei		TOTAL
	Funda-mentale	Aplica-tive	Fundamentale	Aplicative	
Materiale, tehnologii şi produse inovative	30	41	34604,9	55988,6	90593,5
Eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie	1	2	1300,5	2897,6	4198,1
Sănătate şi biomedicină	10	51	7655,1	31175,1	38830,2
Biotehnologie	14	33	17433,8	56721,0	74154,8
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	29	33	34714,2	24680,6	59394,8
TOTAL	84	160	95708,5	171462,9	267171,4

La realizarea proiectelor din cadrul programelor de stat în anul 2015 au participat 4 organizaţii membri instituţionali şi 9 organizaţii membri de profil din sfera ştiinţei şi inovării, inclusiv 6 instituţii de învăţământ superior. În anul 2015 au derulat 5 programe de stat cu 24 proiecte, dintre care: 3 sunt de cercetare ştiinţifică fundamentală şi 21 sunt de cercetare ştiinţifică aplicativă.

Tabelul 6.8.2

Proiecte din cadrul programelor de stat

Direcţii strategice	Codul şi denumirea programului de stat (perioada)	Coordonator al programului de stat	Numărul de proiecte/ finalizate	Alocaţii (mii lei)
Materiale, tehnologii şi produse inovative	*"Designul substanţelor chimice şi dirijarea arhitecturii materialelor pentru diverse aplicaţii" (2014–2015)*	acad. Gheorghe Duca	5/5	**900,0**
Sănătate şi biomedicină			3/3	**500,0**
Sănătate şi biomedicină	*„Regenerare prin terapie celulară a ţesuturilor şi a organelor afectate" (2014–2015)*	acad. Ion Ababii	5/5	**750,0**
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	*„Securitatea economică în contextul integrării regionale şi europene a Republicii Moldova" (2015–2016)*	acad. Grigore Belostecinic	4/0	**500,0**
Materiale, tehnologii şi produse inovative	*„Sistemogeneza factorilor de risc, optimizarea serviciului de asistenţă medicală, evaluarea durabilă şi modelarea matematică a accidentelor vasculare cerebrale" (2015–2016)*	acad. Stanislav Groppa	1/0	**90,0**
Sănătate şi biomedicină			3/0	**410,0**
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	*„Recuperarea şi valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar comunist din RSS Moldovenească în perioada anilor 1940–1941, 1944–1953" (2015–2016)*	dr. hab. Anatol Petrencu	3/0	**500,0**
Total			**24/13**	**3650,0**

Pe parcursul perioadei evaluate au fost efectuate cercetări în cadrul a 37 proiecte independente pentru tinerii cercetători. Din cele 37 de proiecte 22 sunt de cercetare ştiinţifică fundamentală şi 15 de cercetare ştiinţifică aplicativă. La realizarea proiectelor independente pentru tinerii cercetători în anul 2015 au participat 8 organizaţii membri instituţionali şi 10 organizaţii membri de profil, inclusiv 5 instituţii de învăţământ superior.

Tabelul 6.8.3

Finanţarea proiectelor pentru tineri cercetători

Direcţii strategice	Proiecte		Suma alocată pentru 2015, mii lei		**TOTAL**
	Fundamentale	Aplicative	Fundamentale	Aplicative	
Materiale, tehnologii şi produse inovative	10	6	835,0	498,0	**1333,0**
Sănătate şi biomedicină	3	4	238,0	320,0	**558,0**
Biotehnologie	1	2	80,0	160,0	**240,0**
Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii	8	3	635,0	234,0	**869,0**
TOTAL	**22**	**15**	**1788,0**	**1212,0**	**3000,0**

Pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice în anul 2015 au fost finanţate 15 proiecte, suma alocată fiind 435,9 mii lei. Din cele 15 proiecte, 6 s-au realizat în cadrul membrilor instituţionali, 9 – membrilor de profil, inclusiv 9 proiecte de la instituţiile de învăţământ superior.

Pentru editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare) pe anul 2015 au fost realizate 10 proiecte, 6 proiecte fiind realizate de membrii instituţionali, 4 de membrii de profil, inclusiv 4 de instituţiile de învăţământ superior, suma alocată fiind 245,2 mii lei.

6.9. Activitatea Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic

Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic (AITT) este principala instituţie naţională a cărei activitate de bază vizează transformarea rezultatelor cercetărilor ştiinţifice în practică, prin introducerea în circuitul economic a noi produse, servicii sau procese, care corespund necesităţilor şi cerinţelor pieţei. Agenţia serveşte interesului public prin facilitarea implementării rezultatelor din sfera cercetării, coordonarea procesului de creare a infrastructurii de inovare, acordarea de asistenţă specializată în acest domeniu, promovarea rolului inovării în dezvoltarea durabilă şi diseminarea culturii de inovare.

Monitorizarea activităţii Parcurilor Ştiinţifico-Tehnologice şi a Incubatoarelor de Inovare, coordonarea implementării proiectelor de inovare şi transfer tehnologic finanţate de la bugetul de stat, sporirea gradului de receptivitate a tehnologiilor şi a proceselor inovative de origine autohtonă în cadrul mediului de afaceri, precum şi a societăţii şi promovarea rezultatelor acestora prin participarea la expoziţiile naţionale şi internaţionale, au fost principalele direcţii de activitate ale AITT în anul 2015.

Infrastructură Inovaţională

În 2015, pentru dezvoltarea infrastructurii inovaţionale, din bugetul de stat au fost alocate mijloace financiare în valoare de 2026,9 mii lei, fiind depuse şi aprobate pentru finanţare 6 proiecte de dezvoltare a infrastructurii:

- *PŞT Academica împreună cu II Inovatorul* – 840 mii lei;
- *II Innocenter* – 289,8 mii lei;
- *II Inventica-USM* – 242 mii lei;
- *II Antreprenorul Inovativ* – 159,7 mii lei;
- *II Media Garage* – 151,6 mii lei;
- *II IT4BA* – 343,8 mii lei.

Pe parcursul anului 2015 în cadrul celor 3 parcuri ştiinţifico-tehnologice (Academica, Micronanoteh, Inagro) şi 8 incubatoare de inovare (Inovatorul, Innocenter, Inventica USM, Politehnica, Nord, Antreprenorul Inovativ, Media Garage, IT4BA) au activat 32 întreprinderi-rezidente, 9 dintre care au obţinut statutul de rezident în 2015.

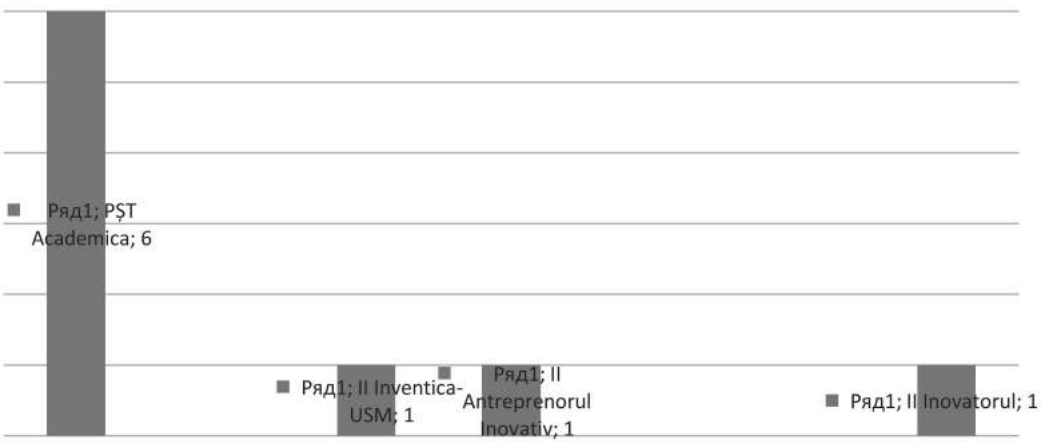

Figura 6.9.1. Repartizarea noilor rezidenţi în anul 2015 în cadrul infrastructurii inovaţionale

Principalii indicatori[1] ai activităţii rezidenţilor parcurilor ştiinţifico-tehnologice şi incubatoarelor de inovare pentru 2015 sunt prezentaţi în tabelul 9.9.1.

Tabelul 6.9.1

Indicatorii activităţii rezidenţilor parcurilor ştiinţifico-tehnologice şi incubatoarelor de inovare în anul 2015

Nr. d/o	Denumirea PŞT/ II	Nr. Obiectelor de PI	Nr. locurilor de muncă nou-create	Investiţii atrase (mii lei)	Valoarea producţiei inovaţionale comercializate (mii lei)	Numărul de rezidenţi			
						total	noi	A căror statut a expirat	potenţiali
1.	P.Ş.T. „Academica”	0	97	500	8309,3	19	6	6	4
2.	I.I. „Inovatorul”	0	2	0	0	1	1	2	2
3.	PŞT “Inagro”								
4.	PŞT “Micronanoteh”	1	3	2542,4	0	2	0	0	0
5.	II “Politehnica”	0	0	0	0	0	0		-
6.	II “Inventica-USM”	2	8	2200	0	1	1	0	2
7.	II “Nord”	0	0	0	0	0	0		-
8.	II “Innocenter”	1	12	300	20,0	2			5
9.	II “Antreprenorul Inovativ”	0	61	1360	6857	7	1	-	1
10.	II IT4BA	0	0	0	0	0	0	0	0
11	II „Media Garage”	0	0	0	0	0	0	0	3
TOTAL		**4**	**183**	**2700**	**15186,3**	**32**	**9**	**8**	**17**

Transfer Tehnologic

La concursul proiectelor de inovare şi transfer tehnologic pentru anul 2015 au fost recepţionate 30 proiecte de inovare şi transfer tehnologic. Patru proiecte de transfer tehnologic au fost finanţate în limita resurselor financiare bugetare disponibile, în volum de 2 693 100 lei de la bugetul de stat şi 3 018 200 lei din cofinanţare. Totodată, au fost finanţate 9 proiecte în continuare din anul 2014, în sumă de 3 320 000 lei de la bugetul de stat şi 3 882 900 lei din cofinanţare. În total, în anul 2015 au fost finanţate 13 proiecte de inovare şi transfer tehnologic cu un volum de finanţare de 6 013 100 lei de la bugetul de stat şi 6 901 100 lei din cofinanţare.

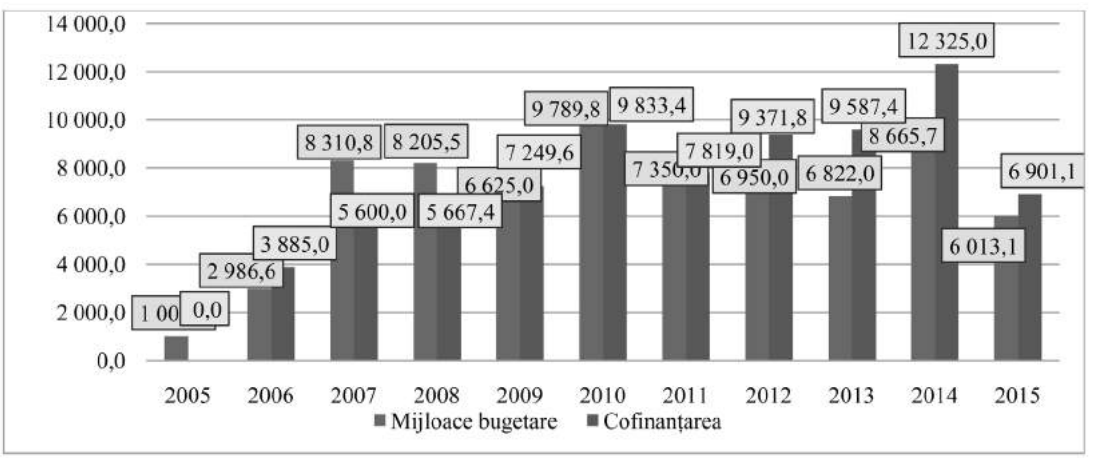

Figura 6.9.2. Dinamica finanţării proiectelor de transfer tehnologic, în anii 2005–2015, mii lei

[1] Valoarea unor indicatori însumează şi rezultatele obţinute de companii a căror statut de rezident a expirat în 2015.

Relaţii internaţionale

Pe parcursul anului 2015, AITT a participat în calitate de partener în cadrul a 6 proiecte internaţionale

- „Energie pentru Inovare – Consolidarea cooperării cu ţările PEV privind reducerea decalajului dintre cercetare şi inovare în domeniul energiei" – Ener2i (PC7);
- „Stimularea activităţilor de inovare pentru IMM-uri din Republica Moldova în domeniul eficienţei energetice şi a energiilor regenerabile" CEI – Ener2i-MD;
- „Înlăturarea lacunelor dintre cercetare Şi inovare în vederea eficientizării surselor şi materiei prime" – RERAM (PC7);
- „Promovarea triunghiului cunoaşterii în Belarus, Ucraina Şi Republica Moldova" – FKTBUM (Tempus):
- „Reţeaua de Transfer Tehnologic" – TecTNet (Tempus);
- „Formarea reţelei de infrastructura inovaţională în cadrul instituţiilor din regiunea trans-frontalieră" (2013–2015) (Cross border RO-UA-MD).

În 2015 în cadrul proiectului Ener2i s-a desfăşurat Concursul Voucherelor Inovaţionale Ener2i. În cadrul primului apel de proiecte, organizat pentru activităţi în domeniul eficienţei energetice şi utilizării resurselor regenerabile de energie, au fost depuse 34 de propuneri de proiecte, de către 33 de întreprinderi, înregistrate în Republica Moldova. Ulterior proiectele au fost expertizate de către un juriu internaţional, în urma căruia au fost alese 11 proiecte, fiind semnate contracte de finanţare în valoare de 4000 euro fiecare, iar perioada de implementare a acestora este Aprilie 2015 – Februarie 2016.

În cadrul proiectului **Ener2i** au fost realizate 3 evenimente cu participarea reprezentanţilor AITT, printre care un eveniment de brokeraj şi o întâlnire a consorţiului la Erevan (Armenia) în perioada 1–3 octombrie; o vizită de studiu la BAV – Bergischer Abfallwirtschaftsverband, unul din cele mai moderne centre de eliminare a deşeurilor din Europa, în perioada 19–21 octombrie la Engelskirchen (Germania); un eveniment de brokeraj la Bruxelles în perioada 1–4 decembrie.

Prin intermediul proiectului internaţional "Înlăturarea lacunelor dintre cercetare şi inovare în vederea eficientizării surselor şi materiei prime", acronim (RERAM), la care AITT participă în rol de partener, în luna mai 2015, 4 întreprinderi au beneficiat de audit tehnologic de eficienţă energetică conduse de către experţii internaţionali atraşi din UE şi experţi locali pentru a oferi informaţii despre bunele practici internaţionale în domeniile care pot fi îmbunătăţite pentru a reduce consumul de energie şi de materii prime în procesul de producere. Rezultatele auditului au fost incluse în rapoarte scrise de experţi.

În aprilie 2015, în oraşul Tbilisi, Georgia, şi în octombrie 2015 în Poznan, Polonia, au avut loc întâlniri ale consorţiilor proiectului RERAM, reprezentat de Germania, Austria, Belgia, Polonia, Ucraina, Georgia, Armenia, Azerbaidjan, Moldova. În cadrul întâlnirilor au fost prezentate rezultatele obţinute în cadrul proiectului şi discutate planuri şi strategii pentru implementarea următoarelor etape.

În anul 2015 a avut loc o vizită de studiu şi un training în domeniul eficienţei energetice pentru coordonatorii locali ai proiectului RERAM, activităţi organizate în Graz, Austria de către partenerii proiectelor Ener2i şi RERAM la care au participat trei reprezentanţi ai agenţiei.

În cadrul proiectului **TecTNet**, finanţat de către comisia europeană prin programul Tempus, a fost implementat Programul de Masterat "Management Inovaţional", care cuprinde 12 module obligatorii şi 4 facultative, inclusiv modulele: Inovare şi Transfer Tehnologic (dezvoltat de AITT în cooperare cu USM); Managementul şi Dreptul Proprietăţii Intelectuale (dezvoltat de AGEPI împreună cu Universitatea de Stat „A. Russo" din Bălţi – USARB). Programul se implementează în 4 universităţi din Moldova: USM, UTM, USARM, USARB. AITT a participat şi la dezvoltarea şi implementarea modulului Managementul Calităţii dezvoltat în colaborare cu UTM. AITT a participat

la cea de a treia întâlnire a consorţuilui care a avut loc la 11 decembrie 2015 la USM. AITT a coordonat şi monitorizat activităţile pachetului de lucru 5 (Managementul Calităţii) de care este responsabil în cadrul proiectului.

În 2015, în perioada 4–5 februarie, în cadrul proiectului **FKTBUM** a fost organizat Forumul Internaţional „Consolidarea Triunghiului Cunoaşterii în Republica Moldova: Paşi spre Integrarea Europeană prin Educaţie–Cercetare–Inovare", găzduit de ASEM, cu o participare de peste 300 persoane. De asemenea, în perioada 4–8 mai 2015, în cadrul proiectului a avut loc reuniunea partenerilor proiectului în Chişinău. Reuniunea a durat 7 zile, iar în cadrul acesteia au fost prezentate specificaţiile interne a ţărilor partenere (Belarus, Ucraina şi Moldova) privind cooperarea cercetare-inovare. În acelaşi timp, în perioada 12–17 octombrie a fost organizată întâlnirea cu partenerii proiectului la Kiev, Ucraina.

Concursuri naţionale organizate

În 2015, în incinta Bibliotecii Ştiinţifice Centrale "Andrei Lupan" (Institut), AŞM s-a desfăşurat evenimentul de nominalizare a câştigătorilor în cadrul Concursului Naţional "Cel mai bun elev inovator", ediţia a VIII-a, eveniment organizat de către Academia de Ştiinţe a Moldovei, AITT, Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Liceul Academiei de Ştiinţe a Moldovei, în colaborare cu Ministerul Educaţiei.

În cadrul ediţiei curente a concursului au participat peste 105 concurenţi din 40 de instituţii şcolare de învăţământ ale Republicii Moldova, prezentând 120 de lucrări.

Activitatea de promovare

Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a participat la Expoziţia „Fabricat în Moldova", ediţia a XIV-a, desfăşurată în perioada 28 ianuarie – 1 februarie 2015, găzduit de Centrul Internaţional de Expoziţii Moldexpo SA, mun. Chişinău.

AITT a participat la expoziţie expunând la stand rezultatele a 8 organizaţii de cercetare.

În cadrul evenimentului, AITT a organizat seminarul informativ cu tema „Intervenţia Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic în activitatea agenţilor economici".

Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a amenajat expoziţia rezultatelor cercetărilor ştiinţifice a instituţiilor şi organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, obţinute în perioada anilor 2013–2015, care au fost expuse în cadrul Sesiunii a XIX-a a Asambleei AŞM, care s-a desfăşurat la data de 27 martie 2015, în Sala Azurie a Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

În perioada 14–16 mai 2015, în incinta Pallas Mall, Iaşi (România), s-a desfăşurat cea de-a VII-a ediţie a Expoziţiei Europene a Creativităţii şi Inovării EuroInvent, organizată de Forumul Inventatorilor Romania, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi" şi Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi. AITT a expus la standul expoziţional rezultatele proiectelor de transfer tehnologic, care au fost menţionate cu medalii de aur şi diplome.

La 25–28 noiembrie 2015, la CIE „Moldexpo", a avut loc Expoziţia Internaţională Specializată INFOINVENT, ediţia a XIV-a, organizată de către AGEPI, în parteneriat cu AŞM, AITT şi CIE „Moldexpo" S.A.

Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a avut rolul de coorganizator, dar şi participant în acelaşi timp. Astfel, la standul AITT au fost prezentate17 proiecte inovaţionale şi de transfer tehnologic. Din cele 17 proiecte, două au fost menţionate cu medalie de aur, trei cu medalii de argint şi unul cu medalie de bronz.

Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a premiat « Cel mai bun proiect de transfer tehnologic" a anului 2015. Trofeul a fost obţinut de către Întreprinderea Mixtă Uzina „TOPAZ" S.A., pentru proiectul „Elaborarea şi fabricarea strungului electrochimic (strung EHS) în baza generatorului de frecvenţă înaltă a curentului tehnologic de putere medie (300…500 kW) şi implementarea

tehnologiei de prelucrare electrochimică pe două feţe şi în volum (DECM)". Directorul proiectului: Iulian Colpacovici.

La fel, la standul AITT au fost expuse şi lucrările tinerilor inovatori. Printre participanţi au fost elevii care au luat locurile de frunte la Concursul National „Cel mai bun elev inovator" anul 2014–2015, dar şi o echipă de studenţi de la Colegiul „Mihai Eminescu" din Iaşi.

Au fost prezentate 20 de lucrări a celor 18 tineri, din 10 instituţii de învăţământ. Din cele 20 de lucrări prezentate, 2 au fost premiate cu medalie de aur, 3 cu medalie de argint şi 2 cu bronz.

La fel, Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a premiat „Cel mai Ingenios Elev Inovator". De trofeu s-a bucurat Suruceanu Valentin, clasa a VII-a, Liceul Teoretic „Ginta Latină", mun. Chişinău, pentru ciclul de lucrări în domeniul matematicii.

La ediţia din acest an, AITT a organizat „Bursa Invenţiilor şi a tehnologiilor noi" din domeniul eficienţei energetice. Scopul evenimentului a fost de a asigura cooperarea oamenilor de ştiinţă cu mediul de afaceri.

De asemenea, AITT a participat la mai multe evenimente:

- Ziua Europei – 10 mai 2015. AITT a participat cu materiale informative, dar şi cu cele mai noi inovaţii la standul AŞM. La fel, la data de 16 mai 2015 a avut loc deschiderea Cetăţii Soroca, care a fost restaurată din fondurile europene, aici a continuat „Orăşelul European", AITT a prezentat o inovaţie de succes a unor tineri, care au renovat "motorul Stirling".

- Noaptea Cercetătorilor, Ediţia a II-a 25, septembrie 2015, în Scuarul Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a amenajat standul celor mai bune lucrări ale elevilor care au participat la Concursul Naţional „Cel mai bun elev inovator", ediţia a VII–VIII-a.

La data de 31 ianuarie 2015 a fost organizat seminarul informativ cu tema „Intervenţia Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic în activitatea agenţilor economici". În cadrul seminarului au fost abordate următoarele subiecte: rolul inovaţiilor în dezvoltarea economică, programul de finanţare a proiectelor de transfer tehnologic: rezultate şi modalităţi de accesare, dezvoltarea antreprenoriatului inovaţional în cadrul parcurilor ştiinţifico-tehnologice şi a incubatoarelor de inovare. Seminarul a fost organizat în cadrul programului de afaceri a expoziţiei naţionale „Fabricat în Moldova".

La 31 martie 2015, AITT a organizat atelierul de lucru cu genericul „Măsurile de suport public pentru inovare". Evenimentul a fost organizat cu suportul Comisiei Europene prin instrumentul de Asistenţă Tehnică (TAIEX). Scopul evenimentului a constat în consolidarea unui dialog efectiv între reprezentanţii diferitor instituţii care contribuie la dezvoltarea pieţei inovaţiilor în scopul colaborării acestora în viitor. La eveniment au participat reprezentanţii organizaţiilor Uniunii Europene şi autorităţilor centrale, oameni de ştiinţă, profesori, studenţi, inventatori şi antreprenori. În cadrul acestui eveniment au fost abordate aspecte ce vizează instrumentele de suport al inovării, managementul inovaţional, au fost discutate probleme legate de orientarea cercetărilor spre necesităţile pieţei şi au fost apreciate cele mai actuale tendinţe pe piaţa inovaţiilor.

La 27 octombrie, 2015 AITT a organizat seminarul „Cele mai bune practici ale managementului inovaţional", a cărui scop a fost crearea unei noi viziuni privind managementul inovaţional şi aplicarea acestuia în sectorul real al Republicii Moldova. Grupul ţintă al evenimentului desfăşurat a fost constituit de entităţile infrastructurii inovaţionale şi alte instituţii relevante.

La 11 decembrie 2015 a fost organizată masa rotundă cu genericul „Instrumente de finanţare şi dezvoltare pentru IMM-uri". Evenimentul a avut scopul de a informa întreprinderile mici şi mijlocii despre programele de dezvoltare şi finanţare oferite de către UE, precum şi cele implementate în Republica Moldova. În cadrul evenimentului au participat antreprenori din toată ţara, cointeresaţi de sistemul de finanţare şi dezvoltare a IMM-urilor.

6.10. Activitatea Centrului Proiecte Internaţionale

Pe parcursul anului 2015, Centrul Proiecte Internaţionale (CPI) al Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi-a axat activităţile pe promovarea şi implementarea programelor bilaterale de granturi prevăzute în cadrul Acordurilor de colaborare internaţională dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi diferite organizaţii şi fonduri internaţionale din sfera cercetare-inovare, implementarea statutului de ţară asociată la Programul-cadru al Uniunii Europene de Cercetare–inovare „ORIZONT 2020", promovarea ştiinţei autohtone pe plan european şi internaţional, prin activizarea participării comunităţii ştiinţifice în diferite proiecte, dar şi participarea eficientă la evenimentele ştiinţifice internaţionale de amploare.

În perioada de referinţă în atenţia CPI a fost şi monitorizarea activităţii Reţelei Punctelor Naţionale, Regionale şi Locale de Contact, a reprezentanţilor oficiali ai comunităţii ştiinţifice şi a experţilor naţionali în Comitetele de Program ale Programului-cadru al Uniunii Europene de Cercetare-inovare „ORIZONT 2020", a Oficiului Republicii Moldova pentru Ştiinţă şi Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană şi promovarea Programului EURAXESS.

Una din activităţile primordiale ale Centrului a fost şi continuarea implementării prevederilor Acordului dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare şi inovare ORIZONT 2020 (2014–2020) (H2020).

Până în prezent datorită activităţilor întreprinse de CPI în comun cu AŞM în cadrul Programului Orizont pentru anii 2014-2015 au fost depuse peste 130 de propuneri, care includ peste 180 de participanţi din Republica Moldova, după cum urmează: 68 din organizaţiile de cercetare, 56 din universităţi, 27 din IMM-uri, 19 din ONG-uri şi 16 din alte organizaţii.

Până în prezent de către Comisia Europeană a fost luată decizia pozitivă pentru susţinerea a 15 proiecte. Informaţia privind participarea în H2020 va fi actualizată în martie–aprilie 2016.

În comparaţie cu ţările din Parteneriatul Estic, luând în consideraţie numărul de populaţie, Republica Moldova este cel mai activ participant la apelurile din Programul ORIZONT 2020 în perioada 2014–2015 după cum urmează:

- *De 2 ori mai activă decât Armenia şi Georgia;*
- *De 3 ori mai activă decât Belarus;*
- *De 4 ori mai activă decât Ucraina şi de 13 ori mai activă decât Azerbaidjan.*

Gestionarea şi monitorizarea implementării proiectelor bilaterale şi multilaterale

Colaborarea bilaterală este una din cele mai eficiente căi de dezvoltare a cooperării ştiinţifice la nivel regional, european şi internaţional şi reprezintă o oportunitate deosebită pentru crearea şi consolidarea parteneriatelor de participare la programele de cercetare ştiinţifică şi tehnologică cu resurse financiare considerabile.

Pe parcursul perioadei de referinţă, în baza Acordurilor de colaborare tehnico-ştiinţifică ale AŞM de către Centrul Proiecte Internaţionale, a fost monitorizată derularea proiectelor bilaterale cu Germania (10 proiecte), Belarus (15 proiecte), Italia (10 proiecte), Ucraina (6 proiecte) şi STCU (12 proiecte).

În total în anul de referinţă în baza apelurilor de concurs anunţate anterior şi recente au fost încheiate contracte de finanţare şi s-au început activităţile în 53 de proiecte bilaterale, din care: 37 de proiecte aplicative şi 16 proiecte fundamentale.

În scopul iniţierii procedurii de finanţare a proiectelor, CPI a acordat consultanţa şi asistenţa necesară în procesul de încheiere a contractelor de finanţare, a prezentat informaţia respectivă pentru includerea acestora în Registrul de Stat. În perioada realizării proiectelor în 2015, CPI a coordonat cu Direcţia politică economică şi finanţe a AŞM toate modificările iniţiate la bugetele proiectelor în derulare.

În anul 2015 s-a finalizat managementul proiectelor bilaterale cu Ucraina, Germania şi o parte din proiectele cu STCU. La finele anului au fost analizate rezultatele ştiinţifice finale, obţinute pe parcursul derulării proiectelor bilaterale de comun cu directorii de proiecte şi reprezentanţii membrilor echipelor din proiectele respective şi a fost efectuată o analiză statistică.

Pe parcursul perioadei de referinţă, în baza Acordului de colaborare „Iniţiative Comune de Cercetare-Dezvoltare" dintre AŞM şi Centrul Ştiinţifico-Tehnologic din Ucraina (STCU) a fost elaborat şi anunţat un concurs al proiectelor de cercetare. Propunerile de proiect au fost înaintate prin Expert-on-Line, mai apoi fiind expertizate de către Consiliul Consultativ de Expertiză al Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Decizia finală privind rezultatele concursului este luată de comun cu Centrul Ştiinţifico-Tehnologic din Ucraina (STCU), care ulterior este prezentată spre aprobare Consiliului Suprem.

Dezvoltarea **cooperării multilaterale** este organizată prin participarea la Iniţiativele UE de Programe Comune şi instrumentele ERA-Nets şi apeluri regionale, care prevăd dezvoltarea şi valorificarea relaţiilor instituţiilor şi organizaţiilor naţionale cu instituţiile şi organismele europene, dar şi cu instituţiile similare din statele membre ale UE în domeniul tehnico-ştiinţific, identificarea şi aplicarea în instituţiile naţionale a bunelor practici ale acestor state în domeniul gestionării sferei de cercetare-inovare. Actualmente sunt în derulare următoarele programe: FP7 ERA.NET-RUS-PLUS, H2020 JPI WaterWorks-2014-2015 ERA-NET COFUND, BMBF Danube Regional Call. În cadrul proiectului ERA.NET-RUS-Plus şi-au început activitatea 2 proiecte:

a) „*Health systems research; Nano systems / sensors; Condensed matter physics",* Institutul de Fizică Aplicată (director de proiect acad. Ernest Aruşanov);

b) "Perception of Russia across Eurasia: Memory, Identity, Conflicts", Institutul Patrimoniului Cultural (director de proiect dr. Irina Caunenco) (perioada realizării proiectelor: 01.10.2015–31.12.2017).

De asemenea, în cadrul concursului proiectelor multilaterale ale proiectului JPI WaterWorks 2014 COFUND- proiectul *Improving Drought and Flood Early Warning, Forecasting and Mitigation using real-time hydroclimatic indicators,* înaintat de *Institutul de cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecţia" (conducătorul proiectului dr. hab. B. Boincean)* a fost susţinut pentru finanţare. Implementarea acestui proiect se va începe din 1 mai 2016 pentru o perioadă de trei ani.

Rezultatele Apelului de concurs BMBF Danube Regional Call vor fi anunţate la începutul anului 2016.

Contribuţia CPI la implementarea statutului de ţară asociată la H2020

Pentru valorificarea statutului de ţară asociată la H2020 şi promovarea oportunităţilor Programului H2020, activitatea Centrului a fost axată pe dezvoltarea şi perfecţionarea în continuare a platformei funcţionale prin intermediul instrumentelor existente, şi anume:

a. Activitatea Reţelei Punctelor Naţionale şi Locale de Contact;

b. Participarea activă a reprezentanţilor oficiali ai comunităţii ştiinţifice şi a experţilor naţionali în Comitetele de Program ale Programului H2020;

c. Asigurarea funcţionării Oficiului Republicii Moldova pentru Ştiinţă şi Tehnologie de pe lângă Uniunea Europeană (MOST);

d. Promovarea Programului EURAXESS şi Cartei Europene a Cercetătorului şi Codului de Conduită şi Recrutare a Cercetătorului;

e. Dezvoltarea activităţilor de cooperare internaţională;

f. Organizarea evenimentelor de informare, instruire şi promovare a noului Program al Uniunii Europene de Cercetare şi Inovare ORIZONT 2020.

Activitatea Reţelei Punctelor Naţionale şi Locale de Contact, inclusiv evenimentele de informare şi promovare

În 2015 componenţa Reţelei Punctelor Naţionale de Contact H2020 (NCP) stabilită conform structurii Comisiei Europene şi-a continuat activitatea prin organizarea zilelor de informare pentru diseminarea informaţiei despre apelurile de concurs anunţate în cadrul programului H2020. Extinderea Reţelei NCP a avut drept scop creşterea vizibilităţii acesteia pe plan intern şi extern, sporirea gradului de profesionalism a NCP-urilor, oferirea consultanţei echipelor de cercetare din RM în procesul de elaborare şi depunere a propunerilor de proiecte, implementarea practicilor europene de succes în domeniu.

În calitate de instituţie gazdă a Reţelei Punctelor Naţionale de Contact, Centrul Proiecte Internaţionale a coordonat şi susţinut toate activităţile reţelei ce ţin de promovarea Programului Orizont 2020. Pe parcursul perioadei de referinţă au fost organizate seminare de informare şi seminare practice de scriere a proiectelor la H2020 într-un un şir de organizaţii din sectorul public şi privat, instituţii de învăţământ superior, organizaţii non-guvernamentale, întreprinderi mici şi mijlocii, precum şi în instituţiile de cercetare ale AŞM.

În perioada de referinţă Centrul Proiecte Internaţionale a organizat peste 60 de zile de informare şi evenimente promoţionale, peste 34 de seminare practice pentru perfectarea cererilor de proiect, căutarea partenerilor, crearea consorţiilor, înregistrarea organizaţiilor la Comisia Europeană etc., la care au participat peste 2000 de persoane.

Pentru o mai intensă implicare a cercetătorilor în scrierea propunerilor de proiecte, CPI, de comun cu Reţeaua NCP, a elaborat un grafic special de acordare a consultaţiilor pe domenii ştiinţifice, plasând toată informaţia pe pagina web a Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Centrului şi pe pagina web a Reţelei NCP. Pe parcursul perioadei de referinţă au fost organizate peste 56 de consultaţii individuale şi în grup, cu participarea a peste 866 de persoane din diferite domenii de activitate. Cu suportul NCP au fost consultate şi înaintate 36 propuneri de proiecte din diferite domenii ale Programului Orizont 2020.

Pe parcursul perioadei de referinţă au fost organizate diferite evenimente de amploare la nivel naţional, cu implicarea tuturor actorilor responsabili de promovarea programelor comunitare europene. În perioada 9–12 noiembrie 2015, CPI de comun cu Punctele Naţionale de Contact cu participarea experţilor de la Comisia Europeană a organizat o săptămână de lansare a apelurilor Programului Orizont 2020 pentru anii 2016–2017 pentru publicul larg – reprezentanţi ai sectorului CDI, IMM-uri şi ONG-uri. La acest eveniment au participat peste 600 de persoane din Republica Moldova.

Un rol important în diseminarea informaţiei operative privind programele comunitare europene l-a avut şi marcarea Zilelor Europei – 10–16 mai 2015, la Chişinău şi Soroca, pe parcursul cărora CPI şi Reţeaua Punctelor Naţionale de Contact au organizat seminare practice de scriere a proiectelor şi de informare cu grupele-ţintă de cercetători din diferite instituţii de cercetare ale AŞM şi de învăţământ superior. Astfel, Punctele Naţionale şi Locale de Contact informează operativ comunitatea ştiinţifică asupra celor mai relevante şi importante noutăţi din domeniul responsabil prin intermediul Buletinelor Informaţionale. Acestea sunt plasate pe portalul http:www.cpi.asm.md/, al Centrului Proiecte Internaţionale, pe pagina oficială creată pentru programul H2020 www.h2020.md şi, în caz de necesitate, pot fi expediate prin intermediul poştei electronice tuturor persoanelor incluse în baza de date.

O altă activitate marcantă a anului 2015 a fost evenimentul cu genericul „Noaptea Cercetătorului", care a avut loc pe data de 25 septembrie 2015 în scuarul AŞM, cu participarea reprezentanţilor Guvernului RM, Comisiei Europene şi a Delegaţiei Uniunii Europene în Moldova. Acest eveniment este organizat concomitent practic de toate ţările membre şi asociate ale UE. Noaptea cercetătorilor este un eveniment unic pentru promovarea carierei în domeniul cercetării şi propagarea rezultatelor ştiinţifice în societate. Astfel, publicul vizitator poate participa direct la o multitudine de experimente,

intrând în culisele laboratoarelor, având o comunicare directă cu oamenii de ştiinţă, poate participa la diverse concursuri originale şi distractive cu tematică ştiinţifică, completa chestionare, care ulterior servesc drept sursă de analiză, pentru o pregătire mai bună a evenimentului „Noaptea Cercetătorului" din anul viitor. La acest eveniment au participat peste 3000 de persoane.

Evenimentul de promovare a ştiinţei în societate într-o forma accesibilă şi pe înţelesul tuturor „Science Slam", care a avut 3 ediţii în 2015, a permis tinerilor cercetători să prezinte într-un mod inadecvat pentru publicul larg rezultatele ştiinţifice obţinute.

Pe data de 5 noiembrie a perioadei de referinţă, cu suportul CPI a fost posibilă pentru prima dată şi la Chişinău acţiunea de promovare a programului EURAXESS: „**EURAXESS Road Show**", organizat de Comisia Europeană, în cadrul acestui program. Evenimentul în sine reprezintă o oportunitate pentru toţi cercetătorii de a lua lecţii practice privind căutarea unu loc de muncă temporar într-o instituţie de cercetare de înaltă calificare din Uniunea Europeană, precum şi elaborarea, plasarea şi distribuirea unui CV pe reţeaua paneuropeană a programului EURAXESS. Evenimentul a fost organizat pe ateliere de lucru cu tematicele bine structurate cu implicarea reprezentanţilor Comisiei Europene şi participarea activă a cercetătorilor cu experienţă, masteranzilor, doctoranzilor, tinerilor cercetători şi studenţilor instituţiilor de învăţământ superior şi a instituţiilor de cercetare ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Toate aceste activităţi au condus la participarea, în cadrul Programului ORIZONT 2020, a actorilor din mediul ştiinţific şi de afaceri din toate zonele Republicii Moldova, inclusiv din Transnistria.

Un alt aspect important al activităţii Reţelei Punctelor Naţionale de Contact îl constituie şi formarea profesională continuă prin participarea la evenimentele şi trainingurile organizate de Comisia Europeană pentru studierea aprofundată a programelor pe domenii, precum şi extinderea spectrului de căutare a partenerilor pentru crearea de noi consorţii şi aplicarea celor mai moderne instrumente de tehnologii informaţionale.

Crearea cadrului instituţional necesar pentru consolidarea cooperării în domeniul tehnico-ştiinţific dintre Uniunea Europeană şi Republica Moldova, necesită valorificarea plenară a oportunităţilor ce reies din statutul Republicii Moldova de stat asociat la Programul ORIZONT 2020, prin oferirea asistenţei informaţionale şi organizatorice, consultanţelor şi activităţilor de promovare atât instituţiilor din sfera de cercetare-inovare (publice şi private), cât şi celor din domeniile conexe. Centrul Proiecte Internaţionale a instituit un mecanism de comunicare permanentă cu NCP-urile şi LCP-urile, facilitând organizarea evenimentelor de amploare şi oferind cadrul necesar pentru activitatea acestora, inclusiv spaţiu pentru consultanţă în zilele de prezenţă. CPI utilizează un sistem informaţional care permite diseminarea informaţiei, actualizarea unui calendar al evenimentelor, înregistrarea solicitărilor şi a răspunsurilor pentru fiecare NCP în parte. Baza beneficiarilor NCP-urilor şi LCP-urilor pentru a evita situaţia creării unui cadru închis de diseminare a informaţiei se extinde continuu. La fel, pe parcursul perioadei de referinţă a fost schimbată radical şi activitatea reprezentanţilor oficiali în Comitetele de Program, care de comun cu experţii naţionali organizează seminare de informare la nivel naţional şi regional.

Activitatea reprezentanţilor oficiali ai comunităţii ştiinţifice şi a experţilor naţionali în Comitetele de Program ale Programului ORIZONT 2020

Anul 2015 a fost o perioadă de perfecţionare a sistemului de consultanţă-asistenţă a reprezentanţilor oficiali ai comunităţii ştiinţifice şi a experţilor naţionali de la structura caracteristica PC7 spre cea a Programului ORIZONT 2020, discutarea şi pregătirea unui nou pachet de lucru pentru anii 2016–2017 în cadrul H2020. În această ordine de idei, împreună cu activităţile naţionale în vederea pregătirii cercetătorilor spre participare în cadrul noului program, cu noi trăsături specifice şi un scop mai vast, Centrul Proiecte Internaţionale a întreprins un şir de măsuri în vederea pregătirii acestora pentru a prelua noile sarcini şi a reflecta componentele noului program.

În acest context, CPI a elaborat Ghidul reprezentanţilor oficiali ai comunităţii ştiinţifice şi a experţilor naţionali din Republica Moldova în Comitetele de Program din cadrul Programului ORIZONT 2020 şi alte documente necesare pentru organizarea eficientă a activităţii acestora la şedinţele Comitetelor de program, conform configuraţiilor strategice stabilite de Comisia Europeană.

Abordarea activităţii reprezentanţilor oficiali şi a experţilor naţionali în Comitetele de Program a trecut la una orientată spre oferirea informaţiei concretizate pentru fiecare categorie de beneficiari în parte. Centrul a instituit un mecanism de comunicare permanentă cu reprezentanţii oficiali şi experţii naţionali în Comitetele de Program, facilitând organizarea evenimentelor de amploare şi oferind cadrul necesar pentru activitatea acestora, inclusiv spaţiu pentru consultanţă în zilele de prezenţă şi prin organizarea seminarelor de informare la nivel naţional şi regional. Pe parcursul anului de referinţă, fiecare din reprezentanţii oficiali şi experţii naţionali au participat la câte 5–6 şedinţe ale Comitetelor de Program pe domeniul vizat. În cadrul şedinţelor Comitetelor de Program pentru domeniile: Secure, clean and efficient energy; Smart, green and integrated transport; Climate action, environment, resource efficiency and raw materials: Research Infrastructure; Strategic Configuration (covering also Spreading Excellence and Widening Participation and Science with and for Society) din partea Academiei de Ştiinţe a Moldovei au fost prezentate propuneri concrete la programele de lucru la apelurile din H2020, ce vor fi anunţate pentru perioada 2016–2017. De asemenea, reprezentanţii oficiali şi experţii naţionali în Comitetele de Program ale H2020 au o conexiune permanentă cu Oficiul pentru Ştiinţă şi Tehnologie al Republicii Moldova pe lângă Uniunea Europeană privind problemele puse în discuţie la şedinţele CPI, care prezintă un interes sporit şi pentru comunitatea ştiinţifică din Republica Moldova.

Oficiul pentru Ştiinţă şi Tehnologie al Republicii Moldova pe lângă Uniunea Europeană (MOST)

Integrarea în Spaţiul European de Cercetare a început să ia amploare din momentul în care echipele de cercetători din ţară au început să manifeste un interes sporit pentru apelurile lansate în cadrul programelor comunitare Programul Cadru 7 şi, ulterior, Programul Orizont 2020.

Odată cu asocierea la programele comunitare se impun şi un set de criterii la care trebuie să se racordeze întreaga comunitate ştiinţifică din Republica Moldova. Programul Orizont 2020 vine cu o gamă largă de apeluri, dar şi cu o gamă la fel de largă de reguli şi structuri noi. Programul Orizont 2020 mai are domenii ce solicită o atenţie sporită, finanţarea fiind distribuită printr-un set foarte divers de instrumente, iar legislaţia acestuia fiind în plin proces de ajustare.

În acest context, activitatea Oficiului Republicii Moldova pentru Ştiinţă şi Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană (MOST) devine extrem de necesară. Într-o perioadă în care schimbări de ordin politic, economic, social şi, implicit, ştiinţific se produc cu o viteză ameţitoare, iar deciziile în acest sens sunt luate, şi, până la un anumit punct, implementate la Bruxelles, Oficiului MOST îi revine sarcina să identifice, sintetizeze şi transleze operativ informaţia referitoare la principalele schimbări la nivelul politicilor în sfera ştiinţei şi inovării, să identifice şi să comunice prompt aspectele critice, care ar putea să stimuleze sau, dimpotrivă, să blocheze valorificarea potenţialului de cercetare al Republicii Moldova în proiectele europene de cercetare.

Prin intermediul Oficiului MOST, Republica Moldova este reprezentată în reţeaua oficiilor pentru ştiinţă şi tehnologie a Ţărilor Membre UE, IGLO. Această reţea este o structură prin intermediul căreia informaţia de ultimă oră, este prezentată, discutată şi, adesea, redirecţionată către Comisia Europeană cu anumite propuneri. Marele avantaj pentru Republica Moldova este că participă şi contribuie la acest proces, având acces la detalii oferite, în unele cazuri, doar Statelor Membre. De cealaltă parte, aceasta este o posibilitate de a promova potenţialul ştiinţific şi tehnologic din Republica Moldova în spaţiul european de cercetare.

În altă ordine de idei, MOST-ului îi revine sarcina să contribuie la avansarea dialogului dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană pe dimensiunea cercetării-inovării, prin participarea la şedinţele de lucru ale grupurilor din cadrul ERAC, Comitetelor de Program, conferinţelor cu participarea reprezentanţilor Comisiei Europene, precum şi a reprezentanţilor organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării a Ţărilor Membre ale Uniunii Europene.

Astfel, în perioada de referinţă activitatea MOST a fost orientată pe trei direcţii:

- Facilitarea dialogului dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană;
- Creşterea vizibilităţii Republicii Moldova în Spaţiul European de Cercetare;
- Identificarea instrumentelor cu şanse sporite de reuşită pentru cercetătorii autohtoni în participarea la programele comunitare.

Obiectivele date au putut fi realizate prin intermediul unui şir de activităţi formale, precum şi iniţiative proprii, dictate de priorităţile domeniului de cercetare şi inovare pentru Republica Moldova.

Astfel, participarea la şedinţele grupurilor de lucru ERAC şi la şedinţele Comitetelor de Program, Platforma IV pentru ţările din cadrul Parteneriatului Estic au permis crearea unei viziuni de ansamblu asupra tendinţelor principale din sfera politicilor în domeniul cercetării şi inovării, precum şi identificarea domeniilor de interes pentru cercetătorii din Republica Moldova în Comitetele de Program, şedinţe plenare a grupurilor de lucru ERAC, alte evenimente relevante.

Pe parcursul perioadei de referinţă reprezentantul MOST a participat la 14 şedinţe de o importanţă majoră, organizate de Comisia Europeană, în cadrul cărora au fost abordate o serie de probleme referitoare la cooperarea internaţională a Statelor Membre ale UE, precum şi a celor asociate la Programele Comunitare. În vederea familiarizării cu ultimele tendinţe ce ţin de implementarea politicilor de cercetare, educaţie, tematici ale proiectelor comunitare în curs, priorităţi a ţărilor-lider în aceste domenii, dar şi pentru extinderea reţelei de contacte din CE, organizaţiile pentru ştiinţă şi tehnologie din Bruxelles, altele decât cele membre IGLO, am participat la numeroase evenimente organizate la Bruxelles (32) – conferinţe (15), zile de informare (14), seminare (6), workshopuri (3), webinare (8), lansări/finalizări proiecte (6).

Uniunea Europeană în cadrul Programului H2020 şi-a declarat intenţia de a coopera mai activ cu Japonia, Coreea de Sud şi China, inclusiv prin susţinerea mobilităţii cercetătorilor din ţările membre şi cele asociate la H2020. Astfel, cercetătorii din RM ar putea aplica pentru Acţiunile Marie-Skladowska Curie (MSCA) cu centrele de cercetare din Japonia, Coreea de Sud, sau China drept instituţii gazdă.

Echilibrul gender în echipele de cercetare este un criteriu esenţial şi luat în serios de către evaluatorii propunerilor de proiecte pentru diferite instrumente ale H2020, fapt adus în discuţie la şedinţele câtorva Comitete de Program. Aspectul dat ar trebui tratat corespunzător de către echipele de cercetători din RM.

O altă problemă importantă este realizarea potenţialului acţiunilor COST care a fost formulată drept un deziderat al Comisiei Europene. Astfel, stimularea participării echipelor naţionale în acţiunile COST, se va încadra în priorităţile CE. Integrarea ştiinţelor socio-umaniste în domeniile relevante ale programului H2020 a fost reflectată în publicaţia CE – http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/news/integration-social-sciences-and-humanities-horizon-2020-participants-budget-and-disciplines. E important ca această publicaţie şi a fost distribuită unui număr mare de echipe de cercetare din RM, din toate domeniile, dat fiind faptul că dimensiunea socio-umanistă se vrea integrată în toate domeniile relevante.

Întrevederile cu reprezentanţii organizaţiilor din Bruxelles specializate pe consultanţă în elaborarea propunerilor de proiecte comunitare au servit un bun prilej de a disemina informaţii despre echipele de cercetare din Republica Moldova. În majoritatea cazurilor interesul acestor organizaţii a fost pentru domeniile sănătate, IT şi energie. *Catalogul grupurilor de cercetare din Republica Moldova* a servit drept un suport eficient în promovarea echipelor autohtone şi actualizarea acestuia până la următorul apel lansat de către CE şi care necesită o actualizare continuă.

Un aspect important al activităţii MOST pentru perioada 2015 a fost comunicarea eficientă cu CPI, Punctele Naţionale de Contact, beneficiarii din sfera ştiinţei şi inovării din Republica Moldova (Ministere, universităţi, ONG-uri).

Diseminarea rezultatelor activităţii MOST a fost realizată prin:

- Analiza şi sinteza informaţiei de ultimă oră în vederea diseminării acesteia prin intermediul Punctelor Naţionale de Contact;
- Elaborarea şi diseminarea notelor de informare potenţialilor beneficiari (Ministere şi universităţi);
- Elaborarea logoului MOST şi schimbarea designului blogului MOST - http://most2eu.blogspot.be/;
- Sintetizarea şi publicarea informaţiei pe blogul MOST- http://most2eu.blogspot.be/.
- Consultanţă la cerere.

Programul EURAXESS

EURAXESS este o iniţiativă unică, lansată de Comisia Europeană (Uniunea Europeană) pentru promovarea carierelor de cercetare şi facilitare a mobilităţii cercetătorilor din întreaga Europă. Academia de Ştiinţe a Moldovei a semnat la 3 octombrie 2011 Declaraţia de Angajament a Membrilor Serviciilor Reţelei EURAXESS. Prin această Declaraţie, instituţia auxiliară a AŞM – Centrul Proiecte Internaţionale, a fost desemnată în calitate de instituţie gazdă şi de legătură a Serviciilor de Reţea EURAXESS din Republica Moldova, cu scopul creării şi menţinerii portalului EURAXESS – Republica Moldova (www.euraxess.md), ca instrument de promovare a acestei iniţiative.

Ca urmare a configurării Reţelei Serviciilor programului de mobilitate EURAXESS din Moldova în anul 2015 aceasta de la numărul de 11 Puncte Locale de Contacte a crescut la 25, pe lângă aceasta a avut loc şi deschiderea oficială a două centre regionale de servicii EURAXESS – Centru *(Academia de Ştiinţe a Moldovei, Centrul Proiecte Internaţionale)* şi Sud *(Universitatea de Stat din Comrat)*. Centru regional Nord *(Universitatea "Alecu Russo" din Bălţi)* urmează a fi deschis oficial în 2016. Reţeaua constituie instrumentul de promovare a carierei de cercetare şi facilitarea mobilităţii cercetătorilor din întreaga Europă, oferind asistenţă individuală cu privire la problemele administrative, legale, acomodare, cursuri etc.

În scopul promovării şi informării comunităţii ştiinţifice, au fost editate şi distribuite peste 1500 de pliante informative (distribuite în cadrul zilelor de informare, consultanţă, trainingurilor, workshop-urilor, evenimentelor: Zilele Europei, Noaptea Cercetătorilor Europeni 2015, EURAXESS on Tour, Infoinvent 2015). Pe lângă pliante au fost elaborate 100 de postere, plasate în organizaţiile de cercetare, universităţi, organizaţii dedicate în totalitate programului de mobilitate a cercetătorilor EURAXESS şi beneficiilor acestuia, precum şi în cadrul evenimentelor sus-menţionate.

Pe parcursul anului 2015 au fost negociate cu reprezentanţii diferitor instituţii condiţiile de semnare a acordului de parteneriat ce reglementează cooperarea între părţi în atingerea obiectivului comun de a oferi servicii de calitate a programului de mobilitate EURAXESS pentru clienţii acestora. Astfel, au fost semnate acorduri de parteneriat cu următoarele organizaţii:

- Agenţia pentru Informaţii din Ţările Sursă – NEXUS Moldova;
- Organizaţia pentru dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii;
- Reţeaua de Transfer Tehnologic a Moldovei;
- Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic;
- A.O. Asociaţia Naţională a Apicultorilor din Republica Moldova.

În vederea atingerii obiectivelor comune, părţile au convenit asupra următoarelor responsabilităţi:

- asigurarea instruirii necesare cu privire la serviciile prestate de părţi;
- oferirea feedback-ului sistematic cu privire la calitatea şi oportunitatea serviciilor furnizate;
- participarea la evenimentele comune sau activităţile organizate de una sau ambele părţi;

- oferirea serviciilor de calitate clienţilor partenerilor;
- furnizarea în timp util a informaţiilor legate de serviciile prestate de către partener selectate şi care au relevanţă pentru clienţi.

În 2015, s-a accentuat rolul paginii EURAXESS Moldova de pe reţeaua de socializare Facebook, un instrument ce aduce mai aproape tinerii cercetători de oportunităţile şi beneficiile programului de mobilitate EURAXESS. Zilnic sunt plasate noutăţi ce ţin de activităţile în cadrul programului EURAXESS, evenimentele ce se desfăşoară atât în ţară, cât şi străinătate. De asemenea, pentru a fi mai aproape de comunitatea ştiinţifică, ca factor multiplicator în anul 2015 peste 50 de organizaţii au postat logoul EURAXESS pe paginile web, rezultatul fiind lărgirea reţelei serviciilor programului de mobilitate EURAXESS sus-menţionate.

Pentru informarea publicului larg la nivel naţional au fost publicate mai multe articole pe diferite canale informative, de asemenea 2 prezenţe radio, 1 prezenţă TV şi publicarea periodică a buletinelor informative.

Crearea serviciului de asistenţă (Help–Desk) pe portal naţional www.euraxess.md a asigurat asistenţa şi consultanţa a peste 30 de persoane din străinătate, inclusiv membrii Diasporei ştiinţifice din Moldova, care au fost motivaţi să efectueze stagii de muncă, schimb de experienţă în Moldova. Pe lângă acordarea asistenţei, pe portal se plasează periodic noutăţi, informaţii utile vizitatorilor care accesează site-ul dat.

Comunicarea cu comunitatea ştiinţifică s-a efectuat şi prin organizarea sesiunilor informative, peste 30 în acest an, prezenţa la aceste sesiuni întrunind un număr de aproximativ 1000 de persoane. Totodată, în cadrul acestor sesiuni a fost oferită asistenţă individualizată şi diseminată informaţia cu privire la diferite evenimente organizate de partenerii din străinătate: seminare, traininguri, conferinţe cu tangenţă la iniţiativele programului pentru cercetători şi reprezentanţii organizaţiilor interesate.

Carta Europeană a Cercetătorului şi Codul de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorului

O altă realizare a iniţiativei programului de mobilitate EURAXESS la nivel naţional a fost stimularea instituţiilor de cercetare din Moldova să subscrie la standardele „Strategiei de resurse umane pentru cercetători" (Human Resources Strategy for Researchers - HRS4R), un instrument care ajută angajatorii şi finanţatorii din sfera cercetării să aplice principiile Cartei & Codului în practică, definind astfel drepturile şi obligaţiile acestora, ceea ce a dus la obţinerea logoului „Excelenţa în cercetare" şi, prin urmare, la creşterea transparenţei, vizibilităţii şi prestigiului la nivel internaţional a instituţiilor beneficiare ale acestuia. Recunoaşterea Comisiei Europene prin acordarea logoului „Excelenţa în cercetare" conferă instituţiei:

- un indicator de performanţă al instituţiei;
- un grad sporit de credibilitate la nivel extern;
- stabilirea parteneriatelor cu instituţiile similare din strainătate;
- un avantaj în procesul de evaluare a proiectelor înaintate la nivel internaţional.

Au fost organizate şedinţe pentru acordarea serviciilor de consultanţă, privind implementarea practică a prevederilor Cartei Europene a Cercetătorilor şi Codului de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor, prin demararea procesului de efectuare a analizei interne şi integrării acestor prevederi în propriile strategii ale resurselor umane:

- Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale
- Universitatea Agrară de Stat din Moldova
- Institutul de Cercetări Juridice şi Politice, AŞM
- Institutul de Istorie al AŞM
- Universitatea de Studii Europene din Moldova
- Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu", AŞM
- Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" etc.

A fost distribuit instituţiilor interesate un chestionar, ce s-a axat pe cuantificarea indicatorilor pentru a determina nivelul la care sunt aplicate principiile Cartei şi Codului pe cele patru dimensiuni-cheie în organizaţiile de cercetare-dezvoltare: Recrutarea deschisă a cercetătorilor şi portabilitatea granturilor; Securitatea socială; Atractivitatea condiţiilor de angajare şi de lucru; Dezvoltarea competenţelor profesionale şi oportunităţi de pregătire a cercetătorilor.

Fiind cea mai activă şi consecventă la capitolul Human Resources Strategy for Researchers – HRS4R, Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei (UnAŞM), care a dat startul procesului de aplicare în practică a Cartei şi Codului, a fost urmată de Universitatea de Stat din Moldova care a obţinut logoul în data de 17 iulie 2015 şi Institutul Naţional de Cercetări Economice în data de 6 septembrie 2015.

Actualmente Universitatea de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu" se află în procesul de evaluare, dosarul fiind transmis în data de 9 noiembrie 2015. Pe lângă aceasta şi alte organizaţii din sectorul cercetare-dezvoltare se află în procesul de iniţiere a implementării principiilor Cartei şi Codului şi de obţinere a logoului „Excelenţă în Cercetare".

Un alt indicator al recunoaşterii importanţei, eficienţei şi succesului Reţelei Naţionale de Servicii EURAXESS a fost includerea Republicii Moldova în programul EURAXESS – on tour, în care două autobuze interactive au vizitat timp de două luni 34 de oraşe din 16 ţări europene, ajungând la 5 noiembrie 2015 şi la Chişinău, pentru a oferi tinerilor cercetători informaţii despre paşii necesari pentru integrarea în peisajul cercetării şi inovării, oferit de Spaţiul European de Cercetare. La acest eveniment au participat peste 250 de persoane, ceea ce a fost un lucru impresionant pentru experţii care au venit din Bruxelles, şi a fost menţionat la evenimentul din Bridgehead Organisation meeting din luna noiembrie.

Dezvoltarea activităţilor de cooperare internaţională

În perioada de referinţă, Centrul Proiecte Internaţionale a contribuit la susţinerea cercetătorilor din Moldova prin diverse instrumente ce urmăresc conectarea mediului de cercetare local cu cel din Spaţiul European de Cercetare.

Luând în consideraţie comunicarea Comisiei Europene SEC (COM(2012) 392 „A Reinforced ERA Partnership for Excellence and Grow", February Competitivenes Council Conclusion on the 2014 Progress Report (2014), ERAC Opinion the ERA Roadmap 2015-2020 (20.04.2015), statele membre ale Uniunii Europene au elaborat Foaia de parcurs pentru integrarea în Spaţiul European de Cercetare (ERA Roadmap) la nivel European şi indicatorii pentru monitorizarea şi evaluarea impactului pozitiv al Foii de parcurs pe durata anului 2015. Concomitent, statele membre ale UE şi cele asociate la Uniunea Europeană au fost invitate de a elabora Strategii Naţionale şi Foi de parcurs (ERA Roadmap) până la mijlocul anului 2016. Pornind de la scopul principal – integrarea în SEC, Centrul Proiecte Internaţionale a elaborat proiectul Strategiei Naţionale pentru integrarea în Spaţiul European de Cercetare, care prezintă o Foaie de parcurs de interes naţional şi în acest context va contribui la realizarea priorităţilor SEC şi promovarea imaginii pozitive a ştiinţei autohtone la nivel naţional şi european. Actualmente acest document este în proces de discuţii cu participarea experţilor europeni şi care se va finaliza la mijlocul anului 2016.

Facilitarea integrării în ERA poate fi realizată prin diferite oportunităţi oferite în cadrul iniţiativelor şi proiectelor UE. În cadrul proiectului PC7 IncoNet EaP:„STI International Cooperation Network for Eastern Partnership Countries", au fost oferite *Granturile de Mobilitate* acordate beneficiarilor pentru participare la evenimente europene de brokerage sau evenimente ştiinţifice de anvergură, organizate în ţările membre ale UE şi cele asociate. Scopul acestei iniţiative constă în promovarea participării reprezentanţilor mediului academic şi de afaceri pe domeniile *sănătate, energie şi schimbări climatice* la Programul Cadru Orizont 2020. În acest sens, au fost acordate un număr de 12 granturi de mobilitate în bază de concurs.

Participând la evenimentele menţionate, beneficiarii au avut oportunitatea de a stabili contacte cu parteneri europeni din domeniul de activitate, de a-şi extinde reţeaua ştiinţifică, de a-şi prezenta propunerile de proiect unui auditoriu extins, de a stabili parteneriate de lungă durată şi de a aplica în comun la proiecte de cercetare europene în cadrul programului H2020.

O activitate relevantă în scopul fortificării capacităţilor cercetătorilor şi oamenilor de afaceri în procesul de scriere şi aplicare a proiectelor la Programul Orizont 2020, o constituie trainingurile cu participarea experţilor europeni. În această ordine de idei, menţionăm evenimentul axat pe sistemul informaţional de cercetare al Estoniei, Portalul Participantului, elaborarea şi depunerea unei propuneri de proiect în Orizont 2020, care s-a desfăşurat în incinta Academiei de Ştiinţe a Moldovei în perioada 2–3 aprilie 2015. În calitate de traineri au participat experţii din cadrul Consiliului de Cercetare al Estoniei şi s-a desfăşurat în cadrul proiectului moldo-estonian "Moldova-Research Horizon Plus", finanţat de Ministerul Afacerilor Externe al Estoniei.

De asemenea, la data de 11 noiembrie 2015, Centrul Proiecte Internaţionale a organizat un atelier de lucru axat pe domeniile Programului Orizont 2020: *Inovarea în IMM-uri, Accesul la finanţarea de risc, sănătate, energie, schimbări climatice.* În calitate de experţi au participat Puncte Naţionale de Contact din Belgia, Paris şi Germania. Un număr total de 270 de participanţi au fost prezenţi la acest training, având posibilitatea de a adresa întrebări practice ce ţin de propunerile de proiecte şi diverse aspecte ale Programului Orizont 2020. Evenimentul a fost organizat cu suportul financiar al Comisiei Europene, prin intermediul programului PC7 IncoNet EaP.

Crearea sinergiilor între programul Orizont 2020, programul COSME şi Reţeaua Europeană a Întreprinderilor (EEN) se reflectă în agenda cooperării Comisiei Europene cu ţările din cadrul Parteneriatului Estic. În acest sens, Institutul pentru Cercetare Tehnologică PAN (IPPT PAN) din Polonia, în comun cu TBI Kharkov Technologies (KT) din Ucraina cu suportul CE au organizat la data de 26 februarie 2015, la Kiev (Ucraina) un atelier de lucru axat pe Reţeaua Europeană a Întreprinderilor. Scopul acestui eveniment a constat în expunerea exemplelor de succes privind cooperarea ţărilor din Parteneriatul Estic cu ENN. Cu suportul CPI, au fost desemnaţi reprezentanţi ai Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic, Agenţiei de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Organizaţiei pentru Dezvoltarea Sectorului IMM pentru a lua parte la eveniment participând, totodată, la discuţii şi împărtăşind experienţa de cooperare cu EEN.

La data de 23 aprilie 2015, reprezentanţii Centrului Proiecte Internaţionale, în comun cu părţile interesate din domeniul cercetării-inovării din regiunea Dunării, au participat la atelierul de lucru „Programele Europene de Cercetare şi Inovare: stimularea participării reprezentanţilor regiunii Dunării la Programul Orizont 2020, cu un accent special pe IMM-uri", care s-a desfăşurat la Kiev, Ucraina. Acest eveniment face parte dintr-o serie de 3 ateliere de lucru menite să continue dialogul politic lansat în iulie 2014 în cadrul Proiectului Danube-INCO.NET pentru atingerea obiectivelor Spaţiului European de Cercetare şi Uniunea Inovării a Strategiei Europa 2020. Drept rezultat al prezentărilor expuse şi discuţiilor lansate, a fost elaborat un document de recomandări pentru a servi drept sursă de inspiraţie pentru factorii de decizie politică în promovarea unor condiţii-cadru adecvate ce vor permite actorilor din domeniul cercetării şi inovării, în special a întreprinderilor mici şi mijlocii din ţările non-UE, să participe activ la programele internaţionale pentru cercetare şi inovare, dar în primul rând la Orizont 2020.

Evidenţa proiectelor internaţionale, scutirea de taxe, menţinerea paginii web al CPI

Centrul Proiecte Internaţionale (AŞM) ţine evidenţa proiectelor internaţionale câştigate în cadrul diferitor programe cu scopul de a prezenta în termenii stabiliţi lista proiectelor pentru publicarea acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Proiectele internaţionale, susţinute de organismele financiare internaţionale, destinate sferei ştiinţei şi inovării sunt scutite de impozite şi taxe în anul de referinţă, conform tab. nr. 6, Anexa nr.1 la Acordul de Parteneriat între Guvernul

Republicii Moldova şi Academia de Ştiinţe a Moldovei pentru anul de referinţă şi incluse în Hotărârea de Guvern nr.246 (Anexa 2), care ulterior sunt publicate trimestrial în Monitorul Oficial.

Un instrument eficient de informare şi promovare privind oportunităţile Programelor bilaterale şi multilaterale, programelor comunitare europene este Portalul Centrului Proiecte Internaţionale http://cpi.asm.md/, care reprezintă o sursă de informaţii utile destinate publicului larg, cercetători, masteranzi doctoranzi etc., unde se pot găsi materialele necesare privind apelurile curente în cadrul Programului-cadru Orizont 2020, căutarea de parteneri potenţiali, precum şi multe alte activităţi, inclusiv zile de informare, traininguri, consultaţii desfăşurate pe teritoriul Republicii Moldova şi în străinătate. Suplimentar a fost creată pagina oficială a Centrului Proiecte Internaţionale pe reţeaua de socializare Facebook https://www.facebook.com/Centrul-Proiecte-Internationale-349877101789181/?fref=ts, unde sunt diseminate publicului larg noutăţi, apeluri deschise, traininguri, evenimente etc. Periodic pagina web: cpi.asm.md este monitorizată şi întreţinută de către administrator cu cele mai relevante noutăţi, evenimente, apeluri deschise etc.

Activitatea CPI în 2016

În anul 2016, CPI va continua activităţile pentru implementarea statutului de ţară asociată la Programul Orizont 2020 prin:

- Anunţarea apelurilor bilaterale de concurs cu România, Ucraina, STCU şi apelurilor multilaterale în cadrul proiectelor ERA-Net CoFund;
- Coordonarea activităţii Reţelei Punctelor Naţionale de Contact, participarea la şedinţele Comitetelor de Program ale Programului Orizont 2020, activitatea Oficiului MOST;
- Promovarea în continuare a Programului paneuropean EURAXESS prin configurarea Reţelei Serviciilor programului de mobilitate EURAXESS, facilitarea mobilităţii cercetătorilor din întreaga Europă, oferind asistenţă individuală cu privire la problemele administrative, legale, acomodare, cursuri;
- Promovarea instrumentului de punere în aplicare a principiilor Cartei & Codului în practică, definind astfel drepturile şi obligaţiile acestora, rezultând în obţinerea logoului „Excelenţa în cercetare";
- Organizarea evenimentelor de promovare a oportunităţilor oferite în cadrul Programului Orizont 2020 prin organizarea zilelor de informare, seminarelor practice de scriere a proiectelor cu implicarea experţilor străini atât la nivel naţional, cât şi regional, videoconferinţelor şi webinarelor pe domenii, consultaţiilor individuale, participarea la Zilele Europei, organizarea evenimentelor de promovare a ştiinţei autohtone în societate – „Researchers Night", „Science Slam" ş.a.;
- Diversificarea actorilor prin atragerea reprezentanţilor IMM-urilor, sectorului privat şi ONG-urilor în activităţile organizate privind promovarea oportunităţilor oferite de Programul-cadru Orizont 2020;
- Ridicarea vizibilităţii comunităţii ştiinţifice la nivel european şi internaţional prin promovarea profilurilor instituţiilor din R&D şi prin intermediul reţelelor de socializare, reţelor internaţionale a Punctelor Naţionale de Contact pe domenii şi alte surse electronice.

6.11. Activitatea Centrului pentru Finanţarea Cercetărilor Fundamentale şi Aplicative

Centrul pentru Finanţarea Cercetării Fundamentale şi Aplicative (CFCFA) are în sarcina sa un spectru larg de activităţi care au drept scop implementarea calitativă a politicii naţionale în domeniul cercetării ştiinţifice fundamentale şi aplicative prin prisma unui mecanism clar şi transparent. Una dintre funcţiile principale ale CFCFA este monitorizarea şi desfăşurarea cu succes a concursurilor activităţilor în sfera ştiinţei şi inovării, care presupune:

- pregătirea şi lansarea apelurilor;

• desfăşurarea concursului programelor/proiectelor prin recepţionarea şi verificarea eligibilităţii propunerilor de proiecte în conformitate cu criteriile de evaluare aprobate;

• transmiterea propunerilor de proiecte spre expertizare;

• elaborarea listei proiectelor expertizate, întocmirea proiectului de hotărâre pentru examinare şi respectiv aprobare spre finanţare, înaintat Consiliului Suprem.

Pentru asigurarea activităţii Centrului pentru Finanţarea Cercetărilor Fundamentale şi Aplicative (CFCFA) pentru anul 2015 au fost alocate surse financiare de la bugetul de stat în mărime de 590,3 mii lei.

Pe parcursul anului 2015, CFCFA a organizat concursuri de proiecte în sfera ştiinţei şi inovării, după cum urmează:

Nr. d/o	Tipul Proiectelor	Numărul propunerilor de proiecte	
		Depuse	Acceptate pentru finanţare
1.	Proiecte pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice pentru anul 2015	20	15
2.	Proiecte pentru editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare) pentru anul 2015	10	10
3.	Proiecte pentru anul 2016–2017 din cadrul programelor de stat	19	18
4.	Proiecte pentru tinerii cercetători pentru anii 2016–2017	23	17
TOTAL		**72**	**60**

De asemenea, CFCFA este responsabil de contractarea şi monitorizarea desfăşurării programelor/proiectelor de cercetări fundamentale şi aplicative.

Astfel, pe parcursul anului 2015 CFCFA a monitorizat:

Nr. d/o	Tipul Proiectelor	Numărul proiecte
1.	Proiecte din cadrul Programelor de Stat	24
2.	Proiecte de cercetare ştiinţifică fundamentală şi aplicativă	244
3.	Proiecte pentru Tinerii Cercetători	37
4.	Proiecte pentru editarea monografiilor ştiinţifice (lucrări de valoare)	10
5.	Proiecte pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice	15
TOTAL		330

În vederea realizării cu succes a funcţiilor sale, CFCFA a continuat şi în anul 2015 activităţile ce ţin de asistenţă şi administrare a sistemului de suport şi a bazelor de date tematice, de promovare şi cooperare la nivel naţional şi internaţional prin deschidere şi diseminare continuă a activităţii.

Un compartiment important al activităţii CFCFA a ţinut de efectuarea studiilor în domeniul managementului ştiinţei, acestea sunt orientate spre cercetarea şi perfecţionarea:

• Managementului activităţilor de cercetare în cadrul programelor/proiectelor de cercetare-dezvoltare implementate;

• Formelor de întocmire şi prezentare a actelor de primire-predare a lucrărilor de cercetare ştiinţifică şi a dărilor de seamă (intermediare şi finale);

• Formelor de întocmire şi prezentare a propunerilor de proiecte (pachete de informaţii);

• Instrumentelor de finanţare aplicate în UE în vederea preluării celor mai bune practici;

• Mecanismelor de monitorizare a evoluţiei activităţii în cadrul proiectelor de cercetare-dezvoltare;

• Formelor de automatizare a circuitului documentaţiei din domeniul de competenţă prin prisma aplicării noilor tehnologii IT etc.

Pe parcursul anului 2015 s-a efectuat completarea, păstrarea şi evidenţa documentelor proiectelor de cercetare în derulare, precum şi a celor finalizate. De asemenea, a fost actualizată informaţia pe pagina oficială www.cfcfa.asm.md.

6.12. Activitatea Consiliului Consultativ de Expertiză

Conform legislaţiei naţionale sarcina de bază a CCE este de a organiza şi utiliza un sistem de acţiuni care au ca scop analiza şi evaluarea concepţiilor de programe de stat, de inovare şi transfer tehnologic şi propunerilor de proiecte din cadrul acestora, propunerilor de proiecte de cercetări ştiinţifice fundamentale, aplicative, independente, de organizare a manifestărilor ştiinţifice, lucrărilor de valoare şi dosarelor privind acordarea premiilor AŞM, executorilor şi a rezultatelor cercetării ştiinţifice, formularea concluziilor argumentate ştiinţific despre raţionalitatea şi oportunitatea efectuării acestor lucrări din contul mijloacelor bugetului de stat şi din alte surse de finanţare.

Anul 2015 pentru CCE a fost important în consolidarea activităţii, atât din punct de vedere instituţional, cât şi operaţional. Activitatea CCE s-a concentrat, în special, asupra cercetării şi ajustării procesului de expertiză la standardele spaţiului european, pe conformarea obiectivelor instituţiei la scopul şi sarcinile politicii de stat din sfera ştiinţei şi inovării, dezvoltarea cooperării cu instituţiile de peste hotare din domeniul expertizei proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării, atragerea experţilor străini în evaluarea proiectelor naţionale, întărirea cadrului legislativ cu referire la procesul de expertiză, creşterea şi întărirea culturii evaluării proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării, asigurarea transparenţei în activitatea CCE etc.

Din punct de vedere instituţional, CCE este o instituţie publică din sfera ştiinţei şi inovării şi are calitatea de persoană juridică, subordonată CSŞDT a Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Pe lângă CCE este constituit Colegiul CCE, membrii căruia sunt selectaţi din rândurile savanţilor şi specialiştilor notorii pe domenii la propunerea Secţiilor de Ştiinţe ale AŞM şi aprobaţi prin hotărârea CSŞDT a Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Pe parcursul anului 2015, membrii Colegiului CCE, alături de angajaţii CCE, au participat la acţiunile ţintă menite să asigure buna desfăşurare a concursurilor de proiecte.

Organizarea şi desfăşurarea procesului de evaluare

Rezultatul principal al activităţii CCE este reflectat prin antrenarea experţilor independenţi calificaţi şi efectuarea expertizei proiectelor înaintate la diferite concursuri. În funcţie de tipul obiectelor expertizei, propunerile de proiecte sunt transmise la unul, doi sau trei experţi. În cazuri excepţionale, urmare a acordurilor internaţionale sau la solicitarea instituţiilor care lansează apelurile de concursuri, la expertizarea propunerilor de proiecte pot fi antrenaţi doi sau mai mulţi experţi independenţi.

Astfel, pe parcursul anului 2015, CCE a gestionat următoarele obiecte ale expertizei:

• Proiecte AITT	28
• Proiecte internaţionale bilaterale	87
• Proiecte pentru tineri cercetători	18
• Proiecte din programele de stat	18
• Dosare la concurs pentru premiile AŞM	33
• Monografii/Lucrări de valoare	10
• Manifestări ştiinţifice	15
• Proiecte instituţionale	11
• Conectarea Centrelor de Excelenţă din Republica Moldova la Infrastructura de Cercetare Europeană – 2015	19
• **Total obiecte expertizate**	**239**
• **Total evaluări individuale**	**430**

Pentru realizarea procesului de evaluare CCE a încheiat 201 contracte. Pentru achitarea serviciului de expertiză experţilor individuali contractaţi au fost folosiţi 273,3 mii lei.

Asigurarea unei expertize obiective şi concludente a fost şi rămâne obiectivul major pentru CCE, iar una din modalităţile de realizare a acestuia a fost încadrarea experţilor independenţi de peste hotare. Un aport deosebit l-au avut membrii diasporei moldoveneşti de peste hotare şi angajaţii serviciului public. Spre deosebire de anii precedenţi, în anul curent, CCE a antrenat în procesul de evaluare cetăţeni ai Republicii Moldova care activează în sistemul academic de peste hotare şi angajaţi ai serviciului public din Republica Moldova cu experienţă înaltă de calificare, inclusiv miniştri, viceminiştri, personalităţi notorii. Mai mult, CCE a reuşit să antreneze şi cetăţeni străini în procesul de evaluare.

Pe parcursul perioadei de referinţă, CCE a fost implicat în elaborarea indicatorilor de performanţă a cercetării ştiinţifice pentru un proces de expertiză eficient. Rezultatul a fost proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la criteriile de evaluare a proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării.

Realizarea planului de activitate

1. A fost elaborată o nouă fişă de evaluare a dosarelor înaintate la concursul pentru premiile AŞM în conformitate cu Regulamentul pentru decernarea premiilor AŞM şi indicatorii de performanţă prevăzuţi, fiind suspusă aprobării CSSDT al AŞM.

2. În colaborare cu AITT a fost elaborată o nouă fişă de evaluare a propunerilor de proiecte independente de dezvoltare a infrastructurii de inovare, aprobată de CSŞDT al AŞM.

3. A fost examinată Anexa 4 a Acordului de parteneriat dintre AŞM şi Guvernul Republicii Moldova pentru anul 2014 şi Regulamentul cu privire la decernarea premiilor AŞM, fiind înaintate CSŢDT un şir de propuneri şi sugestii, în scopul perfecţionării, ajustării şi completării acestora.

4. În baza Anexei 4 a Acordului de parteneriat dintre Guvern şi AŞM, a Codului pentru ştiinţă şi inovare şi altor acte normative, precum şi în urma studierii minuţioase a procesului de evaluare a proiectelor de cercetare din Republica Moldova, a fost elaborat Regulamentul cu privire la procedura de expertiză şi documentele aferente aprobat ulterior de CSŞDT prin Hotărârea nr. 180 din 30.04.2015. Regulamentul este utilizat în procesul de evaluare, fiind postat pe pagina web cce.asm.md

5. În baza Regulamentului cu privire la procedura de expertiză şi documentele aferente a fost elaborat Ghidul expertului – document aprobat de CSŞDT prin Hotărârea nr.180 din 30.04.2015 şi utilizat în procesul de evaluare. Ghidul expertului oferă răspunsuri la principalele întrebări cu privire la procesul de expertiză realizat de IP CCE, şi este un îndrumar pentru expert. Au fost editate broşuri şi repartizate experţilor independenţi înscrişi în baza de date.

6. A fost demarată elaborarea unei metodologii de evaluare anuală a performanţei expertului independent antrenat în procesul de expertiză, astfel încât să creeze competitivitate între experţii antrenaţi, să sporească responsabilitatea, eficienţa şi eficacitatea serviciului de expertiză. Au fost solicitate propuneri din partea organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării privind înaintarea de noi candidaţi de experţi independenţi în domeniu. Au fost examinate şi actualizate dosarele experţilor, precum şi actualizată şi completată Baza de date, candidaturile experţilor fiind propuse Colegiului CCE spre validare.

7. A fost semnat Acordul de parteneriat dintre IP CCE AŞM şi Unitatea Executivă pentru Finanţarea Învăţământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării şi Inovării (UEFISCDI), Bucureşti, România. Au fost identificate posibilităţile de colaborare.

8. A fost studiată experienţa în domeniul evaluării proiectelor de cercetare din mai multe ţări ale lumii (România, Cehia, Franţa, Marea Britanie), fiind elaborate două studii comparative plasate pe pagina web a CCE: *Evaluarea proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării în Republica Moldova şi România* şi *Aspecte generale şi specifice ale evaluării proiectelor de cercetare (Franţa, Marea Britanie, Cehia, România, Republica Moldova)*.

9. A fost analizat Regulamentul cu privire la alegerea membrilor corespondenţi şi a membrilor titulari ai AŞM şi au fost formulate un şir de propuneri cu privire la îmbunătăţirea documentului.

10. A fost reformată şi îmbunătăţită pagina web a instituţiei, fiind întreţinută şi completată cu noi informaţii.

11. Au fost perfecţionate documentele aferente privind evaluarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii conform Strategiei inovaţionale a Republicii Moldova pentru perioada 2013–2020.

12. Au fost organizate şi desfăşurate 7 şedinţe ale Colegiului CCE.

13. Angajaţii au participat la patru manifestări ştiinţifice peste hotare privind procesul evaluării în domeniu şi sunt implicaţi în realizarea Proiectului „Back sea Horizont".

14. Au fost organizate consultări cu experţii în scopul îmbunătăţirii calităţii evaluării obiectelor supuse expertizei.

Dezvoltarea obiectivelor

Unul din obiectivele de bază ale CCE este întărirea credibilităţii în procesul de evaluare. În acest sens, procesul de expertiză trebuie planificat, iniţiat şi realizat în timp util, în aşa fel încât să asigure tuturor subiecţilor implicaţi suficient timp pentru a acţiona adecvat şi legal. În special în cazul concluziilor formulate ca rezultat al expertizei care trebuie să servească la luarea deciziilor şi la îmbunătăţirea acţiunilor de către directorii de proiect. Expertiza trebuie să ofere o examinare şi o descriere corectă a punctelor tari şi punctelor slabe ale proiectelor.

Un alt obiectiv reprezintă internaţionalizarea procesului de expertizare. În acest context, obiectivul major este expertizarea fiecărui proiect de câte un expert local şi unul din afara ţării. Atingerea acestui obiectiv este condiţionată de trecerea integrală a înaintării propunerilor de proiecte în limba engleză.

CCE continuă să-şi concentreze eforturile în a asigura o apreciere completă, corectă şi nepărtinitoare prin verificare preliminară a informaţiilor prezentate în cadrul proiectului de către angajaţii instituţiei. Analiza informaţiilor va fi realizată în mod optim pentru a răspunde întrebărilor de evaluare şi să nu poată fi pusă la îndoială veridicitatea informaţiilor prezentate, de gradul de inovaţie a proiectului depus, precum şi de siguranţă faţă de capacitatea de realizare a proiectului de către echipa proiectului.

Evaluarea colegială este o metodă tradiţională şi dezvoltată în spaţiul european, care reprezintă o evaluare calitativă de către experţii independenţi. Avantajele acesteia constau în soluţionarea rapidă a problemelor apărute în activitatea experţilor independenţi şi echipa proiectului, monitorizarea de către instituţie a calităţii serviciului prestat de expertul independent în procesul de evaluare.

Un alt obiectiv urmat de CCE în 2015 a fost începerea discuţiilor cu întreprinderile specializate în vederea creării platformei electronice pentru realizarea procesului de expertiză. Acest sistem electronic va facilita lucrul expertului pentru completarea fişelor de evaluare şi va permite monitorizarea lucrului expertului la fiece etapă de către CCE, informarea în timp membrilor colegiului instituţiei despre propunerile de proiecte aflate în procesul de expertiză. De asemenea, acest sistem va asigura păstrarea proiectelor în format electronic în cadrul instituţiei, va îmbogăţi baza de date a experţilor naţionali şi internaţionali prin înregistrarea acestora online, va facilita organizarea ofertei tehnice cu privire la încadrarea experţilor, va asigura transmiterea informaţiei cu uşurinţă între experţi şi instituţie, va facilita schimbul experienţei şi a bunelor practici.

Formarea continuă a membrilor CCE este un segment important în dezvoltarea instituţiei. Schimbările dinamice în domeniul cercetării şi inovării, pe lângă intenţia declarată a mediului academic de a se integra în Spaţiul European de Cercetare, devin argumente convingătoare pentru necesitatea adaptării actorilor vizaţi de aceste transformări. Într-un atare context, CCE şi-a susţinut şi stimulat colaboratorii în vederea formării continue, dezvoltării de noi competenţe şi stabilirii unor relaţii profesionale cu parteneri din ţară, dar şi din afara acesteia. Dat fiind că pe parcursul anului 2015 au

fost organizate evenimente cu participarea experţilor din străinătate, aceştia fiind invitaţi în cadrul unor proiecte Orizont 2020, colaboratorii CCE au avut posibilitatea de a se familiariza cu practicile internaţionale actuale de elaborare şi evaluare a proiectelor.

În procesul promovării reformelor din sectorul cercetării CCE a demarat lucrul asupra tratării de către public a procesului de expertiză a proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării ca instrument de dezvoltare a cercetării ştiinţifice. În vederea întăririi credibilităţii s-au organizat zile de informare, participarea activă la diverse manifestări ştiinţifice pentru informarea publicului despre activitatea instituţiei. De asemenea, s-au organizat conferinţe de presă, publicarea de articole în ziare şi reviste locale, pe pagini electronice diverse.

6.13. Activitatea serviciului de audit intern

Statutul şi independenţa auditului intern. *Serviciul audit intern* (în continuare SAI) este instituit în conformitate cu prevederile legale cu incidenţă în domeniu. Pentru asigurarea independenţei necesare desfăşurării obiective activităţii de audit intern SAI se află în subordinea directă a preşedintelui AŞM, asigurându-se accesul şi raportarea directă la acest nivel, precum şi independenţa funcţională necesară unei activităţi obiective a disfuncţionalităţilor constatate şi a stabilirii unor recomandări adecvate.

Realizări şi performanţe înregistrate. Reieşind din misiunea auditului intern, prin activităţile desfăşurate, SAI are menirea să furnizeze evaluări independente şi obiective ale sistemului de management financiar şi control intern din cadrul AŞM şi a instituţiilor din subordine, cu scopul de a oferi asigurare şi consiliere, asistând managementul în atingerea obiectivelor. Preocuparea principală a SAI, în special în semestrul II al anului 2015 a fost de a evalua procesele operaţionale din cadrul AŞM şi a instituţiilor din subordine, prin prisma riscurilor asociate, furnizând asigurări rezonabile privind eficienţa şi eficacitatea controlului managerial.

În perioada raportată activitatea de audit intern a fost desfăşurată în conformitate cu planul anual de acţiuni al SAI. În ceea ce priveşte fundamentarea planului anual de audit public intern pentru anul 2015, acesta nu s-a bazat totalmente pe o evaluare a riscurilor asociate activităţilor, programelor, proiectelor şi operaţiunilor, ci mai mult pe o apreciere a acestora pe baza experienţei auditorilor şi a unor semnale exterioare.

Astfel, în decursul anului 2015 au fost realizate 7 misiuni de audit (anul 2014:6) dintre care 5 misiuni planificate şi 2 misiuni ad-hoc, solicitate de către conducerea AŞM. Domeniile de audit au fost:

- ***Proces bugetar***
- Activităţi financiare sau cu implicări financiare desfăşurate de către instituţia publică *(instituţia auditată: Institutul de Zoologie).*
- ***Proces financiar contabil***

- Sistem contabil şi fiabilitatea acestuia *(instituţii auditate: Institutul de Ecologie şi Geografie; Institutul de Matematică şi Informatică; Institutul Patrimoniului Cultural).*

- ***Procesul de achiziţii publice***

- Evaluarea sistemului de control intern ataşat activităţilor de achiziţii publice; aspecte de management financiar *(instituţia auditată: Grădina Botanică (Institut)).*

- Misiuni ad-hoc – 2 *(instituţii auditate: ÎS Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale; Biblioteca Ştiinţifică Centrală „A. Lupan" (Institut)).*

Activităţile de audit au avut drept scop evaluarea proceselor prin prisma controlului intern existent, precum şi consilierea managementului pentru a consolida sistemul de management financiar şi control existent. Ca rezultat al misiunilor de audit efectuate au fost întocmite 7 rapoarte de audit intern (2014:6) şi note-raport, care au reflectat constatări ale situaţiei existente, cauzele şi efectele acestora, precum şi recomandările înaintate în scopul eficientizării proceselor auditate. În total, în

urma misiunilor de audit efectuate în anul 2015 au fost formulate 54 de constatări şi oferite 51 de recomandări. Recomandările sunt orientate atât spre corectarea, remedierea situaţiilor existente, cât şi spre prevenirea unor eventuale situaţii de risc. Rapoartele de audit intern au fost prezentate preşedintelui Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi managerilor operaţionali ale unităţilor auditate/ implicate în procesele auditate.

Consilierea

Pe parcursul perioadei raportate, concomitent cu activităţile de audit planificate, SAI a acordat consiliere în diverse chestiuni ce ţin de eficientizarea proceselor şi/sau expunerea pe marginea unor proiecte de documente parvenite atât din interiorul entităţii, cât şi din exteriorul acesteia. Activitatea de consiliere a fost desfăşurată ca urmare a solicitării conducerii şi managerilor operaţionali din cadrul subdiviziunilor, axându-se în principal pe: (i) expunerea de opinii referitor la diverse probleme manageriale, (ii) acordarea asistenţei la locul de muncă în aspecte ce ţin de dezvoltarea sistemului de management financiar şi control. Structurile auditate au beneficiat şi de un proces de consiliere informal din partea auditului intern însoţite de recomandări. Alte activităţi de consiliere au fost focusate pe rezultatele rapoartelor Curţii de Conturi şi elaborarea planurilor de acţiuni privind implementarea recomandărilor oferite.

Urmărirea implementării recomandărilor de audit intern

Urmărirea recomandărilor este un proces prin care se constată caracterul adecvat, eficacitatea şi oportunitatea acţiunilor întreprinse de către unităţile auditate, urmare a misiunilor de audit efectuate. În anul 2015 urmărirea recomandărilor s-a efectuat în conformitate cu normele în vigoare şi procedurile interne elaborate în acest sens. Urmărirea implementării recomandărilor de audit se efectuează prin intermediul unui şir de instrumente, cum ar fi:

- acumularea informaţiilor verbale de la persoanele responsabile de întreprinderea acţiunilor preconizate în Planurile de acţiuni;
- solicitarea de la unităţile auditate a informaţiei privind acţiunile realizate pentru a implementa recomandările şi a soluţiona deficienţele, identificate în timpul misiunii de audit intern, prin intermediul chestionarelor formalizate.

La data de 31.12.2015, situaţia privind implementarea recomandărilor se prezintă după cum urmează. Din numărul total de 57 recomandări oferite în cadrul misiunilor de audit efectuate în perioada de raportare au fost acceptate de către managementul operaţional – 51, ceea ce constituie 89,5 %. Recomandările acceptate au fost cuprinse în planuri de acţiuni, stabilindu-se măsuri concrete, termene şi responsabili pentru implementare. Menţionăm faptul că acţiunile întreprinse de către unităţile auditate în vederea implementării recomandărilor de audit în perioada raportată au avut atât impact corectiv, cât şi impact de prevenire sau minimizare a posibilelor situaţii de risc. Pentru 6 recomandări neacceptate, unităţile auditate şi-au asumat eventualele riscuri, care pot fi generate de nerealizarea acţiunilor ce se impun.

Managementul operaţional al entităţilor auditate are responsabilitatea finală pentru stabilirea unor controale interne eficiente, în scopul gestionării riscurilor şi trebuie să conştientizeze necesitatea abordării prompte şi sistemice a problemelor ridicate de auditul intern în cadrul angajamentelor de audit.

Recomandările formulate în urma misiunilor de audit efectuate în anul 2015 nu au fost implementate în totalitate, întrucât unele dintre acestea implică alocarea de resurse financiare şi umane semnificative sau necesită termene de realizare de durată mai lungă.

Printre cauzele identificate privind neimplementarea în termen a recomandărilor înaintate, sau implementarea doar parţială a acestora, sunt: (i) estimarea iniţială nerealistă a duratei necesare implementării, (ii) volumul de sarcini suplimentare intervenite în timpul anului. De asemenea, SAI nu exclude un nivel redus al responsabilităţii asumate, precum şi posibilitatea raportării de către unităţile

auditate a unor rezultate eronate. În acest context menţionăm că, implementarea recomandărilor, raportarea veridică a stadiului/modului de implementare şi a efectelor produse reprezintă o responsabilitate a conducerii unităţilor auditate.

Activităţi non-audit

Colaborarea cu auditorii externi. În scopul asigurării respectării prevederilor legale, precum şi a informării privind activităţile de audit realizate şi preconizate, SAI remite în adresa Curţii de Conturi a Republicii Moldova copiile după Planul anual al activităţii de audit intern şi Raportul anual al activităţii de audit.

Colaborarea cu structurile de audit din cadrul altor entităţi publice s-a manifestat prin participarea la seminare, întruniri şi şedinţe, inclusiv cu participarea experţilor internaţionali, axate pe chestiuni ce ţin de competenţa SAI şi pe însuşirea celor mai bune practici profesionale.

Implicarea resurselor

Un element cheie în asigurarea acoperirii adecvate a domeniilor auditabile este utilizarea eficientă a resurselor. Alocarea resurselor este în mare măsură dependentă de:

- ✓ numărul disponibil de auditori interni;
- ✓ nivelul de pregătire şi de competenţă a personalului SAI.

Pe parcursul anului 2015, SAI este caracterizat de o componenţă neuniformă a personalului angajat, fiind supus fluctuaţiei semnificative a cadrelor. În 2015 structura de audit avea un număr de 3 posturi aprobate, din care doar 2 fiind ocupate în perioada 01.01.2015–01.09.2015, ca urmare gradul de ocupare al posturilor era de 66 %.

Pe parcursul anului au fost depuse eforturi de consolidare a echipei. În acest sens, a fost angajată o persoană nouă şi asigurate diverse forme de dezvoltare continuă pentru toţi membrii echipei SAI.

Evaluarea performanţelor auditorilor

În vederea determinării nivelului de îndeplinire a programului de audit, a nivelului de manifestare a abilităţilor profesionale de către fiecare angajat, precum şi contribuţia nemijlocită a acestora la realizarea obiectivelor şi atribuţiilor SAI, se efectuează autoevaluarea şi evaluarea anuală a performanţelor profesionale ale personalului. În anul 2015 a fost desfăşurată evaluarea anuală a performanţelor profesionale ale personalului SAI, care s-a referit atât la potenţialul uman (atitudine, dinamism şi spirit de iniţiativă, creativitate, experienţă şi competenţe profesionale), cât şi la rezultatele concrete (productivitate, eficienţă, calitatea muncii) obţinute de fiecare funcţionar încadrat în activitate. Valoarea scontată a evaluării a fost aprecierea rezultatelor individuale, relevarea nivelului existent de pregătire profesională, identificarea necesităţilor de dezvoltare profesională continuă a auditorilor interni, pentru majorarea nivelului de competenţe şi al abilităţilor profesionale şi stabilirea obiectivelor anuale individuale.

Dezvoltarea profesională

Având în vedere cerinţele SNAI 1230 *„Dezvoltarea profesională continuă”*, care specifică necesitatea dezvoltării cunoştinţelor, priceperii şi altor competenţe necesare auditorilor printr-o formare profesională continuă, în anul 2015, personalul SAI a beneficiat de oportunităţi privind dezvoltarea profesională continuă, în cadrul a 132 ore de instruiri externe. Instruirile externe la care au participat auditorii interni au purtat următorul generic:

- ➢ *Evaluarea sistemelor curente de informare şi comunicare internă şi externă din cadrul entităţilor publice;*
- ➢ *Alinierea Controlului Financiar Public Intern la cerinţele UE;*
- ➢ *Răspunderea conducerii pentru buna guvernare;*
- ➢ *Auditul performanţelor;*
- ➢ *Evaluarea sistemului de management financiar şi control în cadrul entităţii*;
- ➢ *Cadrul normativ în domeniul auditului intern.*

SAI a urmărit asigurarea diseminării informaţiilor necesare şi familiarizarea personalului cu conţinutul acestora, inclusiv cu aplicarea metodelor moderne în practica de audit. O altă formă de instruire internă aplicată pe parcursul anului 2015 a constituit-o testele, elaborate pentru anumite subiecte, prin intermediul cărora se identifică nivelul de cunoaştere şi necesităţile de studiere suplimentară a anumitor aspecte relevante. Un accent deosebit este pus pe conştientizarea necesităţii autoinstruirii continue a fiecărui auditor, utilizând diverse metode autodidactice şi surse posibile. De asemenea, pregătirea individuală se realizează la începutul fiecărei misiuni de audit şi constă în studiul cadrului legal şi procedural aferent activităţii auditate.

Gradul de realizare a obiectivelor şi activităţilor planificate

Obiectivele stabilite în programul de asigurare şi îmbunătăţire a calităţii activităţii de audit intern în cadrul AŞM pe anul 2015 au fost îndeplinite în totalitate având în vedere faptul că misiunile de audit planificate s-au realizat 100 %.

Perspective şi provocări

Pentru anul 2016, SAI şi-a stabilit priorităţile de dezvoltare menite să asigure continuitatea implementării Planului multianual de audit şi Programului de asigurare şi îmbunătăţire a calităţii activităţii de audit intern. Prin urmare, echipa SAI va depune eforturi tangibile în vederea realizării misiunii de bază şi atingerii performanţelor scontate, punând accent pe valorile angajate: corectitudine şi integritate, independenţă şi obiectivitate, competenţă profesională şi conduită etică.

O prioritate a SAI pentru 2016 este consilierea prin intermediul activităţilor de informare şi instruire a următoarelor domenii:

- conceptul CFPI şi sistemul de management financiar şi control;
- documentarea proceselor operaţionale;
- managementul riscurilor.

Referinţe

Baza legală şi suportul informaţional al raportului de activitate sunt asigurate de:

- Legea privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23 septembrie 2010;
- Standardele Naţionale de Audit Intern, aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor nr. 113 din 12 octombrie 2012;
- Normele metodologice pentru implementarea auditului intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor nr. 105 din 15 iulie 2013;
- Codul etic şi Carta de Audit Intern, aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor nr. 74 din 10.06.2014;
- Rapoartele de audit intern, emise în rezultatul misiunilor de audit intern, derulate în anul 2015, rapoartele de activitate şi alte informaţii relevante.

VII. SUPORTUL ȘTIINȚIFICO-CONSULTATIV ACORDAT AUTORITĂȚILOR PUBLICE

7.1. Proiecte de acte normative elaborate

1. Proiectul Legii pentru modificarea şi completarea Codului cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova.
2. Proiectul Regulamentului (provizoriu) de organizare şi desfăşurare a programelor de postdoctorat.
3. Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Guvern pentru perioada 2015.
4. Proiectul Regulamentului de organizare şi funcţionare al Centrului Naţional de Terminologie.
5. Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea şi completarea Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 724 din 26 iunie 2006 cu privire la mijloacele speciale ale organizaţiilor subordonate AŞM.
6. Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la Consiliul Naţional pentru Cercetare–Dezvoltare.

7.2. Proiecte de acte normative examinate/avizate

1. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative.
2. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative cu privire la utilizarea ştampilei de către întreprinderi.
3. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea Codului Civil al Republicii Moldova.
4. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative.
5. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea Codului Contravenţional al Republicii Moldova.
6. Proiectul Acordului de cooperare între Agenţia Naţională pentru Siguranţa Alimentelor şi Academia de Ştiinţe a Moldovei.
7. Proiectul Acordului între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Armenia privind cooperarea în domeniul educaţiei şi ştiinţei.
8. Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 47 din 12.01.2007 „Cu privire la salarizarea angajaţilor de drept public din sfera ştiinţei şi inovării finanţate de la bugetul de stat”.
9. Proiectul Legii privind Mormintele şi operele comemorative de război elaborat de Guvernul Republicii Moldova.
10. Proiectul Regulamentului de organizare şi desfăşurare a programelor de postdoctorat.
11. Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23.11.1995.
12. Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de evidenţă a persoanelor care necesită acordarea spaţiului locativ în cămine şi modul de folosire şi administrare a căminelor.
13. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea Codului educaţiei nr. 152 din 17 iulie 2014.
14. Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la planul de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialităţi, domenii generale de studii în instituţii de învăţământ profesional tehnic şi superior pentru anul de studii 2015-2016.
15. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative.
16. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea modificărilor ce se operează în anexele 1şi 2 la Hotărârea Guvernului nr. 246 din 8 aprilie 2010.

17. Proiectul Ordinului Ministerului Justiţiei cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de selectare prin concurs public a profesiilor în drept în calitate de membru permanent şi membru supleant în comisia de autorizare şi disciplină.

18. Proiectul Acordului între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Federaţiei Ruse privind recunoaşterea reciprocă a actelor de studii şi/sau calificărilor.

19. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la susţinerea brevetării în străinătate a obiectelor de proprietate industrială în Republica Moldova.

20. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Proiectului de lege pentru completarea anexei nr.1 la Legea nr. 439-XIII din 27 aprilie 1995.

21. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Planului Naţional de acţiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016.

22. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Metodologiei de evaluare în vederea autorizării de funcţionare provizorie a programelor de doctorat.

23. Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la instituirea regimului de arie naturală protejată pentru sectorul „Tamarix–Vâlcele".

24. Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la efectuarea vânătorii în sezonul de vânătoare 2015-2016".

25. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea Legii nr. 149-XVI din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul.

26. Proiectul Hotărârii Colegiului Ministerului Educaţiei „Cu privire la aprobarea indicatorilor de performanţă ştiinţifică pentru dobândirea calităţii de conducător de doctorat în Republica Moldova".

27. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea Arbitrajului specializat în domeniul proprietăţii intelectuale şi procedura arbitrală.

28. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Metodologiei de estimare a costurilor administrate prin aplicarea Modelului Costului Standard.

29. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea Ghişeului Unic pentru autorizarea lucrărilor de construcţie.

30. Proiectul Hotărârii Guvernului privind crearea Centrelor de Excelenţă în sectorul Agricol.

31. Proiectul Acordului între MTS al Republicii Armenia şi MTS al Republicii Moldova cu privire la colaborarea în domeniul politicilor de tineret şi sport.

32. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative.

33. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea Legii 139 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor şi drepturile conexe.

34. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte normative.

35. Proiectul Regulamentului-cadru privind organizarea şi desfăşurarea învăţământului superior la distanţă în instituţiile de învăţământ superior universitar din Republica Moldova.

36. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative.

37. Proiectul Legii privind modificarea Constituţiei.

38. Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 381 din 13.04.2006.

39. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative.

40. Proiectul Acordului între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Populare Chineze privind recunoaşterea actelor de studii.

41. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea componenţei nominale a Colegiului Ministerului Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor.

42. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea unor acte legislative (iniţiativă legislativă nr. 362 din 07 octombrie 2015).

43. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Proiectul de lege privind modificarea şi completarea Legii nr. 105 din 13 martie 2013 privind protecţia consumatorului.

44. Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea modificărilor şi completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului.

45. Proiectul Legii privind fondurile cu Capital de Risc.

46. Proiectul Legii privind modificarea şi completarea art. 74 al Codului Contravenţional al Republicii Moldova, nr. 218 din 24.10.2008.

47. Proiectul Legii pentru adoptarea Codului Audiovizualului al Republicii Moldova.

7.3. Proiecte de acte normative ale altor autorităţi

1. Proiectul Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la practica judiciară de soluţionare a pricinilor privind stabilirea paternităţii/maternităţii.

2. Proiectul Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie „Cu privire interacţiunea instanţelor de judecată la soluţionarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părţile au încheiat Convenţia de Arbitraj.

3. Proiectul Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la completarea hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.2 din 30.03.2015 „Cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a prevederilor legale la soluţionarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părţile au încheiat Convenţia de Arbitraj.

4. Proiectul Acordului privind modul de atragere a organizaţiilor de cercetare ştiinţifică şi a specialiştilor Statelor Independente pentru executarea programelor tehnico-ştiinţifice naţionale.

5. Proiectul regulamentului de suplinire a funcţiilor ştiinţifice vacante şi alegerea personalului de conducere în Institutul de Microbiologie şi Biotehnologie al AŞM.

6. Proiectul regulamentului de suplinire a funcţiilor ştiinţifice vacante şi alegerea personalului de conducere în Institutul de Chimie al AŞM.

7. Proiectul regulamentului de suplinire a funcţiilor ştiinţifice vacante şi alegerea personalului de conducere în Institutul de Zoologie al AŞM.

8. Proiectul regulamentului cu privire la stabilirea premiilor, sporurilor suplimentelor şi ajutoarelor materiale angajaţilor Liceului AŞM

9. Regulamentul cu privire la desfăşurarea concursului pentru decernarea premiilor pentru Ucraina şi Republica Moldova.

10. Regulament-model al Serviciului de proprietate intelectuală şi transfer tehnologic al întreprinderii instituţiei Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic.

11. Demersul Consiliului coordonator al Conaţionalilor Ruşi în Republica Moldova.

12. Demers privind acordarea suplimentelor salariale pentru sporirea volumului muncii cadrelor didactice.

VIII. RELAȚII ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE

Deschiderea internaţională constituie una din priorităţile prin care comunitatea ştiinţifică din Republica Moldova îşi valorifică potenţialul său inovativ. Sprijinirea şi încurajarea iniţiativelor individuale ale cercetătorilor are drept obiectiv fundamental participarea lor la programele Comunităţii Europene şi ale altor organizaţii academice internaţionale. AŞM contribuie la realizarea acestui deziderat prin acordarea suportului logistic şi material.

8.1. Integrarea în Spaţiul European de Cercetare

Fiind încurajaţi de rezultatele obţinute pe parcursul realizării celui de-al 7-lea Program Cadru pentru cercetare şi dezvoltare tehnologică (PC7), în perioada 2014–2015 cercetătorii noştri au înaintat peste 130 de propuneri de proiecte în cadrul noului Program de cercetare-inovare al UE Orizont 2020. Până în prezent Comisia Europeană a decis susţinerea a 15 proiecte de cercetare.

La 31 martie 2015, la Bruxelles a avut loc Reuniunea de nivel înalt a reprezentanţilor Spaţiului European de Cercetare şi statelor din cadrul Parteneriatului European de Vecinătate Sudică (Mediterană) şi Estică. Evenimentul, intitulat „Edificarea unei vecinătăţi europene orientate spre cunoaştere şi viitor" (Building together a knowledge-oriented and forward-looking EU Neighbourhood), a găzduit oficialităţi ale Parlamentului European, Comisiei Europene, precum şi reprezentanţi ai autorităţilor responsabile de domeniul ştiinţei şi inovării în statele Parteneriatului European de Vecinătate.

În cadrul reuniunii, acad. Gheorghe Duca, preşedintele Academiei de Ştiinţe a Moldovei, a prezentat progresele şi dinamica participării comunităţii ştiinţifice a Republicii Moldova la programele comunitare, precum şi transformările care s-au produs la nivel naţional în procesul de asociere la spaţiul european. Academicianul a remarcat impactul pozitiv pe care îl are asocierea la Orizont 2020 asupra rezultatelor ştiinţifice autohtone, mobilităţii academice şi asupra consolidării paradigmei cunoaşterii, pe axa educaţie-cercetare-inovare-economie. Totodată, preşedintele Academiei a subliniat importanţa extinderii cooperării ştiinţifice, pledând pentru o agendă strategică comună a Republicii Moldova şi Uniunii Europene în cercetare şi inovare.

În timpul aceleiaşi vizite la Buxelles, preşedintele AŞM a avut întrevederi bilaterale cu dl Carlos MOEDAS, comisar pentru cercetare, ştiinţă şi inovare, dna Elisabeth LIPIATOU, şef Unitate Vecinătate Europeană, Africa şi Golf, Directoratul Cercetare, şi prof. Jerzy BUZEK, preşedinte al Parlamentului European în anii 2009–2012, preşedinte al Comisiei pentru industrie, cercetare şi energie.

Întru consolidarea relaţiilor de parteneriat cu CE, în perioada 16–17 aprilie 2015, dna dr. hab. Aurelia HANGANU, secretar ştiinţific general al AŞM, a participat la cea de-a 26-a reuniune a Comitetului European pentru Cercetare (ERAC), care a avut loc la Riga, Republica Letonă.

ERAC este un consiliu consultativ strategic care asistă Comisia Europeană şi Consiliul Uniunii Europene în realizarea sarcinilor din domeniul cercetării şi dezvoltării tehnologice. Activităţile ERAC sunt înalt apreciate datorită contribuţiei semnificative la dezvoltarea cercetării şi inovării în Europa.

La reuniunea de la Riga au participat 107 reprezentanţi ai comunităţilor ştiinţifice din peste 40 de ţări. În cadrul şedinţelor plenare au fost puse în discuţie politicile de inovare şi dezvoltare ale Spaţiului European de Cercetare, fiind exprimate părţile oficiale referitor la Foaia de parcurs ERAC pentru perioada 2015–2016. Principalele subiecte abordate au scos în evidenţă diversitatea lingvistică din spaţiul european, care reprezintă o valoare a acestui teritoriu, dar în acelaşi timp şi o barieră în dezvoltarea comerţului şi a comunicării.

Centrul Comun de Cercetare (JRC). Fiind un serviciu ştiinţific *in-house* al Comisiei Europene, care întruneşte oameni de ştiinţă în scopul efectuării cercetărilor şi oferirii consultanţei tehnico-ştiinţifice independente şi sprijin în elaborarea politicilor prioritare ale UE, activitatea JRC are un impact direct asupra vieţii cetăţenilor, contribuind prin rezultatele sale de cercetare, la un mediu

sănătos şi sigur, la securitatea energetică, mobilitate durabilă, sănătate şi siguranţa consumatorilor. În acest sens, odată cu asocierea Republicii Moldova la cel de-al 7-lea Program Cadrul al UE pentru cercetare-inovare, AŞM se află în strânsă colaborare cu JRC, care este, totodată, un jucător cheie în sprijinirea investiţiilor de succes în cercetare-inovare prevăzute de Programul Cadru pentru Cercetare-Inovare al UE Orizont 2020.

Preşedintele Academiei de Ştiinţe a Moldovei, acad. Gheorghe Duca, a participat în 2015 la cea de-a 106-a (10–12 iunie, Milano, Italia) şi cea de-a 107-a (19–29 noiembrie, Petten, Olanda) reuniuni ale Consiliului de Conducere al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene. La reuniunea din iunie au fost puse în discuţie diverse oportunităţi de creştere a interacţiunii JRC cu statele membre şi ţările asociate; raportul de progres asupra măsurilor de monitorizare a JRC etc. De asemenea, participanţii la reuniune au vizitat Pavilionul Uniunii Europene de la Expo Milano 2015, unde au fost prezentate activităţile conexe ale JRC. În cadrul reuniunii din noiembrie a fost examinată evaluarea ex-post a acţiunilor directe ale Centrului Comun de Cercetare în cadrul programului FP-7 (2007–2013) şi discutate concluziile şi recomandările Grupului de experţi independenţi. Recomandarea de bază a vizat stabilirea unei Strategii pe termen lung înainte de evaluarea intermediară a Programului-cadru al UE Orizont 2020, care va fi efectuată în 2017. La această reuniune, a fost anunţată formarea în cadrul CE a unei noi structuri pentru consultanţă ştiinţifică – Mecanismul de Consultare Ştiinţifică, care presupune stabilirea unei relaţii structurate cu cele mai bune instituţii ştiinţifice naţionale din Europa. Comisia a înaintat propunerea dezvoltării ştiinţei în baza centrelor de cunoaştere şi a centrelor de competenţă, care vor îmbunătăţi cunoştinţele şi competenţele ştiinţifice de bază. De asemenea, centrele vor spori calitatea evidenţei pe care se bazează propunerile legislative ale Comisiei.

Totodată, acad. Gheorghe DUCA a vizitat Laboratorul AMALIA pentru siguranţa nucleară a JRC; Laboratorul de testare a gazului la presiune înaltă şi depozitul de hidrogen; depozitul de stocare a energiei pentru bateria electrică pentru siguranţa transportului; Centrul European de interoperabilitate pentru vehiculele electrice şi reţelele inteligente ale Institutului pentru Energie şi Transport din Petten. Laboratoarele ştiinţifice ale institutului sunt dotate cu echipament tehnologic modern.

De menţionat că membrii Consiliului şi-au exprimat îngrijorarea referitor la reformele care se produc în domeniul ştiinţei în mai multe ţări din Europa de Est şi pierderea autorităţii şi autonomiei academiilor de ştiinţe din aceste state.

Ziua Europei. În contextul evenimentului consacrat celebrării Zilei Europei în Republica Moldova, pe data de 10 mai 2015, angajaţii Direcţiei Relaţii Externe (DRE), împreună cu secţiile de ştiinţe ale AŞM, au oferit vizitatorilor Orăşelului Europei amplasat în centrul Chişinăului, materiale promoţionale despre activitatea institutelor de cercetare, realizările ştiinţifice ale acestora, dar şi o valoroasă expoziţie de publicaţii, realizate de către cercetătorii care activează în institutele AŞM. Totodată, DRE a oferit consultanţă şi materiale promoţionale despre instrumentul European COST, prin care este sprijinită cooperarea ştiinţifică şi tehnică a cercetătorilor din spaţiul European. Această activitate a fost continuată la 16 mai 2015, în cadrul Orăşelului European organizat la Soroca, însoţită de deschiderea oficială a Cetăţii Soroca, restaurate cu sprijinul fondurilor Europene.

8.2. Colaborarea ştiinţifică bilaterală

Pe parcursul anului 2015 a fost asigurat procesul de schimb echivalent şi mobilitatea cercetătorilor ştiinţifici în baza acordurilor de cooperare ştiinţifică. În acest context, 40 de cercetători din Republica Moldova au efectuat stagii de cercetare în centrele şi instituţiile din străinătate, respectiv, cca 45 de cercetători din România şi Polonia au vizitat instituţiile de cercetare ale AŞM. Participarea la stagiile de cercetare, manifestările ştiinţifice, precum şi la diverse evenimente ştiinţifice internaţionale deschid noi orizonturi şi oportunităţi atât pentru comunitatea ştiinţifică din Moldova, cât şi pentru cercetătorii şi savanţii din afară. Ca rezultat, a crescut interesul oamenilor de ştiinţă din străinătate pentru cercetare la instituţiile ştiinţifice din Republica Moldova, sporind mobilitatea academică.

Albania. În temeiul invitaţiei venite în adresa Academiei de Ştiinţe a Moldovei din partea Preşedinţiei albaneze în Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est şi a Consiliului Regional de Cooperare, la 19 ianuarie 2015, acad. Ion Tighineanu, prim-vicepreşedinte al AŞM, a participat la Conferinţa Regională privind Reţeaua Centrelor de Excelenţă din Europa de Sud-Est, care s-a desfăşurat la Tirana.

Conferinţa a fost organizată în scopul de a oferi miniştrilor şi funcţionarilor responsabili de ştiinţă, institutelor ştiinţifice, centrelor de excelenţă, reprezentanţilor organizaţiilor internaţionale relevante şi a altor părţi interesate, posibilitatea de a reflecta asupra stării actuale a cooperării şi perspectivele de dezvoltare în continuare a sectorului cercetare-inovare. Totodată, la conferinţă s-a discutat necesitatea sporirii reţelelor ştiinţifice regionale, dezvoltarea cooperării transfrontaliere între institutele de cercetare şi centrele de excelenţă, elaborarea produselor si programelor comune etc.

Cooperarea regională în domeniul cercetării şi inovării este necesară pentru facilitarea participării ţărilor Europei de Sud-Est în cadrul programelor UE, cum ar fi Uniunea Inovaţională şi Orizont 2020.

Azerbaidjan. În perioada 8–10 noiembrie 2015, m. cor. Ion Guceac, vicepreşedinte al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, a participat la şedinţa solemnă organizată cu prilejul aniversării a 70 de ani de la constituirea primelor instituţii de cercetare ale Academiei Naţionale de Ştiinţe a Azerbaidjanului (ANŞA).

Acordul de cooperare ştiinţifico-tehnologică între AŞM şi ANŞA, semnat la 6 mai 2014, a deschis noi oportunităţi de cooperare în domeniul ştiinţific şi inovator. Astfel, au fost implementate 2 proiecte în cadrul PC7 cu participarea partenerilor consorţiului din Moldova şi Azerbaidjan: „Rezumarea cooperării şi a dialogului strategic între UE şi ţările din Europa de Est şi Asia Centrală (EEAC), TIC (tehnologiilor informaţionale şi comunicaţiilor), în epoca Orizont 2020", în scopul consolidării relaţiilor şi intensificării cooperării între comunităţile industriale şi de cercetare din ambele regiuni în domeniul TIC, precum şi soluţionării în comun a problemelor sociale; „Promovarea dialogului şi a cooperării între UE şi ţările din Europa de Est şi Asia Centrală (EEAC), în perspectiva Orizont 2020". Acţiunea de suport EAST HORIZON serveşte drept punte de cooperare bilaterală dintre UE şi ţările din Europa de Est şi Asia Centrală (EEAC). Aceasta va inspira idei, va influenţa strategii şi va lansa acţiuni de susţinere a dialogului dintre UE şi EEAC, va spori sensibilizarea, va ajuta organizaţiile EEAC în participarea la diverse activităţi în cadrul cooperării UE-EEAC.

Academiei Naţionale de Ştiinţe din Azerbaidjan i-a fost conferită Medalia „Dimitrie Cantemir", pentru dezvoltarea şi consolidarea ştiinţei la nivel naţional şi internaţional, pentru cooperarea fructuoasă cu Academia de Ştiinţe a Moldovei, precum şi în legătură cu 70 de ani de la înfiinţare.

Bulgaria. În perioada 10–11 septembrie 2015, a fost organizată cea de-a VII-a şedinţă a Comisiei interguvernamentale moldo-bulgare, în cadrul căreia a fost semnat Protocolul pentru cooperare comercial-economică. Protocolul prevede schimbul echivalent dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe a Bulgariei. Au fost înaintate şi incluse în document următoarele propuneri ale specialiştilor instituţiilor de cercetare ale AŞM:

- reînnoirea Acordului de cooperare între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe a Bulgariei;
- crearea Comisiei moldo-bulgare de istorici;
- elaborarea unui proiect ştiinţific moldo-bulgar comun intitulat „Relaţiile moldo-bulgare", care să implice problemele istorice, culturale, lingvistice, economice, politice etc.;
- oferirea oportunităţilor de colaborare pentru angajaţii instituţiilor de cercetare şi universităţi (pentru reprezentanţii Republicii Moldova în centre de cercetare din Sofia şi Veliko Tarnovo, iar pentru reprezentanţii din Republica Bulgaria în Chişinău şi Taraclia);
- organizarea festivalurilor culturale moldoveneşti în Republica Bulgaria şi a festivalurilor bulgare în Republica Moldova.

Republica Populară Chineză. În perioada 22–26 octombrie 2015, acad. Gheorghe DUCA a participat la lucrările *Forumului Global pentru Energetică, Mediu şi Civilizaţie Comercială (GFEECC)*,

care a avut loc la Chengdu, Republica Populară Chineză, organizat şi sponsorizat de Universitatea Sichuan şi cosponsorizat de Organizaţia de Cooperare Economică la Marea Neagră. La forum au participat peste 100 de oameni de ştiinţă remarcabili din diverse domenii: economic, financiar, energetic, mediului ambiant, matematicii aplicate ş.a., din cca. 35 de ţări precum: Statele Unite ale Americii, Canada, Franţa, India, Germania, Rusia, Arabia Saudită, Pakistan, China, Japonia, Portugalia, Spania, Moldova, Azerbaidjan, Croaţia, Bangladesh, Malaiezia, Uzbekistan, Tadjikistan, Kîrgîzstan etc.

Ideile de cercetare au fost prezentate în sesiuni tehnice şi mese rotunde pe întreaga perioadă a conferinţei. GFEECC a fost motivat de strategia naţională „O centură, un drum". Evenimentul a servit drept o platformă unică pentru cercetătorii şi practicienii din întreaga lume de a-şi împărtăşi rezultatele cercetării, a face schimb de idei şi experienţe, precum şi de a comunica pe teme de energetică, mediu şi civilizaţie comercială.

În cadrul forumului acad. Gheorghe Duca a prezentat un raport la tema „Chimie pentru Dezvoltare Durabilă", în care s-a relatat despre tendinţele globale în chimie, direcţiile majore de dezvoltare a chimiei în Republica Moldova, studiile chimice care se fac în Republica Moldova, problemele globale de ordin social, de mediu şi economic, principalele provocări, perspective de dezvoltare a chimiei în Republica Moldova etc.

În cadrul evenimentului acad. Gheorghe Duca a avut o întrevedere cu acad. Heping XIE, preşedintele Universităţii din Sichuan şi prof. Jiuping Xu, secretarul general al Universităţii din Sichuan. La întrevedere au fost discutate oportunităţile de cooperare bilaterală şi multilaterală dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Universităţile din China, precum şi posibilităţile de participare în cadrul proiectelor de cercetare comună.

Franţa. În perioada 2–5 noiembrie 2015, acad. Gheorghe Duca şi acad. Ion Tighineanu au participat la lucrările celei de-a 38-a sesiuni a Conferinţei Generale UNESCO, în cadrul delegaţiei conduse de dna Monica Babuc, ministrul Culturii al Republicii Moldova. Doamna ministru a comunicat despre dosarele înaintate de Republica Moldova pentru Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanităţii. De asemenea, au fost punctate dosarele ce se referă la covorul tradiţional moldovenesc şi la „Peisajul Arheologic Orheiul Vechi", ambele elemente reprezentând o carte de vizită a ţării noastre.

Tot în această perioadă, acad. Gheorghe Duca şi acad. Ion Tighineanu au efectuat o vizită de lucru la Agenţia Spaţială Europeană (ESA –European Space Agency), la invitaţia prof. Jan Wörner, director General al ESA. În cadrul vizitei, dl Jan Wörner a comunicat despre programul ştiinţific al ESA, principiile de participare prin concurs la diverse proiecte finanţate de Agenţie, trecând în revistă cele mai impresionante realizări obţinute pe parcursul ultimilor ani, inclusiv descoperirea recentă a oxigenului molecular emis de cometa 67P/C-G.

În cadrul întrevederii conducerea AŞM a prezentat mai multe informaţii privind organizarea cercetărilor ştiinţifice în Republica Moldova, direcţiile strategice în cercetare, reformele iniţiate în sfera cercetării şi inovării, asocierea Republicii Moldova la programele comunitare Cadru 7 şi Orizont-2020, de asemenea şi-a exprimat interesul comunităţii ştiinţifice din Republica Moldova pentru o eventuală asociere la programul ştiinţific coordonat de ESA. De comun acord s-a convenit iniţierea pregătirii şi semnării unui protocol de colaborare dintre ESA şi Republica Moldova.

Italia. În perioada 18–25 august 2015, acad. Gheorghe Duca a participat la cea de-a 48-a ediţie a Seminarului Internaţional privind Situaţiile Planetare de Urgenţă, cu genericul „Rolul Ştiinţei în al III-lea Mileniu", organizată de Federaţia Mondială a Oamenilor de Ştiinţă. În cadrul seminarului sus-menţionat au fost prezentate rezultatele ştiinţifice pentru anul 2015, realizate de cei 9 bursieri din Republica Moldova.

Federaţia Mondială a Savanţilor susţine tinerii cercetători din Republica Moldova încă din anul 1991, prin acordarea burselor de excelenţă, selectarea se realizează prin intermediul concursului organizat anual.

Până în prezent, peste 100 de tineri specialişti din Moldova au beneficiat de astfel de burse, valoarea cărora constituie 150 de franci elveţieni lunar.

În anul de referinţă au fost înregistrate 9 dosare, iar în urma evaluării proiectelor, au fost aprobate toate 9 persoane din cadrul instituţiilor de cercetare ale AŞM. Astfel, graţie Federaţiei Mondiale a Savanţilor, tinerii cercetători din Republica Moldova efectuează cercetări aprofundate în domeniul chimiei, fizicii şi ecologiei, contribuind la dezvoltarea ştiinţei şi inovării în Moldova.

Polonia. În perioada 21–25 septembrie 2015, preşedintele AŞM a participat la cea de-a 58-a ediţie a Reuniunii Anuale a Societăţii Chimiştilor Polonezi, care a avut loc la Gdansk. Reuniunea a convocat cca o mie de cercetători şi a oferit oportunitatea de a discuta teme din domeniile: chimia anorganică şi bioanorganică, electrochimia, inginerie chimică ş.a.

Totodată, la 23 septembrie 2015 a fost semnat Acordul de cooperare dintre Societatea Chimiştilor din Republica Polonă şi Societatea Chimiştilor din Republica Moldova. Acordul prevede cooperarea ştiinţifică prin diverse programe, proiecte comune şi activităţi de cercetare fundamentală şi aplicată în ştiinţele chimice.

Pentru rezultate remarcabile obţinute în domeniul chimiei, acad. Gheorghe Duca i-a fost acordat titlul de Membru de Onoare al societăţii poloneze de Chimie.

România. În zilele de 28 şi 29 septembrie 2015, Principele Radu al României a efectuat o vizită oficială în Republica Moldova. Alteţa Sa Regală a primit titlul de doctor honoris causa al Universităţii Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Principele Radu a făcut o donaţie de carte Universităţii AŞM, a vizitat Universitatea Agrară de Stat din Moldova şi Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru" din Chişinău.

În timpul aflării Sale în Republica Moldova, Principele Radu a efectuat prima vizită a unui membru al Familiei Regale la Comrat, unde s-a întâlnit cu başcanul Găgăuziei, precum şi alţi reprezentanţi ai Comitetului executiv al Regiunii autonome. De asemenea, Principele Radu a vizitat Universitatea de Stat din Comrat, Centrul de informare al României, Muzeul Istoric Regional al Găgăuziei şi Biblioteca Turcească „Mustafa Kemal Atatürk".

La data de 14 octombrie 2015, acad. Gheorghe Duca, a participat la cea de-a VIII-a Sesiune a Comisiei Interguvernamentale de Colaborare economică între Republica Moldova şi România, care a avut loc la Bucureşti. În cadrul şedinţei a fost prezentată informaţia privind stadiul actual de realizare a Planului de acţiuni privind implementarea înţelegerilor convenite în cadrul Sesiunii a VII-a a Comisiei interguvernamentale moldo-române de colaborare economică, conform punctului 11 al Protocolului din 2–3 octombrie 2013.

Comisia a apreciat rezultatele obţinute în urma acestui eveniment, precum şi semnarea, la data de 14 octombrie 2015, a celui de-al doilea „Program de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică şi Inovare şi Academia de Ştiinţe a Moldovei". Părţile au convenit:

- să elaboreze şi implementeze proiectele de cercetare cu participarea cercetătorilor din România şi Republica Moldova în domeniul dispozitivelor electronice şi senzorilor pentru monitorizarea apelor de suprafaţă şi subterane în bazinul râurilor Prut şi Dunăre, precum şi în domeniul tehnologiilor de obţinere a nanomaterialelor şi nanostructurilor multifuncţionale pentru spintronică, nanoelectronică şi pentru crearea surselor de energie neconvenţionale;
- să organizeze o vizită a reprezentanţilor Unităţii Executive pentru Finanţarea Învăţământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării şi Inovării din România (UEFSCDI) specializată în organizarea şi desfăşurarea evaluării proiectelor din sfera ştiinţei şi inovării la Instituţia Publică Consiliul Consultativ de Expertiză (IPCCE), AŞM, pentru schimb de experienţă;
- să intensifice colaborarea cu România în domeniul inovaţiilor şi transferului tehnologic. Scopul acestei colaborări este dezvoltarea complexă a ecosistemului antreprenorial inovaţional prin schimbul de bune practici, crearea şi dezvoltarea formelor noi de infrastructură de inovare, extinderea posibilităţilor de finanţare externă a proiectelor inovaţionale şi participarea activă la expoziţii, forumuri, conferinţe şi mese rotunde.

În perioada 6–20 septembrie 2015, DRE a fost responsabilă de organizarea vizitei a opt persoane publice şi ştiinţifice din Republica Moldova, pentru a participa la cursurile de limbă română,

interculturalitate şi întâlniri cu autorităţi publice locale, oferite de Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, România.

Acad. Gheorghe Duca, în perioada 28–30 noiembrie 2015, a efectuat o vizită de lucru la Universitatea „1 Decembrie 1918" din Alba Iulia. Pentru întreaga activitate didactică, ştiinţifică şi managerială, care reprezintă pentru comunitatea ştiinţifică din Alba Iulia un reper clar pentru modul în care profesionalismul, devotamentul şi consecvenţa conduc la atingerea excelenţei şi la conturarea unei personalităţi cu prestigiu naţional şi internaţional, acad. Gheorghe Duca i-a fost conferit titlul de doctor honoris causa al Universităţii.

În perioada 4–7 decembrie 2015, acad. Gheorghe Duca a participat la reuniunea Consiliului Naţional al Rectorilor din România. Evenimentul a avut loc la Braşov şi a întrunit reprezentanţi ai Guvernului şi Preşedinţiei României, precum şi reprezentanţi ai partenerilor de dialog din domeniul învăţământului superior.

Ucraina. În perioada 19–21 octombrie 2015, la Kiev s-a desfăşurat Simpozionul Internaţional *„Interacţiunea guvernelor şi comunităţilor ştiinţifice naţionale cu organizaţiile internaţionale în scopul dezvoltării şi utilizării cunoştinţelor ştiinţifice"*, la care a participat m. cor. Ion Guceac, vicepreşedinte al AŞM, cu prezentarea „Particularităţi legislative ale interacţiunii dintre comunitatea ştiinţifică a Republicii Moldova cu organizaţiile internaţionale". În discursul său, dl Ion Guceac a reflectat rolul şi importanţa Codului pentru ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova, a Acordului de Parteneriat dintre Guvernul Republicii Moldova şi Academia de Ştiinţe a Moldovei, succesele Republicii Moldova în parcursul său european: asocierea Republicii Moldova la Programele cadru a UE: FP7, Orizont 2020, COSME etc. De asemenea, au fost evidenţiate priorităţile stipulate în Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020, precum şi alte aspecte importante ale acesteia.

La 13 noiembrie 2015, la Odesa a avut loc cea de-a *VI-a Reuniune Comună a Comisiei moldo-ucrainene pentru cooperare ştiinţifică şi tehnologică.* Lucrările comisiei s-au desfăşurat în conformitate cu Acordul între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Ucrainei cu privire la cooperarea în domeniile învăţământului, ştiinţei şi culturii din 20.03.1993 şi cu Programul de cooperare ştiinţifică şi tehnologică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Agenţia de Stat pentru Ştiinţă, Inovare şi Informatizare a Ucrainei pentru anii 2013–2017.

Delegaţia moldovenească a fost condusă de acad. Ion Tighineanu. În cadrul şedinţei a fost semnat *Protocolul celei de-a VI-a Reuniuni Comune a Comisiei moldo-ucrainene pentru Cooperare Ştiinţifică şi Tehnologică*.

Părţile au efectuat schimb de informaţii cu privire la politicile în domeniul ştiinţei şi tehnologiilor implementate în fiecare ţară şi au identificat lista priorităţilor de cooperare bilaterală pentru anii 2015–2017 în următoarele domenii: tehnologii informaţionale şi comunicaţionale; materiale noi; biotehnologii; nanotehnologii; energie şi eficienţa energetică; medicină şi farmaceutică; protecţia mediului.

8.3. Colaborarea multilaterală

OCEMN. Având în vedere faptul că Republica Moldova a preluat mandatul de preşedinte al OCEMN pentru perioada de 1 ianuarie – 30 iunie 2015 şi în conformitate cu Calendarul reuniunilor pentru anul 2015, la 18 mai al aceluiaşi an, dl Mihail Barbulat, şef al Direcţiei Relaţii Externe, a organizat şi prezidat şedinţa Grupului de lucru pentru cooperare în domeniul ştiinţei şi tehnologiei din ţările membre ale OCEMN, care a avut loc la Istanbul, Turcia.

La eveniment au participat 7 state membre ale OCEMN: Armenia, Azerbaidjan, Republica Moldova, România, Rusia, Turcia, Ucraina. Au fost puse în discuţie următoarele subiecte:

- Implementarea rezoluţiilor, deciziilor şi recomandărilor Consiliului OCEMN, urmărirea declaraţiilor comune adoptate de miniştrii responsabili de ştiinţă şi tehnologie;
- Punerea în aplicare a celui de-al treilea plan de acţiuni OCEMN privind cooperarea în domeniul ştiinţei şi tehnologiei (2014-2018);
- Întocmirea unui plan de acţiuni cu privire la implementarea "Agendei Economice: către un Parteneriat consolidat BSEC";
- Tineretul – Ştiinţa – Tehnologia;

- Fonduri de Dezvoltare a Proiectelor (PDF) şi Unitatea de Management a Proiectelor (UMP);
- Memorandumul de Intenţie privind Ştiinţa şi Tehnologia OCEMN – SUA;
- Cooperarea cu organizaţiile internaţionale în domeniul ştiinţei şi tehnologiei ş.a.

În cadrul şedinţei de lucru, dl Vadim Iaţchevici, specialist principal al Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a prezentat 2 teme:

- Implementarea politicii de stat în domeniul clusterelor în Republica Moldova;
- Small Business Act pentru Europa – provocare pentru Moldova.

De asemenea, participanţii forumului au fost informaţi despre rezultatele asocierii Republicii Moldova la cel de-al VII-lea Program Cadru (PC7) şi Programul-cadru pentru cercetare şi inovare Orizont 2020, precum şi despre Concursul tinerilor inovatori, organizat anual în Republica Moldova de AŞM şi AITT. În acest context, a fost înaintată propunerea de a prelua experienţa organizării unui astfel de concurs sub egida OCEMN-lui.

La data de 15 septembrie 2015, la Atena a avut loc cea de-a 43-a întâlnire a Consiliului de Directori ai Centrului Internaţional de Studii la Marea Neagră, la care a participat dl Mihail Barbulat, şef al DRE al AŞM. În cadrul şedinţei s-a întocmit raportul financiar al activităţii centrului şi s-a elaborat un program de activitate pentru anul 2016. Reprezentantul AŞM a adus la cunoştinţă comisiei activitatea centrului în prima jumătate a anului 2015, perioadă în care Republica Moldova a deţinut Preşedinţia OCEMN.

NATO. Pe parcursul anului de referinţă, Direcţia Relaţii Externe (DRE) a acordat suport logistic angajaţilor din cadrul institutelor de cercetare ale AŞM în vederea participării lor la diverse cursuri de instruire oferite de către NATO în cadrul Planului Individual de Acţiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2014–2016.

ALLEA. Pe parcursul anului, prin intermediul portalului electronic http://international.asm.md/ şi prin intermediul reţelei ştiinţifice internaţionale au fost plasate diverse informaţii oferite de Federaţia Academiilor de Ştiinţe Europene (ALLEA), după cum urmează:

1. Concursul pentru obţinerea Bursei post-doctorale 2015 ASK, organizat de Centrul pentru Ştiinţe Sociale din Berlin (WZB);
2. Cercetarea de excelenţă – studiu amplu de cercetare academică ştiinţifică şi a potenţialului de colaborare, realizat de Uniunea Academiilor de Ştiinţe Sociale şi Umaniste Germane şi Federaţia Academiilor Europene;
3. Prima Conferinţă Internaţională "Cultural Literacy in Europe", care a avut loc în perioada 16–18 aprilie 2015, organizată de Institutul Birkbeck pentru Ştiinţe Umaniste din Londra;
4. Cea de-a 8-a Conferinţă Internaţională ASIANPA, în perioada 30 aprilie – 03 mai 2015, organizată de Universitatea Suleyman Demirel, Isparta, Turcia.
5. Concursul Premiilor TUBA ale Academiei de Ştiinţe din Turcia, („TUBA Academy Prizes") pentru aprecierea şi încurajarea celor mai eminenţi oameni de ştiinţă. La acest concurs din partea AŞM prin intermediul DRE au fost înaintate 2 lucrări ştiinţifice:
   - "Metasystems Learning Design for Learning in Digital Humanities", Elena Railean, dr. hab. în ştiinţe pedagogice, Universitatea de Studii Europene din Moldova;
   - "Multicenter fundamental studies regarding the arguments on influenza vaccine formula", Constantin Spînu, dr. hab. în medicină, director al Centrului Naţional de Sănătate Publică.
6. Concursul „Premiul pentru valorile culturale 2016 MADAME DE STAËL", lansat de ALLEA în luna decembrie 2015. Premiul va fi acordat celui mai remarcabil savant, opera căruia a contribuit substanţial la înţelegerea identităţii şi valorilor culturale Europene. La acest concurs din partea AŞM au fost nominalizate 2 persoane: Mihai Cimpoi – acad., dr. hab. în filologie, critic literar, istoric, prof. univ., cu monografia "*Elena Vacarescu, the poetess of divine restressness (2015)"* şi Constantin Manolache – dr. în ştiinţe politice, profesor, director al Bibliotecii Ştiinţifice Centrale „Andrei Lupan" (Institut), cu seria de lucrări ştiinţifice privind integrarea Republicii Moldova în sistemul ştiinţific, cultural, spiritual, geopolitic şi economic al valorilor europene.

Asociaţia Internaţională a Academiilor de Ştiinţe. La 21 octombrie 2015, vicepreşedintele AŞM, m. cor. Ion Guceac a participat la Şedinţa Consiliului Asociaţiei Academiilor de Ştiinţe (AIAŞ), care s-a desfăşurat la Kiev, în cadrul Simpozionului Internaţional „Interacţiunea guvernelor şi comunităţilor ştiinţifice naţionale cu organizaţiile internaţionale în scopul dezvoltării şi utilizării cunoştinţelor ştiinţifice". La şedinţa menţionată, şeful delegaţiei AŞM, m. cor. Ion GUCEAC, a prezentat raportul privind activitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei în cadrul AIAŞ şi momentele cele mai importante ale colaborării AŞM cu statele membre AIAŞ, printre care a fost semnarea acordului dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe Agrare din Ucraina, pentru anii 2015–2018. A fost discutată iniţierea reformelor în cadrul AŞM, probleme şi perspective. A fost menţionat modul în care a decurs în anul 2015 concursul privind conferirea premiilor celor trei academii: Academia Naţională de Ştiinţe din Ucraina, Academia Naţională de ştiinţe din Belarus şi Academia de Ştiinţe a Moldovei.

În cadrul şedinţei a fost înaintată propunerea privind elaborarea unei enciclopedii bibliotermonologice în limbile statelor membre ale Asociaţiei Internaţionale a Academiilor de Ştiinţe.

M. cor. Ion Guceac a avut o întrevedere cu Directorul Institutului Naţional de Stat şi Drept din Ucraina, cu care a discutat necesitatea reînnoirii relaţiilor de cooperare dintre institutele Republicii Moldova şi ale Ucrainei în domeniul ştiinţelor juridice, şi încheierea unui acord de colaborare între Institutul de Cercetări Politice şi Juridice al AŞM cu Institutul de Stat şi Drept din Ucraina.

8.4. Cooperarea cu diaspora ştiinţifică

Diaspora. La 24 noiembrie 2015, a avut loc şedinţa de validare a Raportului de Evaluare a Capacităţilor Instituţionale a Punctelor de Contact responsabile pentru domeniul Diasporei, Migraţiei şi Dezvoltării. Şedinţa a avut drept scop validarea raportului privind executarea unei cartografieri comune a proiectelor ce ţin de migraţie pentru consolidarea proiectelor din acest domeniu şi realizarea unei evaluări a capacităţilor instituţionale ale autorităţilor publice.

Raportul s-a bazat pe analiza capacităţilor instituţionale existente ale autorităţilor publice cu competenţe relevante în domeniul migraţiei şi pe planul de dezvoltarea a capacităţilor, scopul căruia se axează pe mobilizarea şi fortificarea capacităţilor existente, precum şi pe eliminarea lacunelor primare ale capacităţilor cu un nivel redus de dezvoltare.

DRE, în colaborare cu coordonatorii secţiilor de ştiinţe ale AŞM, a examinat şi a avizat pozitiv proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Strategiei naţionale a diasporei", precum şi Planul de acţiuni privind implementarea acesteia. Totodată, AŞM a propus includerea în Planul de acţiuni privind implementarea Strategiei Diaspora–2025, sub acţiunea cu următorul conţinut: „Implicarea membrilor diasporei la efectuarea expertizei ştiinţifice la programe şi proiecte de cercetare-dezvoltare".

Pe data de 9 decembrie 2015, a fost organizată şedinţa cu participarea a 8 experţi europeni, responsabili de domeniul diasporei ştiinţifice. La şedinţă au fost invitaţi reprezentanţii Biroului pentru relaţii cu diaspora al Cancelariei de Stat, Centrul Proiecte Internaţionale, precum şi Institutul pentru Cercetări Politice şi Juridice al AŞM.

Comunitatea Statelor Independente (CSI). În perioada 22–23 octombrie 2015, la Astana, Republica Kazahstan a avut loc unul din cele mai importante evenimente ştiinţifice din spaţiul CSI – cel de al X-lea *Forum al intelectualităţii ştiinţifice şi de creaţie al statelor-membre ale CSI*, susţinut de Ministerul Culturii şi Sportului al Republicii Kazahstan şi Fondul Interstatal pentru Cooperare Umanitară a statelor-membre ale CSI.

Tematica Forumului aniversar a fost Spaţiul umanitar al Comunităţii: valorile comune şi dialogul culturilor. În cadrul sesiunilor de lucru s-au pus în discuţii perspectivele de cooperare şi realităţile actuale, identificarea domeniilor prioritare şi formele de activitate ştiinţifică şi culturală. La Forum au participat cca 200 de reprezentanţi din statele membre ale CSI. Din partea Republicii Moldova au participat 4 reprezentanţi din domeniile: ştiinţă, cultură, învăţământ şi artă.

IX. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE CERCETARE ŞI INOVARE

9.1. Asigurarea cu echipament ştiinţific

Pentru anul 2015, în sfera ştiinţei şi inovării au fost prevăzute mijloace financiare pentru dotarea cu echipament ştiinţific în valoare de 2,08 mil. lei, inclusiv 898,2 mii lei (43%) din surse bugetare, iar circa 1.2 mil. lei (57%) din mijloace speciale. Comparativ cu anul precedent, investiţiile prevăzute pentru procurarea echipamentului ştiinţific în sfera ştiinţei şi inovării au scăzut de la 34,9 mil. în anul 2008 până la 2,08 mil. lei în anul 2015.

Tabelul 9.1.1

Procurarea mijloacelor fixe la art. 242 grupul 7 „Ştiinţă şi inovare" (mii lei)

Anul	Executat		**Total**
	Buget	Mijloace speciale	
2008	31987,1	2886,6	**34873,7**
2009	13384,6	2524,3	**15908,9**
2010	14177,6	3659,3	**17836,9**
2011	12810,1	143,1	**12953,2**
2012	7739,7	2987,9	**10727,6**
2013	1697,8	5546,2	**7244,0**
2014	3504,9	2050,4	**5555,2**
2015	898,2	1186,7	**2084,9**

Volumul mijloacelor financiare alocate pentru procurarea mijloacelor fixe este insuficient, majoritatea utilajului şi echipamentului procurat nedepăşind valoarea de 100, 0 mii lei. Deşi cheltuieli pentru procurarea echipamentului ştiinţific sunt prevăzute în fiecare an, probleme legate de gradul de uzură al acestuia persistă şi în anul 2015. Repartizarea pe vârste a echipamentului ştiinţific nu diferă esenţial de situaţia din anul 2014. Astfel, echipamentul de peste 10 ani constituie circa 22 %, ceea ce este cu 12% mai puţin decât în anul precedent. Totodată cota echipamentului de la 6 la 10 ani este de 41% , iar a celui de până la 5 ani este de 37%.

Aceeaşi situaţie este prezentă şi la compartimentul calculatoare utilizate în cercetare. Astfel 50% din calculatoarele utilizate în procesul de cercetare se încadrează în limita de vârstă de până la 5 ani, ceea ce constituie un potenţial bun pentru realizarea activităţilor de cercetare. Totodată, calculatoarele cu vârsta de peste 5 ani se menţin în aceeaşi proporţie de 50 %, cotă în creştere în comparaţie cu anul precedent.

9.2. Activitatea administrativ-gospodărească

Politica de activitate administrativ-gospodărească în anul 2015 a fost orientată spre modul de păstrare, evidenţă, gestiune, utilizare, procurare şi reparaţii capitale ale patrimoniului Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Unul din cele mai remarcabile rezultate ale anului 2015 ar fi – semnarea contractului de parteneriat public-privat pentru construcţia de locuinţe şi obiective de menire social-culturală, în baza căruia au fost finalizate lucrările de construcţie-montaj a Blocului cămine al Universităţii Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi urmează a fi construite locuinţe colaboratorilor organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării subordonate Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

În tabelul de mai jos sunt prezentate principalele tipuri de activitate administrativ-gospodărească în anul 2015 ale organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării în funcţie de dinamica volumului de finanţare:

Nr. d/o	Denumirea lucrărilor	Planificat, mii lei	Executat,mii lei	Executat,în %
1.	Investiţii capitale	330,0	233,9	70,88
2.	Reparaţii capitale	8 444,1	6 358,3	75,30
3.	Procurarea mijloacelor fixe	3 066,9	2 085,6	68,00
4.	Plata mărfurilor şi serviciilor	127 898,4	122 747,7	95,97
5.	Darea patrimoniului în locaţiune (venit efectiv)	14 264,5	13 180,6	92,40

La capitolul investiţii capitale, Academia de Ştiinţe a Moldovei a planificat suma de 330,0 mii lei, însă au fost valorificaţi 233,9 mii de lei din care: 119,7 mii lei au fost alocaţi de la bugetul de stat, pentru finalizarea lucrărilor de construcţie-montaj a garajului cu două boxe şi a căsuţei de pază din curtea imobilului AŞM (tranşa II) din bd. Ştefan cel Mare şi Sfînt, 1, mun. Chişinău, şi 114,2 mii lei au fost atraşi din mijloace speciale, pentru lucrările la sonda arteziană de către Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor. Lucrările la sonda arteziană neexecutate, urmează să fie îndeplinite în anul 2016.

La compartimentul reparaţii capitale, Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor şi Institutul Naţional de Cercetări Economice au participat la proiectele Fondului pentru Eficienţă Energetică din Republica Moldova. Astfel cu cofinanţarea acestor fonduri a fost valorificată suma de 6 358,3 mii lei din suma planificată de 8 444,1 mii lei din mijloace speciale. Din suma planificată, diferenţa de 32 % neexecutată a trecut în executare pentru anul 2016.

Pentru procurarea mijloacelor fixe în anul 2015 a fost planificată suma de 3 066,9 mii lei, din care au fost achiziţionate mijloace fixe însumă de 2 085,6 mii lei, iar la procurarea mărfurilor şi serviciilor a fost planificată suma de 127 898,4 mii lei, din care au fost valorificaţi 122 747,7 mii lei. Neexecutarea deplină a planului a avut loc din motivul neatingerii nivelului de venituri aprobat prin Legea Bugetului de stat pentru anul 2015, astfel, Trezoreria Teritorială Chişinău a remis o parte din ordinele de plată perfectate.

În anul 2015 patrimoniul AŞM dat în locaţiune a acumulat 13 180,6 mii lei, ceea ce constituie 92,40 % faţă de suma planificată iniţial de 14 264,5 mii lei, din cauza cererii scăzute, comparativ cu anul precedent, la spaţiile imobilelor Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

9.3. Activitatea Serviciului de protecţie şi prevenire

Pe parcursul anului 2015 angajaţii Serviciului Intern de Protecţie şi Prevenire au efectuat supravegherea şi controlul, cu privire la respectarea cerinţelor actelor legislative şi normative ale Republicii Moldova în domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă şi securităţii antiincendiu la locurile de muncă în organizaţiile din sfera ştiinţei şi inovării subordonate AŞM, întocmind 18 procese verbale de constatare a încălcărilor actelor legislative şi normative de securitate şi sănătate în muncă.

Serviciul radiologic a efectuat 105 măsurători dozimetrice generale şi 60 măsurători dozimetrice individuale la persoanele de categoria **A** la locurile de muncă ale personalului obiectivelor care utilizează surse radioactive închise sau generatoare de iradiere ionizantă din cadrul laboratoarelor din instituţiile ştiinţifice ale AŞM. A fost efectuată înregistrarea dozelor personale în cartelele individuale ale expuşilor profesional la radiaţii ionizante. Depăşiri ale dozelor efective anuale admise nu au fost înregistrate.

Colaboratorii serviciului intern de protecţie şi prevenire au efectuat instruirea introductiv-generală a 47 persoane din diferite instituţii şi instruirea a 85 persoane pentru nivelul I în domeniul SSM a conducătorilor locurilor de muncă, specialiştilor şi reprezentanţilor lucrătorilor.

S-a organizat examenul medical periodic a 214 cercetători ştiinţifici care activează în condiţii de muncă nocive şi a 15 colaboratori de categoria **A** care activează cu surse de radiaţii ionizante conform Normelor Fundamentale de Radioprotecţie NFRP-2000 din 27.02.2001.

Pe parcursul anului, angajaţii serviciului au acordat organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, subordonate AŞM, ajutor metodologic în aspectele şi problemele ce ţin de securitatea şi sănătatea în muncă de la diferiţi factori nocivi, tehnica securităţii, amenajarea corespunzătoare a spaţiilor de lucru, obţinerea autorizaţiei sanitare de activitate a organizaţiilor.

X. DISEMINAREA CUNOŞTINŢELOR DIN SFERA ŞTIINŢEI ŞI INOVĂRII

10.1. Activitatea editorială

Urmărind constant valorificarea şi promovarea celor mai relevante rezultate ştiinţifice din cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării, activitatea editorială, desfăşurată pe parcursul anului 2015, s-a concretizat într-un ansamblu de lucrări ştiinţifice: monografii, culegeri şi manuale editate în ţară şi străinătate, articole publicate în reviste naţionale şi internaţionale, teze ale comunicărilor la congrese, conferinţe, simpozioane naţionale şi internaţionale.

Pe parcursul anului 2015, cercetătorii din cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării au publicat 139 de monografii şi culegeri editate în ţară şi străinătate, 321 de manuale, dicţionare şi lucrări didactice, 1 295 de articole în reviste naţionale acreditate, dintre care 14 articole în reviste de categoria A, 829 în reviste de categoria B şi B+ şi 452 de articole în reviste de categoria C. În reviste cu factor de impact au fost publicate 324 de articole, iar în cadrul congreselor, conferinţelor şi simpozioanelor naţionale şi internaţionale au fost prezentate 4 162 de teze ale comunicărilor.

Tabelul 10.1.1

Activitatea editorială în cadrul secţiilor de ştiinţe ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei în anul 2015

Secţia de Ştiinţe	Articole în reviste naţionale pe categorii			Articole în alte reviste naţionale	Articole în reviste cu factor de impact	Articole în reviste internaţionale	Articole în culegeri (naţionale şi internaţionale)	Monografii şi culegeri editate în ţară/străinătate	Manuale/dicţionare lucrări didactice	Teze ale comunicărilor la congrese, conferinţe, simpozioane (naţionale/internaţionale)
	A	B B+	C							
Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte	14	205	65	44	212	147	63	29	47	1463
Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice	-	97	181	24	3	109	51	36	91	962
Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte	1	208	164	93	2	131	146	65/2	39	373
Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice	-	68	17	19	44	33	7	6	21	393
Secţia Ştiinţe Agricole	-	53	56	32	21	76	255	8	84	271
Secţia Ştiinţe Medicale	-	321	18	13	43	135	6	5	37	700
Total	**14**	**829**	**452**	**256**	**324**	**610**	**516**	**139**	**321**	**4162**

10.2. Manifestări ştiinţifice

Pe parcursul anului 2015 în cadrul organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării au avut loc 278 de manifestări ştiinţifice, inclusiv 157 naţionale şi 121 internaţionale (*tabelul* 10.2.1).

Tabelul 10.2.1

Organizarea manifestărilor ştiinţifice în cadrul secţiilor de ştiinţe ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Secţii de Ştiinţe	Total	Naţionale	Internaţionale
Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte	29	7	22
Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice	10	1	9
Secţia Ştiinţe Medicale	55	35	20
Secţia Ştiinţe Agricole	21	13	8
Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice	72	48	24
Secţia de Ştiinţe Umanistice şi Arte	91	53	38
TOTAL AŞM	**278**	**157**	**121**

La 25 Septembrie 2015, în scuarul Academiei de Ştiinţe a Moldovei, pentru a doua oară a fost organizat evenimentul care deja devine tradiţie şi în Republica Moldova – *Noaptea Cercetătorilor.* Organizatori**:** Academia de Ştiinţe a Moldovei, Centrul Proiecte Internaţionale, Reţeaua Punctelor Naţionale de Contact H2020, EURAXESS Moldova. Evenimentul a fost susţinut financiar de Comisia Europeană în cadrul programului cadru HORIZON 2020.

De asemena, 2015 a fost anul în care a fost creată platforma de comunicare dintre tinerii cercetători şi publicul larg, pe parcursul a patru ediţii a concursului *Science SLAM Moldova*.

Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte

În perioada de referinţă în cadrul Secţiei Naturale şi Exacte au fost organizate 29 de manifestări ştiinţifice – 7 naţionale şi 22 internaţionale, dintre care menţionăm cele mai importante:

Grădina Botanică (Institut) a organizat în perioada 28–30 septembrie 2015 Simpozionul ştiinţific internaţional *Conservarea diversităţii plantelor* consacrat aniversării a 65-a de la fondarea Grădinii Botanice a Academiei de Ştiinţe a Moldovei. În cadrul simpozionului au participat 255 de persoane din diferite instituţii atât din Republica Moldova, cât şi de peste hotarele ei.

În zilele de 8–9 octombrie 2015, la Academia de Ştiinţe a Moldovei a fost organizată Conferinţa Internaţională *Metode Fizice în Chimia Coordinativă şi Supramoleculară (MFCCS), ediţia a XVIII-a (în memoria acad. Constantin Turtă şi m. cor. Mihail Revenco)*. Evenimentul a fost organizat de **Institutul de Chimie**, **Universitatea de Stat a Moldovei**, **Societatea de Chimie din Republica Moldova**, **Institutul de Fizică Aplicată** şi **Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”**. Scopul Conferinţei a constituit schimbul de informaţii între oamenii de ştiinţă din diverse centre ştiinţifice în a demonstra realizările de top din ultimii ani, pentru a defini strategia pentru dezvoltarea în continuare a metodelor experimentale fizice, cât şi abordări teoretice noi în acest domeniu de ştiinţă chimică. De asemenea, în holul Academiei a fost vernisată o Expoziţie de fotografii, care a inclus imagini ale marilor chimişti din ţară şi de peste hotare, secvenţe de la evenimentele ştiinţifice naţionale şi internaţionale consacrate domeniului chimiei, dar şi în imagini cu cercetători din laboratoarele Institutului de Chimie. Galeria a fost dedicată memoriei iluştrilor savanţi-chimişti, acad. Constantin Turtă şi m. cor. Mihail Revenco, realizată de Eugenia Tofan, şef Centru Media al AŞM.

Conferinţa ştiinţifică *Stadiul actual al apelor de suprafaţă şi subterane din bazinul hidrologic al Mării Negre* a fost organizată la 29–31 octombrie 2015, de către **Institutul de Ecologie şi Geografie**. La conferinţă au participat cercetători de peste hotare: Turcia, Grecia şi România.

În perioada 28 iunie–1 iulie, peste 350 de reprezentanţi ai comunităţii ştiinţifice naţionale şi internaţionale s-au întrunit în cadrul *Congresului al X-lea Internaţional al Geneticienilor şi Ameliooratorilor.* Evenimentul a scos în evidenţă o gamă largă de realizări din domeniu, iar participanţii au avut oportunitatea de a se familiariza cu cele mai recente rezultate ale colegilor din ţară şi de peste hotarele ei. În cadrul acestui for ştiinţific au participat 127 de delegaţi din 14 state (Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Germania, Marea Britanie, Polonia, Republica Belarus, Republica Moldova, România, Federaţia Rusă, Serbia, Turcia, Statele Unite ale Americii) care au reprezentat 17 universităţi şi 32 de organizaţii de cercetare. Congresul a fost organizat de **Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor**.

În cadrul aceluiaşi institut şi-a desfăşurat lucrările şi Simpozionul Ştiinţific Internaţional cu genericul *Protecţia plantelor – realizări şi perspective,* organizat cu scopul prezentării de către oamenii de ştiinţă din mai multe ţări participante (Federaţia Rusă, Ucraina, România, Belarus, Kazahstan ş.a.) a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice în domeniul protecţiei plantelor, inclusiv identificarea problemelor la acest compartiment. Evenimentul s-a desfăşurat în perioada de 27–28 octombrie 2015.

În anul 2015 s-au împlinit 90 de ani de la naşterea prof. Valentin Belousov. Comunitatea ştiinţifică, **Societatea Matematică din Republica Moldova**, **Universitatea de Stat din Moldova** şi **Institutul de Matematică şi Informatică** au celebrat această aniversare într-o sesiune specială a seminarului ştiinţific *Algebra şi Logica Matematică*, care a avut loc în Institutul de Matematică şi Informatică la 20 februarie 2015.

Institutul de Zoologie a fost organiztorul a două seminare ştiinţifice: Seminarul *Consolidarea capacităţilor naţionale de cercetare şi inovare în domeniul controlului biologic şi IPM* (desfăşurat la 25 iunie 2015) **şi** cel de-al doilea Seminar Naţional *Consolidarea capacităţilor naţionale de cercetare şi inovare în domeniul controlului biologic şi IPM (Managementului Integrat al Dăunătorilor)*, care a avut loc la 19 octombrie 2015.

La data de 27–28 februarie 2015, **Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei** în colaborare cu **Asociaţia de Geopolitică „Ion Conea"**, România; **Asociaţia de Geografie şi Etnologie EGEA-Moldova** şi **Institutul de Ecologie şi Geografie** au organizat Seminarul ştiinţific cu genericul *Geopolitica conflictelor actuale*. În cadrul seminarului a avut loc o discuţie asupra metodelor de contracarare a terorismului, cauzelor acestuia, şi a efectelor sale directe asupra umanităţii.

La 10 martie 2015 a avut loc Conferinţa Ştiinţifică Internaţională a Doctoranzilor *Tendinţe contemporane ale dezvoltării ştiinţei: viziuni ale tinerilor cercetători*, organizată de **Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei** în colaborare cu şcolile doctorale din cadrul Clusterului educaţional-ştiinţific UnivER – SCIENCE. Evenimentul a reunit peste 150 de tineri cercetători.

Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei, la 29 aprilie 2015, a fost organizatorul ediţiei a V-a a Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale a Studenţilor şi Masteranzilor *Viitorul ne aparţine*. Evenimentul a reunit 135 de studenţi şi masteranzi din Republica Moldova, Belarus şi Federaţia Rusă, în scopul instituirii unei platforme interactive, moderne de comunicare ştiinţifică pentru cercetătorii în devenire.

În perioada 09 februarie–18 martie 2015 la **Universitatea de Stat din Moldova** şi-a desfăşurat lucrările *Sesiunea naţională de comunicări ştiinţifice studenţeşti ediţia a XIX-a, etapa a I-a*, ce-a *de-a doua etapă* a fost organizată în perioada 13–14 mai 2015. În cadrul universităţii de asemenea, a fost organizată şi Conferinţa ştiinţifică naţională cu participare internaţională *Integrare prin cercetare şi inovare,* desfăşurată în perioada 10–11 noiembrie 2015.

În perioada 2–12 iunie 2015, **Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie** a fost unul dintre coorganizatorii *Congresului Internaţional Interdisciplinar al Neuroştiinţei pentru Medicină şi Psiohologie,* ediţia a XI-a (XI International Interdisciplinary Congress NEUROSCIENCE FOR MEDICINE AND PSYCHOLOGY), în cadrul acestui eveniment Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie a organizat şi *Simpozionul Sanocreatologia, formarea şi menţinerea sănătăţii mentale* (Sanocreatology, formation and maintenance of mental health).

În perioada 24–25 septembrie 2015, **Universitatea de Stat din Tiraspol** a organizat Conferinţa naţională cu participare internaţională Învăţământul superior din Republica Moldova la 85 ani.

Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice

În perioada de referinţă în cadrul Secţiei Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice au fost organizate 10 manifestări ştiinţifice – 1 naţională şi 9 internaţionale, dintre care menţionăm cele mai importante:

În cadrul celei de-a XIV-a ediţii a Expoziţiei Internaţionale Specializate INFOINVENT 2015, care şi-a desfăşurat lucrările în perioada 25–28 noiembrie 2015, **Institutul de Energetică al AŞM** şi Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic a organizat Masa rotundă cu genericul *Bursa invenţiilor şi a tehnologiilor noi în domeniul eficienţei energetice şi a valorificării surselor regenerabile de energie*. În acest context, au fost prezentate istorii de succes despre implementarea ideilor în diverse proiecte inovaţionale ce ţin de eficienţa energetică în cazuri concrete din întreprinderile businessului mic şi mijlociu. Rapoartele au fost însoţite de discuţii la capitolul oportunităţilor şi a mecanismelor de implementare a proiectelor inovaţionale de eficientizare a consumului de energie. Totodată au fost demonstrate câteva exemple de efecte pozitive în urma reducerii consumului de energie şi a gradului de poluare cu CO_2 în procesul tehnologic la sectorul real al economiei naţionale.

În perioada 14–15 mai, în incinta **Institutului de Geologie şi Seismologie** s-au desfăşurat lucrările *Conferinţei geologice cu participare internaţională consacrate aniversării de 110 ani de la naşterea geologului basarabean Ivan M. SUHOV*. Conferinţa a întrunit 73 de participanţi cu rapoarte tematice şi prezentări de tip poster, care au fost axate atât pe aspecte biografice şi aprecierea impactului ştiinţific a activităţii geologului basarabean Ivan M. Suhov, cât şi rapoarte ştiinţifice specializate.

La 15–16 octombrie 2015 s-a desfăşurat Seminarul şi Masa rotundă *O reţea ştiinţifică pentru cutremur, alunecări de teren şi prevenirea inundaţiilor Hazard,* organizator: **Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D.Ghiţu”**. La eveniment au participat circa 50 savanţi din 7 ţări: România, Grecia, Bulgaria, Ucraina, Turcia, Moldova, Croaţia.

La 22 mai 2015, **Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi** a găzduit *Conferinţa ştiinţifică dedicată Anului Internaţional al Luminii 2015* şi tehnologiilor bazate pe lumină cu participarea cercetătorilor din Republica Moldova şi România. Conferinţa a fost organizată de Facultatea Ştiinţe Reale, Economice şi ale Mediului a Universităţii de Stat „Alecu Russo” din Bălţi în colaborare cu Academia de Ştiinţe a Moldovei, Societatea Fizicienilor din Moldova, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chişinău) şi Asociaţia Profesională în Tehnologii Moderne de Fabricaţie ModTech, Iaşi. La lucrările conferinţei au participat cercetători din 16 institute de cercetare şi universităţi din Republica Moldova şi România, care au prezentat trei rapoarte în plen şi peste 40 de referate orale în cadrul a trei secţii ale conferinţei, dedicate aspectelor ştiinţifice, tehnologice şi educaţionale ale luminii şi tehnologiilor bazate pe lumină.

În perioada 20–23 mai 2015, **Universitatea Tehnică a Moldovei** a organizat cea de-a V-a Conferinţă Internaţională *Telecomunicaţii, Electronică şi Informatică*. Conferinţa a avut drept scop întrunirea savanţilor, inginerilor, producătorilor şi utilizatorilor de pretutindeni, ce activează în domeniile Comunicaţii, Electronică şi Informatică, ca cele mai dinamice în ştiinţă şi tehnică, pentru prezentarea recentelor realizări în domeniile nominalizate, pentru discuţii, schimb de informaţii şi stabilirea de relaţii multilaterale, în vederea integrării activităţilor în cercetare, educaţie, producţie etc.

Aflată la cea de-a III-a ediţie, Conferinţa Internaţională *Nanotehnologii şi Inginerie Biomedicală,* la fel, a fost organizată de către **Universitatea Tehnică a Moldovei**, în colaborare cu Academia de Ştiinţe a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu” şi Societatea de Inginerie Biomedicală. Evenimentul a avut loc în perioada 23–26 septembrie 2015. Conferinţa a oferit o valoroasă oportunitate pentru schimbul de idei şi prezentarea ultimelor elaborări la interfaţa diferitor domenii, precum fizica, chimia, biomedicina, tehnologiile informaţionale etc. Astfel, la

conferinţă au participat fizicieni, chimişti, electronişti, medici, specialişti în inginerie biomedicală, care au discutat oportunităţile de utilizare a nanotehnologiei şi nanomaterialelor în biomedicină cu scopul impulsionării schimbului de informaţie şi iniţierii a noi proiecte ştiinţifice în domeniile vizate. La lucrările conferinţei au participat 238 de savanţi, specialişti, studenţi din 20 de ţări, inclusiv 72 de savanţi din străinătate – Germania, S.U.A., Japonia, Franţa, Italia, Belgia, Finlanda, Grecia, Lituania, Polonia, Turcia, România, Rusia, Belarus, Armenia, Georgia, Ucraina, Republica Moldova etc.

Secţia Ştiinţe Medicale

În perioada de referinţă în cadrul Secţiei Ştiinţe Medicale au fost organizate 55 de manifestări ştiinţifice – 35 naţionale şi 20 internaţionale, dintre care menţionăm cele mai importante:

Peste 450 de profesori universitari, conferenţiari, doctori habilitaţi, medici chirurgi şi asistenţi din întreaga ţară s-au întrunit pentru a comunica despre malpraxis în chirurgie. Timp de trei zile, 27–30 ianuarie 2015, **Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”** a găzduit a XI-a ediţie a Lecturii de iarnă în chirurgie cu genericul *Malpraxisul în bolile profilului chirurgical. Aspecte de diagnostic şi tratament. Metodologie didactică*. La eveniment s-a discutat despre situaţia actuală şi căile de soluţionare a cazurilor de malpraxis chirurgical, greşelile de diagnostic şi impactul acestora, aspectele juridice şi de etică. Participanţii au prezentat cazuri clinice şi deficienţe de diagnostic şi tratament. De asemenea, în cadrul evenimentului s-a discutat despre ponderea erorilor şi eşecurilor medicale. *Lectura de iarnă* a avut drept obiectiv perfecţionarea calităţii serviciilor medicale prin dezvoltarea, promovarea şi implementarea tehnologiilor moderne de diagnostic şi tratament.

În perioada 25–26 iunie 2015 s-a desfăşurat *al IV-lea Congres Naţional de Gastroenterologie şi Hepatologie* cu participare internaţională. Forumul ştiinţific este consacrat aniversării de 70 de ani de la fondarea Universităţii de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu” din Republica Moldova. Evenimentul a fost organizat de USMF „Nicolae Testemiţanu”, Ministerul Sănătăţii al Republicii Moldova şi Asociaţia Medicală „Hepateg”.

La 5 octombrie 2015, **Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”** (a organizat *Conferinţa ştiinţifică aniversară, consacrată jubileului de 70 ani de la fondarea USMF „N. Testemiţanu”*.

În perioada 8–9 octombrie 2015 a avut loc *Congresul IV Naţional de Oncologie cu genericul Modernizarea Serviciului Oncologic în Contextul Integrării Europene* la eveniment au participat 463 persoane: 253 colaboratori ai **IMSP Institutul Oncologic**, 90 medici din Republica Moldova, 20 oncologi de peste hotarele republicii (Olanda, Germania, Grecia, Ucraina, Rusia, România) şi 100 asistente medicale.

La 27 mai 2015 **IMSP Institutul de Medicină Urgentă** a organizat Conferinţa anuală a tinerilor specialişti a Institutului de Medicină Urgentă *Performanţe şi Perspective în Urgenţele Medico-Chirurgicale*. La 4 decembrie 2015 în cadrul aceleiaşi instituţii a fost organizată şi Conferinţa anuală IMU *Actualităţi şi controverse în managementul urgenţelor medico-chirurgicale*.

Peste 150 de specialişti au participat în perioada 8–11 septembrie 2015 la conferinţa *Actualităţi în cardiologie* în cadrul expoziţiei MoldMedizin&MoldDENT. La 5 octombrie 2015 **Reprezentanţa „Ghedeon Richter” în Moldova** în colaborare cu **IMSP Institutul de Cardiologie** şi **USMF „Nicolae Testemiţanu”** a organizat Simpozionul *Actualităţi în cardiologie prin prisma ghidurilor noi ale Societăţii Europene de Cardiologie 2015*.

În perioada 1–3 octombrie 2015 şi-a desfăşurat lucrările *al V-lea Congres al Neurologilor din Republica Moldova* cu participare internaţională. Evenimentul a întrunit peste 200 de neurologi şi neurochirurgi din ţară şi circa 30 de medici din România şi a reprezentat achiziţiile neurologiei contemporane de la ediţia precedentă a Congresului (2006) până în prezent. Organizatorii evenimentului au fost: Ministerul Sănătăţii din Republica Moldova, Academia de Ştiinţe a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie ,,Nicolae Testimiţeanu”, Societatea Neurologilor din Republica Moldova, Asociaţia Neurochirurgilor din Republica Moldova.

La 24 martie 2015 **IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”** a organizat Conferinţa ştiinţifică cu genericul *24 martie – Ziua mondială de combatere a tuberculozei.* Programul a inclus subiecte de actualitate în tuberculoza multidrogrezistentă şi sensibilă şi comunicări despre situaţia epidemiologică a tuberculozei în Republica Moldova; perfecţionarea metodelor rapide de diagnosticare şi testare a sensibilităţii M. tuberculosis; au fost discutate şi supravegherea rezistenţei tuberculoase pe plan naţional şi re-infecţia cu M. Tuberculosis, vaccinarea BCG.

În cadrul IMSP Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” la 10 septembrie 2015 şi-a desfăşurat lucrările şi Conferinţa ştiinţifică cu genericul *Actualităţi în ftiziopneumologie.* La eveniment au participat peste 250 de specialişti în domeniu.

Centrul Naţional de Sănătate Publică în colaborare cu Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu” în perioada 18–20 iunie 2015, au organizat Conferinţa Naţională ştiinţifico-practică cu participare Internaţională *Probleme Actuale ale prevenirii şi controlului bolilor netransmisibile*. La iniţiativa Centrului Naţional de Sănătate Publică s-a desfăşurat şi Masa rotundă cu genericul *Implementarea Protocolului privind Apa şi Sănătatea în Republica Moldova* **(**16 octombrie 2015).

În cadrul **IMSP Spitalul Clinic Republican** la 12 octombrie 2015 a avut loc evenimentul de consemnare a *Zilei Mondială de Combaterea artritelo*r. În cadrul aceleiaşi instituţii, la 20 octomrbie 2015, a fost organizată **şi** Ziua Mondială de Combatere a Osteoporozei.

Secţia Ştiinţe Agricole

În perioada de referinţă în cadrul Secţiei Ştiinţe Agricole au fost organizate 21 de manifestări ştiinţifice – 13 naţionale şi 8 internaţionale, dintre care menţionăm cele mai importante:

În cadrul Seminarului *Cultivarea cartofului şi legumelor*, organizat de **Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare** au participat 37 de specialişti din diferite raioane ale republicii, care au discutat obiective în vederea utilizării soiurilor adaptate la condiţiile reale de cultivare, precum **şi** despre aplicarea elementelor tehnologice noi de cultivare şi protecţia plantelor.

La 19 iunie 2015, în incinta **IP Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia”** a avut loc Conferinţa ştiinţifico-practică *Rezultatele cercetărilor la cultura plantelor de câmp în Republica Moldova*.

La 17 septembrie 2015, la **Institutul de Fitotehnie (IF) Porumbeni** a fost organizată cea de-a doua ediţie a Festivalului Naţional *Ziua Porumbului*. În cadrul evenimentului au participat zeci de fermieri din ţară şi reprezentanţi ai companiilor agricole care produc tehnică agricolă, produse de uz fitosanitar şi fertilizanţi. În timpul festivalului bucătarii au gătit o mămăligă de 550 kg, bătând recordul de 534 de kg stabilit anul trecut. Mămăliga a fost preparată din făina măcinată din grăunţele hibrizilor de porumb creaţi la IF Porumbeni. La final, conducerea IF Porumbeni şi MAIA a premiat cu diplome pe cei mai fideli producători agricoli şi producători de seminţe de porumb.

Simpozion Ştiinţific Internaţional *Horticultura modernă – realizări şi perspective*, dedicat aniversării a 75 de ani de la fondarea Facultăţii de Horticultură a Universităţii Agrare de Stat din Moldova a avut loc în perioada de 1–2 octombrie 2015. La simpozion au fost prezentate 198 lucrări, autorii cărora au reprezentat 8 ţări (România, Ucraina, Marea Britanie, Austria, Finlanda, Turcia, Rusia, Moldova); 48 organizaţii, inclusiv 16 instituţii din Republica Moldova. În cadrul aceleaşi instituţii şi-a desfăşurat lucrările şi Simpozionul Ştiinţifico-practic Internaţional *Realizări şi perspective în ingineria agrară şi transport auto* consacrat aniversării de 65 ani de la înfiinţarea Facultăţii de Inginerie Agrară şi Transport Auto.

La 25 februarie 2015 a avut loc Conferinţă ştiinţifico-practică cu participare internaţională *Agricultura conservativă: concept, oportunităţi, aplicaţii*, organizată la iniţiativa **Institutului de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo”** în colaborare cu Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor Fondului Internaţional pentru Dezvoltarea Agriculturii (UCIP-IFAD) şi Centrul Republican de Pedologie Aplicată.

Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo” a organizat la 4 decembrie 2015 şi Seminarul Ştiinţifico-Practic *Solurile Republicii Moldova – principala resursă naturală a ţării: probleme şi perspective*, dedicat Anului Internaţional al Solului – 2015. Participanţii la seminarul ştiinţifico-practic s-au arătat îngrijoraţi de starea actuală a Fondului Funciar şi de nivelul scăzut al capacităţii de producţie al Solului, propunând un complex de măsuri de stopare a degradării şi de sporire a fertilităţii solurilor.

Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice

În perioada de referinţă în cadrul Secţiei Ştiinţe Sociale şi Economice au fost organizate 72 de manifestări ştiinţifice – 48 naţionale şi 24 internaţionale, dintre care menţionăm cele mai importante:

Institutul Naţional de Cercetări Economice la 6 septembrie 2015 a devenit primul institut din sfera ştiinţei şi inovării din Republica Moldova căruia i-a fost acordat *LOGOul „EXCELENŢĂ ÎN CERCETARE”* de către Comisia Europeană cu sediul la Bruxelles.

Ulterior, la 15–16 octombrie 2015, a avut loc cea de-a X-a ediţie a Conferinţei Internaţionale Ştiinţifico-Practice *Creşterea economică în condiţiile globalizării*. La lucrările conferinţei au participat peste 200 de cercetători, inclusiv 62 de cercetători şi invitaţi de onoare din 6 ţări (România, Federaţia Rusă, Ucraina, Ungaria, SUA, Indonezia).

Institutul de Cercetări Juridice şi Politice în perioada 7–8 mai 2015 a organizat Conferinţa ştiinţifică internaţională *Dezvoltarea şi cooperarea în Europa Centrală şi de Est în contextul geopolitic actual*, iar la 10 decembrie 2015 şi-a desfăşurat lucrările Conferinţa ştiinţifică internaţională *Protecţia drepturilor Omului – obligaţie constituţională a avocatului parlamentar. In memoriam Alexei Potângă, primul director al Centrului pentru Drepturile Omului din Republica Moldova.*

Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei la 3 aprilie 2015 a organizat Simpozionul Pedagogic Internaţional *Valorile moral-spirituale ale educaţiei* (in memoriam dr. hab., prof. univ. Mihail Terentii). În cadrul secţiunilor Simpozionului s-au iniţiat dezbateri şi schimburi de opinii la tematica propusă pentru a identifica problemele şi perspectivele pregătirii specialistului competitiv şi a releva pregnanţa valorilor moral-spirituale în educaţie.

În perioada 24–26 iulie 2015, s-au întrunit peste 300 de specialişti la Şcoala de vară a învăţătorilor români de pretutindeni *Limba română în contextul dialogului intercultural pedagogic fără frontiere.* Organizator: **Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei**.

În perioada de 30–31 octombrie 2015 **Universitatea de Stat din Moldova** a întrunit în discuţii 69 de savanţi din ţară şi de peste hotare la Conferinţa ştiinţifică internaţională *Inovaţii, performanţă şi competitivitate în sectorul financiar,* iar la 10–11 noiembrie 2015 în cadrul aceleiaşi instituţii a fost organizată Conferinţa ştiinţifică naţională cu participare internaţională *Integrare prin cercetare şi inovare*.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” a organizat Conferinţa ştiinţifică naţională cu participare internaţională *Diminuarea comportamentelor agresive la copii: idei–experienţe–bune practici,* care s-a desfăşurat la 16 octombrie 2015. Unul dintre obiectivele principale constituind valorificarea experienţelor pozitive în diminuarea comportamentelor agresive ale copiilor de diferite vârste.

La 26 noiembrie 2015 în cadrul aceleiaşi instituţii şi-a desfăşurat lucrările Conferinţa Ştiinţifico-Practică Internaţională *Coordonate actuale ale formării cadrelor didactice pentru educaţia mediatică contemporană.*

La 29 octombrie 2015 în incinta **Universităţii de Stat „Alecu Russo” din Bălţi** a avut loc Conferinţa ştiinţifică internaţională *Tradiţii şi valori în formarea profesională a cadrelor didactice în învăţământul preşcolar şi primar* consacrată aniversării a 55-a de la fondarea Facultăţii de Ştiinţe ale Educaţiei, Psihologie şi Arte.

Necesitatea şi oportunitatea implementării praxiologiei formativ-inovaţionale în sistemul învăţământului artistic naţional la toate nivelurile: învăţământ secundar, profesional şi universitar a fost confirmată şi prin lucrările care s-au desfăşurat la Conferinţa Ştiinţifică Internaţională: *Valorificarea strategiilor inovaţionale de dezvoltare a învăţământului artistic contemporan,* organizată în perioada 11–12 decembrie 2015.

Ajustarea învăţământului superior din Republica Moldova la politicile europene prin: definirea misiunii cadrului didactic universitar, formarea iniţială şi continuă a cadrelor didactice preuniversitare, digitalizarea şi asigurarea interactivităţii instruirii, introducerea comunicării manageriale ca element de cultură pedagogică au constituit subiecte de discuţii în cadrul lucrărilor Conferinţei naţionale cu participare internaţională Învăţământul superior din R*epublica Moldova la 85 ani*, la 24–25 septembrie 2015. Evenimentul a fost organizat de către **Universitatea de Stat din Tiraspol**.

Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport a organizat în perioada 6–7 noiembrie 2015, Conferinţă Ştiinţifică Internaţională *Cultura fizică* şi *sportul într*-o *societate bazată pe cunoaştere*. Scopul principal al conferinţei fiind stabilirea obiectivelor în vederea creşterii de pondere şi calitate în activităţile de cercetare ştiinţifică, pentru a asigura încadrarea instituţiei în categoria universităţilor pentru educaţie şi cercetare.

Conferinţa ştiinţifică internaţională *Europa 2020. Premize, proiecte, programe* s-a desfăşurat în perioada de 14–5 mai 2015, evenimentul a fost organizat de **Universitatea „G. Bacovia”** (România) în colaborare cu **Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova**. În cadrul aceleiaşi instituţii a fost organizat şi Simpozionul Ştiinţific al Tinerilor Cercetători*: Cooperarea – factor al dezvoltării durabile: abordări ale tinerilor cercetători*. La simpozion au fost abordate problemele actuale ale contabilităţii, auditului, analizei economice şi finanţelor în condiţiile implementării Standardelor Naţionale de Contabilitate, Standardelor Internaţionale de Audit (ISA).

Secţia de Ştiinţe Umanistice şi Arte

În perioada de referinţă în cadrul Secţiei Umanistice şi Arte au fost organizate 91 de manifestări ştiinţifice – 53 naţionale şi 38 internaţionale, dintre care menţionăm cele mai importante:

Institutul de Istorie la 24 martie 2015 a organizat Conferinţa ştiinţifică internaţională *Realităţi istorice şi demografice în spaţiul românesc. In memoriam Paul Dimitriu*. La 17 octombrie 2015, Institutul de Istorie a organizat şi Conferinţa ştiinţifică *Elitele social-politice şi economice ale Basarabiei (1812–1918)*.

În perioada 26–28 mai 2015, **Institutul Patrimoniului Cultural** a organizat Conferinţa Ştiinţifică Internaţională *Probleme actuale ale Arheologiei, Etnologiei şi Studiului Artelor*, ediţia a VII-a. La conferinţă au fost susţinute cca 80 de comunicări din partea cercetătorilor IPC, cca 70 de comunicări din afara Republicii Moldova.

În perioada 10–12 septembrie 2015, la lucrările *Conferinţei romologice internaţionale*, organizate de Institutul Patrimoniului Cultural al AŞM în colaborare cu Societatea de Studiere a Folclorului Ţigănesc / Gypsy Lore Society (SUA), s-au întrunit peste 100 de specialişti romologi din 25 de ţări, ale căror cercetări sunt actualmente axate pe domeniul antropologiei sociale, istoriei, etnologiei, dialectologiei, culturologiei, etnopsihologiei, politicilor publice rome, în cadrul instituţiilor ştiinţifice consacrate.

La 20 ianuarie 2015, **Institutul de Filologie** a organizat Conferinţa ştiinţifică consacrată *Zilei Naţionale a Culturii şi aniversării a 165 de ani de la naşterea poetului Mihai EMINESCU,* iar la 20 mai 2015 a avut loc Simpozionul ştiinţific consacrat comemorării scriitorului Grigore VIERU, organizat în cadrul Festivalului Internaţional de Poezie *Grigore Vieru*, program duplex Chişinău–Iaşi, ediţia a VII-a.

În perioada de 28–31 octombrie 2015, **Universitatea de Stat din Moldova** în parteneriat cu AŞM şi BRI a organizat Conferinţa ştiinţifică internaţională *Identităţi naţionale în dialog intercul-*

tural. La conferinţă au participat 66 de cercetători atât din Republica Moldova, cât şi de peste hotare. La 25 noiembrie 2015, Universitatea de Stat din Moldova în cooperare cu Muzeul Naţional de Istorie, a organizat Conferinţa ştiinţifică *Teroarea stalinistă în RSS Moldovenească: probleme, rigori metodologice, realizări în cercetările de istorie orală*.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” în perioada 11–12 noiembrie 2015 a organizat Masa rotundă *Patrimoniul cultural în sistemul educaţional: între teorie şi practică*.

Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice a organizat la 23 iunie 2015, Conferinţa ştiinţifică internaţională cu genericul *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor şi creaţie componistică) în contemporaneitate.*

La 29 iunie 2015, **Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi** a organizat Masa rotundă *Atrocităţile staliniste în memorialistica basarabeană*. De asemenea, la 6 noiembrie 2015 Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi a fost organizatorul Mesei rotunde: *Totalitarism – memorie şi istorie*.

Fidel programului său ştiinţific, **Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei** a organizat între 8–9 octombrie 2015, a 25-a ediţie a Sesiunii de comunicări ştiinţifice.

Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei în colaborare cu Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române şi Societatea Numismatică din Republica Moldova a organizat între 29–30 octombrie 2015 *Simpozionul XV de numismatică.* În cadrul Simpozionului au fost prezentate comunicări ştiinţifice din domeniul numismaticii antice, medievale, moderne şi contemporane, a heraldicii, dar şi a altor ştiinţe auxiliare ale istoriei, care reprezintă rodul activităţii acestor cercetători.

La 25 martie 2015, **Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală** a organizat Conferinţa Ştiinţifică *Noi Orientări în Dezvoltarea Muzeografiei, Etnografiei şi Istoriei Naturale în Basarabia Interbelică.* În perioada 23–24 octombrie 2015 la Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală a avut loc Sesiunea Anuală de comunicări Ştiinţifice *100 de ani de etnografie în spaţiul de la est de Prut*.

La 1 iunie 2015 a avut loc Conferinţa ştiinţifică *Constantin Stere – prozator, publicist, jurist şi om politic. La 150 de ani de la naştere*. Manifestarea ştiinţifică a fost organizată la iniţiativa Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi Academiei Române şi a fost susţinută de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” la Chişinău; Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut); Institutul de Filologie al AŞM; Institutul de Istorie al AŞM; Institutul de Cercetări Juridice şi Politice al AŞM; Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere” din Chişinău; Universitatea „Al. I. Cuza” din Iaşi a Academiei Române; Uniunea Scriitorilor din Moldova; Arhiva Naţională a Republicii Moldova; Euroregiunea „Siret–Prut–Nistru”, Iaşi, România; Fundaţia „Constantin Stere”, Ploieşti, România. Evenimentul a reunit personalităţi din Republica Moldova şi din afara ţării pentru a comemora personalitatea lui Constantin Stere şi pentru a prilejui noi contexte de cercetare şi analiză a creaţiei sale, pe cât de complexă, pe atât de valoroasă.

În perioada 11–13 septembrie 2015 a avut loc Ediţia a IV-a a Simpozionului Internaţional *Cercetări în domeniul istoriei ştiinţei. Aspecte interdisciplinare şi evenimentul asociat Central and Eastern European LUMEN Conference: New Approaches in Social and Humanistic Sciences: LUMEN NASHS 2015.* Evenimentul a fost organizat de **Instituţia Publică Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut)**, în comun cu Asociaţia LUMEN, Centrul de Conferinţe LUMEN şi Centrul de Cercetări Socio-Umane LUMEN. La eveniment s-au înscris 180 de participanţi cu 125 de lucrări – prezentări de tip oral, poster sau virtual şi 260 de autori afiliaţi la universităţi, centre şi institute de cercetare din ţări, precum Hong-Hong, Marea Britanie, Turcia, Spania, Albania, Rusia, Republica Moldova, Olanda, România, Taiwan, Macedonia, Peru, SUA, Thailanda, China, Mexic, Portugalia şi Ucraina.

XI. DESERVIREA CERCETĂRILOR ŞTIINŢIFICE

11.1. Activitatea Bibliotecii Științifice Centrale „Andrei Lupan” (Institut)

Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a AȘM (Institut) are ca misiune identificarea, dezvoltarea, organizarea, conservarea, cercetarea, comunicarea și punerea în valoare a resurselor info-documentare, menite să satisfacă cerințele și aspirațiile comunității științifice, activitatea informațional-bibliografică și necesitățile tuturor categoriilor de utilizatori. Asigură accesul de calitate la colecțiile sale în scop de cercetare, studiu sau informare.

Dezvoltarea colecţiilor

Colecţiile BŞC reflectă diversitatea şi bogăţia patrimoniului: cărţi, publicaţii seriale, ziare etc. Spectrul tematic şi lingvistic al colecţiilor este universal.

În domeniul dezvoltării colecţiilor anul curent a fost reprezentativ prin câteva realizări:

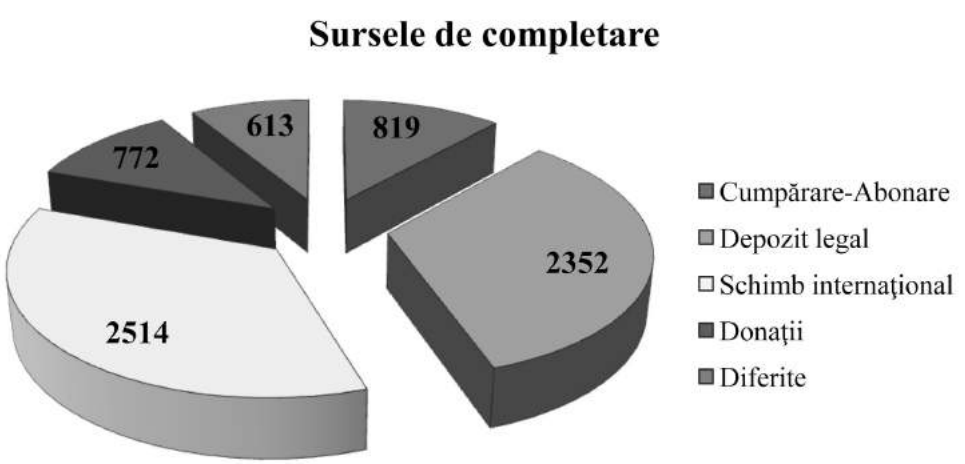
- Orientarea achiziţiei spre toate categoriile de documente purtătoare de informaţie;
- Atragerea donatorilor prin activităţi culturale organizate de bibliotecă;
- Activitatea relaţiilor de parteneriat cu bibliotecile din străinătate.

Completarea şi Evidenţa Colecţiilor este îndreptată spre realizarea direcţiilor principale: completarea curentă şi retrospectivă; eliminarea documentelor; relaţii de parteneriat (schimbul internaţional de publicaţii); completarea şi gestionarea FRS a bibliotecii.

În perioada de referinţă colecţiile bibliotecii s-au completat cu 7070 doc. (5859 de titluri) inclusiv:

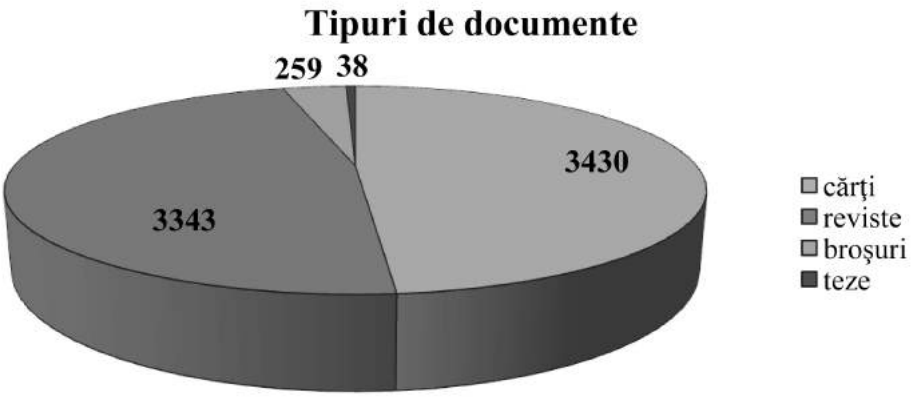
Sursele de completare:

- *Cumpărare–Abonare* – 819doc. (579 reviste + 240 cărţi) = 12 % din toate intrările anului;
- *Depozit legal* – 2 352doc. (550 reviste + 1642 cărţi + 38 teze + 122 broşuri) = 33 % din toate intrările anului;
- *Schimb internaţional* – 2 514 doc.(2022 reviste + 355 cărţi + 137 broşuri) = 36 % din toate intrările anului;
- *Donaţii* – 772doc. (113 reviste + 659 cărţi) = 11 % din toate intrările anului;
- *Alte surse* – 613 doc. (65 reviste + 548 cărţi) = 8 % din toate intrările anului.

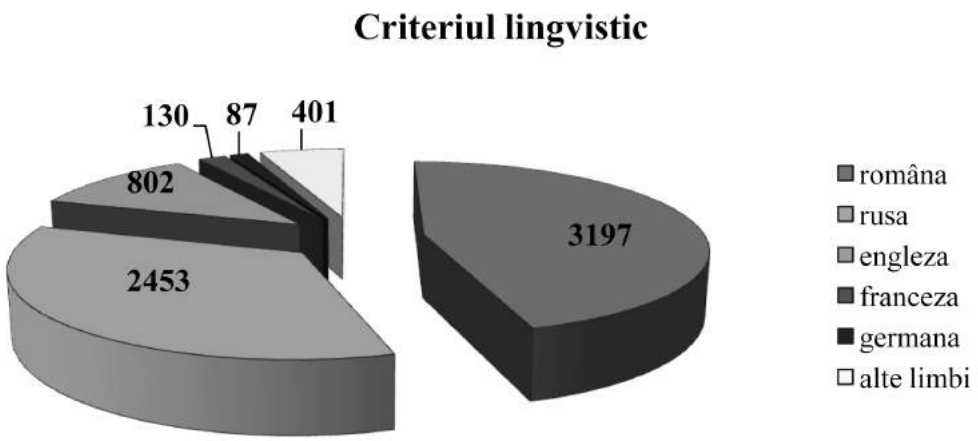
Totalul literaturii intrate în colecția bibliotecii după tipuri de documente:

- *C*ărţi – 3 430 (3246 titluri) = 48,5%;
- *Reviste* – 3 343 (2345 titluri) = 47,2%;
- *Broşuri* – 259 (230 titluri) = 3,7%;
- *Teze* – 38 (38 titluri) = 0,5%.

Totalul literaturii intrate în colecţia bibliotecii după criteriul lingvistic:

- *Română* – 3 197 doc. (45,2%);
- *Rusă* – 2 453 doc. (34,7%);
- *Engleză* – 802doc. (11,3%);
- *Franceză* – 130doc. (1,8%);
- *Germană* – 87 doc. (1,2%) ;
- *Alte limbi* – 401 doc. (5,7%).

Pe parcursul anului 2015 a fost efectuată abonarea revistelor ştiinţifice şi referative ruseşti, ziarelor republicane, revistelor ştiinţifice româneşti şi a revistelor în alte limbi. Au fost organizate: licitaţia pentru prestarea serviciilor de abonare la ediţii periodice print 2015 şi licitaţia publică pentru achiziţionarea accesului la bazele de date „Springer". Totodată, menţionăm că a crescut numărul intrărilor în bibliotecă pe suport electronic. Au fost achiziţionate: Baza de date Springer (reviste şi cărţi online); Baza de date MathSciNet.

Schimbul internaţional de publicaţii constituie unul din aspectele de colaborare ştiinţifică internaţională şi este una din cele mai valoroase surse de completare a colecţiilor bibliotecii.

Biblioteca a primit *2 514* doc. (2022 reviste + 355 cărţi + 137 broşuri) ceea ce reprezintă 35,6% din toate intrările anului.

- *Schimb-Vest*– 1 170 doc. (824 rev.+ 276 cărţi + 70 br.);
- *Schimb-Est* – 1 338 doc. (1 198 rev.(795 rev. BEN)+ 73 cărţi + 67 br.);
- *Schimb republican* – 6 doc. (6 cărţi).

O contribuţie deosebită la completarea colecţiilor BŞC o constituie donaţiile de carte din partea unor personalităţi de seamă din cadrul AŞM şi a editurilor din România.

Biblioteca a beneficiat de donaţii particulare din partea domnilor A. Eşanu, Gh. Duca, M. Gabibschi etc.

Donaţii de excepţie am primit din partea Editurilor *„Lumen”* – 141 doc., *„Bibliotheca”* – 125 doc., Fundaţia *DIGNAS* – 34 doc. şi BM *„B.P. Hasdeu”* – 40 doc.

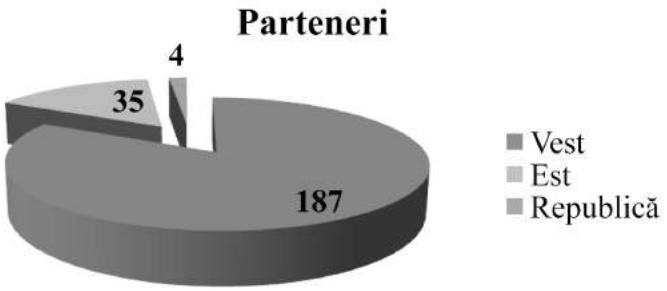
Biblioteca promovează publicaţiile ştiinţifice ale AŞM, întreţinând relaţii de parteneriat cu cca *222 parteneri din 48 de ţări*, în particular cu biblioteci academice, dar şi cu alte instituţii ştiinţifice.

La acest capitol, BŞC a colaborat activ cu următorii parteneri străini:

- România, Bucureşti, Biblioteca Centrală Universitară “Carol I”;
- România, Bucureşti, Biblioteca Academiei;
- Polonia, Varşovia, Institutul Politehnic;
- SUA, Washington, Biblioteca Congresului;
- Macedonia, Skopje, Academia de Ştiinţe şi Arte;
- Rusia, Biblioteca de Ştiinţe Naturale a Academiei de Ştiinţe din Rusia;
- Ucraina, Biblioteca V. I. Vernadschi;
- Lituania, Biblioteca Academiei;
- Belorusia, Biblioteca Universităţii;
- Estonia, Biblioteca Academiei.

Pe parcursul anului s-au stabilit relaţii de colaborare cu parteneri noi:

- România, Iaşi, Universitatea Apollonia (Biblioteca).

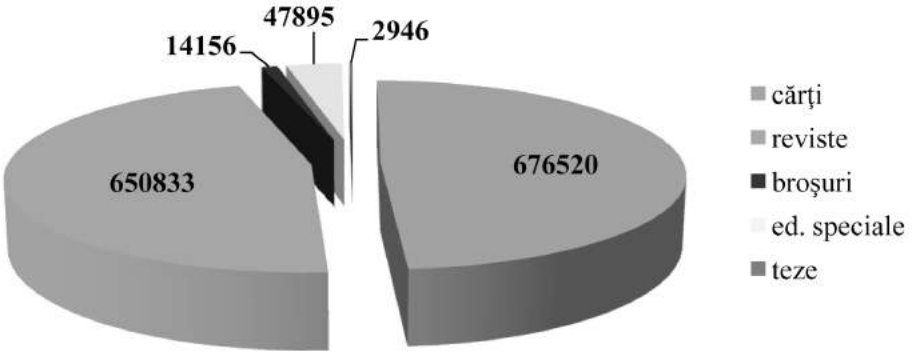
Biblioteca academică este inclusă în Programul de Schimb al Materialelor Dublete (DMEP) al Bibliotecii Congresului. Anual noi deţinem dreptul de a comanda literatura care este solicitată de către colaboratorii instituţiilor academice. Biblioteca Congresului din Washington a mărit cota referitor la comanda de cărţi pentru BŞC. Avem posibilitatea de a alege mai multă literatură ştiinţifică. De curând am primit 38 cărţi.

În urma acordului de colaborare cu *BEN RAN* din Rusia, BŞC a recepţionat *795* documente (reviste). La rândul său, BŞC a expediat 63 documente (1c.+ 62 rev.). Acest decalaj cantitativ de publicaţii se explică prin lipsa publicaţiilor în limbi de comunicare internaţională.

Procesul de casare a documentelor este realizat pe lângă activităţile de completare a colecţiei bibliotecii şi a schimbului de publicaţii. Din Registrele de Inventar ale BŞC „A. Lupan” (Institut) a AŞM au fost casate 36 615 documente (31 757c.+ 4 858 rev.). Motivul casării:

- *Dublete* – 26 335 documente (72%);
- *Uzură fizică – 10 267* documente (28%);
- *Nerestituite de către cititori – 13* documente (0,03%).

Conform Registrului Mişcării Fondurilor (RMF), la data de 30 noiembrie 2015 biblioteca academică dispunea de : 1 392 350 documente (inclusiv: Fondul activ – 1 359 614 doc. şi Fondul de Rezervă şi Schimb - 32 736 doc.).

Catalogarea și Indexarea Literaturii a efectuat:

- prelucrarea intrărilor curente în catalogul electronic: 13 499 înregistrări în retrospectivă;
- descrierea analitică a articolelor din ediții periodice: 33 titluri de reviste academice –1780 articole;
- multiplicarea și intercalarea fișelor pentru cataloage: 8 988 fișe;
- clasificarea literaturii științifice: 2 953;
- atribuirea indicilor CZU la articole, teze, referate, a lucrărilor științifice a AȘM: 97 indici;
- anularea publicațiilor din colecția bibliotecii prin eliminarea fișelor din catalogul tradițional: 32 902 titluri/14 150 fișe;
- anularea publicațiilor din colecția bibliotecii prin eliminarea numerelor de inventar din catalogul electronic: 22 503 numere.

Organizarea și Comunicarea Colecțiilor, Informație Bibliografică

În perioada de referinţă a fost înregistrat un număr total de vizite – 80 447:

- domiciliu –5 616*;*
- sala de lectură – 16 436;
- sala de calculatoare – 947;
- pagina web – 36 516.

Baza de date „Springer”a înregistrat un număr total de 20932 de vizite.

Pe parcursul anului 2015 au fost împrumutate și consultate 95995 de documente. Biblioteca a extins în continuare serviciile prin împrumut la domiciliu pe diverse suporturi electronice şi deservirea utilizatorilor de la distanţă. Consultarea documentelor în sala de lectură a înregistrat un număr total de 56 766 documente, la raft și la domiciliu – 13 025 documente, împrumutul electronic (pag. web) – 926, au fost împrumutate – 25 278 fotocopii și copii scanate.

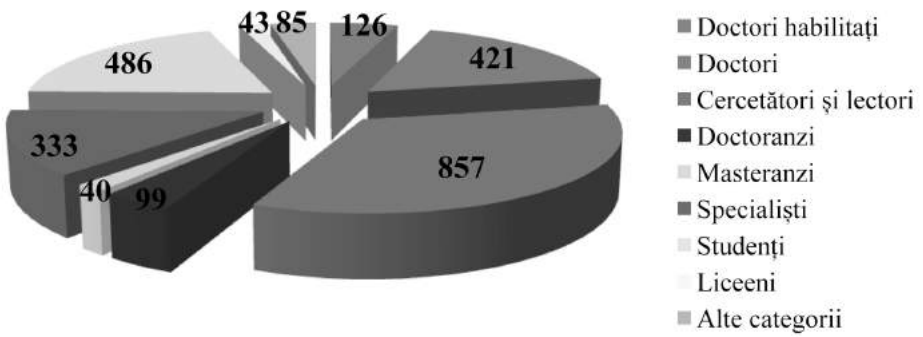
Până la ora actuală, biblioteca a înregistrat un număr total de 16998 utilizatori:

- 1 550 – *utilizatori activi*;
- 592 – *utilizatori noi*;
- 14 856 – *utilizatori pagini web*.

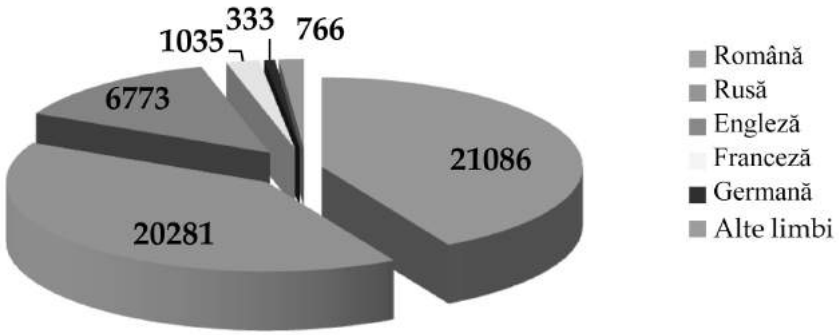
După categoriile de utilizatori, punctul-ţintă îl constituie *cercetătorii ştiinţifici şi lectorii* - 857, *studenţi* – 486, *doctori* – 421 şi *doctori habilitaţi* – 126*, specialişti* – 333, *doctoranzi*–99*, alte categorii*– 85,*liceeni* – 43,*masteranzi* – 40.

Utilizatori activi după categorii

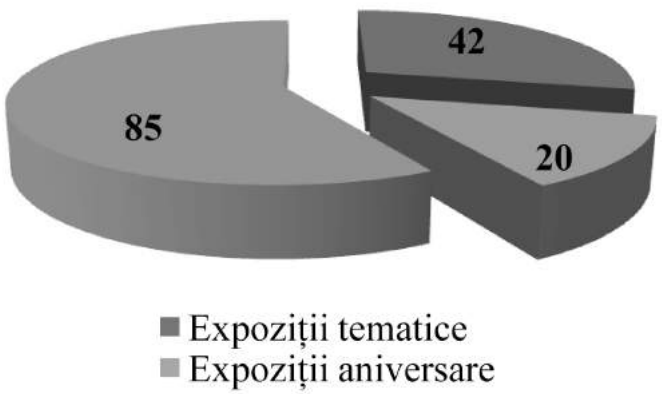
Potrivit diagramei de mai jos, cele mai solicitate publicaţii sunt în *limba română* – 21 086, urmate de cele în *limba rusă* – 20 281, *engleză* – 6 773*, franceză* – 1035, *alte limbi* – 766*, germană* – 333.

Publicaţiile solicitate după criteriul lingvistic

Promovarea lecturii şi a colecţiei bibliotecii este scopul primordial al expoziţiilor de carte: expoziţii aniversare, tematice, achiziţii noi, organizate cu prilejul anumitor evenimente, sărbători naţionale, calendaristice,omagiul adus personalităţilor din domeniul ştiinţei,organizarea activităţilor cultural-ştiinţifice, lansări şi prezentări de carte.

În anul 2015 au fost organizate 147expoziţii cu promovarea a cca 7270 documente.

Activitatea bibliografică şi de cercetare are ca obiective asistenţa informaţională şi bibliografică a utilizatorilor, elaborarea bibliografiilor, instruirea utilizatorilor privind selectarea referinţelor pentru elaborarea referatelor, tezelor, comunicărilor şi articolelor ştiinţifice. S-au continuat lucrările asupra mapei tematice „Academia de Ştiinţe a Moldovei în presa locală - 2015", au fost consultate 3120 ziare, selectate şi copiate xerox – 170 articole.

A fost revizuită şi completată biobibliografia selectivă „Publicaţii ale colaboratorilor Grădinii Botanice (Institut)".

S-a continuat elaborarea bibliografiei tematice „Ariile naturale protejate de Stat din Republica Moldova".

S-au continuat lucrările la elaborarea: fişierului electronic etnografic retrospectiv „Resursele naturale în Republica Moldova"(321 înregistrări bibliografice / 32 pag.); bibliografiei tematice „Problemele resurselor acvatice" 2014-2016 (336 înregistrări bibliografice / 35 pag.); bibliografiei tematice „Cercetători ştiinţifici în domeniul „Resursele de apă".

A fost elaborată biobibliografia „Alexandru Ciubotaru – savant renumit,citoembriolog şi fondator al grădinii botanice (85 de ani)".

În perioada de referinţă, colaboratorii bibliotecii au participat la redactarea bibliografică a „Listei lucrărilor ştiinţifice publicate şi a titlurilor de protecţie obţinute de comunitatea ştiinţifică din Republica Moldova în anul 2014".

Biblioteca îşi păstrează tradiţiile de promovare a imaginii prin crearea serviciilor pentru utilizatorii săi, prin prisma lor se va extinde activitatea bibliotecii ştiinţifice.

11.2. Activitatea Bibliotecii Republicane Tehnico-Ştiinţifice a Institutului Naţional de Cercetări Economice

Biblioteca Republicană Tehnico-Ştiinţifică (BRTŞ), ca instituţie publică, oferă acces liber la documente şi informaţii în domeniul tehnico-ştiinţific şi economic pentru un spectru larg de utilizatori din ţară şi de peste hotare. Dezvoltarea tehnologiilor informaţionale şi comunicarea ştiinţifică la nivel global obligă bibliotecile ştiinţifice să îşi revizuiască gama serviciilor şi produselor oferite utilizatorilor. În anul 2015, activitatea bibliotecii a fost orientată spre dezvoltarea atributelor unei biblioteci dinamice care îmbină serviciile tradiţionale cu cele electronice, promovează şi dezvoltă colecţii de calitate, fiind disponibile atât pentru mediul academic, cât şi utilizatorilor din sectorul real. Principalele realizări ale anului:

- Implementarea şi dezvoltarea serviciilor bibliometrice şi optimizarea accesului utilizatorilor la toate categoriile şi tipurile de resurse informaţionale;
- Crearea Arhivei digitale instituţionale, utilizarea tehnologiilor inovaţionale de arhivare electronică a publicaţiilor ştiinţifice;
- Sporirea vizibilităţii rezultatelor activităţii de cercetare (prin indexarea revistelor în baze de date şi platforme ştiinţifice internaţionale etc.);
- Dezvoltarea şi promovarea colecţiilor specializate;
- Eficientizarea împrumutului electronic de publicaţii;
- Intensificarea relaţiilor de parteneriat cu instituţiile similare din ţara şi de peste hotare în vederea schimbului de publicaţii şi experienţă profesională;
- Lansarea paginii noi WEB www.brts.md.

BRTŞ a dezvoltat şi a îmbunătăţit calitatea colecţiilor prin extinderea subiectelor şi titlurilor achiziţionate. Resursele documentare au răspuns în mare măsură necesităţilor de informare, cercetare, educare şi formare profesională.

La 31.12. 2015 BRTŞ deţine un fond de 12 200 265 titluri în 13.582.201 exemplare.

***Documentele de brevet*–91,08%** sunt partea predominantă a colecţiei BRTŞ, fiind şi cele mai solicitate de utilizatorii bibliotecii.

Cataloage industriale – 3,35%,
Documentele normative – 2,81%,
Cărţi şi publicaţii periodice –2,07%,
Documente nepublicate (teze, rapoarte ştiinţifice) – ***0,68%,***
Documente electronice – 0,01%.

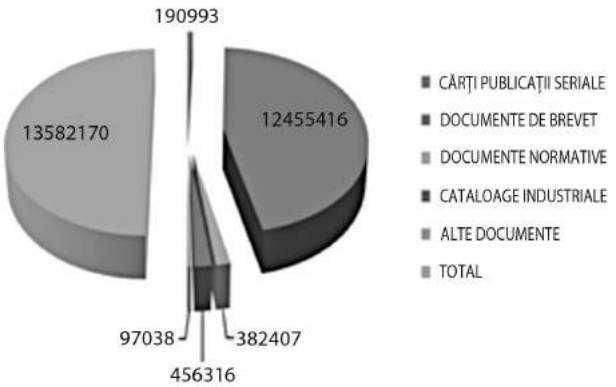

Figura 1. Structura colecţiilor BRTŞ după tipuri de documente

Pentru a asigura completarea continuă şi reînnoirea fondurilor în perioada 2011-2015, colecţia a fost completată cu 8535 de documente (5462 titluri) în valoare de peste 995 mii de lei.

Tabelul 1

Completarea colecţiilor BRTŞ, 2011-2015

Anul	Valoarea totală în lei	Exemplare intrate	Titluri intrate	Nr. exemplare per utilizator
2015	189, 2 mii lei	1187	728	0,5
2014	184,6 mii lei	1011	330	0,4
2013	212,8 mii lei	960	557	0,5
2012	146,8 mii lei	2152	1398	0,6
2011	261,5 mii lei	3225	2449	0,9

În anul de referinţă, colecţiile BRTŞ au fost completate cu 728 de titluri în 1187 de exemplare. Au fost achiziţionate: cărţi – 591 titluri / 720 exemplare; reviste – 90 titluri/ 889 exemplare, ziare – 14 titluri, documente normative – 23, documente electronice – 3 şi documente nepublicate – 7.

Comparativ cu anul 2014, numărul de titluri achiziţionate a crescut în 2015 cu 386 de titluri noi de publicaţii.

Sursele de completare au fost diverse. S-au achiziţionat abonamente la 75 titluri de reviste din Republica Moldova, România şi Rusia, 23 de standarde naţionale, s-au procurat (din contul datoriilor din anii precedenţi) 435 cărţi, din donaţii şi schimb de publicaţii 362 de documente. Schimbul de publicaţii ştiinţifice se efectuează prin acorduri de colaborare şi parteneriat cu cele 16 instituţii din ţară (instituţii de cercetare, agenţii, biblioteci universitare) şi 8 instituţii ştiinţifice de peste hotare.

Toate intrările curente au fost supuse evidenţei primare (RMF) şi evidenţei individuale (RI). În vederea asigurării accesului utilizatorilor la informaţiile conţinute în documente s-au realizat operaţiuni specifice de catalogare, clasificare şi indexare conform standardelor aprobate în RM. Concomi-

tent toate documentele prelucrate şi indexate au fost înregistrate în catalogul electronic al bibliotecii, iar fişele însoţitoare au fost intercalate în cataloagele tradiţionale.

Resurse electronice: Catalogul electronic, şi anume baza de date ,,Cărţi", conţine 54790 de înregistrări şi reflectă 100% fondul de carte, documentele nepublicate şi documentele electronice. Actualizarea înregistrărilor în baza sistemului automatizat integrat de bibliotecă „IRBIS" şi redactarea sistematică a descrierii bibliografice, indexării şi corectitudinii formării vocabularelor de vedete de subiect şi cuvinte-cheie este un proces continuu. În perioada de referinţă au fost catalogate 598 de descrieri bibliografice şi redactate peste 2000 de înregistrări. BRTŞ gestionează 2 baze de date locale: Baza de date analitică ,,Articole ştiinţifice în domeniul economic ,,ARTICE", care cuprinde 61686 de înregistrări bibliografice, şi care, pe parcursul anului 2015 a completată cu 3810 articole din 47 de reviste în limbile română, rusă şi engleză, şi Baza de date ,,Cercetări bibliografice", care cuprinde în total 916 teme. Aceste resurse informaţionale sunt un suport eficient pentru satisfacerea necesităţilor de studiu şi cercetare.

Arhiva instituţională a INCE, iniţiată în anul 2013, reprezintă o bază de date digitală a lucrărilor ştiinţifice ale cercetătorilor, creată pentru promovarea şi indexarea lucrărilor în baze de date internaţionale. Actualmente, repozitoriul include peste 420 de articole din revista "Economie şi Sociologie" şi a devenit un instrument bibliometric important pentru plasarea, vizualizarea, evaluarea publicaţiilor INCE în Directoriul Revistelor Ştiinţifice cu Acces Deschis (DOAJ). BRTŞ dispune de acces gratuit şi oferă consultaţii la Baza de date AGEPI ,,Brevete de invenţii" şi e-Standard ,,Catalogul standardelor moldovene" al Institutului Naţional de Standardizare din RM. Prin intermediul REM (Resurse Electronice pentru Moldova), din anul 2015, în bibliotecă sunt disponibile reviste electronice gratuite din bazele de date cu acces deschis: Royal Society Journals Collection, BioOne, Edward Elgar's Journals and Development Studies eBooks, Oxford English Dictionary Online, Oxford Reference's Oxford Quick Reference, IMF eLibrary.

BRTŞ are un rol important în promovarea şi diseminarea rezultatelor ştiinţifice ale INCE în mediul electronic global. Plasarea versiunii electronice a revistei ştiinţifice pe site-ul instituţiei nu poate asigură pe deplin vizibilitatea acestor publicaţii pentru comunitatea ştiinţifică internaţională. O astfel de posibilitate se realizează prin directoriul Accesului Deschis (Open Access), care permite cercetătorilor de a prezenta rezultatele cercetărilor ştiinţifice în mediul academic global şi oferă vizibilitate, îmbunătăţirea criteriilor de eficienţă stabilite de CNAA (publicaţii, indicele de citare, descărcări etc.). Un rezultat semnificativ în 2015 în această direcţie inovaţională a bibliotecii a fost înregistrarea revistei ,,Economie şi Sociologie" în baza de date E-library.ru. În total, revista este înregistrată în 10 baze de date şi pentru anul 2014 are un Impact Factor Universal de 0,1736, iar după Index Copernicus, Indexul de calitate (ICV) al revistei este de 6,95 în creştere faţă de anul 2013 (ICV – 4,58).

Ca instituţie infodocumentară cu misiunea statutară de a dezvolta, conserva şi valorifica patrimoniul documentar naţional în domeniul tehnic, biblioteca a oferit acces pentru consultarea documentelor, informare şi cercetare în trei 3 săli de lectură cu 110 locuri, cu 5 terminale OPAC pentru utilizatori (cu 2 mai mult faţă de anul 2014), acces Internet gratuit, acces la baze de date, echipament pentru citirea documentelor pe suport microformat, livrarea electronică de documente prin e-mail, expoziţii de achiziţii recente şi tematice tradiţionale/on-line.

De resursele şi serviciile bibliotecii, în anul 2015, au beneficiat 2316 utilizatori, din ei 238 – nou-înregistraţi, care au vizitat biblioteca în medie de 4 ori pe an. În total, au fost înregistrate peste 5000 de vizite în spaţiile funcţionale ale bibliotecii şi au fost consultate peste 518.000 de documente, dintre care 80% sunt documentele speciale (brevete de invenţii, standarde, prescripţii tehnice). Tabelul 2 reprezintă indicatorii statistici principali de utilizare a colecţiilor bibliotecii pentru perioada de 5 ani.

Tabelul 2.

Indicatori statistici principali ai BRTS

INDICATORI		2011	2012	2013	2014	2015
1.	Numărul de utilizatori: total	2652	2290	2335	2263	2316
	Utilizatori noi	594	320	416	273	238
	Utilizatori reînregistraţi	2058	1970	1919	1990	2078
	Reţeaua de biblioteci tehnice	55	19	15	12	12
2.	Numărul de vizite: Total	10099	9002	11954	11685	9985
	Vizite directe	9243	6473	9117	7944	5571
	Vizite virtuale (baze de date Internet, vizualizări site etc.)		1740	1850	2886	2958
	Vizite INCE	856	789	987	855	1456
3.	Publicaţii consultate	60730	528241	555185	517724	518464
4.	Împrumutul interbibliotecar	2780	2347	2659	2757	477
5.	Furnizări de documente electronice					1483
6.	Expoziţii tradiţionale	97	66	76	72	75
	Expoziţii on-line					4
	- extramuros	8	5	8	4	3

Aceste date statistice reflectă următoarele:

- În ultimii 5 ani avem un număr constant de utilizatori;
- Numărul de utilizatori noi, care pentru prima dată s-au înregistrat în bibliotecă, este în scădere (în ultimii 2 ani cu 140 de persoane);
- Vizitele directe ale utilizatorilor sunt în continuă scădere, dar este în creştere numărul vizitelor virtuale;
- Este în creştere numărul de solicitări privind documentele în format digital.

Analizând categoriile de utilizatorilori–persoane fizice în funcţie de ocupaţie, am constatat că în 2015 din numărul total al utilizatorilor înscrişi, majoritatea sunt studenţi şi profesori – 1628, urmează cercetători şi colaboratori ştiinţifici – 164, funcţionari –162, ingineri – 124, oameni de afaceri – 54, alte categorii – 121. Utilizatori – persoane juridice în anul de referinţă sunt 12 unităţi economice care au beneficiat de serviciile bibliotecii prin Împrumutul Interbibliotecar.

Potenţialul informaţional al colecţiilor poate fi utilizat eficient dacă se asigură deschiderea lui pentru utilizatori prin constituirea unui sistem productiv şi operativ de căutare şi regăsire a informaţiei. Un instrument eficace în acest sens sunt: catalogul electronic al BRTŞ, bazele de date locale, aparatul informativ-bibliografic tradiţional, cercetările bibliografice realizate şi Arhiva instituţională a INCE, în baza cărora se realizează serviciile de referinţă care oferă utilizatorilor informaţiifactografice şi bibliografice.

Activitatea bibliografică defineşte direcţiile principale de asistenţă informaţională şi bibliografică a utilizatorilor. Scopul tuturor acţiunilor a fost sprijinirea utilizatorilor în dobândirea cunoştinţelor necesare procesului de cercetare: cunoaşterea structurilor de informare şi documentare, actualizarea bazelor de date analitice locale, elaborarea bibliografiilor, instruirea utilizatorilor privind utilizarea instrumentelor de căutare a informaţiei în cercetarea documentară şi în utilizarea resurselor informaţionale. În anul 2015, specialiştii bibliografi au soluţionat 27 683 de informaţii bibliografice.

Au fost prestate servicii de consultanţă privind utilizarea cataloagelor, bazelor de date etc. Din numărul total de solicitări, 90% au fost realizate în regim automatizat. S-au realizat 77 de cercetări bibliografice tematice complexe care însumează 4842 de referinţe. Beneficiarii acestor cercetări au fost: Institutul Naţional de Cercetări Economice – 43, Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" – 11, Academia de Ştiinţe a Moldovei – 4; Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova – 6, Compania de Audit „Moldauditing" SRL – 5. În anul de referinţă a fost frecvent solicitat de către cercetători Serviciul redactare bibliografică a referinţelor bibliografice prezentate în articole, monografii, teze de doctor. Conform SM ISO 690: 2012 au fost redactate 160 de liste bibliografice, cu 2079 surse/referinţe. De asemenea, bibliografii au verificat şi redactat Anexa 4 (publicaţii ştiinţifice) din Raportul de activitate ştiinţifică al INCE pentru anul 2015 în conformitate cu cerinţele CNAA, AŞM şi standardele internaţionale de completare a datelor bibliografice, care cuprinde 298 de publicaţii. Pentru 425 de articole din Revista "Economie şi Sociologie" au fost acordate coduri JEL dupăSistemul de clasificare JELJournal of Economic Literaturepentru articole ştiinţifice în domeniul economic.

Dezvoltarea paginii web a bibliotecii a permis mai multe facilităţi de informare pentru utilizatori, care reflectă informaţii generale despre activitatea bibliotecii: colecţiile, serviciile oferite, manifestările organizate, expoziţiile etc. Doar în 2 luni de la lansare s-au înregistrat peste 500 de vizite virtuale pe site-ul bibliotecii. Conectarea bibliotecii la reţelele de socializare a extins aria vizitatorilor pe pagina de Facebook, pe portalul informaţional al capitalei www.freetime.md, care servesc canale suplimentare de distribuire a informaţiei.

Ca şi în anii precedenţi, BRTŞ s-a implicat plenar în susţinerea şi organizarea activităţilor ştiinţifice şi de promovare a cercetării ştiinţifice şi inovaţiilor, care au avut ca scop încurajarea membrilor comunităţii academice să participe activ la comunicarea ştiinţifică în Acces Deschis. Au fost organizate: mese rotunde – 3, ateliere ştiinţifico-practice – 4 (tematica cărora s-au abordat problemele vizibilităţii şi evaluării/indexării lucrărilor ştiinţifice publicate în Acces Deschis prin metode scientometrice), seminar profesional – 1, lansări de carte – 2. S-a organizat şi participat la campaniile de promovare a ştiinţei: Săptămâna Uşilor deschise la INCE şi BRTŞ (12–17 octombrie), Săptămâna Internaţională a OA „Deschişi pentru colaborare" (19–25 octombrie), Concursul Naţional „Biblioteca – partener în promovarea proprietăţii intelectuale", Campania Internaţională de promovare a ştiinţei „Noaptea cercetătorului european 2015". De asemenea, au fost organizate mai multe activităţi culturale şi de informare: serate literare Workshopuri, 20 de expoziţii tematice la care au fost expuse peste 3000 de documente, s-a participat la 3 expoziţii internaţionale, s-au organizat evenimente culturale „Zilele Naţionale", Anul „Grigore Vieru", „Zilele M. Eminescu", la care au participat peste 540 de vizitatori.

Ca centru metodologic, BRTŞ a oferit asistenţă de specialitate pentru bibliotecarii din cele 12 biblioteci tehnice (cu 3 mai puţin faţă de anul 2014), care activează în cadrul întreprinderilor şi instituţiilor cu profil tehnic-specializat din ţară. În vederea instruirii profesionale a fost organizate: 1 seminar la nivel naţional, 2 ateliere profesionale, 3 traininguri de instruire în utilizarea noilor tehnologii şi instrumente de căutare. În perioada de referinţă, au fost organizate 2 stagii de practică pentru 6 studenţi din anul III de la Catedra Biblioteconomie şi Asistenţă Informaţională a USM.

Pentru activitatea prodigioasă în domeniul biblioteconomic, pentru valorificarea şi promovarea cercetării ştiinţifice şi inovaţiilor, colaboratorii bibliotecii s-au învrednicit de diploma de onoare din partea Ministerului Economiei, 4 diplome de excelenţă şi apreciere din partea Institutului Naţional de Cercetări Economice al AŞM, 2 diplome de la Expoziţiile Internaţionale. Diploma Asociaţia Bibliotecarilor din RM (ABRM) şi titlu de „Cel mai bun bibliotecar al anului" în cadrul Concursului naţional al bibliotecarilor. Diploma ABRM, Premiul I la Concursul naţional „Cele mai reuşite lucrări ale anului 2014 în domeniul biblioteconomiei şi ştiinţei informării" pentru lucrarea „Publicaţii ştiinţifice ale Institutului de Economie, Finanţe şi Statistică" (2006–2013).

11.3. Î.S. Editorial-Poligrafică „Ştiinţa”

În anul 2015, Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Ştiinţa” a editat lucrări din diverse domenii: ecologie, critică şi istorie literară, lingvistică, istorie, manuale şcolare şi auxiliare didactice etc. În total, pe parcursul anului, au văzut lumina tiparului 42 de titluri, cu un volum total de 634,5 coli editoriale şi un tiraj general de circa 554,3 mii de exemplare, valoarea totală fiind de peste 16364,4 mii lei.

Continuare a strategiei de durată a Editurii, în 2015, au fost pregătite şi editate mai multe lucrări cu caracter ecologic. Evidenţiem apariţia Cărţii Roşii a Republicii Moldova, ediţia a 3-a, ieşită de sub tipar cu aportul savanţilor-biologi ai Academiei de Ştiinţe (Gradina Botanică, Institutul de Zoologie) şi ai unor instituţii de învăţământ superior din Republica Moldova (în total cca 70 de autori). Lucrarea, o ediţie bilingvă, română şi engleză, este, deopotrivă, o carte-document şi o carte-avertisment care conţine descrierea şi prezentarea stării de periclitare şi a stării de protecţie a 208 specii de plante şi a 219 specii de animale.

În aceeaşi linie strategică a educaţiei ecologice, a fost editat volumul 2, Arbori seculari, din colecţia „Ariile Naturale Protejate din Moldova”, autor dr. hab. Gh. Postolache. Ediţia prezintă mai mult de trei sute de arbori din Republica Moldova (care cresc în cca 150 de amplasamente), luaţi sub protecţia statului sau propuşi de a fi protejaţi.

Ambele lucrări se disting prin forma elegantă de prezentare, riguros elaborată şi îngrijită sub aspect ştiinţific şi editorial, prin materialul iconografic inedit, selectat anume pentru aceste ediţii, precum şi prin executarea editorial-poligrafică de excepţie.

Încă o ediţie cu caracter ecologic trimisă la tipar în 2015 este studiul Republica Moldova: Notă privind Politica Forestieră. Lucrarea a fost editată şi în limba engleză: Republic of Moldova: Forest Policy Note.

În anul curent, colecţia „Moştenire” a editurii a fost completată cu trei ediţii noi:

- Seria Leon Donici. Scrieri, în două volume (text îngrijit, prefaţă, tabel cronologic, note şi comentarii, bibliografie de Ana-Maria Brezuleanu);
- Seria Ion Luca Caragiale. Opere, în trei volume (ediţie, cronologie, notă asupra ediţiei, note şi comentarii de Stancu Ilin, Nicolae Bârna şi Constantin Hârlav);
- Seria Alecu Russo. Opere (ediţie îngrijită, studiu introductiv, tabel cronologic, note şi comentarii de Teodor Vârgolici).

În colecţia „Personalităţi notorii” a fost editat titlul Spiridon Vangheli sau despre valorile copilăriei, consacrat creaţiei scriitorului pentru copii, numele căruia a intrat temeinic în conştiinţa publică datorită unei opere literare de o mare valoare artistică.

Colecţia de carte „Pagini despre Basarabia” s-a completat cu volumul Nicolae Iorga. Neamul românesc în Basarabia. Lucrarea reuneşte o parte din scrierile marelui istoric cu referinţă la Basarabia cu toată istoria ei zbuciumată.

În 2015 au fost tipărite trei volume de antologii, care au continuat colecţia nouă de carte a Editurii „Câmpul de lectura”: Poezia manieristă românească, Antologia baladei culte, Antologia poeziei româneşti cu formă fixă.

Pe parcursul anului curent, editura a scos de sub tipar mai multe titluri de manuale şcolare şi auxiliare didactice, inclusiv, reeditări, traduceri şi retipăriri pentru clasele a II-a, a V-a, a VII-a, a IX-a şi a XII-a (cca 30 de titluri).

11.4. Întreprinderea de Stat „Tipografia Academiei de Ştiinţe”

În anul 2015 Tipografia AŞM şi-a desfăşurat activitatea economică, prestând servicii editorial-poligrafice pe bază de contract agenţilor economici, instituţiilor publice, persoanelor fizice etc.

În anul de referinţă Tipografia AŞM a tipărit 29 de titluri de carte din diverse domenii, numeroase blanchete, mape, registre etc., cu un volum total de 523,78 mii coli imprimate şi un tiraj general de12800 mii de exemplare,valoarea totală fiind de 1461,6 mii lei.

Pe parcursul anului Tipografia AŞM a participat la concursuri prin metoda cererii ofertelor de preţuri şi licitaţii publice pentru achiziţionarea serviciilor editorial-poligrafice publicate în Buletinul Achiziţii Publice, câştigând mai multe contracte anunţate de instituţiile publice. Menţionăm doar principalii beneficiari: Casa Naţională de Asigurări Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Asociaţii Medicale Teritoriale din cadrul Ministerului Sănătăţii, Centrul Naţional de Sănătate Publică, Instituţia Publică Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie "Nicolae Testemiţanu", Universitatea Tehnică din Moldova, IMSP Centrul Naţional Ştiinţifico-Practic de Medicină Urgentă, precum şi Institutul de Matematică şi Informatică, Grădina Botanică (Institut), Institutul de Chimie, Institutul de Energetică, Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie, Institutul Patrimoniului Cultural etc.

Dintre cele mai importante publicaţii tipărite sunt manualele: Farmacologie pentru studenţii Facultăţii Stomatologie, autori V. Goncear, M. Nichifor, Ed. Cheptea, C. Scutari, Instituţia Publică Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu"; Urologie Clinică, autor M. Balagura, Instituţia Publică Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu".

De asemenea, la Tipografia AŞM au văzut lumina tiparului lucrările monografice: Применение гибридных вычислительных систем и вычислительного эксперимента при методах математического моделирования (MMM) различных процессов, autor N. Andronatii, Institutul de Energetică; Управляемые самокомпенсирующиеся высоковольтные линии электропередачи переменного тока (в трех частях), autor V. Postolatii, Institutul de Energetică.

Au fost tipărite revistele (buletinele) ştiinţifice: Revista „Arheologică", Revista „Arte audiovizuale", Revista „Arte vizuale", Revista „Etnologie şi Culturologie VI", Revista „Etnologie şi Culturologie VII", Institutul Patrimoniului Cultural; „Buletinul Ştiinţe Medicale", nr. 1–4/2015, Secţia de Ştiinţe Medicale; „Computer Science", nr. 1–3/2015 şi 1–3/2015 şi „Buletinul de Matematică", nr.1–3/2015, Institutul de Matematică şi Informatică; „Ştiinţele Vieţii", nr. 1–3/2015, Secţia de Ştiinţe Biologice, Chimice şi Ecologice a AŞM; „Chemistry Journal of Moldova", nr. 1–2/2015, Institutul de Chimie; „Revista Botanică", nr. 1–2015, Grădina Botanică (Institut).

De asemenea, au fost publicate materialele unor conferinţe ştiinţifice internaţionale: Conferinţa Internaţională Sisteme de transport şi logistică, Academia de Transporturi, Informatică şi Comunicaţii, 27–30 martie 2015; Rapoartele prezentate la Congresul al X-lea al Geneticienilor şi Ameliboratorilor.

Numărul scriptic al personalului la sfârşitul anului a fost 10, inclusiv 3 persoane cu studii superioare şi 6 persoane cu studii medii speciale în poligrafie.

Profitul net al întreprinderii a fost de 4644 lei.

La 1.01.2016, ÎS Tipografia AŞM avea în stocuri bunuri materiale (materie primă, combustibil, alte materiale) în sumă de 52,7 mii lei.

Efortul investiţional de modernizare a întreprinderii în anul 2015 din surse financiare proprii obţinute din suma acumulărilor din uzura fondurilor fixe a constituit 79,0 mii lei, inclusiv:

1. Reparaţia capitală a utilajului tehnologic – 19,5 mii lei;
2. Modernizarea maşinii de tipar offset HeidelbergMOZ-E – 59,5 mii lei;

Astfel, pe parcursul anului 2015 mijloacele fixe ale Tipografiei AŞM s-au majorat cu 79,5 mii lei.

Au fost virate şi achitate impozite şi taxe în bugetul public naţional, în mărime de 344,1 mii lei, inclusiv în bugetul de stat – 62,5 mii lei, bugetele unităţilor administrativ-teritoriale – 58,1 mii lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 171,8 mii lei, fondurile asigurărilor obligatorii de asistenţă medicală – 51,7 mii lei.

În perioada raportată mărimea impozitelor şi taxelor virate şi achitate în bugetul public naţional în comparaţie cu perioada respectivă a anului precedent s-a majorat cu 69,2 mii lei.

Nu avem datorii faţă de agenţii economici, inclusiv la resursele energetice. Impozitele şi taxele de stat se plătesc regulat.

Au fost asimilate în producerea tehnologiilor avansate prin modernizarea secţiei de copiere a matriţelor. S-a îmbunătăţit radical calitatea tiparului prin utilizarea în procesul tehnologic a plăcilor termale CTP, precum şi folosirea în producere a tiparului digital.

11.5. Întreprinderea de Stat „ASELTEH"

Activitatea principală a Î.S. "Aselteh" în anul 2015 ca şi în anii precedenţi a fost Administrarea Parcului Ştiinţifico-Tehnologic „Academica" cu Incubatorul de inovare „Inovatorul", în conformitate cu Legea nr. 138 – XVI din 22.06.2007 „Cu privire la parcurile ştiinţifico-tehnologice şi incubatoarele de inovare" şi Contractul de administrare între Administrator – Î.S. „Aselteh" şi Agenţia de Inovare şi Transfer Tehnologic nr. 2/PŞT-A din 18 noiembrie 2011.

Cu întârziere, nemotivată şi neargumentată, numai la 22.05.2015 a fost semnat Contractul de finanţare şi realizare a proiectului „Organizarea şi funcţionarea Parcului Ştiinşifico-Tehnologic „Academica" (cu Incubatorul de inovare „Inovatorul") în anul 2015 şi dezvoltarea infrastructurii acestuia" în sumă de 840 mii lei.

Luând în considerare unele stipulări neadecvate din Legea Bugetului de Stat pentru 2015 şi anumite neconformităţi ai AITT, până în septembrie 2015 proiectul a fost finanţat numai cu 66 mii lei. Iar în luna februarie 2016, încă nu au fost transferate pentru 2015 – 307 mii lei.

Toate acestea au dus la concedierea temporară a personalului care activa în proiect. Restanţele la salarii în februarie pentru această categorie sunt încă pentru lunile noiembrie– decembrie 2015.

Pentru finanţarea activităţilor din cadrul parcului şi din bani publici, la 15 decembrie 2015 a fost prezentat AITT un nou proiect pentru anul 2016.

Administratorul Parcului şi a Incubatorului Î.S. „ASELTEH" în 2015 a participat la realizarea proiectului internaţional „Fostering Knowledge Triangle in Belarus, Ukraine and Moldova (FKTBUM)", finanţat din cadrul programului TEMPUS. Responsabilii de proiect din partea Î.S. „ASELTEH", Elena Simciuc şi Al. Spînu, au luat parte la două întruniri la ASEM unde s-a discutat starea actuală a parcurilor şi incubatoarelor din Republica Moldova şi alte state participante.

A fost examinat de conducerea întreprinderii şi Consiliul de Monitoringul financiar al activităţii economico-financiare în anul 2014 a entităţilor economice gestionate de AŞM, efectuat de către Ministerul Finanţelor.

Profitul obţinut de întreprindere pentru 2014 a fost de 76,6 mii lei. Conform deciziei Consiliului de Administraţie au fost transferate 50 % din profitul net în bugetul de stat până la 01.07.2015.

Au fost examinate de Conducerea întreprinderii şi Consiliul de Administraţiei rezultatele controlului financiar efectuat în martie–aprilie 2015, conform prescripţiei respective nr. 27.06.10/430 din 08.04.2015. Au fost întreprinse măsuri în vederea înlăturării încălcărilor depistate şi a fost informată Inspecţia financiară cu prezentarea documentelor corespunzătoare (scr. nr. 32 –A din 12 mai 2015).

Consiliul de Administraţie (preşedinte m. cor. A. Sidorenco) a aprobat planul a 4 şedinţe ordinare ale Consiliului în corespundere cu deciziile respective privind activitatea întreprinderii.

Consiliul de Administraţie a examinat şi aprobat Organigrama şi lista de state, iar de la 01 octombrie 2015 a fost majorat salariul angajaţilor în conformitate cu modificările Hotărârii de Guvern nr. 165 din 09.03.10 (salariul minim 1900 lei) ce a majorat cheltuielile faţa de cele planificate. Majorarea s-a efectuat cu întârziere din lipsa surselor financiare şi din motive expuse mai sus.

A fost adoptată evidenţa contabilă la semnăturile digitale şi cu implementarea codului IBAN al întreprinderii.

Au fost la timp prezentate organelor de stat toate rapoartele economico-financiare necesare şi solicitate.

Restanţe la plăţile taxelor de stat nu avem.

11.6. Organizarea şi funcţionarea Parcului Ştiinţifico-Tehnologic „Academica” şi a Incubatorului de Inovare „Inovatorul”

Conform planului de activitate, pentru anul 2015 au fost realizate următoarele activităţi:

- A fost iniţiată reprofilarea parcului spre inginerie industrială, eficienţă energetică şi tehnologii informaţionale. Totuşi, în lipsa altor parcuri, sunt admişi şi rezidenţi cu profil universal.

- În urma concursului organizat în colaborare cu AITT şi CSŞDT, în anul 2015 au fost atraşi 7 noi rezidenţi şi 1 în incubator.

- A fost amenajat laboratorul de încercare a pompelor centrifuge. Pentru efectuarea încercărilor a fost elaborată metoda (instrucţiunea) de exploatare a standului şi încercare a pompelor.

- A fost nominalizat şi pregătit utilajul pentru minisecţia mecanică de prelucrare a metalelor. În total, au fost nominalizate şi încercate 21 de maşini unelte şi scule.

- A fost executată monitorizarea realizării proiectelor inovaţionale de către rezidenţii parcului şi incubatorului.

- La data de 31 decembrie 2015 în componenţa P.Ş.T. „Academica” se numără 19 rezidenţi, iar în I.I. „Inovatorul” – 1 rezident.

- Pe parcursul anului a fost fabricată producţie inovaţională în mărime de 8309 mii lei, atrase investiţii de 250 mii lei, create locuri de muncă – 99, valoarea medie a salariului plătit este de 1779,9 mii lei.

- În corespundere cu legislaţia în vigoare, administratorul parcului şi incubatorului în 2015 a prestat rezidenţilor şi chiriaşilor un complex de servicii constituite din 2 categorii:

- servicii generale;

- servicii speciale.

Serviciile generale se referă la serviciile comunale, de comunicaţie, de pază şi securitate, achiziţionarea echipamentelor şi materialelor şi menţinerea infrastructurii, care va fi detaliată mai jos.

La servicii speciale se referă servicii informaţionale, juridice, de marketing, de investiţii, promovare a fabricatelor, pregătirea documentaţiei inovaţionale (proiectelor) şi altele.

- Promovarea activităţilor P.Ş.T. şi I.I. ale proiectelor inovaţionale vor fi amplasate pe portalul corporativ „Academica.md”. Au fost pregătite 4 materiale informaţionale privind realizarea proiectelor inovaţionale pentru amplasare în Centrul Expoziţional. Angajaţii parcului au participat la 2 seminare legate de problemele managementului inovaţional şi la 2 mese rotunde cu privire la eficacitatea economică a inovaţiilor. Împreună cu AITT au participat cu modele, mostre şi cărţi la Expoziţia „Infoinvent” din Republica Moldova, la „Fabricat în Moldova” şi la Expoziţia „Euroinvent” Iaşi, România din 16.05.2015, unde a fost oferită diploma de excelenţă dlor Gh. Popovici şi A. Bucatânschi pentru cartea „Afaceri inovaţionale”;

- Pentru colaborarea cu instituţiile AŞM şi diverse incubatoare au fost efectuate negocieri preliminare cu instituţiile şi universităţile privind semnarea unui acord de colaborare. Suntem într-o colaborare strânsă cu Incubatorul „Nord” din Bălţi şi Incubatorul „Innocenter” din Comrat. În noiembrie 2015 a fost încheiat şi semnat un Acord de colaborare cu Centrul Incubator de afaceri (CIAF) Bucureşti, România;

- În scopul oferirii asistenţei rezidenţilor în pregătirea documentaţiei necesare pentru atragerea investiţiilor, administraţia a elaborat „Recomandări metodice pentru atragerea investiţiilor, pentru proiectele de inovare şi transfer tehnologic şi pregătirea documentelor pentru negocierea cu investitorii”. Au fost oferite 12 consultaţii rezidenţilor şi candidaţilor la rezidenţi cu privire la alcătuirea documentelor pentru atragerea investiţiilor şi înmânarea recomandărilor respective;

- A fost elaborate, editate şi publicate două cărţi pentru ajutor rezidenţilor şi candidaţilor în rezidenţi, cercetătorilor, inventatorilor şi raţionalizatorilor: Dicţionarul inovaţional al Republicii Moldova (autori Gh. Popovici, A. Bucatînschi, A. Spînu), 13 pag. 300 ex; Piaţa inovaţiilor: cum de atins succesul (Ghidul Inovatorului) autori Gh. Popovici, A. Bucatînschi), 172 pag, 300 ex.;

- Au fost confecţionate 2 suporturi pentru panourile de publicitate şi reparat echipamentul electric al secţiei de producere a S.R.L. „Vaptos” – rezident al P.Ş.T. „Academica”;

- A fost elaborat şi semnat un nou Contract de Asociere în Clusterul ştiinţifico-tehnologic „Academica”. Clusterul a fost format de UnAŞM, Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”, Î.S. „Aselteh”, „Molfarmgrup” S.R.L. şi „Bercon – Auto” S.R.L. Au fost menţionaţi cu premiul Parcului doi elevi – la concursul „Cel mai bun elev inovator” (mai 2015).

Structura personalului încadrat în Î.S. „ASELTEH”

1. Conform schemei de încadrare a întreprinderii, în perioada 12 luni ale a. 2015 la „Aselteh” a activat următorul personal:

Denumirea subdiviziunilor	2015
Nr. mediului scriptic al angajaţilor:	21
- Administraţia	4
- Secţia producere	1
- Biroul deservire tehnică	4
Contracte de muncă	
- Paza	6
- Personal de deservire	1
- Centru de inovare, cercetare (Administraţia P.Ş.T. şi I.I.)	5

2. La Î.S. „Aselteh” pe parcursul a 12 luni ale a. 2015 au activat 9 specialişti cu studii superioare şi specialişti cu grad ştiinţific 2 persoane. Salariul mediu lunar pe întreprindere constituie 3895,23 lei.

Activitatea economico-financiară a Î.S. „ASELTEH” pentru 2015

Venituri

Denumirea indicatorilor	Suma, mii lei
Venituri (fără TVA), total: Din ele:	**2069,8**
1. Venituri din vânzări, inclusiv:	1234,3
a) venituri din vânzarea produselor	
b) vânzarea mărfurilor	41,1
c) prestarea serviciilor din care:	
- de confecţionare a pieselor	
- comunale, de întreţinere şi comunicaţii	464,9
d) Venituri din locaţiune (arenda)	728,0
2. Alte venituri operaţionale, venituri din proiect	835,5

Pe parcursul anului au fost comercializate materiale metalice, textolit, material plastic şi climatizoare vechi în sumă de 41100 lei, cu 26100 lei mai mult decât cel planificat.

Cheltuieli

Denumirea indicatorilor	Suma, mii lei
Consumuri şi cheltuieli (fără TVA), din ele:	**1989,6**
1. Retribuirea muncii:	981,6
2. Defalcări în fondul social şi asigurarea med. (27,0%)	269,9
3. Consumuri şi cheltuieli materiale	14,6
4. Taxe şi impozite	
5. Cheltuieli privind serviciile comunale	459,2
6. Servicii de cercetare, marketing, tipar etc.	8,3
7. Uzura activelor pe termen lung	141,2
8. Costul de procurare a mărfurilor vândute	17,2
9. Reparaţii şi întreţinerea a FM şi imobilelor	91,3
10. Alte consumuri şi cheltuieli	6,3

La finele anului 2015 profitul este de 80,2 mii lei.

În legătură cu situaţia socioeconomică dificilă din ţară, venitul a fost mai mic decât cel planificat. În legătură cu majorarea salariului minim real până la 1900 lei, cheltuielile s-au majorat.

Amenajarea, menţinerea şi dezvoltarea infrastructurii parcului

Au fost achitate şi transferate la timp sumele necesare pentru serviciile comunale şi alte servicii necesare menţinerii infrastructurii.

A fost reparat acoperişul blocului administrativ – în sumă de 37 326 lei.

A fost reparată o parte a acoperişului Blocului lăcătuşerie – în sumă de 88 000 lei.

S-a efectuat revizuirea şi reparaţia curentă a sistemului de aprovizionare cu apă şi canalizare – 10 560 lei.

S-a efectuat reparaţia curentă a sistemului de alimentare cu electricitate – în sumă de 3 450 lei.

S-a efectuat testarea sistemului electric a blocului administrativ – 2 014 lei.

Au fost reparate uşi şi ferestre – în sumă de 1 560 lei.

S-au procurat stingătoare cu pulbere contra incendiilor – în sumă de 3 300 lei.

În concluzie:

Activitatea întreprinderii ca Administrator al parcului se poate califica drept satisfăcătoare.

Cu regret sursele financiare din bani publici au fost oferite cu mare întârziere ce a dus la situaţia economico-financiară din 1 semestru cu anumite pierderi.

Suma de 307 mii lei din bani publici pentru anul 2015, nu a fost achitată întreprinderii nici în luna februarie 2015.

Activitatea economico-financiară a întreprinderii s-a soldat la finele anului 2015 cu profit.

Profitul a venit prin diminuarea cheltuielilor în activitatea întreprinderii.

Fondatorul şi Administraţia întreprinderii sunt în căutarea anumitor investitori pentru organizarea unui Parteneriat public–privat cu menţinerea în cadrul parteneriatului P.Ş.T „Academica” cu I.I. „Inovatorul”.

11.7. Întreprinderea de Stat de Alimentaţie Publică „Crizantema”

Întreprinderea de Stat de Alimentaţie Publică „Crizantema” conform documentelor de constituire reprezintă o întreprindere de stat cu capital social integral de stat, specializată exclusiv în domeniul pregătirii produselor alimentare şi bucatelor finite, semifabricatelor, prestării serviciilor de alimentaţie publică prin deservirea consumatorilor în sălile de deservire de la sediul întreprinderii şi la locul solicitat de consumatori în baza contractelor bilaterale.

Nivelul și calitatea serviciilor prestate de I.S.A.P. „Crizantema” consumatorilor sunt garantate şi se confirmă prin categoria întâi, atribuită întreprinderii de către Direcţia Generala Comerţ, Alimentaţie Publica și Prestări Servicii a Consiliului Municipal Chişinău la data de 23.03.2011 și confirmată prin certificatul nr. 2117.

Conducerea curenta a activităţii I.S.A.P. „Crizantema” este dirijată de către Organul executiv unipersonal– administratorul întreprinderii și Consiliul de administrare a întreprinderii.

Indicii principali ai activităţii economico-financiara a I.S.A.P. „Crizantema” pentru perioada 01.01.–31.12.2015 sunt:

1. Vânzări totale – 3 955 581 lei.
2. Cheltuieli totale – 3 936 051 lei.
3. Impozite achitate – 812 720 lei.
4. Cheltuieli reparaţii, servicii – 46 600 lei.
5. Profitul net – 19 530 lei.
6. Cota parte din profitul net repartizat spre defalcare în contul bugetului de stat – 9 765 lei.
7. Salariaţi în total – 21.
8. Salariul mediu lunar pe întreprindere – 4 056 lei.

XII. INDICATORII DE ACTIVITATE

Indicatori privind activitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei

		2015
Numărul proiectelor, total		462
Instituţionale		244
Inclusiv:		
fundamentale		84
aplicative		160
Proiecte din cadrul programelor de stat		24
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic		13
Proiecte pentru procurarea echipamentului		
Proiecte independente pentru tineri cercetători		37
Proiecte/granturi internaţionale		51
Bilaterale		53
Alte proiecte granturi (de specificat)		
Proiecte/granturi naţionale		
Contracte cu agenţi economici		657
Proiecte STCU–AŞM		12
Proiecte (H2020)		15
Alocaţii bugetare (mil. lei)		415.2
Cheltuieli de bază executate (mil. lei)		340.7
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare) (mil. lei)		74.5
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, mil. lei		2.08
Cercetători ştiinţifici,inclusiv cei cu grad ştiinţific	numărul	3222
	vârsta medie (ani)	50
Doctori habilitaţi	numărul	441
	vârsta medie (ani)	64.8
Doctori în ştiinţe	numărul	1429
	vârsta medie (ani)	54.0
Cercetători ştiinţifici pânăla35 de ani		563
Doctoranzi		306
Numărul publicaţiilor,total		7623
Monografii		139
Articole în reviste recenzate naţionale,*inclusiv*		1295
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		14
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		829
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		452
Articole înalte reviste naţionale		256
Articole în reviste cu factor de impact		324
Articole în alte reviste internaţionale		610
Articole în culegeri naţionale şi internaţionale		516
Teze ale comunicărilor la congrese,conferinţe,simpozioane naţionale /internaţionale		4162
Brevete de invenţie		143

Teze de doctor susţinute în anul de referinţă	100
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă	12
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific	0.69
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare	0.65
Numărul de teze de doctor susţinute,raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţii pentru cercetare	0.03
Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători(%)	27.4
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%))	15.48
Alocaţii pentru echipament, raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)	0.67

12.1. Secția de Științe Naturale și Exacte

		2015
Numărul proiectelor, total		170
Instituţionale		76
inclusiv: fundamentale		33
aplicative		43
Proiecte din cadrul programelor de stat		7
Transfer tehnologic		2
Proiecte pentru procurarea echipamentului		-
Proiecte independente pentru tineri cercetători		16
Proiecte/granturi internaţionale,total inclusiv		43
Bilaterale		23
PC6/PC7		11
STCU - AŞM		9
Alte proiecte/granturi (SCOPPES, ORIZONT 2020)		21
Proiecte/granturi naţionale		5
Contracte cu agenţi economici		278
Alocaţii bugetare, mil. lei		129,247
Cheltuieli de bază, mil. lei		111,758
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), mil. lei		26,563
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, mil. lei		2,823
Cercetători ştiinţifici	*numărul total*	1138
	vârsta medie	50
Doctori habilitaţi	*numărul total*	148
	vârsta medie	67
Doctori în ştiinţe	*numărul total*	528
	vârsta medie	52
Cercetători ştiinţifici până la 35 de ani		328
Doctoranzi		122
Numărul publicaţiilor, total		2303
Monografii /capitole		28/12
Manuale şi ghiduri		39
Articole în reviste recenzate naţionale, total		313
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		22
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		241
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		50
Articole în alte reviste naţionale / culegeri		218/46
Articole în reviste cu factor de impact		218
Articole în alte reviste şi culegeri internaţionale		394/6
Teze la conferinţe internaţionale		1024/5
Brevete de invenţie		82
Teze de doctor susţinute în anul de referinţă		24
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă		4
Medalii / diplome obţinute la expoziţii şi saloane, total		130/33
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific		0,8
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0,87
Numărul de teze de doctor susţinute, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		5,38
Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %		29
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		20
Alocaţii pentru echipament, raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		2,15

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	143
Cercetări ştiinţifice, total	2	8
Proiecte de cercetări instituţionale	2	6
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	2
Proiecte/granturi internaţionale	0	8
Bilaterale	0	4
PC6/PC7	0	1
Alte proiecte/granturi (1 SCOPES, 1 STCU, 1 OROZONT 2020 - Centre de excelenţă)	0	3
Contracte cu agenţi economici	0	127

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv					
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte	Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	14282,2	13524,0	9309,2	3581,6	600,2	33,0	758,2	758,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	11344,7	11144,2	8625,1	2330,6	158,7	29,8	200,5	200,5
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	2850,8	2850,8	2489,7	286,4	60,9	13,8	0,0	0,0
Proiecte de cercetări instituţionale	2700,8	2700,8	2443,4	243,5	0,1	13,8	0,0	0,0
Proiecte internaţionale bilaterale	150,0	150,0	46,3	42,9	60,8	0,0	0,0	0,0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	8493,9	8293,4	6135,4	2044,2	97,8	16,0	200,5	200,5
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	7863,9	7863,9	6015,0	1769,6	63,3	16,0	0,0	0,0
Proiecte din cadrul programelor de stat	400,0	231,0	68,5	152,7	9,8	0,0	169,0	169,0
Proiecte internaţionale bilaterale	200,0	168,5	51,9	91,9	24,7	0,0	31,5	31,5
Alocaţii din fondul de rezervă	30,0	30,0	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	2937,5	2379,8	684,1	1251,0	441,5	3,2	557,7	557,7
Servicii cu plată	1116,9	1044,9	268,8	666,0	110,1	0,0	72,0	72,0
Chiria / Arenda bunurilor	998,5	998,5	415,3	580,0	0,0	3,2	0,0	0,0
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	822,1	336,4	0,0	5,0	331,4	0,0	485,7	485,7
Naţionale	5,0	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internaţionale	817,1	331,4	0,0	0,0	331,4	0,0	485,7	485,7

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în ediţii internaţionale, incluse în una din trei sisteme de citare Web of Science:	1
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	8
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	18
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	3
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	9
Articole în alte reviste editate în străinătate	6
Articole în culegeri internaţionale	26
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	153
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare	4
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	12
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	10
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	5
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	12

Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	12
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	2
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	4
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	12
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	2
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	3
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria A	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	34
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	35
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	3
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	2
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	3
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	3
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	6
Doctor conferit în perioada evaluată	2
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	11
Conducător al Programelor de Stat	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	15
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	4
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	12
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	6
Membru al seminarului ştiinţific de profil	45
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	19
Hotărâri de acordare a brevetelor	12
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	8
Brevete implementate	4
Substanţe noi documentate	40
Tehnologii noi documentate	2
Procedee noi documentate	3
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	4
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	3025
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	11
Cursuri ţinute în anul de referinţă	16
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	8
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	2
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	14
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	3
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	3
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	11
Seminare ştiinţifice de profil	3

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	48	95
Cercetări ştiinţifice, total	8	10
Proiecte de cercetări instituţionale	7	9
Proiecte pentru tineri cercetători	1	0
Proiecte de transfer tehnologic	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	1	1
Bilaterale	1	0
Proiecte/granturi naţionale	2	0
Contracte cu agenţi economici	37	84

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	inclusiv		
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		Procurarea mijloacelor fixe	Reparaţii capitale	Investiţii capitale
TOTAL,ALOCAŢII BUGETARE	30804,2	27534	21476,4	5779,2	216	61,9	3270,7	354	2802,5	114,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	23267,5	23153	20510	2485,3	116	42	114,2	114,2		
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	10730,1	10616	9784,2	804,4	18,1	9,2	114,2	114,2		
Proiecte de cercetări instituţionale 01\817	10650,1	10550	9736,2	798,6	6,1	9,2	100	100		
Proiecte din cadrul programelor de stat	48									
Proiecte pentru tineri cercetători 01/819	80	65,8	48	5,8	12		14,2	14,2		
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	12537,4	12537	10725,8	1680,9	97,9	32,8				
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	12332,4	12332	10662	1591	46,6	32,8				
Proiecte internaţionale bilaterale 02/820	50	50		7,7	42,3					
Alocaţii din fondul de rezervă 04/220	55	55		55						
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic 02/824	100	100	63,8	27,2	9					
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	7536,7	4380,2	966,4	3293,9	100	19,9	3156,5	239,8	2802,5	114,2
Servicii cu plată	2823,6	2675,7	929,4	1646,3	100		147,9	147,9		
Chiria / Arenda bunurilor	3513,5	1684,6	37	1627,7		19,9	1828,9	91,9	1622,8	114,2
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	1199,6	19,9		19,9			1179,7		1179,7	
Naţionale	1179,7						1179,7		1179,7	
Internaţionale	19,9	19,9		19,9						

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	8
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	9
Articole în alte reviste editate în străinătate	31
Articole în culegeri internaţionale	9

Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	34
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	20
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	26
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	10
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	6
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	24
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	7
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	6
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	3
Articole în reviste naţionale, categoria A	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	38
Articole în reviste naţionale, categoria C	6
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	1
Articole în culegeri	124
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	101
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat) (recomandări practice)	4
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	17
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	25
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	2
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	5
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	3
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	4
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	13
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	16
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Expert al CSŞDT sau CNAA	7
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	5
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	4
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	11
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	13
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	6
Membru al seminarului ştiinţific de profil	83
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	6
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	28
Hotărâri de acordare a brevetelor	18
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	28
Certificate de soi, obţinute în perioada evaluată	4
Produse, material semincer, echipamente asimilate în fabricare de serie	1
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	3
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	10
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	6
Tehnologii noi documentate	7
Metode noi documentate	2
Procedee noi documentate	3
Linii create	215
Hibrizi creaţi	31
Soiuri create	8

Suşe create	54
Linii, hibrizi, soiuri, rase, suşe omologate si înscrise în registru	1
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	11
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	6
Cursuri elaborate în anul de referinţă	9
Cursuri ţinute în anul de referinţă	9
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	15
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	22
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	3
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	3
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	8
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	51
Seminare ştiinţifice de profil	7

Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	2
Cercetări ştiinţifice, total	1	1
Proiecte de cercetări instituţionale	1	1
Contracte cu agenţi economici	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6250,2	6250,2	5635	552,7	51,9	10,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	6087,6	6087,6	5603,6	421,5	51,9	10,6
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	3741,9	3741,9	3444,5	238	51,9	7,5
Proiecte de cercetări instituţionale	3741,9	3741,9	3444,5	238	51,9	7,5
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2345,7	2345,7	2159,1	183,5	0	3,1
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2345,7	2345,7	2159,1	183,5		3,1
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	162,6	162,6	31,4	131,2	0	0
Servicii cu plată	37,7	37,7	14,8	22,9		
Chiria / Arenda bunurilor	124,9	124,9	16,6	108,3		

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	1
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	3
Articole în alte reviste editate în străinătate	9
Articole în culegeri internaţionale	3
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	39
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	4

Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	6
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Capitole în monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	24
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	5
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	4
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	1
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	13
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	2
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	3
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	6
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Expert al CSŞDT sau CNAA	3
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	4
Membru al seminarului ştiinţific de profil	24
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	4
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Hotărâri de acordare a brevetelor	1
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	2
Brevete implementate	1
Substanţe noi documentate	1
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	89
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	8
Cursuri elaborate în anul de referinţă	1
Cursuri ţinute în anul de referinţă	27
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	14
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor habilitat	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	15
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Articole de popularizare a ştiinţei	4
Seminare ştiinţifice de profil	2

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	4	12
Cercetări ştiinţifice, total	3	1
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte pentru tineri cercetători	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	1	8
Bilaterale (Cond. acad. Toderaş, Zubcov,Poiras, Ungureanu, Bogdea)	0	5
Alte proiecte/granturi (de specificat) *Comisia Europeană - 4 1 proiect MIS 1676, 3 proiecte (MIS 1150, ORIZONT, FP7)	1	3
Contracte cu agenţi economici	0	3

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	19755,1	19616,6	9828,5	3151,1	555,8	6081,2	138,5	138,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	11273,1	11273,1	9744,0	1190,3	334,1	4,7	0,0	0,0
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	6705,2	6705,2	6209,8	392,6	99,9	2,9	0,0	0,0
Proiecte de cercetări instituţionale	6646,5	6646,5	6191,2	373,8	78,6	2,9	0,0	
Proiecte pentru tineri cercetători	58,7	58,7	18,6	18,8	21,3		0,0	0,0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	4567,9	4567,9	3534,2	797,7	234,2	1,8	0,0	0,0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	4257,3	4257,3	3455,8	761,2	38,5	1,8	0,0	
Proiecte internaţionale bilaterale	310,6	310,6	78,4	36,5	195,7	0,0	0,0	0,0
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	8482,0	8343,5	84,5	1960,8	221,7	6076,5	138,5	138,5
Servicii cu plată	85,9	85,9	47,7	18,0	20,2	0,0	0,0	0,0
Chiria / Arenda bunurilor	1654,9	1652,6	36,8	1595,8	0,0	20,0	2,3	2,3
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	6741,2	6605,0	0,0	347,0	201,5	6056,5	136,2	136,2
Internaţionale	6741,2	6605,0	0,0	347,0	201,5	6056,5	136,2	136,2
MIS ETC 1150	1632,6	1632,6			18,7	1613,9	0,0	
MIS ETC 1676	4540,9	4540,9			98,3	4442,6	0,0	
ORIZONT 2020	500,0	363,8	0,0	304,6	59,2		136,2	136,2
Programul Cadru FP-7	62,7	62,7		37,4	25,3		0,0	
BONUS	5,0	5,0		5,0			0,0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	6
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,09	1
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	4
Articole în alte reviste editate în străinătate	11
Articole în culegeri internaţionale	11
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	53
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	1
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	5
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	4

Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	2
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	4
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	4
Articole în reviste naţionale, categoria B	12
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	2
Articole în culegeri	34
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	13
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	2
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	6
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	3
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	3
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	6
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	6/3
Expert al CSŞDT sau CNAA	3
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1/0
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	5
Membru al seminarului ştiinţific de profil	47
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	5
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	3
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	8
Brevete implementate	5
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	1
Atlase şi hărţi editate	1
Metode noi documentate	1
Procedee noi documentate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	2
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri ţinute în anul de referinţă	17
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	14
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	14
Documente de politici elaborate şi aprobate	2
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	20
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	8
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	2
Articole de popularizare a ştiinţei	30
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	23
Seminare ştiinţifice de profil	5

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	29
Cercetări ştiinţifice, total	1	2
Proiecte de cercetări instituţionale	1	2
Proiecte/granturi internaţionale	0	3
PC6/PC7	0	1
Proiectul,,Suport pentru cooperarea ştiinţifică si tehnica,,	0	3
Proiecte/granturi naţionale Fondul Ecologic National	0	2
Contracte cu agenţi economici	0	22

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	11099,3	10962,7	9425,2	1237,8	268	31,7	136,6	136,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	9200,1	9200,1	8651,4	517	0	31,7	0	0
Cercetări ştiinţifice fundamentale,	3039,2	3039,2	2900,7	123,8	0	14,7	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	3039,2	3039,2	2900,7	123,8		14,7	0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	6160,9	6160,9	5750,7	393,2	0	17	0	0
Proiecte de cercetări aplicative	6160,9	6160,9	5750,7	393,2		17	0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1899,2	1762,6	773,8	720,8	268	0	136,6	136,6
Servicii cu plată	269,4	261,7	154,7	98,1	8,9		7,7	7,7
Granturi, sponsorizări / filantropie	1629,8	1500,9	619,1	622,7	259,1	0	128,9	128,9
Naţionale	304,9	304,9		288,9	16		0	
Internaţionale	1324,9	1196	619,1	333,8	243,1		128,9	128,9

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	27
Articole în culegeri internaţionale	42
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	9
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	37
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare	7
Brevete obţinute	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	10
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	9
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	3
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	3
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	3
Capitole în monografii	4
Articole în reviste naţionale, categoria B	14
Articole în reviste naţionale, categoria C	16
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	1

Articole în culegeri	36
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	16
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	5
Alte publicaţii ştiinţifice (culegeri, broşuri, ghiduri, atlase)	17
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	2
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	4
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	1
Doctor conferit în perioada evaluată	4
Profesor universitar (profesor cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	7
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1/2
Expert al CSŞDT sau CNAA	10
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	6
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	6
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	3
Membru al seminarului ştiinţific de profil	30
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de	1
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi	1
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi	1
Atlase şi hărţi editate	9
Materiale noi documentate	1
Tehnologii noi documentate	1
Metode noi documentate	1
Alte rezultate (de indicat)	10
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	5
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	14
Cursuri ţinute în anul de referinţă	47
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	56
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	26
Documente de politici elaborate şi aprobate	2
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	2
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	42
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	4
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	4
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	33
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	7
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	19
Seminare ştiinţifice de profil	36
Pliante educative	3
Expertize ecologice şi Avize de Mediu	6

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	5
Cercetări ştiinţifice, total	1	3
Proiecte de cercetări instituţionale	1	2
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Bilaterale	0	1
PC6/PC7	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6200,6	6182,6	5561,5	586,5	33	1,6	18	18
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	6200,6	6182,6	5561,5	586,5	33	1,6	18	18
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	2220,3	2220,3	2103,5	116,8	0	0	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	2220,3	2220,3	2103,5	116,8			0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	3980,3	3962,3	3458	469,7	33	1,6	18	18
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	3780,3	3780,3	3353,4	425,3		1,6	0	
Proiecte din cadrul programelor de stat	150	132	76,2	34,8	21		18	18
Proiecte internaţionale bilaterale	50	50	28,4	9,6	12		0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	3
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	5
Articole în culegeri internaţionale	25
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	48
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	1
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	16
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	8
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	8
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	5
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria A	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	12
Articole în reviste naţionale, categoria C	5
Articole în culegeri	3
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	26

Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	12
Hotărâri de acordare a brevetelor	1
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	3
Brevete implementate	2
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	3
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri elaborate în anul de referinţă	2
Cursuri ţinute în anul de referinţă	12
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	4
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	34
Articole de popularizare a ştiinţei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	3
Seminare ştiinţifice de profil	1

Grădina Botanică (Institut)

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	3	10
Cercetări ştiinţifice	2	5
Proiecte de cercetări instituţionale	2	5
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
Contracte cu agenţi economici	1	4

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	11655,2	1137	8458,9	2866,9	45	15,4	269	269
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	10358,1	1035	8133,3	2209,4	0	15,4	0	0
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	3423	3423	2108,3	1311,3	0	3,4	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	3423	3423	2108,3	1311,3		3,4	0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	6935,1	6935,	6025	898,1	0	12	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	6935,1	6935,	6025	898,1		12	0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1297,1	1028,	325,6	657,5	45	0	269	269
Servicii cu plată	853,9	853,9	282,1	536,8	35		0	
Chiria / Arenda bunurilor	174,2	174,2	43,5	120,7	10		0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	269	0	0	0	0	0	269	269
Internaţionale	269	0					269	269

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în alte reviste editate în străinătate	12
Articole în culegeri internaţionale	20
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	123
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	12
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	6
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	8
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	3
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1

CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	Nr.
Monografii	5
Articole în reviste naţionale, categoria B	27
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	5
Articole în culegeri	5
Autoreferate	4
Premiile Savantul anului, Tânărul Savant al anului	1
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	13
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	7
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	3
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	7
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	8
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	7
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	4
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	15
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	1
Hotărâri de acordare a brevetelor	1
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de	10
Brevete implementate	1
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi	1
Soiuri create	4
Petrecerea lecţiilor excursii	112
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	3
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Articole în enciclopedii	14
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Capitole în manuale de învăţământ preuniversitar	2
Cursuri elaborate în anul de referinţă	5
Cursuri ţinute în anul de referinţă	14
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	33
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	2
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor habilitat	3
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	82
Documente de politici elaborate şi aprobate	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	5
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	5
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	4
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	21
Seminare ştiinţifice de profil	4

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	14	25
Cercetări ştiinţifice, total	10	7
Proiecte de cercetări instituţionale	5	5
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte pentru tineri cercetători	5	1
Proiecte/granturi internaţionale	4	16
Bilaterale	4	5
PC6/PC7	0	5
Alte proiecte/granturi (NASA, SCOPES, STCU,	0	6
Contracte cu agenţi economici	0	2

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casă), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	19097,4	18803,6	16961,3	1391,2	417,7	33,4	293,8	293,8
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	17988,3	17814,5	16382,5	1152,7	245,9	33,4	173,8	173,8
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	8300,1	8227,1	7571,5	473,5	162,4	19,7	73,0	73,0
Proiecte de cercetări instituţionale	7503,1	7503,1	7156,2	327,2		19,7	0,0	
Proiecte pentru tineri cercetători	398,0	338,4	206,0	83,8	48,6		59,6	59,6
Proiecte internaţionale bilaterale	399,0	385,6	209,3	62,5	113,8		13,4	13,4
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	9688,2	9587,4	8811,0	679,2	83,5	13,7	100,8	100,8
Proiecte de cercetări aplicative	9158,2	9141,5	8542,0	585,8		13,7	16,7	16,7
Proiecte din cadrul programelor de	150,0	90,0	77,3	12,7			60,0	60,0
Proiecte pentru tineri cercetători	80,0	80,0	41,7	13,7	24,6		0,0	
Proiecte internaţionale bilaterale	300,0	275,9	150,0	67,0	58,9		24,1	24,1
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1109,1	989,1	578,8	238,5	171,8	0,0	120,0	120,0
Servicii cu plată	332,5	212,5	66,0	62,5	84,0		120,0	120,0
Chiria / Arenda bunurilor	124,6	124,6		124,6			0,0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi	652,0	652,0	512,8	51,4	87,8	0,0	0,0	0,0
Internaţionale	652,0	652,0	512,8	51,4	87,8		0,0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	10
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	24
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	42
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	22
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	28
Articole în alte reviste editate în străinătate	31
Articole în culegeri internaţionale	52
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	11
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	126
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare	7
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare	4
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	29
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	2
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	5
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	5
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	8
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate ISI	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	7

Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	2
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	14
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor relevante din străinătate	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	78
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	3
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	8
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	12
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	6
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria A	5
Articole în reviste naţionale, categoria B	23
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	1
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	18
Alte publicaţii ştiinţifice (alte reviste naţionale)	5
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	3
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	3
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	4
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	3
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	3
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	2
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	4
Doctor conferit în perioada evaluată	4
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	9
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	23
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	6
Expert al CSŞDT sau CNAA	13
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	6
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor A.Ş.M	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	4
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	6
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	16
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	3
Membru al seminarului ştiinţific de profil	47
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	4
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	15
Hotărâri de acordare a brevetelor	7
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de	7
Brevete implementate	1
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	1
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	6
Metode noi documentate	1
Procedee noi documentate	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	3
Cursuri elaborate în anul de referinţă	4
Cursuri ţinute în anul de referinţă	40
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	8
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	5
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	5
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	3
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	4

Articole de popularizare a ştiinţei	11
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	9
Seminare ştiinţifice de profil	9

Institutul de Matematică şi Informatică

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	3	9
Cercetări ştiinţifice, total	2	4
Proiecte de cercetări instituţionale	2	2
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte de transfer tehnologic	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	1	5
Bilaterale	0	3
PC7	1	0
Alte proiecte/granturi (NUKR.SFPP 984877, STCU)	0	2

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6594,7	6351,4	5070,5	871,1	344,6	65,2	243,3	243,3
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	5878,8	5870,5	5050,0	716,0	81,3	23,2	8,3	8,3
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	2089,9	2089,9	1918,5	161,8	0	9,6	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	2089,9	2089,9	1918,5	161,8	0	9,6	0	0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	3788,9	3780,6	3131,5	554,2	81,3	13,6	8,3	8,3
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	3049,0	3049,0	2802,3	233,1	0	13,6	0	0
Proiecte din cadrul programelor de stat	90,0	90,0	54,3	18,7	17,0	0	0	0
Proiecte internaţionale bilaterale	350,0	341,7	193,4	84,0	64,3	0	8,3	8,3
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	299,9	299,9	81,5	218,4	0	0	0	0
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	715,9	480,9	20,5	155,1	263,3	42,0	235,0	235,0
Servicii cu plată	300,0	65,0	0	65,0	0	0	235,0	235,0
Chiria / Arenda bunurilor	49,4	49,4	20,5	28,9	0	0	0	0
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	366,5	366,5	0	61,2	263,3	42,0	0	0
Internaţionale	366,5	366,5	0	61,2	263,3	42,0	0	0

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	2
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	3
Cărţi de specialitate pentru învăţământul universitar, editate în străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	4
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	23
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	14
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Articole în culegeri internaţionale	48
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	49
Preprint-uri internaţionale	3
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	6
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	4

CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	Nr.
Monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria A	8
Articole în reviste naţionale, categoria B	6
Articole în reviste naţionale, categoria C	3
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	6
Articole în culegeri	5
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	6
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	3
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	4
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	13
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	1
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Profesor universitar (profesor cercetător) conferit în perioada evaluată	13
Conducător al Programelor de Stat	1
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	12
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	9
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor A.Ş.M	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1/4
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2/1/4
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5/1/3
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	3
Membru al seminarului ştiinţific de profil	22
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare >100 mii lei	1
Softul elaborat şi implementat	1
Metode noi documentate	1
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	5
Cursuri ţinute în anul de referinţă	60
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	17
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	9
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	7
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	2
Articole de popularizare a ştiinţei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	10
Seminare ştiinţifice de profil şi manifestări organizate	15

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	3
Cercetări ştiinţifice, total	1	0
Proiecte de cercetări instituţionale	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	0	3
Bilaterale	0	2
Alte proiecte	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total 15.12.13	inclusiv		
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	1704,6	1704,6	950,4	561,7	192,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1254,6	1254,6	950,4	284,2	20
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1154,6	1154,6	889,9	264,7	0
Proiecte de cercetări instituţionale	1154,6	1154,6	889,9	264,7	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	100	100	60,5	19,5	20
Proiecte internaţionale bilaterale	100	100	60,5	19,5	20
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	450	450	0	277,5	172,5
Servicii cu plată	61	61		61	
Chiria / Arenda bunurilor	39	39		39	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	350	350	0	177,5	172,5
Internaţionale	350	350		177,5	172,5

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în ediţii internaţionale, incluse în una din trei sisteme de citare Web of Science:	1
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Articole în culegeri internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	27
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	3
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	5
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	6
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	1
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	2
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	6
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	6
Membru al seminarului ştiinţific de profil	6
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	4

Cursuri ţinute în anul de referinţă	28
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	10
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	12
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	3
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	2

Universitatea de Stat din Moldova, Centrul de Cercetări Științifice „Chimie aplicată și ecologică”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	4	6
Cercetări ştiinţifice, total	4	3
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	2
Proiecte pentru tineri cercetători	2	0
Proiecte/granturi internaţionale	0	3
Bilaterale - STCU	0	1
Suport financiar pentru participarea la Orizont 2020 - Conectarea Centrelor de Excelenţă din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană	0	1
Alte proiecte/granturi - Bonus European	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	2591	2015,8	1557,3	309,1	149,4	0	575,2	575,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	2081	2005,8	1557,3	309,1	139,4	0	75,2	75,2
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	817	803,4	668,6	66,2	68,6	0	13,6	13,6
Proiecte de cercetări instituţionale	640	637,4	562,8	43,8	30,8		2,6	2,6
Proiecte pentru tineri cercetători	177	166	105,8	22,4	37,8		11	11,0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1264	1202,4	888,7	242,9	70,8	0	61,6	61,6
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	814	762,1	679	58	25,1		51,9	51,9
Proiecte din cadrul programelor de stat	350	340,3	164,8	157,1	18,4		9,7	9,7
Proiecte internaţionale bilaterale	100	100	44,9	27,8	27,3		0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	510	10	0	0	10	0	500	500
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	510	10	0	0	10	0	500	500
Internaţionale - Bonus European	10	10			10		0	
Internaţionale - Suport financiar pentru participarea la Orizont 2020 - Conectarea Centrelor de Excelenţă din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană	500	0					500	500

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	3
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Articole în culegeri internaţionale	4
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	77

Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	14
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	7
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	2
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	8
Articole în culegeri	3
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	12
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	5
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Expert al CSŞDT sau CNAA	3
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	3
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Membru în Comisiile pentru decernarea Premiilor Naţionale	1
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor A.Ş.M	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	1
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	10
Hotărâri de acordare a brevetelor	12
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	16
Materiale noi documentate	1
Substanţe noi documentate	5
Procedee noi documentate	5
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	1
Cursuri ţinute în anul de referinţă	14
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	20
Documente de politici elaborate şi aprobate	4
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	4
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	2
Seminare ştiinţifice de profil	5

Universitatea de Stat din Moldova,Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Materiale şi dispozitive semiconductoare”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	3	7
Cercetări ştiinţifice, total	3	3
Proiecte de cercetări instituţionale	2	2
Proiecte pentru tineri cercetători	1	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	4
Bilaterale	0	2
Alte proiecte/granturi - Bonus European	0	2

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	3435,8	3366,2	2816,8	266,5	282,9	0	69,6	69,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	3423,8	3361,2	2816,8	261,5	282,9	0	62,6	62,6
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1281,9	1259,6	1037,7	81,1	140,8	0	22,3	22,3
Proiecte de cercetări instituţionale	1201,9	1179,6	992	75,6	112		22,3	22,3
Proiecte pentru tineri cercetători	80	80	45,7	5,5	28,8		0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2141,9	2101,6	1779,1	180,4	142,1	0	40,3	40,3
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1760,9	1760,9	1640,7	89,1	31,1		0	
Proiecte pentru tineri cercetători	80	74	35,3	29,2	9,5		6	6
Proiecte internaţionale bilaterale	301	266,7	103,1	62,1	101,5		34,3	34,3
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	12	5	0	5	0	0	7	7
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	12	5	0	5	0	0	7	7
Internaţionale - Bonus European	12	5		5			7	7

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	1
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	5
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	10
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	7
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,09	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	5
Articole în culegeri internaţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	34
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	2
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Capitole în monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria A	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	5
Articole în reviste naţionale, categoria C	6

Articole în culegeri	3
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	7
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	7
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	4
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al seminarului ştiinţific de profil	5
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	1
Hotărâri de acordare a brevetelor	1
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	3
Metode noi documentate	1
Procedee noi documentate	3
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	3

Universitatea de Stat din Moldova,

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Probleme actuale ale matematicii şi informaticii”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	3	4
Cercetări ştiinţifice, total	3	2
Proiecte de cercetări instituţionale	1	2
Proiecte pentru tineri cercetători	2	0
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Bilaterale	0	1
Suport financiar pentru participarea la Orizont 2020 - Conectarea Centrelor de Excelenţă din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	1123,3	1047	765,6	164,7	116,7	0	76,3	76,3
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	908	863,1	765,6	34,2	63,3	0	44,9	44,9
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	437	415,1	353,9	15,9	45,3	0	21,9	21,9
Proiecte de cercetări instituţionale	257	257	228,9	1,7	26,4		0	
Proiecte pentru tineri cercetători	180	158,1	125	14,2	18,9		21,9	21,9

Cercetări ştiinţifice aplicative, total	471	448	411,7	18,3	18	0	23	23
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	421	407,4	376,5	18,3	12,6		13,6	13,6
Proiecte internaţionale bilaterale	50	40,6	35,2		5,4		9,4	9,4
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	215,3	183,9	0	130,5	53,4	0	31,4	31,4
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	215,3	183,9	0	130,5	53,4	0	31,4	31,4
Internaţionale - Suport financiar pentru participarea la Orizont 2020 - Conectarea Centrelor de Excelenţă din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană	215,3	183,9		130,5	53,4		31,4	31,4

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în ediţii internaţionale, incluse în una din trei sisteme de citare Web of Science:	1
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	3
Articole în alte reviste editate în străinătate	2
Articole în culegeri internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	63
Preprint-uri internaţionale	4
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	1
Brevete obţinute	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	5
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	2
Articole în reviste naţionale, categoria A	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	13
Articole în reviste naţionale, categoria C	3
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	3
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	4
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	6
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al seminarului ştiinţific de profil	7
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	4
Cursuri ţinute în anul de referinţă	23
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	18
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	8
Seminare ştiinţifice de profil	3

Universitatea de Stat din Moldova,

Centrul de Cercetări Științifice „Științe ale vieții”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	3
Cercetări ştiinţifice, total	2	2
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
Alte proiecte/granturi - Bonus European	0	1

CADRUL DE FINANȚARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	2747,9	2601,2	2431,5	133,1	36,6	0	146,7	146,7
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	2742,9	2596,2	2431,5	128,1	36,6	0	146,7	146,7
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1979,7	1905	1777,5	102	25,5	0	74,7	74,7
Proiecte de cercetări instituţionale	1979,7	1905	1777,5	102	25,5		74,7	74,7
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	763,2	691,2	654	26,1	11,1	0	72	72
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	663,6	598,6	594		4,6		65	65
Proiecte pentru tineri cercetători	99,6	92,6	60	26,1	6,5		7	7
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	5	5	0	5	0	0	0	0
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	5	5	0	5	0	0	0	0
Internaţionale - Bonus European	5	5		5			0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	8
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	15
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	28
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	2
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	27
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	3
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	2
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	4
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	12
Articole în reviste naţionale, categoria C	5
Articole în culegeri	7
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	20
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	15
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	6
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	4

Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	4
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	12
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	12
Membru al seminarului ştiinţific de profil	16
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	3
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	3
Hotărâri de acordare a brevetelor	7
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	4
Hibrizi creaţi	14
Soiuri create	1
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	8
Cursuri ţinute în anul de referinţă	33
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	32
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	7
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	22
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	6
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	2
Seminare ştiinţifice de profil	3

Universitatea de Stat din Tiraspol

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	4	1
Cercetări ştiinţifice, total	3	1
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte pentru tineri cercetători	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	1	0
PC6/PC7	1	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	1209,8	1159,2	895	238,3	25,9	0	50,6	50,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1004	955,4	895	34,5	25,9	0	48,6	48,6
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	707,9	666,9	614,9	26,1	25,9	0	41	41
Proiecte de cercetări instituţionale	627,9	621,9	574,5	21,5	25,9		6	6
Proiecte pentru tineri cercetători	80	45	40,4	4,6			35	35
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	296,1	288,5	280,1	8,4	0	0	7,6	7,6
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	296,1	288,5	280,1	8,4			7,6	7,6
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	205,8	203,8	0	203,8	0	0	2	2

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	5
Articole în alte reviste editate în străinătate	7
Articole în culegeri internaţionale	4
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	34
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	10
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	7
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	3
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	2
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria A	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	3
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	50
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	5
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	3
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	6
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	4
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	13
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	9
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	3
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	69
Cursuri ţinute în anul de referinţă	118
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	85
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	3
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	12
Documente de politici elaborate şi aprobate	3
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	4
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	2
Articole de popularizare a ştiinţei	4
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	1
Seminare ştiinţifice de profil	3

12.2. Secția Științe Inginerești și Tehnologice

		2015
Numărul proiectelor, total		**57**
Instituţionale		**26**
inclusiv: fundamentale		10
aplicative		16
Proiecte din cadrul programelor de stat		**1**
Transfer tehnologic		**2**
Proiecte pentru Centre de Excelenţă		**2**
Proiecte independente pentru tineri cercetători		**2**
Proiecte/granturi internaţionale		**24**
Bilaterale		15
STCU - AŞM		7
BMBF - AŞM		2
AŞM - Ucraina		2
AŞM - Belarus		2
AŞM - Italia		2
Alte proiecte/granturi (de specificat) FP7; Black Sea Basin; NATO: Science for Peace and Security; Programul Operaţional Comun România-Ucraina-Republica Moldova; Fondul Vîşegrad; SCOPES; Micro-Capital Grant.		9
Contracte cu agenţi economici		**45**
Alocaţii bugetare, ml lei		37,848
Cheltuieli de bază, ml lei		29,190
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), ml lei		8,658
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, ml lei		
Cercetători ştiinţifici	*numărul total*	134
	vârsta medie	
Doctori habilitaţi	*numărul total*	13
	vârsta medie	
Doctori în ştiinţe	*numărul total*	58
	vârsta medie	
Cercetători ştiinţifici până la 35 de ani		38
Doctoranzi		20
Numărul publicaţiilor, total		**517**
Monografii		8
Manuale şi ghiduri		4
Articole în reviste recenzate naţionale, total		125
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		3
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		73
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		18
Articole în alte reviste naţionale / culegeri		31
Articole în reviste cu factor de impact		44
Articole în alte reviste şi culegeri internaţionale		180
Teze la conferinţe internaţionale		160
Brevete de invenţie		25
Teze de doctor susţinute în anul de referinţă		14
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă		1
Medalii / diplome obţinute la expoziţii şi saloane, total		40/13
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific		2,5
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		1,2
Numărul de teze de doctor susţinute, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0,05
Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %		28,4
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare)), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		29,66
Alocaţii pentru echipament, raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	5
Cercetări ştiinţifice, total	2	3
Proiecte de cercetări instituţionale	1	3
Proiecte pentru tineri cercetători	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Bilaterale	0	1
Alte proiecte/granturi (proiect transfrontalier)	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Procurarea mijloacelor fixe	Cheltuieli capitale, total
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII	7398,2	6529,8	5215,6	1031,5	156,6	126,1	868,4	868,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	5527,9	5227,9	4645,1	515,5	61,1	6,2	300	300
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	814,1	814,1	725,8	77,2	11,1	0	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	751,3	751,3	694,1	57,2			0	
Proiecte pentru tineri cercetători	62,8	62,8	31,7	20	11,1		0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	4713,8	4413,8	3919,3	438,3	50	6,2	300	300
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	4663,8	4363,8	3919,3	438,3		6,2	300	300
Proiecte internaţionale bilaterale	50	50			50		0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1870,3	1301,9	570,5	516	95,5	119,9	568,4	568,4
Servicii cu plată	310,3	310,3	86,8	70,8	32,8	119,9	0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	1560	991,6	483,7	445,2	62,7	0	568,4	568,4
Internaţionale	1560	991,6	483,7	445,2	62,7		568,4	568,4

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în ediţii internaţionale, incluse în una din trei sisteme de citare Web of Science:	1
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	8
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	15
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare >100 mii EU	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	3
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	25
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	3
Articole în alte reviste naţionale	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	5
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	3

Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	11
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Materiale noi documentate	1
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	2
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	5
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	5
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	5
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	7
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	4
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	12
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	28
Seminare ştiinţifice de profil	1

Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	33
Cercetări ştiinţifice, total	0	1
Proiecte de cercetări instituţionale	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Alte proiecte/granturi (de specificat): Fondul internaţional Visegrad şi bonus European H2020	0	2
Contracte cu agenţi economici	0	30

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	4220,5	4141,6	2772,7	1064,7	295,2	9	78,9	78,9
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1628,5	1628,5	1424,9	180,9	16,7	6	0	0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1628,5	1628,5	1424,9	180,9	16,7	6	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1628,5	1628,5	1424,9	180,9	16,7	6	0	0
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	2592	2513,1	1347,8	883,8	278,5	3	78,9	78,9
Servicii cu plată	1903,4	1824,5	1094,4	695,2	31,9	3	78,9	78,9
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	688,6	688,6	253,4	188,6	246,6	0	0	0
Internaţionale	688,6	688,6	253,4	188,6	246,6		0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	5
Articole în culegeri internaţionale (capitole)	3
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	14
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	33
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
Expert al proiectelor şi a **altor activităţi internaţionale**	4
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică ***(deplasări: vizite de studiu, schimb de experienţă, participare la forum,conferinţă etc.)***	10
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, **categoria B**	12
Articole în reviste naţionale, **categoria C**	1
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	4
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat) -**Teza de dr.hab, Autoreferat al tezei, Recomandări-8, Raporte-3**	13
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice ***(Titlu Maestru în TIC)***	2
Rapoarte, **comunicări(***publice/orale-16***)** şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, **seminare** *(5-ISO la IDSI)* **cursuri de perfecţionare (***12 pers.***)**	33
Diplome obţinute la expoziţii naţionale **(*de la MTIC,de recunoştinţă, laureat LA)***	5
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Expert al CSŞDT sau **CNAA**	1
Expert al altor proiecte şi **activităţi** la nivel naţional	5
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de **licenţă / masterat**	3
Membru al Comisiei examenelor de **licenţă / masterat**	3
Membru al **seminarului ştiinţific** de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Softul elaborat şi implementat	3
Alte rezultate (de indicat) - **LIVRABILE, Specificări tehnice, Standarde**	10
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	6
Prestări de servicii în laboratoare acreditate***(instituţii AŞM)***	20
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate ***(alte organizaţii)***	10
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri ţinute în anul de referinţă	22
Conducător al persoanelor care au susţinut **teze de licenţă şi masterat**	28
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut **teza de doctor**	3
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	5
Avize a proiectelor de legi şi **alte acte normative**	14
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	8
Participării în activitatea **grupurilor de lucru** instituite de **ministere, departamente**	8
Manifestări ştiinţifice **internaţionale** organizate	7
Manifestări ştiinţifice **naţionale** organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	27
Participări la **emisiuni tele-radio** consacrate ştiinţei	34
Participări la manifestări ştiinţifice, expoziţii, work-shop-uri, târguri, mese rotunde	103

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	12
Cercetări ştiinţifice, total	0	0
inclusiv	1	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Bilaterale	0	2
Contracte cu agenţi economici	0	9

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	4094,6	4045,3	3630,7	398,7	11,9	4,0	49,3	49,3
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	3870,7	3837,4	3464,4	357,1	11,9	4,0	33,3	33,3
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1300,5	1267,2	1206,6	55,3	3,7	1,6	33,3	33,3
Proiecte de cercetări instituţionale	1300,5	1267,2	1206,6	55,3	3,7	1,6	33,3	33,3
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2570,2	2572,2	2257,8	301,8	8,2	2,4		
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2472,2	2472,2	2227,6	237,2	5,0	2,4		
Proiecte internaţionale bilaterale	50,0	50,0	30,2	16,6	3,2			
Proiecte pentru editarea monografiilor	48,0	48,0		48,0				
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	223,9	207,9	166,3	41,6			16,0	16,0
Servicii cu plată	20,1	20,1	14,5	5,6				
Alte mijloace speciale	4,9	4,9		4,9				
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	198,9	182,9	151,8	31,1			16,0	16,0
Internaţionale	198,9	182,9	151,8	31,1			16,0	16,0

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	17
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	2
Articole în culegeri internaţionale	6
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	9
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	10
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	2
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	7
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	3
Articole în reviste naţionale, categoria B	23
Articole în culegeri	3
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	7

Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	11
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	7
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	3
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	6
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	3
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	7
Hotărâri de acordare a brevetelor	2
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	2
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	4
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri elaborate în anul de referinţă	1
Cursuri ţinute în anul de referinţă	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor habilitat	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	10
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	2
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	13
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	3
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	18
Seminare ştiinţifice de profil	8

Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	4	14
Cercetări ştiinţifice, total	2	3
Proiecte de cercetări instituţionale	2	3
Proiecte/granturi internaţionale	2	6
Bilaterale	1	1
Alte proiecte/granturi (STCU, NATO, Black Sea Basin)	1	5
Contracte cu agenţi economici	0	5

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	12176,2	12002,5	10237,2	1390,5	296,7	78,1	173,7	173,7
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	10189,8	10149,9	8992,2	1042,1	107,2	8,4	39,9	39,9
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	3694,4	3694,4	3370,2	231,4	92	0,8	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	3544,5	3544,5	3332	211,7		0,8	0	
Proiecte internaţionale bilaterale	149,9	149,9	38,2	19,7	92,0		0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	6495,4	6455,5	5622	810,7	15,2	7,6	39,9	39,9
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	6306,7	6295,1	5526,9	760,6		7,6	11,6	11,6
Proiecte internaţionale bilaterale	188,7	160,4	95,1	50,1	15,2		28,3	28,3
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1986,4	1852,6	1245,0	348,4	189,5	69,7	133,8	133,8
Servicii cu plată	172,2	172,2	115,3	56,9			0	
Chiria / Arenda bunurilor	508,5	508,5	368,9	127,2	11,1	1,3	0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	1305,7	1171,9	760,8	164,3	178,4	68,4	133,8	133,8
Internaţionale	1305,7	1171,9	760,8	164,3	178,4	68,4	133,8	133,8

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	5
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	14
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	4
Articole în alte reviste editate în străinătate	30
Articole în culegeri internaţionale	20
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	82
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare >100 mii EU	1
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	6
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	17
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4

Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	3
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	3
Membru de onoare al societăţilor ştiinţifice din străinătate ales în perioada evaluată	3
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	9
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	4
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	8
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	13
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	3
Articole în alte reviste naţionale	5
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	2
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	1
Profesor universitar (profesor cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	6
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	5
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	3
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor A.Ş.M	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	4
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	6
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	17
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	9
Hotărâri de acordare a brevetelor	8
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	13
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	1
Softul elaborat şi implementat	1
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	6
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	5
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	5
Cursuri elaborate în anul de referinţă	2
Cursuri ţinute în anul de referinţă	15
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	13
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	20
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Cărţi de popularizare a ştiinţei	1
Articole de popularizare a ştiinţei	8
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	7
Seminare ştiinţifice de profil	2

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	1
Cercetări ştiinţifice, total	1	1
Proiecte de cercetări instituţionale	1	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	470,6	446,6	370,3	28,8	47,5	0	24	24
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	470,6	446,6	370,3	28,8	47,5	0	24	24
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	225,9	201,9	162,3	28,8	10,8	0	24	24
Proiecte de cercetări instituţionale	225,9	201,9	162,3	28,8	10,8		24	24
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	244,7	244,7	208	0	36,7	0	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	244,7	244,7	208		36,7		0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în alte reviste editate în străinătate	6
Articole în culegeri internaţionale	8
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	2
	19
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	9
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	8
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	9
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria C	3
Articole în culegeri	7
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	2
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Expert al CSŞDT sau CNAA	3
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	3
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	1
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri elaborate în anul de referinţă	3
Cursuri ţinute în anul de referinţă	24

Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	15
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	4

Universitatea Tehnică a Moldovei

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	8	20
Cercetări ştiinţifice, total	5	13
Proiecte de cercetări instituţionale	5	7
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte Centre de Excelenţa	0	2
Proiecte de transfer tehnologic	0	2
Proiecte/granturi internaţionale	3	6
Bilaterale	3	3
PC6/PC7	0	1
Alte proiecte/granturi (de specificat)	0	2
Contracte cu agenţi economici	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	9487,9	8484,3	6753,7	1348,7	381,9	0	1003,6	1003,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	7502,7	6499,1	5598,6	580,3	320,2	0	1003,6	1003,6
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	3123,7	2417,9	2013,7	194,9	209,3	0	705,8	705,8
Proiecte de cercetări instituţionale	1884,1	1884,1	1869,1	15			0	
Proiecte pentru crearea Centrelor de excelenţă	989,6	293,4		100	193,4		696,2	696,2
Proiecte internaţionale bilaterale	250	240,4	144,6	79,9	15,9		9,6	9,6
Alocaţii din fondul de rezervă (conferinţe)	30	30		30			0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	4379	4081,2	3584,9	385,4	110,9	0	297,8	297,8
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	3292	3292	3265,9	26,1			0	
Proiecte din cadrul programelor de stat	200	200	92,6	107,4			0	
Proiecte pentru tineri cercetători	80	80	40,8	39,2			0	
Proiecte internaţionale bilaterale	302	210,9	63,7	66,2	81		91,1	91,1
Alocaţii din fondul de rezervă	30	30		30			0	
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	475	268,3	121,9	116,5	29,9		206,7	206,7

MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1985,2	1985,2	1155,1	768,4	61,7	0	0	0
Servicii cu plată	60	60	37,6	22,4			0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	1925,2	1925,2	1117,5	746	61,7	0	0	0
Internaţionale	1925,2	1925,2	1117,5	746	61,7		0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	2
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	4
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	5
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	12
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	3
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,09	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	12
Articole în culegeri internaţionale	80
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	18
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	3
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	28
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	13
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	5
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	4
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	3
Membru de onoare al academiilor de ştiinţe din străinătate ales în perioada evaluată	3
Membru de onoare al societăţilor ştiinţifice din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	12
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	5
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	10
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor relevante din străinătate	2
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	21
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	2
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	4
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Capitole în monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria A	3
Articole în reviste naţionale, categoria B	1
Articole în reviste naţionale, categoria C	14
Articole în culegeri	16
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	9
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	2
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	4
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	6
Conducător al Programelor de Stat	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	5/7
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	7
Expert al CSŞDT sau CNAA	5
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	6
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	3
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	3
Membru în Comisiile pentru decernarea Premiilor Naţionale	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	4
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	4
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	12

Referent la susţinerea **tezei de doctor**	4
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	22
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	18
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	12
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	3
Softul elaborat şi implementat	2
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	6
Metode noi documentate	3
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	3
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	3
Cursuri elaborate în anul de referinţă	13
Cursuri ţinute în anul de referinţă	97
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	116
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	3
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	115
Documente de politici elaborate şi aprobate	4
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	7
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	3
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	6
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	4
Articole de popularizare a ştiinţei	9
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	10
Seminare ştiinţifice de profil	5

12.3. Secţia Ştiinţe Medicale

Indicatorii privind activitatea Secţiei de Ştiinţe Medicale

		2015
Numărul proiectelor, total		85
Instituţionale		61
inclusiv: fundamentale		10
aplicative		51
Proiecte din cadrul programelor de stat		11
Transfer tehnologic		1
Proiecte pentru procurarea echipamentului		
Proiecte independente pentru tineri cercetători		7
Proiecte/granturi internaţionale		5
Bilaterale		3
PC6/PC7		1
Alte proiecte/granturi (de specificat)		1
Proiecte/granturi naţionale		
Contracte cu agenţi economici		
STCU - AŞM		
Alocaţii bugetare, mil. lei		38999.1
Cheltuieli de bază, mil. lei		35073.8
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), mil. lei		4176.7
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, mil. lei		3077.7
Cercetători ştiinţifici	*numărul total*	273
	vârsta medie	
Doctori habilitaţi	*numărul total*	43
	vârsta medie	
Doctori în ştiinţe	*numărul total*	130
	vârsta medie	
Cercetători ştiinţifici până la 35 de ani		62
Doctoranzi		42
Numărul publicaţiilor, total		1069
Monografii		7
Manuale şi ghiduri		25
Articole în reviste recenzate naţionale, total		376
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		353
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		23
Articole în alte reviste naţionale / culegeri		17/31
Articole în reviste cu factor de impact		33
Articole în alte reviste şi culegeri internaţionale		101/39
Teze la conferinţe internaţionale		440
Brevete de invenţie		32
Teze de doctor susţinute în anul de referinţă		21
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă		3
Medalii / diplome obţinute la expoziţii şi saloane, total		71/74
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific		1.2
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0.9
Numărul de teze de doctor susţinute, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0.008
Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %		20.1
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare)), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		
Alocaţii pentru echipament, raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		7.9

IMSP Institutul de Cardiologie

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	5
Cercetări ştiinţifice, total	0	4
Proiecte/granturi internaţionale	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte	
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	3939,7	3059,7	2565,8	474,6	19,3	37,9	880
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	2780	2780	2528,2	194,6	19,3	37,9	0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2642,6	2642,6	2468,6	154,7	19,3	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2642,6	2642,6	2468,6	154,7	19,3		0
PREGĂTIREA CADRELOR	137,4	137,4	59,6	39,9	0	37,9	0
Doctorat	137,4	137,4	59,6	39,9		37,9	0
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1197,6	317,6	37,6	280	0	0	880
Servicii cu plată, Cofinanţare	1197,6	317,6	37,6	280			880

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	25
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	1
Articole în reviste naţionale, categoria C	4
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	4
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat): protocoale clinice naţionale	5
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	19
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Expert al CSŞDT sau CNAA	3
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	3
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	14
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	7
Membru al seminarului ştiinţific de profil	16
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	7

RELEVANŢA SOCIALĂ	Nr.
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	3
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	5
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	8
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	14
Seminare ştiinţifice de profil	7

IMSP Institutul Oncologic

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	9
Cercetări ştiinţifice, total	1	8
Proiecte de cercetări instituţionale	1	8
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
PC6/PC7	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			Alte	Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări			
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	4300,7	4269,6	3955,9	313,7	0	80,7	31,1	31,1
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	4381,4	4350,3	3955,9	313,7	0	80,7	31,1	31,1
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	457	457	383,1	73,9	0	0	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	457	457	383,1	73,9			0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	3763,4	3732,3	3521,3	211	0	0	31,1	31,1
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	3763,4	3732,3	3521,3	211,0			31,1	31,1
PREGĂTIREA CADRELOR	161,0	161,0	51,5	28,8	0	80,7	0	0
Doctorat	105,6	105,6	51,5	28,8		25,3	0	
Postdoctorat	55,4	55,4				55,4	0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	21
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	6
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	82
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	4
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	53
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	2
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	3
Doctor conferit în perioada evaluată	3

Profesor universitar (profesor cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	6
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	9
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	5
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor A.Ş.M	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	9
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	12
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	6
Hotărâri de acordare a brevetelor	4
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	4
Brevete implementate	4
Certificate de soi, obţinute în perioada evaluată	10
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	3
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	56
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Seminare ştiinţifice de profil	6

IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	8
Cercetări ştiinţifice, total	0	7
Proiecte de cercetări instituţionale	0	7
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
Alte proiecte/granturi (de specificat)	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	3044,2	3040,1	2857,5	182,6	0	0	4,1	4,1
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	2984	2979,9	2827,4	152,5	0	0	4,1	4,1
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2888,9	2884,8	2782,3	102,5	0	0	4,1	4,1
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2888,9	2884,8	2782,3	102,5			4,1	4,1
PREGĂTIREA CADRELOR	95,1	95,1	45,1	50	0	0	0	0
Doctorat	95,1	95,1	45,1	50			0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	60,2	60,2	30,1	30,1	0	0	0	0
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	60,2	60,2	30,1	30,1	0	0	0	0
Internaţionale	60,2	60,2	30,1	30,1			0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	4
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	5
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	9
Articole în culegeri internaţionale	7
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	33
Preprint-uri internaţionale	1
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	2
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	16
Articole în culegeri	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	8
Articole în alte reviste naţionale	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	0/7
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	1
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	4
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	12
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
Recenzent la seminarul ştiinţific de profil; secţie/catedră	8
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Hotărâri de acordare a brevetelor	1
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	1
Brevete implementate	1
Softul elaborat şi implementat	1
Procedee noi documentate	3
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	1
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	6
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri elaborate în anul de referinţă	7
Cursuri ţinute în anul de referinţă	44
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	8
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	4
Articole de popularizare a ştiinţei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	6
Seminare ştiinţifice de profil	10

IMSP Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	4
Cercetări ştiinţifice, total	0	4
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	3
Proiecte de transfer tehnologic	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	3390,2	1769,5	1499,3	161,2	69,9	39,1	1620,7	1620,7
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1717,3	1136,5	1073,8	23,6	0	39,1	580,8	580,8
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1608,2	1056,5	1030,5	3,5	0	22,5	551,7	551,7
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1158,7	1034	1030,5	3,5	0		124,7	124,7
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	449,5	22,5	0	0	0	22,5	427	427
PREGĂTIREA CADRELOR	109,1	80	43,3	20,1	0	16,6	29,1	29,1
Doctorat	109,1	80	43,3	20,1		16,6	29,1	29,1
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	1672,9	633	425,5	137,6	69,9	0	1039,9	1039,9
Servicii cu plată	1672,9	633	425,5	137,6	69,9		1039,9	1039,9

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	36
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	13
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	2
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	37
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	5
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	12
Doctor conferit în perioada evaluată	2
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	9
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	5
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	10
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	2
Brevete implementate	2
Tehnologii noi documentate	5
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	9
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	4
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri elaborate în anul de referinţă	8
Cursuri ţinute în anul de referinţă	8
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	10

Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Documente de politici elaborate şi aprobate	8
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	1
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	8
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	6
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	8
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	14
Seminare ştiinţifice de profil	2

IMSP Institutul Mamei şi Copilului

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	6
Cercetări ştiinţifice, total	0	5
Proiecte de cercetări instituţionale	0	4
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
Alte proiecte/granturi (de specificat)	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	2987,6	2940,6	2814,3	61,2	65,1	0	47	47
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	2987,6	2940,6	2814,3	61,2	65,1	0	47	47
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2987,6	2940,6	2814,3	61,2	65,1	0	47	47
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2987,6	2940,6	2814,3	61,2	65,1		47	47

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Articole în culegeri internaţionale	21
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	72
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	51
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	2
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	20
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	8
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	42
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	2
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Expert al CSŞDT sau CNAA	1

Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al seminarului ştiinţific de profil	6
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Metode noi documentate	22
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri ţinute în anul de referinţă	6
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	3
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	2
Articole de popularizare a ştiinţei	3
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	4
Seminare ştiinţifice de profil	3

Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „N. Testemiţanu”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	8	23
Cercetări ştiinţifice, total	8	21
Proiecte de cercetări instituţionale	8	11
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	7
Proiecte pentru tineri cercetători	0	3
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Bilaterale	0	2

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	12640,4	12188	10502	1514,1	171,9	817	452,4	452,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	12824,6	12446	10368	1089,1	171,9	817	378,6	378,6
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	3656,9	3396,3	3145,4	214	32,5	4,4	260,6	260,6
Proiecte de cercetări instituţionale	3448,9	3235,1	3064,9	145,3	20,5	4,4	213,8	213,8
Proiecte pentru tineri cercetători	158	120	50,3	57,7	12		38	38
Proiecte internaţionale bilaterale	50	41,2	30,2	11			8,8	8,8
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	8264,4	8146,4	7127,3	875,1	139,4	4,6	118	118
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	7084,4	7031,4	6556,2	445,3	25,3	4,6	53	53
Proiecte din cadrul programelor de stat	1050	985	529	361,8	94,2		65	65
Proiecte pentru tineri cercetători	80	80	24,3	55,7			0	
Proiecte internaţionale bilaterale	50	50	17,8	12,3	19,9		0	
PREGĂTIREA CADRELOR	903,3	903,3	95,3	0	0	808	0	0
Postdoctorat	903,3	903,3	95,3			808	0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	632,8	559	134	425	0	0	73,8	73,8

Servicii cu plată	252,3	178,5	134	44,5			73,8	73,8
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	380,5	380,5	0	380,5	0	0	0	0
Internaţionale	380,5	380,5		380,5			0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	4
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	4
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	4
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	33
Articole în culegeri internaţionale	5
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	127
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	41
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	15
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	68
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	17
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	8
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	4
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	3
Articole în reviste naţionale, categoria B	106
Articole în reviste naţionale, categoria C	16
Articole în culegeri	24
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	3
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	181
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	12
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	1
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	61
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	32
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	1
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	3
Doctor conferit în perioada evaluată	16
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	4
Conducător al Programelor de Stat	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	19
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	9
Expert al CSŞDT sau CNAA	3
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	9
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	3
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	5
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	12
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	9
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	7
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	9
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	7
Membru al seminarului ştiinţific de profil	16

Secretar al seminarului ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	14
Hotărâri de acordare a brevetelor	4
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	12
Materiale noi documentate	2
Substanţe noi documentate	7
Metode noi documentate	10
Procedee noi documentate	3
Alte rezultate (de indicat)	3
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	2
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	3
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	3
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	19
Documente de politici elaborate şi aprobate	17
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	3
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	2
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	17
Cărţi de popularizare a ştiinţei	10
Articole de popularizare a ştiinţei	10
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	35
Seminare ştiinţifice de profil	19

Centrul Naţional de Sănătate Publică

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	8
Cercetări ştiinţifice, total	0	8
Proiecte de cercetări instituţionale	0	6
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6043,4	6043,4	5824,1	148,5	55,4	15,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	6043,4	6043,4	5824,1	148,5	55,4	15,4
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	6043,4	6043,4	5824,1	148,5	55,4	15,4
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	5873,4	5873,4	5711,3	126,1	20,6	15,4
Proiecte din cadrul programelor de stat	90	90	64,8	10,3	14,9	
Proiecte pentru tineri cercetători	80	80	48	12,1	19,9	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	2
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	10

Articole în culegeri internaţionale	6
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	6
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	61
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	17
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	13
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	4
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	3
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	20
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	7
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	2
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	3
Articole în reviste naţionale, categoria B	39
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	4
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	4
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	3
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	2
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	2
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	2
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	5
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	40
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	3
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	2
Doctor conferit în perioada evaluată	2
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	4
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	8
Conducător al Programelor de Stat	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	6
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	4
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	6
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	11
Recenzent la seminarul ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Contracte de licenţă (cesiune) în baza brevetelor, know-how şi soiurilor de plante omologate, rase, tipuri, linii de animale şi păsări	2
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	3
Hotărâri de acordare a brevetelor	3
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de	1

Plante	
Procedee noi documentate	2
Suşe create	2
Linii, hibrizi, soiuri, rase, suşe omologate si înscrise în registru	2
Alte rezultate (de indicat) Cerere de înregistrare a obiectelor dreptului de autor şi drepturilor conexe	1
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	5
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	309
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri elaborate în anul de referinţă	36
Cursuri ţinute în anul de referinţă	143
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	12
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	5
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	16
Documente de politici elaborate şi aprobate	3
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	4
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	7
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	13
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	4
Cărţi de popularizare a ştiinţei	2
Articole de popularizare a ştiinţei	34
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	99
Seminare ştiinţifice de profil	13

IMSP Institut de Medicină Urgentă

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	5
Cercetări ştiinţifice, total	0	4
Proiecte de cercetări instituţionale	0	3
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
Bilaterale	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	2260,98	1732,3	916	640,08	176,2	0	528,7	528,7
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1402,58	1096,4	901,5	188,38	6,5	0	306,2	306,2
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1402,58	1096,4	901,5	188,38	6,5	0	306,2	306,2
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1232,58	992,68	802,7	183,48	6,5		239,9	239,9
Proiecte din cadrul programelor de stat	170	103,7	98,8	4,9			66,3	66,3
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	858,4	635,9	14,5	451,7	169,7	0	222,5	222,5
Servicii cu plată	358,4	296,4	14,5	281,9			62	62
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	500	339,5	0	169,8	169,7	0	160,5	160,5
Naţionale	500	339,5		169,8	169,7		160,5	160,5

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 3	2
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	33
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	41
Brevete obţinute	1
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	12
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru de onoare al academiilor de ştiinţe din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	52
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	2
Articole în culegeri	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	43
Ghid instructiv-metodic	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	2
Academician A.Ş.M ales în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	6
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	4
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	6
Brevete implementate	6
Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor	6
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	5
Metode noi documentate	2
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri ţinute în anul de referinţă	28
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	3
Articole de popularizare a ştiinţei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	9

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	6
Cercetări ştiinţifice, total	0	6
Proiecte de cercetări instituţionale	0	4
Proiecte pentru tineri cercetători	0	2

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	1401,3	1358,9	1094,1	171,5	93,2	0	42,4	42,4
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1355,5	1313,1	1059,1	160,8	93,2	0	42,4	42,4
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1355,5	1313,1	1059,1	160,8	93,2	0	42,4	42,4
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1195,5	1153,1	938,8	133,3	81		42,4	42,4
Proiecte pentru tineri cercetători	160	160	120,3	27,5	12,2		0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	3
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	3
Articole în alte reviste editate în străinătate	2
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	12
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	15
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	12
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	2
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	5
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	6
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Metode noi documentate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	8
Cursuri elaborate în anul de referinţă	7
Cursuri ţinute în anul de referinţă	7
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	2
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	8
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1

12.4. Secția Științe Agricole

Indicatorii privind activitatea Secţiei Ştiinţe Agricole

		2015
Numărul proiectelor, total		38
Instituţionale		25
inclusiv: fundamentale		3
aplicative		22
Proiecte din cadrul programelor de stat		1
Transfer tehnologic		3
Proiecte pentru procurarea echipamentului		1
Proiecte independente pentru tineri cercetători		2
Proiecte/granturi internaţionale		6
Bilaterale		4
STCU - AŞM		1
Proiecte RM – Ucraina - România		1
Alte proiecte/granturi (de specificat)		
Contracte cu agenţi economici		326
Alocaţii bugetare, ml lei		100,630
Cheltuieli de bază, ml lei		43,165
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), ml lei		57,465
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, ml lei		
Cercetători ştiinţifici	*numărul total*	438
	vârsta medie	
Doctori habilitaţi	*numărul total*	38
	vârsta medie	
Doctori în ştiinţe	*numărul total*	144
	vârsta medie	
Cercetători ştiinţifici până la 35 de ani		118
Doctoranzi		34
Numărul publicaţiilor, total		830
Monografii		14
Manuale şi ghiduri		18
Articole în reviste recenzate naţionale, total		397
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		-
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		42
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		96
Articole în alte reviste naţionale / culegeri		274
Articole în reviste cu factor de impact		23
Articole în alte reviste şi culegeri internaţionale		218
Teze la conferinţe internaţionale		75
Brevete de invenţie		26
Teze de doctor susţinute în anul de referinţă		12
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă		1
Medalii / diplome obţinute la expoziţii şi saloane, total		84
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific		1,895
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		19,302
Numărul de teze de doctor susţinute, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0,302
Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %		26,941
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare)), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		133,129

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	6
Cercetări ştiinţifice, total	1	3
Proiecte de cercetări instituţionale	1	1
Proiecte pentru procurarea echipamentului	0	1
Proiecte de transfer tehnologic	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	1	0
Bilaterale	1	0
Contracte cu agenţi economici	0	3

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	12461,2	12108,8	9367,0	2671,2	42,9	27,7	352,4	352,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	6925,3	6829,4	5851,1	934,5	20,6	23,2	95,9	95,9
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1301,6	1301,6	1156,4	143,4	0	1,8	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	1301,6	1301,6	1156,4	143,4		1,8	0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	5615,5	5519,6	4686,5	791,1	20,6	21,4	95,9	95,9
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	5356,2	5356,2	4612,4	722,4		21,4	0	
Proiecte internaţionale bilaterale	100	100	47,8	31,6	20,6		0	
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	159,3	63,4	26,3	37,1			95,9	95,9
PREGĂTIREA CADRELOR	8,2	8,2	8,2	0	0	0	0	0
Doctorat	8,2	8,2	8,2				0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	5535,9	5279,4	3515,9	1736,7	22,3	4,5	256,5	256,5
Servicii cu plată	5447,2	5208,2	3515,9	1665,5	22,3	4,5	239	239
Chiria / Arenda bunurilor	31,3	31,3		31,3			0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	57,4	39,9	0	39,9	0	0	17,5	17,5
Internaţionale	57,4	39,9		39,9			17,5	17,5

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Science Citation Index Expanded (baza de date pentru ştiinţele naturale şi exacte) http://science.thomsonreuters.com/cgi-bin/jrnlst/jloptions.cgi?PC=D	5
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	11
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	9
Articole în alte reviste editate în străinătate	8
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	3
Preprint-uri internaţionale	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	4
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	4
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	7
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	16
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	
Monografii	9
Articole în reviste naţionale, categoria C	6

Articole în culegeri	23
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	18
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale,seminare,cursuri de perfecţionare	34
Medalii de aur obţinute la expoziţii naţionale	1
Medalii de argint obţinute la expoziţii naţionale	3
Medalii de bronz obţinute la expoziţii naţionale	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor habilitat/doctor	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	3
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Contracte de licenţă (cesiune) în baza brevetelor, know-how şi soiurilor de plante omologate, rase, tipuri, linii de animale şi păsări	2
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	4
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	7
Brevete implementate	54
Certificate de soi, obţinute în perioada evaluată	2
Produse, material semincer, echipamente asimilate în fabricare de serie	49,4
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	1
Linii create	5733
Hibrizi creaţi	30
Soiuri create	4
Linii, hibrizi, soiuri, rase, suşe omologate si înscrise în registru	5
Alte rezultate (de indicat)	42
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	2
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	70
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri ţinute în anul de referinţă	18
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	8
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	1
Cărţi de popularizare a ştiinţei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	29
Seminare ştiinţifice de profil	19

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	3
Cercetări ştiinţifice, total	0	3
Proiecte de cercetări instituţionale	0	2
Proiecte de transfer tehnologic	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6782,5	6756,5	6486,6	1223,0	25,0	22,9	25,0	25
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	6753,1	6728,1	5461,2	1219,0	25,0	22,9	25,0	25,0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	6753,1	6728,1	5461,2	1219,0	25,0	22,9	25,0	25,0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	6503,1	6503,1	5303,1	1177,1		22,9	0	
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	250,0	225,0	158,1	41,9	25,0		25,0	25,0
PREGĂTIREA CADRELOR	29,4	29,4	25,4	4,0	0	0	0	0
Doctorat	29,4	29,4	25,4	4,0			0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	7238,0	7077,9	4497,2	2478,8	86,4	15,5	160,1	160,1
Servicii cu plată	7208,1	7048,0	4497,2	2448,9	86,4	15,5	160,1	160,1

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în culegeri internaţionale	9
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	7
Brevete obţinute, adeverinţe de soi	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	2
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	5
Medalii de aur obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii de bronz obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	3
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	4
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	5
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	4
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	3
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	3
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	3
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	2
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2

Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor habilitat	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor	2
Referent la susţinerea tezei de doctor	5
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Contracte de licenţă (cesiune) în baza brevetelor, know-how şi soiurilor de plante omologate, rase, tipuri, linii de animale şi păsări	4
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	3
Hotărâri de acordare a brevetelor	2
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	7
Brevete implementate,	4
Certificate de soi, obţinute în perioada evaluată	3
Produse, material semincer, echipamente asimilate în fabricare de serie	23
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare >100 mii lei	10
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	36
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	4
Linii create	59
Hibrizi creaţi	91
Linii, hibrizi, soiuri, rase, suşe omologate si înscrise în registru	13
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	65
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	3
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	10
Seminare ştiinţifice de profil	4

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	Fundamentale	aplicative
TOTAL	0	34
Cercetări ştiinţifice, total	0	5
Proiecte de cercetări instituţionale	0	4
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Bilaterale	0	2
Contracte cu agenţi economici	0	27

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6770,5	6727,9	4944,5	1444,4	311,2	27,8	42,6	42,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	4732	4732	4211,1	454,9	38,2	27,8	0	0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	4656,8	4656,8	4178,2	446,4	32,2	0	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	4435,1	4435,1	4055	380,1			0	
Proiecte pentru tineri cercetători	71,7	71,7	48,3	16,6	6,8		0	
Proiecte internaţionale bilaterale	150	150	74,9	49,7	25,4		0	
PREGĂTIREA CADRELOR	75,2	75,2	32,9	8,5	6	27,8	0	0
Doctorat	75,2	75,2	32,9	8,5	6	27,8	0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	2038,5	1995,9	733,4	989,5	273	0	42,6	42,6
Servicii cu plată	2038,5	1995,9	733,4	989,5	273		42,6	42,6

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în alte reviste editate în străinătate	7
Articole în culegeri internaţionale	27
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	16
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	2
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	35
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	11
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	34
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	7
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	3
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor habilitat/doctor	2
Referent la susţinerea tezei de doctor	1
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat / doctorat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat / doctorat	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	11

Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	2
Tehnologii noi documentate	3
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	15
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	8
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	3

Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	152
Cercetări ştiinţifice, total	0	3
Proiecte de cercetări instituţionale	0	2
Proiecte de transfer tehnologic	0	1
Contracte cu agenţi economici	0	149

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	29809,2	29772,1	13375	16372,9	24,2	1935,6	37,1	37,1
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	3710,8	3710,8	2226,3	1484,5	0	0	0	0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	3682	3682	2197,5	1484,5	0	0	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2834,2	2834,2	1960	874,2			0	
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	847,8	847,8	237,5	610,3			0	
PREGĂTIREA CADRELOR	28,8	28,8	28,8	0	0	0	0	0
Doctorat	28,8	28,8	28,8				0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	28034	27996,9	11148,7	14888,4	24,2	1935,6	37,1	37,1
Servicii cu plată	26732,3	26695,2	10452,3	14744,2	24,2	1474,5	37,1	37,1
Chiria / Arenda bunurilor	1301,7	1301,7	696,4	144,2		461,1	0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în culegeri internaţionale	2
Medalii de aur obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	10
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	10
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor (Invenţia Anului)	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în culegeri	2
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	1
Medalii de aur obţinute la expoziţii naţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	4

Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	15
Hotărâri de acordare a brevetelor	5
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	3
Brevete implementate	7
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare >100 mii lei	51
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	484
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	18
Softul elaborat şi implementat	2
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	36
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	490
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	3
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	5
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	3
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	3
Seminare ştiinţifice de profil	6

Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	8
Cercetări ştiinţifice, total	0	8
Proiecte de cercetări instituţionale	0	1
Contracte cu agenţi economici	0	7

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	4595,1	4595,1	4161,4	435,2	39,2	59,3
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	4595,1	4595,1	4161,4	435,2	39,2	59,3
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	4510,5	4510,5	4099,8	321,2	30,2	59,3
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	4510,5	4510,5	4099,8	321,2	30,2	59,3
PREGĂTIREA CADRELOR	84,6	84,6	61,6	14	9	
Doctorat	84,6	84,6	61,6	14	9	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	178,6	178,6	0	178,6	0	0
Servicii cu plată	17,2	17,2	0	17,2	0	0
Chiria / Arenda bunurilor	161,4	161,4	0	161,4	0	0

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	2
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	2

Articole în culegeri internaţionale	4
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	9
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	10
Medalii de aur obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Medalii de argint obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Medalii de bronz obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	5
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria A	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	2
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
Articole în culegeri	20
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	5
Preprint-uri naţionale	2
Alte publicaţii ştiinţifice (Recomandări, Programe, Instrucţiuni)	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	15
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Expert al CSŞDT sau CNAA	4
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor habilitat	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor habilitat/doctor	8
Referent la susţinerea tezei de doctor habilitat	1
Referent la susţinerea tezei de doctor	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	12
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Hotărâri de acordare a brevetelor	2
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	2
Brevete implementate	5
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	1
Procedee noi documentate	1
Hibrizi/metişi creaţi	11
Alte rezultate (nuclee de selecţie)	5
Recomandări şi instrucţiuni ştiinţifico-practice documentate	7
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	15
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri ţinute în anul de referinţă	5
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	10
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	11
Documente de politici elaborate şi aprobate	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	2
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	4
Cărţi de popularizare a ştiinţei	1
Articole de popularizare a ştiinţei	6
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	14
Seminare ştiinţifice de profil	26

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	8
Cercetări ştiinţifice, total	0	5
Proiecte de cercetări instituţionale	0	4
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	3
Bilaterale	0	3

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale , total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	19044,6	18827,6	15689,7	2883,7	254,2	366,9	217,0	217,0
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	16334,3	16317,3	14316,8	1544,0	149,6	306,9	17,0	17,0
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	15615,2	15598,2	14040,9	1476,7	59,6	21,0	17,0	17,0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	15385,2	15385,2	13938,3	1425,9		21,0	0,0	
Proiecte pentru tineri cercetători	80,0	63,0	48,0	15,0			17,0	17,0
Proiecte internaţionale bilaterale	150,0	150,0	54,6	35,8	59,6		0,0	
PREGĂTIREA CADRELOR	719,1	719,1	275,9	67,3	90,0	285,9	0,0	0,0
Doctorat	569,9	569,9	251,5	67,3	90,0	161,1	0,0	
Postdoctorat	149,2	149,2	24,4			124,8	0,0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	3077,2	2877,2	1372,9	1339,7	104,6	60,0	200,0	200,0
Servicii cu plată	2507,2	2307,2	1195,1	967,5	104,6	40,0	200,0	200,0
Chiria / Arenda bunurilor	570,0	570,0	177,8	372,2		20,0	0,0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	10
Articole în culegeri internaţionale	24
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	10
Contracte de licenţă în baza invenţiilor şi know-how	1
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	7
Membru de onoare al academiilor de ştiinţe din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru de onoare al societăţilor ştiinţifice din străinătate ales în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate ISI	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	3
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	4
Capitole în monografii	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	5

Articole în reviste naţionale, categoria C	47
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	4
Articole în culegeri	45
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	34
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)de popularizare a ştiinţei	20
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	8
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	4
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	8
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	1
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	1
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	4
Doctor conferit în perioada evaluată	3
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	5
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Expert al CSŞDT sau CNAA	5
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	3
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	7
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	8
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	17
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	4
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Contracte de licenţă (cesiune) în baza brevetelor, know-how şi soiurilor de plante omologate, rase, tipuri, linii de animale şi păsări	1
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	5
Hotărâri de acordare a brevetelor	2
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	4
Brevete implementate	2
Certificate de soi, obţinute în perioada evaluată	1
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	1
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	1
Mostre de maşini, echipamente,dispozitive funcţionale elaborate în perioada evaluată	2
Materiale noi documentate	4
Tehnologii noi documentate	2
Suşe create	2
Prestări de servicii în laboratoare acreditate	12
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	45

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	7
Proiecte din cadrul programelor de stat	1	0
Proiecte de transfer tehnologic	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	1	0
Contracte cu agenţi economici	18	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale , total	inclusiv		
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Bursa		Procurarea mijloacelor fixe	Reparaţii capitale	Investiţii capitale
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	13187,4	7168,2	1954	4712,4	196	305,8	6019,2	43,7	0	5975,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1911,3	1880,8	1222,7	279,3	73	305,8	30,5	30,5	0	0
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	170,1	151,6	135	16,6	0	0	18,5	18,5	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	170,1	151,6	135	16,6			18,5	18,5		
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	777,7	765,7	482,5	210,2	73	0	12	12	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	646,8	634,8	442,1	124,2	68,5		12	12		
Proiecte din cadrul programelor de stat	71,1	71,1	40,4	26,2	4,5		0			
Simpozion Ştiinţific	59,8	59,8		59,8			0			
PREGĂTIREA CADRELOR	963,5	963,5	605,2	52,5	0	305,8	0	0	0	0
Doctorat	846,2	846,2	579,3	52,5		214,4	0			
Postdoctorat	117,3	117,3	25,9			91,4	0			
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	11276,1	5287,4	731,3	4433,1	123	0	5988,7	13,2	0	5975,5
Servicii cu plată	668,2	655	467,1	67,2	120,7		13,2	13,2		
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	10607,9	4632,4	264,2	4365,9	2,3	0	5975,5	0	0	5975,5
Internaţionale (ferma)	10607,9	4632,4	264,2	4365,9	2,3		5975,5			5975,5

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	3
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	4
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,09	2
Articole în alte reviste editate în străinătate	12
Articole în culegeri internaţionale	60
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	4
Articole în reviste naţionale, categoria B	38

Articole în reviste naţionale, categoria C	16
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	6
Articole în culegeri	186
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	23
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	1
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Medalii **de aur** obţinute la expoziţii naţionale	7
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii naţionale	2
Medalii **de bronz** obţinute la expoziţii naţionale	2
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	2
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	6
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	7
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	8
Conducător al Programelor de Stat	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	9
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	8
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	12
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	24
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	3
Membru al seminarului ştiinţific de profil	41
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	5
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	7
Brevete implementate	5
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	3
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	8
RELEVANŢA SOCIALĂ	
Manuale pentru învăţământ universitar	6
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	64
Cursuri elaborate în anul de referinţă	2
Cursuri ţinute în anul de referinţă	42
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	6
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor habilitat	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	355
Documente de politici elaborate şi aprobate	1
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	4
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	6
Articole de popularizare a ştiinţei	3
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	14
Seminare ştiinţifice de profil	8

Centrul pentru cercetare a resurselor genetice acvatice „ Acvagenresurs" filială a Întreprinderii de Stat„Centrul Republican pentru ameliorarea și reproducția animalelor"

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	7
Cercetări ştiinţifice, total	0	1
Proiecte de cercetări instituţionale	0	1
Contracte cu agenţi economici	0	6

CADRUL DE FINANȚARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale,	Procurarea mijloacelor fixei
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor și serviciilor	Alocații pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAȚII BUGETARE	824	647,8	406,7	161,3	79,8	0	176,2	176,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	684,1	531,1	336,1	142,8	52,2	0	153	153
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	684,1	531,1	336,1	142,8	52,2	0	153	153
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	684,1	531,1	336,1	142,8	52,2	0	153	153
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	139,9	116,7	70,6	18,5	27,6	0	23,2	23,2
Servicii cu plată	139,9	116,7	70,6	18,5	27,6		23,2	23,2

PERFORMANȚĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL	**Nr.**
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	3
Articole în culegeri internaţionale	8
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	10
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	7
CONTRIBUȚIE ȘTIINȚIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAȚIONALĂ	**Nr.**
Alte publicaţii ştiinţifice: Broşură	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	3
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	4
Membru al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANȚA ECONOMICĂ	**Nr.**
Cereri de brevetare înaintate la AGEPI, cereri înaintate la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante	1
Brevete implementate	3
Tehnologii, secvenţe tehnologice, produse noi şi seminţe de soiuri realizate şi valorificate la agenţi economici prin contracte cu un volum de finanţare <100 mii lei	4
Produse noi valorificate la agenţi economici prin colaborare sau contracte de royalty	3
Tehnologii noi documentate	1
Metode noi documentate	1
Linii create	2
Hibrizi creaţi	9
Rase create	1
Alte rezultate:generaţiile noi	8
Alte rezultate: populaţia de heleşteu	1
Alte rezultate: populaţia de heleşteu	18
16	14
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	10

RELEVANŢA SOCIALĂ	Nr.
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	8
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Seminare ştiinţifice de profil	2

12.5. Secția de Științe Sociale și Economice

		2015
Numărul proiectelor, total		79
Instituţionale		43
inclusiv: fundamentale		17
aplicative		26
Proiecte din cadrul programelor de stat		3
Transfer tehnologic		1
Proiecte pentru procurarea echipamentului		0
Proiecte independente pentru tineri cercetători		4
Proiecte/granturi internaţionale		14
Bilaterale		2
STCU - AŞM		0
Proiecte RM – Ucraina - România		0
Alte proiecte/granturi (PC7, UNDP, OECD, Visegrad)		12
Contracte cu agenţi economici		8
Alocaţii bugetare, ml lei		36,016
Cheltuieli de bază, ml lei		27,387
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), ml lei		6916,6
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, ml lei		
Cercetători ştiinţifici	*numărul total*	442
	vârsta medie	
Doctori habilitaţi	*numărul total*	37
	vârsta medie	
Doctori în ştiinţe	*numărul total*	296
	vârsta medie	
Cercetători ştiinţifici până la 35 de ani		77
Doctoranzi		68
Numărul publicaţiilor, total		864
Monografii		38
Manuale şi ghiduri		15
Articole în reviste recenzate naţionale, total		493
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		-
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		53
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		111
Articole în alte reviste naţionale / culegeri		329
Articole în reviste cu factor de impact		13
Articole în alte reviste şi culegeri internaţionale		227
Teze la conferinţe internaţionale		89
Brevete de invenţie		
Teze de doctor susţinute în anul de referinţă		22
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă		3
Medalii / diplome obţinute la expoziţii şi saloane, total		38
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific		1, 089
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0,85
Numărul de teze de doctor susţinute, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0,07

Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %	27,961
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare)), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)	1,2
Alocaţii pentru echipament, raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)	

Institutul de Cercetări Juridice şi Politice

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	6	0
Cercetări ştiinţifice, total	4	0
Proiecte de cercetări instituţionale	4	0
Proiecte/granturi internaţionale	2	0
Bilaterale	2	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6792,1	6792,1	6004,6	732,4	55,1	1,7
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	6793,8	6793,8	6004,6	732,4	55,1	1,7
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	6713,9	6713,9	5974,7	730,6	6,9	1,7
Proiecte de cercetări instituţionale	6713,9	6713,9	5974,7	730,6	6,9	1,7
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	79,9	79,9	29,9	1,8	48,2	0
Proiecte internaţionale bilaterale	79,9	79,9	29,9	1,8	48,2	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	6
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	17
Articole în culegeri internaţionale	19
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	5
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	12
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	7
Ordinul „Steaua Italiei" in grad de Cavaler	1
Membru de onoare al academiilor de ştiinţe din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru de onoare al societăţilor ştiinţifice din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	7
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	2
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	5
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	2
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1

CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	Nr.
Monografii	9
Capitole în monografii	24
Articole în reviste naţionale, categoria B	38
Articole în reviste naţionale, categoria C	42
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	1
Articole în culegeri	38
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	7
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	33
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	2
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	30
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	1
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	1
Profesor universitar (profesor cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	9
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	5
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	9
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	5
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	13
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	5
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	7
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	10
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	28
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
Recenzent la seminarul ştiinţific de profil; secţie/catedră	24
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Articole în enciclopedii	4
Capitole în manuale de învăţământ universitar	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	6
Cursuri elaborate în anul de referinţă	7
Cursuri ţinute în anul de referinţă	45
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	48
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	15
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	4
Documente de politici elaborate şi aprobate	3
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	49
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	18
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	5
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	6
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	9
Articole de popularizare a ştiinţei	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	201
Seminare ştiinţifice de profil	7

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	19
Cercetări ştiinţifice, total	1	6
Proiecte de cercetări instituţionale	0	5
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1
Proiecte pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	0	6
PC6/PC7	0	2
Alte proiecte/granturi (UNDP; OECD, Visegrad)	0	4
Proiecte/granturi naţionale (eficienţa energetică)	0	1
Contracte cu agenţi economici	0	6

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	inclusiv	
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		Procurarea	Reparaţii capitale
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	20332,9	17047	11328	2202,3	44,2	3472,9	3285,8	0	3285,8
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	12089,2	11956	11051	852,1	11,6	40,6	133,7	0	133,7
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	9789,3	9789,3	9357,5	383,7	11,6	36,5	0	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	9620,7	9620,7	9273,5	308	2,7	36,5	0		
Proiecte din cadrul programelor de stat	138,6	138,6	84	45,7	8,9		0		
Alocaţii din fondul de rezervă(manifestări ştiinţifice)	30	30		30			0		
BRTS	2299,9	2166,2	1693,7	468,4	0	4,1	133,7	0	133,7
BRTS	2299,9	2166,2	1693,7	468,4		4,1	133,7		133,7
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	4811,4	1659,3	276,5	1350,2	32,6	0	3152,1	0	3152,1
Servicii cu plată	128,4	128,4	88,6	27,4	12,4		0		
Chiria / Arenda bunurilor	2154,5	1475,9	162,9	1292,8	20,2		678,6		678,6
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	2528,5	55	25	30	0	0	2473,5	0	2473,5
Naţionale	0	0					0		2473,5
Internaţionale	55	55	25	30			0		
PROIECTE INVESTITIONALE, TOTAL	3432,3	3432,3	0	0	0	3432,3	0	0	0
Programul cadru 7	566,3	566,3				566,3	0		
Suport pentru cooperarea ştiinţifică si tehnica (002)	291,8	291,8				291,8	0		
Suport pentru cooperarea ştiinţifică si tehnica (003)	2337,7	2337,7				2337,7	0		
Programul cadru UE pentru cercetare si dezvoltare	236,5	236,5				236,5	0		

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	2
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	1
Articole în alte reviste editate în străinătate (inclusiv 3 în alte reviste străine)	21
Articole în culegeri internaţionale	21
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	6
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	3
Membru de onoare al societăţilor ştiinţifice din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	8
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	8
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	2
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	3
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	6
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	4
Capitole în monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	35
Articole în reviste naţionale, categoria C	39
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	3
Articole în culegeri	73
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale + în reviste în proces de acreditare (Vector European -6)	62
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	8
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat) în reviste în proces de acreditare (MET)	4
Premiile Savantul anului, Tânărul Savant al anului	1
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată (Bursa Guvernului)	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice (Diploma Taza de excelenta +Diploma ASM si ME)	12
Doctor habilitat conferit în perioada evaluată	2
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	17
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	6
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	24
Expert al CSŞDT sau CNAA	5
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	11
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	9
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	17
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1

Recenzent la seminarul ştiinţific de profil; secţie/catedră	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Alte rezultate (de indicat) OPI	1
Recomandări ştiinţifico-practice documentate (Ghiduri + MO tarife de costuri)	5
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate Laboratorul CCD	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Capitole în manuale de învăţământ universitar	3
Lucrări şi ghiduri metodice/metodologice aplicate in activitatea APC si APL	4
Cursuri ţinute în anul de referinţă	19
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	6
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor habilitat	2
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	2
Documente de politici elaborate şi aprobate	2
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	38
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	2
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	7
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	23
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	15
Cărţi de popularizare a ştiinţei (MET+BI Populaţie si Dezvoltare)	6
Articole de popularizare a ştiinţei	238
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	40
Seminare ştiinţifice de profil	2

Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	5
Cercetări ştiinţifice, total	2	4
Proiecte de cercetări instituţionale	2	4
Proiecte/granturi internaţionale	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	3043,8	3043,8	2863,8	170	10	24,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	3068,3	3068,3	2863,8	170	10	24,5
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	1087	1087	1022,5	50	3	11,5
Proiecte de cercetări instituţionale	1087	1087	1022,5	50	3	11,5
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1981,3	1981,3	1841,3	120	7	13
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1981,3	1981,3	1841,3	120	7	13

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în alte reviste editate în străinătate	2
Articole în culegeri internaţionale	14
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	5
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	1
Articole în reviste naţionale, categoria C	19
Articole în culegeri	112
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	5
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	2
Rapoarte, comunicări şi lecţii invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	48
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	4
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	7
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	11
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	19
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	4
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	4
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	7
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	5
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	11
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	6
Membru al seminarului ştiinţific de profil	15
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	21
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	21
Cursuri elaborate în anul de referinţă	25
Cursuri ţinute în anul de referinţă	42
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	39
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	4
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	124
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	3
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	14
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	5
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	32
Articole de popularizare a ştiinţei	22
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	22
Seminare ştiinţifice de profil	9

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	6
Cercetări ştiinţifice, total	0	6
Proiecte de cercetări instituţionale	0	5
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixei
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	918	853,1	615,7	156,9	80,5	0	64,9	64,9
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	918	853,1	615,7	156,9	80,5	0	64,9	64,9
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	918	853,1	615,7	156,9	80,5	0	64,9	64,9
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	840	789,1	571,3	152,9	64,9		50,9	50,9
Proiecte pentru tineri cercetători	78	64	44,4	4	15,6		14	14

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	2
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	7
Articole în culegeri internaţionale	24
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	40
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	1
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	3
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Capitole în monografii	5
Articole în reviste naţionale, categoria B	2
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	29
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	4
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	1
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	6
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	3
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	8
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	1

Prestări de servicii în laboratoare acreditate	1
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	24
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	3
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	2
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri elaborate în anul de referinţă	8
Cursuri ţinute în anul de referinţă	47
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	68
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	2
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	37
Documente de politici elaborate şi aprobate	1
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	3
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	4
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	2
Seminare ştiinţifice de profil	14

Universitatea de Stat din Tiraspol

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	6
Cercetări ştiinţifice, total	0	4
Proiecte de cercetări instituţionale	0	3
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	2
Alte proiecte/granturi (de specificat) (TEMPUS, ERASMUS+)	0	2

Cadrul de finanţare

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Procurarea mijloacelor fixe	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	1073,3	1001,8	802,3	179,4	20,1	0	71,5	71,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	902,1	830,6	802,3	8,2	20,1	0	71,5	71,5
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	902,1	830,6	802,3	8,2	20,1	0	71,5	71,5
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	902,1	830,6	802,3	8,2	20,1		71,5	71,5
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	171,2	171,2	0	171,2	0	0	0	0

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	1
Articole în culegeri internaţionale	3
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	4
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	18
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	13

Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria C	1
Articole în culegeri	63
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	6
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	1
Preprint-uri naţionale	5
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	5
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	25
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	3
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	5
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	7
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	18
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	6
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	3
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Softul elaborat şi implementat	1
Atlase şi hărţi editate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	6
Capitole în manuale de învăţământ universitar	2
Capitole în manuale de învăţământ preuniversitar	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	10
Cursuri elaborate în anul de referinţă	18
Cursuri ţinute în anul de referinţă	39
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	182
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	3
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	1
Documente de politici elaborate şi aprobate	9
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	1
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	3
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	8
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	3
Articole de popularizare a ştiinţei	4
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	5
Seminare ştiinţifice de profil	4

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	3	3
Cercetări ştiinţifice, total	3	3
Proiecte de cercetări instituţionale	3	3

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	907,7	907,7	621,3	286,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	651	651	621,3	29,7
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	327,2	327,2	319,8	7,4
Proiecte de cercetări instituţionale	327,2	327,2	319,8	7,4
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	323,8	323,8	301,5	22,3
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	323,8	323,8	301,5	22,3
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	256,7	256,7	0	256,7
Servicii cu plată	256,7	256,7		256,7

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în alte reviste editate în străinătate	6
Articole în culegeri internaţionale	15
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	10
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	2
Capitole în monografii	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	2
Articole în reviste naţionale, categoria C	21
Articole în culegeri	80
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	2
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	1
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	9
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	1
Doctor conferit în perioada evaluată	2
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	7
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	6
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	5
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	5
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	3

Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	8
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	14
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	4
Membru al seminarului ştiinţific de profil	9
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	2
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	7
Cursuri elaborate în anul de referinţă	34
Cursuri ţinute în anul de referinţă	228
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	35
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	2
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	2
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	24
Documente de politici elaborate şi aprobate	4
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	9
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	73
Seminare ştiinţifice de profil	14

Universitatea de Stat din Moldova,

Centrul de Cercetări Ştiinţifice „Ştiinţe sociale şi economice”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	fundamentale
TOTAL	2	3
Cercetări ştiinţifice, total	2	3
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Alocaţii din fondul de rezervă	0	1
Proiecte de transfer tehnologic - Dezvoltarea infrastructurii Incubatorului Inovaţional INVENTICA USM	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Procurarea mijloacelor fixe	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	972,7	948,3	722,5	216,8	9	0	24,4	24,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	972,7	948,3	722,5	216,8	9	0	24,4	24,4
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	613,7	589,3	574,3	6	9	0	24,4	24,4
Proiecte de cercetări instituţionale	613,7	589,3	574,3	6	9		24,4	24,4
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	359	359	148,2	210,8	0	0	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	87	87	74,9	12,1			0	

Alocaţii din fondul de rezervă	30	30		30			0	
Proiecte de transfer tehnologic - Dezvoltarea infrastructurii Incubatorului Inovaţional INVENTICA USM	242	242	73,3	168,7			0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în alte reviste editate în străinătate	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	4
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	4
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Capitole în monografii	5
Articole în reviste naţionale, categoria B	8
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
Articole în culegeri	8
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	19
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	2
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	15
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	9
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	14
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	5
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	5
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	3
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	3
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	5
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	5
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	3
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	11
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	7
Membru al seminarului ştiinţific de profil	40
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Recomandări ştiinţifico-practice documentate	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	2
Cursuri ţinute în anul de referinţă	35
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	39
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	4
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	12
Documente de politici elaborate şi aprobate	1
Acte normative elaborate, inclusiv tratate internaţionale	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	1
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	6
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1

Cărţi de popularizare a ştiinţei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	3
Seminare ştiinţifice de profil	7

Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	fundamentale
TOTAL	3	0
Cercetări ştiinţifice, total	3	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Procurarea mijloacelor fixe	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	642.4	642.4	454.4	21,60	42.9	123.5	11,6	11,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	642.4	642.4	454.4	21,60	42.9	123.5	0	0
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	494.4	494.4	429.9	21,60	42.9	30.0	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	524.4	524.4	429.9	21,60	42.9	30.0	0	
Postdoctorat	148	148	24,50			123.5	0	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	131.1	131.1	0	82.3	29,70		11,60	11,60

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	17
Articole în culegeri internaţionale	11
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	12
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	4
Membru de onoare al academiilor de ştiinţe din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	20
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	4
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	9
Articole în reviste naţionale, categoria B	5
Articole în reviste naţionale, categoria C	21
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	3
Articole în culegeri	91
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	2
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	2
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	1
Doctor Honoris Cauza conferit în perioada evaluată	4
Doctor conferit în perioada evaluată	8
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	3
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1

Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	10
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	6
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	7
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	7
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	13
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	7
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	42
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	18
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	11
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	111
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	7
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Documente de politici elaborate şi aprobate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	4

Academia de Administrare Publică

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	fundamentale
TOTAL	1	1
Cercetări ştiinţifice, total	1	1
Proiecte de cercetări instituţionale	1	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Procurarea mijloacelor fixe	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	220	203,6	154	48,6	1	0	16,4	16,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	220	203,6	154	48,6	1	0	16,4	16,4
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	70	70	49,2	20,8	0	0	0	0
Proiecte de cercetări instituţionale	70	70	49,2	20,8			0	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	150	133,6	104,8	27,8	1	0	16,4	16,4
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	150	133,6	104,8	27,8	1		16,4	16,4

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	4
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria C	12

Articole în culegeri	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	27
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	7
Membru al seminarului ştiinţific de profil	4
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	12
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	2
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	5
Articole de popularizare a ştiinţei	6
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	3
Seminare ştiinţifice de profil	1

Academia de Studii Economice din Moldova

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	fundamentale
TOTAL	0	5
Cercetări ştiinţifice, total	0	5
Proiecte de cercetări instituţionale	0	2
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	2
Proiecte de transfer tehnologic	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	778,4	778,4	546,1	129,7	102,6	16,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	794,6	794,6	546,1	129,7	102,6	16,2
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	774,7	774,7	542,4	129,7	102,6	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	431,4	431,4	362,2	28,5	40,7	
Proiecte din cadrul programelor de stat	221,9	221,9	120,7	51,2	50	
Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	121,4	121,4	59,5	50	11,9	
PREGĂTIREA CADRELOR	19,9	19,9	3,7	0	0	16,2
Postdoctorat	19,9	19,9	3,7			16,2

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	6
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-0.9	5
Articole în alte reviste editate în străinătate	70
Articole în culegeri internaţionale	9
Proiecte de cercetare obţinute prin competiţie de la organizaţiile din străinătate, cu un volum de finanţare <100 mii EU	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	9
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
Referent ştiinţific al revistei cotate ISI;	1
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	19
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	8
Articole în reviste naţionale, categoria B	48
Articole în reviste naţionale, categoria C	5
Articole în culegeri	358
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	24
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	4
Doctor conferit în perioada evaluată	7
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	20
Conducător al Programelor de Stat	1
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	20
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	45
Expert al CSŞDT sau CNAA	4
Preşedinte al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	3
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor	6
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor	7
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a tezelor de doctor habilitat/doctor	50
Referent la susţinerea tezei de doctor	10
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	6
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	75
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	7
Membru al seminarului ştiinţific de profil	120
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	7
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Brevete obţinute, adeverinţe de soi, documentaţie, tehnologii, regulamente tehnice, standarde înregistrate	6
Brevete implementate	6
Alte rezultate (de indicat) Incubator de Afaceri	1
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	10
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	2
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	30
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	7
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	17
Seminare ştiinţifice de profil	20

12.6. Secția Științe Umanistice și Arte

Indicatorii privind activitatea Secţiei Ştiinţe Umanistice şi Arte

		2015
Numărul proiectelor, total		35
Instituţionale		23
inclusiv: fundamentale		16
aplicative		7
Proiecte din cadrul programelor de stat		1
Transfer tehnologic		
Proiecte pentru procurarea echipamentului		
Proiecte independente pentru tineri cercetători		8
Proiecte/granturi internaţionale		4
Bilaterale		4
PC6/PC7		-
Alte proiecte/granturi internaţionale		3
Proiecte/granturi naţionale		1
Contracte cu agenţi economici		
STCU - AŞM		
Alocaţii bugetare, mil. lei		35430,4
Cheltuieli de bază, mil. lei		34636,1
Mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare), mil. lei		794,9
Cheltuieli pentru procurarea echipamentului, mil. lei		-
Cercetători ştiinţifici	*numărul total*	364
	vârsta medie	
Doctori habilitaţi	*numărul total*	56
	vârsta medie	
Doctori în ştiinţe	*numărul total*	146
	vârsta medie	
Cercetători ştiinţifici până la 35 de ani		81
Doctoranzi		66
Numărul publicaţiilor, total		1645
Monografii		67
Manuale şi ghiduri		39
Articole în reviste recenzate naţionale, total		373
Articole în reviste recenzate naţionale categoria A		1
Articole în reviste recenzate naţionale categoria B		208
Articole în reviste recenzate naţionale categoria C		164
Articole în alte reviste naţionale / culegeri		93/99
Articole în reviste cu factor de impact		2
Articole în alte reviste şi culegeri internaţionale		131/47
Teze la conferinţe internaţionale		281
Brevete de invenţie		-
Teze de doctor susţinute în anul de referinţă		7
Teze de doctor habilitat susţinute în anul de referinţă		-
Medalii / diplome obţinute la expoziţii şi saloane, total		1/42
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la unitate de cercetător ştiinţific		1.02
Numărul de articole în reviste recenzate, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0.9
Numărul de teze de doctor susţinute, raportat la fiecare 100.000 de lei alocaţi pentru cercetare		0.005
Numărul de cercetători ştiinţifici până la 35 de ani, raportat la numărul total de cercetători, %		22,2
Resursele extrabugetare internaţionale (mijloace speciale şi alte surse de finanţare (cofinanţare)), raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		0,54
Alocaţii pentru echipament, raportate la alocaţiile de la bugetul de stat (%)		-

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	3	1
Cercetări ştiinţifice,total	3	1
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte pentru tineri cercetători	1	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv		
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	7981,9	7981,9	7355,2	607,7	19
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	7462,9	7462,9	7038,9	415	9
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	6510,8	6510,8	6157,8	344	9
Proiecte de cercetări instituţionale	6432,8	6432,8	6107,3	325,5	
Proiecte pentru tineri cercetători	78	78	50,5	18,5	9
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	952,1	952,1	881,1	71	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	952,1	952,1	881,1	71	
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	519	519	316,3	192,7	10
Servicii cu plată	513	513	316,3	186,7	10
Chiria / Arenda bunurilor	6	6		6	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,09	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	38
Articole în culegeri internaţionale	5
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	20
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	3
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	52
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	2
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	12
Membru de onoare al academiilor de ştiinţe din străinătate ales în perioada evaluată	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	5
Articole în reviste naţionale, categoria B	13
Articole în reviste naţionale, categoria C	58
Articole în culegeri	5
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	38
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	98
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	64
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	5
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	13
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	2
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	274
Doctor conferit în perioada evaluată	4

Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	0/5
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	6/1/
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	5/2/
RELEVANŢA SOCIALĂ	
Dicţionare/Culegeri	2/11/
Manuale pentru învăţământ universitar	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	3
Cursuri ţinute în anul de referinţă	39/7
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	1/14/
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	4
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	21/0
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	3
Manifestări ştiinţifice naţionale/cu participare internaţională organizate	5/8/
Articole de popularizare a ştiinţei	113
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	95
Seminare ştiinţifice de profil	4

Institutul de Istorie

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	7	1
Cercetări ştiinţifice, total	6	1
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte pentru tineri cercetători	4	0
Proiecte/granturi internaţionale	1	0
Alte proiecte/granturi (de specificat)	1	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	6043,2	6043,2	5480,8	449,9	98,8	13,7
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	5977,6	5977,6	5480,8	384,3	98,8	13,7
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	3563,8	3563,8	3189,5	266,8	98,8	8,7
Proiecte de cercetări instituţionale	3197,3	3197,3	3026,8	118	43,8	8,7
Proiecte pentru tineri cercetători	316,5	316,5	162,7	138,8	15	
Proiecte internaţionale bilaterale	50	50		10	40	

Alocaţii din fondul de rezervă	50	50		50		
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2413,8	2413,8	2291,3	117,5	0	5
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2413,8	2413,8	2291,3	117,5		5
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	65,6	65,6	0	65,6	0	0
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	65,6	65,6	0	65,6	0	0
Internaţionale	65,6	65,6		65,6		

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Monografii în alte ediţii din străinătate	2
Capitole în monografii internaţionale	1
Cărţi de specialitate pentru învăţământul universitar, editate în străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,01 - 0,09	1
Inclusiv articole numai cu autori autohtoni, publicate în reviste cu factor de impact	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	31
Articole în culegeri internaţionale	33
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	3
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	12
Preprint-uri internaţionale	1
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	2
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	86
Menţiuni ale publicaţiilor şi rezultatelor cercetării în ediţii electronice internaţionale	6
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	6
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	1
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	3
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	5
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	4
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	3
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	8
Capitole în monografii	12
Culegeri de documente si articole coordonate (naţionale)	9
Articole în reviste naţionale, categoria B	51
Articole în reviste naţionale, categoria C	40
din care (reviste A, B, C) articole în reviste naţionale cu autori de peste hotare	4
Articole în culegeri	91
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	11
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	19
Preprint-uri naţionale	6
Recenzii, prezentări, interviuri	44
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	2
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	9
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	16
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	76
Diplome obţinute la expoziţii naţionale	16
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	5
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	5
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3

Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	23
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	54
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	6
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat**	1
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	2
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	6
Referent la susţinerea **tezei de doctor habilitat**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	7
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	16
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	
Articole în enciclopedii	15
Manuale pentru învăţământ universitar	5
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	14
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Cursuri elaborate în anul de referinţă	8
Cursuri ţinute în anul de referinţă	18
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	5
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	1
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	3
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	6
Recomandări metodologice elaborate şi implementate în activitatea autorităţilor publice centrale şi locale	2
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	4
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	4
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	15
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	9
Cărţi de popularizare a ştiinţei	2
Articole de popularizare a ştiinţei	18
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	56
Seminare ştiinţifice de profil	2

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	3
Cercetări ştiinţifice, total	2	3
Proiecte de cercetări instituţionale	2	1
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1
Proiecte de transfer tehnologic	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv		
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	7316,3	7316,3	4042,4	3234,3	39,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	7316,3	7316,3	4042,4	3234,3	39,6
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	6499,1	6499,1	3449,2	3010,3	39,6
Proiecte de cercetări instituţionale	6423,1	6423,1	3398,2	2995,8	29,1
Proiecte pentru tineri cercetători	76	76	51	14,5	10,5
Alocaţii din fondul de rezervă	25	25		25	
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	817,2	817,2	593,2	224	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	817,2	817,2	593,2	224	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	1
Articole în culegeri internaţionale	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	16
Articole în reviste naţionale, categoria B	3
Articole în reviste naţionale, categoria C	11
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Articole de popularizare a ştiinţei	27

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	5	0
Cercetări ştiinţifice, total	4	0
Proiecte de cercetări instituţionale	3	0
Proiecte pentru tineri cercetători	1	0
Proiecte/granturi internaţionale	1	0
Bilaterale	1	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	8529,5	8521,3	8053,6	282,5	38,7	146,5	8,2	8,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	8404,2	8396	8053,6	276,5	38,6	27,3	8,2	8,2
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	8404,2	8396	8053,6	276,5	38,6	27,3	8,2	8,2
Proiecte de cercetări instituţionale	8325	8325	8025,2	272,5		27,3	0	
Proiecte pentru tineri cercetători	79,2	71	28,4	4	38,6		8,2	8,2
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	125,3	125,3	0	6	0,1	119,2	0	0
Servicii cu plată	0,6	0,6		0,5	0,1		0	
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	124,7	124,7	0	5,5	0	119,2	0	0
Naţionale	5,5	5,5		5,5			0	
Internaţionale	119,2	119,2				119,2	0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	58
Articole în alte reviste editate în străinătate	33
Articole în culegeri internaţionale	28
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	137
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	180
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Referent la susţinerea în străinătate a tezei de doctor	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	3
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	8
Capitole în monografii	10
Articole în reviste naţionale, categoria A	1
Articole în reviste naţionale, categoria B	112
Articole în reviste naţionale, categoria C	17
Articole în culegeri	13
Culegeri naţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	14
Rapoarte ale conferinţelor naţionale	26
Alte reviste naţionale	20
Premiul National, obţinut în perioada evaluată	2
Premiile Academiei de Ştiinţe a Moldovei, obţinute în perioada evaluată	2
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	10

Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	21
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	103
Doctor conferit în perioada evaluată	1
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	1
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	4
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	3
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	20
Expert al CSŞDT sau CNAA	6
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	2
Preşedinte al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Secretar al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor**	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	4
Membru al seminarului ştiinţific de profil	15
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	4
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Dicţionare	1
Manuale pentru învăţământ preuniversitar	3
Cursuri ţinute în anul de referinţă	25
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	7
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	1
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	72
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	3
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	4
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	12
Articole de popularizare a ştiinţei	53
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	166
Seminare ştiinţifice de profil	4

Muzeul Naţional de Etnografie şi de Istorie Naturală

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE
CADRUL DE FINANŢARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	3
Cercetări ştiinţifice,total	0	0
inclusiv	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	2

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv			
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	1519,4	1519,4	1430,2	75,2	14	0,6
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	1520	1520	1430,2	75,2	14	0,6

Cercetări ştiinţifice aplicative, total	1520	1520	1430,2	75,2	14	0,6
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	1520	1520	1430,2	75,2	14	0,6

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în culegeri internaţionale	4
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	6
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	29
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetării şi elaborărilor	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	4
Copreşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	3
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	2
Stagiar, doctorand sau postdoctorand în străinătate	3
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	3
Articole în reviste naţionale, categoria C	16
Articole în culegeri	19
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	8
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	11
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	11
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	51
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	5
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	12
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	6
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	4
Membru al seminarului ştiinţific de profil	4
RELEVANŢA ECONOMICĂ	**Nr.**
Prestări de servicii în laboratoare neacreditate	4
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Dicţionare	1
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	1
Cursuri elaborate în anul de referinţă	4
Cursuri ţinute în anul de referinţă	10
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	8
Conducător ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor	11
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza tezei de doctor	12
Consultant ştiinţific al persoanelor care au susţinut teza de doctor habilitat	13
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	28
Documente de politici elaborate şi aprobate	2
Avize a proiectelor de legi şi alte acte normative	4
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	5
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	9
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	4
Articole de popularizare a ştiinţei	11
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	52

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	1	1
Cercetări ştiinţifice, total	1	1
Proiecte de cercetări instituţionale		
Proiecte din cadrul programelor de stat	1	0
Proiecte pentru tineri cercetători	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixei
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	238	212,6	114,1	71,4	27,1	0	25,4	25,4
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	238	212,6	114,1	71,4	27,1	0	25,4	25,4
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	238	212,6	114,1	71,4	27,1	0	25,4	25,4
Proiecte din cadrul programelor de stat	160	144	61,7	68,8	13,5		16	16
Proiecte pentru tineri cercetători	78	68,6	52,4	2,6	13,6		9,4	9,4

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în alte reviste editate în străinătate	5
Articole în culegeri internaţionale	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	14
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Capitole în monografii	10
Articole în culegeri	5
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	1
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat)	2
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	3
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	24
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	8
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	1
Seminare ştiinţifice de profil	4

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	5	3
Cercetări ştiinţifice, total	5	2
Proiecte de cercetări instituţionale	4	1
Proiecte din cadrul programelor de stat	1	0
Proiecte pentru organizarea manifestărilor ştiinţifice (din fondul de rezervă)	0	1
Proiecte/granturi internaţionale	0	1
Alte proiecte/granturi - Bonus European	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixei
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	737	707,5	505,5	145,6	56,4	0	29,5	29,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	730	700,5	505,5	138,6	56,4	0	29,5	29,5
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	625	595,5	436,6	108,1	50,8	0	29,5	29,5
Proiecte de cercetări instituţionale	445	427,8	366,1	30,5	31,2		17,2	17,2
Proiecte din cadrul programelor de stat	180	167,7	70,5	77,6	19,6		12,3	12,3
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	105	105	68,9	30,5	5,6	0	0	0
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	75	75	68,9	0,5	5,6		0	
Alocaţii din fondul de rezervă	30	30		30			0	30
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	7	7	0	7	0	0	0	0
Granturi, sponsorizări / filantropie şi donaţii	7	7	0	7	0	0	0	0
Alte proiecte/granturi - Bonus European	7	7		7			0	

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Monografii în alte ediţii din străinătate	1
Capitole în monografii şi rapoarte la invitaţie în culegeri de lucrări la conferinţe internaţionale	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	10
Articole în culegeri internaţionale	5
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	16
Premii din străinătate pentru rezultatele cercetării	1
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	4
Medalii **de argint** obţinute la expoziţii şi saloane internaţionale	1
Diplome obţinute la expoziţii internaţionale	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	3
Membru în Comisiile pentru decernarea premiilor relevante din străinătate	1
Profesor invitat în instituţii universitare consacrate din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	3
Articole în reviste naţionale, categoria B	7
Articole în reviste naţionale, categoria C	3

Articole în culegeri	35
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	18
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat) / articole in alte reviste naţionale	12
Alte premii naţionale obţinute în perioada evaluată	1
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	3
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	2
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	5
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	7
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	2
Membru al seminarului ştiinţific de profil	1
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri elaborate în anul de referinţă	1
Cursuri ţinute în anul de referinţă	5
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	2
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	20
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	6
Seminare ştiinţifice de profil	1

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	2	0
Cercetări ştiinţifice, total	2	0
Proiecte de cercetări instituţionale	2	0

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv	
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	293,2	293,2	200,4	92,8
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	215,2	215,2	200,4	14,8
Cercetări ştiinţifice fundamentale, total	215,2	215,2	200,4	14,8
Proiecte de cercetări instituţionale	215,2	215,2	200,4	14,8
MIJLOACELE SPECIALE, TOTAL	78	78	0	78
Servicii cu plată	78	78		78

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în alte reviste editate în străinătate	1
Articole în culegeri internaţionale	1

Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	1
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Articole în reviste naţionale, categoria B	1
Articole în reviste naţionale, categoria C	2
Articole în culegeri	10
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	2
Alte publicaţii ştiinţifice (culegere)	1
Alte distincţii de apreciere a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice	3
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	57
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	2
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	4
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	2
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	7
Membru al seminarului ştiinţific de profil	8
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Cursuri elaborate în anul de referinţă	4
Cursuri ţinute în anul de referinţă	48
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	3
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	1
Seminare ştiinţifice de profil	4

Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	2
Cercetări ştiinţifice, total	0	2
Proiecte de cercetări instituţionale	0	1
Proiecte din cadrul programelor de stat	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv		
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	2308	2308	2180,2	101,6	26,2
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	2308	2308	2180,2	101,6	26,2
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	2308	2308	2180,2	101,6	26,2
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	2212,8	2212,8	2092,8	101,6	18,4
Proiecte din cadrul programelor de stat	95,2	95,2	87,4		7,8

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	Nr.
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Articole în culegeri internaţionale	14
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	2
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	23
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	45
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	4
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice din străinătate	2
Cercetător invitat pentru activitatea ştiinţifică	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	2
Articole în reviste naţionale, categoria B	19
Articole în culegeri	13
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	25
Menţiuni ale rezultatelor în presă şi ediţii electronice	10
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	27
Conferenţiar universitar (conferenţiar cercetător) conferit în perioada evaluată	2
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	5
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	2
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	2
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	3
Expert al CSŞDT sau CNAA	2
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	2
Membru al Comisiei de acreditare a organizaţiei	1
Membru al consiliilor ştiinţifice specializate de susţinere a **tezelor de doctor habilitat/doctor**	3
Referent la susţinerea **tezei de doctor**	2
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	4
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Manuale pentru învăţământ universitar	2
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	2
Studenţi, masteranzi, care au efectuat stagiere practică în cadrul organizaţiei	20
Participării în activitatea grupurilor de lucru instituite de ministere, departamente	4
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	1
Manifestări ştiinţifice naţionale organizate	1
Participări la emisiuni tele-radio consacrate ştiinţei	30

ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ŞI ARTE PLASTICE

CADRUL TEMATIC DE CERCETARE

	Numărul de proiecte	
	fundamentale	aplicative
TOTAL	0	1
Cercetări ştiinţifice, total	0	1
Proiecte de cercetări instituţionale	0	1

CADRUL DE FINANŢARE

	Volumul mijloacelor financiare, executat (de casa), mii lei	Cheltuieli curente, total	inclusiv				Cheltuieli capitale, total	Procurarea mijloacelor fixe
			Cheltuieli de personal	Plata mărfurilor şi serviciilor	Alocaţii pentru deplasări	Alte		
TOTAL, ALOCAŢII BUGETARE	404,6	392,1	285,3	106,8	0	0	12,5	12,5
CHELTUIELI DE BAZĂ, TOTAL	404,6	392,1	285,3	106,8	0	0	12,5	12,5
Cercetări ştiinţifice aplicative, total	404,6	392,1	285,3	106,8	0	0	12,5	12,5
Proiecte de cercetări aplicative instituţionale	404,6	392,1	285,3	106,8	0	0	12,5	12,5

PERFORMANŢĂ ŞI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAŢIONAL	**Nr.**
Articole în reviste cu factor de impact 1,0-2,9	1
Articole în alte reviste editate în străinătate	3
Articole în culegeri internaţionale	4
Publicaţii ştiinţifice electronice internaţionale	1
Rezumate (teze) la conferinţe ştiinţifice internaţionale	27
Rapoarte (comunicări orale) la invitaţie la conferinţe internaţionale	27
Membru al colegiului de redacţie al revistelor de specialitate consacrate de peste hotare	2
Expert al proiectelor şi a altor activităţi internaţionale	1
CONTRIBUŢIE ŞTIINŢIFICĂ ŞI RECUNOAŞTERE NAŢIONALĂ	**Nr.**
Monografii	1
Articole în reviste naţionale, categoria C	17
Articole în culegeri	12
Publicaţii ştiinţifice electronice naţionale	35
Rezumate (teze) la conferinţe naţionale	4
Alte publicaţii ştiinţifice (de indicat) Articole de popularizare a ştiinţei	7
Rapoarte, comunicări şi lecţii la invitaţie la conferinţe naţionale, seminare, cursuri de perfecţionare	4
Redactor-şef al unei reviste de specialitate cotate CSŞDT şi CNAA	1
Membru al colegiului de redacţie al revistelor cotate CSŞDT şi CNAA	5
Conducător al proiectului de cercetări fundamentale/aplicative	1
Preşedinte al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	1
Membru al Comitetului de program al manifestărilor ştiinţifice naţionale	7
Expert al CSŞDT sau CNAA	1
Expert al altor proiecte şi activităţi la nivel naţional	5
Preşedinte al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	2
Membru al Comisiei examenelor de licenţă / masterat	9
Preşedinte al seminarului ştiinţific de profil	1
Membru al seminarului ştiinţific de profil	4
Secretar al seminarului ştiinţific de profil	1
RELEVANŢA SOCIALĂ	**Nr.**
Capitole în manuale de învăţământ preuniversitar	2
Lucrări metodice, note de curs, compendiumuri	2

Cursuri ţinute în anul de referinţă	37
Conducător al persoanelor care au susţinut teze de licenţă şi masterat	27
Participării în activitatea comisiilor instituite de preşedinţie, parlament, guvern	1
Manifestări ştiinţifice internaţionale organizate	11
Articole de popularizare a ştiinţei	7
Seminare ştiinţifice de profil	14

Anexa nr.1

Proiectele din sfera ştiinţei şi inovării, finanţate de la bugetul de stat

Direcţia		Inclusiv											
		Instituţionale			Din cadrul programelor de stat	Proiecte pentru tineri cercetători	Proiecte de dezvoltare a infrastructurii inovaţionale	Proiecte de inovare şi transfer tehnologic	Internaţionale				
		Total proiecte	Fundamentale	Aplicative					FRCFB Belarus	MEŞ Germania (BMBF)	CNCI Italia	APŞII Ucraina	STCU-AŞM
Total	executate	**244**	**84**	**160**	**24**	**37**		**12**	**15**	**10**	**10**	**5**	**12**
	finisate	**0**	**0**	**0**	13	21		**10**	**0**	**10**	**0**	**5**	**6**
Direcţia 02	executate	**71**	30	41	6	16		5	7	8	4	3	7
	finisate	**0**	0	0	5	10		3	0	8	0	3	5
Direcţia 03	executate	**3**	1	2	0	0		2	--	--	--	1	3
	finisate	**0**	0	0	0	0		2	--	--	--	1	0
Direcţia 04	executate	**61**	10	51	11	7		2	3	--	--	2	--
	finisate	**0**	0	0	8	6		2	0	--	--	2	--
Direcţia 05	executate	**47**	14	33	0	3		3	4	2	3	--	1
	finisate	**0**	0	0	0	1		3	0	2	0	--	1
Direcţia 06	executate	**62**	29	33	7	11		--	1	--	3	--	1
	finisate	**0**	0	0	0	4		--	0	--	0	--	0

Direcţia 02 – Materiale, tehnologii şi produse inovative
Direcţia 03 – Eficienţă energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie
Direcţia 04 – Sănătate şi biomedicină
Direcţia 05 – Biotehnologie
Direcţia 06 – Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii

Proiecte bilaterale (internaţionale) pe Direcţii Strategice, finanţate de la bugetul de Stat in anul 2015

Directia Strategica	Proiecte				Inclusiv				
	Total		Funda-mentale	Aplica-tive	FCFB	BMBF	CNCI	MESU	STCU-ASM
Total	**executate**	**31**	**12**	**19**	**15**	**0**	**10**	**0**	**6**
	finalizate	**22**	**4**	**18**	**0**	**10**	**0**	**6**	**6**
Direcţia strategică 1. Materiale, tehnologii şi produse inovative (16.02, 18.02)	executate		6	7	7	0	4	0	2
	finalizate		4	12	0	8	0	3	5
Direcţia strategică 2. Eficienţa energetică şi valorificarea surselor regenerabile de energie (16.03, 18.03)	executate		1	2	0	0	0	0	3
	finalizate		0	1	0	0	0	1	0
Direcţia strategică 3. Sănătate şi biomedicină (16.04, 18.04)	executate		1	2	3	0	0	0	0
	finalizate		0	2	0	0	0	2	0
Direcţia strategică 4. Biotehnologia (16.05, 18.05)	executate		0	7	4	0	3	0	0
	finalizate		0	3	0	2	0	0	1
Direcţia strategică 5. Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii (16.06, 18.06)	executate		4	1	1	0	3	0	1
	finalizate		0	0	0	0	0	0	0

FCFB - Fondul Republican de Cercetări Fundamentale din Belarus
BMBF- Ministerul Federal al Educaţiei şi Cercetării din Germania
CNCI - Consiliul National pentru Cercetare din Italia
MESU- Ministerul Educaţiei si Ştiinţei al Ucrainei
STSU - Centrul Ştiinţifico-Tehnologic din Ucraina

Proiecte bilaterale (internaţionale) pe Secţii, finanţate de la Bugetul de Stat in anul 2015

Secţii Ştiinţifice	Total Proiecte		Inclusiv				
	Fundamentale	Aplicative	FCFB	BMBF	CNCI	MESU	STCU-ASM
Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte	6	24	7	6	5	4	8
Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice	6	6	2	2	2	2	4
Secţia Ştiinţe Medicale	1	1	2	0	0	0	0
Secţia Ştiinţe Agricole	0	6	3	2	1	0	0
Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice	2	0	1	0	1	0	0
Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte	1	0	0	0	1	0	0
Total	**16**	**37**	**15**	**10**	**10**	**6**	**12**

FCFB - Fondul Republican de Cercetări Fundamentale din Belarus
BMBF- Ministerul Federal al Educaţiei şi Cercetării din Germania
CNCI - Consiliul National pentru Cercetare din Italia
MESU- Ministerul Educaţiei si Ştiinţei al Ucrainei
STSU - Centrul Ştiinţifico-Tehnologic din Ucraina

Personalul din sfera ştiinţei şi inovării

Denumirea organizaţiei	Total persoane fizice (fără cumul intern şi acord de muncă)	Cercetători ştiinţifici						
		Total	De bază	Doctori habilitaţi	De bază	Doctori în ştiinţe	De bază	C. şt. până la 35 ani, de bază
Secţia Ştiinţe Naturale Şi Exacte								
Grădina Botanică (Institut)	135	50	50	7	7	27	24	0
Institutul de Chimie	171	125	85	12	12	44	40	22
Institutul de Ecologie şi Geografie	146	109	85	9	7	40	29	31
Institutul de Fizică Aplicată	248	170	158	24	24	96	87	36
Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie	88	60	43	9	6	26	19	8
Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor	357	200	185	21	18	83	82	32
Institutul de Matematică şi Informatică	94	47	42	15	13	24	20	5
Institutul de Microbiologie şi Biotehnologie	82	60	50	6	5	30	28	21
Institutul de Zoologie	149	107	76	14	9	57	44	16
Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei	13	13	7	3	0	5	2	4
Universitatea de Stat din Tiraspol	2	2	2	0	0	1	1	0
USM, CCŞ „Chimie Aplicată şi Ecologică”	16	13	13	1	1	6	6	5
USM, CCŞ „Materiale şi Dispozitive Semiconductoare”	36	29	29	1	1	17	17	6
USM, CCŞ „Probleme actuale ale Matematicii şi Informaticii”	5	4	4	2	2	0	0	2
USM, CCŞ „Ştiinţe ale Vieţii”	41	30	30	2	2	17	17	12
Total	1583							
Secţia Ştiinţe Medicale								
Centrul Naţional de Sănătate Publică	73	47	29	8	5	27	17	13
Centrul Naţional Ştiinţifico-Practic de Medicină Urgentă	31	30	5	10	0	6	3	2
IMSP Institutul de Cardiologie	50	43	29	5	4	21	15	4
IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”	61	41	40	6	6	18	18	4
IMSP Institutul de Neurologie şi Neurochirurgie	21	21	13	9	4	9	7	6
IMSP Institutul Mamei şi Copilului	37	33	27	4	3	16	13	7
IMSP Institutul Oncologic	48	47	46	14	12	26	25	7
IMSP Spitalul Clinic Republican	8	3	3	1	1	7	5	3
USMF „Nicolae Testemiţanu”	189	118	81	34	8	63	27	16
Total	518							
Secţia Ştiinţe Agricole								
Filiala din Chişinău a ÎS pentru Cercetare şi Producere a Resurselor Biologice Acvatice „Acvacultura – Moldova”	19	15	15	0	0	7	7	2
Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecţia”	97	44	43	2	2	13	12	11
Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”	115	29	29	3	3	16	16	11
Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo”	63	23	22	4	4	18	18	5
Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”	165	13	13	1	1	5	5	2
Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară	75	45	31	8	5	12	8	6
Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare	272	176	166	14	13	50	46	49
Universitatea Agrară de Stat din Moldova	63	55	55	7	7	27	27	32
Total	869							

Denumirea organizaţiei	Total persoane fizice (fără cumul intern şi acord de muncă)	Cercetători ştiinţifici						
		Total	De bază	Doctori habilitaţi	De bază	Doctori în ştiinţe	De bază	C. şt. până la 35 ani, de bază
Secţia Ştiinţe Sociale Şi Economice								
Institutul de Cercetări Juridice şi Politice	84	81	58	15	11	35	27	15
Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei	49	46	23	4	2	25	16	4
Institutul Naţional de Cercetări Economice	132	95	86	8	8	26	23	31
Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova	23	22	22	1	1	13	13	4
Academia de Studii Economice a Moldovei	21	21	21	5	5	13	13	3
Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi	37	29	29	2	2	17	17	11
Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport	26	24	24	9	9	58	58	0
Universitatea de Stat din Tiraspol	34	31	31	3	3	15	15	8
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă"	50	43	43	5	5	24	24	9
USM, CCŞ „Ştiinţe Sociale Şi Economice"	5	4	4	0	0	5	5	1
Academia de Administrare Publică	17	15	15	1	1	6	6	0
Total	478							
Secţia Ştiinţe Umanistice Şi Arte								
Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice	11	8	8	0	0	5	5	3
Institutul de Filologie	91	80	73	18	17	28	25	18
Institutul de Istorie	57	51	51	11	11	31	31	7
Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan" (Institut)	85	35	22	5	1	14	7	5
Institutul Patrimoniului Cultural	117	85	71	10	9	52	45	17
Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală	16	16	16	2	2	11	11	1
Muzeul Naţional de Istorie a Moldovei	25	25	20	1	1	13	9	3
Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi	12	7	7	0	0	3	3	1
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă"	15	14	14	0	0	9	9	2
Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei	3	1	1	0	0	2	2	1
USM, CCŞ „Ştiinţe Umanistice"	4	2	2	0	0	0	0	1
Total	436							
Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice								
Institutul de Dezvoltare a Societăţii Informaţionale	35	21	16	3	0	7	5	6
Institutul de Energetică	62	36	32	5	5	16	12	6
Institutul de Geologie şi Seismologie	74	27	24	2	2	11	11	9
Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii „D. Ghiţu"	159	58	39	11	3	24	20	7
Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi	17	12	12	2	2	5	5	8
Universitatea Tehnică a Moldovei	28	15	11	1	1	5	5	2
Total	375							

Total 6 secţii 4 259 persoane fizice (fără cumul intern şi acord de muncă)

Anexa nr. 3

Acorduri de colaborare tehnico-ştiinţifică semnate de AŞM între anii 2006–2015

Colaborarea bilaterală este cea mai rapidă şi eficientă cale în dezvoltarea cooperării la nivel regional, european şi internaţional şi reprezintă o oportunitate, datorită creării şi consolidării parteneriatelor pentru participarea la programele de cercetare ştiinţifică şi tehnologică cu resurse financiare considerabile. În temeiul Acordului de Parteneriat între Guvern şi AŞM, Direcţia Relaţii Externe, încheie acorduri de cooperare tehnico-ştiinţifice cu instituţii similare şi organizaţii ştiinţifice internaţionale. Astfel, în prezent sunt semnate 49 de Acorduri de colaborare tehnico-ştiinţifică cu diverse academii şi organizaţii internaţionale de susţinere a ştiinţei.

Nr.	Denumirea acordului	Anul semnării
1.	Acord de cooperare între AŞM şi Academia de Ştiinţe şi Arte din Muntenegru	27.01.2006
2.	Acord de colaborare ştiinţifică dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Fundaţia Civilă de Cercetări şi Dezvoltare din SUA (CRDF)	30.09.2006
3.	Acord între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Centrul ştiinţific de sud al Academiei Naţionale de Ştiinţe a Ucrainei	09.10.2006
4.	Convenţie de colaborare tehnico-ştiinţifică pentru perioada 2006–2010 între Academia de Ştiinţe a Moldovei, Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice „Gheorghe Ionescu-Şişeşti” din România şi Academia de Ştiinţe Agricole a Ucrainei	17.11.2006
5.	Protocol cu privire la modificarea şi completarea Acordului de colaborare tehnico-ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe a Rusiei	27.11.2006
6.	Acord de colaborare între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Fondul republican de cercetări fundamentale din Belarus	03.05.2007
7.	Acord de colaborare tehnico-ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia Naţională de Ştiinţe a Azerbaidjanului	18.06.2007

8.	Acordul suplimentar nr. 2 la Acordul de colaborare tehnico-ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Fondul de cercetări fundamentale din Rusia din 18.05.2005, cu privire la condiţiile şi termenele desfăşurării concursurilor proiectelor mixte de cercetări fundamentale	10.07.2007
9.	Acordul suplimentar nr. 3 la Acordul de colaborare tehnico-ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Fondul de cercetări fundamentale din Rusia din 18.05.2005, cu privire la condiţiile şi termenele desfăşurării concursurilor proiectelor mixte privind organizarea seminarelor ştiinţifice,	10.03.2008
10.	Acord de colaborare tehnico-ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe a Turciei	05.10.2007
11.	Acord de colaborare tehnico-ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia Naţională de Ştiinţe a Chinei,	28.11.2007
12.	Acord de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe din Austria,	17.12.2007
13.	Memorandumul de intenţii privind cooperarea ştiinţifică şi tehnologică între Ministerul Federal al Educaţiei şi Cercetării din Germania şi AŞM	14.03.2008
14.	Acordul de colaborare tehnico-ştiinţifică între AŞM şi Academia Agricolă din Republica Bulgaria	22. 05.2008
15.	Acordul de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei si Academia de Ştiinţe din Republica Cehă	20.09.2008
16.	Program de colaborare bilaterală în domeniul cercetării ştiinţifice, dezvoltării tehnologice si inovării între Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică din România si ASM	23.10.2008
17.	Protocol adiţional la Acordul de colaborare ştiinţifică între Academia Naţională de Ştiinţe din Belarus şi Academia de Ştiinţe a Moldovei,	22.01.2009
18.	Acordul intre Academia de Ştiinţe a Moldovei si Fondul Ştiinţific Umanitar din Federaţia Rusa cu privire la efectuarea concursului comun al proiectelor ştiinţifice	23.01.2009
19.	Acordul e cooperare intre Academia de Ştiinţe a Moldovei si Centrul Ştiintifico-Tehnologic din Ucraina (STCU)	20.03.2009
20.	Protocol comun intre Academia de Ştiinţe a Moldovei si Ministerul Educaţiei si Ştiinţei al Ucrainei in cadrul Acordului de Cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova si Guvernul Ucrainei din 20.03.2003	9.09.2009
21.	Protocol de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe a Poloniei pentru an. 2010–2012	09.12.2009
22.	Protocol pentru anii 2010–2012 la Acordul de cooperare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe din Ungaria	30.03.2010

23.	Acord de cooperare ştiinţifică dintre Consiliul Naţional de Cercetare din Italia şi Academia de Ştiinţe a Moldovei	23.06.2010
24.	Programul de cooperare a Acordului de cooperare ştiinţifică dintre Consiliul Naţional de Cercetare din Italia şi Academia de Ştiinţe a Moldovei	23.06.2010
25.	Acord de cooperare între AŞM şi Parteneriatul de durabilitate AGRO CANADA – Casp Overseas Ltd. (Casp) Canada	29.11.2010
26.	Memorandum de înţelegere între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Autoritatea Naţională pentru Cercetare Ştiinţifică privind colaborarea în Cadrul Oficiului Român pentru Ştiinţă şi Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană	28.03.2011
27.	Acord între Centrul Naţional de Cercetare Ştiinţifică din Franţa şi Academia de Ştiinţe a Moldovei	24.05.2011
28.	Memorandumul de înţelegere între Uniunea Europeană şi Republica Moldova privind asocierea Republicii Moldova la cel de-al Şaptelea Program Cadru al Comunităţii Europene pentru Cercetare şi Dezvoltare Tehnologică (PC7)	11.10.2011
29.	Acord de cooperare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe din Lisabona	12.10.2011
30.	Protocol privind planificarea tematicii şi termenilor de petrecere a concursului comun de cercetări ştiinţifice dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia Naţională de Ştiinţe din Azerbaidjan pe anii 2012-2014	02.11.2011
31.	Acordul de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei si Academia de Ştiinţe din Slovenia,	09.06.2013
32.	Protocol de cooperare ştiinţifica intre Academia de Ştiinţe a Moldovei si Agenţia Naţională pentru problemele ştiinţei, inovării si informatizării a Ucrainei	18.07.2013
33.	Acordul de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe din Armenia,	13.10. 2013
34.	Acordul de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Institutul de Cercetare Electronică a Universităţii din Shizuoka, Japonia	20.01.2014
35.	Acord Academia de Ştiinţe a Moldovei Asociaţia Obştească Liga Bancherilor din Republica Moldova	24.01. 2014
36.	Соглашение о польско-молдавском сотрудничестве золотой уголь и зеленая энергия для Республики Молдова	28.03.2014
37.	Acordul de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia Naţională de Ştiinţe din Azerbaidjan	06.06.2014
38.	Acordul intre Uniunea Europeana si Republica Moldova privind participarea Republicii Moldova in Programul cadru al UE de cercetare-inovare Orizont 2020	01.07.2014
39.	Contract privind Suportul financiar pentru participarea Republicii Moldova la Programul Cadru al Uniunii Europene – Orizont 2020	25.08.2014

40.	Memorandum privind cooperarea tehnico-ştiinţifică dintre Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia Română în cadrul Programului Uniunii Europene pentru cercetare şi inovare Orizont 2020	28.11.2014
41.	Acord de cooperare între Consiliul Raional Orhei şi Academia de Ştiinţe a Moldovei	23.12.2014
42.	Acord de colaborare ştiinţifică între Academia de Ştiinţe Agricole din Ucraina şi Academia de Ştiinţe a Moldovei	16.02.2015
43.	Acord de colaborare ştiinţifică semnat între Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Academia de Ştiinţe Medicale din România	24.09.2015

Anexa nr. 4

Lista de proiecte internaționale

Programul Cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare-Inovare ORIZONT 2020 (H2020)

1. **H2020-GARRY-NCP-2014-1, NCP Academy, 633563,** "The NCP Academy – Training Facilities for Europe's NCP".
2. **H2020-GALILEO-2014-1, BEYOND, 641607,** (2014/04/03), "Building EGNSS capacity on EU Neighbouring multimodal Domains".
3. **H2020-WATER-2014-1, ERA-NET-Cofund-2014-2019, WaterWorks, 641715,** "Water Works in Support of the Water JPI".
4. **H2020-SC5-2014-ONE-STAGE, NCPs CaRE, 642025,** (2014/04/08, Societal Challenges (EU.3.), SC5-19a-2014, CSA) "National Contact Points for Climate action, Raw materials, Environment and Resource Efficiency".
5. **H2020-ICT-2014-1, Idealist2018, 645216**, (2014/04/23 Industrial Leadership (EU.2.), ICT-33-2014, CSA), "Transnational Cooperation among ICT NCPs".
6. **H2020-INT-INCO-2014, Black Sea HORIZON, 645785,** (2014/04/29, Societal Challenges (EU.3.), Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies (EU.3.6.), INT-02-2014, CSA) Enhanced bi-regional STI cooperation between the EU and the Black Sea Region.
7. **H2020-INT-INCO-2014, PROMITHEAS-14B, 645822,** (2014/04/29, Societal Challenges (EU.3.), Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies (EU.3.6.)) "Model platform for enhancing Research and Innovation cooperation between the Union and Black Sea region".
8. **H2020-ISIB-2014-1, Societal Challenges, BioHorizon, 652637,** (EU.3,CSA) "Cooperation between NCPs for Horizon 2020 Societal Challenge 2 on "Food security, Sustainable Agriculture, Marine and Maritime Research and the Bioeconomy" and the Key Enabling Technology".
9. **H2020-EINFRA-2014-2, Excellent Science (EU.1.), GEANT2020, 653998,** (2014/09/02 Research Infrastructures (EU.1.4.,EINFRA-8-2014, FPA), "GÉANT Research and Education Networking".
10. **H2020-SEAC-2014-1, EURAXESS TOP III, 665934,** "Making European research careers more attractive by developing new services and enhancing the current services of the EURAXESS network – EURAXESS TOPIII".
11. **H2020-GÉANT-EINFRA-9-2014, VI-SEEM, 675121,** "Partnership for regional interdisciplinary communities in Southeast Europe and Eastern Mediterranean".
12. **H2020-GÉANT EINFRA-9-2014, GN4-1 694567,** "Research and Education Networking – GÉANT".

13. **H2020-TWIN-2015, HOLO, 687328,** "Boosting the Scientific Excellence and Innovation Capacity in Digital Holographyc Capacity of the Institute of Applied Physics of the Academy of Sciences of Moldova".
14. **H2020-INT-INCO-2015, EaP PLUS, 692471,** "STI International Cooperation Network for Eastern Partnership Countries – PLUS".
15. **H2020-INT-INCO-2015, RI-LINKS2UA, 692476,** "Strengthening Research and Innovation LINKS Towards UkrAine".

Programul Cadru 7 al Uniunii Europene pentru cerecetare, dezvoltare tehnologică şi activităţi demonstrative (2007–2013) (FP7)

1. **FP7-INCO-2010-6, 266515,** "Preparation for Moldova's integration into the European Research Area and into the Community R&D Framework Programs on the basis of scientific excellence – MOLD-ERA".
2. **FP7 IncoNet EECA, 212226,** "S&T International Cooperation Network for Eastern European and Central Asian Countries".
3. **FP7 EXTEND, 231137,** "Extending ICT research cooperation between the European Union, Eastern Europe and the Southern Caucasus".
4. **FP7 CHIRALIX, 235018** ,"Heterometallic and mixed valence "Chirale magnetic bricks" in assembler of Single Molecule and Single Chain Magnets for nano-dimension magnetic materials".
5. **FP7 IncoNet CA/SC, 244417,** "International Cooperation Network for Central Asian and South Caucasus Countries".
6. **FP7 - ERA-Net Rus Plus, 609556**, "Further linking Russia to ERA".
7. **FP7-PEOPLE-2012-IRSES NUTRILAB, 318946,** "Nutritional Labeling Study in Black Sea Region Countries".
8. **FP7 TransNEW, 234330,** "Support for realising new Member and Associate States' potentials in transport research".
9. **FP-7 EEGS-2, EGNOS, 287179,** "Extinderea sistemului EGNOS în Europa de Est: Aplicaţii.
10. **FP7-ENERGY-2012-1-2STAG, H2ESOT, 308768-2,** "Waste Heat to Electrical Energy via Sustainable Organic Thermoelectric Devices".
11. **FP7 PCAP, 246902,** "Photocatalytic Cluster Complexes for Artificial Photosynthesis Applications".
12. **FP7-PEOPLE-2012-IRSES, NanoBioMat, 612484,** "Nanostructured Biocompatible/ Bioactive Materials".
13. **FP7 TEMADEP, 247659,** "Template-Assisted Deposition of Functional Materials and Devices".
14. **FP7 PVICOKEST, 269167,** "International cooperative programme for photovoltaic kesterite based technologies".
15. **FP7 NANOALLOY, 252407** "Induced electrodeposition of nanostructures as nanowires and nanotubes consisting of cobalt-based multilayers for MEMS applications".

16. **FP7-PEOPLE-IRSES, Oil&Sugar, 295202,** "Training and Collaboration on material developments and process improvement in oil and sugar production".
17. **FP7-COOPERATION, TIDE, 335091,** "Tangential Impulse Detonation Engine".
18. **FP7-INCO-2013-9, R2I-ENP, SECURE R2I, 609534,** "Reinforcing cooperation with Eastern Partnership countries on bridging the gap between research and innovation for inclusive and secure societies".
19. **FP7-2013-NMP-ICT-FOF, 14MS-Gate, 608899,** European Innovation Ecosystem as a gate for supporting FoF Research and Experimentation".
20. **FP7-HEALTH, ESPOIR, 278453,** "European clinical study for the application of regenerative heart valves".
21. **FP7 PROMITHEAS-4, 265182**, "Knowledge transfer and research needs for preparing mitigation/adaptatition policy portfolios".
22. **FP7 EGI, InSPIRE, 261323,** "European Grid Initiative: Integrated Sustainable Pan-European Infrastructure for Researchers in Europe".
23. **FP7-HP-SEE CSA-INFRA, 261499,** "High-Performance Computing Infrastructure for South East Europe".
24. **FP7-INFRASTRUCTURES-2013, GN3plus, 605243,** "Multi-Gigabit European Research and Education Network and Associated Services".
25. **FP7-INCO-2013-1, IncoNet EaP, 609528,** "STI International Cooperation Network for EAP countries for the Eastern Partnership region".
26. **FP7-INCO-2013-1-Danube-INCO.NET, 609497,** "International Cooperation Network for the Danube Region".
27. **FP7-PEOPLE-MCA, MoNetAccess, 619163,** "Set-up EURAXESS Services Network in Moldova".
28. **FP7 - EECA-2-HORIZON, 610793,** "Bringing the EU_EECA cooperation and policy dialog in ICT in the HORIZON 2020 ERA".
29. **FP7 - EAST-HORIZON, 611063,** "Fostering Dialogue and Cooperation between the EU and EECA in the HORIZON 2020 perspective".
30. **FP7 ICT, Idealist 2014, 288598,** "Trans-national cooperation among ICT NCPs".
31. **FP7 MOLD-NANONET, 294953,** "Enhancing the capacities of the ELIRI Research Institute in applied research to enable the integration of Moldova in the European Research Area on the basis of scientific excellence".
32. **FP7-HEALTH-2012-INNIOVATION-1, RAIDs, 304810-2,** "Ratyional molecular Assessments and Innovative Drugs Selection".
33. **FP7-PEOPLE-2012-IRSES, DynSysAppl, 316338,** "Valorificarea resurselor umane, naturale şi informaţionale pentru dezvoltarea durabilă a economiei ţării".
34. **FP7-PEOPLE-2012-IRSES, EUPREACC, 318911,** "Possibilities and limits, challenges and obstacles of transferring CEE EU pre-accession best practices and experience to Moldova's and Georgia's preaccession process".
35. **FP7-PEOPLE-IRSES, FLUMEN, 318969,** "Procesele fluviale şi dinamica sedimentelor pe sistemul versanţi: Impactul modificărilor socioeconomice şi climatice asupra caracteristicilor bazinelor hidrografice şi a zonelor conexe".
36. **FP7-SSH-2012-2, ARABTRANS, 320214,** "Political and Social Transformations in the Arab World".

37. **FP7-INCO-2013-9, ENER2I, 609532**, "Energy Research to Innovation".
38. **FP7 RERAM-INCO-2013-9, 609573,** "Bridging gaps between R2I in Resource Efficiency and Raw Materials".
39. **FP7-KBBE-2013-7, AGRICISTRADE 612755**, "Exploring the potential for agricultural and biomass trade in the Commonwealth of Independent States".
40. **FP7-MCA-IRSES, EUinDepth, 612619**, "European Identity, Cultural Diversity and Political Change".

PROGRAMUL STCU

1. **Nr. 5989,** "Senzori chimici si biosenzori in baza nanostructurilor de oxizi semiconductori".
2. **Nr. 5993,** "Dinamica complexa a laserelor si amplificatoarelor cu puncte cuantice".
3. **Nr.5933,** "Dezvoltarea litografiei fără mască pentru nanostructurarea tridimensională a nitrurii de galiu (GaN)".
4. **Nr.5988,** "Modelarea sistemelor dinamice stochastice si soluţionarea problemelor decizionale Markov".
5. **Nr. 5998,** "Producerea biogazului cu conţinut calorific înalt ca sursă de "energie verde" din deşeurile agro-industriale: tehnologia intensificată şi bioreactor combinat".
6. **Nr.5808,** "Dezvoltarea metodelor microscopiei holografice tradiţionale şi digitale pe baza fasciculelor coerente de lumină interferometric rasterizate".
7. **Nr.5937,** "Convertarea termoelectrică eficientă a energiei în bază nanofirelor cristalin-amorfe cu secţiune transversală variabilă pentru asigurarea unei securităţi energetice".
8. **Nr. 5985,** "Cu_2ZnSnS_4 pentru convertoare ecologice a energiei regenerabile".
9. **Nr. 6011,** "Prelucrarea electrofizică a zerului cu obţinerea produselor benefice pentru sănătate şi protecţie a mediului: tehnologie şi instalaţie".
10. **Nr.5929,** "Efecte orbitale în generaţia nouă a magneţilor monomoleculari: elaborarea criteriilor pentru designul rational".
11. **Nr.5854,** "Sisteme de aşteptare cu priorităţi, tranzacţii semi-Markov şi probleme de control în reţele complexe".
12. **Nr.5841,** "Testarea dinamică ale generatoarelor de aerosoli de mărimea naturală al rachetelor utilizaţi pentru impact asupra proceselor atmosferice".
13. **Nr. 5982,** "Studiul experimental alefectului deproximitateînstructurilestratificatehibride de tipul supraconductor/feromagnet".
14. **Nr.5986,** "Elaborarea dispozitivelor termoelectrice anizotrope pe bază de microfire semimetalice".
15. **Nr.5842,** "Convertoare Electronice de Putere cu Modulare Sincronizată pentru Transport Electric şi pentru Sisteme Fotovoltaice".
16. **Nr.5948,** "Elaborarea unor metode biologice de protecţie a legumelor de seră împotriva nematodelor parazite periculoase".
17. **Nr.5984,** "Proceduri sustenabile neconventionale pentru procesarea materiilor prime naturale regenerabile".

18. **Nr. 9902,** "Consolidarea capacităţilor în sprijinul creării unei reţele regionale în domeniul criminalisticii nucleare din Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova şi Ucraina".

PROGRAMUL SCOPES

1. **EST.CLG 982852** "Mitigation of water stress in agricultural soils by bio-indicators".
2. **IZ74Z0-128381,** "Violence and repression as discourse and practice in South Eastern Europe: an historical and comparative perspective".
3. **IZ73Z0-128019,** "Coupled VCSEL arrays for gassensing and environmental control".
4. **IZ73Z0-127968,** "Functional Nanowires".
5. **IZ73Z0-128036,** "Xenobiotic Input to the Prut River (XENOPRUT)".
6. **IZ73Z0-128078** "Experimental and Theoretical Study of Magnetic Anisotropy in Linear Trimeric Single Molecule Magnets and Two-Dimensional Molecular Metamagnets: Prospects for Practical Applications".
7. **IZ73ZO - 152734/1,** "Spin-liquid and spin-ice states in frustrated rare-earth and transition metal spinels".
8. **IZ73ZO-152404/1,** "Synthesis, experimental and Theoretical Study of bistable magnetic materials based on 3d and 3d-4f exchange coupled clusters: prospects for practical applications".
9. **IZ73Z0-128042,** "Markets for executives and nonexecutives in Western and Eastern Europe".
10. **IZ76ZO_147549/1,** "Connecting the scientific diaspora from the Republic of Moldova to the scientific and economic development of the home country".
11. **IZ73Z0-128158,** "Connecting the scientific diaspora of the Republic of Moldova to the scientific and economic development of the home country".
12. **IZ73Z0-128047,** "Nanopatterned materials for the improvement of terahertz quantum cascade lasers andlaser-driven solid-state terahertz emitters".
13. **IZ73Z0-128037,** "Fabrication and investigation of carbon nanotube based sensors and (bio)nanocomposite materials".
14. **IB7320-110720,** "New priority disciplines and algorithms in queueing analysis".
15. **IZ73Z0-127925,** "Magnetic coordination polymers of the nanosized clusters".
16. **IZ73ZO-152265,** REART "Capitalization of the natural potenţial of several medicinal and aromatic species in the Artemisia genus with economical and ecological value in Moldova".
17. **IZ73Z0-152273/1,** "Development and characterization of utra-thin membranes of GaN and related nitride materials for sensor and piezo/acoustophotonic applications".
18. **IZ73ZO-152734/1,** "Spin-liquid and spin-ice states in frustrated rare-earth and transition metal spinels".
19. **IZ73ZO-152404/1**, "Synthesis, experimental and Theoretical Study of bistable magnetic materials based on 3d and 3d-4f exchange coupled clusters: prospects for practicai applications".
20. **IZ73ZO-152346/1,** "Radical mediated modi ficaţi ons of natural products".

PROGRAMUL NATO

1. **984877 NATO,** NUKR.SFPP "Modeling and mitigation of social disasters caused bu catastrophes and terrorism".
2. **984890 EAP SFPP**, "Energy - efficient decontamination by UV & cold plasma using metamaterials".
3. **982517 EAP.NIG,** "Silk Network Academies Alliance".

ALTE PROGRAME

1. **BSEC-HDF/RES.2011-02**. TESUWKERC "Technological system based on the utilization of water kinetikal energy for rural consumers".
2. **BSEC/PDF/0025/08.2012** "Experimental Deployment of an Integrated Grid and Cloud Enabled Environment in BSEC Countries on the Base of g-Eclipse" - BSEC gEclipseGrid".
3. **2.2.1.74459.339"BSB Net-Eco"**, "Research networking for the environmental monitoring and mitigation of adverse ecological effects in the Black Sea Basin".
4. **2.2.1 73767.309 BSB SciNetNatHazPrev,** "A Scientific network for earthquake, landslide and flood hazard prevention".
5. **MIC-ETC 2632**, 2.3.1.77580.343, BSB, Nr.48956/ 18.06.2013, "CULTURe EXchange Platform (CULTUR-EXP)".
6. **MIS-ETC 2177,** 2.2.3.72546.202 Nr. 106047 / 23.12.2013 "Continuous improvement strategy for increasing the efficiency of wastewaters treatment facilities in the Black Sea coastal states".
7. **MIS-ETC 937** nr.1/3/128, "Cross-border initiative for developing playful topiary art for education and leisure".
8. **MIS-ETC 933**, "Cross-border educational exchanges in European studies-favourable framework in the diminishing of the border effects at the eastern frontier of the EU".
9. **MIS–ETC 946**, HES – CODE "Cross-border cooperation for common needs: Health, Environment, Sport".
10. **MIS-ETC 1676** "UE Cross border interdisciplinary cooperation for the prevention of natural disasters and mitigation of environmental pollution in Lower Danube Euroregion".
11. **MIS-ETC 937** nr.1/3/128, "Cross-border initiative for developing playful topiary art for education and leisure".
12. **MIS-ETC 933**, "Cross-border educational exchanges in European studies-favourable framework in the diminishing of the border effects at the eastern frontier of the EU".
13. **MIS-ETC 2641** "Partajarea colectivă a competentelor de la cercetători la fermieri pentru exploatarea durabilă şi ecologică a protecţiei agricole şi mediului (ECO-AGRI)".
14. **MIS-ETC 1549** "Promovarea producţiei sustenabile si implementarea bunelor practice in fermele de bovine din regiunea transfrontaliera RO-MD-UK".
15. **SfP EAP.SFPP-9884403** "Technical Advances to Detect and Remove Contaminants in Water for Safety and Security".
16. **SFP-981186,** "Clean-up of Chemicals in Moldova".

17. **SFP-983287** "Landslide Susceptibility Assessment in the Central Part of the Republic of Moldova".
18. **FN 30633z** "GIS services to support development of the Danube River Basin Management Plan through data collection and upload to the ICPDR (International Commission for the Protection of the Danube River) DanubeGIS for the Prut sub-basin of Moldova".
19. **FN 30633z,** contract nr 2011/279-666, Ares(2015)2630076 "Additional assistance in development of final draft River Basin Management Plan for the River Prut basin in Republic of Moldova".
20. **OISE-9531011**, CFDA NR. 47.079 "Moldova TB Portal".
21. **CISCO SYSTEMS** Inc., USA; Best Practice Sharing 3023643/02/14/01, "Supporting Ministry of Education Strategy for Developing ICT Education".
22. **CISCO SYSTEMS** Inc., USA; Best Practice Sharing 3023643/02/14/02, "CCNA D Studies for IT Teachers in Underserved Zones (North and South of Moldova)".

Anexa nr. 5

Lista revistelor naţionale

Categoria A

1. **Электронная обработка материалов / Surface Engineering and Applied Electrochemistry**
   Fondator: Institutul de Fizica Aplicată
   Profilul: *ştiinţe fizice; ştiinţe inginereşti şi tehnologii*
2. **Chemistry Journal of Moldova**
   Fondator: Institutul de Chimie
   Profilul: *ştiinţe chimice*
3. **Buletinul Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Matematica**
   Fondator: Institutul de Matematică şi Informatică
   Profilul: *matematică; ştiinţa informaţiei*
4. **Quasigroups and Related Systems**
   Fondator: Institutul de Matematică şi Informatică, Institute of Mathematics Wroclaw; University of Technology
   Profilul: *matematică; ştiinţa informaţiei*
5. **Stratum plus**
   Fondator: Universitatea „Şcoala Antropologică Superioară”
   Profilul: *istorie şi arheologie*

Categoria B+

6. **Computer Science Journal of Moldova**
   Fondator: Institutul de Matematică şi Informatică
   Profilul: *matematică; ştiinţa informaţiei*

Categoria B

7. **Moldavian Journal of the Physical Sciences**
   Fondator: Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii “D.Ghiţu”; Societatea Fizicienilor din Moldova; Universitatea de Stat din Moldova
   Profilul: *ştiinţe fizice; ştiinţe inginereşti şi tehnologii*
8. **Francopolyphonie**
   Fondator: Universitatea Liberă Internaţională din Moldova
   Profilul: *filologie; studiul artelor şi culturologie; ştiinţe ale educaţiei*
9. **Intertext**
   Fondator: Universitatea Liberă Internaţională din Moldova
   Profilul: *filologie; studiul artelor şi culturologie; ştiinţe ale educaţiei*
10. **Buletinul Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Ştiinţele vieţii**
    Fondator: Institutul de Zoologie; Institutul de Fiziologie şi Sanocreatologie; Institutul de Ecologie şi Geografie; Institutul de Genetică şi Fiziologie a Plantelor; Institutul de Microbiologie şi Biotehnologie; Universitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei
    Profilul: *ştiinţe biologice; ştiinţe geonomice; ştiinţe medicale; ştiinţe agricole*
11. **Problemele Energeticii Regionale**
    Fondator: Institutul de Energetică

Profilul: *ştiinţe inginereşti şi tehnologii*

12. Tyragetia

Fondator: Muzeul Naţional de Arheologie şi Istorie a Moldovei

Profilul: *istorie şi arheologie*

13. Revista de Filozofie, Sociologie şi Ştiinţe Politice

Fondator: Institutul de Cercetări Juridice şi Politice

Profilul: *ştiinţe politice; sociologie;filosofie*

14. Economie şi Sociologie

Fondator: Institutul Naţional de Cercetări Economice

Profilul: *ştiinţe economice;sociologie*

15. Buletinul Institutului de Geologie şi Seismologie

Fondator: Institutul de Geologie şi Seismologie

Profilul: *ştiinţe fizice;ştiinţe geonomice*

16. Revista de ştiinţă, inovare, cultură şi artă „Akademos"

Fondator: Academia de Ştiinţe a Moldovei

Profilul: *23 profiluri, conform Regulamentului*

17. Revista Moldovenească de Drept Internaţional şi Relaţii Internaţionale

Fondator: Asociaţia de Drept Internaţional din Republica Moldova

Profilul: *ştiinţe juridice;ştiinţe politice*

18. Revista de Etnologie şi Culturologie

Fondator: Institutul Patrimoniului Cultural

Profilul: *istorie şi arheologie;studiul artelor şi culturologie*

19. Buletinul Academiei de Ştiinţe a Moldovei. Ştiinţe Medicale

Fondator: Secţia de Ştiinţe Medicale a AŞM

Profilul: *ştiinţe medicale*

20. Revista Arheologică, Seria Nouă

Fondator: Institutul Patrimoniului Cultural

Profilul: *istorie şi arheologie*

21. Revista de Istorie a Moldovei

Fondator: Institutul de Istorie

Profilul: *istorie şi arheologie*

22. Curierul Medical

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu"; Ministerul Sănătăţii

Profilul: *ştiinţe medicale;psihologie;ştiinţe biologice;sociologie*

23. Buletin de Perinatologie

Fondator: IMSP Institutul Mamei şi Copilului; Asociaţia de Medicină Perinatală

Profilul: *ştiinţe medicale*

24. Medicina Stomatologică

Fondator: Asociaţia stomatologilor din Republica Moldova

Profilul: *ştiinţe medicale*

25. Sănătate Publică, Economie şi Management în Medicină

Fondator: Asociaţia Economie, Management şi Psihologie în Medicină; Centrul Naţional de Sănătate Publică; IMSP Spitalul Clinic Republican

Profilul: *ştiinţe medicale;psihologie*

26. Economica

Fondator: Academia de Studii Economice din Moldova

Profilul: *ştiinţe economice*

27. Ştiinţa Agricolă

Fondator: Universitatea Agrară de Stat din Moldova; Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro"; Institutul de Pedologie, Agrochimie şi Protecţie a Solului „Nicolae Dimo"; Institutul de Genetică, Fiziologie şi Protecţie a Plantelor

Profilul: *ştiinţe agricole;ştiinţe medical-veterinare;ştiinţe inginereşti şi tehnologii;ştiinţe economice;ştiinţe juridice*

28. Revista Botanică

Fondator: Gradina Botanica (Institut)

Profilul: *ştiinţe agricole, ştiinţe biologice*

29. Arta

Fondator: Institutul Patrimoniului Cultural

Profilul: *studiul artelor şi culturologie*

30. Intellectus

Fondator: Agenţia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Consiliul Naţional pentru Acreditare şi Atestare

Profilul: *ştiinţe juridice; ştiinţe inginereşti şi tehnologii;ştiinţe biologice;ştiinţe chimice;ştiinţe economice*

31. Law and Politology

Fondator: Institutul de Cercetări Juridice şi Politice; Gelati Academy of Sciences, Georgia; Institute on Human Rights of the National Academy of Sciences of Azerbaijan

Profilul: *ştiinţe juridice;ştiinţe politice*

32. Limbaj şi Context. Revista internaţională de lingvistică, semiotică şi ştiinţă literară

Fondator: Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi

Profilul: *filologie*

33. Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Reale şi ale Naturii)

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova

Profilul: *ştiinţe biologice; ştiinţe chimice*

34. Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Umanistice)

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova

Profilul: *istorie şi arheologie;filosofie;filologie*

35. Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Exacte şi Economice)

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova

Profilul: *matematică; ştiinţe fizice*; *ştiinţa informaţiei*; *ştiinţe economice*

36. Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe ale Educaţiei)

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova

Profilul: *ştiinţe ale educaţiei; psihologie*

37. Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale)

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova

Profilul: *sociologie; ştiinţe juridice; ştiinţe politice, media şi comunicare*

Categoria C

38. Metaliteratură

Fondator: Institutul de Filologie

Profilul: *filologie*

39. Administrarea Publică

Fondator: Academia de Administrare Publică

Profilul: *ştiinţe politice; ştiinţe juridice; ştiinţe economice*

40. Philologia

Fondator: Institutul de Filologie

Profilul: *filologie*

41. Legea şi Viaţa

Fondator: Ministerul Justiţiei; Curtea Constituţională; Curtea Supremă de Justiţie; Academia „Ştefan cel Mare" a MAI RM; Institutul de Studii Juridice din Belarus

Profilul: *ştiinţe juridice*

42. Revistă de Ştiinţe Socioumane

Fondator: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chişinău

Profilul: *istorie şi arheologie;ştiinţe ale educaţiei; filologie;filosofie;studiul artelor şi culturologie*

43. Revista Naţională de Drept

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere"; Uniunea Juriştilor din Moldova

Profilul: *ştiinţe juridice*

44. Ştiinţa Culturii Fizice

Fondator: Universitatea de Stat de Educaţie Fizică şi Sport

Profilul: *ştiinţe ale educaţiei*

45. Psihologie. Pedagogie Specială. Asistenţă Socială

Fondator: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chişinău

Profilul: *psihologie;ştiinţe ale educaţiei*

46. Pomicultura, Viticultura şi Vinificaţia

Fondator: Institutul Ştiinţifico-Practic de Horticultură şi Tehnologii Alimentare

Profilul: *ştiinţe agricole; ştiinţe inginereşti şi tehnologii*

47. Закон и Жизнь

Fondator: Ministerul Justiţiei; Curtea Constituţională; Curtea Supremă de Justiţie; Academia „Ştefan cel Mare" a MAI RM; Institutul de Studii Juridice din Belarus

Profilul: *ştiinţe juridice*

48. Славянские чтения

Fondator: Universitatea Slavonă

Profilul: *ştiinţe ale educaţiei; filologie;filosofie; studiul artelor şi culturologie*

49. Univers Pedagogic

Fondator: Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei

Profilul: *ştiinţe ale educaţiei;psihologie*

50. Revista ştiinţifico-practică „Psihologie"

Fondator: Asociaţia Psihologilor Practicieni din Moldova

Profilul: *psihologie*

51. Revista ştiinţifico-practică „Info-Med”

Fondator: Asociaţia Tehnica şi Tehnologii Medicale

Profilul: *ştiinţe medicale*

52. Jurnalul Juridic Naţional: teorie şi practică

Fondator: Institutul de Ştiinţe Penale şi Criminologie Aplicată

Profilul: *ştiinţe juridice*

53. Meridian Ingineresc

Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei

Profilul: *matematică; ştiinţa informaţiei; ştiinţe fizice; ştiinţe inginereşti şi tehnologii; ştiinţe chimice; ştiinţe biologice*

54. Fizica şi Tehnologii Moderne

Fondator: Societatea fizicienilor din Moldova; Institutul de Inginerie Electronică şi Nanotehnologii “D.Ghiţu”

Profilul: *ştiinţe fizice; ştiinţa informaţiei; ştiinţe inginereşti şi tehnologii*

55. Revista Militară. Studii de securitate şi apărare

Fondator: Academia Militară a Forţelor Armate „Alexandru cel Bun”

Profilul: *ştiinţe militare şi informaţii; ştiinţe politice; istorie şi arheologie*

56. Artă şi Educaţie Artistică. Revistă de cultură, ştiinţă şi practică educaţională

Fondator: Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi

Profilul: *ştiinţe ale educaţiei;studiul artelor şi culturologie*

57. Studii Juridice Universitare

Fondator: Universitatea Liberă Internaţională din Moldova

Profilul: *ştiinţe juridice*

58. Revista Didactica Pro…, revistă de teorie şi practică educaţională

Fondator: Centrul Educaţional „PRO DIDACTICA”

Profilul: *ştiinţe ale educaţiei*

59. Mediul Ambiant

Fondator: Ministerul Mediului; Institutul de Ecologie şi Geografie; Institutul de Zoologie

Profilul: *ştiinţe biologice;ştiinţe geonomice;ştiinţe chimice;ştiinţe agricole*

60. Revista Institutului Naţional al Justiţiei

Fondator: Institutul Naţional al Justiţiei

Profilul: *ştiinţe juridice*

61. History&Politics. Revistă de istorie şi politică

Fondator: Universitatea Liberă Internaţională din Moldova

Profilul: *istorie şi arheologie;ştiinţe politice*

62. Enciclopedica. Revistă de istorie a ştiinţei şi studii enciclopedice

Fondator: Instituţia Publică Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut)

Profilul: *istorie şi arheologie*

63. Relaţii Internaţionale Plus

Fondator: Institutul de Relaţii Internaţionale din Moldova

Profilul: *ştiinţe politice; ştiinţe juridice*

64. Moldoscopie (Probleme de analiză politică)

Fondator: Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere";
Asociaţia Moldovenească de Ştiinţă Politică
Profilul: *ştiinţe politice*

65. Noosfera. Revista ştiinţifică, de educaţie, spiritualitate şi cultura ecologică

Fondator: Universitatea Liberă Internaţională din Moldova; Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere"
Profilul: *ştiinţe biologice*

66. Revista de Cercetări în Comerţ, Management şi Dezvoltarea Economică

Fondator: Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova
Profilul: *ştiinţe economice*

67. Arta Medica

Fondator: Asociaţia chirurgilor „Nicolae Anestiadi" din Republica Moldova
Profilul: *ştiinţe medicale*

68. Studiul artelor şi culturologie: istorie, teorie, practică

Fondator: Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice
Profilul: *studiul artelor şi culturologie*

69. Analele Institutului Naţional de Cercetări Economice

Fondator: Institutul Naţional de Cercetări Economice
Profilul: *ştiinţe economice; sociologie*

70. Agricultura Moldovei

Fondator: Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare al Republicii Moldova
Profilul: *ştiinţe agricole; ştiinţe medical-veterinare*

71. Revista de Ştiinţe ale Sănătăţii din Moldova/ Moldovan Journal of Health Sciences

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu"
Profilul: *ştiinţe medicale*

C U P R I N S

70 de ani de ştiinţă cu şi pentru societate 3

I. POTENȚIALUL UMAN DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII ȘI PREGĂTIREA CADRELOR ȘTIINȚIFICE

1.1. Potenţialul uman din sfera ştiinţei şi inovării 6
1.2. Pregătirea cadrelor ştiinţifice de înaltă calificare 8
1.3. Clusterul educaţional-ştiinţific „UnivER SCIENCE” 10

II. MANAGEMENTUL ŞI EFICIENŢA UTILIZĂRII MIJLOACELOR FINANCIARE ÎN SFERA ŞTIINŢEI ŞI INOVĂRII 21

III. REZULTATELE ACTIVITĂȚII DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ PE DIRECȚII STRATEGICE ȘI SECȚII DE ȘTIINȚE

A. Direcţii strategice 32
3.1. Materiale, tehnologii şi produse inovative 32
3.2. Eficienţă energetică şi valorificare a surselor regenerabile de energie 45
3.3. Sănătate şi biomedicină 46
3.4. Biotehnologie 55
3.5. Patrimoniul naţional şi dezvoltarea societăţii 71

B. Secţii 89
3.6. Cele mai valoroase realizări ştiinţifice 89
3.6.1. Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte 89
3.6.2. Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice 96
3.6.3. Secţia Ştiinţe Medicale 103
3.6.4. Secţia Ştiinţe Agricole 106
3.6.5. Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice 110
3.6.6. Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte 118

IV. ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI INOVAȚIONALĂ ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE STAT

4.1. Indicatorii de activitate în cadrul programelor de stat 122
4.2. Rezultatele ştiinţifice principale obţinute în raport cu scopul şi obiectivele programelor de stat 124

V. ACTIVITATEA INOVAȚIONALĂ ȘI DE INFRASTRUCTURĂ A PARCURILOR ȘI INCUBATOARELOR

5.1. Realizarea proiectelor de transfer tehnologic 136
5.2. Activitatea inovaţională şi de infrastructură a parcurilor şi incubatoarelor 138
5.3. Activitatea de brevetare 139

VI. ACTIVITATEA MANAGERIALĂ

6.1. Asambleea Academiei de Ştiinţe a Moldovei 140
6.2. Adunarea generală a membrilor Academiei de Ştiinţe a Moldovei 141
6.3. Activitatea Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al AŞM 143

6.4. Activitatea Secţiilor de Ştiinţe ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei 147
6.4.1. Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte 147
6.4.2. Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice 150
6.4.3. Secţia Ştiinţe Medicale 154
6.4.4. Secţia Ştiinţe Agricole 156
6.4.5. Secţia Ştiinţe Sociale şi Economice 161
6.4.6. Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte 162
6.4.7. Activitatea Filialei Academiei de Ştiinţe a Moldovei din mun. Bălţi 165
6.5. Acreditarea organizaţiilor din sfera ştiinţei şi inovării 167
6.6. Evaluarea şi clasificarea revistelor ştiinţifice 169
6.7. Organizarea concursurilor în sfera ştiinţei şi inovării 170
6.8. Proiectele din sfera ştiinţei şi inovării derulate pe parcursul anului 2015 173
6.9. Activitatea Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic 175
6.10. Activitatea Centrului Proiecte Internaţionale 180
6.11. Activitatea Centrului pentru Finanţarea Cercetărilor Fundamentale şi Aplicative 190
6.12. Activitatea Consiliului Consultativ de Expertiză 192
6.13. Activitatea serviciului de audit intern 195

VII. SUPORTUL ŞTIINŢIFICO-CONSULTATIV ACORDAT AUTORITĂŢILOR PUBLICE

7.1. Perfectarea actelor normative 199
7.2. Proiecte de acte normative examinate/avizate 199
7.3. Proiecte de acte normative ale altor autorităţi 201

VIII. RELAŢII ŞTIINŢIFICE INTERNAŢIONALE

8.1. Integrarea în Spaţiul European de Cercetare 202
8.2. Colaborarea ştiinţifică bilaterală 203
8.3. Cooperarea multilaterală 207
8.4. Cooperarea cu diaspora ştiinţifică 209

IX. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE CERCETARE ŞI INOVARE

9.1. Asigurarea cu echipament ştiinţific 210
9.2. Activitatea administrativ-gospodărească 210
9.3. Activitatea Serviciului de protecţie şi prevenire 211

X. DISEMINAREA CUNOŞTINŢELOR DIN SFERA ŞTIINŢEI ŞI INOVĂRII

10.1. Activitatea editorială 213
10.2. Manifestări ştiinţifice 214

XI. DESERVIREA CERCETĂRILOR ŞTIINŢIFICE

11.1. Activitatea Bibliotecii Ştiinţifice Centrale „Andrei Lupan” (Institut) 222
11.2. Activitatea Bibliotecii Republicane Tehnico-Ştiinţifice a Institutului Naţional de Cercetări Economice 227
11.3. Î.S. Editorial-Poligrafică „Ştiinţa” 232
11.4. Întreprinderea de Stat „Tipografia Academiei de Ştiinţe” 232
11.5. Întreprinderea de Stat Uzina Experimentală „ASELTEH” 234
11.6. Organizarea şi funcţionarea Parcului Ştiinţifico-Tehnologic „Academica” şi a Incubatorului de Inovare „Inovatorul” 235
11.7. Întreprinderea de Stat de Alimentaţie Publică „Crizantema” 238

XII. INDICATORII DE ACTIVITATE

Indicatori privind activitatea Academiei de Ştiinţe a Moldovei 239
12.1. Secţia Ştiinţe Naturale şi Exacte 241
12.2. Secţia Ştiinţe Inginereşti şi Tehnologice 268
12.3. Secţia Ştiinţe Medicale 280
12.4. Secţia Ştiinţe Agricole 294
12.5. Secţia Ştiinţe Sociale Economice 308
12.6. Secţia Ştiinţe Umanistice şi Arte 325

XIII. ANEXE

Anexa 1. Proiecte din sfera ştiinţei şi inovării, finanţate de la bugetul de stat 341
Anexa 2. Personalul din sfera ştiinţei şi inovării 344
Anexa 3. Acorduri de ciolaborare tehnico-ştiinţifică semnate de AŞM între anii 2006-2015 346
Anexa 4. Lista de proiecte internaţionale 350
Anexa 5. Lista revistelor naţionale 357

F.E.-P. „Tipografia Centrală”
MD-2068, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Florilor 1